



3

Coordonator
VALENTINA BECART

DECLIN

Scripta manent

Antologie de proză

EDITURA ARHIP ART

COLECȚIA ONLINE CITITOR DE PROZĂ, 2010





3.

Coordonator
VALENTINA BECART

DECLIN
Scripta manent
(antologie de proză)

Consultant literar **Emil Iliescu**

Colecția online Cititor de Proză, 2010



Produsul a fost executat sub licența
Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivative Works
3.0 Romania License.

Toate drepturile sunt rezervate autorului.



Redactor de carte **Emanuel Pope**

Tehnoredactare **Maia Martin**

Grafica colecției **Maia Martin** <http://maiamartindigital.weebly.com/>

Grafica **Adina Romanescu**

Textul este reprodus după volumul::

Declin. Scripta manent (antologie de proză)

Coordonator Valentina Becart

Editura ARHIP ART, Sibiu, 2010

Colecția LITERATURĂ CONTEMPORANĂ

Coordonator colecție prof. Cristian Cașcaval

Consultant literar Emil Iliescu

Grafica Adina Romanescu

Coperta Valentina Becart

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Declin. Scripta manent : antologie de proză /

coord. Valentina Becart. - Sibiu : Arhip Art, 2010

ISBN 978-606-8164-09-0

I. Becart, Valentina (coord.)

821.135.1-32(082)

„Nu-i adevărat povestea că oamenii

au descoperit focul
lovind două pietre.
Focul a apărut altfel, când singurătatea primului om
s-a lovit de prima întrebare,
când un om s-a gândit
să prefacă rănilor lui în speranță,
să-și lumineze mâinile
și teama din el.
Poate focul n-a fost decât un mijloc
de a lupta,
împotriva cenușii,
când vulturii coboară în noi
și ne temem.”
(Octavian Paler – Focul)





”

O viață fără artă e ca un drum lung fără hanuri.”

(George Nechita)

CUPRINS

Ceva rămâne...	13
Cristian LISANDRU	15
Alexa Gavril BÂLE	25
Emil ILIESCU	33
Adrian PĂPĂRUZ	46
George ARHIP	51
Anni-Lorei MAINKA	57
Emil BUCUREȘTEANU	65
George IONIȚĂ	73
Viorel MUHA	80
Florin CONTREA	90
Boris IOACHIM	97
Pavel NEDELCU	108

Carmen DUVALMA	117
Maria APETROAIEI	125
Aurel OANCEA	132
Ion IONESCU-BUCOVU	135
Mirela ȘOVA	144
Mihai STIRBU	155
Ioan Mugurel SASU	165





Ceva rămâne...

„Cât de dragi îmi sunteți voi, scriitori umili, drumeți fără noroc, stele fără nume în largul cerului... Voi care vă dormiți somnul de veci în rafturile neatinse ale anticarilor... Așa, în câte un amurg de toamnă, mă gândesc la voi, mi-e dor de voi... În clipe de aceste mă tulbură seninătatea olimpiacă a artei eterne. Cu o pietate blândă privesc cărțile voastre și deschizându-le mi se pare că am trecut pragul unei bisericiuțe de la sate, cu pereți înguști, cu fereștile mohorâte.

Sufletul vostru luminează ca o „candelă sfioasă”... În astfel de lăcașuri sărace și părăsite se poate murmura o rugăciune”...

(Fărâmituri – Octavian Goga)

*

Din „*vîforul unei tăceri*” au luat naștere capodopere nemuritoare. Scriitorul se așează la masa de scris cu gândul că nu totul se preface în țărână. Ceva rămâne... ceva trebuie să rămână – ceva ca o *lumină târzie într-o noapte a uitării*...

„Lumea în întregul ei este o *frază în curs de rostire*” (Andrei Pleșu)... și scriitorul are datoria morală de a crea o „punte” de legătură peste istoria omenirii.

Prin această **“Antologie de proză”** s-a urmărit deschiderea către lumea ideilor, către varietatea scrierilor de astăzi: o radiografie a tendințelor din proza actuală. De aceea, au fost incluse și texte ce se mulează pe tendințele experimentaliste de azi, și proze cu filon popular, cu tentă SF, religioasă sau analize eseistice îmbrățișând un subiect ce privește pe toată lumea: erosul oglindit în artă. Cititorul este liber să își aleagă arealul literar în funcție de gustul artistic, sensibilitate, orizont de cunoaștere.

Un volum complex, prozatori de marcă cu deosebite calități narative, cu valoroase și promițătoare disponibilități epice și lirice, (cu referire la cei tineri...), o adevărată încântare și desfătare spirituală.

Valentina BECART



Cristian LISANDRU

Jurnalist.

Născut în București, la 18 iulie 1968.

Volume publicate:

Poezie – Antologia „55 poeți contemporani” (sub îngrijirea Valentinei Becart) , Editura Arhip Art, Sibiu, 2010.

Poezie – Antologia Cenaclului Literar „Junimea Digitală” (sub îngrijirea lui Relu Coțofană), Editura Rovimed Publishers, 2010

Poezie și proză scurtă: “Amprente Literare” (vol. 1), Ed. RBA București, 2010.

Proză scurtă – “Picături de insomnie” (vol. 1), Editura RBA București, 2010.

Activitate pe aproape toate site-urile literare.

Poezie și proză publicate în reviste online: *Faleze de piatră, Tânărul scriitor, Noul Orfeu („Pagini de Poezie Aleasă”), Ecoul, Singur.*

Fondator al Cenaclului de Poezie și Proză “Amprente Literare”.

Lăutarul

Mi-a plâns la ureche un lăutar bătrân, sătul de nopți prefăcute în zi, de muzică și de toți mesenii lumii, în fața cărora a stat cu vioara într-o mână și cu dor



de singurătate în cealaltă. L-am rugat să îmi cante „Vânzătoare de plăceri” și, după ce i-am oferit o sută de mii, mi-a declarat slăbindu-și nodul de la cravată că *toată viața a vândut cui a vrut să asculte filozofie pe note muzicale*. În jurul nostru, doi ospătari urcau scaunele pe mese, dând de înțeles că și petrecerile de pomină se termină la un moment dat, iar bătrânul lăutar, mângâind vioara lui veche, mi-a fredonat „*Să-mi cânți cobzar*” și m-a petrecut până la ușă îngânând „*Du-mă acasă, mări tramvai*”...

Am plecat împleticindu-mă, poate pentru că vinul fusese prea bun și cursese repede, *dar mai degrabă pentru că mă cuprinsese o beție de viață și am dorit să fiu mahmur în drumul spre casă*. Bătrânul lăutar a rămas ca o stană de piatră în ușa cârciumii, făcându-mi semn către vioară și salutându-mă cu o plecăciune până la pământ.

— *Domnule, mi-a strigat, toți au plecat de lângă mine pe trei cărări, iar eu nu m-am îmbătat decât cu bucuria din sufletul lor!*

Se retrăgea noaptea cu pași catifelați și o nouă zi arunca asupra cartierului zvon de neliniști. M-am uitat încă o dată în urmă și l-am văzut pe lăutarul fără nume așezat pe treptele locantei, depunând în cutie vioara veche, cu gesturi aproape tandre. *M-am gândit în acel moment că nu-ți trebuie Stradivarius pentru a picura dorul din stoarcerea corzilor și am început o nouă zi cu zâmbetul pe buze... Mahmur de viață...*

Tușa Veta

— *Gheorghe! Gheorghe! Gheooooorgheeee!!!*

Bărbatul de la poartă își lungește gâtul pentru a vedea mai bine dacă iese sau nu cineva pe prispa casei bătrânești cu acoperișul țuguat acoperit de șindrila veche... Bate pasul pe loc, ca un cal în buiestru, și trage cu sete dintr-o țigară fără filtru. *Gheorghe!* În sfârșit, se aprinde o lumină chioară la intrare, iar cel strigat cu atâta patimă se ivește strângându-și cureaua pantalonilor.

— *Ce-i, bă, care strigi acolo, în toiul nopții, care n-ai somn?!*

Bărbatul de la poartă aruncă țigara în șanțul de pe marginea drumului...

— *Bă, Gheorghe, hai repede, că muri tușa Veta! Acu' muri, abia îi aprinseră vecinele lumânarea...*

Îndreptându-se agale către poarta încuiată, Gheorghe scoate din buzunarul cămășii un pachet de țigări și aprinde una.

— *Și ce, bă, Antoane, o mai scol eu dacă vin repede? Gata, n-o mai scoală nici popa, nici primaru', nici șefu' de post... Tiii, muri Veta, a dracu' babă...*

Se spune că despre morți trebuie să vorbești numai de bine, dar tușa Veta fusese – vorba lui Gheorghe, nepot de-al ei – dată dracului. Aprigă, cu gura cât șapte muieri vorbărețe. Băgase în pământ patru bărbați, ajunsese la nouăzeci de ani și tot ieșea la poartă și striga cu mâinile în șolduri: “*Fă, ale hăluia să fiți voi*

toate, că v-ați făcut curviștine și nu mai puneți bărbaților mâncarea pe masă! Maricico, iar ți-ai scurtat fusta, așa te duci să iei lu' al tău bere de la cârciumă? De nu te-o înghesui vreunul între porumbi să nu-mi zici mie Veta..”.

Baba Veta avea „gura aurită”, da', adevărul este că și Maricica și-o căuta cu lumânarea, așa că o prinsese bărbat-su cu alde Marin tractoristu' în porumbi și îi snopise în bătaie pe amândoi...

Tușa Veta trăise viața din plin, muncise ca zăbăuca pe câmp până căzuse lată, crescuse copii, ținuse bărbații în frâu, da-i și respectase, îi bocise pe toți patru, le făcuse toate pomenile și pe urmă învățase să trăiască și singură. Cu vreo două ierni în urmă, alunecase pe o pojghiță de gheață și-și rupsese un picior. Nu se mai vindecase – îi zisese felcerul că osu' bătrân nu se mai pune la loc ca ăl tânăr – și se sprijinea în baston când mergea pe uliță. Da', la nimeni nu ceruse ajutor. Acu' murise, o găsisse o vecină în mijlocul odăiței, acolo o invitase moartea să șadă, pe preș... Și-i aprinsese o lumânare...

Gheorghe și Anton merg prin întunericul care ascunde satul, auzind o cucuvea dintr-o parte.

— Bă, sare Gheorghe, a dracu' babă tușa Veta, vru să moară noaptea, ca să-i cânte cucuveaua până pe lumea-ailaltă și să-mi strice mie somnu' ăl dulce...

Pescarul care nu prindea niciodată pește

Nu-i plăcea să pescuiască. Cine îl vedea, împovărat de scule, cu rucsacul în spate, pălăria de paie pe cap și cizme de cauciuc în picioare, putea să parieze că are de-a face cu un pescar înrăit. Cu vechime în branșă. Da', de unde... Nu se afla în relații cordiale cu pescuitul. Dar orele în care putea să privească netulburat apele bălții de la marginea orașului îl atrăgeau ca un magnet de fiecare dată, iar pluta urmărită mai mult sau mai puțin atent nu juca pe valuri, ci chiar pe suprafața gândurilor sale.

Nevastă-sa se obișnuise, săraca, știa că bărbatul ei nu va veni cu pește la cină. Prima oară încercase o ripostă, spusese chiar: „măi, omule, întreg la minte ești tu, la ce-ți trebuie ție baltă dacă nu prinzi pește? Dăduși și o groază de bani pe bețele alea și-mi ocupași debaraua..!”.

Bărbatul o privise lung, aproape nevenindu-i să creadă că ea nu întrezărește substanța plecărilor sale săptămânale.

„Dragă”, dăduse din mână a lehamite, „dar eu nu vreau să prind pește. Arunc undița doar pentru a scoate la suprafață gândurile care înoată deasupra fundului mocirlos al conștiinței mele... Chiar nu înțelegi?”.

Femeia ridicase din umeri – „așa-mi trebuie dacă luai un artist, un inginer sau un profesor nu găseam și eu, avea dreptate mama!” - și scosese un pește mare din congelator, ca să fie gata atunci când pescarul de gânduri avea să



revină înroșit de soare, fără capturi spectaculoase – de fapt, ca să fim drepecți, fără capturi – dar cu zâmbetul pe buze.

Invariabil, revenirile sale de la pescuitul în ape tulburi erau însoțite de un zâmbet larg, care îi lumina chipul. După multe ore petrecute la umbra aceleiași sălcii pletoase, scoțând din apă gând după gând, bărbatul se simțea curățat de nedumeriri și temeri ca și cum ar fi fost spălat de o ploaie nesfârșită. Din când în când, arunca o piatră în apă sau fluiera încetisor, apoi aprindea o țigară și stătea așa, nemișcat, cu gândurile duse departe... Trecea câte unul, uneori, și îl întreba: „ai prins ceva, frate, trage, trage? Bună balta?”. Îi răspundea repede: „Da, domnule, trage, o minunăție, aci e raiul peștilor!”. Numai că, dacă s-ar fi uitat curiosul în minciogul lui, n-ar fi zărit nici coadă de biban, caras, plătică ori crăpcean. Și-ar fi făcut cruce sau l-ar fi crezut plecat cu sorcova.

Paradoxal, învățase și toate tainele pescuitului, știa cum se nădește, ce-i aia un forfac, cum se pune guta pe mulinetă sau ce chichițe prezintă pescuitul la muscă. Despre felul momelilor să nu mai vorbim... Dacă ar fi încercat, ar fi prins cu siguranță mult pește. Dar nu făcea un pas peste bariera pe care și-o impusese chiar el. Stătea pe malul bălții și pescuia gânduri.

După ce ajungea acasă, cu zâmbetul pe buze, își săruta femeia pe obraz, lua o țuică, mânca în fugă și se închidea în birou. Cu laptopul în față, cocoșat peste tastatură, prepara degrabă gândurile prinse, picurând talent, nu untdelemn...

Un bilet către normalitate

Alerga pe o alee străjuită de trandafiri roșii. Nu-i vedea capătul, însă era conștient că lăsase în urmă ore bune. Și gâfâia... Nu știa de ce aleargă, nici nu-și punea această întrebare. Alerga și atât, ca și cum ar fi vrut să doboare ultimul record mondial. Își simțea transpirația cum alunecă pe sub cămașa ai cărei nasturi se desfăcuseră unul câte unul, iar tălpile frigeau ca și când ar fi călcat pe cărbuni încinși. Auzi o voce:

— Unde alergi, domnule? Către ce te grăbești? Contează așa de mult o oră în plus sau în minus?

Sau i se păru că aude o voce, mai bine zis, fiindcă alături de el nu se afla, totuși, nimeni. „*Poate că mă întreabă creierul, s-o fi plictisit de atâta zdruncinătură*”, își permise un zâmbet. Are chef de vorbă...

Când simți că nu mai poate și că picioarele vor abandona brusc alergarea, obligându-l să se prăbușească în genunchi – se și văzu cu ei juliți, ca în copilărie – observă chiar în fața lui o casă de bilete. O casă de bilete din lemn, vopsită în alb, pe o alee lungă, străjuită de trandafiri roșii. Vânzătorul avea o uniformă albastră, prăfuită pe umeri, și o șapcă cu cozoroc pe care scria *Toate drumurile duc aici...* „*Aici? Unde, aici?*”, se întrebă înainte de a se spijini în coate de marginea



ghișeului. Vopseaua era scorjită și îi trecu prin minte ideea glumeață că doritorii de bilete ar fi trebuit să vină înarmați cu o pensulă îmbibată în lichid alb, vâscos.

— Doriți să călătoriți?

Vânzătorul îl pironi cu o privire fermă. Vru să spună că dorea să se întindă pe jos și să doarmă un mileniu, dar interlocutorul nu-i lăsă răgazul să pronunțe cuvintele.

— Vă putem oferi bilete către Ură, către Iubire, către Trădare, către Dezamăgire, către Ipocrizie sau Speranță. Clasa întâi, a doua sau, dacă vă permiteți, există și varianta *business class*... Ce preferați?

După ce reuși să-și liniștească respirația întretăiată, trase aer în piept, abordă o mină jucăușă și întreabă „*ce-mi recomandați?*”, convins că imediat se vor aprinde reflectoare și va afla că l-au luat de fraier la camera ascunsă.

Vânzătorul își așează pe ochi o pereche de ochelari cu ramă neagră, apoi răsfoi câteva secunde hârtiile din fața sa.

— Dragă domnule, majoritatea dorește Speranța și Trădarea. Iubirea nu se mai poartă, de Dezamăgire sunt cu toții sătui, iar Ipocrizia... Ehe, poate că marketingul nu este bun, nu se înghesuie nimeni.

— Păi dacă sunt cu toții ipocriți, de ce să mai meargă pe târâmul Ipocriziei, nu s-ar plictisi acolo? își spuse zâmbind. Dar un bilet către Normalitate nu aveți? Întreb și eu așa, ca omu', din pură curiozitate. Firma asta dumneavoastră ar fi trebuit să ia în calcul și o asemenea variantă.

Cel din fața sa clătină din cap. I se citea scepticismul pe chip.

— Scump, dragă domnule, foarte scump. Nu știu dacă vă permiteți, scuzați-mă, dar nu arătați, ca și cum ați deține miliarde în cont. Au fost nababi care nu au reușit să cumpere un asemenea bilet. Normalitatea conține întreg pachetul de oferte, gustați câte puțin din fiecare și vă obișnuiți să trăiți normal, așa că trebuie să plătiți foarte mult ca să ajungeți acolo. Poate că ar fi mai bine să vă rezumați la Speranță, biletul costă puțin și sigur veți fi încântat. Vorba aceea, speranța moare ultima.

Se răsuci pe călcâie și o luă la fugă în sens invers. De o parte și de cealaltă a aleii, trandafirii roșii îi urmăriră deplasarea rapidă. Apoi se închiseră brusc, se ofiliră și căzură la pământ. Bărbatul nu-i observă decât pe cei din fața lui, roșii ca sângele. „*Sau ca vinul*”, murmură, în vreme ce alerga din ce în ce mai repede...

— Unde alergi, domnule, către ce te grăbești așa? I se păru că aude din nou vocea din creier. Strânse din dinți. Și alergă mai departe...

Războiul din casă...

Când încercă să introducă cheia – schimbuse yala cu vreo două zile în urmă, luase una despre care se spunea că rezistă le orice încercare de spargere,



mormăise *reclama este sufletul comerțului*, dar plătise *cash* – observă surprins că nu exista *fanta*.

Ridică privirea și văzu numărul apartamentului. 24. Al lui. Dacă între timp nu se mutase, *fără să știe*, în altă parte, atunci se afla chiar în fața propriei uși. Neagră, metalică, cu niște pătrate mari, în interiorul cărora se afla câte un romb. Așa-i plăcuse, erau și alte modele la magazin, dar nu-l încântaseră. Privi cheia pe care o ținea între degetul mare și arătătorul de la mâna dreaptă, apoi o întinse ușurel către locul unde ar fi trebuit să se afle *fanta* aia ordinară. Nu era acolo. *Plecuse.*

Simți cum se enervează. *Înțeleg să pierzi cheia, dar cum să te părăsească fantă de la yală? Te părăsesc nevasta, iubita, inspirația, mâncărimea după ce o scarpini... Dar fanta?*

Nu băuse. I se mai întâmpla să bea. Pleca de la birou, se oprea la un bar, uita să mai iasă. Nu pierduse niciodată *fanta*. Se pierduse pe sine, dar se regăsise dimineăta, cu capul mare, prea mare, simțea cum se lovește creierul de pereții cutiei craniene. *Un creier care are avea nevoie de o cămașă de forță*, spunea râzând.

Stătea pe palier, în fața ușii, cu cheia în mână. În stânga sa, dacă s-ar fi uitat pe geam, ar fi putut să observe un parașutist prins între crengile unui copac, iar undeva, în plan secund, o cafenea suspendată în care un moș cu melon și monoclu își sorbea ceaiul și citea ziarul. Deși nu se uitase într-acolo, *știa* că ceva nu este în ordine. Că dreptunghiul ferestrei îi pregătește surprize. Și mai știa, *ce absurditate, nici nu privise pe fereastră!*, că pe manșeta ziarului scrie anul 1944.

Dar el era interesat de *fantă*. Bătu cu pumnul în ușă. Un demers hilar, dacă ținem cont de faptul că stătea singur de multă vreme. *Cum să bați la o ușă în spatele căreia știi sigur că nu se află nimeni atunci când tu ești de cealaltă parte?* Auzi pași târșâiți. Dincolo, pe *partea cealaltă*, o cheie se răsuci în broască.

Ia uite, e fantă acolo, nu e fantă aici, își spuse. Ușa se crăpă câțiva centimetri. Clovnul... Clovnul era un clovn, *cum să descrii un clovn?*, toți clovnii sunt la fel. Și părea intrigat.

— Nu mai bateți așa de tare, Maestrul face ultima repetiție... Intrați, dar nu scoateți niciun zgomot, știți că Maestrul nu suportă.

Intră. *Aici trebuia să fie holul meu*, bombăni, surprins că starea de enervare nu-l strângea deja de gât. Întâi absența fantei, apoi cabina de machiaj. Maestrul era cu spatele. Așezat pe un scaun de bar, în fața oglinzii. Să fi avut vreo 25 de centimetri înălțime, nu mai mult. Păr lins, dat pe spate, frac minuscul. Se simți precum Gulliver în țara piticilor. Tuși încet. Maestrul își răsuci căpșorul. Mustață cu colțurile răsucite în sus. Nu. Unul în sus și altul în jos.

— Da, vă rog? Autografele după spectacol...



În spatele său, clovnul desfăcu pumnul și o ploaie de confetti *urcă* înspre tavan. Apoi suflă într-o trompetă. Își puse mâinile la urechi, făcu stânga-mprejur și ieși pe palier.

Am înnebunit. Sau visez. Da, e vis. Se ciupi de mâna stângă până *văzu* cum crește vânătaia. Durerea era reală. Dincolo de fereastră, parașutistul îi făcu un semn din care reieșea că ar avea nevoie de un cuțit pentru a se elibera. Moșulețul cu monoclu sorbea tacticos din ceai. Căzu o bombă între cafeneaua suspendată și copacul parașutistului, iar din gaura formată se iți periscopul unui submarin. Câțiva pescăruși se roteau în jurul lui și îl loveau cu pliscurile. Poc. Poc. Poc.

Privi din nou cheia... *Strălucea.* Ca și cum ar fi avut o lumină în interior, ca și cum ar fi fost introdusă într-o priză și curentul ar fi năvălit prin *vene*le ei metalice. Se întoarse către ușă și o *introduse* acolo unde ar fi trebuit să fie fanta. Cheia *intră*. O întoarse spre dreapta. O dată. De două ori.

Gata cu visul, revenim la normalitate, nu mai beau decât lapte. Deși, la ce prostii bagă ăștia în el, n-ar fi exclus să te îmbeți. He, he, cum ar fi o mahmureală după o beție cu lapte pasteurizat?!

Ușa se deschise. Un ofițer îi urlă să sară în tranșee și îi aruncă o armă.

— Dobitocule, suntem atacați, unde-ai fost? Curtea Marțială te mănâncă dacă mai faci așa ceva!!!

Mirosea a pucioasă și burnița. O ceață lăptoasă bloca privirea la vreo cincizeci de metri în față. Lipit cu pieptul de malul de pământ, cu apa murdară scurgându-i-se pe costumul la două rânduri, tropăind cu pantofii în mocirlă și strângând între mâini metalul rece al armei – *nici armata n-am făcut-o, ce caut aici, Doamne, Dumnezeu?!* - observă coloane de tancuri care se îndreptau către ei. I se păru că vede și un agent de circulație decis să dea o amendă. Tanchistul oprit ieșise pe jumătate din turelă și arăta cu mâna către liniile inamice, în vreme ce polițistul completa imperturbabil formularul.

Răse. *Alt vis tâmpit.* Nu simți glonte care mușca din aer în drum spre el. Simți doar căldura. Apoi se prăbuși în timp ce moșulețul cu monoclu se apleca deasupra lui pentru a-i pune pe față ziarul. În cealaltă mână ținea ceașca de ceai. *Aburea.*

O plajă, o mare, o fată

Îngăduind valurilor mării să-i mângâie picioarele bronzate, așezată pe plaja care se golise pe măsură ce inserarea cobora treaptă cu treaptă scările roase de vreme ce duceau către faleză, fata privea orizontul. *Să nu vă imaginați că aștepta cu zvârcoliri din ce în ce mai rapide ale inimii un eventual vapor care să lase pe țărm eventualul iubit plecat cu multe luni în urmă spre colindarea oceanelor. Nu...*



Pur și simplu sfredelea orizontul cu privirea, în vreme ce șuvițele negre fremătau la atingerea ușoară a brizei, simțind pe buzele roșii gust de sare și imaginându-și cum ar reacționa dacă marea s-ar desface brusc pentru a o invita să pășească fără teamă către un tărâm necunoscut, necartografiat, neimaginat de vreo minte predispusă la astfel de jocuri ale imaginației. Către depărtarea unde până și cel mai ascuns vis poate deveni realitate.

Râse. Mi-ar trebui și un toiag pentru a deveni copia feminină a celebrului personaj biblic cunoscut sub numele de Moise, cu singura deosebire că eu m-aș îndrepta singură către Visul Promis, nu către vreo Țară Promisă. Iar peregrinarea mea de patruzeci de ani nu ar avea ca decor pustiul, ci adâncul nisipos al unei mări care s-a deschis intempestiv, pentru a-mi face loc să trec, deși eu nu cerusem asta. Fetițo, trezește-te...

Soarele se prăbușește la linia orizontului, cu un oftat neauzit, iar luna preia celestul serviciu de gardă aruncând punte strălucitoare dinspre ideea de Vis Promis către fată. *Aș putea să pășesc desculță pe lumina lunii, îndepărtându-mă încetul cu încetul de mal, fără să privesc în urmă. Mi-aș câștiga dreptul de a spune că atunci când visezi este ireal de ușor să urmezi chiar și o cărare iluzorie pe care ți-o pune la dispoziție, cu amabilitate, satelitul natural al planetei.*

Fata râse din nou, de data aceasta în hohote. *Iată efectul pe care îl are expunerea îndelungată a corpului la acțiunea razelor solare. Își atinse fruntea cu degetele. Deși insolație fără febră nu s-a mai pomenit.*

Se ridică și se îndreptă către șirul de trepte, cu papucii în mâna stângă, simțind atingerea încă fierbinte a nisipului fin. La baza scărilor, întoarse capul către mare. *Pentru o clipă, nu mai mult, avu senzația că Poteca Lunii se arcuiește, transformându-se în pod de corali străjuit de felinare în care pâlpâie stele desprinse de pe boltă. Deasupra acestei arhitecturi extravagante, mii de pescăruși se rotesc amețitor, iar șirul de nori pufoși alcătuiește, cu caligrafie impecabilă, un singur cuvânt. Vino.*

Simți cum umerii goi percep răceală de gheață. Se scutură, închise ochii, apoi privi din nou marea... Nimic. Du-te acasă, fetițo... Sări câte două trepte, pentru a ajunge mai repede pe faleză. În urmă, valurile mării spălară conturul tălpilor ei, iar *Poteca Lunii se retrase către orizontul unde soarele făcea apa să fiarbă.*

Fâșia galbenă dintre noapte și zi

Șoseaua lată spinteca în două un lan de grâu, ale cărui margini se hârjoneau cu orizontul. Asfaltul așternea sub ochi un negru aproape ireal, iar dunga îngălbenită din mijloc părea o fâșie de mătase

desfășurată de pe un mosor uriaș și lipită pe șosea cu o precizie matematică. O simțea mătăsoasă, fără să o fi atins încă. *De fapt, își spuse, adevărul este că nici nu doresc să o ating, probabil pentru a nu-mi deteriora propria iluzie. Iluziile, domnul meu – se lansă într-o tiradă neauzită decât de el – trebuie întreținute, păstrate, protejate, corconite. Udate la rădăcină...*

Râse. *Să fie iluzia o floare la rădăcina căreia este imperios necesar să verși, la diferite intervale de timp, apa gândurilor tale ciudate? Își lărgi cu un gest rapid nodul de la cravata în dungi, roșu cu negru, întotdeauna îi plăcuse combinația, alături de cămașa albă, tot nu mă vede nimeni în pustietatea asta, apoi desfăcu și ultimul nasture, cel de la gât. Trase aer în piept, cu gura larg deschisă, ca un pește care se zbate pe uscat și imploră branhiile să-și facă treaba. Iluziile – își continuă discursul – sunt date dracului. Toți alergăm ca proștii după o Fata Morgana personală, de la naștere și până la momentul despărțirii de grijile umane. Fiecare cu a lui. Unii vor bani, ca să-i întoarcă permanent cu furca, așa cum faci cu fânul când e pus la uscat, alții visează la femeia ideală, la mașina-minune, poate chiar la cea mai mare plăcintă cu brânză de pe mapamond, scăpată paradoxal de observatorii trimiși de Guinness Book. Sunt și mai mulți care doresc o casă – pe malul oceanului, ca să-ți mângâie valurile orgoliul, la poale de munte, sub așa-zisa streășină a pădurii, într-un cartier simandicos, naiba știe unde în altă parte... Eu, domnul meu, nu visez la nimic, sunt contabil, cred că viața se rezumă la cifre. Le aduni, le scazi, le înmulțești, la împarți, te cerți cu ele, le iubești, poți să le pui să facă și sex în grup, dacă o iei razna. N-am luat-o razna, însă fâșia galbenă de pe mijlocul șoselei mi se pare mătăsoasă. Și mi-e frică să o ating. Bravo, asta-i culmea, pune degetul arătător și vezi ce simți! E vopsea, cum naiba să fie și mătăsoasă?!*

Nu-l puse. Nu se aplecă. Merse înainte, pe marginea șoselei, cu lanul de grâu în stânga și în dreapta. Un lan hăcuit de o șosea parșivă rânjește galben și negru...

Își ciufuli cu un gest aproape copilăresc părul de pe frunte și simți câteva broboane de transpirație. Continuă să-și lase gândurile de capul lor. *Lanul din stânga nu va reuși niciodată să întâlnească lanul din dreapta într-o îmbrățișare... cerealieră. Se poate spune așa ceva? Două jumătăți de lan obligate să se iubească intens de la distanță de câțiva metri. Măcar Romeo și Julieta au apucat să se sărute. Poate au făcut ei și altceva înainte de sinucidere, numai Shakespeare poate ști, pe mine nu m-a impresionat. Lacrimogen. I se păru că luna îi face semne discrete de pe umărul stâng. Era mare, galbenă, rotundă, trufașă. Atât de trufașă încât nici nu suporta prezența vreunui nor prin preajmă.*

Divă nocturnă. Vrei să fii numai tu în prim plan, ca o lună egoistă ce ești! Ridică un pumn către cer, apoi băgă din nou mâna în buzunarul pantalonilor din stofă călcați la dungă, o dungă din aceea perfectă, ca un fir de păr. Își privi pantofii negri, ușor prăfuiți pe bombeu. Și se întrebă de ce dracu' nu pășește pe asfaltul negru al șoselei. Un pas, mai mulți pași, o infinitate de pași pe acea minunăție de asfalt. Nu-și răspunse. Continuă să meargă pe margine în timp ce

vânticelul nocturn făcea lanurile de grâu sortite neîntâlnirii să se legene cu o oarecare senzualitate. Când răsări soarele în dreapta sa, aruncând dogoare pe umeri, își lăsă privirea prizonieră unui roșu intens. *Deja dimineață, murmură... Așa repede?* Ceasul spânzurat de încheietura mâinii stângi îi transmise că răsăritul ar fi trebuit să fie departe. Ora 03.15 a.m.

Pe umărul stâng, cu o indiferență aproape regală, luna își etala frumusețea enervantă, fără să dea vreun semn că ar intenționa să se retragă spre alcovul ei. Abia atunci realizează că decorul prezenta o incompatibilitate evidentă. O jumătate a șoselei rămânea întunecată. Cealaltă jumătate, pornind chiar de la fâșia galbenă de vopsea, se lăsa mângâiată de primele raze ale soarelui. Își permise să râdă strâmb. *Sunt unicul martor al unui eveniment pe care l-aș numi chiar epocal. Trăiesc noaptea și ziua în același timp. Cu ochii deschiși, în mișcare... Am să calc afurisita aia de fâșie galbenă din mijlocul șoselei și voi merge chiar pe linia de demarcație dintre noapte și zi. Jumătate de corp o dau nopții, cealaltă jumătate revine zilei. Ziua și noaptea. Ca două femei îndrăgostite de mine. De un contabil care umblă brambura cu luna pe umărul stâng și cu soarele pe cel drept.*

Fâșia galbenă nu era mătăsoasă. Era o fâșie de vopsea ordinară, trasată cu precizie de un agregat oarecare. Iluziile, murmură, ne învârtim toată viața printre ele, dansăm cu ele, le hrănim din noi, fiindcă iluziile suferă de canibalism, vor să te prepare în diverse moduri, după ce te perpelesc corespunzător. În partea dreaptă, lanul de grâu se unduia sub un soare dogoritor, acceptând și planarea constantă a unor păsări pe care nu reuși să le identifice. De pe umărul stâng, răcoarea nopții îi trimise în dar câteva frisoane... *Dar e simplu*, trase o concluzie de contabil. *Mi-e frig, fac doi pași spre dreapta. Mi-e cald, fac niște pași către stânga. Și merg înainte, către destinația finală... Ha, ha...*

Nu vom ști niciodată care era destinația finală. Nici de unde venea personajul nu vom ști. Nu ne interesează prea mult. Ne uităm la el din spate, îl vedem jumătate în lumină și jumătate în întuneric. Calcă hotărât pe o fâșie de vopsea galbenă întinsă cu precizie matematică în mijlocul unei șosele cu asfalt impecabil. O șosea fără semne rutiere ce spintecă în două lanuri de grâu ce nu se vor întâlni niciodată. O jumătate de frunte arsă de soare, o jumătate de frunte răcorită de lună... Personajul nostru își scoate cravata și o lasă să alunece chiar pe banda galbenă. Nu o pune nici în noapte, dar nici în zi... Deasupra sa și în jurul său, ca într-o pictură suprarealistă, noaptea și ziua armonizează deplin, fără ca vreuna dintre ele să depășească fâșia galbenă de vopsea din mijlocul șoselei.



Mi-aș deschide o afacere. *Dar ar fi sortită falimentului rapid, fiindcă visez la un magazin din care să poți prelua gratuit metafore...* Când am dezvăluit planul meu unui tip care scoate bani și din piatră seacă – *deține tot felul de rețete prin care banii debordează de sexualitate, se iubesc cu pasiune și se înmulțesc corespunzător* -, s-a uitat la mine câș și m-a întrebat direct:

— La ce bun să investești timp și bani într-un astfel de magazin? Mai bine gândește-te la o rotiserie, la o cârciumă, la un magazin alimentar... Astea nu vor da niciodată faliment... Intră și tu pe bursă, joacă-te cu acțiunile, mai lasă dracului poezia, că asta nu aduce bani în cont. Ți se mai încing și creierii...

— Da, *i-am răspuns*, dar aduce stare de bine... Stare de bine? Fugi, domnule, de-aici, starea de bine ți-o dă siguranța financiară, nu metaforică...

Ne-am despărțit în condiții amiabile, fiecare cu ideile lui. El și-a mai deschis un magazin, aduce haine second hand și se bat cucoanele pe țeale... Sunt haine de firmă, bumbac sută la sută, miros a occident dezinfectat corespunzător... Eu am întocmit documentația necesară pentru Magazinul de Metafore, am închiriat un spațiu în zona scumpă din stânga pieptului și țin deschis non-stop... Scot profit sentimental și merg din trei în trei luni la fisc ca să prezint declarația din care reiese că profitul este zero. În bani. Nu datorez statului nimic și asta îmi provoacă o teribilă satisfacție cotidiană, deoarece fiscul nu pune impozit pe dansul gândurilor. Deocamdată, zic gurile rele... Sufletește, carevasăzică, trăiesc pe picior mare, sunt un boier...

Good in blues

Good in blues... Melodia se deapănă molcom, iar vocea lui Tony Joe White umple cald încăperea în care, tolănit de minute bune alături de gura deschisă a impresionantului șemineu, un câine pătat ascultă cu o ureche ciulită cum troznesc lemnele ridicând către horn scânteii în joacă nebună. Prin contrast cu acordurile catifelate care provoacă timpul la o pauză binemeritată - *desprinsă dintr-o partitură scrisă în ciuda celor care spun că bluesul moare* - dansul scânteilor pare cuprins de frenezie. Fotoliul tras mai aproape de căldura șemineului invită la repaos profund, eliberat de gânduri, iar draperia bogată, vișină putredă, este trasă doar cât o părere, lăsând să se infiltreze fotografie cu pădure clătinată de viscol turbat în prag de inserare. Un alt efect contrastant, destinat a atrage atenția că anotimpul nu este influențat de blues decât în gândurile celui care lipsește din cameră. Ușa este deschisă, iar din încăperea alăturată se aud zgomote care trădează răsfoirea unor hârtii. *Căutare? Analiză? Documentare? Bilanț? Un alt mod de a face timpul să treacă mai repede?* Nimeni nu poate ști... Poate că este vorba doar despre simpla și totodată complicata recitare a unor scrisori scrise, dar niciodată trimise către destinatarul lor. Câinele ridică ușor capul, privind către ușa deschisă, apoi îl așează pe podea și lasă să



scape un oftat. *Good în blues...* Îți vine să crezi că acest gen muzical interferează extrem de plăcut cu animalul și poate că nici nu ești departe de adevăr. O rafală de vânt zgâlțâie obloanele de la fereastră, rămase deschise în ciuda furtunii. Se învârtosează agonie de alb, ca și cum cineva nervos s-a decis să scuture norii într-o criză de isterie interminabilă...

Bărbatul revine în încăpere, cu o hârtie îngălbenită în mână. O așează lângă fotoliu, alături de cutia cu țigarete maronii, apoi rămâne în picioare, sprijinit cu un braț de fotoliu, privind somnul liniștit al câinelui. *Good în blues.* O seară ca oricare alta, cu blues în suflet și zăpadă la ferestre. Cu dor de primăvară sau de iubită, depinde de felul în care pui problema. Oricum, cu dor... Câteva secunde de liniște. *Apoi, luându-se la întrecere cu dezmățul ninsorii, Johnny Lang fulguiește acorduri pe grif de chitară magică. Nice & Warm...*

Carte fără coperte...

Am cumpărat o carte fără coperte. Era lepădată – acesta este termenul cel mai potrivit – pe ultimul raft, acela de sus, inaccesibilul, în spatele unor volume care tratau subiecte diverse, precum încălzirea globală, ciocnirea civilizațiilor, efectul maionezei tăiate asupra stării de bine a gospodinei sau monstrul din Loch Ness. Știți care, acela care strălucește prin absență, spre încântarea nedisimulată a căutătorilor de cai verzi pe pereți, piei de cloșcă și monștri fotogenici... Scotocirea furibundă care mă captivase vreme de trei sferturi de oră nu îmi oferise satisfacțiile personale așteptate. Eram pe punctul de a părăsi încăperea prăfuită, însă chiar atunci am zărit scara. Treptele care luceau din cauza miilor de pași mi-au lansat o invitație de nerefuzat. Ca și cum aș fi știut – dar nu știam – am întins repede mâna pentru a ajunge în spatele primului rând de cărți și atunci am simțit-o. Aproape înspăimântată la gândul că acolo va rămâne abandonată pentru totdeauna. Sortită descompunerii. Filele îngălbenite aveau colțurile îndoite, răsucite, pe alocuri rupte. Adnotări indescifrabile făcute cu stiloul, cu creionul chimic, cu pixul. O carte muncită.

Fără coperte. *Dezbrăcată*, am zâmbit, iar anticarul a ridicat din umeri și a pufnit, revenind la lectura unui tabloid pe a cărui primă pagină putea fi citit un titlu din care reieșea că apocalipsa este aproape... Am suflat praful de pe prima filă, apoi am apucat-o strâns cu degetele și am coborât scara.

— *Asta este, o cumpăr*, i-am spus anticarului, zâmbind ca și cum aș fi descoperit că Einstein a pus o virgulă aiurea într-una din teoriile sale.

— *Păi, să fiți sănătos*, mi s-a replicat, *atâta face*.

Făcea cam mult pentru o carte fără coperte, dar am scos portofelul și am achitat suma. Mulțumit fiind și convins că am făcut o afacere excelentă.



— *Vă place cartea asta?*, m-a întrebat anticarul și am sesizat o doză serioasă de scepticism în glasul său.

— *Da, e o carte interesantă*, am mormăit.

— *Păi să-i puneți niște coperte, doar n-o s-o țineți așa... O dați la legat.*

Am ieșit din încăpere fluierând. Am traversat strada, îndreptându-mă către parcul în care castanii păzeau ziua de vară și m-am așezat pe prima bancă. *Am citit. Cu nesaț.* Până seara, când s-au aprins felinarele și mi-a căzut pe umeri zvon de greieri... *Ce carte era?* N-are nicio importanță. O carte fără coperte... *Fără culori și fără fonturi care să îți ia ochii.* Ca viața reală. *Viața decojită de ambalajul ei sclipitor peste care mai înnodăm și o fundă mare, ca să ne păcălim singuri...*

Dansul ielelor...

Nu mai ajunsese la țară de foarte multă vreme... *Nu avusese timp sau, poate, chef, crezuse că nici nu ar mai exista motive pentru o călătorie pe meleaguri îndepărtate, din moment ce strămoșii se transformaseră demult în țărână. Se înfrățiseră, firesc, fiecare la vremea lui, cu pământul pe care-l călcaseră și-l munciseră o viață întreagă, transpirând sub cămășile cârpite. Evitase, astfel, o reîntoarcere către origini pierdute prin arborele genealogic... Nu avusese regrete...* În copilărie, e drept, alergase pe ulițele satului, desculț, cu primăvara în priviri sau cu fulgii de nea roind în urma lui, dar trecerea către maturitate estompase rapid și ireversibil amintirile rurale.

Îl chemase un văr, pentru o bucată de pământ, moștenire nedorită, de care vroia să scape cât mai repede. Coborî din autobuzul prăfuit în mijlocul satului, într-o intersecție mărginită de un magazin sătesc, o cârciumă și o construcție care s-ar fi dorit ceva, dar nimeni nu știa ce, patru ziduri aproape dărâmate, cu geamuri sparte ca niște orbite goale. Ca să ajungă la casa vărului, trebuia să traverseze satul și să meargă o perioadă de timp pe lângă pădurea în care altădată se ascundea identificându-se cu un Robin Hood adolescentin. *Însera peste satul de câmpie, se retrăgea soarele în spatele pădurii și, pe nesimțite, se trezi printre copaci, ascultând șoaptă de frunze mângâiate de vântul molatec și atingând aproape tandru scoarța copacilor îmbătrâniți de timpul scurs prin rădăcinile lor, către ramuri...* Se lăsa noaptea deja, dar orășeanul care dăduse binețe lumii satului cu doar câteva ore în urmă continua să meargă printre ferigi uriașe, *călcând apăsător strat de frunze, lînțoliu uscat așezat peste pământul reavăn...* Pădurea îl invita în interiorul ei, îl atrăgea așa cum l-ar fi ademenit, de pildă, o femeie goală, cu părul lung până la glezne, emanând erotism prin toți porii. Fascinația de care se simțea cuprins îl făcu să uite de banala moștenire oferită la hectar. Se așeză la tulpina unui stejar, bău o gură din sticla cu apă și închise ochii, răvășit plăcut de o senzație de libertate deplină pe care o crezuse demult pierdută...



Se aprinseră focuri pe comori demult îngropate și de nimeni găsite, iar iele cu părul lung până la glezne dansară în jurul lor, unduindu-și trupurile pe care nicio mână de bărbat nu le putea atinge vreodată... Își dădeau capetele pe spate, râdeau în hohote neauzite de urechi străine și săreau sprintene peste focuri pe ritmuri necântate de orchestră omenească, aveau la mâini și la picioare brățări de argint și de aur și dansul acesta al lor dură până ce luna fu acoperită de un nor negru. Venea furtună rece peste pădure și ielele se retraseră una câte una, răstimp în care fiecare foc se stinse lăsând în urmă întunerici și hartă nescrisă a comorilor căutate de lunateci...

Bărbatul se trezi murat până la piele de picăturile reci. Visase... O fată cu păr lung până la glezne îi dansase numai lui, apoi îi lăsase în palmă doi bani de aur... Zâmbi... Își spuse că visele de la sat sunt cu mult diferite de cele de la oraș. Se ridică, încercând să găsească drumul de întoarcere... După ce rezolvă problema pământului moștenit de la strămoșii contopiți cu țărâna, bărbatul se întoarse la oraș și uită visul. *Abia după câteva zile, din întâmplare, descoperi în buzunarul de la spate al blugilor doi bănuți de aur...*

Vasile și Frusina

Frusina toca *verdeața*, pe fundul de lemn. Îi mergeau mâinile, gospodină, nu de-alea închipuite, nici nu trebuia să urmărească dansul sacadat al cuțitului. La masă, într-o parte, cu un pahar de țuică sub ochi, Vasile *al ei* se gîndea că *viața e din ce în ce mai grea și nici la câmp nu-ți mai vine să mergi. Ca să te alegi cu ce, cu praful de pe tobă?* Scosese amândoi masa din bucătărie și o așezaseră în fața casei, că venise primăvara și le plăcea să audă sfada vrăbiilor în nukul bătrân.

Vasile poftise la ciorbă de pește, prinsese un ditamai crăpceanul la iaz, iar Frusina așezase grăbită ceaunul pe pirostrii și curățase peștele de solzi și măruntaie cât ai clipi. Știa să facă ciorbă bună, ca la lipoveni, chit că ei erau olteni și nu văzuseră delta niciodată. Cu ce să se ducă, bani puțini, griji berechet, nu le ardea de plimbări. Când se luaseră, *luna de miere* o făcuseră la vie, în deal, că munceau cu ziua pe unde apucau. Nici petrecere mare nu avuseseră, doi lăutari și niște rude bătoase, care stătuseră puțin în curte și apoi plecaseră la ale lor.

— *Bă, să aveți casă de piatră și copii mulți în ogradă!*

Nu făcuseră plozi, că Frusina nu rămânea grea, iar Vasile nu se supăraseră.

— *Muiere, așa e lumea făcută, la unii rîd copiii în bătătură, la alții nu. Acu', dacă așa vru Dumnezeu, de ce să bocești în tindă?*



Nu o atinsese pe Frusina nici c-o floare, o iubea ca pe ochii lui din cap, fără să fie bărbat care mânuiește cuvinte meșteșugite. Îi zisese „*Frusino, vrei să fii a mea?*”. Și ea roșise, se uitase în ochii lui și răspunsese cu glas de porumbiță: „*Da’ de ce să nu vreau, Vasile, vreau... A ta sunt..*”.

Și a lui fusese, chiar dacă al lu’ Mardare mai fluierase noaptea pe la gardul ei. Veni din senin o pală de vânt și înteți focul sub ceaun.

— *Ho, Doamne, lasă-ne să terminăm ciorba*, rosti Vasile și zâmbi cu toată gura. Îmbujorată de la căldura focului și de la dragostea și sărăcia în care trăiau, Frusina zise și ea un *Doamne-ajută* și își privi omul de lângă ea cu mare drag...

Pe uliță, cocoțat deasupra unei grămezi de surcele, moș Nechifor le făcu vesel cu mâna. *Așa, mă, tată, că îmi crește sufletul când văd bărbatul cu muierea la un loc...* Cuprins dintr-o dată de o sete mare de Frusina, Vasile își luă muierea în brațe și o învârti de câteva ori prin praful bătăturii.

— *Of, Frusino, că frumoasă te făcu mă-ta...*

Râse și soarele în hohote luminoase dintre crengile nucului bătrân, iar bucățile de crap săltară în ceaun, atrăgând motanii din vecini. Frusina se lăsă în voia bărbatului care o împingea ușurel spre tindă, că mai era timp. Peștele nu vrea să stai cu ochii la pândă, are chichirezul lui...

Cel ce nu pleacă niciodată singur...

Sorbind cu sete nestinsă din cămile pântecoase, călătorii dornici de potolirea poftelor de drum își istorisesc unul altuia propriile experiențe trăite în timpul călătoriilor nesfârșite. Este seară cu lună plină deasupra hanului, iar lumânările groase împrăstie lumină palpătoare, în vreme ce hangița se avântă de la o masă la alta, turnând vinul negru și gros din carafă. Frumoasă hangița, roșie în obraji cu gropițe și iute la limbă ca ciușca. Schimbă vorbe îmbietoare cu mușterii și pune în fața lor, pe fund de lemn, fripturile de porc sau puii rumeniți, tăvăliți înainte prin unt. Miroase a bucate preparate de meșter bucătar, a toamnă rodnică și a povești țesute cu fir de vorbe meșteșugite. Curge vinul uleios, spre descleștarea limbilor, iar mesenii uită de orele care trec prea repede și se dedau petrecerii, pufăind din lulelele ce înalță șerpi de fum către tavan...

Nechezat de cal în curtea hanului. Băiatul de grajd se repede către călărețul neguros, cu pletele lungi, care descalecă și își înfige cizmele cu pinteni de argint în praf. Are o căutătură care i-ar face pe mulți să lase ochii în pământ, poartă haină lungă până la glezne și, dacă privești cu atenție, vezi mânerul spadei cu broderie spectaculoasă prin deschizătura veșmântului. Mâna înmănușată lasă hăturile băiatului de la grajduri, dar îi face semn să rămână pironit locului. Bărbatul pășește înăuntru, scuturându-se de praf. În urma sa, armăsarul fornăie, plin de spume și mușcă zăbala, cerând drum, nu odihnă.



— *Cine ești, străine, și ce vânt te aduce la noi? Ți-o fi foame, ți-o fi sete, oi fi obosit de drum... Pregătesc odaia cea bună?*

Străinul o privește pe hangiță, de parcă ar cântări-o cu ochii de smoală.

— *Sunt Cel ce nu pleacă niciodată singur, hangiță, n-am vreme de adăstat, doar un vin de mi-oi da este de-ajuns...*

Mușterii se uită unii la alții, fără să înțeleagă cum stă treaba cu numele străinului. Mândru bărbat. Înalt și cu privire de lamă oțelită. Oștean, după umblet. Cunoscător al multor taine. Bărbatul se așează la o masă de lângă căminul în care ard trei butuci, împrăștiind scânteiere de foc și jocuri de lumini pe fețe. Ia ulcica din mâna hangiței și o dă pe gât.

— *Ei, că sete ți-a mai fost, dar nu-i bai, că vin este destul în butoi...*

Hangița râde. Îi place mușteriul acesta tăcut, cu părul lăsat să cadă în valuri negre peste umerii lați.

— *Și zici că nu pleci niciodată singur, ce fel de nume o mai fi și ăsta?*

Străinul privește drept în ochii muierii și aruncă pe gât a doua ulcică... Îi face semn să se apropie de el și îi șoptește ceva la ureche. Hangița duce mâna la gură, curinsă de mirare, apoi izbucnește în râs.

— *Tii, mă speriași, străine, m-a luat cu frig prin oase... Hâtru mai ești. Dacă îți poftește și burta la ceva, puii sunt în ceaun și mămăliga fierbinte.*

Străinul aruncă pe masă doi galbeni lucitori, se ridică și pleacă măsurând cu pași mari dumul până în cerdacul hanului. Încalecă armăsarul și ia drumul de țară în galop, către coama dealului. Se oprește și se

răsucesce în șa, privind înapoi. Vântul iscat din senin îi flutură poalele hainei lungi, iar armăsarul se ridică în două picioare și nechează prelung. Tună. Se învârtosează nori groși care acoperă luna plină...

A doua zi dimineată, mușterii de peste noapte află că tânăra hangiță a murit în somn, între așternuturile albe ca laptele. Nimeni n-a putut să explice de ce și cum, dar ai mai bătrâni spuneau doar că moartea nu pune niciodată preț pe vârstă sau pe frumusețe. Au îngropat-o pe deal și era tot frumoasă. *S-a terminat ața, așa au spus...*

Cu pletele în vânt, dând pinteni armăsarului plin de spume, călărețul mână nebunește către o altă întrebare la care să răspundă cu glas de gheață. *Sunt cel ce nu pleacă niciodată singur...* Nechezatul calului face norii să tresară...

Bătrânul fără vârstă...

— Păi, dacă luați drumeagul ăsta în copite și dați pinteni armăsarului – că focos mai e, parcă înghite jăratec din tupsie de argint – ajungeți în juma de ceas la pădurea lu' Pui de Cloșcă. Îi zice așa că mă-sa l-a lepădat după ce l-a adus pe lume. L-a lăsat într-un coteț de găini, acolo l-au găsit ai de-l crescură ca niște

părinți buni. Acu' a închis și el ochii demult, că povestea e veche, dar pădurii așa i-a rămas numele, a lu' Pui de Cloșcă. La colțu' ei se face o potecă, duce drept în străfunduri, pe-acolo o luați și, dacă nu mai stați să vă trageți răsuflarea, sunteți la moș Toma în pridvor înainte de lăsarea serii... Știe că veniți?

Săteanul apucă din nou coasa cu mâinile bătătorite dar, înainte de a-și relua munca, își trecu mâna prin păr și privi lung în urma călărețului care se îndepărta ridicând norișori de praf.

— *Cine-oi mai fi și tu, străinule?*

Ca și cum ar fi răspuns întrebării neauzite, călărețul își umflă pieptul și strânse mai tare hățurile. *Pui de Cloșcă sunt și eu, moșule, lepădat de mic... O fi întristat-o și pe mama sosirea mea, că un plod nu e întotdeauna prilej de bucurie. Cât despre tata, cine să-l mai știe? Vreun sucitor al minților tinere și nechibzuite de fete mari...*

Drumul de țară tăia în două câmp larg, arunca departe cu privirea și nu vedeai loc unde să te așezi la umbră. Scoase plosca din mers și înghiți guri zdrene de apă. Însetat. Venea de departe, tocmai din cetatea domnească, cu hrisov de la stăpânire pentru moș Toma. De două zile era pe drum, cu grabă mare pe urme și rugăminți fierbinți alături de hrisov. Doamna curții se găsea în durerile facerii și nu era bine. *Trăgea să moară*. Numai moș Toma, cu tainele lui pe care nu le istorisea nimănui, putea să o salveze din ghearele bolii. Așa ziseseră doftorii de la curte, că *bolea*, dar nu știa nici unul de ce, ridicaseră din umeri în fața Domnului și lăsaseră privirile în pământ. *Se duce, Doamne, e peste puterea omenească. Și se duce și plodul din pânțece...* Moș Toma nu era văzut cu ochi buni de doftori, ziceau că e vraci mincinos și că are noroc. Dar Domnul se încredea în el, tot moșul îl scăpase de moarte sigură când avea vreo opt ani și se scurgea viața din trupul firav. Și atunci ridicaseră doftorii din umeri, dar moș Toma, venit degrabă, fiersese ierburi de la el din pădure și-i dăduse să bea zeamă amară ca fierea. Îi pusese mâna pe frunte și-i luase fierbințeala cât ai clipi. La trei zile alerga prin curtea domnească, după un mânz rotat...

Nimeni nu știa ce e cu moșul ăsta meșter la sumedenie de leacuri și licori. *Bătrân îl aflaseră de-o viață și bătrân rămăsese, parcă nu se-ndura moartea să-l ia, că prea făcuse bine la mulți*. Cu barba albă lungă până la brâu, cu un toiag în mână, încălțat în opinci pe care și le făcea singur, moș Toma trăia departe de lume. *În pădurea lu' Pui de Cloșcă*. De unde venise, unde învățase meșteșugul vindecării, nici sfetnicii de taină ai Domnului nu puteau să spună. Nu vrusesse să stea la curte și nici nu primea plată pentru vindecările sale. Doar privea prin ei cu ochii lui mari și lua drumul înapoi către pădure. Sălta-n șa cu sprinteneala unuia mai tânăr și se ducea în *pădurea lui*. Nu-l mai vedeau. Nu vorbea cu nimeni, trăia singur, cu calul și animalele de pe lângă casă...

Lumea proastă zicea că are duh, sau har sau darul vindecării primit de la zânele pădurii. Că face farmece bune, nu rele, că trag păsările cerului la el și stă la sfat cu lupii. Pe limba lor. Vrute și nevrute... Câte nu spun oamenii?

Când ajunse sub poala pădurii, văzu poteca... Dădu pîteni calului preț de câteva minute, apoi se simți învăluit de o senzație ciudată. Căldură și liniște. Nici vîntul nu mai mișca frunzele copacilor. Nemișcare. Se simți golit de orice gând, struni calul, iar armăsarul se opri, fornăind ușor. *Ce-i oștene, ți-e frică de o pădure?*, își spuse în gând, rotindu-și privirea. Învățase să cunoască pericolul, dar ceva îi șoptea în urechi că nu trebuie să se teamă de nimic.

Atunci văzu. La o aruncătură de băț în fața sa, un lup. Alături de el, cu ochii umezi, o căprioară. Îl priveau. Se frecă la ochi, apoi dădu să apuce arcul prins la șa. *Oștene, lasă arcul și săgețile, nu-ți sunt de trebuință aici.* Porunca era neauzită, dar puternică. Se insinua în mintea sa de oștean, care nu credea în duhuri și farmece și cunoscuse vlăguială în oase. *Fă cale întoarsă, oștene, fiindcă moș Toma este la căpătâiul doamnei și i-a adus alinarea suferinței. Falnic urmaș va naște și viteaz ca nimeni altul. Aici ajung veștile înaintea hrisoavelor...* Stană de piatră, oșteanul vru să dea pîteni calului. Armăsarul bătu pasul pe loc scuturînd din cap. Nu vroia. Lupul și căprioara, din mijlocul potecii, îl mai priviră o dată, lung, apoi se întoarseră și porniră, *alături*, către adîncul păduri... În urma lor, desișul prinse viață, iar poteca dispăru de sub ochii săi, lăsînd perete verde prin care nimic nu putea pătrunde...

Când ajunse în cetate, oșteanul află că Doamna născuse un prunc sănătos, spre marea bucurie a Domnului. Oamenii petreceau, ca la zi mare, iar chiotele se auzeau de-a lungul și de-a latul ulițelor. Întrebă de moș Toma.

— A fost și-a plecat, i se spuse. N-a vrut să stea. Doftorii zic că n-a făcut nimic, doar a pus mîna pe fruntea Doamnei. S-o fi vindecat de la sine, că era păcat să moară cu prunc în ea...

Bău o cană cu vin pe nerăsuflăte, lăsînd calul să se odihnească.

Undeva, departe, în pădurea lui Pui de Cloșcă, bătrînul fără vîrstă tocmai dădea binețe lupului și căprioarei care îi ieșiseră în cale...



Alexa Gavril BĂLE

S-a născut în data de 4 septembrie 1963, în Făurești -Maramureș.

Licențiat în teologie greco-catolică. Doctor în medicină veterinară. Membru al Uniunii Scriitorilor din România. Medic veterinar concesionar în ținutul natal

(sat Cetățele – comuna Șişești – Maramureș).

Volume publicate:

Autor a 4 volume de poezie, a 3 cărți de specialitate și a două volume de proză:

Iubita fratelui Rafael, Ed. Gutinul, Baia Mare, 1992;



America de dincolo de gard, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2003.

A publicat proză în revistele: *Contrapunct, Nord-Literar, Atelier, România km 0, Coloana a V-a, Arheus, Vatra Chiooreană, Informația Zilei, Graiul Maramureșului, Feed-back, Citadela, Pro Uniune.*

Prezent în antologiile de proză:

Cerul înstelat deasupra mea, ed. Risoprint, Cluj-Napoca 2002;

Orizont XXV – Mileniul va sfârși duminică, Tipo Agronomia, 1988;

Caietele literare Vatra Chiooreană, ed. Scriptorium, Cetățele, 2007;

Serile literare lăpușene, ed. Risoprint, Cluj-Napoca, 2008.

Premiul pentru proză al ziarului *Graiul Maramureșului, Baia Mare, 1991.*

Zăpezile târzii

Vânturi primăvăratice descărnează coasta dealului. Hulpave, cu limbile lor călduțe ling, pe alocuri, din zăpadă. Dără de șarpe fugărit pe sub castani, cărăruia îngustă coboară în sat.

Scuturat de friguri, ud până la piele asudă ca un burete strâns în mână. Sub trei cergi groase bătrânul tremura. Lângă pat, pe un scaun, câteva cutii cu medicamente, pliculețe cu prafuri amare și paharul de ceai. Buzele uscate crăpaseră adânc. Setea de pustiu nisipos le bântuia usturătoare.

Cuvintele, bolborosite, nu mai avea puterea de a le rosti, bălteau pe piept. Neînțelese de cineva.

Baba Ludovica, nevastă-sa, trebăluia la grajd, pe lângă vite.

Amiazăzi. Clopotele bisericii arămeau văzduhul cu dangăte. Aburi subțiri, tremurători precum duhurile se înălțau timizi din morminte. Câteva găini harnice râcăie petele fără zăpadă din cimitir. Ciugulesc fruntea ierbii, fragedă – abia ițită. Cântă un cocoș, cocoșat pe gard. Din casă, bătrânul îl aude. Se bucură prin somnul greu, ca de o veste îndelung așteptată. Clopotele îl întristează. Îi amintesc de moarte.

Pe ușa clopotniței, strecurându-se, clopotarul cu oasele încă vibrând de sunet. Scotocindu-și buzunarele pieptarului caută o țigară, o aprinde. Flăcăruia chibritului pâlpâind ca o vedenie. „Hâști... hâști!” se răstește la cocoș. Se îndreptă spre pârleaz.

Cucurigatul încetează brusc. Către școală trec doi copii: „Laude-se Isus!” salută. „Laude-se în veci. Amin!” – răspunde, trăgând un fum zdravăn, clopotarul.

„Ce-aș vrea să vie odată primăvara” clipește cel mai mic orbit de soare. „Mai este un pic, o să ningă încă mult și bine”, constată cu aere de om matur cel mai înăltuț. În ghiozdanele de carton caietele și creioanele sună înfundat, la fiecare pas.

Totdeauna dorințele noastre o iau înaintea vieții, până se pierd în moarte. Copiii dispar prin gardul de carpini. La anul, directorul școlii îl va înlocui cu unul



din pălânci de stejar, care nu va mai avea strungi. Școlarii vor trebui să intre numai pe poartă.

Vasalie clopotarul privi spre casa bătrânului. Prin curte Ludovica în mână cu o găleată goală. Clopotarul clătină din cap slobozind fumul pe nări.

În coasta dealului, ochi subpământeni, vizuinele – pete negre în zăpada moale. Bursuci nerăbdători adulmecă fuioarele de vânt cu boturi umede. Din tavanele pietroase ale văgăunilor spânzură rădăcini în căutare de seve.

Fleoșcăit de zăpadă pe jumătate topită! Pași apăsați. Sălbăticiunile se retrag speriate în vizuini. Rădăcinile copacilor le gâdilă cefe grase. În vârful dealului fleoșcăitul se oprește. De sus, bărbatul privește peste satul împrăștiat la picioarele lui. Casele, omizi cu acoperișuri de țiglă roșie, se pitesc pe dâmburi, printre arbori.

„Îi prea ziuă”, gândi rezemându-și umărul de trunchiul scorțos al unui castan. Va mai trebui să aștepte.

Retrăgându-se ca furnicile spre un mușuroi de aiurea, durerile s-au risipit. O pace nefirească îi cuprinse trupul destins. În tristețea bătrânului se furișa amurgul. Timpul, aluat bine dospit, se întindea spre încă o noapte. Bolnavul răsufla adânc, cu nădejde. Deschise pleoapele. Privirile în gol. Atârinate de tavan. Ca rădăcinile. Pe masă întârziau câteva pale cenușii de lumină.

Culorile peretelui dinspre apus se rostogoliră, amestecându-se. Pe masă pași o arătare străvezie. Călcă direct pe copertele negre ale Psaltirei. Om înalt, frumos, tânăr, îmbrăcat cu un cojoc negru. Îi făcea semn cu mâna. Dorea să-l urmeze.

Bătrânul se aprinse cuprins de ciudă. Cum îndrăznește necunoscutul să se urce pe masă, la el în casă? O venă albastră i se zbătea pe frunte. Îl urmări încruntat. „*Ce vré omu' aista?*” se întreba părându-i rău că nu se poate ridica. „*Haide, haide cu mine!*”, îl îndemna necunoscutul, fluturându-și mâneca largă a cămășii de cânepă. Bătrânul se întoarse pe o parte. Spatele – încins de cât stătuse culcat. Umbra pendulă prin aer și se apropie. Era Ion din Deal, tânăr ca la treizeci de ani. Fără să se mire își aminti că împricinatul murise la șaptezeci de ani. Trecuse oareșce vreme de atunci. „*Unde vré să mă ducă omu' aista?*”, se frământă bătrânul aranjându-și și mai bine capul pe pernă. Mari fărtați au fost oarecândva. Din război se prinseseră frați de cruce, crestându-și buricele degetelor cu vârful ascuțit al baionetei. „*A, nooo, nu poate fi Ion, se îndoi bătrânul, doară cât am plâns când l-o îngropat!*”

Voi să se apropie, să-l întrebe pe unde a mai umblat, dacă ține minte prin câte au trecut în război. Umbra arăta că i-ar pricepe gândurile și se bucura de ele.



Încercă să se ridice, încheieturile îi erau de lemn. Un val fierbinte de plumb i se prelinge de pe frunte pe piept. Dezamăgit, Ion din Deal se îndepărtă plutind. Aerul se mișcă ușor. De pe perete se dezlipi conturul unei femei. Alunecă pe podeaua împestrită de firele anemice de lumină. Poala pindileului cu cipcă mărunță îi rămase agățată în cuiul icoanei Sfântului Gheorghe. Baba Marta lui Dominic, o vecină de demult, se apropie ușoară, de pat. Murise. Abia o mai ținea minte. Râdea, îndemnându-l s-o urmeze. Și ea!

Focul țiuia ascuțit ca un tăiș de secure. Oalele pentru porci fierbeau de zor. Picăturile sărite pe plita fierbinte sfârâiau. Mirosea a făină arsă.

„Fă bine, babă Martă, și spune-mi unde vrei să mă duc?” Îi păru rău că-i zisese babă. Arăta tânără, fără zbârcituri, cu fața albă, proaspătă. „Lasă-mă, lasă-mă în pace!”, îi spuse simțind că n-o poate urma încă. Femeia se întoarse spre perete. Dispăru după ștergura candeliei.

Bărbatul se retrase lângă o claie burduhănoasă, ca o bivoliță-a-făta. Băgă amândouă mâinile în burta ei. Smulse fân. Își făcu un culcuș gros, să nu-l ajungă umezeala. Din huci, se desprindeau pietre mari, dezghețate de muietura vremii. Se rostogoleau pe pantă. Frunzele fâșâiau ușor ca la trecerea unei sălbăticiuni. Pușca și-o puse sub cap. S-a hodini un ceas – două.

Baba Marta plecase demult lăsându-l singur. Urâtul îi umplu sufletul, dar nu pentru multa vreme.

Morții începură să curgă din toți pereții! Vorbeau fără cuvinte, chemându-l mereu prin gesturi. Oameni cunoscuți. Cu câțiva fusese prieten bun. Se îmbătaseră pe la târguri, bând aldămașuri, ori de hramul bisericii. Toți din sat și din satele vecine veniseră să-l vadă. Toți morții pe care îi cunoscuse. Mulți se așezară pe pat, peste picioarele lui. Nu simțea nici o greutate.

Petre din Dumbrăvița, șugubnitură de om! Oare când murise... să fie cinci ani? Căzuse în cap dintr-un măr. Toamna.

Bărbatul simți rece la picioare. Ațipise iepurește. Privi spre sat. Înserarea lipăia pe acoperișurile caselor. Se scutură de paie. Aranjându-și pe umăr pușca, porni.

Bătrânul glumea cu Petru: „Mă, tu-mi ești dator cu vro zăce coșuri de cartofi.” „Haide... haide...!” Petru îi făcea semne ca și cum nu l-ar fi auzit.

Lagăr în Siberia. Mâncare mai deloc. Prizonierii uscați de frig și foame abia se mai urneau de colo până colo.

Bătrânul, copleșit de întâmplări, clipea. Înțele-gându-i gândurile, Petru păru a se rușina.

La câțiva kilometri de barăci, un colhoz amărât. Cartofii! Mulți, mari, cât doi pumni puși alături. Aranjați în gropi adânci, pentru iarnă. Noaptea înfometajii ieșeau la furat. Cu mâinile crăpate de ger scurmau pământul. Paznicii dormeau ascunși în grajduri. Cine să vină din pustiuri să fure?

Bărbatul alunecă într-un genunchi. Zloata îl udă până la piele. Pușca sărise alături. O ridică repede, scuturându-i zăpada din țeavă.

Petru era cel mai pricăjit. Slab ca o joardă și mai ales fricos. „*Fărtate, îi zicea bătrânului când îi venea rândul la furat cartofi, du-te tu în locul meu! Când om ajunge acasă ți-oi întoarce înapoi toți câți îi vei aduce pentru mine!*”

Bătrânul – tânăr atunci și milos se ducea.

După câțiva ani scăpară din prizonierat. Acasă, sărăcia se cuibărise trainic peste tot. În satele lor apăruse „*colhozu' ăla stricat*”, cum îi plăcea lui Petru să spună. Când se întâlneau, povesteau. „*De unde fărtate? Crede-mă că n-am de unde-ți întoarce cartofii!*” Bătrânul râdea gros, bătându-l pe spate. Nu-l ținuse de dator niciodată. Petru se întristă. Se întristă și bătrânul. Îi părea rău că-și amintise de datoria închipuită, de demult.

Bărbatul mergea ferit, ocolind casele. Se asprise bine. Omătul scârțâia sub talpa cizmei. Peste sat coborâse liniștea în fuioare despletite. Ușile grajdurilor trântite sunau înfundat. Prin curți, femeii cu donițele pline cu lapte spumos se grăbeau înfrigurate spre casă. Simțindu-l, câte un câine hămăia moale.

Bătrânul tuși lung. Mai să-i sară ochii din cap. Sorbi o gură de ceai și-și cuibări capul în pernă. Gândurile îi erau limpezi. „*Unde o fi și baba de nevastă, de nu mai vine?*” Ludovica mulgea vacile. Boala

bătrânului o prinsese nepregătită. Plângea ștergându-și lacrimile cu un colț de zădie. Nu mai are scăpare. Sara asta de bună samă va trece pe la popă. Bătrânul trebuia pregătit de drum.

Bărbatul se apropie ușurel de grajd. Maică-sa mai avea de mulș o vacă. Suspina necăjită. Mai bine să nu-l vadă. „*Tată-tău moare și tu nu te mai strângi de pă cele păduri!*” o și auzi hohotind de plâns.

Va intra să-l vadă câteva clipe pe bătrân. El îl înțelegea. „*Mama lor de comuniști, pă toți să-i lichidați. Nu vezi cum își bat joc de noi?*”, îi spusese când fugise de la facultate pentru a nu fi arestat. De doi ani nu mai știa ce-i hodina. Oricum îl vor prinde și pe el. Cei mai mulți dintre frații săi căzuseră. Alții își măcinau viața în pușcării. Își va lua rămas bun pentru totdeauna.

Bătrânul, rămas singur, își înjura nevasta care nu era în cameră. Petre intrase demult în perete. Auzi tropote pe prispă. Ușa se deschise scârțâind a năpastă. „*Ce... și tu... ai murit?*” Mirarea disperată, cumplită a bătrânului rămase în el. „*Când... când te-au împușcat?*” reuși să șoptească îngrozit.

Afară începuse să ningă. Târziu bărbatul privi pe fereastră. Zăpezile târzii, curate, spală gândurile. „*Mamă, tată, io trebuie să mă duc.*” Ieși. Porni puțin după miezul nopții. Zăpada proaspătă va păstra urmele pașilor. Apăsați, spornici, a cale lungă. La capătul lor un ochi de sânge. Cât ar curge pe o gaură de glonț.



Ochii nopții pândesc neîndurători. Cruze. Cer, muți, sânge. Mereu sânge. Mult sânge.

Ziduri pentru toți

Continua colțul clădirii vechi. Gara orașului, din cărămidă roșie. Lung, drept, perpendicular pe trotuarul ondulat de călduri. Mergea până foarte departe. În fiecare dimineață ieșind pe ușile din spatele gării, Bodolin îl însoțea. Aproape până la capăt, de unde o lua la stânga. Pe o străduță cu nume de floare roșie.

Înalt, câteva palme peste statura unui om normal te împiedica să vezi dincolo de el. Tăcerea cenușie ascunde amănuntele vieții. Deasupra, pe acoperișuri călărea cerul. Și el cenușiu. Lăptos. Un pântec imens!

Pe Bodolin dimineața îl dureau ochii. Nu se ștergea niciodată. Într-o mână, punga de un leu. Transparentă, cu două caiete și un pix. În cealaltă, sandviciul cu urme de dinți. Prea mult cenușiu!

Oile din Arșița dădeau sânge pe țâțe. Mieii sugeau de două ori și cădeau morți. Arșițenii le frecau ugerile cu slănină. Unii cu untură. Pe gură le turnau oțet cald de mere pădurețe, cu sare. Petre Pocuțiu găsisese pe polița din grajdul vacilor o sticlă prăfuită cu creolină.

Bodolin departe într-un oraș, mare nod de cale ferată. Habar nu avea de laptele oilor de acasă. Sângeri și otrăvitor. Omora mieii după ce sugeau.

Neted, exasperant de neted, fără nici o asperitate, zidul. Niciodată nu avea vreme să mănânce dimineața acasă. Programul în Complexul de vaci – Bârcea-Mare începea la ora șase. Odată, la capătul lui întâlnește un prieten. Nimerit în gara aceea cu totul întâmplător.

Adormise într-un tren de noapte.

Vești despre alți prieteni întâlniți mai mult prin gări. Unii o duc bine. Alții nu tocmai. S-a bucurat întristându-se și s-a întristat bucurându-se. Privind gânditor de-a lungul zidului. De aproape era zgrunțuros.

Încercând să-l treci ți-ai fi zgâriat genunchii.

Ingineri, agronomi, zootehniști și medici veterinari împrăștiați prin toată țara. Ultima promoție în stagiul. Trei ani trec greu. După, Bodolin va încerca să se tragă mai aproape de Arșița. Acasă. „Tu?” îl întrebă pe prietenul adormit în trenul de noapte. „Eu sunt mai aproape, da tot nu-i grozav.” Bodolin își privește ceasul de la încheietura mâinii. E o oră. Își strâng mâinile. „Baftă!” ca pe vremuri înaintea examenelor.

Zidul mut, rece îl sfida, trasându-i drumul pentru mai departe. În spate, difuzoarele anunțau un nou tren. Bănuieț forfota peroanelor. Zidurile ne trasează existența fiecăruia. Precis, strict. Nici un pas, nici o privire dincolo.

În Arșița sosiră trei veterinari cu sticlute pline cu vaccinuri. Înțepau oile sub pielea coapsei. Doi lei șaptezecișicinci de bani de cap.



Noaptea visa zidul. Întins ca o piele și ciuruit de gloanțe. Găurile păreau mici iriși ai unor ochi mirați. Unul era mai mare și iscoditor. În timpul războiului avusese loc o execuție. Ceva cu o garnitură de tren, sabotori, îi explica printre lălăituri un bețiv. Refren la modă: „*doo hic... domnișooooarăăă... domnișooooarăăă, ceee programm aveeț dă seaaarăăă...*” Bețivul își desfăcu prohabul. Se întoarse spre zid și urină.

Bodolin simți tristețea irișilor. Nu știa ce să aleagă. Să-și urmărească destinul de-a lungul zidului, ori să privească. Dincolo, peste el. Îndoială, curiozitate, lunecare ce nu se mai termina. Bodolin tremura de frig. Simplu trecător într-un oraș, departe. Ochiul din zid îl urmărește atent. Zidul îi intra în piept. Lunecător se încolăcește ca un șarpe în văgăună, pentru o iarnă lungă.

Îl durea că nici acum, avându-l în el, nu putea ști ce se ascunde dincolo.

„*Amintirea zidului pe lângă care am trecut odată mă zguduie până la oase*”. Scrisoare de la un prieten la o nouă adresă. „*Ziduri peste tot, ziduri pentru toți, oriunde...*” gândi împăturind hârtia albăstruie.

Din trei sute de oi în Arșița rămaseră cincizeci. Și acelea sterpe cu genunchii umflați. Veterinarii supra-vegheau îngroparea celor moarte în gropile cu var.

În dimineața aceea șeful gării era pe peron. În spatele său doi ceferiști cu găleți mari. Șeful le arăta zidul de la colțul clădirii din cărămidă roșie. Ceferiștii începură lucrul înmuind periile în lichidul din găleți. „*Să prind pă cineva că se mai pișă aici*” spuse șeful către ceferiștii mai mici în grad și plecă salutat de câțiva navetiști zbârciți de nesomn.

Ceferiștii se apucară de lucru. În spatele lor zidul rămânea curat. Varul ștergea porcăriile scrijelite cu briceagul de bețivii ce își duceau veacul pe lângă bufetul gării.

Bodolin privi ochiul din zid cum se acoperă de-o pleoapă albă, umedă, pe care soarele dimineții o zbicea iute.

Vulturii cu pene de ceară

Bătrânul se trezi târziu, abia atunci când ochii închiși începură să-l usture. O rază vioaie, gălbuie, strecurată pe după perdele, i se cuibărise pe pleoape. Ochii îl usturau de lumină, deci se gândi că nu poate fi decât târziu, trecute de ora opt dimineața.

Își strânse brăcinarul de la izmenele largi din pănură de cânepă, se întinse stând pe fund de-i pârăiră oasele pieptului. Sări direct în bocanci. Pe jos era rece. Acoperise podelele vechi cu un linoleu maroniu, ce imita parchetul. Linoleul era rece, ori era vară, ori era iarnă. Iarna, de cumva se scăpa desculț pe el, răceala îi ardea tălpile.



Se aplecă ținându-se de șale. Scotoci pe sub pat, căutând pușca. Precipitându-se scoase cârpele după care era ascunsă. Nu vroia cu nici un preț să întârzie.

Lumina dimineții invadase odaia, poleind masa și spătarele scaunelor. Speriat de întârziere, deschise fereastra, izbind-o mai să-i spargă sticla. Zărind vârful cenușiu al stâncii se liniști.

Vulturul nu sosise încă!

Vulturul zilei aceleia de miercuri. Vulturul ce trebuia împușcat pentru a-i izgoni coșmarul ce-l cutreiera cu pași de fantomă, albindu-i nopțile.

Dar vârful stâncii era pustiu. Se bucură că nu se sparse fereastra. I-ar fi făcut o mică pagubă. Mai multă umblătură. Geamuri numai în oraș se puteau pune. În autobuz era înghesuială. Greu ar fi putut încape cu rama ferestrei în spate.

Rezemă pușca de perete și se întoarse către laița pe care găleata cu apă era pregătită încă de aseară. Doar nu va ucide vulturul fără a fi spălat pe față. Apa rece îi primeni gândurile, alungându-i fierbințeala somnului chinuit.

„În numele Tatălui, a Fiului și a Spiritului Sfânt, Amin...” își încheie rugăciunea scurtă în fața crucifixului. Vremea îl înnegrise. Numai în războaie și în vremuri de mari răstiriște, de nevoi și încercări este iertat a-ți începe ziua fără a te spăla pe obraz și a-ți zice rugăciunile. Aflase aceasta de la preotul Crengaș. Se spovedise la el pe front. Crengaș era preot militar. Cu școală multă. Și la Roma fusese în tinerețe. Se vorbea printre soldați că slujise o Liturghie cu Papa, când acesta s-a rugat lui Dumnezeu să ferească lumea de război.

Cu ochii la stâncă, începu să-și lustruiască patul armei. Cârpa cu care-l ștergea se zdrențuise de atâta folosință. Pentru mâine își va pregăti alta. Arma unui bun soldat trebuie să fie întotdeauna curată.

Pe zare, înspre sud, își făcuse apariția un punct negru. Cât o nucă verde era de mare. Și se tot mărea, apropiindu-se. Venea în cercuri largi și, când ajunse cât un măr domnesc, făcu vreo patru-cinci cercuri. Văzu că este vulturul abia când ajunse cât o roată de car. Penele de pe spate sclipeau ascuțit în bătaia soarelui.

Bătând din ce în ce mai rar din aripile întinse, se așeză, prinzându-și ghearele de piatra zgrunțuroasă. Oscilă, lăsându-se de câteva ori pe spate, căutându-și echilibrul cu aripile ce păreau niște gube de sărbătoare. Încremeni în scurtă vreme, cu aripile strânse, se făcu una cu Stanul.

Luând pușca de lângă perete, Bătrânul își aminti că stâncii îi zicea Stanul Negru. Așa o botezaseră cei din vechime, oamenii ce-și duseră zilele în sătucul împrăștiat pe dealuri, pe sub pădurile de brad.

Luă linia de ochire încet. Graba era pentru neîndemânatici. Vulturul nu mai era pasăre. Se prefăcuse în piatră, pe care botul hulpav al vântului o modelase în milioane de ani. Un bolovan cât un miel de două săptămâni se desprinsese și, lovindu-se de câteva ori de peretele drept, se pierdu, desenând în



aer semicercuri perfecte, printre afinarii din vale. Îi fu frică, gândindu-se că zgomotul de piatră lovită ar putea speria prada. Vulturul era obișnuit cu bufniturile. Întoarse doar capul clipind din ochi și apoi încremeni din nou. Bucuria unei victorii apropiate îl inundă pe vânător și i se strânse ghem în furca pieptului. Simți o apăsare. Avea bai cu inima și nu se putea nici bucura, nici întrista prea tare. Doctorul îi spusese că de nu respectă prescripțiile, inima ar putea face „pac” și gata.

Ochi scurt, ca pe front. Nu mai avea rost să aștepte. Degetul nu mai tremura pe trăgaci. Zdrang, fiarele puștii bine unse glisară violent, iar praful de pușcă aprins zvârli glonțul în pieptul paserei.

Surprins, vulturul clipi din ochi, dar nu a curiozitate ca mai înainte, ci mânioși, iar câteva secunde mai târziu, disperați. Sângele țâșni, udând ghearele încovoiate. Dizolvă boabele de rouă de pe stâncă și se opri în scobiturile adânci. Aripile-i fluturară moarte, părând mai mult că ar vrea să le arunce ca pe niște zdrențe putrede, decât să le îndemne la zbor.

Nu fu nevoie de al doilea foc. Vulturul se prăbuși, urmând traiectoria bolovanului. Auzi afinarii trosnind.

Și-l putea închipui devenind încet o cârpă moale, cu penele zbârlite, încălcându-se printre ramurile cu bobite albastre. Afinele erau coapte, chiar și el mâncase ieri la prânz vreo doi pumni. Făceau bine la mațe. Din război venise cu o duodenită cronică. Cohortele de furnici negre, mărunte ca sarea, mirosind înțepător a oțet dulceag, aveau să-i ia cu asalt ochii gălbui în care se îndesa harnică moartea. În câteva zile, din trufașa pasere nu vor mai rămâne decât oasele albicioase. Ploile le vor albi și mai tare, iar șoriceii mici de stâncă vor roade zgârciurile. Penele le va împrăștia vântul prin găurile cu vipere.

Suspină mulțumit și mai privi o vreme Stanul ce aștepta, precum un altar păgân, ghearele unei alte jertfe. Până mâine va putea sta liniștit. Sigur va veni un alt vultur. Vulturul zilei de mâine. Îl văzu căzând cu pieptul sfâșiat peste ceilalți, speriind muștele. Ochitura trebuie să fie mai scurtă. Trosnetul oaselor zdrobite, roiul verzui ce bâzâia pe grămada de vulturi împușcați îl făcură să zâmbească mulțumit. În fiecare zi, un alt leș sângărând se va prăvăli în prăpastie.

Apropiindu-se de sobă, se căută prin buzunare după chibrite. Lemnele de foc așteptau doar flăcăruia pâlپătoare. Aprinse coaja de mestecăn cât o palmă închisă și o vârî sub grămăjoara de așchii. Puse oala de tocană. Va face mămăligă. Ceva brânză de oi va găsi în bărbânța de după ușă.

„Apoi, domnule maior răspunzabil de zonă, io Bândură Ion, cu plecăciune și mare încredere în partid, cu iubire de patrie și conducător cum am învățat la armată, că io numa armata am prins-o la comuniști, școala am făcut-o la burghezo-moșieri, vin cu considerațiune să vă informez că numitul în buletin Mihai Crainic de la noi din sat, l-am scris satul săptămâna trecută când am informat, dară vă spui

pân această notațiune că înainte numitul a fost chiabur cu orice pământ, a fost căpitan în armata regală, apoi pușcăriș, el își zice pân bufet, politic. Adicălea c-o fost deținut politic pântru că fain frumos n-o vrut să predăie caii escadronului pe care-l comanda, la frații noștri de neam și limbă (pă care o băgat-o-n școli dintr-a șaptea în sus, io oricum nu apucam limba și de făceam școala, amu că n-am putut face numa două clase). Tata zăce c-am fost mai încet la cap, învățătoru o zăs că-s prost, io pă tata nu-l pot întreba amu tomna cum o fo, da pă învățător li-ți întreba mnelorvoastre, că am auzât că l-ați rădicat alaltăieri, după cum v-am încunoștiințat io săptămâna cealaltă că are o carte în care îi hulește pă bolșevici, care-s frații noștri din patrușpatru încoa. Că zăce el, până nu să gătă războiul, învățătoru Gligan, că vai de-or vini rușii îi bai, că și-n Băsărabia o făcut prăpăd cu românii, că ar hi împușcat mulți, pă care o vrut să treacă Prutu către noi. Și-n cuptior cu foc ar hi băgat rușii pă români, femei cu prunci în brațe. Ceva carte tăt o avut Gligan, batăr nu ați aflat-o la rădicare, o hi fost ascuns-o bine, banditu.

Da nu-mi hie nimnic, să revin la Crainic, de fapt el o predat caii, i-am dus noi, unitatea noastră, după ce ne-am întors din Jărmania, până-n port la Galați, unde i-am încărcat pă vapor. Căpitanu Crainic n-o vrut a sămna de predare, c-o zăs că-s caii noștri, că de ce să-i dăm la ruși, că de când mă rog ne-ar hi rușii frați și o zăs el multe, cam tare pe multe. O zăs că s-a da pământ la țărani, că trebe să li să dăie, că doară o luptat și că ar trebui caii dați la ei, că de la ei i-o rechiziționat armata.

Am fost spus io că are pământ mult la noi în Hustura, mai are de la mă-sa și-n Arșița oarecât, nu știu cât, da dacă-i cazul, m-oi duce și m-oi interesa că nu-i mare lucru, dac-o avut pământ mult o fost și exploatator, încă asta nu-i așa mare bai, da în război pă aieștea pă care ne-o știut dă comuniști, ne-o persecutat. Nu l-o lăsat sufletu să ne dăie pe mâna Curții Marțiale, ba că multe-am mai făcut, de ne-o băgat unde-o fo mai greu, să ne iasă măgăriile din cap.

La judecată o luat optusprăzăce ai, de-o scăpat numa cu vreo doi. Cum o ieșit din pușcărie, o vinit la casa părintească. De atuncea, împușcă în tătă zăua câte-on vultur, la locu numit Stanu Negru. Îi aproape de casa lui, ce-o fo a părinților lui, Vasile și Reghina, născută Petrean. O avut noroc Crainic, a lui o avut pământ mai cu soție și l-o putut purta la școli, nu ca pă mine. Ai mei, fie iertați, (mă scuzați dă misticismele aieste, domnu maior, da așa-s învățat de mic să zăc când vorovesc de cei morți) o fost mai săraci și cu prunci mai mulți, că am fo unsprăzăce frați, că nu avem numa patru părechi de optinci, de merem pă rând la școală iarna, și, dimineața, când să ieșim de rândul nostru, trebe să așteptăm până vineu înapoi care s-o trezât mai iute.

Mă-sa, Reghina, parc-o văd și amu, mere cu mâncare la el la școală. Până la Dej mere pă jos, cu desăjii pă umăr. Mai încolo o făcut de ofițăr și i-o cumpărat tată-său on cal fain pă când o gătat școala, că așa era atunci, ofițerii trebuia să aibă caii lor. Și amu mai cântă pă la bufet, da numa câteodată: <tunurile bubuie, munții răsună.> Poate-i cântec regalist, nu-s precis de asta. Io, după cum mă știți, școală

multă n-am putut face, m-o dat ai mei la meserie. Acolo am dat de tovarășii comuniști și acolo sus la mnelorvoastre să știe că am luptat pentru cauză, după cum ne-o spus tovarășu ce-o vinit în ascuns de la Moscova, Ițig Mendelovici pă nume.

Da cu vulturii să știți că-i drept, ieri și miercuri, și marți am auzit pușcături. Am însămnat cu creta pă poarta șurii, pă din dos, să nu să prindă lumea cu ce mă ocup. Astăzi am numărat liniile, îs trisute patruzăci și trii de vulturi pușcați de Mihai Crainic, fost ofițer regalist și fost deținut politic.

Amu să nu credeți că-n tătă dimineața nimerește, de la mine nici nu să vede Stanu Negru, da la două trii zâle tăt ptică unu. Și-i mult. Îi mult, domnu maior, de v-o avansat colonel mă iertați, io vă zâc cum vă știu, că de face mult așa, rămâne tânăra noastră republică fără vulturi. Āsta-i sabotor de cel mare, îi din neam de acela. Că și tată-su, când o fost să-i ieie caii la colectiv, i-o dat pă nimică la țăganii din Trestie, c-o zâs că decât la comuniști, mai bine pă mâna țăganilor. Aista vre poate să-și bată joc de țară, să-i rămâie munții fără podoabe, că așa să zâce prin ziare că vulturii-s podoabele munților.

Ce dacă juma din munți o fo a lui, făce două trii stâni cu oi strânsă de pă tăte satele, de pă Râu în jos, di pă munți o avut bani tată-su de l-o învățat până o ajuns căpitan, da tăt munții, îi munții, pământu, horincia, batoza, vitele și căpitănia l-o băgat în pușcărie.

Că dacă tata o avut pământ numa de-on picioicar, n-am putut învăța, o trebuit să mă dăie la stăpân de mic, am fo de șapte ai. Stăpănu, Pișto-baci, hieraru vestit de la Podu Lăpușului, o fost căinos. Îi drept că-mi dăde mâncare, era să zâc că aș supăra pe Dumnezău dac-aș spune că am flămânzât la coăcia de la Podu Lăpușului, da io fiind ateu, după cum ie ordinu de la partid, cred că îl pot supăra și să zâc în declarații c-o fo' rău cu mine. Mi-o dat și de îmbrăcat, on rând de haine bune pă an și borduri răle de lucru, că le hăzăm cu funingine de la forje. De bătut, m-o bătut tare rău când m-o prins cu niște manifeste ce mi le-o adus unu cu șapcă și mi le-o dat să le duc la altu, tăt cu șapcă. Trebuie să ne-ntălnim în Mănăștiureni la crășma lu Moise. Piști o văzut cum mă foiesc pă după șură într-o zi, când m-am învoit să mă duc până-n Hustura să-mi văd părinții. N-am avut io grija bătrânilor, da trebuie să scap oaricum să ajung la Moisă-n Mănăștiureni. Manifesturile le-am fost ascunsă-ntr-o claie și, când le-am scos să le bag în straiță, m-o prins stăpănu. M-o bătut de m-am scăpat, mă iertați, cu amândouă nevoile pă mine. Tata i-o pus în vedere la Piști să mă țâie mai din scurt și, de nu-s bun la lucru ori m-oi țâne de măgării, să mă bată, că el vre să iasă om din mine și nu biciznicătură.

Și apoi Piști-baci o zâs că de mă mai prinde cu drăcovenii comuniste, mă belește ca pă capră, că comuniștii-s de-al dracului și tăți puturoșii la care nu li-i drag lucru să fac comuniști. Pute pământu sub ei, da gându le-ar sta să schimbe rosturile lumii, da poa să le steie că le-a sta dejaba, ca la vulpe când să uită la



coaile taurului pã imaş şi văzându-le cum să clătesc, aşteaptă să pice în iarbă, să le poată lua.

Vedeţi, domnu maior, cred că n-am greşit, iară Pişti o întors osia, adicălea, o murit la Poarta Albă. Io l-am spus ce o zâs de noi, comuniştii, acolo unde o trebuit i-am făcut o hârtie ca aiasta unde, domn maior, am fost vejelent şi am scris tât ce o zâs, din dungă-n dungă, cum ne-o spurcat partidu.”

Locotenent-colonelul Sebastian Bojoacă citise nota informativă stând pe o bancă în faţa Ocolului Silvic Hustura. De fapt o reciti. Banca era din trunchiuri rotunde de brad, decojite. Ploile şi zăpada le înnegrise. De frică să nu se murdărească, îşi aşternuse batista sub fund.

Uşa clădirii era încuiată. Pădurarii erau în patrulare, iar şeful de ocol plecase cu o jumătate de oră înainte la o pepinieră, unde peste câteva zile aşteptau o inspecţie de la minister.

Bojoacă avea nevoie de un birou. Trebuia să studieze încă o dată nota, s-o analizeze şi apoi să formuleze întrebările. Pe Crainic îl va chema abia mâine după-amiază la interogatoriu, când spera că străzile din jur vor fi pustii. În Hustura, pe la patru după-amiază, lumea ieşea la pădure. Era vremea afinelor.

„...amu să mă scuzaţi, d-le Bojoacă, că lunjesc nota, da trebe ştiute tăte acolo sus. Io am fo comunist din născare. M-am jertfit pentru partid şi l-am slujit cu preţu pielii şi a două coaste, pã care mi le-o rupt Pişta Coaciu, cu o coadă de baros.

Vă mai informez că numitul Mihai Crainic, zâs, în Hustura, Bătrânu, nu ştiu de ce-i zâce aşă că nu-i pre bătrân, țane ascunsă-n Scriptură o poză cu rejile. Să fãle în armată că-i pe on nume cu rejile şi io asta nu suportam. Poza o scoate sara, după ce-şi zâce ocinaşele şi sufla-n lampă şi o răzimă de ulcica de la flori. Ie poziția de drepti şi salută meletăreşte, cum făcem noi în trişnouă în armată, înainte de a să porni războiu. Scriptura o țane-n paile din pat, în strujac, la cap.

Mănţonez că io în armată, când să cânta cu trăiască rejăle, adecă imnu regal, salutam fără voie, fără intenţiunea me, că de mă videu ofiţerii că dau coade, mă băgau la carceră, că aşe erau ofiţării burghezo-moşiereşti, printre care era şi susnumitul de care-i voroava aici...”

Bătrânul ajunsese la „**Plutonierul grăbit**” înaintea plutonierului Vasile Coşovanu. Abia după o jumătate de ceas, acesta se aşeză la masă în faţa lui. Scoase pachetul din porthart şi i-l întinse lui Crainic pe sub masă.

„Azi am avut aripi de pui cu pireu din fulgi de cartofi. Ți-am adus câteva aripi. Sânt cu piper şi sos cum îți plac”, preciză, făcând semn către tejghea. Dorea două beri.

Vasile Coşovanu era şeful intendentei la mica unitate de vânători de munte din Hustura. În război, tatăl său luptase în batalionul comandat de Mihai



Crainic. Avansase până la sergent-major. După război, rămăsese în armată. În sătucul lui, de care abia-și mai aducea aminte, era sărăcie mare.

„Două luni a durat să vin din Germania pe jos. În aceste două luni am mâncat mai puțin. Numai două pâini. Din alea, mici, îndesate, târâtoase, de gândeai că mesteci între dinți rumeguș aspru din lemn de stejar.

Veneau și trenuri, da' nu te puteai urca. Rușii ne aruncau să poată ei veni. De ziceai ceva, una-două te-mpușcau. Nu am mâncat să mă staur până-n Valea lui Mihai, unde ne aștepta Crucea Roșie cu mâncare. Mulți au rămas pe drum. Slabi, nu au putut răbda foamea și drumu'. Au murit ori i-au împușcat rușii. Câți am ajuns cu frontul până la Berlin, am venit de acolo pe jos.”

Plutonierul Coșovanu lăcrima întotdeauna când își amintea de părinte. Tatăl lui fusese un om bun. Întotdeauna când se întâlnea cu Mihai Crainic, lăcrima. Îi salvase tatăl de la moarte, dintr-o groapă de obuz.

Plutonierul Ștefanca, șef de post în Hustura, îi prezentase declarația Bătrânului, scuzându-se că nu poate asista la anchetă, plecase grăbit. Motivase un accident în pădure, un TAF trecuse cu roata peste capul unui muncitor, rusneac, care, beat adormise la umbra roții. Tafistul nu-l văzuse când porni utilajul pentru a merge în pădure. Erau toți rusneaci din Poienile de sub Munte, veniți să lucre la pădure pentru a câștiga un ban.

Declarația consta în două coli, scrise pe o singură față. Scrisul mare trăda un exercițiu îndelung.

„...domnule plutonier, io nu împușc vulturi, după cum m-o pârât unu' altu'. Vulturii-i adevărat că mor, da' nu împușcați. Vin dimineața la Stanu' Negru. Îi răcoare și încă nu li să topesc penele. Că vulturii au pene de ceară. Când răsare soarele, ei se ridică. Zboară vulturii către soare, că domnule plutonier, vulturii îs liberi. Zboară, unde vreau ei zboară, nu ca noi, care suntem legați de una alta. Și zburând, domnule plutonier Ștefanca, sus, ajung aproape de soare și li să topesc penele. Așa că pică vulturii, pică în prăpastie, ciupăliți gata, ca și puii din cazanul lui Coșoveanu, de la blocul alimentară de la vânătorii de munte, așa că io mă duc, n-am vreme de stat, că-s încă multe de făcut în lumea asta și io-s bătrân de-amu...”

Maiorul băgă hârtiile în mapa de serviciu. Era convins că plutonierul voise să scape de anchetă. Va cerceta dacă în pădure chiar avusese loc vreun accident mortal. Va raporta superiorilor de la interne. Un milițian de țară nu este îngăduit a-și bate joc de un maior al securității române.

Ca în toată Moldova, în Cocleni, satul lor, războiul voia să-și lungească brațul necruțător, omorând și după ce-și dăduse suflarea. Foametea era mai crudă decât gloanțele și bombele. Te omora încet, storcându-ți vlaga, încălcându-

ți gândurile anemice. Din pricina foametei rămăsese tatăl plutonierului Coșovanu în armată și după ce fusese demobilizat.

Îi povestise cum căpitanul Mihai Crainic îl scosese dintr-o groapă în care căzuse, retrăgându-se urmăriți de ruși. Groapa era plină cu apă înghețată. Căpitanul i-a salvat viața. Altfel ar fi murit. Înghețat. Avea și o schijă în piciorul drept, iar fruntea îi era zdrobită.

„M-a luat în cârcă, își aminti spusele tatălui, călca peste morți. Se împiedica în curelele armelor ce erau împrăștiate peste tot. Aparținuseră soldaților ce zăceau împrăștiați pe câmp. Eu am scăpat. În spital m-au îngrijit bine. Carnea din piciorul împușcat îmi zburase. Glonțul îmi sfârtecuse pulpa.

În 9 mai 1945 am ajuns la Berlin. Numai la margine. Nemții se apărau cu ultimele puteri. Mulți soldați dezertau. Speriați, înnebuneau. Ieșeau din tranșee și, cu mâinele sus, se apropiau de liniile noastre. Pe care nu rezistau, ofițerii lor îi împușcau în cap cu revolverul. Vedeam soldați ruși legând copii de nemți cu funia și trăgându-i după ei prin ruine. Fum, mine, sânge, moarte, groază, asta am văzut două luni de zile, și numai planșet și jale am auzit. Am mâncat puțin, abia câteva pâini negre. Mici și tari. Pâini militare.”

„...da io de când vă zâc de vulturi, am uitat de pușcă. Păi dacă împușcă vulturi, înșamnă că are și pușcă. Are pușcă, banditu’, îi zebeu ceoslovac, că i l-am văzut o dată. O țâne ascunsă sub pat. M-am strecurat într-o sară pân fundu’ grădinii și m-am uitat pă fereastră. O curăța cu vergeaua. Pe țeavă băgase o cârpă pe care o împingea înainte și înapoi, tomna ca în armată. Vergeaua era puțin îndoită. De folosință, că-s mulți ani de când s-o gătat războiu’...”

Zile întregi privea pe fereastra îngustă. Doar patru lați de palmă avea. Și de lată și de înaltă. O măsurase. Ce să facă toată ziua? Să se gândească la proces și să se uite la cer prin cele patru ori patru palme de fereastră. Procesul nu și-l mai amintea. Doar vocea procurorului poporului îi zgâria circumvoluțiunile, precum un plug ruginit. Da, își împușcase calul în port în Galați, înainte de a fi imbarcat pe vapor.

Calul îl slujise tot războiul și de ce să-l dea acum la ruși. Nu voia să ajungă prin vreun colhoz de bătaie de joc la mujici. Sabotajul se pedepsea cu moartea. L-au iertat. Clementa poporului. I-au dat temniță grea pe viață.

Cum să nu urască vulturii? Ani de zile fuseseră singurele ființe pe care le zărise prin fereastra îngustă din zidul pușcăriei. Singurele ființe care erau libere. Puteau să zboare, să se așeze pe care colț de stâncă voiau. Gardianul care-i aducea terciul nu era ființă pentru el. Era o mașinărie, un robot dereglat. Deschidea



vizeta, îi întindea blidul din tablă. Închidea înapoi. La trei-patru zile, deschidea ușa. Intrau deținuții care goleau hârdăul. Nu prea aveau ce goli. Mâncarea era slabă.

În biroul șefului de ocol era cald. Inginerul privea pe fereastră. În capătul uliței apăru Bătrânul. Bătea pas de defilare prin colb. Rarele pietricele zburau în toate părțile. În picioare avea bocanci militari. Din aceia cu talpă groasă. La dreptul i se desfăcuse plachiul din tablă de pe talpă. Se opri și-l smulse și din singurul cui în care se mai ținea. Îl vârî în buzunarul vestonului decolorat. Pușca o rezemase de gardul Ioanei lui Petre.

Inginerul se trase un pas înapoi și-l invită pe maior la fereastră. Îi făcu un semn larg cu mâna: „*haide, vezi banditul acela grozav pe care tu trebuie să-l anchetezi... trece acuma pe drum... are și pușca la el... este îmbrăcat militărește, numai că n-are capelă... vezi cât de periculos este... ai grijă să nu pățești ceva, că țara are încă multă nevoie de tine... de ăștia ca tine și de acei ca turnătorul... numai așa vor merge lucrurile bine, adică așa cum vreți voi, că binele-i cum vreți voi, nu cum îi bine...*”

Se trase mirat înapoi și deschise fereastra. Acum se puteau auzi și bufniturile bocancilor. Pușca nu sclipea, deși era soare. „*Nu se poate*”, gândi, hotărând pe loc să nu-și exteriorizeze mirarea. Era o pușcă din lemn. Foarte bine lucrată. Imita puștile de război Z.B. Parcă erau cehoslovace.

„*Nu te mira, pușcă-i din lemn. Pe vremea ungurilor, se făcea pregătire militară cu ele. Jăndarii adunau feciorii din sate și-i instruiau. Cu astfel de puști, tinerii țărani se pregăteau de război...*”

Maiorul își amintea că în șură la bunică-său în Lechința aflate una după o bute. Toată vara se jucase cu ea, fălindu-se față de țăncii de pe uliță. Atunci hotărâse să se facă ofițer. Pușca poate mai era în Lechința. Când va merge în noiembrie la Luminăție, o va căuta în șură după bute. Bunicul murise de vreo cincisprezece ani. Se aplecă în afară. Ce bine semăna Bătrânul ce bătea pas de defilare prin colb cu bunicul din Lechința. Și acolo avea un turnător. Pe unul ce-l chema Virgil Moraru și era poștaş. Toate le raporta din sat. Băran, colegul lui, făcuse acolo o anchetă. Furt de fân de pe tarlalele ceapeului. Două babe duseseră acasă câte un coș de fân. „*Coș mare și fânul îl legaseră cu ață*”, sunase informația scrisă de Moraru. Băran se întoarse ciufulit. Babele din sat săriră cu gura pe el în Căminul Cultural, unde-și amenajase o masă pentru anchetă. „*Tăte ducem câte o mână de fân, ca să ne putem țâne cîte o căpriță. Cu ce să ne îndulcim bătrânețile, că rația-i mică. Ia-ne pã tăte și fă sapon din bucile noastre, mânca-te-ar moartea să te mănânce...*” Băran mai aflate că, de fapt, furau mult Moraru cu președintele ceapeului. Ei duceau fânul acasă cu remorcile. Ancheta s-a oprit la un raport. Sursa din Lechința trebuia protejată.

„... cât despre vulturi, domnule maior, află că sunt bine sănătoși. Avem două perechi ce se cuibăresc la Stanul Negru. Eu personal îi urmăresc și-i supraveghez de peste zece ani. Cu mintea matale ageră, de luptător cu dușmanii poporului, fă un calcul aritmetic simplu. Dacă Bătrânul ar fi împușcat în fiecare zi câte un vultur. Să zicem că la trei zile ar fi ratat unul, deși Bătrânul e un țintaș de elită, și înmulțește mata vulturii împușcați într-un an cu zece ani, cât scrie-n nota informativă, și vezi că-ți dau, după ce tragi linie, mii de vulturi. Să populezi cu ei toți munții din Europa. Vezi ce simplu este, domnule maior, să faci repopulări, că aștia, capitaliștii cu care mata și sursele vă războiți, pe lângă noi, cu care vă războiți mai cu sete, și-au gătat de împușcat vulturii de multă vreme. Export de vulturi am putea face, domnule maior, să creștem avuția țării... de hai, vezi, uite....”

Se uită pe cer spre punctul arătat de degetul maiorului. Era un vultur. Penele-i sclipeau. Pe ele dansau razele soarelui. Se rotea în cercuri largi și țipa scurt.

Îl auzi și Bătrânul. Se opri din marș. Era vulturul ce-i scăpase în dimineața aceea. Luă linia de ochire, ca un profesionist al tragerilor.

Văzându-l, maiorul se întoarse cu fața către încăpere. Rușinat, deși se abținea să o arate, începu să strângă hârtiile împrăștiate peste dosarele șefului de ocol. Când ajunse la raportul sursei, scuipea pe coală și voi să o mototolească, dar amintindu-și că va trebui să facă un raport despre rezultatele anchetei, o șterse cu mâneca hainei și o vârî în servietă.

Ieși fără să-și mai ia la revedere. Pe uliță, Bătrânul defila din nou în pas vioi. Era mulțumit. În prăpastia de la Stanul Negru, furnicile se pregăteau de atac. Vulturul zăcea cu ochii deschiși. Galbeni și mirați.

(personajele acestei proze sunt imaginare și nu au nici o legătură cu realitatea)



Emil ILIESCU

Născut la 04.12.1950 – București

Am absolvit Facultatea de Limba și Literatură română, promoția 1973.

Profesor, traducător, ghid turistic (în prezent pensionar).

Postez proză pe site-urile Agonia.ro, Hermeneia, Singur, Rețeaua literară.

Premii:

Am obținut Marele premiu pentru proză la Festivalul „Eusebiu Camilar și Magda Isanos”, Suceava, mai, 2009.

În 2010 am obținut Marele Premiu pentru proză la concursul organizat de Revista „Visul” din Orăștie.

Apariții în publicații:

Mi s-au publicat o serie de texte în revistele: „Bucovina literară” (Suceava), „NordLitera” (Suceava), „Fereastră” (Mizil), „Caligraf” (Alexandria), „Moldova literară” (Iași), Antologia „Virtualia” vol. VIII (Iași).

Păliman, starostele lotrilor

De sub Toaca bătea un vânt aspru de toamnă, de ai fi zis că noiembrie își pusese palma streășină la ochi ca să vadă din ce parte se va abate peste munți iarna. Lotrii lui Păliman se trăseseră și ei sub culme, așteptând ca starostele lor să vină cu vești noi despre drumuri numai bune de frământat în întâmpinarea boierilor ce treceau din Moldova spre Țara Românească acum, în leatul toamnei. Erau niște bărbați închiși la fire, nu ca lotrii de altădată, cei care urcau cărările fluierând și adăstând la focuri mari, cu proțapi din care grăsimea juncilor perpeliți se scurgea pe buza focului umplând împrejurimile de arome de vis. Nu erau nici vechii furi, care băteau îndesat pământul sub talpa horei după vreo două cofăiele de vin, umplând cu chiotul lor tăriile cerului întoarse sub cușma pădurii cu ecouri demult pierdute. Lotrii lui Păliman erau întunecați ca noaptea și la gând, dar și la suflet. Ca și starostele lor, în străfundurile căruia mocneau întâmplări petrecute în umbra trecutului ce îi transformaseră inima într-o stană de piatră. Oricât ai fi bătut la poarta ei, nimeni nu ți-ar fi dat răspuns vreodată.

Se strânseseră în peștera din măruntaiele munților, ce le era casă de ani buni, pregătindu-se pentru intrarea în iarnă, perioada cea mai grea pentru niște hoți la drumul mare ca ei. Cărările de primăvară și vară ostenite de căldurile mari, bătucite de mreaja prafului amestecat cu frunze agonizând, se împotmoleau spre toamnă cu clisura galbenă înecată în ploile bogate și care neîncetat scormoneau cu darabana lor fruntea plecată a brazilor. Dar erau încă poteci prietenoase, pe care pasul grăbit al cailor lor le cutreiera amurgind la plecarea zilei. Odată cu iarna se vor înfunda de troiene gurile lacome ale drumurilor care întotdeauna înghițeau mai mult decât puteau duce din făina măcinată din ceruri a iernii. Și atunci pentru ei nu mai era cale de ieșit la drumuri și cotloane. Peste munte se abătea viscolul care parcă din an în an își ascutea și mai abitir colții cu care mușca din om și vietate de pădure cu nestăpânire. Intrau și ei, lotrii, într-o hibernare aidoma ursului, neam posomorât și crud, ca și ei. Acolo în arsura vreascurilor pâlpâinde de pe pereții peșterii își oblojeau rănilor de peste an sau își prețaluiau prada. Lotri cu vârste mature, oameni puternici la ridicarea pumnului, neîntrecuți mânători de flinte și de pistoale bătrâne, ale căror butoiașe doldora de pulberea morții te așteptau la răscrucea drumului ca o osândă veșnică.



Oamenii lui Păliman vegheau de acolo, de sus, mișcarea vântului și a norilor ce se înghionteau care mai de care să acopere cu negură înălțimile.

Se auzi un fluierat scurt, așa cum fluieră ciobanii la strânsura oilor răspândite pe imaș. Lotrii se arcuiră ca niște foale împinse de fierbințeala focului și dădură buluc la intrarea în peșteră. Știau că lui Păliman nu-i plăcea să-i vadă tolăniți pe prispa gândurilor. El era un om care dormea doi-trei ceasuri și atunci numai după zbucium și alergătură mare de pradă. În rest, ai fi zis că era un fluture de noapte care căuta un strop de lumină în care să se arunce. Nu-i plăcea smolita noapte și asta din pricini vechi, care-i sfâșiau mereu sufletul la aducere aminte. Păliman fusese un cioban mândru și fălos. Tată a câteva sute de oi, lesne urcător spre pășuni neatinse de alții, drăgăstos cu câinii săi mioritici, stăpân pe bâta-i de fag uneltită cu înconjur de fier ghintuit, noduroasă și aprigă precum un gând la încărunțirea vârstei. Dar închis în cochilia lui ca un culbec bătrân, cum era și acum, când timpul năvălise peste el ca o apă tulbure și nu găsisese la izvoare decât un om tăcut ca muntele sub care-și urca și cobora după clipirea anotimpurilor avuția de neprețuit. Nu avea prieteni. Decât pășunea și pădurea cărunțită de arșițe sau scufundată sub ploi ca un clopot uriaș de ape. Mereu zicea că prieteni nu există. Există doar oameni care vor ceva de la tine și care, în clipa când care nu te mai socot folositor, te aruncă în uitare fără niciun regret.

Venea duminica la horă și se uita cu sfială cum feciori de anii lui învăteau hora cu dibăcie, așa cum mumă-sa învătea fuiorul albit de lâna anilor, ca să le facă lui și celui bătrân bundă și mânuși pentru iarna potrivnică din munți. Băgase el de seamă cu privirea-i scormonitoare de sfredel cum se tot învăteau de ceva timp prin alcătuirea de haine de sărbătoare ale băieților și fetelor niște poale de fuste lungi. Ai fi zis că-s țigănești, dar nu erau. Erau alcătuiri de culori strivite de timp în teascul frumuseții, ce acopereau un trup la care începuse să viseze zi și noapte, de cum îl zărise plutind ca primul fulg de nea ce atinge pământul virgin al toamnei. Era Răsura, fata lui Ipate. Cel mai vrednic de a purta numele de fierar din toată valea lărgită a Neamțului. Bărbat tare ca și nicovala pe care bătea spatele lat al săbiilor ce veneau la el ca la un doctor al metalului strunjit de durerea și trecerea anilor. Îi călcau fierăria la ceasul tainic și potrivit al nopții furi din întinsa Moldovă, oameni ce purtau pe urma pașilor lor hăituirea poterelor. Veneau să-și vindece de rugina neputinței săbiile și hangerele, fără de care, acolo, în munte, viața nu îți este în siguranță. Dar Ipate era mut ca un pește și înțelept ca un proverb. Nu puneă întrebări descoperitoare sau cu două miezuri, fiindcă știa că în orice clipă putea rămâne fără glas și suflet cu astfel de oameni în bătătura sa. În nopțile clătite de brăurile de stele răvășite-n aripa norilor îi mai treceau pragul geambași de cai veniți pe drumuri lăturalnice ca să îmbrace cu potcoave răscoapte tije fragile, dar sprintăre ale cailor de stepă, furați din lărgimea dealurilor dobrogene. De la fierăria lui Ipate treceau munții în Ardeal și de acolo la târgurile mari din Pusta maghiară. Cai de vis, năluci alb-negre, care luau în copite fața grea și nespălată de ploi a pământului și care se pierdeau apoi

în zare ca un vis de tinerețe amăgitor de iute. Răsura, fata lui, era așa cum îi spunea și numele. Ca un trandafir sălbatic. Învoaltă, aprigă la privire când omul din fața ei răspândea miros neprietenesc. Gata să scoată spinii unei vorbe grele pentru cel ce nu îi căpăta cinstea și prietenia. Limpede la glas ca firicelul de apă de sub stâna lui Păliman, care, ori de câte ori se oglindea în pânza-i rece și pură, i se părea că vede acolo ceva din strălucirea ochilor fetei. Răsura muncea la boierul Orheianu, omul cel avut al locurilor, bărbat trecut de cincizeci de ani. Avar și grobian la adăpostul rangului și averii sale. Care se purta cu argații și cu cei ce asudau pe prispa lui, ca și cum i-ar fi avut înscriși în răbojul vieții sclavi pe vecie. Dar Răsura era mulțumită. Avea în grijă cuhnia, căci era muiere gospodină și curată ca un glob de soare atârând pe fruntea muntelui. Boierul însă o luase la ochi. I se strângea inima ca un ghem de arici atunci când silueta Răsurei nălucea prin prispele largi. Când privirea lui se arunca asemenea unui sinucigaș în apa mare și străvezie din privirea ei, atunci boierul simțea că se topește. Încet, dureros, fără putință de a găsi leacul acestei boli. De când Răsura începuse să iasă la horă, mulți băieți de-ai locului sau răzlețiți din împrejurimi călcau pe urma pașilor ei, doar-doar or putea să-i smulgă o privire. Se asmuțeau printre ei gânduri de mândrie bărbătească, se schimbau priviri grele cu mâna pe jungherele de la chimir, dar doar atât. Fiindcă nimeni nu îndrăznea să cugete că ar fi pe placul Răsurei. Fata sălta în horă aprig, ca și cum ar fi fost singură pe glodul frământat de opinci, îmbujorată de ritm și de muzica viorii, care parcă coborâse în strunele ei toate păsările din crânguri. Răsura se învârtea și privea cerul și pentru ea asta însemna fericirea clipei. În rest nu o interesau cei care încercau să-i prindă în laț ca pe o pasăre nevinovată privirea.

Asta până a-l vedea pe Păliman.... Atunci simțise că o mînă de tăciuni aprinși i se așezase pe inimă. Că se răscolesc acolo, căutând vad să coboare spre stomacul ce se închircea privindu-l cum stătea proptit în bâta-i de fag, absent la legănarea hainelor de sărbătoare, înmiresmându-și doar auzul cu glasul de vioară. Mai simțise ea dogoarea aceea în apropierea foalelor uriașe pe care taică-său, Ipate, le stăpânea cu mână dibace, dar acum focul acela nu se mai risipea prin întunecimea fierăriei boltite, ci îi pătrundea prin toate colțișoarele trupului și mai ales prin cotloanele ascunse ale sufletului ei de fată mare. Păliman o privea din când în când și i se părea că numai ea este prinsă în horă, că brațele-i arămii ca niște ghirlande de flori se înlănțuiau doar în aerul ce-i stătea sprijin de-a stînga și de-a dreapta. Pentru el nu mai existau alte suflete acolo, în strînsura horei. Doar chipul ei ca o lună îmbobocită, buzele coborâte din fragii copti, mustoși, aruncătura de privire a salamandrei ce-și caută adăpost sub munte, părul pogorât parcă dintr-un castan, să vadă cum se învârte aerul la rădăcinile sale pe pământ. Povestea lor de iubire apucase să bată și la poarta boierului, dusă prin meșteșugite vorbe de gurile slobode și cârtitoare din sat. Orheianu simțise că îi fuge ograda de sub picioare la auzul veștii năprasnice, ca o lovitură în moalele capului, pe care cineva ți-o dă la ascunziș de codru, când numai tu și

gândurile tale străbat potecile mărunte. O chemase la el cu vorbă mânioasă. Apoi încercase să o prindă sub sunetul îmbietor al pungii sale cu galbeni sau sub limba înșelătoare a promisiunilor de mărire, cu juruință că va deveni domnița Orheianu, în locul mașterii sale de muieri, care-i mâncase viața cu sulemeturile și vopselurile cu care încerca să alunge de pe chipul ei bătrânețea ce se așezase ca un bondar leneș și umflat de vremi și care se lăsa greu dusă din obraji.

Dar Răsura trăia acum numai pentru Păliman. Când nu mai venise la slujba ei de zi cu zi de la cuhnie, Orheianu știuse că o pierduse pentru totdeauna. Așa că îndată chemă pe cei de la stăpânire la el cu cuvânt de învinuire pentru Răsura: fata profitase de bunătatea stăpânilor ei și furase din iatacul soției sale un șirag de perle scumpe, câteva inele italienești cu diamant și câteva pomezi. Când oamenii stăpânirii dădură buluc în curtea lui Ipate, acesta ieșise speriat cu barosul cel mare, ca să-și apere casa. Căci se știa om curat la gând și la vorbă. Și mai știa de la Răsura de încercările viclene ale boierului. Dar ce putea face un singur om în fața flintelor și cailor în buiestru? Când Păliman auzise că Răsura este închisă la Ocna de sub munte, învinuită pe nedrept, sângele lui, liniștit de altfel ca un ochi de apă stătătoare, începu să se zbată năvalnic. Nu cunoștea pe nimeni la stăpânire sau la Ocna de sare. Prieteni care să-l ajute nu avea. Doar niște părinți bătrâni și neajutorați. Ajunsese și la el prin oameni vorba că Răsura va putrezi în ocnă, fiindcă nu recunoscuse furtul. Dar Păliman știa că este nevinovată. Și mai știa că făcuseră împreună planuri de viață lungi și trainice. Acolo, în camera tăinuită a Petrichioaiei, bunica Răsurei. Căci el știa o lege veche, adâncită de vremi printre ciobani, că nu e bine să spurci stâna cu împerecheri trecătoare. De aceea, nu o putuse aduce pe Răsura sub bolta stânei sale până nu le va luci la amândoi în ochi nestemata sclipire din lumânările nașilor la cununia din biserica satului. Îi era teamă de tot ce era legat de vechime, de moșii lui, de cuvintele lăsate de ei ca scrijelite în piatră pe inima sa și nu le putea încălca. Nici prispa lui Ipate nu îi primise. Acesta avea mândria ca fata lui să fie curată la trup ca un pahar domnesc, atunci când își va găsi perechea în lume. Petrichioaia voise de multe ori să le citească viitorul, dar lor nu le păsa nici de învârtirea bobilor, nici de riga de tobă întoarsă. Pentru ei era de ajuns că se iubeau cu patima aceea, care se prinde de inimă ca iedera, se încolăcește acolo, își face cale prin șoapte și mângâieri, încât ai zice că vrea să urce pe funiile norilor până sus la scaunul dumnezeiesc. Nu se gândiseră niciodată la ce ar însemna viața lor pustiită de respirația celuilalt, atunci, în nopțile când se frământau în trup până când iarba ardea ca și cum sub ei ar fi înflorit stele de lumină. Își amintea cum încrâncenarea iubirii dintre ei nu se potolea decât odată cu ultima stea ce încercăna ochiul de cer în zori, atunci când iarba până atunci fierbinte devenea răcoroasă și moale sub pașii de rouă ai zilei ce se deschidea peste ei cu aripi de fluture buimac spre lumină. Acum pieriseră cuvintele lor de dragoste juruite, brațele Răsurei ca două aripi de înger zăceau sub strânsura umezelii și a iuțimii sării din adâncul Ocnei. Sâni din care parcă



ai fi zis că doi porumbei așteptau să bată cu zborul lor nemărginirea unei clipe, trupul mirosind a busuioc și mir sfânt, picioarele adulmecând aerul pe care îl călcau duios, toate zăceau undeva în umbra rece a morții. Atunci Păliman se hotărî. Chinul său trebuia să-l poarte veșnic și boierul Orheianu. Țsta fusese ultimul lui gând, atunci când pornise în noapte spre ogrăzile acestuia: „Nimeni nu are dreptul să fure fericirea altuia! Nimeni nu are dreptul să omoare cântul unei păsări măiastre sau să strivească sub pas de ură petalele unei flori coborâtă din rai! Cel ce o face, nu mai merită să trăiască printre oamenii!”. Și în acea noapte boierul Orheianu părăsise pentru totdeauna lumea plină de necazuri și griji. Păliman trebuia însă să ia calea bejeniei prin codru sub pasul urmăritor al puterelor ce știau că ucigașul de boier se ascunsese în inima răsfirată și tainică a pădurii, de unde poate numai moartea îl va mai aduce spre amintirea oamenilor. Ciobanul din el nu-și va mai încrâncena niciodată buzele pe fluierul de os doinit, chemând la înserat turma în staul pentru a se ostoi după umbletul zilei. Nu-și va mai mângâia zăvozii sub tainica plecare a stelelor. Bărbatul, care își vânduse turmele plutitoare pe câmpurile verzi pentru a se trage în adâncimea pădurii, va deveni Păliman, starostele lotrilor. El, tăcutul și sfielnicul cioban...

Lotrii se așezaseră în jurul starostelui lor, lacomi de a prinde primul vestea că vor călca iar poteci ademenitoare de bani și prăzi pentru cămara iernii.

— Remeteo! se adresă el morocănos celui căruia îi lăsase sub stăpânire mâna de hoți până la venirea sa. Puneți la adăpost merindele și bănetul. Plecăm dis-de-dimineată!

— La răscruci? întrebă Remetea, un bărbat ciolănos, întins parcă până la cer, cu membrele prinse-n pielea negricioasă ca niște crengi rămuroase. - Nu! Lăsăm răscrucile! Mergem la mânăstiri...

— La mânăstiri? îl privi dintr-o parte Remetea, să vadă dacă nu cumva starostele lor nu s-a smintit pe acolo, pe unde l-au purtat pașii.

— Mergem la spovedit, Remeteo! se aprinse ca un vreasca mic într-un foc mare vocea pițigăiată a lui Bălosu.

— Drumurile nu mai au har de acum printre boieri, spuse starostele, privindu-i pe rând ca pentru a le cântări gândurile. S-au tras cu toții pe la conace, unde învârt ciubucele și meșteșugesc ghicitul în cahvele turcești. Știu și ei că nimic nu mai e sigur sub munte și în păduri pe o vreme ca asta. Cei ce n-au apucat să treacă înspre Dunăre în jos, nici nu o mai fac, așteaptă primăvara prin moșiile prietenilor de suflet, pe acolo pe unde i-a prins întorsura vremii. Așa că mergem la mânăstiri. A stat din fiert vinul călugăresc din poloboace. În clondirele gogonate ca niște cloști rubinii înfoiate lucesc afinatele, muratele, zmeuretul și socata de-ți taie vârful limbii ca hangerul voinicului. Brânza s-a odihnit în saramura leșioasă și acum e numai bună de feliat, parcă ai tăia dintr-o lună



plină la revărsat de zori. Poate aducem și câțiva berbecuți și viței cărora nu li s-a șters de pe bot ultimul strop de lapte supt din ugere. Așa că avem cu ce ierna, nu vă faceți griji! Am știre că au mai adus monahii niscaiva cărți de la Sfântul Munte, le spuse cu glas și mai scăzut Păliman, ca și cum i-ar fi fost teamă ca pădurea, fur înăscut, mai dibaci și mai ager decât ei toți la un loc, să nu-i ia din zbor vorbele și să le plimbe până jos în valea înecată în furtura neagră a nopții. Lucrături din argint, ferecate-n aur, unele din ele cu pietre bătute! Plecăm la revărsat!

Starostele le vorbea, dar îl urmărea cu privirea mai ales pe Remetea. El fusese omul cu care-și jucase sorțul la stăreția bandei de lotri. Își aducea și acum aminte de clipa când a trebuit să-l înfrunte. Când se ascunsese de poteri, după ce-l pierise pe Orheianu, dăduse într-un inserat de un ochi de poiană cu adunătura de lotri prăvălită spre somn la dulceața unor focuri de noapte. Nu întrebase nimic, intrase în mijlocul lor cu pasul hotărât, cu privirea lui grea ca de plumb, ațintindu-i cu sclipiri reci, întunecate. Întrebase doar atât:

— Cine-i cel mai mare peste voi?

Se ridicase într-o rână Remetea, privind la el cu disprețul celui care se știe cu spatele apărat de tovarăși și spusese doar atât:

— Ce treabă ai cu el?

— Voiesc să știu dacă e vrednic să conducă prin codru cușmele astea pleoștite de somn...

La auzul unor vorbe batjocoritoare, de mirare pentru un om singur, fără braț de sprijin lângă el, Remetea se ridicase în picioare și se apropiase de Păliman, măsurându-i acum cu mai multă atenție statura și vorbele.

— Eu sunt starostele, spuse Remetea cu glas de crezare după ecoul stârnit printre coroanele copacilor bătrâni.

— Dacă tu ești starostele, ar trebui musai să știi că spre voi se îndreaptă puteră orânduită cu arme și cai de munte...

— Și, de ce mă rog, ar trebui să știe un staroste asemenea lucruri? îl înconștră Remetea, apropiindu-se până la lumina ochilor lui Păliman.

Păreau așa, cum stăteau țintuiți în rășina galben-negricioasă a pământului, ca doi cerbi tineri, ce se pregătesc să-și incolăcească coarnele puternice la luptă.

— Fiindcă un staroste nu doarme niciodată! Viața alor săi este legământ pentru el. De la revărsat de zori și până la amurg. El este tătânele lor. Și răspunde de viața lor până la moarte!

Lotrii fură treziți și mai vârtos din plutirea spre apele somnului de asemenea vorbe cu tâlcuri adânci, necunoscute lor până atunci. Ei crezuseră întotdeauna că starostele este doar cel care merge în fruntea lor ici și colo. Dintre ei se ridicase unul, Bălosu, și apropiindu-se îl întrebase pe Păliman:



— Se vede că știi cu de-amănuntul cum trebuie să fie un staroste. Te porți ca atare? Adică, ai trup de brad neplecat sub vântoasă, ai curaj de lup intrat între zăvozii stânei sau înțelepciunea șarpelui din ascunziș?

— Înțelepciunea v-am adus-o în pridvorul urechilor prin tot ceea ce v-am spus până acum. Curaj am oleacă, din moment ce am bătut cu pas sigur rânduiala voastră. Cât despre braț și trup tare, aștept să-i ia cineva măsura, dacă s-o găsi vreunul vrednic!

Într-o haită, când incolțește sămânța de neorânduială, lupul dominant, care-și vede amenințată supremația, atacă primul. Așa este și printre oameni. Ultimele cuvinte îl îndârjiră nespus pe Remetea care se repezi ca un berbec în pieptul lui Păliman. Ciobanul stătu locului ca o stâncă sub șuvoiul venit dinspre izvoare. Îl prinse de subsuori pe Remetea și îl azvârli, fulg pribegit de un vânt năprasnic, pe pământul ce transpirase parcă de iuțeala frământării lor. Lotrului i se păru că muntele cu tot cu brazii lui veșnici se răsturnase cu stâncile-i în jos, din clipă în clipă fiind primejdie ca din măruntaiele lui veșnice să se scurgă peste țarină toate bogățiile pe care din timpuri le ținea oblăduite în taină. Remetea se ridică mai aspru și mai pornit și încercă să scoată hangerul arcuit sub dulama largă. Dar Păliman nu-i dădu răgaz. Îl zăgăzui cu mâna dreaptă în piept și cu stânga îl lovi aprig peste măsele ca barosul lui Ipate pe șalele nicovalei. Remetea se prăvăli la pământ și iar încercă să înalțe gând trufaș de luptă. Nu mai avu timp să îl termine. Păliman era deasupra lui și îl strângea în menghina brațelor. Ochii lui Remetea se aburiră căpătând culorile vreascurilor aprinse ce le erau martori la luptă. Apoi Păliman scoase hangerul și îl propti pe jugulara bărbatului, aproape năucit de strânsura cumplită. Se întoarse spre tovarăși și spuse:

— De azi încolo, starostele vostru nu mai este acest bărbat! Dacă găsiți vrednic pe un altul dintre voi, alegeți!

Lotrii se priveau unul pe altul, neștiind ce să îi răspundă. Doar Bălosu, rămas în picioare cât durase lupta, le zise alor lui:

— Rostul găsirii unui alt staroste printre noi, nu-l mai pricep! Străinul care ne-a călcat tabăra a dovedit că merită pe deplin să ne fie în frunte. E bărbat drept ca bradul, cu curaj de neînfrânt și cu înțelepciunea pe buze. Cum îți este numele?

— Păliman...răspunse scurt ciobanul.

— Atunci, continuă Bălosu, privindu-și tovarășii, Păliman să fie începând de azi starostele nostru.

Remetea se ridicase greu de la pământ, privind pe sub geană de ură la tovarășii săi, dar știa că trebuie să le respecte hotărârea. De atunci, chiar dacă Păliman îl numise mâna lui dreaptă, prin gândurile lui Remetea răzbunarea își făcuse un culcuș cald, bântuindu-l în ceasurile lungi de noapte cu gânduri de o nouă mărire. Și Remetea aștepta clipa când va redeveni starostele lotrilor de sub Toaca. De aceea îl urmărise pe ascuns toată seara Păliman, să vadă dacă vorbele lui despre drumurile la mănăstiri erau sau nu prilej de poticnire pentru acesta.

Fiindcă nu o dată el încercase să-i răstălmăcească vorbele, să nu i se supuie cu toată dorirea inimii, lăsând loc unei neîncrederi, ce se năştea ca un prunc nevinovat în mintea starostelui. Îi fugiseră tocmai acum prin cheagurile minţii clipele acelea când se înţelenise în banda de lotri cu nebunie şi curaj deschis devenind unul dintre cei mai temuţi furi din lungimea şi lăţimea Moldovei. Dacă ar fi fost după el, i-ar fi plăcut să fie tot ciobanul sfios şi tăcut, să se culce cu oile sale sub cărunta noapte de stele, să simtă la piept respiraţia caldă a Răsurei. Dar vremurile acelea trecuseră ca pleava treierată prin grâul curat al amintirilor.

Cu gândul la acest trecut orfan al său, Păliman se culcă afară din peşteră, deşi dinspre înălţimi începuse să se toarcă un vânticel meşteşugit. Dar pielea lui de cioban al cerului liber, culcat între ȋancurile peste care caprele de munte îşi scăpătau copitele ca nişte comete căzătoare, mângâiau braţele frigului, cât ar fi fost acesta de mare. În schimb, lotrii săi se aciuiseră în pântecel peşterii lângă un foc perpelitor, băgaţi unul în altul, parcă erau pisoii fâtaţi şi neduşi în lume, cu ochii nedezlipiţi spre lumina din afară.

Păliman însă nu dormea. Se gândea, aşa cum făcea, ori de câte ori pregătea o lovitură. Pentru el din clipa în care Răsura fusese coborâtă în măruntaiele Ocnei, Dumnezeu nu mai exista. Până atunci se întrebasese mereu, acolo, pe tăpşanul de licurici sau în burta îngustă a stânii sale, dacă peste prapurele înstelat al cerului cineva are grijă de visele oamenilor. Ajunsese la un răspuns prielnic pentru un cioban simplu ca el. Dacă turmele au uger gras şi sunt înfoiate în blană, cineva acolo, sus, negreşit are o tainică aplecare spre viaţa sa. Fusese mereu ocolit de haitele de lupani lacomi, ajunsese cu turmele sub spinarea staulului înainte să-şi coboare iarna broboada de fulgi peste creştetul golaş al muntelui. Nu îi pierise niciodată niciun miel, oricât de grea fusese făturea. Şi cu toate acestea el nu şoptise nicicând seara vreo rugăciune. Căci nu ştia niciuna. Chiar dacă le auzise rostirea sub mângâierea maicii sale în prispa sfântă a copilăriei. Tătâne-său însă îl învăţase rugăciunea ciobanului cea mai puternică după fire. Înainte de culcare, Păliman făcea cu băta-i noduroasă semnul sfintei cruci în mijlocul stânii pe pământul răvăşit de copitele turmelor sale. Şi ştia că stâna va fi păzită din cer. Apoi, până să sloboadă ochii somnului pe cărările de stele ale visului, mai făcea un semn tainic de cruce cu limba în cerul gurii. Aşa ştia că şi el este apărut aici, pe pământ. Există pentru Păliman, acolo, sus, o forţă pe care nu şi-o putea explica, dar care-l înfricoşa uneori şi care stătea ca un semn tainic peste turmele sale. Când Răsura îl părăsise, gândul despre nebănuita forţă care-l apăraseră până atunci devenise uitare, nici măcar o slabă şi deşirată amintire. Blestemase cerul cu glasul lui gros ca de buhai, să nu mai ude haturile în veacul vecilor. Să se usuce de ploaie ugerul norilor, aşa cum se uscaseră de lacrimi ochii lui trişti. Blestemase stelele să pară doar nişte găvane stinse peste nemărginirea veacurilor, cum stinsă era şi speranţa lui de a o mai revedea vreodată pe Răsura. Dar se temuse să blesteme forţa aceea, care-l înspăimânta şi care se găsea peste pragul norilor. Îi era teamă de ea, chiar şi acum, când nu mai

credea în ea. Îi era teamă chiar să-i pronunțe și numele veșnic. Deși uneori se întrebase: „De ce să-mi fie teamă de ceva, de care nu sunt sigur că există?”.

Dar, de undeva, din rărunchii săi potopiți de durere, un glas lăuntric îi șoptea să nu pună gând de împotrivire asupra ceea ce nu știa dacă există sau nu dincolo de cer. Se jurase să nu aibă vis sub căpătâi până ce nu va reuși să aducă iar sub razele soarelui ochii Răsurii sale. Loviseră de două ori Ocna, dar stăpânirea pusese număr mare de flintași și arme osebite pentru a zăgăzui încercări de acest fel. Dar nu pentru suflete ca al Răsurii făcuse stăpânirea pogorământ de brațe tari în afundul Ocnei, ci pentru doi lotri vestiți, care de ani buni își vărsau duhoarea plămânilor sfârtecați de rugina frigului din adâncuri: Dăncuș și Rostomir. Banda lor fusese cea mai vestită din toată cuprinderea de suflete a Moldovei, dar tovarăși vicleni și oameni năimiți îi atrăseseră în cursă de moarte. De aceea, stăpânirea își legase cu brațe multe și tari comoara pe care o ținea în adâncuri.

Când Păliman vru să pornească din nou spre Ocna, se gândise că nu exista preț pe lume pentru tovarășii lui și nu se cădea să le pună singur capul sub ștreang numai pentru visul lui de fericire stinsă. Așa că plecase singur să mai încerce o dată calea de a scoate la legănarea brazilor trupul femeii iubite. Cunoștea în târgul Ieșilor pe niște actori ambulanți, pe care îi salvase odată de la un mare necaz. Știa că an de an, odată cu legănarea toamnei înspre iarnă, ei se trăgeau în niște case mari boierești, părăsite de proprietarul lor, care fugise cu tot ce scăpătase neamul lui până atunci după o grecoaică spre Thesalonik. Și nu se mai întorsese de acolo. Nici viu, nici în patru scânduri de brad. Ei ar fi putut să-l ajute. „Măscăriile scenei”, se gândea Păliman, „sunt aidoma ca în lume și nu de puține ori când privești la sufletele ascunse sub măști de împrumut dintr-o astfel de reprezentație poți să juri că însăși viața prinde roșu în obraji și cuvânt de crezare prin ceea ce-și spun actorii aceia unul altuia”. Îl găsisese pe Chiraleu, mai marele ipochimenilor actricești ai trupei într-o crăsmă, încercând să uite de silnicia vieții de paiată, mereu pe drumuri și fără un ban în buzunar. Șuguisse întâi cu el, spunându-i că a venit să-l tocmească între tovarășii lui, apoi îi povestise toată durerea ce o purta pe suflet ca o cruce de patimi nerostite, dar grele ca mormântul. Actorul se învoi la cuvântul său. Îl luă la casele mari, unde trupa sa își avea tabăra. Acolo, sub mână măiestrită, Chiraleu deveni popă mânăstiresc, iar Păliman deveni dascălul său fonfăit, ce-i ținea glasurile la rugăciuni. Se uita starostele în oglinda din fața sa și nu se mai recunoștea sub peruca albă ca un nor de vară și cu mustețele pe oală, care-i dădeau o înfățișare cât de cât cuviincioasă și de crezare.

Pe timpurile acelea neîncheiate la poalele hainei, prin căptușeala căreia puteai strecura lesne o pungă cu galbeni pentru a deschide uși și cărări pasului, sperau să găsească și ei calea prin care să se poată scobori în Ocnă, ca să-i simtă zbaterea de sare și singurătate. Reușiră, mai ales că pe acolo mai trecuseră și alte fețe bisericești, care să ogoaie suferința celor condamnați la orbirea sufletului pe

veci. Pentru popi era dat ucaz de la stăpânire să le fie înlesnite rugăciunile acolo, sub buricul muntelui, la capul celor suferinzi. Când o zărise pe Răsura lui stând legată cu fiare tari de peretele stâncos, Păliman, cât era el de bărbat, simții o arsură mare la lingurică. Ca și cum cineva i-ar fi îndesat pe gât o otravă nemiloasă, lavă în torent, care-l mistuia cumplit. Nu trecuseră decât două luni de când vorba boierului prefăcută și acoperită de minciunile iadului o coborâseră în spaima întunecimii. Răsura se trăsese la față ca un liliac pământiu, ochii îi erau scufundați în orbite, ai fi zis că îi fuseseră smulși de doi corbi și acum vedea doar prin ferestrele sufletului. Când Păliman o strânse la piept, Răsura tresări și inima începu să-i bată nebunește ca un foc plăpând ce se aprinde sub un mic amnar. Nu puteau vorbi prea multe, dar cât timp el o ținu lângă patrafirul părintelui arvunit din teatru pentru ca acesta să rostească câteva rugăciuni, el îi putu șopti doar atât:

— O să îmi întorc sufletul ca pe o haină peticită și veche și o să-l arunc de pe Toaca înspre hăurile fără fund, dacă nu te-oi vedea iar sclipind în soare...!

Răsura îl privise cu niște ochi triști, ca și cum simțea că numai alinul se ascunde în spatele vorbelor lui, fiindcă amândoi știau că nicicând ea nu va mai bate cu pasul aerul tare al muntelui și nu va mai simți în suflet respirația de flori a poienelor.

— Eu nu voi mai ieși de aici niciodată, Pălimane. Așa să știi, niciodată! Nimeni nu a mai făcut-o până acum și nu o va putea face nici de acum înainte. Uite, cât a trecut de când m-au scufundat sub munte?

— Două luni, atât, două luni siluite doar...

— Vezi, și parcă mă aflu aici din pântecul maicii. Parcă nici nu m-am născut încă. Aici voi pieri ca o lacrimă uscată pe obrazul lui tătâne-meu.

Degeaba se uita Păliman jur-împrejur, ca să scoată din brațul lui tare și din mintea cârmuită de vicleșug cale de scăpare pentru ființa lui dragă. Condamnații erau legați cu lanțuri grele de pereții reci și umezi ai bortelor, patrile îndublate măsurau cu pașii lor piatra de sub munte, iar sus, la ieșire, se afla o armată de lefegii înarmați ca pentru un război ce sta să respire prin lume. Ar fi putut hotărî să se dea în vileag. Și-ar fi scos peruca bătrânicosă și mustața coclită de lipiciuri măsluite și ar fi strigat cu glas tare: „Eu sunt Păliman, starostele lotrilor!”. Dar știa că ar fi fost în zadar. În primul rând, l-ar fi primejduit de moarte pe Chiraleu și i-ar fi schimbat rolurile de prin praful orașelor cu uscăciunea gurii pe fundul ăsta de iad. Cât despre el, știa că stăpânirea pregătise în locul Ocnei ștreang negreșit de spânzurare. Și durerea Răsarei ar fi fost îndoită atunci, văzându-l ținut în aprig arcan. Nu știa de ce, dar starostelui i se părea că din ungherele trase ale străfundului acela de moarte îl urmăreau ochii boierului Orheianu. Ochii aceia mari ca două stele roșii sub strânsoarea brațului său și mai apoi sub oglinda sfâșietoare a hangerului ce-i luase acestuia ultimul gând de pe buze. I se părea că îl aude pe boier hohotind, râzându-și de el și de neputința lui de a scoate la lumină suflet drag. Păliman

mai reuși înainte ca tovarășul său să-i facă semn de plecare, să lege câteva vorbe meșteșugite și ademenitoare cu un slujbaș căruia îi strecurase sub tunică o pungă cu galbeni.

— Ai grije de sufletul ăsta părăsit, îi spusese el, arătând-o pe Răsura. Tatăl ei mi-a fost om apropiat, ca un frate. Ai grijă să nu sufere mai mult decât poate duce...Este atât de tânără și nevinovată...!

Miluiră și alte trupuri căzute și când ieșiră la largime, departe de gura strunjită în munte a peșterii, Păliman urlă ca un lupan sub talpa lunii, plin de durerea pe care vederea Răsurii i-o ițise pe sub sângele-i ce fierbea acum ca un foc negru și înecăcios. Acum știa că orice ar fi făcut, chiar de ar fi fost să se nască a doua oară, tot nu ar mai fi putut să o scoată pe Răsura din amorțirea muntelui.

De aceea, se hotărâse acum să jefuiască sfintele mănăstiri. Nu se mai gândea la ele ca la casa Celui Prea Înalt. Pentru el orice prilej de tâlhărie era un semn că se mai poate răzbuna încă o dată pe viața care-l lăsase pustiit de sentimente, golit de patimi, infirm de amintirile pe care sabia neiertătoare a sorții i le amputase ca pe ramurile unui arbore găunos. Încercase din prima clipă, de când le devenise staroste, să îndoaie sub dreptul lui cuvânt cerbicia de început a fraților. Să îi întoarcă cât de cât spre omenia zilei. Nu mai atacau, de când le era Păliman în frunte, decât boieri căftăniți, negustori puhavi și doldora de galbeni. Niciodată om simplu și umil. Mai mult, din agoniseala lor hrăneau și megieșii din satele risipite pe colnice ca mărgelile unei mătăanii de verdeață, Păliman trimițându-le la vreme hotărâtă merinde și bani de strânsură pentru viața lor necăjită. Acum auzise că monahii duc o viață îndestulată, fără grija luminii de mâine. De ce să nu ia ceva care i-ar putea scoate din strânsoarea iernii pe el și pe ai lui? Trecuse un an, de când se coborâse sub munte să mai vadă ochii pe care i-a iubit ca pe lumina ce o aștepta în fiecare dimineată. Nu mai credea în nimeni și în nimic decât în răz bunare, fiindcă prinsese vorbă, cu zile în urmă, când opriseră la moara lui Ojoc, că Răsura lui Ipate pierise sub glodul sărat în Ocna potrivnică unei ființe plâpânde ca ea. S-ar fi dus să ingenuncheze la mormânt, să îi simtă prin nășălia rece bătăile inimii, să roage pământul să i-o dea înapoi, dar amenințarea puterii nu-l slăbea zi și noapte. Știa însă că timpul îl va aduce în genunchi la groapa ei la ceas potrivit și aștepta clipa asta ca pe o izbăvire.

Cu acest gând adormi Păliman, visându-se înconjurat de oglinzi fermecate și strălucitoare, ce izvorau parcă din filele unor cărți aurite și argintate, ce se pogorau din vârful unui munte țesut cu mănăstiri.

Drumul peste vârful Toaca până la mănăstirea „Trei Ierarhi” fusese greu din cauza șleaurilor mustind de apă și a cailor care nu se mai lăsau parcă duși în frâu. Simțiseră și ei pasul toamnei și știau că după asta va veni odihna. Când ajunseră la zidurile înalte, Păliman le făcu semn de oprire. Voia să cerceteze dacă le era sigură intrarea sau nu. Obişnuți să dea năvală prin ușile doborâte de securile lor, lotrilor le fu de mirare când dibuiră porțile mari ale mănăstirii descuiate. Nu dulăi de pripas, nu lumini de rugăciune pe la chilii. Ai fi zis că era



un loc părăsit. Păliman și ai lui orbecăiră până să se obișnuiască cu sporul de lumină al lunii ce rânjea doar pe un obraz în acea noapte și dădură de pivnițele mănăstirii. În beciuri, ioc de mâncare și băutură. Nu prea-plinul, așa cum crezuseră ei. Acolo, câțiva saci de mălai și făină, și câteva vase cu vin.

— Să știi că au scăpatat frații, îi spuse starostele înfundat lui Remetea care mergea după el ca o umbră.

— Poate au alt beci mai dosit, la fereală de ochi străin, încercă acesta să mai spere.

— Las', că dibuim cărțile sfinte. Banii pe aur și argint tot pe gâtlej se vor duce, nu-i așa?

Găsiră cu greu treptele spre ieșire ale beciului, căci nu voiau să se folosească de făclii ca să nu fie observați prin magiunul nopții. Pantazi, omul de încredere a lui Remetea, era deja la ușa mare din lemn sculptat a mănăstirii, încercând intrarea. Dar locașul era ținut cu încuietoare, așa că ușa nu se lăsă dusă cu vorbă bună, ci numai cu lovituri de secure care o făcură să scâncească, cerând milă. Intrară în biserica unde stăpânea un miros jilav și rece, care le anchiloză șira spinării. Unul câte unul, cu teamă, ca și cum s-ar fi așteptat ca din spatele tronurilor înalte de lemn să le sară în spate vreun sfânt care să-i pedepsească pentru îndrăzneală. O candelă mică ca un bob de mac în fața altarului era singurul semn că în biserică fusese cineva. Arvinte, hoțul de cai al bandei, se împiedică de un sfeșnic care căzu cu zgomot mare peste dalele de piatră ale pardoselii. Dinspre altar se auzi o voce subțire, cufundată în teamă: „Cine este acolo?”. Bălosu se apropie de altar și își aprinse făclia de la o luminare ce odihnea pe iconostas într-o cană. Pe rând fiecare lotru aprinse sfeșnicele din jur și în biserică se ridică o lumină rotundă, timidă, dar plăcută, care anestezie cât de cât frigul pătrunzător. Lotrii priveau la picturile spălate și măcinate de timp, căci unii dintre ei nu mai puseseră piciorul niciodată într-un asemenea lăcaș. Ochii li se opriră speriați pe Judecata de Apoi de la intrare. Vedeau cum dracii, frații lor într-o răutăți, își sumețeau cozile îmbârligate, vărând trupuri de oameni sub focurile veșnice ce pâlpâiau sub cazane smolite. O ceață alburie se ridica de pe trupurile sfinților din icoane. Frigul amestecat cu căldura înfundată a lumânărilor și făcliilor transformase aerul din biserică într-un fum lucitor. Pantazi îl luă pe paracliser de gulerul anteriorului și-l târî în fața altarului.

— Ce faci acilea pe întuneric, sfinția ta? îl întrebă el.

— Mă rog!

— Păi, și cum te rogi, așa, pe întuneric?

— Rugăciunea nu are nevoie de lumină. Ea e lumină neapropiată...

— Ia, spune, unde țineți aurul și podoabele bisericesti?

— Care aur? Eu răspund doar de lumânări, sfeșnice, patrahire, iconostas, tetrapod...

Firava alcătuire a paracliserului se frânse ca un pomișor sub brațul tare al lotrului.



— Lasă-l, bă, Pantazi, lasă-l! îi strigă Păliman. Sunt în altar, că nu le-or ține frații sub pernă în chilii.

Starostele intră însoțit de aghiotantul lui în altar. Într-un dulap ferecat Păliman găsi ceea ce căuta. O Scriptură legată în aur și o Psaltire de buzunar argintată. Socotind că e de ajuns, le dădu semnul de plecare. Deodată, se opriră parcă ținuiți de o mână nevăzută, de o teamă oarbă, care-i cuprinsese pe rând pe fiecare, de la vlădică la opincă. Se auzea dangătul puternic al clopotului mare din turlă.

— S-au întors popii, mă, de unde fuseră? îl întrebă Păliman pe paracliser, privindu-l drept în ochi.

— De unde să se întoarcă? În mănăstire nu mai suntem decât șapte frați. Cinci sunt atât de bătrâni, că pe vreme rea nici nu mai pot veni la Vecernie. Am mai rămas eu și cu fratele Nicandru, mai tineri oleacă.

— Păi, și atunci cine bate clopotele? Că ne pomenim cu puterile pe cap! se agita Remetea, neștiind dacă era bine să îi taie cuvântul starostelui și să îndemne oamenii spre porțile mari ce dădeau în pădure.

În aceeași clipă, ușa bisericii se deschise cu zgomot mare și în biserică se arătă statura pitică a lui Hristea. Cu bluza ieșită afară din pantalonii căzuți aproape pe vine și cu ochii înroșiți de băutură.

— Bă, în genunchi, bă, păcătoșilor, le strigă el fraților. N-auziți, bă, nemernicilor, bate prea-sfinția sa clopotele!

— Ce-i mă, Hristea? îl luă la rost Păliman, strivindu-l cu privirea. Cine-i afară?

Starostele îl săltă ca un fulg de la pământ până la înălțimea ochilor lui pentru ca lotrul să citească în ei că nu-i place vorba lungită și pe alături.

— Nu te supăra, Pălimane, am crezut că fac și eu o faptă bună. Nemernicu' ăla de colo, arătă el spre paracliser, care la vederea ochilor injectați ai lui Hristea se făcuse și mai mic, nemernicul ăla nu-și merită numele. Adică, venim noi, fețe cinstite ale codrului și el, în loc să bată clopotul mare în semn de cinstire, se încuie în biserică și se roagă...

Hristea merse împleticit până la paracliser și îi șopti ceva la ureche, dar destul de tare încât să-l audă și ceilalți frați.

— Știi, mă, cine bate clopotul? Berbecul ăla mare din turma de oi, ce o țineți poprită în spatele mănăstirii. E al dracu' de greu, da' l-am urcat până în clopotniță și l-am legat de funia clopotului. A stat el ce-a stat copăcel, da' apoi a început să se zbată. Păi, eu ce voiam, să urnească limba grea a clopotului. Și, după ce auzii primul dangăt sunetul, îl ameții și mai tare și dă-i pe bătut clopotele! Auzi cum bate, paracliser nevrednic? Numa'n dungă, mai bine ca tine! Hai! se adresă el dintr-odată neașteptat de blând monahului din fața sa. Ia sticla asta și dă-i o dușcă pe gât, e sângele Domnului vostru!

Dar Hristea nu mai avu răbdare să vadă dacă monahul e sau nu însetat și îi căscă gura. Îi vărsă vinul pe buzele-i tremurânde, vin ce curgea în valuri



udându-i barba, veșmintele sfinte, scurgându-se pe podeaua ce se întunecase la față ca o limbă de iad ce se deschisese acolo în sfințenia bisericii gata să înghită în ea păcătoșii codrului.

Deodată, clopotul încetă să mai bată. Hristea întoarse capul și ciuli urechile mici și ascuțite ca de vulpoi. Fugi împleticit și peste interiorul plin de candelă și de lumină plâpândă se așternu liniștea, o tăcere apăsătoare, sfâșiată dintr-odată de behăitul gros și parcă plin de durere al animalului din turlă. Peste o clipă Hristea apăru iar cu fața congestionată, ascunzând ceva în mâinile-i diforme de pitic. Se apropie de paracliserul ce stătea ghemuit lângă altar.

— Nici ăla din turlă nu face doi bani, ca și tine! se adresă el monahului. S-a săturat să se mai legene în bătaia clopotului. Așa că m-am hotărât să-ți dau înapoi funcția de clopotar.

Ai fi zis că paracliserul zărise ceea ce ascundea codoșul de Hristea și se trăgea speriat înapoi, lovindu-se de tetrapodul pe care preoții citesc din sfânta Evanghelie. Cu un răs ce zguduia geamurile și se amplifică înfiorător în tăcerea de piatră alergându-se în valuri spre turla mare a altarului, Hristea îl apucă pe paracliser de barbă și îi puse pe piept bărbăția berbecului sacrificat, mănjindu-i obraji și gura cu sângele proaspăt și cald, ce încă mai aburea.

.....
— Moaștele sfântului Berbecarie! striga el ca un apucat, sărind într-un picior ca un sălbatic în timpul unui ritual.

Păliman îl privea dintr-o parte și se citea pe fața lui că se temea ca din senin, de acolo, de sus, să nu coboare un fulger care să-i lovească amestecându-le sângele și carnea cu vopselele în spatele cărora chipurile triste de sfinți și îngeri asistau neputincioase la blasfemia ce se desfășura în locașul Domnului.

— Hristea, tună Păliman, ajunge!

Vorba starostelui fu atât de pornită, încât Hristea avu senzația că îl despicasă în două și se pipăi să vadă dacă toate măruntaiele îi mai erau în hârbul corpului ori se amestecaseră cu fuduliile berbecului răspopit.

Captura de la mănăstirea „Trei Ierarhi” nu avusese darul să-i facă să chiuie de fericire pe lotrii lui Păliman. Visatele clondire cu tăria fructelor de pădure, valurile de vin călugăresc, înfeliatele bucăți de brânză și cărnurile erau acum speranțe deșertate în goliciunea pântecelui lor, care adăstase de ceva zile bune mâncarea promisă de staroste. Așa că acesta le zise:

— Nu cred că vom aștepta până la împlinirea primăverii, ca să mergem să transformăm în bani buni terfeloagele astea călugărești. Vine iarna și ne închide sub munte ca pe un gând de mărire al ultimului sărăntoc din valea Neamțului. Așa că vom coborî mâine spre târgul Ieșilor. Mergem la grec, la Iani, să scoatem

preț bun. Apoi cumpărăm ceea ce ne-ar asigura somnul liniștit și burta pusă la cale și ne întoarcem la căsuța noastră din peșteră. Ce ziceți?

Lotrii îl priveau cu încredere. Niciodată cuvântul starostelui lor nu fusese motiv de poticnire pentru vreunul dintre ei, așa că a doua zi se apropiaseră pe furiș de târgul pestriț de lume și cocoșat parcă de povara mărfii ce stătea la vânzare expusă pe tarabele soioase. Păliman le dăduse cuvânt să nu se risipească unul de altul, să stea treji la mișcarea oamenilor de lege, care băteau târgul în sus și în jos. Observă pentru o clipă că nu mai vede alcătuirea deșirată a lui Remetea printre cușmele oamenilor săi.

— Bălosule, unde e Remetea? întrebă el.

Își roti privirea peste talazul de oameni, care se revărsa din toate colțurile pieții mari spre scenele din centru, unde actorii se hlizeau la viață.

— A zis că are o vorbă cu un megieș din sat de la el. Să întrebe de sănătatea maică-sii, că știe că e bolnavă la pat.

Păliman se ridică în scările tretinului său, arvunit într-o seară la fierăria lui Ipate de la un geambaș dunărean pe două pungi de galbeni. Zări într-o parte a pieței mari căciula de jder a lui Remetea. Lângă el un bărbat pe cal înșeuat. N-ai fi zis că era megieș de prin părțile locului. Starostele își strânse gândurile pe sub frunte și se hotărî să fie cu băgare de seamă la orice mișcare din jurul său. Se apropiară de prăvălia lui Iani când Remetea îi ajunse din urmă. Păliman cu dinadinsul nu-l întrebă nimic, iar omul lui de încredere se purta ca și cum nimic deosebit nu s-ar fi întâmplat.

— Ce facem, intrăm mai mulți la grec sau numai eu cu Remetea? spuse Păliman, mângâind pe sub postavul gros al desagei ce o ținea pe umeri cotoarele aurite ale Bibliei.

Apoi își duse mâna la piept în partea stângă, unde odihnea Pasltirea de buzunar legată cu argint.

— Eu zic, spuse Remetea, dar fără să privească în ochii starostelui, eu zic să intri numai tu, Pălimane. Noi stăm aici să veghem, să nu bată pas străin și dușmănos prăvălia grecului. La o adică slobozim semnalul nostru, glasul de cucuvea, ca să ieși cum vei ști spre lărgime.

Așa că Păliman intrase singur la grec, care-l primi cu temenele, știindu-l aducător de lucruri de preț, pe care negustorul le schimba apoi la un fanariot de la Galați pe sume triple decât plătea el lotrilor.

— Iaso, kirie Păliman! îl întâmpină grecul, oferindu-i loc de odihnă pe un divan cu perne de mătase roșie și trăgând spre el cheseaua cu dulcețuri, cofeturile și braga leșioasă. Ce vânt te aduce prin umila casă a lui Iani?

— Vremurile, Iani, vremurile și nevoile. Vine iarna și vreau să mă pun la adăpost și eu ca cioara. Să am semințe de spart și amintiri de depănat. Am pentru tine ceva osebit. M-am gândit că lucruri aduse din Sfântul Munte este păcat să adaste aici prin Modova noastră hătră și domoală. Să le duci de unde au venit...

.....

Ochii grecului luceau de nerăbdare să audă pricina negoțului. Se duse la ușa de la intrare, trase jaluzelele și o încuie de două ori.

„Uite, gândi repede Păliman, mă văzui și încarcerat în hardughia grecului Numai bun de poprit de oamenii legii!”. Trase afară din desagă Biblia care îl făcu pe grec să scoată un sunet de admirație și un oftat adânc. Era aur. Aur curat din Elada lui albă și zeească. Grecul întinse mâinile tremurânde să apuce cotoarele sclipitoare, când Păliman simți o neliniște vie în trupu-i, care se mlădie ca și coarda arcului ce așteaptă să slobozească săgeata în iuțișul aerului. Trase cu dreapta Biblia înapoi, vârând-o în desaga prăfuită și își ascuți auzul. Grecul se dădu doi pași înapoi și îl privi tremurând, ca și cum ar fi vrut să-i spună doar din ochi, fără cuvinte: „Kirie Păliman, Iani e curat și cinstit la suflet. Iani nu își trădează prietenii niciodată!”. Dar privirea lui se înmuie, atunci când ușa zbură din ușorii ei și în prăvălie năvăliră tunicile negre ale oamenilor stăpânirii. Fereastra ca un ochi de lumină se ciobi în mii de raze lucitoare și prin deschizătura ei rânjiră spre ei țevile flintelor puterii. Păliman ca o capră de munte speriată de un ecou coborât dinspre văi sări iute peste tejgheaua în spatele căreia grecul făcuse culcuș fricii. Împușcături răsunară în camera scundă. Pe una Păliman o primi în coapsa stângă, exact când mulțimea în gând că trecuse de lemnul ros al tejghelei ocrotitoare. Dinspre latura din dreapta răsări figura tânără a unui lefegiu care slobozi mai mult de frică flinta drept în pieptul starostelui. Păliman simți cum partea inimii se zguduie din temeliile cărnii. Apoi o arsură în umărul stâng și desaga se clătină ca sub un vânt puternic, dar îi rămase aninată de umărul schilodit de glonț. Pricepu zbaterea gândului că trebuie să iasă la libertate negreșit și asta îl înăspri și mai mult. Scoase cu stânga jungherul pe care-l slobozi în carnea tânără din fața sa. Lefegiul primi lovitura cu spaimă în ochii ce nu vor mai apuca să-i mai vadă vreodată pe cei dragi. Păliman trecu peste trupul frânt, ieși năvală prin spatele magaziei grecului, fluieră scurt și auzi trapul salvator al lui Merișor, tretinul lui alb. Aburcă cu greutate pe spinarea-i dungată de harnașamente și se pierdu înspre laturile târgului și de acolo în pădurea de sub munte, șoptindu-i: „La peșteră, copile, la peșteră!”. Se aplecase peste grumazul calului și simțea cum cu fiecare clipă ce trecea i se împăienjenesc ochii de o abureală nefirească și totodată nouă pentru staroste. Era prima dată când era lovit și primise rănila cu ospitalitatea celui care știe că deranjul musafirilor nu va ține mult. Calul continua să bată cu pasul aprig cărările din pădure, ai fi zis că și legat la ochi ar fi cunoscut drumul spre casă. Dar puterea din fibrele starostelui se topi și trupul greu alunecă de pe cal în patul de frunze moarte strivite de timp. Tretinul se opri, începu să bată nervos cu copita argintată potecă, fornăind. Apoi se apropie cu botul de fața lui Păliman. Acesta simți aburul cald ce plutea dinspre nările animalului. „Mă cercetează să vadă dacă mai fâlfăie zbor de viață în mine”, mai reuși el să poarte o vorbă cu gândurile sale. Auzi prin frunzișul creponat pași afundați și mai zări două mogâldețe negre, ce se apropiau cu pas ferit de locul în care era căzut. Un singur



gând îl mai măcina: „Erau tunicile lefegiilor? Ori erau oameni cu milostenie ai pădurii? Sau poate însăși moartea alături de luntrașul ei de spaime?”.

Încăperea era scufundată într-o penumbră odihnitoare străbătută rar de pleoapa gălbuie a unei candelă. Păliman deschise ochii și se pipăi. Era întreg, semn că viața nu se scursese din el cu totul. Mai puțin rana din coapsă, care își ceru prima dreptul la cercetare. Nu mai era îmbrăcat cu hainele-i de staroste, mirosind a rășină proaspătă. Avea o cămeșoaie albă până la glezne și atât. Dar nu îi era frig. În încăpere sporovăiau unele cu altele vreascurile unui foc de sobă țărănească. Se ridică într-un cot și privi la rosturile încăperii. Cameră simplă, dar cu multe icoane. Ușa se deschise și un monah bătrân de ani se apropie de patul lui.

— Te simți mai bine? întrebă schimnicul cu glas încet. Că de două zile aiurezi, de când te-au găsit frații în pădure. Cum ți-e numele?

— Păliman...

— Starostele? întrebă monahul, așezându-se pe marginea velinței de pe pat, ca și cum ecoul numelui celui mai temut tâlhar din valea Neamțului nu însemnase nimic pentru auzul său bătrân.

— Starostele, îngăimă Păliman, pe care durerea din umăr, care se juca parcă acum cu durerea din coapsă luându-se la întrecere una cu alta, îi mai domolise tăria glasului.

— Trebuia să-mi dau seama, adăugă monahul privind spre măsuta joasă de lemn de la capătul patului. Acolo ochii lui se întâlniră cu privirea lui Păliman și se așezară amândouă, contopindu-se parcă aidoma a două firicele de izvor, pe copertile argintate ale unei Psaltiri. Păliman observă abia acum coperta teșită a cărții sfinte, din care ricoșase spre salvarea vieții sale glonțul lefegiului. Cărticica ținută în dreptul inimii îl salvase de la moarte.

— Părinte, crezi că asta este pricină de milostenie, de acolo, de Sus...?

— Poate. Cu siguranță, dacă azi trăiești, numai Domnul poate fi rădăcina acestei minuni...

— Am rugăminte la sfinția ta. Să ajungă această carte și Biblia din desaga mea acolo de unde mâna de fur le-a smuls pe nedrept. Îmi promiți?

- De bună seamă !

— Unde mă aflu?

— La mănăstirea „Bunavestire”... Acum va trebui să stai să te întremezi, îi spuse monahul, privindu-i pansamentul de la umăr. A început de ieri să bată viscolul peste munte. Drumurile s-au închis ca niște semne de întrebare mute. Poate că tovarășii tăi nu vor găsi cu cale să plece după tine. Nu vreau să-mi spurce lăcașul cu ciubotele lor nărvite la rele și cu fapte ca cele pe care le-au izvodit la „Trei Ierahi”...

Păliman îl asculta și gândul îi zbură la lotrii lui. Negreșit, nu vor avea nicio grabă să plece în căutarea lui. Remetea fusese cel care chemase potera. Acum,



probabil, se împăuna cu greaua haină a starostelui, pe care o îmbrăcase prin vicleșug.

— Când picioarele mele se vor considera tari, atunci voi pleca, părinte...

— Ioil, poți să-mi zici Ioil, că ăsta îmi este numele. Să nu-ți fie cu supărare, dar eu nu o să-ți pot spune pe nume. Ai făcut multe pierderi de vieți. Ai multe păcate. Asta este de bună seamă crucea pe care trebuie să o porți. Nu e treaba mea. Dar noi, aici, o să-ți spunem Pahomie... fratele Pahomie... Poate, cu vremea, te vei mai îndulci la nărav. Poate te vei lipi mai cu suflet de zidurile sfintei mînăstiri, de frații nevoitori... Poate, de Domnul...

— Știu ce gândești, părinte, dar oful meu pe lume nu a luat sfârșit. Mai am multe de îndurat și mult mai multe de plătit vieții acesteia, care mi-a luat totul. Mai am poteci de bătut și vaduri de ape de trecut. Poate, la asfințit, când mâna își va cere odihna, poate voi veni aici. Pentru somnul ăl lung. Întotdeauna mi-au plăcut țințirimirile de pe dealurile mănăstirești. Dealuri îmbrăcate în pace și liniște croită înadins de natură. Poate atunci...

Șederea lui Păliman fusese prelungită de răsfățul iernii care nu voia să se dea plecată și să lase vad prielnic primăverii. Se întremase puțin câte puțin și începuse să ajute pe frați la ascultarea din mănăstire. Tăia lemne din pădure, dădea o mână de ajutor pricepută la îngrijirea animalelor, amintindu-și de vremurile sale de bejenie alături de mioare. Numai la slujbe nu venea, de ziceai că e jurat. Asculta însă din colțuri ascunse de curte cântarea fraților, șezând pe vreun trunchi de copac doborât. Și nu putea zice că izvorârea ei nu-i suna liniște în suflet. Dar în biserică, de atunci, de când cu Hristea, nu mai putea intra. Se pogorâse iar în el frica de forța nevăzută de Sus ca atunci sub liniștea stânii sale.

Când coapsa i-a fost îndeajuns de aprigă să se salte în șa și umărul vrednic să apuce frâul tretinului, Păliman plecă. Înainte însă de a da față la față cu frații, trebuia să treacă pe la Petrichioaia, să întrebe de mormântul Răsurei și să se roage la el. Apoi va avea timp potrivit de a-l privi drept în ochi pe Remetea și pe tovarășii lui. Îmbrăcat așa, în anteriorul lung monahicesc peste sumanul de dimie, nimeni nu ar fi gândit că la brâul bărbatului se odihneau ca pruncii neîntărcați jungherul și flinta tăiată.

Ajunse la casa Petrichioaiei și bătu la ușă. Baba îl întâmpină și nu recunosc pe staroste sub barba încălțită ca o pădure de muri sălbatici și părul ca o clăie neorânduită de paie. Abia când acesta îi dăduse binețe, îl recunosc și își puse mâna la gură a mirare mare.

— Auzii că pieriși... în Ieși... la o prăvălie de grec?

— Cine struni vorba asta prin auzul oamenilor? Remetea, de bună seamă. Să își facă spate tare și lucrare de minciună desăvârșită! Uite, că ăl de Sus vru să



mai stau printre cei vii, să mai nădușească tretinul sub călcâiele mele și să mă mai răzbun oleacă pe soartă. Vreau să văd mormântul...

— Știi drumul până la cimitirul de sub coastă, nu? îl întrebă Petrichioaia, urmărind să-i vadă ochii când vorbea despre durerea vieții lui.

În acea clipă, ușa se deschise și un copil, să fi avut trei ani, năvăli în bucătăria de chirpici fluturând o sabie de lemn și atacând cu vitejie neîmblânzită scaunele și tot ceea ce îi ieșea în cale. Nici nu zărise piciorul de bărbat ce le călcase bătătura. Cu glas mare amenința pe orice dușman care-i ieșea în cale.

— Ionică...! Ionică, mamă, stai molcom...! Avem om străin în casă...

Copilul se opri din joacă și îl privi pe Păliman cu niște ochi verzi plini de lumina bucuriei pe care i-o dăduse războirea. Apoi, parcă rușinat, ieși suduind iar dușmanii nevăzuți, făcând să duduie casa sub aprigul lui pas. Păliman o privi cu întrebare sub gene pe Petrichioaia, dorind să știe cine era năpârstocul care agita aerul ca un voinic, gata să se ia la luptă cu oricine îi ieșea în cale.

— Din partea cui îți este? o întrebă el, știind că baba, pe lângă Ipate, mai avea încă două fete sălășluite prin împrejurimi.

— E copilul Răsurii, spuse ea cu voce înecată în amar.

— Cum al Răsurii? întrebă Păliman otrăvit de cuvintele care-l bătură peste suflet ca niște harapnice împletite în șase.

— Fu un suflet de om care o îndrăgi pe Răsura mea...singurul bărbat din viața ei scurtă...Ionică e vlăstarul lui crud...

Păliman știa acum că soarta nu îi luase chiar totul. Bărbatul tare din el se înmuie pentru o clipită și ochii prinseseră contur de lacrimi dosite.

— Cum ajunse puiandru ăsta din burta Răsurii în bătătura ta?

— Era un slujbaș la Ocnă, care a avut grijă de Răsura, parcă i-ar fi fost tată. Când ea s-a simțit grea, a vrut să obțină milă și eliberare de la stăpânire, dar nu a ascultat-o nimeni. Omul ăla mi-a adus copilul, după ce ea a născut acolo în străfunduri. Mi-a zis că un dascăl mănăstiresc i-a dat o pungă cu bani să aibă grijă de fata mea și că de la ea știa unde trebuie adus fătul. După ceva vreme, Răsura s-a stins în adâncuri. Am înmormântat-o aici în sat. Măcar atât am putut obține de la stăpânire. Nu l-ai văzut, leit taică-său, toată ziua nădușește cu sabia și cu luptatul? Mi-a fugărit toți curcanii din bătătură. Până și câinii îi știu de frică...

— O să am grijă să nu-i lipsească nimic copilului...Uite, ține punga asta și la vreme potrivită vei mai primi... Acum mă întorc în pădure la ai mei. Am de purtat o vorbă ca între bărbați cu Remetea.

— Lotrii, tovarășii tăi, cum le spui, au devenit spaima satelor...

— Cum? întrebă Păliman, strângându-și hangerul de la brâu. Cum adică?-Iarna ce a trecut parcă a intrat între ei necuratul! Nu se mai mulțumesc să atace oamenii cu stare, trec prin sate și fac prăpăd. Fură copile pe care le duc în munte spre plăcerile lor spurcate. Au omorât pe cine a încercat să le stea în cale... n-au



ținut cont de e bărbat sau femeie... Cred că nu mai au mult și lasă în urma lor și trupuri de copii...

Păliman se înnegurase la față. O rugă pe bătrână să-i aducă copilul, să-i citească în lumina sufletului. Când acesta intră iar în odaie, inima starostelui se frânse din nou ca sub o durere mare, nerostită. Îl privea cu duioșie pe copilul care ar fi trebuit să împrăstie și peste el și peste Răsura soarele bucuriei la bătrânețe. - Ia, vino aici, oleacă, pui de om, îi spuse el copilului, care se apropie cu pași siguri și privire dreaptă. Stai, aici, pe genunchiul meu, ori ți-e frică de mine?

.....
— Acu' îmi e frică, de bună-seamă. Nu te cunosc. Și ești atât de mare! Poate și puternic... Dar peste câțiva ani, dacă ai să mă întrebi, ai să vezi dacă o să-mi mai fie...

Starostele râse și îl mângâie pe păru-i negru și sârmos.

— Dacă mătușica îmi va spune că i-ai dat ascultare, o să-ți aduc arme de adevărat războinic, din târgul Ieșilor. Din acelea cu care se joacă pe la conace domnișorii cei adevărați. Ce zici?

— Păi, eu o ascult, dar n-am pace cu dușmanii ăștia, care întreaga ziulică vor să se lupte cu mine. Cât despre arme... mi-ar plăcea să le învârt pe deasupra hoardelor de curcani și a potăilor de pe uliță...

Apoi copilul o zbughi la fugă, amenințând cu sabia-i de lemn cocenii scăpați din iarnă și puși la uscat în tindă.

— Vreau să-mi promiți ceva, se adresă Păliman bătrânei. Că nu o să-i spui cine sunt. Nu vreau să se alipească de mine prea mult. Nu vreau să-i fie rușine cu mine, un fur de codru, când o fi mai mare. Lasă-l să crească sub aripa ta și la o vreme îi voi spune chiar eu povestea mea și a Răsurii. Acu' plec și ne mai vedem.

Când intrase în cimitirul din sat, se îngâna amurgul peste crucile pitice și triste. Găsii mormântul mai repede decât s-ar fi așteptat, ai fi zis că umbra Răsurii îl luase de mână acolo, în uliță, și îl dusesse lângă mormântul cu spinarea golașă. Lângă cruce un fir de trandafir sălbatic își cerea dreptul la viață, petalele de un roșu aprins contrastând puternic cu amurgul violet. Păliman îngenunche. Ar fi vrut să poată vorbi, dar vorbele îi fugiseră pe poteca plină de scaieți și păpădie și îl așteptau parcă cuminți la porțile mari de la intrare. Mângâie crucea, ca și cum ar fi mângâiat-o pe Răsura lui, apoi își trecu palma prin culoarea de sânge a trandafirului, coborându-și degetele pe tulpina înspănată ca pe o roată de foc. Din împunsăturile mărunte se prelingeau stropi rotunzi de sânge. Își privi palma rubinie, apoi sorbi picăturile de sânge, amestecate cu polenul fin de pe petale, ca pentru a lua viață și rouă de iubire de la ele. Stătu acolo nemișcat preț de timp bogat. Dacă ar fi putut, s-ar fi strecurat prin tulpina crudă a trandafirului până sub borta pământului, să-l răscolească și să găsească



pierdutele urme de pași, respirația caldă, domoala mângâiere a celei care fusese mireasa nenuntită a sufletului său.

Când intră iar în pădure, noaptea se așternea sub pasul calului său. Știa că lotrii sunt la peșteră. Era singurul loc în care adăstau la înserat, indiferent unde loviseră peste zi. Tovarășii stăteau tolăniți lângă foc, dar Remetea nu era printre ei. Bălosu, când îl zări, sări în picioare, de ai fi zis că văzuse un moroi.

— Pălimane?... Tu...?

— Da', ce-i, bă, Bălosule, ce mă privești așa? Cumva murii și nu știu eu?

— Remetea așa zise... Credea că ai fugit de la grec cu odoarele bisericești, să te lingi doar tu pe degete de miere... Apoi ne-a spus că a auzit prin târg că ai pierit sub gloanțele puterii...

— Și unde, mă rog, zăbovește Remetea, de nu-i aici, între voi, unde ar trebui să îi fie locul? Își răscoli Păliman privirea peste ai lui.

Bălosu se întoarse spre un lotru tânăr cu o mustăcioară abia născută.

— Luicane, du-te, de-l anunță pe Remetea că a venit Păliman!

Starostelui i se părea ciudat că Bălosu îi spune pe nume, ocolind cinstea lui de staroste. Din peșteră apărură Remetea, fără cămașă pe el, legându-se la prohabul pantalonilor.

— Ce-i, Remeteo, îl luă la rost Păliman, dormeai și te deranjai?

Remetea îl privea de sus, ca atunci când Păliman intrase pentru prima dată în strânsura lor.

— La ce mai veniși? se oțărî la el fostul lui om de nădejde. Lumea zice că ai murit. La noi sunt alte legi și eu conduc acum banda de lotri. După ce ai mâncat banii pe odoare, vii cu coada între picioare și vrei să te primim înapoi? Unde-s cărțile sfinte? S-au topit pe băutură și muieri, nu?

În spatele lui Remetea stăteau ca doi zăvozi, Luican și Prescură, doi tineri ce deveniseră ajutoarele noului staroste.

— Vezi, că nu mai ești bine primit! Ar fi bine să-ți iei drumul, până nu pun pe puiandrii ăștia doi să-ți ia măsura spinării.

La auzul vorbelor îndrăznețe, cei doi înaintară încă un pas spre Păliman. De acum starostele știa că Remetea aprinsese iar toată patima răutăților din lotrii lui și nelegiuirea stătea pe chipurile lor ca untdelemnul la suprafața unei ape tulburi. Pricepea acum vorbele Petrichioaiei. Vedea privirile de moarte ale celor doi tineri și simții dintr-odată că peste trupu-i se așezaseră anii mai repede decât ar fi vrut. Rana din coapsă îl frigea și acum, din când în când, la vreme de noapte.

— Remeteo, Remeteo, negru lapte ai mai supt! Eu zic să nu-i mai asmuți pe cățălandrii ăștia doi. Abia le-au dat colții și eu am pielea tăbăcită de viață. S-ar putea să nu le priască, dacă vor vrea să rupă din mine...

Remetea îl privea cu răutate mare și făcu un semn scurt celor doi lotri. Păliman, pentru prima dată de când era în munte, își făcu semnul crucii cu limba în cerul gurii și privi spre fruntariile de sub stele. Știa că într-o luptă nu



poți birui laturile, dacă nu năruî fruntea. Cu o mișcare calculată, dar iute, strecură mâna sub dulamă, scoase hangerul și-l aruncă cu repeziciune spre Remetea. Lama lată, zimțată, se afundă până-n plăsele în pieptul noului staroste, încropindu-și culcuș de moarte. Remetea căzu în genunchi, privind cu uimire la tovarășii lui. Smulse cu un urlet hangerul din rană și sângele hohoti dureros. Dar nu mai putu decât să atingă cu fruntea pământul și ochii lui porniră în călătorie înaintea sufletului, căutând potecă veșnică. Păliman se întoarse spre Luican și Prescură.

— Luați stârvul ăsta și-l îngropați în poiană. Puneți-i negreșit cruce la căpătâi, să știe pădurea că acolo zace suflet de om și să-l plângă din adiere de brad.

În pragul peșterii Păliman văzu o copilă despletită și numai cu un ilic pe ea. Starostele se întoarse întrebător spre Bălosu.

— Pălimane... Remetea a zis să ne mai dedulcim și noi cu carne de puicuță fragedă. Că destul zacem prin păduri, de nu mai zici că suntem oameni... Așa, că am urcat cu noi două copile, să mai uităm de amarul vieții...

— Sunt copile de boier, oarece domnițe?

— Ce boier, răsă Bălosu cu poftă... Auzi, boier...

— Atunci sunt copile de megieș, nu?

— Păi, cum altfel!

— Ați ajuns să vă bateți joc de copilele amărăților din sate... Voi unde v-ați născut? Nu tot acolo, pe priciul sărăciei? Aburcă copilele pe cal și du-le în vale... Acum!

În mijlocul lotrilor se porni o vânzoleală și un murmur ca de apă ce vine la vale cu furie, dar starostele îi privi pe rând, mângâindu-și din când în când armele de la brâu. Se vedea că nu mai era scăpare cu lotrii lui. Deveniseră bandiți la drumul mare, fără milă, fără chip de om, dar nu puteau încă să iasă din cuvântul starostelui. Încă nu se spărsese buboiul răzmeriței în cugetele lor. Dar Păliman știa că acel ceas nu va întârzia să-l înconjoare.

A doua zi, la amiază, starostele le spuse că merge în târg. Are acolo un om năimit, care va să-i descopere pe unde vor trece negustorii greci ce se trag spre Galați la vapoarele pregătite pentru a urca pe mare spre însorita Grecie. Se opri în drum lângă un gorun bătrân. Săpă cu hangerul până ce de sub crusta rece a pământului se ivi lucirea unei lădițe metalice. Porni la drum și nu se opri decât la casa Petrichioaiei.

— Ce face copilul? întrebă el, căutând cu privirea trupul plâpând al băiatului.

— Doarme. Toată ziua a alergat cu jocurile lui. M-a întrebat de tine. Voia să știe cine ești, de unde vii, cu ce treabă ne-ai trecut pragul... Dacă te vei ține de promisiune... știi... cu armele adevărate...

— Cred că nu i-ai spus...

— Fii pe pace! Cuvântul vorbit rămâne vorbit!



— Uite, îi spuse Păliman, scoțând din desagă lădița metalică. Ai aici bani. Bani mulți. Să aibă pruncul tot ce are nevoie până i-or răsări tuleiele de înțelepciune. Să ai grijă, să-l dai la carte și să te ții de învățătura lui. Nu vreau să bată codrii ca tătâne-său. Mai e aici în lădiță un pistol. La care eu țin mult. Are și o încrustație pe el: „Păliman, starostele lotrilor”. Să i-l dai, atunci când va știi ce să facă cu el. Cum e războinic din fire, poate se va număra printre oamenii stăpânirii. Dacă o avea braț de oștean, braț tare... Atunci abia să-i spui, cine am fost.

— Cum văz, îmi dai cuvânt de despărțire?

— Toți trebuie să ne despărțim odată de cei dragi...

— Ce vorbă de duh este asta?

— Vreau să mă călătoresc... să cunosc lumea... să văd ce se întinde dincolo de munți... peste obârșia cerului...

— Și lotrii tăi?

— Nu mai sunt ai mei... După ce îi voi lăsa pe mâini bune, are grije Domnul de ei... Dacă în două săptămâni nu-ți mai calc podina, înseamnă că am plecat să mă călătoresc...

Petrichioaia îl privea, dar știa că nu mai are ce scoate ca promisiune de la bărbatul aspru din fața sa.

— Mai am o rugăciune, îi spuse starostele, privind într-o parte. Măine, dar măine negreșit, mergi la mănăstirea „Bunavestire”. Îl cauți pe părintele Ioil, întâiul stătător al lăcașului și îi spui așa: „Părinte, fratele Pahomie îți trimite vorbă că de azi în două zile, la ceas de noapte, lotrii lui Păliman vor călca sfânta mănăstire. Să faci ce știi, să te pui la adăpost!”.

După ce Păliman trecu să mângâie somnul lui Ionică, plecă spre ai lui. Îi găsii topiți de băutură.

— Poimăine, călcăm „Bunavestire”! Acolo se vor opri pentru înnoptat negustorii greci. Plini de bani. Lovim și dispărem iute cu prada!

Peste cele două zile făgăduite, la ceas smolit, lotrii se apropiau cu pas ușor de zidurile mănăstirii. Luican trecu sprinten peste porți și le deschise, caii intrând în pas molcom în curtea scufundată în tăcere. Din loc în loc tresăreau limbile de foc ale unor făclii proțapite pe pridvoarele ce duceau la chilii. Când Păliman auzii cum în spatele lor se ferecă porțile mari, știu că starețul făcuse ceea ce trebuia. Că dincolo de ziduri nu mai era scăpare de fugă și că de la ferestrele chiliilor îi urmăreau stafiile glonțurilor poterei.

Când grindina de oțel și moarte se abătu peste capetele alor săi, Păliman se rugă în șoaptă de iertare. Jurase în noaptea aceea, când le devenise staroste, să fie alături de ei până la moarte. Și așa și era, deși îi vânduse ca pe niște miei la tăiere. Dar știa că tovarășii lui, aceia lângă vitejia cărora se înțelenise acum ceva timp, nu mai existau. Erau doar niște bandiți lacomi de sânge și fără milă și își meritau soarta surghiunului în lanțurile stăpânirii. Din colbul nopții porni spre el glonț de argint, care-l lovi între omoplați. Apoi altul care i se revărsă prin

plămânul drept. Simții că o dulce durere îl cotopește și-l înmoaie ca metalul pe nicovala lui Ipate. Căzu de pe tretin și cu ultimele puteri se târî până în biserica rece și întunecată. Se lipi cu spatele de o pictură mucedă. Nu știa a cui sfânt este, dar îi era bine, oprind sângele ce șuvoia prin rănila șopotinde. Auzii cum intră pas de om în biserică. Era părintele Ioil.

— Pahomie... frate Pahomie... De ce? De ce nu te-ai tras la chilii, doar știai ascunzișurile curții? De ce a trebuit să stai în calea flintelor?

.....
— Fiindcă, părinte, un staroste le este tovarășilor săi ca un tătâne. Este cu ei până la moarte. De-acu', poți să mă pui în țințirimul de pe deal. Da', să mă pui direct în pământul gol, fără sicriu. Să simt cum se mișcă trupul munților la răscolit de anotimp.

— Stai, îi spuse monahul, stai liniștit! Să te trag în altar. Acu' ne pomenim cu potera aici!

Îl duse cu greutate până lângă masa sfântă din altar. Se auzeau pași și glasuri de primejdie. Mai-marele puterii fu întâmpinat de stareț în dreptul ușilor Împărătești.

— Nu găsim pe starostele lor, spuse omul stăpânirii. O parte din lotri au pierit, restul sunt sub lanțuri. Dar nu-l găsim pe Păliman...

— Cred că a găsit cale de scăpare, spuse starețul. Știu că era om uns cu toate alifiile. Nu o dată a scăpat din strânsoarea puterilor...

— Apoi, părinte, noi ne-om duce să-i liniștim în fundul Ocnei pe veneticii aștia... Cât despre staroste, rămas singur acum, ca puiul de cuc, va încerca să se tragă la case de oameni sau prin târguri. Lațul se va strânge în jurul lui clipă cu clipă...

Întors în sfântul altar, părintele Ioil îl văzu pe staroste privind țință la crucea răstignirii.

— Părinte, eu n-am intrat nicicând în biserică la rugăciune, șopti Păliman. Până numai în clipa când am spurcat lăcașul cu răutățile noastre la „Trei ierarhi”. Acu', o să mă pierd de viață aici, în sfântul altar. Crezi că ăsta este prilej de mântuire?

— Mântuirea nu ne stă nouă, oamenilor, a o ști! Noi putem doar aștepta la bunătatea Celui de Sus...Și aceea va veni, negreșit! Pentru fiecare dintre noi, la ceas numit...

— Am aflat, poate prea târziu, dar spre cumpănirea inimii mele am aflat, că Domnul m-a norocit cu un băiat...Îl las pe Domnul să aibă grijă de el...Și pe baba Petrichioaia de dincolo de apă. Dacă ea te va întreba vreodată ce s-a ales de Păliman, starostele lotrilor, să-i spui că a plecat în călătorie...Să se întâlnească cu Răsura lui... să vadă ce se întinde dincolo de obârșia cerului...

Cu aceste cuvinte de nădăjduire privirea lui Păliman coborî aidoma unei umbre pe sub porțile morții, prin care el trecu dureros de umil.



Se tociseră vremurile și se iscase vorba printre oameni că și de data asta starostele lotrilor, Păliman, reușise să scape de Ocna stăpânirii. Lumea se întorsese în matca unor vremi pașnice. Dispăruseră lotrii și omul călca cu pas sigur, fără teamă, pădurea și muntele. Doar la hanuri și la focuri vânătoarești oamenii mai povesteau despre Răsura și iubirea ei cu Păliman. Unii ziceau că starostele a plecat din sfânta lui Moldovă și a trecut munții în bogatul Ardeal. Să caute aur pe albia Crișurilor sau să lege prietenii de taină cu aprigii geambași de aici. Alții ziceau că poate a trecut la palatele din Țara Românească să-și pună brațul în slujba domnitorului. Fuseseră chiar ochi care-l zăriseră urcând pe o corabie în Galați, vas ce pleca spre necunoscutele Indii, ca să aducă mirodenii și ceaiuri pentru obrazuri domnești.

Doar monahii de la „Bunavestire” știau că Păliman se odihnea sub glodul aspru în țintirimul mănăstiresc. În deal, Păliman. În vale, Răsura. Și între ei pacea bogată a muntelui, îmbrățișarea vânturilor domoale ca vorba megieșilor de prin sate, gânguritul pădurii la deșteptarea zilei, baterea înaltă a aripilor de hultan veghind din tării bătrâna Moldovă.

Și legenda care trăiește, crește și se călătorește odată cu oamenii și rotirea stelelor...

Adrian PĂPĂRUZ



Născut la 10 aprilie 1968, Zărnești, Brașov.

Absolvent al liceului Electrotehnic Zărnești 1986.

Apariții lirice în revista "Dealul Melcilor" Brașov-2007 și în "Zărneșteanul", articole de fond.

Volume:

"Ingerul din urmă" volum editat în martie 2009;

"Sub soarele speranței" volum de poezie, 2007.

Premii:

Premiul al II-lea la Festivalul Național de Poezie "Andrei Mureșianu" – 1990, Brașov.

Premiul al II-lea la Festivalul Național de literatură "Eusebiu Camilar-Magda Isanos", secțiunea poezie– 2008, Suceava.

Premiul al III-lea la Festivalul Național de literatură „Eusebiu Camilar-Magda Isanos”, secțiunea proză– 2009, Suceava.

Membru activ pe diferite site-uri de poezii din țară și străinătate:

<http://www.agero-stuttgart>

<http://www.romanialibera.com/articole/articol.php?poet=5619>



<http://reteaua-literara.ning.com/profile/paparuzadrian>
<http://www.atheneum.ca/userinfo.php?uid=609>
http://www.editura-online.ro/html/adrian_paparuz.html
<http://scifientland.wordpress.com/2010/07/04/istorisirile-lui-ciresar/>

Motto:

“Dacă poți privi înapoi zâmbind, cu siguranță pașii te vor purta înainte”

Atalia

Azi , ar fi trebuit să îți spun o poveste, să mă așez binișor în fața sobei, să îți cuprind umerii și amândoi, respirând toate secundele din pendulă, să evadăm din trupurile noastre atât de uzate și de obosite.

Îmi promisesei, înainte ca eu să îmi pot aduna cuvintele rătăcite prin toate ungherele minții, că îmi vei pregăti, așa, ca odinioară, o plăcintă cu mere asortată, desigur, cu o cană de vin fierț.

Probabil, nu aș fi putut să înghit mai mult de o bucățică, ci doar să miros vinul, aburindu-mi nostalgic ochelarii cu scorțișoară, dar toate aceste nimicuri ne-ar fi făcut pentru încă o zi, fericiți.

Am fi ascultat mai apoi “Primăvara” lui Vivaldi lângă patefonul câștigat cândva, la o tombolă de bălci, și am fi privit liniștiți cum mobila cea veche înflorește în sufragerie, de parcă cireșul din ea s-ar fi aflat îndărătul timpului, chiar în livada bunicii tale.

Tu nici nu ai observat că ieri am răscolit scrinul în căutarea fotografiilor. Vroiam să îți fac o surpriză, invitându-te să le privim bătrânește și să ne amăgim, cum am mai făcut-o de atâtea ori, că tot noi suntem cei care zâmbesc, sarcastic, lângă Marea Piramidă, pe Podul Londrei, sub Turnul Eiffel.

Aș fi vrut, Atalia, să îți povestesc cât de norocos m-am simțit în fiecare zi lângă tine și ce aventură mi-a trăit sufletul atât de nebun alături de ochii tăi, de surâsul tău și de toată ființa ta. Am tot amânat această zi în care am vrut să mă mai așez încă o dată în genunchi dinaintea ta, să îți sărut mâinile stafidite, dar atât de frumoase, și să îți spun din nou, așa cum am făcut în

fiecare zi de cincizeci de ani înapoi, că inima mea, chiar dacă uită uneori să mai bată în pieptul acesta scofălcit, te iubește la fel de mult ca în ziua în care ți-am dăruit verigheta.

Ar fi părut poate un semn de despărțire și cred că de fapt chiar asta ar fi fost și n-aș fi putut să te văd ștergându-ți pe furiș lacrimile. De aceea Atalia, azi, îmi pare o zi cunoscută de mai multă vreme, este chiar "ZIUA".



Știam, nu-i așa, că va veni și multă vreme am fost atât de speriați... Am învățat împreună însă, Atalia, să știm cu certitudine că iubirea nu poate fi îngropată.

Am pregătit chiar eu plăcinta promisă și am reușit să fierb și o cană de vin. Nu am putut însă să așez discul lui Vivaldi în patefon, dar am reușit să deschid geamul... să ascultăm încă o dată marea și pescărușii.

Uite, stau aici lângă mare, val după val, nisip în nisip și nu mai știu dacă singurătatea mării e totuna cu marea singurătate; dacă aș întinde mâna dreaptă, marea mi-ar mângâia trecutul... aș putea să închid

ochii să cred că ești tu... dacă întind amândouă mâinile urma pasului tău va urca până în inimă... călcâiul, talpa și degetele tale vor fi chiar sângele meu; dar nu voi face nimic din toate acestea... n-am să-mi dăruiesc nici un refugiu... voi rămâne aici, lângă mare, cu ochii mari, cu vise mari, în valuri tot mai mari.

Singurătatea mării e totuna cu marea singurătate?

Nu am putere să plâng, Atalia, nu mai am putere să mai fac altceva, decât să iau cana de vin în mâna care îmi tremură, să ma așez cuminte lângă tine și să îți povestesc, așa cum ți-am promis...

Să mă ierți dacă voi adormi obosit, ținându-te de mână...

Dumnezeu ne așteaptă zâmbind!

Cum s-a născut Dumnezeu

(fragment de roman)

Motto: "Dacă optica materialistă este exactă, atunci, viața umană nu merită să fie trăită. Bărbații și femeile care cred în materialism, nu vor mai ajunge, cu timpul, să-și justifice propria existență, și să aducă pe lume alte vieți care vor trebui, în mod obligatoriu, să facă față, la rândul lor, absurdului existenței, se vor regăsi într-o situație mai gravă decât moartea. Experiența vieții omenești, în condițiile în care o trăim, este tragică și tulburătoare. Această latură tragică nu poate fi compensată, decât prin convingerea, sau cel puțin speranța, că viața are un sens mai adânc decât cel pe care i-l acordă materialismul!" (W. MacDougall)

Prima oară când mi-am amintit de acel tânăr, a fost în ziua în care am urlat de disperare, pe un țărm al unei mări pe care eu o știam inexistentă. Și asta fiindcă atunci, în acele clipe, în care sufletul îmi era prizonier al unei dureri inumane, când nimic din mine însumi nu mai trăia cu adevărat, cuvintele acelui copil, au inundat deodată timpanele mele, făcându-mă să simt mirosul



pământului, mirosul cerului, făcându-mă să simt povara propriului meu miros viu.

„Întoarce-te în singurătate, omule, în singurătatea nebuniei tale, acolo de unde ai plecat, înainte de a pleca în căutarea fericirii! Nu văd, n-am văzut niciodată, fiindcă orb am voit să mă nasc, dar, știu, nu te-ntrista, omule, fericire nu există... Nu trăim să fim fericiți, ci numai pentru a suferi de pe urma acestei invenții absurde... Și acum du-te, omule, du-te de unde ai venit, de unde te vei întoarce aici pentru a-mi spune că am dreptate, pentru a-mi pune întrebări inutile, la care, doar tu însuși trebuie să găsești răspuns... Zâmbești, nu înțelegi nimic, dar vei înțelege... Puțini înțeleg înainte de a nu mai fi .Mă vei găsi tot aici, oricât de multe zile vor trece... timpul nu există, la fel ca și fericirea, timpul, nu e decât o mare minciună. Vei avea șansa, poate unică, să înțelegi că nu suntem nimic, înainte ca nimicul să-ți acopere trupul...”

Și, iată-mă aici, pe același țărm, cu picioarele scăldate de apa unei mări inexistente, plouându-mă prin fiecare ungher al ființei... unde ești, filozofule? Doar tu ai putea să m-asculți, fără să-ți spun nimic... timpul nu există. Ar fi trebuit să fii aici.

„- Chiar sunt, prietene... atinge-mă, convinge-te de această proastă realitate. E singura în care mai crezi, nu-i așa?”

Nu știu de unde apăruse, plaja părea pustie... ca și atunci când, în noaptea aceea lungă, alături de soția mea, ascultam doar valurile ce se izbeau ritmic de tălpile noastre goale, plesnind de fericire. O fericire pe care o credeam veșnică.

Se așezase lângă noi un biet copil cu o chitară, înfășurat complet cu un cearceaf alb. Ca mulți alții, mi-am spus atunci, cotrobăind în sacoșă în căutarea vreunei conserve sau a vreunei prăjituri.

„ - Nu te osteni!”

Și atunci, vocea aceea stranie, izbită de creierul meu saturat de obsesii, de orvinte mari... fericire, dragoste, eternitate, înghesuit de idei existențiale, cu principii și sentimente întortochiate ca un labirint prin care alergam cu ochii închiși, a declanșat o alarmă... nu știu, ceva ca un strigăt.

— Cine ești? Ce vrei? s-a răsculat primitivul din mine, pe jumătate nervos, pe jumătate curios.

Ne-a privit îndelung; am simțit un țurture pe spate, zgribulindu-mă deodată.

— Lasă-l, Rafael! E doar un copil! mi-a șoptit Clara.

— Atât... un copil orb, Clara! ne-a răspuns, parcă cu o altă voce, ca un ecou metalic. Un copil orb, un copil orb, repetam cu mintea învălmășită deodată de mituri, de legende, de spaimă.

— De unde știi că o cheamă Clara? s-a răsculat bărbatul gelos din mine.

— Rafael, tu nu ești ca ceilalți, ar trebui să vezi, să vezi, omule, pricepi? Prin tot acest întuneric trebuie să vezi, să arzi ca o flacără... Să ard ca o flacără, credeam că e nebun.



— Nu, Rafael, nu sunt nebun, de fapt habar n-am cine sunt... Nu am nici un trecut... în urma mea nu există nimic! Doar exist, doar atât... M-am așezat lângă voi acum și aici venind de niciunde. M-ați chemat... Tu m-ai chemat, Rafael. Sunt cel pe care îl cauți în tine; trebuia să te întâlnești cu tine, față în față cu adevărul. Adevărul e orb Rafael, dar, privește-l! I-am privit ochii goi, albaștri și totul începu să alunece... Mă simțeam ușor, pluteam undeva deasupra plajei, iar el mă țintuia cu privirea-i oarbă, plutind alături de mine într-un altfel de spațiu, fără culoare, fără sunete... Părea un joc absurd, o poveste ireală și mintea îmi era tulbure, ca un râu în care copiii au aruncat bolovani...

- Rafael, trezește-te! E timpul să plecăm! și vocea Clarei alungă deodată totul. Stăteam întins, gol, pe nisip și marea continua să ne izbească trupurile: flux, reflux...

„Să mergem, iubitele, e timpul!” „Timp nu există, la fel ca și fericirea, nu e decât o invenție absurdă...”

— Ești fericită, Clara?

— Desigur, Rafael, fericirea mea e atât de imensă, încât n-ar putea fi acoperită de apa acestei mări... Tu ești fericit, dragul meu? „Fericire nu există... Există doar o mare minciună...”

— Da, Clara, sigur că sunt! Unde a plecat?

— Cine? Orbul? Deci nu avusesem vedenii, fusese acolo. Da, unde e?

— Nu știu, a dispărut!

— Cum adică, a dispărut?

— Nu știu, ce importanță are iubitele, hai să plecăm...

— Dar ce-a spus, l-ai auzit?

— N-a scos nici un cuvânt, Rafael ce e cu tine?

— Cum, n-a vorbit nimic?

— Nu dragule, s-a așezat acolo lângă mare și ne-a privit!

— Dar era orb! Cum ne-a privit? Chiar tu mi-ai spus că e doar un copil orb...

— Da Rafael, era orb, dar orbii știu și ei să privească, au felul lor bizar de a serata întunericul și e un fel care doare...

Se întristase, iar eu mă simțeam vinovat de această tristețe a orbilor, pe care o simțeam tot mai grea, tot mai apăsătoare... Aș fi vrut să îi spun cuvintele acelui copil orb, ce se așezase acolo lângă noi, venit de niciunde, plecat nicăieri.

Dar mai mult decât mine, Clara n-ar fi înțeles nimic. Cu atât mai mult cu cât ea nu auzise nici un cuvânt. Vorbisem telepatic? Era posibil? Știam prea puțin despre acest mod de comunicare, iar puținul știut, era doar din discuțiile mele interminabile, pe care le avusesem cu fostul meu coleg și prieten din școală, Nicolo.



S-a sinucis... Din prea multă dragoste de viață, de prea multă suferință a sufletului... „Voi muri de dor, Rafael, de dorul dorului de dor, prietene....”, îmi spunea uneori seara, înainte de a adormi.

Fusese un student extraordinar. Nu avea ce să învețe, era un autodidact. Venise singur, ascuns într-un vapor pe când avea doar zece ani. Fusese orfan, nu-și cunoscuse părinții niciodată. Tatăl pierise pe mare, mama, când îl născuse. Trăise din mila pescarilor. „Într-o noapte, un napolitan povestea despre America asta a voastră, Rafael... A doua zi m-am ascuns pe un vapor, sperând doar să nu mor până nu ajung aici”, îmi povestise mai târziu, după ce ne împrietenisem.

Era un singuratic, iar eu eram unicul lui prieten.

— De ce eu, Nicolo? l-am întrebat, odată.

— Fiindcă numele tău, îmi amintește de Italia, de capodoperele Renașterii, și apoi, tu ești altfel decât ceilalți, Rafael, altfel...

„Altfel...”, așa îmi spusese și acel copil orb, sau poate așa visasem eu... altfel decât ceilalți...

— De ce ești trist, Nicolo? Și atât de singur?

— Fiindcă m-am născut, Rafael, fiindcă m-am născut și pentru asta am ucis... Fiindcă trebuie să fiu pedepsit că iubesc atât de mult viața...

— Nu te înțeleg, Nicolo!

— Nici tu, Rafael? Nici chiar tu? Atunci totul e pierdut prietene... Flacăra se va stinge, întunericul va înghiți tot și va fi liniște...

Colegii îi spuneau „nebunul”. Câteodată, chiar eu gândeam că nu e în toate mințile. Mă trezise într-o noapte, părea speriat, ochii îi luceau straniu, și avea un zâmbet amar:

- Rafael, du-mă lângă mare, pe plajă, te implor, prietene...

Am gonit cu mașina aproape cinzeci de mile.

— Ce vrei să faci aici, Nicolo?

— Să ascult oceanul, Rafael, să sărut acest nisip plin de viață, să plâng și să râd de plânsul meu... și să vorbesc cu Dumnezeu. El m-a chemat aici, trebuia să vin, nu-i așa, prietene?

— Și, cum vorbești tu cu Dumnezeu, Nicolo?

— Prin gând, prin sânge... ne contopim, înțelegi?

— Nu!

— Păcat, Rafael, mare păcat! S-a așezat pe nisip, în genunchi, și m-a rugat să plec.

— Dacă nu poți înțelege, du-te, Rafael, întoarce-te în civilizație. Nu-ți fie teamă pentru mine, îl am pe Dumnezeu...

M-am îndepărtat cu mașina câteva sute de metri și l-am așteptat. Din păcate, am adormit. Dimineața, m-a trezit soarele plin ieșind din mare. Nicolo nu mai era. L-am căutat pe toată plaja... zadarnic, nimic... M-am întors la colegiu.

Dormea ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic... Doar fața îi exprima o durere fără sfârșit.

Nu l-am întrebat nimic, nici măcar cum s-a întors cinzeci de mile.

Mai târziu, tot el a fost acela care m-a întrebat mirat:

— Ce e cu tine, Rafael? Parcă nu ai dormit de o veșnicie... Atunci l-aș fi pocnit, dar mirarea lui era așa de sinceră, încât m-am abținut...

Apoi, într-o altă noapte, mi-a povestit:

— Știi, Rafael, eu sunt născut pentru suferință, nu sunt doar propriul meu filozof, sunt destinat să-mi disec propria viață... viața... nimic nu se compară cu ea, poate veșnicia lui Dumnezeu, dar... nu știu, Rafael, nemurire...? Pentru ce să te lupți, pentru ce să exiști? Eternitate? Blestem! Sunt credincios, vorbesc cu Dumnezeu, așa cum vorbesc cu tine, dar prefer raiul acesta pământesc decât o veșnicie insipidă... De aceea voi muri... Și tu ai putea să vorbești cu El, doar să îl cauți în tine! „Nimic fără Dumnezeu!”, cine o fi spus asta? Ne naștem cu moartea în noi, de la primul țipăt... conviețuim cu ea, ne contopim cu ea... Cred că e singura certitudine a omului... în rest, relativitatea... Omul a descoperit cândva că poate să moară și într-un timp această invenție l-a făcut fericit. Da, de ce te miri? Fiindcă atunci când suferința umană atinge o limită maximă, când speranța se stinge sub palmele însângerate, îl rogi pe Dumnezeu să poți muri... Și ești fericit în așteptarea unei noi evoluții a sufletului, în așteptarea acelei liniști atemporale, aspațiale... „Să nu ucizi!” Dar să nu te sinucizi? Nu mai pot, Rafael... Trebuie să mor...

— Și Dumnezeu... Nicolo? Ce faci cu Dumnezeu?

— Nimic, sunt născut pentru suferință, pot să mor pentru același lucru.... Când am ajuns în America, mai întâi am sărutat Statuia Libertății și apoi acest mic crucifix moștenit de la mama...

„ - Doamne, exiști și aici?” Și atunci, l-am auzit, Rafael, l-am putut auzi, înțelegi? Mi-a spus să am speranță și să cred în existența lui așa cum cred în existența acelei statui. Statuia va dispărea, dar Dumnezeu, nu!

După câteva zile l-am găsit pe plajă... Se împușcase. În mâna stângă ținea strâns o scrisoare pentru mine: „Rafael, sărută Statuia Libertății și păstrează crucifixul mamei... apoi arde-mă și ține-mă la tine în cameră; uneori vom vorbi, îți voi spune de ce am făcut-o...” Și acum cenușa lui e la mine... îl simt aproape, există la fel cum îl simt pe acest copil orb, chemat de mine, venit de niciunde. „De ce te gândești la toate acestea, Rafael?” De ce tu, orbule, n-ai nici un răspuns? E la fel ca atunci în noaptea aceea, nu s-a schimbat nimic pe înfățișarea lui, n-a mai crescut, nici nu a mai îmbătrânit.

— Ai un nume, orbule?

— Tu îl mai ai, Rafael?

— Ești Dumnezeu, orbule?

— Nu, nu sunt...



— De ce te caut pe tine? Cu ce mă poți ajuta?

— Eu sunt o certitudine, Rafael... De aceea mă cauți, pentru că eu nu cred în fericire, nici în timp... exist fără explicații, așa cum ceilalți mor fără explicații!

— Tu nu vrei să mori?

— Am o veșnicie pentru asta, dar tu, Rafael?

— Știu, ești între două existențe sau între două neexistențe, e același lucru și aștepti un sfat de la mine, un sfat care să te ajute să alegi între viață și moarte. Numai că, pentru mine viața sau moartea e același lucru. Doar noi, bieți bipezi ne temem de moarte, pentru că ne e frică să trăim. Totul e un mare nimic. Ne așezasem pe plaja mustind de atâta apă, sub ploaia fără sfârșit. Ploaia care aduce moartea, țipătul... Erau patrusutecinzeci de zile de când începuse. O ploaie rece cu picuri mici, ascuțiți, deasă ca o perdea imensă, ce acoperise brusc soarele. Nu știu dacă în existența mea vreodată, simțisem ceva asemănător, nici măcar dacă acel sentiment aparținea umanului. Îl priveam pe orb și totul în jurul meu începea să alunece, să se risipească, să mă autodistrug....

— Orbule, am înnebunit?

— Nu, Rafael, e doar un efect secundar al ploii!

— Aș vrea să adorm, să nu plec!

— Dormi, Rafael, dormi...

Paradox

Se învârtea în cercuri... din ce în ce mai largi, din ce în ce mai încet...

A câta zi era, în ce an, în care din lumi? Nu știa, cum nu știa cum ajunsese acolo, în acel pustiu nesfârșit. De unde venise, cine era... Nimic...

De pretutindeni, pustiu. Își lepădase mai întâi sacoul, într-un punct oarecare...

Și cercurile se înmulțeau pe nisipul din ce în ce mai fierbinte.

Liniște, o liniște ciudată care o sfârâma. Undeva, în vârful cerului, soarele refuza să se miște, refuza să apună, continuând să o ardă tot mai adânc, tot mai aprins....

Apoi își aruncă cămașa, pantofii, fusta... Trebuia să fie goală, la fel de goală cum era ea însăși, la fel de goală precum pustiu care o înconjura de pretutindeni.

Obosi și țipă... un țipăt lung de fiară încolțită. Dar nu se auzi.

Sunetul refuză să se miște în pustietatea aceea. Întrebările se izbeau de ea, grele, și se prelingeau de pe trupul epuizat, pe nisip.

Privi înapoi, acolo unde ar fi trebuit să fie urmele tălpilor sale pe nisip. Miile, sutele de mii de urme rânduite cu grijă în cercuri largi...



Dar nu văzu nimic. Nisipul nu-i păstrase nici o urmă.

Simți că înnebunește, că nu există... Și alergă... alergă mult, până când picioarele i se frânse, într-un punct oarecare, acolo unde își lepădase hainele și pantofii. Nu se mișcase deloc. Sau pustiul fugise odată cu ea... către unde? Ar fi vrut să se-ntâmples ceva, orice, chiar să moară... Să se facă întuneric, să se facă frig, să se miște ceva...

Își privi hainele și i se făcu rușine de goliciunea ei. Se îmbracă meticulos, și se întinse pe nisip cu fața în sus...

Își aminti că începuse să urce, din pânțele mamei. Mai apoi, singură, se agățase de fiecare frunză, de fiecare copac, în strădania ei de a ajunge acolo...

Acolo de unde venea chemarea, ca o ploaie caldă de vară. Se contopise cu existența pietrei, a copacului, a nimicului orb... Nu mai avea timp, purta în sânge chemarea, ca o poezie sculptată pe brațele sale, ca o muzică pictată pe genele ei....

Sus, tot mai sus.

Se trezi în aceeași poziție, în mijlocul aceleiași nemișcări. Fusesse convinsă că adormise îmbrăcată, însă era goală, plină de zgârâieturi și de răni. Își căută hainele disperată... Inutil, dispăruseră...

Soarele, ea și pustiul. Apoi înțelese: aici nu se născuse TIMPUL sau ceva îl împiedica să se nască. Era prizonierul propriului ei "eu".

Pentru a evada trebuia să inventeze timpul...

Da, învinsese ... Undeva, cândva fusesse acolo în vârf, acolo unde credea ea că este izvorul chemării infinite... Se izbise de ea însăși într-un cristal imens.

Doar chipul ei, multiplicat, amplificat, schimonosit... Și țipase prăbușindu-se dincolo de oglinda pe care o sfărâmasese cu țipătul ei... Tot mai adânc.

Același vis. Nu putea înțelege, de ce urcase, de ce căzuse, timpul... trebuia inventat TIMPUL.

Și, ca să poată face asta trebuia să miște ceva în pustiul acela, orice în afară de ea...

Nisipul... Își îngropă mâinile în nisip și începu să-l arunce în sus, în jos, pretutindeni...

Când obosii își umplu un pumn cu nisip, lăsându-l să se strecoare în celălalt pumn, și iar, și iar...

Se opri de-abia atunci când nu mai văzu nimic... Soarele dispăruse și era frig.

Inventase timpul! Țipă și se auzi, alergă și o luă de la capăt... Un pumn de nisip, alt pumn de nisip, stele, miliarde de stele, și apoi din nou soare, din nou zi...

Când se izbi de zidul de sticlă, se prăbuși... Îmbătrânise...

De nicăieri nici o piatră, nimic cu care ar fi putut sparge acel zid.

Continuă să frământa timpul în pumnii ei, auzind doar chemarea.

Timpul o scufunda în nisip, puțin câte puțin... Până la genunchi, până la brâu, până la gât....

Și, în ultima clipă, înțelese: pruncul ce se născuse dincolo de sticlă era EA, cea care va fi învins DESTINUL!



George ARHIP

george_arhip@yahoo.com

www.arhip-art.org

8 martie 1962, com. Brăhășești, jud. Galați.

în anul 2003 mi-am înființat propria editură.

Public, în afară de cărți, revista de atitudine culturală identitară **„Intercultural”**, pe care am fondat-o în 2006.

De asemenea, împreună cu Nelu Lazăr, președintele Cenaclului literar-artistic „G. Topîrceanu” din Sibiu, am fondat în 2004 revista **„Rapsodia”**, pe care am editat-o pînă în 2008. Din acest an, revista **„Rapsodia”** apare sub egida editurii „Salgo” a prietenului Ioan Părean din Sibiu.

Scurtă vreme, am editat revistele **„Condeie fermecate”** (2007-2008) din Sibiu, **„Voiniceii”** și **„Curioșii”** (2008-2009) din Iași, toate trei pentru copii, mai mici sau mai mari.

În luna aprilie 2010 am fondat revista **„Kalokagathia”** (on-line www.revistakalokagathia.blogspot.com) care își propune să adune în paginile ei pe toți cei care iubesc Frumosul și Binele, deopotrivă, precum înțelepții Eladei antice.

Cărți publicate:

„Dincolo” – proză fantastică, ed. I (2005) și ed. II (2006), Editura Arhip Art, Sibiu. Este o carte care invită la „tras cu ochiul dincolo”, într-o altă posibilă lume. O culegere de povestiri care îndeamnă la a gândi despre lume și altfel.

„De-ale lumii”, ed. I (2007) și ed. II (2009)– carte premiată la Festivalul Național de Umor de la Vișeu de Sus, 2009. O serie de întâmplări insolite ce provoacă uneori hazul, iar alteori întristare – toate legate de esența stirpei umane, cu toate ale ei – bune și rele.

„Șarpele casei”, 2007. Un mănunchi de povestiri ce relevă o altă față a lumii: cea a credințelor populare, a eresurilor, a descântecelelor și vrăjilor, a unei alte rânduiei, care își vede de drumul ei, independent de raționalul și pragmaticul ce caracterizează societatea modernă.

„Țara fără nume”, 2008. Cartea conține povestiri în același registru al paranormalului exprimat în forme diferite, de la „clasic”, la fantasticul de sorginte folclorică.

„Colinde, colinde, e vremea colindelor...”, 2008, în colaborare cu Ioan Părean. O culegere de colinde, însoțită de o detaliere a obiceiurilor de iarnă în Mărginimea Sibiului.

„Mare e grădina cazonă”, 2010. Întâmplări din armată, unele reale, altele cu personaje fictive. Sunt coautor în lucrare și coordonator al acesteia.

În pregătire: „Colida” – proză științifico-fantastică; **„Tabloul strâmb”** – proză; **„Ochiul”** – proză fantastică.

Premii:

2008 – Premiul „Mihai Eminescu”, pentru activitate literară, la Festivalul Internațional „Mihai Eminescu”, Dr. Tr. Severin

2009 – Premiul pentru proză scurtă umoristică, la Festivalul Național de Umor „Zâmbete în Prier”, Vișeu de Sus, cu volumul „De-ale lumii”.

Apariții și referințe:

— În volumul „Nasc și la Tecuci oameni”, de Vasile Ghica, Iași, Editura PIM, 2008. Este un dicționar al personalităților tecucene.

— În antologia de umor “35 de ani sub semnul maestrului”, Iași, Editura Ars Longa, 2010. Este un volum omagial dedicat celor 35 de ani de activitate a Cenuclului literar-umoristic “Academia Liberă PĂSTOREL Iași”.

— În antologia de proză “Florilegiu”, Orăștie, Ed. Emma, 2010.

— În publicația „Tribuna Sibiului” și în revista „Dunărea de Jos” din Galați.

Ciocul

Chiril își rostogolea ghemul vieții cam anapoda, cu rare mulțumiri. Uneori firul o mai lua și pe lângă drum, pe cărări care ori nu erau ale lui, ori treceau prin hățșuri din care cu mare greutate ieșea, hărtănit și cu gust amar de viață.

Avusese două neveste. Prima l-a părăsit pentru un altul mai tânăr și „mai intelectual”, luând și copilul cu ea. L-a părăsit degeaba, pentru că acela n-a vrut s-o ia cu copil cu tot, că nu i-au dat voie părinții. Dar nici nu s-a întors la el. Pe a doua nevastă a lăsat-o el, după ce s-a măritat fata din prima ei căsătorie. Prea se



făcuse cicălitoare această a doua nevastă. Așa că, într-o bună zi, și-a luat lumea în cap și a plecat în cealaltă parte a țării, lăsând o singură vorbă: „Pentru voi sunt mort.” Și atât.

Mai avusese Chiril slujbă bună, la stat, dar, la o întâmplare, mândru nevoie mare și încăpățânat, a dat de-a azvârlita cu totul și a plecat, fără să mai privească înapoi. Și-a găsit o altă slujbă, tot bună și aceea, dar cuibul de viespi care trăiește în orice loc în care oamenii se adună ca să facă o treabă împreună l-a mâncat și i-a acrit inima. A plecat și de acolo, cu scârbă de oameni, dar nelecuit de mârșăvia lor, așa că, din vreme în vreme, după ce-și deschidea inima la noii cunoscuți, mai primea câte un bobârnac și o nouă lingură de sare amară.

Chiril se afla acum la Roma, la fratele său. Acesta, om harnic, muncea aici de vreo șase ani, împreună cu nevastă-sa, ca să strângă bani de-o casă în țară. Treaba mergea bine, dar cu mare chin: și cu munca, dar

și cu rânduiala copiilor care, ba făceau școala în țară, ba la Roma, când îi apuca pe toți dorul și voiau să fie împreună.

„Hai încoace, să faci Paștile cu noi”, i-a spus frate-său la telefon. „Îți plătești numai drumul, de rest avem noi grijă.”

Și s-a dus. A ajuns duminica, ziua când erau ei liberi și puteau să-l însoțească. „Azi te ducem pe principalele trasee. După care te descurci. Uite, ia abonamentul ăsta. E pe toate liniile, două săptămâni.”

Roma l-a fermecat, după ce drumul de 40 de minute cu trenul de la Aeroportul Fiumicino la stația Ostiense l-a cam înspăimântat prin perspectiva pe care i-o oferea imensul oraș. S-a apucat să străbată străzile în lung și-n lat, și mai aproape, și mai departe, cu ghidul turistic și cu harta orașului în mână. S-a minunat, și totuși nu prea, de măreția Romei, cea din vechime, dar și cea de acum. „Cum ți se pare?” „Mă încântă, dar... nu cine știe ce...” Frate-său a schimbat o privire iute cu nevastă-sa și au început să râdă amândoi. „Ce e?” a întrebat Chiril. „Am pariat că așa ai să spui. Tot tu ești, cel dintotdeauna.”

Fontana di Trevi i-a stârnit un interes anume. De ce? Nici el nu știa. Să fi fost mulțimea aceea de oameni, înghesuită între laturile pieței, care se îmbulzea să arunce monede? „Ia de aici 50 de cenți, întoarce-te cu spatele la fântână, pune-ți o dorință și aruncă moneda în apă.” Chiril zâmbi, luă moneda și se apropie, făcându-și cu greu loc. Când să o arunce, parcă-i șopti cineva: „Nu acum”. Se uită în jur, dar nu se dumiri. Dădu iar să o arunce, dar șoapta repetă: „Nu acum”. Se opri din nou, mirat. „Bine, bine, nu acum”, își zise el și se întoarse la ai lui. „N-ai aruncat-o.” „Nu acum”, zise el simplu. „Hai să mergem mai departe”, mai spuse, după ce se fotografiară cu fântâna. Moneda aceea o puse bine într-un pliculeț de plastic. O are și acum.

În Vinerea Mare, a ajuns la *Santa Maria Maggiore*. De cum intră, se simți atras ca de un magnet spre altar. „Ce-o fi?” Chiril nu era chiar un religios. Sau,

mai bine zis, credea în Dumnezeu, dar nu era un practicant frecvent al ritului ortodox. Mai înclinat era să-i dea dreptate lui George Lukas, cel care în „Războiul Stelelor” îl numise pe Dumnezeu Universului „Forța”. Se apropie de nișa de sub altar. Coborî treptele și se așază pe o băncuță, alături de alții. Privea fascinat racla de sticlă ce conținea un recipient, ca o sferă. Moaște?

Deodată știa că trebuie să se roage. El! El, care știa doar o singură rugăciune, de mulțumire pentru o nouă zi, pe care o spunea dimineața, când saluta soarele. Închise ochii și așteptă. Nu știa nicio rugăciune, așa că se lăsă plutitor în nimic, fără gânduri. Nu cerea nimic, doar aștepta. Și, deodată, un gând parcă venit de la racla aceea de sticlă îi spuse: „Împacă-te cu tine.” Atât, după care o lumină îi invadează sufletul. Respiră adânc și deschise ochii. Se ridică, își făcu cruce și plecă ușor la cuget și parcă ușor și la trup.

Ai lui au simțit ceva. Credincioși practicanți, după ce le-a spus că fusese la Santa Maria Maggiore, nu l-au mai întrebat nimic.

În noaptea aceea dormi liniștit, fără gânduri și fără zbucium, ca în alte dăți... Și îl visă. Îl visă pe Georgios Ianidis, bătrânul de la Atena, de pe Likavittos. Acesta parcă-i zâmbi din ușa biseriței și-i spuse clar: „*Colisali. Quirinal.*” După care se pierdu în ceața visului. Chiril se trezi și se ridică în capul oaselor. „*Colisali...* A spus clar: *Colisali* și *Quirinal*. La Quirinal mă duc mâine. Știu ce-i aia, dar *Colisali*?!” Aprinse lumina și își notă repede cuvântul, să nu-l piardă în negura minții dintr-un vis.

„Ce e la Quirinal?”, întrebă a doua zi. „Ce să fie... Parlamentul...” „Și *Dioscuri*”, adăugă cumnată-sa. „Aha! Dar *Colisali* ce e?” „*Colisali*?! Nu știu, n-am auzit, și umblu de vreo șase ani prin Roma”, zise frate-său. „Întreabă și tu pe cineva, pe acolo.”

N-a aflat răspuns la Quirinal, ci la *Capitoliu*, unde a ajuns tot în ziua aceea. „*Colisali*?! *Colisali...* Nu știu... Poate *Collini Salii*. Da, cred că asta e”, zise o doamnă care făcea ghidaj în limba engleză unui grup de japonezi. „Cred că e vorba de *Salii Collini*, de preoții antici de pe Colina Quirinal. Cei care dansau când trebuia să vindece pe cineva. Cred că despre asta e vorba...”

„Ce să însemne asta? se întrebă. Preoții de pe Colina... Și de ce Moș Ianidis... ce treabă are el, un român grecizat, cu *Salii Collini*?” Își aminti apoi că nu i-a trimis fotografia făcută cu un an în urmă, împreună, acolo, în ușa biseriței albe de pe *Likavittos*.

Fusese într-o excursie în Grecia, și într-una din zilele rezervate Atenei, a luat-o pe jos din *Piața Syntagma*, cu gând să rățăască pe străduțele ce porneau din *Bulevardul Stadiou* spre Likavittos, cea mai înaltă colină a orașului. A doua stradă la dreapta se numea chiar *Voukourestiou* (București – ce întâmplare!, își zise) și ducea, după un șir de trepte care nu se mai termina, la poalele colinei, la teleferic. Ajunse în vârf și avu parte de o surpriză, o bijuterie cum nu mai văzuse

până atunci: o biserică mică de tot, văruiată alb, cu o încăpere nu mai mare de trei metri pe patru, plină cu icoane: *Agyos Georgios*. Sfântul Gheorghe, adică.

Atena se întindea, nesfârșită, de jur-împrejur. *Akropole* se vedea colo, în stânga, sumețindu-și templul zeiței-fecioară. Făcuse fotografii roată, propunându-și să le revadă mai târziu, pe monitor, acasă, ca un soi de nouă plăcere, cu alte gânduri, cu altă haină – cu altă cunoaștere, adică.

După ce se săturase de privit, se întoarse către micul lăcaș. Atunci îl văzu. Bătrân, liniștit, cu un zâmbet blând și oarecum mirat. Sau poate doar i s-a părut. Chiril se apropie, zicând un „Kalimera” mai mult șoptit – nu era sigur încă dacă salutul era pentru bun găsit sau era de rămas-bun. Bătrânul dădu doar din cap, uitându-se tot cu privirea aceea, ușor mirată parcă.

La intrare, pe o măsuță, erau puzderie de suveniruri. Chiril alese o iconiță cu Sf. Gheorghe. „Doi euro jumate”, spuse bătrânul, într-o românească pură. Chiril făcu ochii mari. „Da, sunt român”, zise bătrânul. „Plecat de mult. Din Dolj.” „Și ați plecat de tare mult?” întrebă Chiril, după ce-i trecu uimirea. „Să tot fie... Da, de tare mult. Poate că tatăl tău abia se năștea atunci... Nu începuse războiul al doilea.” „Ați mai ținut legătura?” „Nu.” Răspunsul venise scurt și parcă o umbră trecu pe fața bătrânului. „Haideți să facem împreună o poză, vreți? E o întâlnire chiar neașteptată pentru mine.” „Și pentru mine...”, șopti bătrânul, și oftă. Sau poate i se păru lui Chiril că bătrânul a zis așa? Nu era sigur. Rugă pe cineva să-i fotografieze. „Pe ce adresă trimit poza?” „Simplu: Georgios Ianidis, Agyos Georgios Eklesia, Likavittos, Atena, Grecia.” „Ianidis?!” „Da, Ianidis, am luat numele nevestei, atunci, demult, și am rămas cu el.” Bătrânul zâmbi unei amintiri.

Chiril n-a mai zăbovit. Nu știa de ce, dar simțea că i-a răscolit cumva bătrânului sufletul. Plecă, promițându-i că-i va trimite poza.

Nu i-o trimisese. Își aminti acum de ea și de oftatul bătrânului. Va mai fi trăind oare? Ce spunea? Că a plecat din România înainte ca tatăl lui Chiril să se nască? Ce vorbă fusese aceea? Cât de bătrân era oare? „Da, își zise hotărât, cum ajung în țară, cum o trimit!” Și, dintr-o dată, știu că acela este un lucru foarte, foarte important. Da, da, foarte, foarte important!

Următoarele zile a stat ca pe ghimpi. A plecat miercuri dimineață din Roma, iar după-amiază punea deja plicul cu fotografia la poștă.

Răspunsul i-a venit repede, în nici două săptămâni. O scrisoare lungă, însoțită de o fotografie îngălbenită de vreme care înfățișa un grup de bărbați, și mai tineri, și mai bătrâni, îmbrăcați în costume populare. Scrisul, ușor ascuțit, netremurat, aplecat spre dreapta și cu drumul mai mult către în sus, glăsuia:

„Dragă prietene,

Cam greu ți-ai amintit de mine. Am așteptat multă vreme scrisoarea... ba, acum vreo trei săptămâni, chiar m-am gândit într-o noapte la dumneata, într-o

noapte ca multe mele nopți în care nu pot dormi și în care mă frământ ceasuri în șir, până în zori. Pot spune însă că scrisoarea dumatăle m-a găsit și în viață, și m-a găsit și sănătos.

Chiril. Numele acesta mi-a trezit amintiri dragi, dar și dureroase, în același timp. Anul trecut, la Likavittos, ți-am văzut ochii, care-mi spuneau ceva, dar nu știam ce. Acum, când am primit scrisoarea și am văzut numele și ți-am văzut iar privirea, pot să-ți spun ceea ce dumneata știi deja, dar nu știi de ce: ești nefericit și nu-ți găsești locul.

Privesc fotografia și recunosc ochii bunicului dumatăle. Nu cred că greșesc. Fă cercetări și ai să vezi că ai rude în Bârca de Dolj sau pe acolo. Sunt prea bătrân ca să umblu cu presupusuri și să spun vorbe care pot dăruia oamenii. N-aș putea pleca ducând și păcatul ăsta cu mine... Dar să te lămuresc:

Ai auzit de Călușari, cu siguranță. Prin părțile noastre se juca, de sute de ani, Călușul. Dacă nu chiar de mii de ani, cum se spune, dar eu asta n-am cum ști. Călușul sau Călușarii, cum știe acum lumea, de la televizor, dar nu-i același lucru cu ce făceam noi. Da, am fost călușer din ceata lui Stere, vătaf o viață întreagă, născut chiar în anul în care a murit Eminescu. Chiar se lăuda cu asta. Despre călușeri se știe prea puțin acum sau cei care știu, sunt și ei prea puțini, așa că am să-ți spun povestea lor, așa cum o știu eu, de-acolo, de la noi din Bârca, chiar dacă poate o să te plictisească. Dar fără să-ți spun tot, n-ai cum înțelege de ce am așteptat eu cu atâta nerăbdare scrisoarea dumatăle.

Jocul Călușului vine din vechime. Unii ziceau că vine de la romani. Se numea «Colisali». E vorba de niște preoți de-ai lor, care jucau și săreau când era de vindecat cineva. Preoți de pe Colina Quirinal din Roma. Acum știu și eu, că am mai citit câte ceva despre asta. Alții ziceau că jocul e al nostru, de mii de ani, și l-au luat romanii de la noi. Asta o zicea Vătaful Stere, care și el știa de la un domn învățat în treburile astea și care umbla să afle câte toate despre popor încă de pe vremea lui Cuza.

Căluș s-a făcut și în Ardeal, și în Moldova, dar mai ales s-a făcut în județele Vlașca, Olt, Teleorman, Dolj și Gorj. De călușerii din Moldova cică nu s-a mai auzit de pe la Cantemir. A pierit jocul la ei, nu se știe de ce. Poate chiar din cauza lui Cantemir, care-l socotea joc diavolesc? Nu știu. Nu știu exact cum era Călușul din Ardeal, dar la noi, încoace, la miazăzi de Carpați, jocul s-a păstrat cu toate ale lui. Și jocul nostru era o treabă tare importantă. Nu oricine se băga la Căluș, iar dacă se băga, mare povară ducea timp de nouă ani și chiar mai mult: toată viața.

Călușul, la noi, se juca din Duminica Rusaliilor și ținea o săptămână. Se juca pe nouă sate, în satele din care Vătaful aduna călușerii. Nu era greu să-i adune, că ei se știau și veneau, că era treabă serioasă. Era și de bani, că se adunau destui, dar era vorba de o treabă serioasă, pentru că noi, călușerii, nu eram fitecine. Eram cei care vindecam, care alungam duhurile rele, eram cei care aduceam belșug de



rod pe ogor și în bătătura omului la care jucam. Da... era o vreme în care puterea credinței era mai tare decât a științei de azi. Iar noi, călușerii, atunci eram mai tari decât popii. Că veni vorba de popi, aceștia ziceau despre noi că umblăm cu Necuratul și cu Ielele. De aceea nu ne blagosloveau. Dar nici nu ne afuriseau. Aveam putere și lumea credea în puterea noastră.

La Căluș venea cine voia și rămânea cine putea. Vătaful nostru știa una și bună: cel care ținea picioarele cât mai mult în aer, ăla rămânea la Căluș. Și săream, de nevoie ne venea! Ba, Stere al nostru născocise o figură: ne puneă să sărim așa fel ca să stăm rezemați cu fruntea în bătă și să ținem picioarele ridicate drept în sus, de ziceai că suntem de la circ. Ehe!... Ce jocuri făceam! Curgeau sudorile pe noi, dar curgeau și banii... oamenii ne chemau, că erau nevoiași, și mai degrabă dădeau un ban mai puțin la Căluș, decât purcoi de parale pe la doctori și pe leacurile de la oraș. Cum spuneam, puterea credinței era tare, iar noi eram tari și biruiam boala și moartea cu jocul nostru.

Vătaful ne aduna pe la Stratul de Rusalii, asta venea într-o miercuri, pe la jumatea praznicului Învierii, dacă mai țin bine minte. Stere ne muncea vreo două săptămâni, ca să sărim toți odată și să ne mișcăm ca unul.

În dimineața Rusaliilor ne adunam toți, acasă la Vătaf: Mutul, Stegarul, lăutarii și noi, călușerii. Spuneam mai devreme că nu ai de unde să mai afli despre Căluș, așa cum îl făceam noi... Ce a mai rămas acum e numai dansul, și acela așa fel făcut ca să te încante cu figurile lui... Dar lumea nu știe adevărul din început. Nu mai e Călușul de altă dată, cu toți ai lui și, mai ales, cu toate ale lui, cu rostul lui, de fapt. Așa că am să-ți spun despre fiecare câte ceva. Așa cum era la noi – poate în altă parte să fi fost altcumva.

Vătaful era cel mai bun jucător dintre noi și era cunoscut în tot jurul. Era vătaf pe toată viața. Chiar bătrân, el tot bine juca și ținea tot rostul și tot obiceiul. El făcea biciul din curmei de tei în dimineața Rusaliilor. Tot el făcea și Ciocul și tot el lua jurămintele. La el se adunau banii și el îi împărțea. El tocmea Casa Călușerilor în fiecare sat și lăutarii și prețul jocului, cu gospodarul care ne chema. Tot el îngropa Ciocul, de unul singur, în Marțea Ciocului... Of... De Ciocul asta am să îți spun mai târziu...

Lăutarii... ce să zic de lăutari... Mai toți erau țigani, că ei aveau meșteșug la vioară, la cimpoi și la țambal. Mergeau cu Călușul în fiecare an, că le ieșeau bani buni, mâncare și băutură și nici nu erau ținuti de opreliștile ce îi țineau pe călușeri.

Mutul era, zic eu, că alții nu prea zic la fel, cel mai important în tot obiceiul ăsta, deși el nu dansa. De el le era frică la toți, chiar și nouă. Umbla cu o mască spăimoasă pe cap și în mână cu o sabie făcută la țigan, adică la fierar. Nu lăsa oamenii să se apropie de joc, dar ne atingeă și pe noi, pe cei care nu țineam pasul

ori figurile. Era îmbrăcat în zdrențe slinoase și avea un brâu din curmei de tei, de care era agățată la spate o talangă mare. În față atârna un ștremeleag de lemn strunjit, cu capul vopsit roșu. Cu ștremeleagul ăsta dădea iama printre privitori, dar mai ales printre femei, care chirăiau mai mult de plăcere decât de sperietură. Și tot Mutul dădea cu sabia în ulcica cu apă și în puiul de găină de lângă bolnav, când jucam pentru cei ,luați din Căluș’ – adică bolnavi cu mintea sau de friguri. Mutul purta în traistă fire de pelin și de usturoi verde, pe care le vindea femeilor. Când și când, pe timpul jocului, Mutul lua câte o femeie în brațe și o strângea, și aceea se bucura, pentru că n-o mai prindeau niciodată frigurile și avea să aibă parte și de copii sănătoși. Mutu punea lâna pe drobul de sare în mijlocul Călușului și, după joc, le dădea gospodarului, să-i aducă noroc și belșug la vite și în casă. „Sare, bă! Sare! Un pol kilu!” Așa striga, iar gazda îi cumpăra sarea.

Mai trebuie să-ți spun despre Mut că el nu avea voie să vorbească, pe tot timpul cât ținea obiceiul, adică din Duminica Rusaliilor și până la îngroparea Ciocului. Dacă vorbea, era primejdie de moarte pentru el și pentru ceilalți.

Am tot zis de Cioc până acum. Hai să-ți spun ceva despre el. Ciocul era o bucată de lemn, nu mai mare de o șchioapă și ceva, cioplită ca un cioc de pasăre la unul din capete. Ciocul era învelit într-o blană de iepure, în care se îndesau buruieni de leac din nouă soiuri. Din Cioc nu lipseau pelinul, usturoiul, bozul, busuiocul și leușteanul, toate cu rost să alunge duhurile rele și mai ales Ielele. Ciocul îl purta Mutul. De Cioc la toți le era frică. Chiar și nouă, dar despre asta am să-ți spun mai târziu...

Încă un lucru despre Mut: când se juca Războiul, Mutul făcea niște figuri cu ștremeleagul ăla al lui de lemn, că lumea se prăpădea de râs. Râdeau oamenii cu lacrimi, mai ales femeile, și alea tinere, dar și alea mai bătrâne cu gura știrbă ascunsă în broboadă. Dacă tot ți-am zis de Război, trebuie să-ți spun că era ca un fel de teatru pe care-l jucau patru dintre călușeri, îmbrăcați astfel ca să închipuie Popa, Femeia, Turcul și Bărbatul. Jocul acesta se plătea separat și se tocmea la cei mai cu dare de mână, că era destul de scump. Teatrul ăsta nu era scris sau repetat dinainte. Era făcut mai mult pe loc, vorbele difereau de la un an la altul, dar toate spuneau despre necredința Femeii care rămâne grea cu Turcul și despre poftele Popei care vrea să se împreune cu Femeia, chiar așa cu burta la gură cum e. În tot timpul ăsta, Mutul făcea niște figuri cu ștremeleagul lui, care spuneau mai multe decât vorbele jucătorilor. Cam asta despre Război. Prin alte părți, am auzit că era Dascăl în loc de Bărbat, dar tot aia e, și tot Mutul era sufletul comediei.

Stegarul nu era jucător. El purta straie obișnuite, dar avea datoria să țină steagul mereu drept și să nu-l lase să cadă, nici chiar când dormea. Porunca era strașnică, pentru că mari necazuri s-ar fi abătut asupra lui și peste jucători și neamurile lor. Și se mai spunea că dacă steagul cade, unul din călușeri va muri tot în anul acela. Așa că grea povară ducea și Stegarul.



Steagul era făcut dintr-o beldie lungă de cinci-șase metri. În vârf se lega o năframă primită de la o femeie sau de la o fată, în care se legau cu strășnicie, să nu se risipească, nouă fire de pelin și nouă de usturoi verde. Zic nouă, pentru că atâția călușeri eram, cu tot cu vâtaf. În alte părți se făcea Călușul cu șapte, cu nouă, cu unșpe sau cu treispe jucători. Fetele și femeile se întreceau care să ajungă prima la Vâtaf și să-i dea năframa, pentru că treaba aceasta le aducea noroc. Prin alte părți, pe unde iar se ținea Căluș strașnic, am auzit că fetele își dădeau mărgelele pentru steag, în credința că lumea se va uita la ele așa cum se uită la mărgele.

Noi, călușerii? Trebuia să jucăm și să sărim după figurile pe care le comanda Vâtaful. Săream în neștire. Mai mult zburam pe sus, iar pământul abia-l atingeam la joc. Își mai pierdea mințile câte unul și cădea pe timpul jocului. Țsta era semn bun: noroc pentru gospodarul la care jucam pe curte. Și se mai bucurau oamenii când le luam copii și jucam ținându-i sus și sărind cu ei. Copiii aceia aveau noroc și erau feriți de boli. Așa că de aia aveam bani din jocul nostru. Se îmbulzeau mamele să ne dea copii să-i jucăm. Mutul le aduna bănuțul care se înmulțea de la sat la sat. Ne spunea Vâtaful că în Ardeal se plăteau cu florini sau cu creițari locurile privitorilor. Cu cât erau mai aproape de joc, cu atâta plăteau mai mult. Iar cel care voia să joace cu călușerii împreună, că se găseau și dintr-aceștia, mai ales femei, plăteau o sumă frumușică... Iarăși zic de credința care era mai tare decât orice chibzuială, decât orice judecată de minte limpede.

Noi, jucătorii, dimpreună cu Vâtaful, Stegarul și Mutul, dormeam în Casa Călușerilor, și nu aveam voie să ne atingem, cât ținea Călușul, de femei sau să vorbim cu alții despre treburile noastre. Mutul nu vorbea deloc în timpul ăsta. El ne bătea seara la tălpi, când eram în pat, ca să nu se apropie de noi Haluitele sau Ielele, cum se mai zice, și care sunt în număr de nouă. Tot câștigul era adunat de Vâtaf și nimeni nu cârtea și nu cerea nimic până în Marțea Ciocului, când se făcea împărțeala.

Nu ți-am spus nimic despre hainele noastre, ale jucătorilor. Erau cam tot la fel cu alea pe care le vezi la televizor acum. Acolo nu s-a prea umblat. Pălării rotunde cu panglici până la brâu, ȳtari și opinci cu pinteni de fier făcuți tot la țigan, clopoței la picioare și bretele în cruciș peste piept și peste spate. Vâtaful nostru ne zicea că la fel erau îmbrăcați și popii aceia din vechime, de pe Colina Quirinalului. Într-o vreme se purtau și fesuri roșii cu ciucuri negri, ca la turci, dar numai prin Teleorman, pe vreo două sate, și nu pentru multă vreme, zicea Vâtaful nostru. Și-au pus și ei pălării rotunde, după războiul de la 1877, acela cu otomanii.

Cât despre jocuri, acestea erau mai multe și aveau rostul și rânduiala lor. Acum eu ȳți spun despre ce se juca pe la noi, dar știu că și prin alte părți. Se juca: Călușul, Floricica din Căluș, Sitele, Brăul, Țigăneasca și Hora Călușului. Prin alte părți se juca și Dura, Cazacul și Geambaralele. Prin Teleorman am auzit că se juca



și Doborâta, Crăițele și Calul. Nu le știu pe toate. Se juca ce se știa de ani de zile și se învăța unul de la altul, în vreme, de la tată la fiu. Acum gândesc că nici nu se putea altfel, pentru că figurile, sau „coturile” cum li se mai spune, trebuiau să se lege una cu alta.

Am început să-ți spun că în dimineața Rusaliilor, înainte de răsăritul soarelui, ne adunam la Vătaf. De la el mergeam la pădure, într-un loc să nu ne vadă nimeni, ca să jurăm și să facem primul joc, Jocul Soarelui la răsărit. Acolo, Stegarul împlânta steagul în pământ, Mutul dădea cu sabia în lemnul lui și o înțepenea acolo, iar noi, călușerii, treceam pe sub sabie și pe sub biciul Vătafului pus în cruce peste sabie și juram să nu ne înșelăm unii pe alții, să ascultăm orbește de Vătaf și să nu spunem la nimeni de rânduielile noastre. Vătaful nu jura, nici Stegarul și nici Mutul, dar se înțelegea de la sine că și ei erau ținuti de aceeași rânduială. Și mai juram să nu ne atingem de femeie cât vom face Călușul, oriunde vom merge... De la jurământul acesta începe necazul meu și, în aceeași măsură, și al dumitale...

În anul acela eu făceam șaispe ani și mă iubeam cu o fată de la noi. Fata aia a dat și năframa pe care am agățat-o de steag și în care am legat pelinul și usturoiul. Am jurat și eu, la fel ca ceilalți, să ținem obiceiul, să nu vorbim de ale noastre, să nu ne îmbătăm și, mai ales, să nu ne atingem de femeie.

Cu noi se prinsese călușer în anul acela unul nou, Chiril, de care nu prea știa lumea din ținut, că venise de puțină vreme. Se aciuse într-o margine de sat și-și durase casă ca a tuturor, din chirpici și cu acoperiș de paie. Juca bine, și Vătaful l-a luat fără multă vorbă. Chiril ăsta era un bărbat mândru, după care se cam uitau femeile din sat. Ba, odată, la crăsmă, chiar s-a încins o bătaie zdravănă. Aruncase unul o vorbă rea, și atât le-a trebuit oamenilor ca să sară pe el, mai ales că era venetic. Dar Chiril i-a cotonogit bine pe toți, dar fără să-i schilăvească... După cum vezi, nu mi-am uitat vorba cea de demult. Ba, așa zice că nu știu așa bine grecește ca românește, acum, după aproape 80 de ani de când sunt plecat din țară... Dar să ne-ntoarcem: Chiril a fost primit fără împotrivire în Căluș, și a jurat și el, așa cum am jurat și eu și așa cum au jurat toți. Numai că nu și-a ținut jurământul, și nu l-am ținut nici eu. Eu am călcat strâmb cu fata care-mi dăduse năframa pentru steag. Chiril a călcat strâmb cu femeia lui, care-i era nevastă de vreun an. Femeia venea cu noi pe toate satele pe unde jucam și își găsea loc pe la neamuri sau chiar pe vreo prispă de casă, că oamenii erau primitori pe atunci. Nu știu cum or mai fi acum...

Te vei întreba cum de s-a întâmplat, atâta vreme cât noi, călușerii, stăteam împreună tot timpul și nu ne scăpam din ochi unul pe altul. Nu era chiar așa. Seara, după ce ne istoveam de atâta joc, ne adunam la crăsmă, unde oamenii ne cinsteau cu vin sau cu țuică. Atunci s-a întâmplat: eu cu fata mea, Chiril cu nevasta

lui, prin grădini, în dosul crâșmei. Eu i-am văzut, dar ei pe noi, nu. Vătaful a aflat chiar în ultima zi, în Duminica tuturor sfinților. Unul dintre lăutari, care se îmbătase, nu și-a ținut gura. Vătaful n-a zis nimic. Doar s-a mohorât, dintr-o dată, și la fel și ceilalți. Și la fel și noi, împricinații.

Marți, când ne-am adunat la o răspântie ca să îngropăm Ciocul, Vătaful, după ce a făcut cele de trebuință numai de el știute, s-a întors la noi cu așchii din lemnul Ciocului și fire de pelin și usturoi din steag și le-a împărțit jucătorilor, ca să le poarte noroc. Mie și lui Chiril nu ne-a dat. S-a uita lung și mânios la noi. Țineau toți capetele plecate, doar când și când se mai uita câte unul pe sub sprâncene, la fel de încrâncenat ca și Vătaful. Pentru că noi, călușerii, eram în Săptămâna Rusaliilor ca și sfinții: curați și cu puteri deasupra firii. Și puterea aceasta era mult mai înaltă de orice închipuire lumească și nu trebuia atinsă de dorințele trupului. Într-un târziu care a însemnat cât un veac, Vătaful ne-a spus: „Să vă risipiți, să vă căutați și să nu vă stea sămânța la un loc, până la a treia spiță. Atunci să căutați lemnul Ciocului și să căpătați liniște”. Atât. Mai multă apăsare nici nu avea nevoie de mai multă vorbă.

Eu am plecat în anul acela în Grecia, cu părinții, pe furiș. Făcuse tata nu știu ce și a hotărât că e mai bine să fugim cât mai departe de țară și de stăpânire. Atunci era mai ușor să te ascunzi, nu ca acum. Eu m-am însurat aici și am luat numele nevastei. Tata a zis că-i mai bine așa, ca să mi se piardă urma. Nu am copii, iar nevastă-mea, Dumnezeu s-o odihnească, a fost și ea singură la părinți, ca și mine. Sunt singur, numai eu cu mine și cu dorurile mele de demult, de tare mulți ani. De dormit, dorm aici, la biserică, într-o chilie ascunsă, iar de celelalte ale traiului meu se îngrijesc oamenii arhimandritului. Dau cu mătura, vâruiesc o dată pe an, țin candela aprinsă și vând iconițe. Când și când mai privesc în zare, spre Bârca mea de departe. Stau aici, cu sfinții din icoane și mă rog să pot pleca pe cealaltă lume curat și ușurat de povară.

Chiril, care este bunicul tău, nu știu ce s-a mai ales de el. Nu știu dacă mai trăiește. Era mai mare ca mine, iar eu am acum 96 de ani. Să mă ierți, dar chiar dacă nu mai trăiește, nu-i nimic: tu ești cel important. Tu ești a treia spiță și cred că a venit timpul să se dezlege blestemul Vătafului. Dragul meu prieten tânăr, din tot sufletul te rog: mergi în satul acela și caută răspântia unde-i o fântână cu ciutură. Poate o mai fi acolo. Caută sub adăpătoarea vacilor. Dacă nu mai e, caută și află unde a fost. Caută locul. Vei găsi, poate, lemnul Ciocului. Desprinde două așchii. Una ține-o pentru tine. Cealaltă trimite-mi-o mie. Tu și neamul tău vă veți găsi liniștea. Eu... Eu o să pot pleca împăcat.

Cu drag și cu nădejde,
Georgios Ianidis”



Anni-Lorei MAINKA



Absolventă a Universității București, a Universității Bochum, profesoară de engleză-germană în județul Argeș în anii '80.

Emigrație forțată în 1986 și stabilită în orașul Köln. Pasiunea pentru arta gotică și pentru fluvii m-a adus în Franța. Nu aș fi putut trăi într-un oraș departe de o apă curgătoare.

Am debutat în revista școlii bucureștene – Lyceul 21 – de limba germană, apoi primele poeme românești au apărut în revista Literatura și Arta, Contrafort, Revista de Argeș etc. Primele poeme germane au fost publicate în revista Zeitschrift der Germanisten Rumaeniens, sediul la București.

Volume: „Der Flug des Greifs“ (Zborul Grifonului), Frankfurt 1995;
„In fremden Haefen“ - piesă radiofonică, Koeln, DLF (In porturi străine),
„La masă cu lupii“, ed. Semne 2001,
„România dincolo de pleoape“, poezii, traducere din germană, ICR, 2010;
„Jurnal pe bilete de autobuz“, poezii în limba Română, Ed. Brumar, 2010.

În manuscris: „Burgundia“; roman de amintiri „La cules de rodii în cartierul Rahova”.

Colaborez la diverse reviste de cultură din Europa.

La cules de rodii în cartierul Rahova 13

cum și de ce se rămâne în România (2010-05-22)

Tata venea din delegații cu valiza într-o mână și o plasă într-alta, cele din fir tare de plastic roșii sau verzi cu găuri, ce-ți tăiau pielea din palmă. Sculptorul Napoleon Tiron își purta pașaportul într-o asemenea plasă, dar cei din jur se făceau că nu văd. Cui îi păsa că se vede? Nimănui – oricum nimeni nu se uita la nimeni. Tata în plasă aducea, după părerea lui, un fel de cadou. O broască sau o pisică, sau, dacă avea vreo ocazie să se oprească într-o alimentară, cumpăra și o ciocolată amăruie.

Alta mai arătoasă nu era de cumpărat, decât la shop - îi zicea Tobleronne. Se cumpăra pe furiș pentru doctori. Mai erau cu rom sau napolitane „sport”. Cine dorea să facă o surpriză, de ziua cuiva, cumpăra fondante de toate culorile, fiecare cu gust aparte. Acum culorile par mai reușite decât atunci, sau au pălit amintirile. Dar asta nu mai este important.

Venirea tatălui dura câteva zile. Mama spăla, călca și apreta fețe de pernă și perdele, cumpăra, aduna ca și cum ar fi venit Sfintele Sărbători, sau tata ar fi cenzurat tocurele ferestrelor, ar fi privit cu lupa praful din colțurile parchetului, sau ar fi trecut cu degetul peste farfuriile cu blazoanele Ardealului, care au fost și rămas un fel de branduri ale copilăriei.

Iar tata, mai important decât Moș Crăciun, nu vedea de fapt nimic.



El venea, punea valiza jos, se uita scurt după radio, scotea din buzunar câteva vederi pe care nu reușise să ni le trimită, elibera „cadoul” din plasă, care începea să se uite buimac în jur, și restul erau multe tăceri întrerupte de dialoguri pline de pilde.

Seara, după ce dispărea prima lumină, apărea Mihăiță la gard și încerca cele câteva cuvinte în germană învățate de la mine: „gutân tac her vili”... și-și trăgea o palmă peste frunte, sărind într-un picior.

— Mihaița, bun baiatu, uite aici și tu ciocolata... și amândoi se îndreptau unul către celălalt. Mihăiță deschidea cu greu poarta, sărea într-o parte, chit că știa, că nici un câine sau curcan nu-i face nimic. Dar îl bătuse cîndva un cocoș și de atunci murea de frică de cam tot ce mișuna prin curte, care era un fel de paradis în comparație cu curtica lor acoperită aproape toată de liliacul nostru.

— Ati fost departe her vili? întreba apoi smerit și cu o privire țintind gura bărbatului cel mare și blond. Cu trenu? Eu n-am fost niciodată cu trenu... și n-am nici valiză... cred că întâi îmi trebuie o valiză...

— Da, departe, la Radauți... ai auzit...?

— Nu, sună departe... ce-i acolo?

— Acolo noi am facut o uzina și am mancat bine cu fomei și am fost am vazut statuie cu Ștefan cel Mare... ai auzit?

Pentru tata „a auzi” era egal cu „a vedea”, dar cei care îl cunoșteau înțelegeau expresiile vesele și accentele nostime.

— Da, păi cine n-a auzit de Mircea cel Bătrân, de Ștefan cel Mare și Eminescu... bolborosea Mihăiță morfolind o ciocolată.

— Cine e Eminescu? replică tata, care de oboseală mai prindea din când în când ultimul cuvânt...

Dar aici se terminase ciocolata între degetele acum și mai negre ale lui Mihaiță și, ca să nu recunoască, că, de fapt, nu știe cine e Eminescu, a fugit din trei pași din curte, aruncându-și după bunul lui obicei, când se simțea bine, basca în sus și o urmărea cu o privire, de parcă spera, că acolo sus să o și prindă cineva, care apoi să i-o așeze, cum se cuvine, mângâindu-l pe cap. Basca uneori cădea în vreo grădină, făcându-i și mai multe probleme.

O dată pe an tata controla caietul cu toate cheltuielile. Cred că ce făcea el se numește astăzi fisc. O făcea tacticos cu un creion de care nu se atingea nimeni. Îl ascuțea fără să-l fi tocit vreodată. Îl ascuțea preventiv.

Și acest creion l-a avut în ultimul sertar, doar că avea lungimea unei unghii - de la atâta ascuțit.

A doua zi, când venea și el de la serviciu cu autobuzul, călcând străin printre oameni, povestea câte ceva, foarte pe scurt.

„Prezentul este neimportant” după părerea lui. „Ideile și gândurile sunt importante”, dar acestea tot părerea lui, „le păstrează fiecare pentru el”.



Iar tata s-a ținut de dictoanele lui, ca mama de Biblie, eu eram plasată ca acul unui compas: la mijloc, mă orientam dupa vorbele lor și anotimpurile anului, pe vremea aceea mai decise decât astăzi.

Cadoul era cum am spus: de cele mai multe ori o vietate. Norocul mamei era următorul: tata venind de cel mult trei-patru ori pe an acasă, reușea să aclimatizeze animalele de toate soiurile sau să le găsească un stăpân bun.

A adus broaște țestoase, mult prea multe pisici, arici, pești, iepuri, câini, o capră, un miel, o oaie, un curcan, dar se pare că cel mai ușor îi era să aducă un câine.

Animalele însă îl uitau repede, el nu înțelegea cum de e posibil, el le adusesese, le dăduse un nume, ar fi trebuit să îl recunoască, ba, uneori, vorbea și că ar fi trebuit să-l placă și să-l asculte. Ce nu înțelegea tata: o relație, egal de ce tip, nu se face nici prin corespondență, nici prin cadouri, iar de cele câteva proverbe, sau discuții pe parcursul unui an, lasă în urmă amintiri, atât.

Nu se supăra pe nici un câine, care nu-l mai recunoștea, ci doar pe cei care îl mai și lătrau. O viață fără animale sau curte nu își putea imagina. Iar asta, cred, aveam toți trei în comun.

Nu am auzit-o pe mama nicio singură dată, criticându-l pentru ceea ce aducea. Micile ei apostrofări se opreau la „nu ți-ai pus butonii, care se potrivesc” sau „ai pierdut fularul, tare scump, și unde mai găsesc eu altul”.

Pe vremea copilăriei mele bărbații „adevărați” purtau butoni.

Tata avea o colecție, de la negru, vișinui închis, la unii de chihlimbar, iar duminica pentru mersul la biserică mama îi întindea cu smerenie pe cei de aur, pe care cum ne întorceam pe la prânz îi lua ca pe ouă și îi pune în cutiuța lor legată cu zeci de elastice, împăturindu-i în vată.

Așa i-am și găsit după moartea mami, împăturiți într-o vată veche, tocită, îmbibată în praf fin cu miros închis de câte ori a împăturit-o și despăturit-o mama, în cutiuța originală, pe care nu se mai putea citi decât vag „Calea Victoriei” nu știu ce număr.

Evident ca o chitanță se afla lângă fiecare lucrușor.

— Nu se știe niciodată, la ce îți trebuie o dovadă, că nu le-ai furat!

— Cum să furi butoni, o enervam pe mama. Mai aruncați din chitanțele astea, nici nu se mai citește pe ele!

— Ai să vezi tu, ce probleme o să ai, răspundea scurt, gen refren, pe care acum eu îl pot numi experiența de zi cu zi.

— Doi buntoni fără chitanță, vai ce problema, o tachinam....

— Așa sunteți voiăștia tinerii, de râdeți de noi, stai să vezi ce te așteaptă....

Am ascultat și n-am aruncat și nimeni nu a aruncat nimic. Când a fost să strângă de plecarea așa numită „definitiv” ne-am trezit cu un bărbat în poartă, care dorea să știe, dacă avem aprobare la mașina de scris.

Curat-murdară situație, în care nici o chitanță originală nu a putut să-i scape de multe, multe drumuri.



— Buna ziua, nu vă deranjez...

— Intrați, nici un deranj, o cafea?

— Oh, sigur, adevărată, sau?

— Bineînțeles!

Mama avea sursele ei. Cum era o mare băutoare de cafea, cum eu și tata nu beam decât ceai, ea avea un raft de cutii de tablă încă de după război, cu tot felul de reclame tocite, pline ochi cu cafea.

Domnul în costum cenușiu a băut, a oftat mulțumit și apoi ne-a întrebat cu voce înceată:

— Aveți cumva, știți, nu vă supărați, am auzit de prin vecini....

— Ce ați auzit, se aud multe și mai ales în ziua de azi și mai ales cu demolările astea, vai de noi, nu alta... mama nu era de oprit....

— Simplu, aveți sau nu aveți o mașină de scris cu aprobare?

— Sigur, avem o mașină de scris, dar de aprobare nu aveam nevoie, avem chitanță, am cumpărat-o, vedeți pe Calea Victoriei...

— Doamnă, cred că nu mă înțelegeți, unde este aprobarea?

Tata om politicos a scos un pahar de vin, a scos mașina de scris de sub masă și a crezut că totul e rezolvat.

— Hai noroc, o vezi? Ia-o tovarășe herr mata- tata traducea „tovarășe” cu „herr”, care însă însemna „domnule”, auzise el de la sașii din fața bisericii Lutherane, că e bine, să te asiguri în toate de două ori, nu strică.

- Fii-mea consumă mult curent cu ea, scrie nu știu ce toate noapte...

— Manifeste?

— Asta, uita-te la ea, da de unde! Manifeste în tzara voastre nu scrie nimeni, sunteti prea fricosi... Eh, si noi am fost fricoși, dar poate daca ești un om mic, trebuie sa fii fricos. Fii-mea scrie poezii, asa zice, nu le intelege nimeni, dar ea le scrie, mie mi-e frica, doar ca o se-și strice ochii! – explicațiile unui tată grijului, le spunea, cum ar fi fost normal.

Omul aceste arăta prietenos, calm, cam prea îngrijit, adică tuns scurt, chiar și cu unghiile făcute. Mama se uita mereu la unghii și tocuri, „așa vezi dacă este un om serios”. Nici până azi nu am înțeles aceasta observație, cred că era un tic, tot dinainte de război.

Și nu părea că ne vrea răul, avea și el un servici, dar despre cât de frică îi este omului de rând în România sau în Germania de propriul guvern, dictatură sau beznă socială, nu avea de gând să vorbească.

Tata oricum considera că e bine să nu te bagi în treburi în care nu știe foarte bine mai tot, atunci când știi că ceea ce spui este corect și ai succes. Acum înțeleg, cum de i se spunea neamțu, adică exactitatea au inventat-o ei, asta e.

Dar și tata după ce a ajuns înapoi în Germania i s-a rupt inima de tot.

El era de părere că sufletul face numai rău, că e bine să știi că există doar prezent, să nu economisești niciodată la mâncare și veselie, dar după ora 6 să nu cumva să mai mănânci.

A renunțat la fumat la 40, la băutură și poker la 50, la înot și sport niciodată și a trăit până la 84, iar ultima amantă a avut-o pe la 77.

— Înainte de război lăsai o bicicletă undeva, după zile o găseai, azi s-a terminat, oamenii fură și asta nu e bine, în Germania când se fură încep problemele.

Dar aici se oprea. A suferit mult înainte de a se duce de tot. Germania lui dinainte de război dispăruse, pentru mama dispăruse România dinainte de război, iar eu trebuia continuu să aud poveștile lor mutilate de durere și frânturi în multe bucăți ba de teamă, ba de un Vorsicht exagerat.

— Nu vă supărați, a continuat domnul cu un ochi pe mașină și unul în pahar, eu am venit să controlez aprobarea...

Mama tot flutura chitanța, se sprijinea de colțul mesiei, tata se ținea de pahar și se uita la cer, în curte alergau căței, pisici, curcani și tot felul de țestoase se târau printre florile mamei.

Bietul domn, îndemnat de tata, ba să ia mașina de scris, ba să mai ia un pahar de vin, a început să se bâlbâie, a renunțat să mai ceară nu știu ce semnături de protocol, a spus că revine, când ne-am scos aprobare la mașina, ne-a dat o invitație la poliție, unde să depuneam cererea să ne cumpărăm o mașină.

Tata punea toată situația pe vina nepriceperii lui în limba română, mama credea că cineva a făcut un banc prost, iar eu le explicam că suntem în 1984. În urma cu doi ani se dăduse o lege de a lua aprobări de cumpărare pentru mașini de scris.

— Dar noi am cumpărat-o de pe Calea Victoriei, adică de la stat... mai îngăima mama, bătându-l pe bietul om pe umăr, înfundându-i în brațe un buchet de liliac – „luați, că ați fost drăguț”.... el tot refuza, și zicea: „vai, doamnă, dar se poate....”

Tata încerca să înțeleagă cum se poate să te pună cineva să mai iei o aprobare pentru ceva ce ai și nici să nu vrea să o ia cu el.

Până la urmă, omul a plecat pe jos, ținându-se de buchetul prea mare de liliac.

Tata a tras concluzia că nu există decât puține explicații: Ori că limba română și românii sunt mai complicați decât și-a imaginat, ori s-au prostit de tot și dau legi aiurea, ori că eu făcusem cine știe ce și trebuie să mă prezint la poliție.

Și trăgând el această concluzie a luat a doua zi mașina de scris Olivetti și chitanța și le-a dus la poliție. Mama i-a spus că nu face bine, eu plângeam că nu mai aveam cum să scriu mai frumos fără ea. Și așa în șir indian ajunși la poliție am predat mașina de scris.

Dar nici cei de la poliție nu au vrut-o .



— Aprobare aveți?

— Nu, domnule, noi am cumpărat-o de pe Calea Victoriei prin anii 79 sau 80, de la stat, uite chitanța...

— Bine, am înțeles, semnați aici că doriți o aprobare.

Moment de mare tăcere de toate părțile.

Tata, bâlbâindu-se, s-a întors spre mama:

— Unterschreib du, ich bin kein Rumane, (semnează tu, eu nu sunt român)... și mama a semnat să obținem aprobarea să putem „avea” o mașină de scris – pe care era evident că o aveam deja, pentru că ea, mașina, era de față! Tata când nu înțelegea ceva, vorbea germană și o ruga pe mama să preia ea toate răspunderile.

Mama le prelua, rezolva și toată lumea era mulțumită, fără să fie vorba de vreo teorie a emancipării, de care aveam să aud mulți ani mai târziu.

Ne-am întors acasă cum plecasem: tăcuți, unul după altul, cu priviri mirate. Dar mașina a stat sub pat o bună bucată de vreme ca un paria.

Nu s-a mai discutat despre ea până în ziua plecării, când, brusc, am primit pașaport și aprobarea să-mi iau o mașină de scris. Am semnat că nu-mi trebuie. O privire destul de circumspectă îmi urmărea mâna când am semnat foaia că refuz. A fost foarte complicat să înțeleg multe chiar prea multe.

Acum îmi spun, că am fost mult mai fericită că nu le-am înțeles, că tare mă amăram, și îi dau dreptate tatii cu importanța gândurilor și a ochilor.

Așa s-a terminat istoria cu mașina care avea chitanța în regulă, eu am râs de mama, că nici cu chitanță nu o credea nimeni că nu a furat-o și, de fapt, pe cine interesa că aveam chitanță, când noi nu aveam aprobare.

Tata de atunci nu a mai vorbit cu nimeni. Care bătea la poartă, își imagina că iar vrea cineva ceva illogic și mama trebuia să le rezolve pe toate.

De ce ai rămas în România?

Wie bitte... răspundea cu ochii pierduți în zare, când nu dorea să răspundă. Nu aveam nici 11 ani când l-am întrebat prima oară. Mama m-a bătut pe umăr și mi-a șoptit:

— Așa ceva nu se întreabă și în nici un caz în joacă...

În vara în care am plecat din București pentru a lucra la un așa zis liceu din județul Argeș am stat o seară întreagă cu tata și am jucat table, curtea fiind o adevărată oază plină de flori, animale mai mici sau mai mari, muzică la pick-up.

„Warum bist du in Rumanien geblieben” – „de ce ai rămas în România”, l-am întrebat de data asta în germană, vrând să aud răspunsul lui, ca să termin cu miile de presupuneri sau răstălmăciri ale mamei.

— Pentru ca atunci, după război, ea mi-a salvat viața, oamenii au avut grija de mine, chind am fost bolnav, ca la sfîrsitul războiului n-aș fi ajuns acasa, eram prea bolnav.



Raspunsul la început mi s-a părut simplu, s-ar putea spune superficial, prea corect, ca și cum l-aș fi spus cuiva și ar fi avut repercusiuni asupra lui. Tata făcea puține greșeli, dar se stăpânea atât de bine că dădea impresia unui om care face totul la întâmplare.

După multă vreme, în situații limită, s-a dovedit cât de important este cel care este la momentul potrivit alături, în zile pe care crezi că nu le depășești singur și atunci te salvează omul și locul, ca o minune.

Tata nu căuta explicații, de ce nu a putut pleca, precum o făcuseră alții în primele luni după terminarea războiului.

— Minunile nu au explicații, există și trebuie lăsate în pace, ele sunt magia albă de deasupra noastră, apoi cea neagră este undeva în pământ, dar asta nu e important... și dădea din mâna lui dreaptă acoperită de pielea bătătorită de la un incendiu, căruia ca prin minune îi supraviețuise în uzinele de la Suceava prin 1957.

Așa a rămas tata apoi peste 40 de ani în București.

Dar ca să moară s-a întors acasă. Nici asta n-am înțeles. Mi-a explicat mama, tot înainte de moartea ei: există un sentiment care te îndeamnă, să te întorci de unde ai venit, închizând ciclul vieții.

„Toate la timpul lor”, un refren de familie, pe care l-am ignorat și îl tratam cu plictiseală. Mă surprinde cât de des îmi vine să îl spun totuși, la fel ca și părinții mei. Parcă și vocea se mulează după pildele acestea, ce mi s-au întipărit în memorie. Iar fiica mea are aceeași privire absentă, cum o aveam eu, când mama se încumeta să îmi explice că nu e bine ce fac și că s-ar putea chiar să fie „mare rușine”....

Dar asta e altă temă: rușinea, ce este și ce vrea ea.

Probabil că avem ceva comun cu elefanții, care mi s-a spus, își găsesc singuri cimitirul stabilit numai de ei.

La cules de rodii în cartierul Rahova

mersul la doctor . partea a III-a

Anni-Lorei Mainka /Rahov'Ani

Prin 1965, mersul la doctor se numea „mergem la policlinică“. Acolo era domna doctor, care “te face bine”. Da, mă făcea bine. Era doamna doctor Dessila. Nu știu de ce o mai țin minte. Era foarte bătrână. Precis, nu avea mai mult de 40 de ani, dar eu aveam vreo 5 și tot timpul aveam congestie sau tuse măgărească sau nu știu câte vărsături de vânt. Atunci venea salvarea la comandă și mama era la servicii, iar vecinii aveau grijă de cheia de la poartă și de mine. Apoi mama întreba vecinii unde m-au dus, pentru că injecțiile nu se prea potriveau cu diagnosticul și nu existau celulare și nici prea multe taxiuri. Mama mă găsea.



Eram într-un spital căruia i-am uitat numele, dar știu că mama nu avea voie să intre și îmi făcea semne prin geam, în mâna ținând o banană. Cred că gândul la portocale și banane m-a făcut să mă fac repede bine.

La noi, în cartierul Rahova, lumea nu prea chema salvarea. (Am auzit că acum se numește “Arafatu” și m-am cam speriat, gândindu-mă direct la fostul președinte cu basma al Palestinei). O ducea “pe picioare”.

Vecina Rarița, nu știu de ce o chemau așa, îi explica mamei că nu se duce la doctor, cu toate că avea o rană pe un picior deschisă de la diabet, pe care nici n-o acoperea și era mai mereu plină de muște:

“Păi, ce, dacă aș locui în satu’ meu, în vârful dealului, m-aș duce? Nu m-aș duce! Păi, și acu’ să mă duc să le dau ciubuc, să-mi taie piciorul... da’, mai dă-i încolo, să mă îngroape așa”.

Și pe Rarița “așa” au îngropat-o, cu piciorul ei ciuruit de răni, cu toate pulovărele ei ciuruite de molii, basmaua era nouă și la degetul mic un șiret roșu cu bănuț.

La înmormântarea ei n-am fost, dar la “a lu’ Cocoșatu”, bărbatul ei, care a adus-o la oraș din satul ei de pe lângă București - Dumitrana sau Prunaru sau Vârteju sau cine mai știe.

Rarița și Cocoșatu, primul cocoșat din viața mea, erau vecinii noștri de la numărul 10. Aveau o casă mică, mică, pe la mijlocul străzii. De ei îmi amintesc pentru că erau o pereche apocaliptică. El, mic și cocoșat rău, și ea mare, multă, colorată ca o verandă, de sus până jos, toată numai floricioaie și floricele și cu o față mare și albă. Când treceau spre șosea, pe lângă casa noastră, aveau mereu bomboane pentru mine și Mihăiță:

“Luați, vi le-am adus de la piață!”. Și luam – nu ne interesa de unde sunt. Simțeam că erau tare vechi, dar toți copiii luam, băgam în gură și ne rușinam. Gustul de vechi, cu timpul, nu ne-a mai deranjat.

Cam totul din copilăria noastră din Rahova mirosea a naftalină, chiar și fără molii. Intrase în tot, de la cele de mâncare până la mobile, în unele case intrase mai adânc și în pardoseală, “pentru că varul absoarbe tot”, îmi explica mama. Dar asta a fost.

Cocoșatu a murit brusc. L-au găsit chircit, sub plapuma burgund cu dantelă tocită. Naftalina nu mai mirosea nici ea a nouă. Ne-am strâns ca muștele, să vedem cât de mare e coșciugul pentru un om atât de mic. Nu mai țin minte cum arăta, dar știu că iar a plouat cu dulciuri, colivă și mărunțiș pe la intersecții. Dar după prima stație, pentru mine s-a terminat călătoria.

“Nu fugi ca disperata după colivă!... Ia-ți sandalele... au băgat moloz.”

Ce-mi păsa mie de moloz! Eu veneam de la internat și nu știam ce înseamnă „a-ți băga moloz” pe stradă.



Ei bine, când o stradă prin 1965, în Rahova, era înfundată cu moloz, însemna că acel moloz venea de la demolări și era plin de sârme, geamuri, cuie, zgură.

Toți copiii care se jucau tot timpul pe străzi știau să se apere, eu încercam să fac la fel. Dar nu îmi reușea.

La înmormântarea „lu Cocoșatu“, la a doua intersecție, după mormanul de oameni din urma furgonetei cu sicriul, am călcat într-o sârmă din beton armat și am ajuns la spital. După o jumătate de an de infecții, operații și cicatrice știam ce înseamnă „ne-au băgat moloz“.

La cules de rodii în cartierul Rahova

Iarna în anii 60. partea a IV- a

Era ger de te mușca pe buze, mânuși cu un deget, mustăți, fără să ai mustață. Semn că era încă februarie. Dar noi, copiii, nu țineam cont. Pentru noi, dacă era soare, era primăvară.

„Măi, fetiță, e martie, un fel de fe-martie...”

Adică, mama îmi spunea că e iarnă. „Fe-martie“ era „încă iarnă“, mai mult martie cu gust de februarie. Erau babele. Afară ger, haine țepene, străzi ca din fier de plombe, oameni împăiați prin stații, dar noi mergeam aiurea, tot înainte. Uneori ajungeam la școală, alteori ajungeam prin „magazine“. Adică în librăria vis-à-vis de Teatrul Bulandra, la „Lămâița“, o cofetărie chiar peste drum de Cișmigiu - un leu cincizeci o ciocolătică cu rom - sau la nenea cizmaru, care cred că stătea și bătea tocuri de după Al Doilea Război împreună cu nevastă-sa, Vicki, un fel de scăpătată vieneză, care greșise trenul când fugise, fată mare, de părinții din Viena. Cred că familia ei nici nu știa că mai trăia.

Tante Vicki a fost foarte darnică cu toți copiii de prin cartier: haine, bănuți, adică monezi. De atunci, la noi în vitrină, e un fel de Wilhelm Tell de plastic, pe care mi l-a dăruit când mi-am luat pantofii de la reparat, zicându-mi că e din fildeș. La copii nu se dădeau bani de hârtie. Nu înțeleg de ce, dar în copilărie nu ne dădeau decât monezi, unele de tot felul de culori, altele deja scoase din uz. Ne credeau tare copii. Și uite așa treceam noi cu bine lunile fe-martie.

Frig, frig, dar noi alergam, scoteam fiecare câte o sanie sau cum se mai numea roaba lui. Eu aveam schiuri, dar din cauza congestiilor pulmonare, pe care le tot aveam, nu aveam voie să le folosesc decât pe stradă. În copilărie am văzut muntele numai la sanatoriu, în Sinaia, unde totul era alb-negru. Inclusiv pozele. Treningul cu fermoarul lui cel galben și câteva dungi pe lângă guler este unul din puținele motive datorită cărora îmi amintesc cu drag de aceste ierni în care inhalatul, uleiul de pește și mirosul de “Cavit” îmi erau prieteni nedespărțiți și mă întrebam de ce oamenii mari din jurul meu nu le iau, cu toate că, cel puțin de câteva ori pe zi, auzeam de la doctori:



“Haide, dragă, înghite, oricum vei înghiți toată viața.”

sau

“E foarte scump, nu vezi ce bun e?”. Prea bine nu știam la ce se refereau, ei știau precis, dar acum nu mai pot răspunde la întrebări. Iar ei mi se păreau deja matusalemici, așa cum lingurile cu ulei de pește mi se păreau polonice ucigașe.

Mereu m-am întrebat cum supraviețuiau fără ulei și cavit și peniciline și inhalații câinii, pisicile, găinile, ciorile, găștele, și, mai ales, ceilalalți copii. Pentru că părinții lor nu păreau să aibă atâția bani și aveau și mai mulți copii. Iar mama, la fiecare linguriță, spunea:

“Te rog, a costat atâția bani, să nu pierdem nici un strop...” stingând lumina imediat după ce înghițeam. Cu coada ochiului mă uitam dacă se culca și ea cu mine. Se făcea că se culca. În bucătărie era mereu o veioză, mai pălpăia soba cu lemne, iar prin geamuri se vedeau luna și lumina care atunci îmi părea mare și undeva departe. Lumina de la stâlpul de lemn din dreptul porții.

La cules de rodii în cartierul Rahova 5

roman de amintiri 5/La Barieră

Intersecția principală din cartier nu se numește astăzi nicidecum.

În rotonda, care e, de fapt, un fel de hexagon turmentat, se ciocnește Strada Antiaeriană (arată ca o șosea adevărată, pe ea în alte vremuri treceau chiar și tancuri – după cum zicea domnul Fleacă, care le știa pe toate) cu ultimii metri din Podul Calicilor (astăzi Calea Rahovei), ceea ce se vede cu ochiul liber, când te uiți la balcoanele blocurilor și la oamenii care-și păzesc letargic magazinașele de jur împrejurul intersecției. Podul Calicilor continuă drept înainte prin gropi, intrând cu tot praful, ori molozul adunat pe traseu, direct în Șoseaua Alexandriei. Tot de aici pornește Șoseaua Măgurele, ce se sfârșește abia peste șase kilometri, drept la Institutul de Fizică Atomică, spațiu care și-a propus să fie orașel studențesc. Cei câțiva studenți chinezi și arabi uneori îi dau un aer internațional. În anii șaizeci, neoficial, acest diform AICI se numea La Barieră.

Noi, copiii, eram siguri: undeva trebuie să fie ascunsă o barieră adevărată, știută numai de cei mari, ca să îi prindă pe cei mici, adică pe noi, care hălăduiam după școală ori în vacanțe pe străzile cartierului după curiozități: dulciuri de la tantilele (femei la plural pe vremea aceea) care stăteau în fața porții cât era ziua de lungă, ba și vara seara în praful autobuzelor, coliva de pe la morții care se odihneau în cămăruțe joase, păziți să nu o ia din loc de bărbați amețiți și muște grase, apoi căutam biciclete sau triciclete vechi. Ale noastre aveau voie să le scoatem în public doar duminica.

Și astăzi bătrânii zic “la Barieră” și toată lumea știe despre ce e vorba. Pe hartă numele La Barieră nu există. Am întrebat cândva vecinii, care acum nu mai sunt printre noi, ce știu despre denumirea “La Barieră”.

Bătrânul Bobric (sună a croat!) de pe strada Șoseaua Vârteju - care era de fapt o simplă stradă ce ducea până în comuna Vârteju și care avea cele mai bune prune într-o curte tare înghesuită, de nu se supăra nimeni când ceream să ne dea din ele - el a fost de părere că îi spune “la Barieră”, pentru că acolo se termină linia de tramvai și se “sfârșește de-a dreptul raionu’”, adică trage să moară raionul Lenin.

Podul Calicilor, va să zică, se găsea în Raionul Lenin. Acesta nu era condus de un edil anume. Totul, totul, dar absolut totul, adică toate cartierele și periferiile, orașele și satele, străzile și blocurile, fabricile și școlile, marea și munții, pădurile și “cântecul de rață”... cum zice o glumiță, erau conduse toate în același timp de un singur tovărăș, Che-ul românesc, rămas neîmpușcat multă vreme. El apărea deghizat ba în muncitor, ba în sudor, brutar, mecanic sau țăran, depinde unde îl pozau și unde credea el că știe să mimeze cel mai bine. Sper să găsesc în arhivă o poză în care el e cu un urs. L-am admirat când eram mică și eram convinsă că tare s-a luptat să îl prindă pe urs și să-l convingă să stea la pozat... Noi, copiii din cartier, nu prea stăteam locului nici la pozat. D’apoi un urs! Acasă nu aveam voie să vorbim despre acest tovarăș, ori se vorbea în șoaptă, îi spuneam N.C...

Bucureștiul, până la reforma ceaușistă, trăia foarte bine în “raioane”, ce purtau numele celor mai luminați fii ai poporului. Nu-mi amintesc decât de o singură “fiică”, una Elena, dar care în principal nu era fiica poporului, ci “Tanti Leana din capul satului” în bancurile la care râdeam de ne stricam. Râdeam mult de tot, mai mult decât azi. Acești “fii”, trebuie să mai adaug pentru a lămuri ce făceau fiii și tăvarășul, ei bine, ne-au luminat atât de tare, încât la prima scurtcircuitare socială s-a dat totul peste cap și am rămas fără raioane, romanțe și La Barieră.

Nu existau baroni locali în nici un cântec, pentru că nu existau maneliști. Nu existau maneliști, pentru că lumea asculta Gică Petrescu, Ioana Radu sau Maria Tănase, muzică de dor și inimă albastră, dar prelucrată de muzicieni și textieri – la difuzoare de stradă, în zilele de sărbătoare, sau la radiouri mici pe pervazul ferestrelor de lemn fără grilaje, pe care se cățarau prin forțe proprii zorelele mov sau albe.

La Bariera a existat fără probleme, fără stop, fără reclame jupuite de grindină și praf ori elementul de pază, pe care scrie acum pe tricouri negre mulate pe mușchi beton “Security” (de care ți-e mai frică decât de hoții adevărați).

Am luat pulsul Raionului Lenin, o intersecție înconjurată de pomi, de magazine mici și primitive cu miros de cafea adevărată, bomboane de ciocolată amăruie și fondante, fără coloranți, sau semințe prăjite “de la Ioana și Olimpia”, care avea un bărbat “la unitate”, adică angajat în unitatea de alături, și avea

astfel voie să vândă cornetele de semințe fără nici o problemă. Tanti Olimpia avea și o mașină în fața curții, direct în intersecție, o Volgă mare și gri. Nu am văzut-o mișcată din loc niciodată și nici n-o șofa nimeni, dar era simbol de mare bunăstare. Probabil o cumpăraseră din banii pe semințe.

“Taxele pe venit” erau necunoscute și nimeni nu s-ar fi așteptat ca într-o generație până și cuvintele să fie întoarse pe dos și date la o “croitorie de vorbe”. De pildă, “romanțele” au devenit “manele”, din care unii s-au îmbogățit tare de tot, încât li se iartă azi mediocritatea și printre dinții lor de aur își permit “a vorbi

către națiune”. Tot la televizor și cu același patos ca și Tovarășul! Astăzi publicul nu mai dă nici din cap când crede că ceva nu e bine. Astăzi se tace într-un fel arțăgos și nici nu se mai speră în vremuri mai bune pe trotuarele de la La Bariera, pe lângă o bere de Azuga or mici împăturiți în ziarul “Informația Bucureștiului”.

“Spălătoria râului”, cum numea mama bodega, într-un fel făcea bine, mulți nu trebuiau să fie singuri, se ajutau cu vorba sau cu o cinzeacă și uneori îi vedeai sprijinindu-se unii de alții, chiuind refrene doar de ei știute. Plecau pe mijlocul Șoselii Măgurele, ajungând acasă foarte târziu, printre țipete de copii și înjurături de femei posomorâte de grijile zilnice.

Unii îl numeau Majoru, alții Mater, vecinul lui Bobric, un bărbat mereu îmbrăcat în costum de general, care nu știu dacă se numea așa cum își spunea sau chiar era general. Avea o nevastă, doamna Mater, de dimineată până seara fardată strident și vopsită într-un negru ca noaptea. Nu aveau copii și nici nu erau buni, dacă ne pierdeam mingea prin curtea lor.

Acest general Mater susținea că nemții, ăia de-au venit cotropitori peste București și au furat tot aurul țării, i-au spus intersecției La Bariera. Ei au pus acolo o barieră, când au intrat cu tancurile și puteau să controleze astfel ieșirile și intrările în oraș.

Nea Sandu Găuță, violonistul subțirel, calm și cu pălărie, un fel de Social Club-ul cartierului Rahova, cu trei copii de trei culori, ce se certau toată ziua, ba între ei, ba cu vecinii, nu știa prea multe despre La Bariera, dar acolo, pe marginea ei, a trăit mai mult de-o jumătate de veac, cântând la vioară cu patos, cu bucurie și calm în privirea lui cenușie, valsuri austriece probabil auzite de te miri unde. Acolo se făceau înțelegerile pentru viitoarele cununii și nunți, se închiriau hamali și căruțe pentru toate ocaziile, acolo, pe colțul din dreapta, unde era bodega mică cu o tejghea joasă, scaune de plastic, pe care nu se știe de ce nu le fura nimeni, pe terasa care stătea într-un fel chiar în drum, nederanjând însă prea tare, până la “Eliberarea” din 89.

Șeful căruțaș pe zonă se numea domnul Pațac, avea doi cai, o căruță mare pentru scânduri lungi și una mică pentru saci. Om falnic, cu cea mai mare burtă dintre toți locuitorii de pe Șoseaua Măgurele, cu o mustață ce îi ajungea pe piept și o nevastă opusul lui, pitică, slabă, se mișca repede, făcea prețurile la tocmeală

și era mereu îmbrăcată în negru. Tanti Pațac era șeful instituției care transporta tot ce nu putea fi cărat cu brațele. Familia Pațac nu avea copii, avea angajați câțiva nevoiași care stăteau la ei pe casă și masă. Terenul lor cu casa, care era formată din câteva camere mari și câteva camere mici din pământ, era vecin cu cea a arhitectului Brătianu, doctorul de pomi, care altoia și găsea soluția tuturor bolilor la vița de vie ori a trandafirilor.

Cei care beau prea mult se odihneau pe la colțurile Barierei și își continuau afacerile sau beția după o scurtă trezire cu pâine caldă, cârnați proaspeți cu gogonele și varză murată în butoaie uriașe. Vis-à-vis era un centru de pâine, o alimentară și mai mică, unde un “mandatar deștept vienez” adusesse cândva râșnițe uriașe din cupru roșcat închis. Mama mi le arăta de fiecare dată și zicea cu pieptul împăcat: “Astea mai sunt din cele de dinaintea războiului”, un fel de “bine că ele măcar au scăpat”. Cu ele se măcinau continuu boabe frumoase de-un singur sortiment, venite în saci mari, pe care stăteau scrise litere cu smoală în limba engleză. Dar atunci engleza era limba dușmanului de clasă, toată lumea în jurul meu învăța rusa din manuale “Să învățăm limba rusa cântând”. Dar pe nici un sac, indiferent ce era în el, nu scria nimic în rusă. În singurul frigider al măcelariei de-o șchioapă erau expuse și capete de miel, porc sau iepure cu ochi fără gene, ce mă înspăimântau cu privirea lor fixă și rece. Nu mai mâncam carne o vreme de frică să nu fi înghițit vreun ochi.

Fosta frizerie este astăzi un mic magazin cu tot felul de fiare. Ea era plasată direct în stația de autobuz. În timp ce așteptai, te puteai tunde, bărbieri sau puteai sta pur și simplu de vorbă despre știrile venite prin sita unui radio vechi, uitat probabil de soldații germani. Totul era îngust, dar curat, mirosind a săpun. Nu știu dacă dezinfecția se făcea cu altceva decât cu spirt sau o piatră amară, dar nu-mi amintesc ca cineva să fi avut apoi vreo exemă. Piepșenii erau din os sau dintr-un fel de metal argintiu și rezistenți, nu din plastic. Pedichiura și manechiura nu se făceau decât de la Piața Rahova spre oraș, aici nici vorbă. Frizerul era un bărbat mic, șchiop, cu o nevastă la fel de mică și aproape oarbă. Precis că nu aveau prea mare școală de frizeri, dar scaunele lor erau mereu pline cu oameni mulțumiți. Înaintea sărbătorilor așteptau ciorchine la ușă, atunci aduceau și copiii. Eu mergeam la Ciufulici, la nenea frizerul n-am fost niciodată, decât mă uitam prin geam și n-aveam curaj să întreb de unde a luat ligheanele de porțelan italianesc. Astăzi sunt sigură: tot vreun soldat german le adusesse, ca să fie sigur că frizerul îl tratează curat “ca la el acasă”, adică în Germania dinainte de Război.

Pescăria era o tarabă mare, pe care tronau ligheane înconjurată cu găleți, toate pline cu pești vii, lângă cișmeaua din colțul bisericii, ce era continuu plină. Pe vremea aceea singurii pești morți erau în conserve albăstrui cu o sardea prăfuită sau cei câțiva de decor între cuburi mari de gheață. Ah, să nu uităm: frigiderul era o raritate, îl chema Fram sau Polar și îl aveau doar cei cu dare de mână, restul omenirii cumpăra gheață, de pildă prin Cotroceni unde stăteau

mulți elevi, copiii lu' cutare și cutare, ghiața venea acasă cu omul care aduce ghiața.

Biserica era mereu plină ochi: era atât de mică, încât alaiul de oameni la sărbători, nunți sau înmormântări inunda de fiecare dată Șoseaua Măgurele. Astăzi, cetățenii cu dare de mână au renovat lăcașul și au ajutat la refacerea acoperișului și a vitraliilor. Ce era înainte Cârciuna și colțurile din La

Bariera înseamnă astăzi Biserica. Ea, Biserica din La Barieră, este ultimul și singurul martor al celor șase decenii care au trecut peste acest colț de Rahova. Restul gardurilor, caselor, magazinașelor s-au lăsat privatizate, vândute, demolate, strivite parcă de-un mare bocanc cu plachiuri sau pingele uriașe, ce-a reușit să distrugă prietenii între violoniștii cartierului cu profesorii școlii de pe șosea, sau buna vecinătate a vânzătorilor cu localnicii.

Ceea ce e mai trist: noii vecini care au cumpărat din economiile lor incredibile din Italia, sau de oriunde, terenurile de pe lângă La Bariera, sau casele localnicilor sărăciți sub valurile democrației, au adus cu ei și tradiții necunoscute cartierului nostru. Procesul de adunare a aluviunilor sufocă malul unui fluviu, proces ce se regăsește astăzi printre oameni. Prin așa-zisa eliberare de la marginea Europei, unde se află România cu adevărat înscrisă pe hartă, regăsim acest proces natural: aluviunile sufocă, mărfuri la care cu câteva decenii în urmă nu s-ar fi uitat nimeni, gesturi, vorbe, mășcări și mai ales nume pe care le auzi scrâșnite din dinți sau țipate în gura mare... N-am avut, desigur, nicio colegă pe care s-o cheme Formația. Sau altcineva nu și-ar fi numit nicidecum copilul benevol Telegrama... Culoarele caselor nu mai sunt albe sau cărămizii sau gri, ci culori dureros de stridente. Uneori, cred că vor să imite atmosfera de prin Italia sau Spania, dar acolo acele culori dau bine în altă lumină și sub un alt cer.



Emil BUCUREȘTEANU

Data nașterii: anul 1932, luna ianuarie, ziua 28, în localitatea Roznov, satul Slobozia, județul Neamț.

Licențiat al Facultății de Filosofie, București, 1958.

Activitate profesională: Muncitor la Bicz, redactor la ziarul „Flacăra” Piatra Neamț, profesor de Limba română și de Filosofie la diferite școli din Piatra Neamț. Pensionar din 1994.

Debutul în activitatea publicistică îl face la ziarul „Flacăra” Piatra Neamț. Colaborează cu articole la ziarul regional Bacău, la revista „Magazin” București, la Gazeta învățământului, Anuarul Colegiului Național de Informatică din Piatra-Neamț, revistele „Dor de Dor”, Ialomița, „Moldova literară”, Iași „Literaria”, Craiova, „Cetatea lui Bucur”, București, „La Tazlău” Neamț etc.

Volume:



Naiana și Rașela, Editura „Timpul”, Iași, 2006;
Student în filosofie, Pagini de dragoste, Editura „DramArt”, Iași, 2006;
Ani de școală, memorii, Editura „Universitas”, Iași, 2007;
Muntencele, Editura „Junimea”, Iași, 2007;
Iubiri vinovate, Editura „Infarom”, Craiova, 2007;
Drumuri întrerupte (Împreună cu Emilia Țuțuianu), Editura „Mușatinia” Roman;
Poeți nemțeni (Antologie pentru copii și adolescenți), Editura „Timpul”, Iași, 2008;
Poemele iubirii, versuri, Editura „Crigarux”, Piatra-Neamț, 2009;
Proprietatea e sfântă, Editura online „Semănătorul”, 2009;
Povestiri, Editura online „Semănătorul”, 2009;
Cronici, eseuri, Editura online „Semănătorul”, 2009;
Poeziile mele, Editura online Semănătorul, 2010.

Ediții: Nichita Bistriceanu, Glasul sufletului meu, Editura „Crigarux”, Piatra-Neamț, 2008.

Liliacul alb

... N-ai vrut să culegi cu mine / liliacul cu cinci foi

Trecuseră zece luni, de când Mihai Cernescu nu mai fusese în Capitală. În cinci ani de facultate se obișnuise cu Bucureștii mai ceva decât cu satul natal. Abia aștepta să treacă vacanțele să se întoarcă la facultate, să-și vadă colegii, parcurile, străzile cu vitrine luminoase.

În 1958, la terminarea școlii, cu repartiția în mână, avea să se stabilească în Nordul Moldovei, cu gândul că, dacă nu se va putea întoarce cu un domiciliu stabil în Capitală, va reveni măcar o dată pe an să-și revadă orașul studenției. Când după 1 mai directorul ziarului întrebă pe redactori: „Cine vrea să meargă la București să ducă pozele pentru a face zincuri?” el ridică mâna ca un școlar harnic.

— Mă duc eu! zise el, repede.

— Știi unde este zincografia? întrebă directorul.

Mihai ridică din umeri. În anii de practică nu mai fusese niciodată.

— La „România liberă”, îi spuse administratorul Braunstein, cel care avea această sarcină când era nevoie de ilustrat ziarul cu actualitatea locală.

— Păi, cum să nu știu?! Pe Brezoianu era drumul meu în trecere spre facultate.



Cu plicul de poze pus în geanta ce și-o cumpăraseră din primul salariu, cu delegația și foaia de drum clasa I, vizată la casa de bilete de la biroul de voiaj, Mihai luă acceleratul de București de la miezul nopții. În anii studenției drumurile dus-întors de acasă la facultate le făcea ziua. Trenurile pline de fum, de gălăgie, de sforăitul unor oameni obosiți și pestriți îl indispuneau. Ziua ieșea pe culoar și număra gările mici prin care trecea, privea ogoarele verzi, vara, sau întinsul imaculat al zăpezii, iarna. Rar, intra în vorbă cu vreun călător, mai mult obligat să răspundă politicos la întrebările banale: "Unde merge? Dacă este însurat? Cu ce se ocupă?". Acum plecase noaptea, trebuia să ajungă dimineața în Capitală, să rezolve într-o zi treburile și să se întoarcă imediat pentru a doua zi, când era și o ședință de redacție. Aceasta a și fost condiția plecării la București și el s-a angajat s-o îndeplinească. Era doar un începător, chiar dacă era singurul cu școală superioară din redacție. Ceilalți aveau state vechi, fuseseră muncitori, scriau la revista culturală a regiunii, aveau prieteni la comitetele de partid.

Ajunse în gară la timp, odată cu formarea garniturii ce trebuia atașată la acceleratul ce venea dinspre Vatra Dornei. Se urcă în primul vagon și-și căută locul 32. Era la geam și în direcția de mers a trenului, așa

cum o rugase pe casierită să-i dea. Se așază comod în fotoliul de pluș și așteptă plecarea trenului. Curând, compartimentul se umplu cu încă cinci călători, oameni în vârstă, trei bărbați și două femei. Doi dintre bărbați și femeile păreau a fi două familii. Al cincilea se așază în dreapta lui. Adormiră curând, cu zgomote specifice vârstei. Bărbatul de alături își lăsă capul peste el. I-l dădu deoparte, primind scuzele de rigoarea, dar după câteva minute se rezemă iar de el. Ieși pe hol, își aprinse o țigară și deschise geamul. Venea aer rece, îl închise la loc. Colindă culoarul de la un capăt la altul de mai multe ori. Reveni în compartiment.

— Tovarășul, fiți drăguț și faceți-mi loc și mie!

— Vă rog, să mă scuzați. Am avut o zi grea. Și noaptea trecută am petrecut-o tot pe tren.

Vecinul se ridică, se îndreaptă de șale, își face loc printre picioarele celorlalți și iese pe hol. Revine și își reia locul. După cinci minute adoarme din nou, rezemat pe spate. Din când în când, îi cade capul în față. Se trezește, își scoate o batistă și se șterge pe la gură. Ceilalți dorm, cu picioarele întinse dintr-o banchetă în cealaltă. Mihai șterge geamul transpirat și privește în întuneric. Din când în când, apar mici lumini, se aude fluieratul locomotivei, se simt trecerile pe lângă acele de schimbarea liniilor.

— Ce caut eu în București? se întrebă el. Nu puteam să stau liniștit acasă?



Cu cinci ani în urmă călători tot așa într-o noapte de august, pe același drum, dar care nu se oprea la București, ci mai departe, la Pitești. De acolo luă un autobuz plin de tineri ca și el, obosiți, dar gălăgioși, și ajunseră sub poalele Făgărașilor, în tabără la Brădet, o stațiune cu două pavilioane, un bloc alimentar cu o sală de mese imensă și o clădire mică pentru tratamente. Totul era ascuns într-o pădure de brazi, aproape seculari, tivită de apa zburdalnică a Vâlsanului.

Imaginile de atunci începură să-i revină, secvență cu secvență, în minte. Apoi anii de studenție, Căminul studențesc “Matei Voievod”, Cișmigiul, plimbările pe lacul Herăstrău, ceasul de la Universitate, vizitele la Muzeul Republicii, actorii Vraca, Bulandra, Calboreanu, Dacian și, în sfârșit, Grădina Icoanei. Toate au trecut prin fața lui, ca un film de lung metraj, în timp ce privea noaptea.

Apropierea de destinație și apariția zorilor îi aduse în minte obligația ce o avea de îndeplinit, de făcut niște zincuri după fotografiile ce le avea la el. Deschise geanta să vadă dacă le mai are. Se ridică, spuse tovarășilor de călătorie, treziți și somnoroși să-i facă loc și ieși pe hol. Coborî primul din vagon și porni grăbit spre ieșirea dinspre Palatul Telefoanelor. Luă tramvaiul și coborî pe Schitu Măgureanu, traversă Cișmigiul și ajunse la zincografie. Se simțea liber, un hoinar, ca în primele zile de studenție când căuta să cunoască marele oraș.

Înainte de a părăsi Bucureștiul, Mihai mai trecu o dată prin Grădina Icoanei. Merse direct la banca pe care o cunoștea atât de bine și de care se legau amintirile atâtor seri de iubire petrecute până în noapte târziu. Aceeași bancă a fost martora despărțirii, când ea îi spusese direct, fără menajare, că s-a căsătorit. Trecuse doar un an de la acea dată și aducerile aminte erau vii.

Era în luna mai, la începutul ei. Nu se revoltase, nu-i reproșase nimic. Se ridicase de pe bancă, trecuse printr-un tufăriș de iasomie și se îndreptase spre un liliac înflorit, ce se afla lângă un gard ce despărțea grădina de curtea unei vile. Rupsesse o creangă mică, bucsită de flori, și se întoarsese la banca unde Corina stătea cu capul între palme.

— Spre amintirea prieteniei noastre, spuse el, și-i întinse buchetul cu flori albe.

Apoi, continuă: “Să mergem! Timpul s-a oprit în florile de liliac. Rămâi cu ele, eu nu mai sunt”!

Grădina Icoanei, după un an, era și nu era aceeași. Și banca se afla la locul ei, doar că fusese vopsită proaspăt. Și liliacul de lângă gardul vilei era înflorit. Se duse și rupse o crenguță cu flori. O lăsă pe bancă și plecă. Era aproape de ieșirea din grădină când se gândi să ia florile cu el. Se întoarse cu pași grăbiți, se apropia ora de plecare a trenului. Banca era ocupată. Dădu să se întoarcă.

— Mihai! se auzi strigat de vocea pe care nu o uitase.

— Corina! Tu...

— Îți fac cunoștință cu soțul meu.



— Deși stăm în celălalt capăt de București, în Balta Albă, și sunt atâția arbuști de liliac înfloriți, soția m-a adus în Grădina Icoanei. Zice că liliacul de aici miroase cel mai frumos.

— Spune și tu dacă nu este adevărat, zise Corina și îi întinse să miroasă crenguța cu flori.

— S-ar putea. Și eu am acasă o tufă de liliac, minți Mihai. Nu are acest miros. E ceva deosebit.

— Am să vin în fiecare an să iau câte o crenguță să-mi împodobesc casa. Tu nu-ți iei?

— Merg în provincie, mărturisi Mihai. Până mâine, când ajung în Moldova, se vestejește.

— Își va reveni, dacă o pui în apă. Ține mult. Liliacul din Grădina Icoanei are ceva aparte. O vitalitate...

— Anul trecut a venit cu o creangă de liliac și a ținut înflorită o săptămână. În fiecare seară o mirosea. Obiceiuri de femeie, interveni soțul.

La insistențele Corinei, Mihai trecu din nou prin tufa de iasomie și rupse două crenguțe pline cu flori. Îi oferì una Corinei. Își ceru apoi scuze că pleacă, fiindcă avea tren la 22.

— Să ai grijă de liliac! îi spuse Corina. Să nu-l uiți în tren.

— Sigur, n-am să-l uit. Țin bine minte...

Era 5 Mai. Ziarele comuniste sărbătoreau ziua presei, ziua în care se născuse Marx. Obosit, nedormit de pe drum, Mihai participă la manifestarea organizată de ziar. Participau redactorii și personalul administrativ al redacției, mai mulți corespondenți voluntari, secretarul cu propaganda de la comitetul de partid și câțiva invitați despre care se scrisese elogios în paginile ziarului.

Mihai privi sala pentru a-și găsi un loc. Căuta de fapt pe cineva, nu ca să stea de vorbă, ci pentru a nu sta solitar în sala mai mult de jumătate goală. Zări în primul rând de scaune frizura creată și neagră de pana corbului a colegului de la scrisori. Alături un păr ondulat, lăsat pe umeri. I se păru că îl cunoaște foarte bine. “Nu se poate, nu poate fi Corina!”, își zise. “Era în București”.

Se duce și se așează lângă colegul de la scrisori.

— Ai venit? îl întreabă acesta.

— După cum vezi, îi răspunde Mihai, atent mai mult la părul fetei, a cărei privire era îndreptată spre vorbitorul de la tribună.

— La ce te uiți? îl întreabă colegul.

Mihai ridică din umeri.

— Vrei să-ți fac cunoștință? E corespondenta noastră. Am recrutat-o zilele trecute. Ți place? Tovarășa Constantinescu, îl cunoașteți pe colegul meu? se adresă el, intempestiv, fetei.



— Nu! îi răspunse aceasta, după ce se întoarse cu fața.

De sub părul blond închis apărură o față de adolescentă cu ochi albaștri adumbriți de sprâncene lungi și arcuite frumos de mama natură.

Mihai își spuse numele de familie.

— Norica, zise ea, spunându-și numele de botez.

Mihai făcu ochii mari. Pe Corina o chema, de fapt, Norica. Odată, înainte de o plimbare prin Cișmigiu, cumpărase o revistă de rebus și împreună cu prietena lui încercase să descifreze niște formule de anagramare. Așa a ajuns la transformarea propriilor nume. Pe Mihai îl transformase în Miahî, în Ihaim, în Haimi.

Suna anapoda. Din Norica, după Carion ieși repede Corina. Și așa o strigă în cei patru ani de studenție rămași.

— Cum ați zis? Corina?

— Nu, Norica. Corina este un nume frumos, dar tata m-a declarat la primărie cu numele Norica.

— Cred că a greșit, spuse Mihai. A încurcat literele.

Și Mihai îi arată cât de ușor Norica poate deveni Corina.

— Eu sunt Norica! și fata întoarse fața la conferențiar.

— Corina! o strigă Mihai.

Norica întoarse capul.

— Primiți, vă rog, această crenguță de liliac.

Norica duse florile la nas.

— Ce frumos miros!

— Sunt de pe un alt tărâm, al mirosurilor plăcute. Am fost astă noapte acolo și le-am furat de la un balaur care păzea grădina zânelor. Nu știam că azi am să întâlnesc o altă zână.

Noua Corină se roși toată. Totuși, reuși să se apere.

— Zânele sunt doar în imaginația mincinoșilor. Eu mă știu ce și cum sunt.

— Dacă vă spun eu că sunteți frumoasă, mă credeți?

Fata îi mulțumi politicos, apoi se întoarse cu privirile la redactorul șef, care prezenta o dare de seamă, plictisitoare. Vroia să scape de privirile insistente ale intrusului din viața ei. Nu înceta să se uite din când în când la florile de liliac, să le ducă la nas și să le miroasă.

Adunarea se termină cu felicitarea corespondenților și colaboratorilor.

— Vă mulțumesc pentru flori, îi spuse fata lui Mihai, pentru a doua oară.

— Florile și femeile de regulă încalcă legile fizice. Deși sunt frumoase, ele se atrag, nu se resping.

— Pe multe fete mințiți așa? dădu replica Norica, nevrând să rămână datoare și avu ultimul cuvânt.



— Pe cine căutați? o întrebă redactorul-șef pe Norica, a doua zi. Mi se pare că v-am văzut ieri la ședință. Sunteți corespondentă, nu?

— Pe tovarășul de la scrisori, îi răspunse Norica. I-am adus un articol.

— Tovarășul Nichifor este plecat pe teren. Despre ce este vorba?

— Am scris ceva despre activitățile școlare din comuna...

— Atunci, să-l chem pe Mihai. Discutați cu el. Te rog, cheamă-l, se adresă redactorul-șef către Anuța, dactilografa care încetă să bată la mașină și asista dezinteresată la discuție.

Când fu trimisă să-l cheme pe Mihai expresia feței i se schimbă imediat.

În redacție era obiceiul ca redactorii să dicteze articolele, iar Anuța să le scrie la mașină. Mihai îi dicta repede și clar, dar Anuța, deși era o dactilografă foarte ageră, scria repede și bine, ba se făcea că n-a înțeles

un cuvânt, ba își permitea să-i dea o sugestie. Mihai nu se supăra, dimpotrivă îi făcea hatârul, îi mulțumea spunându-i „sărut mâna”.

— Tovarășul Mihai este plecat până la tipografie. Știu precis. Trebuie să vină. L-am rugat să-mi ia și mie o ciocolată când a plecat. Tovarășa n-are decât să aștepte. Vă rog, luați loc! se adresă autoritar Anuța către Norica.

După ce redactorul-șef ieși din redacție, Anuța o măsură din cap până-n picioare pe Norica.

— Nu-l cunoașteți pe tovarășul Mihai? i se adresă, apoi, ea.

— Nu, îi răspunse Norica.

— Mă mir. El este cunoscut în toate satele, mai ales în școli, la căminele culturale. Pe la dumneavoastră n-a fost.

— Știu eu?... O fi fost. Poate pe la director...

— Da', nu citiți ziarul nostru? Scrie așa de frumos! A făcut multe portrete de constructori ai socialismului. Sigur o să vă facă și dumneavoastră. Sunteți bibliotecară?

— Nu, profesoară. Adică, vreau să devin profesoară.

— Cum?... Sunteți sau nu sunteți profesoară?

— Predau ca profesoară, dar mai am de învățat. Sunt la fără frecvență.

— A... Da. Înțeleg. Și scrieți la ziar la noi...

Anuța încercă să o descoasă cât mai mult pe Norica. Simțul ei de femeie îi spunea că necunoscuta i-ar putea fi o concurentă la dragostea ei. Deși Mihai nu-i spusese niciodată că o iubește, n-o invitasese la nicio plimbare sau film, Anuța se îndrăgostise de el, iremediabil. Fusese suficient să-i mulțumească pentru că i-a scris articolele, că odată, într-o dimineață, când era singură în birou, să-i spună „sărut mâna” sau s-o întrebe dacă a dormit bine. Ceilalți redactori o priveau de sus, deși ea avea liceul, iar ei abia începuseră această școală la cursurile serale sau la fără frecvență.



— Tovarășul Mihai, vă așteaptă tovarășa, i se adresă Anuța în timp ce ușa redacției nici nu fusese închisă.

— Cine mă așteaptă?

— Tovarășa. Zice că este corespondentă a ziarului și a venit cu un articol. N-a vrut să i-l dea tovarășului redactor-șef.

— Dumneavoastră !?

Norica se ridică în picioare.

— Vă rog să mă scuzați că v-am făcut să mă așteptați. Cu ce vă pot fi de ajutor?

— Cu nimic, răspunse Norica. Aveți aici un plic.

Mihai luă plicul și, înainte de-al deschide, o pofti în biroul lui.

— Tovarășa zice că se grăbește, interveni dactilografa.

— Da, mă grăbesc, trebuie să prind cursa de 12. După masă am ore, se scuză ea, și se îndreptă spre ieșirea din redacție.

Mihai îi deschise ușa.

— Poftiți, dacă nu vreți să mai stați, zise el cu amabilitate și o urmă. Totuși, trebuie să văd despre ce este vorba în articolul adus.

— Nimic, îi răspunse Norica.

— Cum nimic? o întreabă el și deschise plicul.

Găsi o filă de hârtie împăturită în patru. O desfăcu. În mijlocul ei era o singură propoziție, scrisă cu litere mari: „Te Iubesc!”. Mai jos o semnătură: Corina. Scrisă caligrafic, lizibil. În josul paginii, data: 6 mai, 1959.

— Frumos articol! îi spuse Mihai. E de pagina întâi. Poate chiar editorial.

Norica îl sărută pe obraz, brutal de apăsător, și plecă.

— Stai! strigă Mihai. Stai!...

Norica însă nu-l auzi. Sau se făcu că nu-l aude.

* * *

Mihai reîntră în redacție, încercând să introducă coala de hârtie în plic.

— Dacă nu-i nevoie de prelucrat, poți să-mi dai articolul să-l bat la mașină.

— Nu acum. Mai târziu poate. Nu-i de actualitate.

— Dar sărutul este de actualitate? îi reproșă Anuța.

— Te-ai uitat prin fereastră? Nu-i frumos!

— Da-i frumos să vă sărutați în drum? Poate că vă vedea tovarășul prim.

— În fond, ce te interesează pe tine ce fac eu?

La această replică brutală, Anuța începu să plângă.

— Mă rog, de ce plângi? o întreabă Mihai, cu o oarecare indiferență.

— Fiindcă sunt o proastă.

- Nu ești deloc proastă, îi răspunse Mihai, făcându-se că nu înțelege de ce este supărată. Ești o fată foarte deșteaptă. Scrii foarte bine la mașină, m-ai învățat și pe mine multe lucruri despre ortografie.



— Ba nu... Sunt o proastă. Am crezut că...

— Ce ai crezut? o întrebă Mihai.

— Nimic. Și, după ce se șterse cu dosul palmei pe la ochi, continuă. Tovarășul secretar de redacție a zis că are nevoie de un articol despre cultură, ceva despre teatru, o cronică la spectacolul de aseară. A zis să treci pe la el.

— Bine! Mulțumesc și să nu te mai consideri o proastă.

După aceasta, Mihai intră la secretarul de redacție, ieși după un minut și se duse în biroul lui. Reveni cu două file scrise.

— Te rog, scrie acest articol. Sper să înțelegi scrisul. Îl vrea pentru ziarul de mâine.

Anuța îl luă fără tragere de inimă. Peste câteva minute, în camera de la intrare, care ținea loc și de secretariat, era doar ea și mașina ei Olivetti care tăcânea ritmic. Anuța deveni imediat una cu mașina de scris. Lacrimile din ochi dispărură. După câteva minute se ridică cu două pagini scrise și intră în biroul lui Mihai. Din ușa îi spuse:

— Poftim! E gata.

— Mulțumesc și sărut mâna! Ține floarea asta de liliac, ca să nu mai plângi.

Venind de acasă, Mihai se abătu pe o uliță a satului unde știa că se află arbuști de liliac. Erau plini de floare. Rupse un buchet și veni cu el la serviciu. Căută un vas, găsi un borcan, îl umplu cu apă, introduse florile și-l așeză în fereastra din fața biroului .

— Ce frumoase sunt! Miroase și frumos. Albul reprezintă puritate.

— Și tu ești pură, o flată Mihai pe Anuța. Sper să nu mai plângi.

— Dacă te iubesc, își spuse ea plângăreț oful.

— Nu-i bine. Pe mine nu mă mai interesează dragostea. Te dezamăgesc. Putem fi doar prieteni, colegi de servicii, care se respectă, se ajută.

Anuța îi lăsă florile pe birou.

— Tovarășul secretar a zis că are nevoie imediat de articol. După ce îl corectați, vă rog să i-l duceți.

— Am primit sarcini noi din partea C.C. al P.C.R., le spuse redactorilor secretarul cu propaganda de la Comitetul raional de partid la adunarea generală a organizației de partid. Ziariștii trebuie să se implice mai mult, prin mijloacele specifice activității lor, în munca de lămurire a țărănimii pentru a cere de bună voie ca să intre în gospodăriile colective. Comitetul raional de partid și-a stabilit ca sarcină ca în lunile următoare, până la strângerea recoltelor, în comuna Delioara, să se înființeze gospodăria colectivă. Au fost trimiși pentru desfășurarea muncii politice de lămurire a țăranilor cei mai buni activiști de partid de U.T.C., de la Sfatul popular. Ziarul trebuie să desfășoare o amplă muncă de oglindire a

succeselor colectiviștilor din celelalte comune ale raionului și s-o prezinte țăranilor din Delioara. Cuvântul partidului trebuie să ajungă în fiecare casă, iar ziarul are un rol hotărâtor în această direcție.

În proiectul de hotărâri a Adunării generale se stabili ca la Delioara să fie detașat Mihai până la înființarea colectivei. Chiar în aceeași zi, după terminarea adunării generale de partid deschise, Mihai își luă delegație pentru o săptămână și, după ce trecu pe la gazdă, își puse în geanta de reporter o pereche de pijamale, săpun, peria și pasta de dinți, și se îndreptă spre autogară. Spre seară, era la Delioara. Nu mai fusese niciodată. Merse direct la Sfatul popular, în fața căruia oprise, de altfel, și autobuzul.

— Tovarășul președinte este la căminul cultural, îi spuse paznicul. Este aproape. Lângă conacul boieresc. Școala veche.

Cu gândul unde va dormi, Mihai urcă mai întâi câteva trepte ale unei scări din piatră, pătrunse într-un hol mare din care se dădea în patru săli de clasă. Intră în una în care se auzea ceva zgomot, prin niște uși imense. Pe o scenă din scânduri negeluite, cu un fundal de perete văruiat cu mulți ani în urmă, pe care era agățată harta României flancată de două steme mari, una roșie cu secera și ciocanul, stema partidului, cealaltă, stema republicii, cu schelele de petrol pe fondul unor munți de brazi cu o coroana de spice de grâu, câțiva băieți și fete vorbeau ceva nedeslușit încă de el. Merse la un grup care stătea pe o bancă lungă, fără spătar, din cele care se folosesc de țărani la praznice sau la nunți.

— Cu tovarășul președinte vreau să vorbesc, se adresă Mihai unuia care stătea la marginea bănci.

— Eu sunt, i se răspunse.

— Sunt de la ziar. Tovarășul secretar a zis că trebuie să vin la dumneavoastră și să scriu despre colectivizare.

— Și ce trebuie să fac eu?

După ședința de la redacție, însuflețirea cu care vorbea secretarul de la comitetul raional de partid, indiferența președintelui îl surprinse pe Mihai.

— Știu eu, să-mi faceți cunoștință cu niște țărani care s-au înscris în colectivă.

— Da, dar asta poate mâine, dacă i-oi găsi pe acasă. Acum luați loc să vedem ce spun actorii noștri.

— Actori?

- Amatori. Avem duminică serbare. Voi, de la ziar, poate sunteți mai pricepuți. Le dați o sugestie și lor.

Cum venea noaptea, Mihai se gândea mai mult unde are să doarmă. Cu ani în urmă, în 1951, fuse trimis într-o comună ca agitator pentru mobilizarea țăranilor la alegeri. Dormise pe birourile de la Comitetul provizoriu mai multe nopți împreună cu paznicul instituției. Nu-i surâdea astfel de situație și se gândi



că mai bine venea a doua zi. Îndrăzni să-l întrebe pe președinte dacă au o cameră de oaspeți.

— Poate vreți și o saltea vie? îi răspunse acesta. Apoi deveni serios. O să găsim noi unde să dormiți, dacă nu sunteți sensibil la purici.

— Am mai avut de a face cu asemenea ființe, ba chiar și cu altele mai mari, cu chicherițe, și nu m-am speriat. Numai să nu mă plouă.

— Atunci, îi bine. Să chem o fată din acestea poate te găzduiește ea. Norica, vino puțin aici!

Se înserase de-a binelea. De la căminul cultural până acasă făcură drum de jumătate de oră, deși parcurseră doar o jumătate de kilometru.

— Ai mai scris vreun articol? o întreabă Mihai.

Norica nu-i răspunse. Îl anunță:

— Aici stau eu!

Un gard de nuiele separa casa de un colț de uliță. O poartă în două părți era pentru intratul carelor. Alături, o portiță pentru intratul persoanelor. Ceva obișnuit la orice casă de gospodar. Pe Mihai îl impresionează doi plopici ce străjuiau intrarea. Îi privi îndelung și i se păru că se sprijină cerul pe ei, atât de aproape erau stelele. O lună imensă apărură de după un deal din apropiere și nu știu de ce, lui i se păru un peisaj de mister.

— Intră! îl invită Norica.

— N-ai câine?

— Am, dar nu mușcă oameni, e foarte prietenos.

— Atunci, cine te păzește să nu te fure vreun balaur?

— Plopii. Bunicul, care stă în casa de alături, i-a plantat când s-a născut mama și a păzit-o. N-a furat-o nici un balaur. S-a dus singură și eu sunt urmașa lor.

— Înseamnă că ești o balauriță. Nu scoți flăcări pe gură, cumva?

— Intră! Nu-ți fie teamă ca n-are să te mănânce nimeni.

Casa avea un cerdac mare, în care Norica pusese o masă și două scaune din răchită, împletite.

— Eu mai stau afară, îi spuse Mihai. E prea frumoasă seară.

— Voi, ziariștii, sunteți cam visători, îi reproșă Norica.

— Din contră, suntem prea realiști. N-avem timp să visăm. Trebuie să scriem despre oameni și oamenii nu sunt nici plopici, nici lună, nici stele.

— Și, ce scrieți despre oameni, mă rog, de n-aveți timp să visați?

— Prostii! Ce să scriem?

— Bine, că cel puțin recunoști.

— Ce recunosc?



— Că scrii prostii. Dar și celor care scriu prostii cred că le este foame, așa că mă scuzi pentru o clipă, să văd dacă mi-a lăsat mama ceva.

Norica făcu câțiva pași pentru a intra într-o bucătărie de vară.

— Corina! strigă Mihai.

Norica se opri și întoarse capul.

— Spuneai, mi se pare, că te cheamă Norica.

Norica făcu un gest care exprima ciudă și plecă mai departe.

— Corina! strigă Mihai din nou.

— Spune, ce vrei? i se adresă ea revoltată.

— S-a ascuns luna într-un nor. Vino, s-o vezi!

— Dacă s-a ascuns, ce să văd?

— Luna. Te rog!

Mihai se apropie de ea și încercă să o sărute.

— Mai încet că ați greșit adresa! îi răspunse Norica supărată. Pofțiți, să vă arăt unde o să dormiți.

— Nu, mai stau aici. Îmi este totuși foame. N-am mai avut timp să trec pe la cantina partidului ca să mănânc la prânz. Am cumpărat doar niște covrigi de la autogară. Nu vrei și tu unul?

— Mulțumesc! îi răspunse Norica. Am să-ți aduc o cană cu lapte. Cu covrigi cred că este bun.

Mihai îi răspunse cu o zicală de-a locului.

— Ce-i mai bun pe lumea asta? Colăcel și lapte dulce.

— Așa zic țiganii, completă Norica. După culoare, după părul creț pari a fi țigan.

— Semăn cu mama. Tata zice că a luat-o de la o șatră, atunci când o alintă, iar mama îl face evreu. Tata are părul roșu.

- Dacă mai stăm de vorbă, nu mai mănânci. Și nici eu. Așa că așteaptă puțin. Dacă te plictisești mai numără stelele de pe cer.

— Pe stelele de pe pământ le pot număra mai ușor, ești singura.

Norica dădu din mână, semn că asemenea declarații le mai auzise și că sunt vorbe goale. Îi dădu totuși o replică

— Vrăjeală!...

Apoi plecă. La scurt timp se întoarse cu două cani cu lapte fierbinte. Mihai scoase din geantă covrigii.

— Romantică cină! exclamă Mihai. O s-o ținem minte.

Încercă să o sărute din nou. Primi același răspuns.

— Ați greșit adresa.

Așezat într-un pat dublu, mobilă populară, în care îi așternuse lenjerie albă, curată, Mihai uită de grija pentru a două zi. Prezența Noricăi în camera de



alături nu făcu altceva decât să-și aducă aminte de ani de facultate și cei cinci ani de prietenie cu Corina. Se autojudeca pentru lipsa de inițiativă. Vinovat pentru despărțire nu o considera pe ea, ci pe el. Corina îi vorbise de atâtea ori despre colegile ei care se măritaseră, de copiii frumoși, pe care îi aveau acestea. Odată, în drumul ce-l făcea cu tramvaiul 24 spre Parcul Herăstrău, locul lor de plimbare cu barca pe lac, îi povesti chiar câți copii ar vrea să aibă: doi, un băiat și o fată, pe băiat să-l cheme ca pe taică-său, adică Mihai.

Corina era de-o seamă cu el, împlinise 25 de ani, și, dacă s-ar fi făcut o cercetare despre momentul potrivit al fetelor pentru căsătorie, ea ar fi fost ideală în stabilirea unui diagnostic corect. Era plină de sănătate, veselă, îl ținea strâns de braț la plimbare, iar pe bancă lor, ultima din grădina Icoanei, își culca capul pe umărul lui, spunându-i că maică-sa i-a pregătit totul pentru căsătorie.

Adormi târziu în noapte cu aceste gânduri. Urma să se trezească devreme pentru întâlnire cu primarul și cu țăranii despre care va scrie, înainte ca aceștia să plece la câmp.

Avea un somn ușor, de om care nu fuma, nu consuma alcool și nici nu era obosit de munci fizice. Când era elev și trebuia să se scoale dimineața devreme pentru a prinde trenul de ora 6, nu era nevoie ca maică-sa să-l miște sau să vorbească tare pentru a-l trezi. Era suficient ca ea să se apropie de patul lui și el deschidea ochii.

— Cât e ceasul? o întreba el.

— La fabrica lui Haimovici a fluierat de ora 5.

— Bine. Mă scol imediat.

În clipa următoare, se spăla pe față, se îmbrăca de școală, mânca câteva linguri de lapte cu mămăligă și pleca. Evenimentele rămaseră de mult în urmă, doar își mai amintea de ele din când în când, dar obiceiul de a se trezi dimineața îl stăpânea în continuare, fiindu-i de folos la mersul la fabrică, cât a fost muncitor și chiar la facultate. Totdeauna, se trezea fără a fi obosit, cu mintea limpede și fără regret că n-a dormit suficient.

Trecuse, poate, de ora trei. Mihai simți ceva ca un suflu. Deschise ochii, mânat de obișnuința aproape instinctuală pe care o avea, ca a unui animal gata oricând de apărare. În semiîntunericul camerei la un pas de pat îi apărură silueta Noricăi, goală. Nu-i venea a crede. Se frecă la ochi. I se păru că este un vis.

— Mă vrei? îl întreabă Norica.

Pentru moment, Mihai nu știa ce să zică. Se ridică în capul oaselor și o privi lung. Duse mâna spre Norica s-o tragă spre el, dar rămase cu brațul în aer.

În clipa următoare coborî din pat, luă halatul ce sta la picioarele Noricăi, i-l puse pe umeri și îl strânse cu cordonul la mijloc. O sărută pe frunte.

— Rămâi pentru mine, Corina, fata pură ca crenguța de liliac...

A doua noapte și următoarele, Mihai dormi la Sfatul popular.

Epilog

Era la o adunare de început de an școlar în care profesorii fuseseră chemați la o instruire, adunare plictisitoare cu instructaje lungi, cu amenințări, muștruluieli din partea inspectorilor, a activiștilor de partid. Mihai veni plictisit, după o vacanță care a însemnat mobilizarea elevilor pentru demonstrația de 23 August și gândul că în următoarele zile trebuia să iasă la muncile agricole și să mintă că activitatea era o datorie patriotică. Se duse să ia loc pe unul din scaunele neocupate din ultimul rând al sălii de ședințe a Comitetului județean de partid.

— E liber? întrebă el.

— Da.

— Norica!...

— Mihai! Ia loc.

— Câți ani să fi trecut de când am mai stat pe scaune alături?

— Știu eu. Să fie vreo treizeci.

- A trecut timpul.

În continuare, își povestiră viața de familie, câți copii au, ce mai este prin școlile lor și alte banalități.

— Ți mai trăiesc paznicii? o întrebă Mihai.

— Ce paznici? se interesă Norica.

— Plopai, n-ai zis că ei te păzesc ca să nu fii furată.

— Au murit de mult, să fie vreo douăzeci de ani. Au murit... .

Și Norica făcu o pauză.

— Vă rugăm să faceți liniște în sală! se auzi vocea stridentă a inspectoarei generale. Sarcinile stabilite de partid pentru noul an școlar sunt... Vă rog să le notați și să le puneți în aplicare cu rigurozitate... Studiul documentelor de partid, indicațiile date de tovarășul...

— Dă-mi puțin caietul. Parcă n-am notat ceva, îi spuse Norica spre sfârșitul ședinței

— Cu plăcere! și Mihai îi dădu agenda lui de însemnări.

Pe ultima pagină Norica, cu același scris lizibil, știut, scrise: „N-ai vrut să culegi cu mine liliacul cu cinci foi!” și semnă Corina.

Mihai citi rândurile seara acasă, când își revăzu cele câteva însemnări critice. Scrise alături: „Pentru mine liliacul n-a avut niciodată cinci foi”, apoi luă aracet și lipi fila de copertă, închizând pentru vecie, zise pentru sine, anii iubirilor.

Fila a fost dezlipită în luna mai, anul 2010. În fața blocului în care locuiește înflorise un liliac alb.

George IONIȚĂ





Data nașterii : 13 iulie 1954

Domiciliul : Titu, județul Dambovița

Absolvent al Colegiul Economic "Ion Ghica" din Târgoviște (elev al poetei Ștefania Stancă), licențiat în Științele Comunicării.

Volume de poezie publicate :

Panta Rhei, Umbre, Prizonierul unei clipe, Labirinturi, toate la Editura Macarie din Târgoviște .

Colaborări la revistele: *Climate literare, Singur, Dor de dor, Agora literară, Atitudini, Amurg sentimental, etc.*

Apariții în antologii și volume collective.

Referințe critice: *Cezar Ivănescu, Ștefan Ion Ghilimescu, George Coandă, Ștefan Doru Dăncuș etc.*

Membru al Ligii Scriitorilor din Romania, *vicepreședinte Filiala Dambovița.*

Membru al Societății Scriitorilor Târgovișteni

Vicepreședinte Cenaclu Literar "Luceafărul" din orașul Titu.

Între două țărmuri

E început de septembrie și marea își clatină valurile peste țărmul însingurat. Soarele stă să apună, fără strălucire. Acum te poți uita la el, fără să întorci privirea. E un glob uriaș, arămiu, ce coboară lin spre altă dimineață. Acolo marea s-a înroșit... Îmi place să privesc aceste apusuri, când soarele se prelinge încet, pînă rămâne doar zarea însângerată. E ziua mea de naștere, o zi care ar fi trebuit să fie sărbătorită în familie... douăzeci și patru de ani, încep să îmbătrânesc...

Au fost rare aniversările cu toată familia, de cele mai multe ori lipsind Mihai. Acum navighează pe apele Pacificului, e căpitan de navă. Dacă rămâne acasă două-trei luni de zile, dintr-un an. Nici atunci nu stă prea mult timp departe de mare. Deseori, merge pe faleză și privește în gol ore în șir. Apoi coboară în apă și merge cu picioarele goale pînă ce aceasta îi trece de genunchi. M-am căsătorit devreme, la nici nouăsprezece ani. Pe Mihai l-am cunoscut din întâmplare. Trecusem în ultimul an de liceu și în vacanță mă angajasem la un restaurant, pe plajă. Îmi pica bine un ban în plus pentru cheltuielile care, în ultimul timp, se înmulțiseră : pentru un ruj, un fard, un pantof mai elegant. Crescusem fără tată și asta mă făcuse să nu am prea mari pretenții de la viață. Știam că din salariul mamei trebuiau acoperite multe datorii, chiria la bloc, împrumutul făcut la bancă, atunci când schimbasem mobila de sufragerie, factura la curent...



Îl servisem la masa de pe terasă, pe un tânăr arătos, în uniformă de marinar. Nici n-am apucat să fac doi pași, că acesta mă strigă:

— Hei, domnișoară, ia vino, te rog ! Am înțeles că trebuie să plătesc ciorba, dar nu și musca asta care, iată, încă mai exersează înotul în farfuria mea.

M-am făcut roșie ca racul, inima îmi bătea să-mi sară din piept.

— Vă rog să mă iertați, domnule, dar pot să jur că nu era atunci, când v-am servit.

— Vrei să spui că am adus-o eu de acasă și am plasat-o aici, doar așa... ca să putem face conversație? Aș vrea să vorbesc cu patronul localului.

— Vă rog , domnule, nu-i spuneți șefului, o să mă dea afară! Vă aduc altă farfurie imediat.

— Și o să-ți plătesc două porții ?

— Nu, o să plătesc eu una...

— Nici așa nu vreau. Poate că de vină este bucătarul.

— Lăsați, e greșeala mea, trebuia să fiu mai atentă...

— Cheamă, te rog, bucătarul !

— Chiar nu ne putem înțelege ? Vă dau eu cinci lei și uitați de muscă.

— Știi cum ieși din această încurcătură ?

— Spuneți, domnule...

— La ce oră termini munca aici ?

— Pe la șase...

— La șase și jumătate să fii pe faleză, la stabilopozi.

A lăsat pe masă o hîrtie de zece lei și a plecat, fără să mai mănânce sau să mai aștepte un răspuns din partea mea.

L-am văzut la stabilopozi, aruncând bucățele de pîine, acolo unde apa nu se mai zbate și peștii se îngrămădesc, așteptând ceva de mîncare.

— Aș fi putut să nu vin?

— Dar, ai venit...

— Erai sigur ?

— Nu, mai ales că forșasem un pic norocul.

— Ce vrei să spui ?

- Știi... obiectul acela zburător abia căzuse, tu nu aveai nicio vină...

— Răule...! M-ai făcut să cred că era ultima farfurie cu ciorbă, pe care o servisem.

— Îmi pare rău, iartă-mă...! Mihai Petrescu e numele meu, secund pe nava Dreams...

— Angela Marin... Ela, pentru prietenii.

— Atunci, ne plimbăm, Ela, mai ales că plaja la ora asta este pustie? Acum se aude cel mai bine freamătul mării și briza îți atinge fața ca o mângâiere... Vrei o chewing-gum ? E americană.

— Sper că nu se brânzește după două mestecări, ca cea românească.



— Nu, e din patria ei, luată de la Rotterdam. Poți să păstrezi pachetul.

— Mulțumesc. Ești de mult pe mare ?

— De aproape trei ani.

— Nu îți este greu ?

— M-am obișnuit. Marea mă fascinează. Acolo, departe de uscat, ai impresia că atingi nemărginirea, că aceasta nu este doar o iluzie. Apoi hăul pe care îl simți sub tine și care îți ține trează frica, te face să fii conștient tot timpul. Numai așa poți avea lucrurile sub control.

— Credeam că marinarilor nu le este frică.

— Frica e în noi tot timpul, ne este dată ca o măsură a vieții noastre, ne face să fim cumpătați, să ne fie teamă, chiar și de fericire...

Mergeam alături, umăr lângă umăr, iar marea respira la picioarele noastre. Nisipul mai era cald, deși înserarea adusese cu ea un aer răcoros.

— Nu vrei să facem baie ?

— Ești nebun, la ora asta ?

— Acum ai senzația că apa e caldă, când afară s-a lăsat frigul.

Ne-am dezbrăcat amîndoi și am intrat în mare.

Seara cobora încet, aruncându-și mantia neagră și era atât de liniște. Acum se auzeau clar valurile care se izbeau de țărm, într-o tânguire mordantă. Am ieșit din apă tremurând, Frigul pusese stăpînire pe mine. Mihai m-a luat de mîină, trăgându-mă ușor spre el, lipindu-și corpul de al meu. I-am simțit căldura trupului, cum se strecoară prin porii mei. Am rămas o vreme îmbrățișați, o singură umbră pe plaja pustie.

— A fost o seară frumoasă, Ela...

— „Toată viața ne facem planuri, dar întîmplarea e cea care o dirijează” Cîteodată lucrurile mărunte schimbă ordinea, firescul. La ora asta trebuia să fiu acasă, în fața unei cafele, savurându-i aroma, încercând să mă adun după o zi de muncă... Și eu m-am simțit bine cu tine, Mihai! Chiar aveam nevoie de aceste momente de relaxare. Uitasem să mai ascult vuietul mării, să mă mir de frumusețea apusului, să privesc această nemărginire ... A trebuit să cadă o nevinovată insectă în farfuria ta, ca totul să devină altceva.

— Ne vedem și mâine ?

— Ce-o să mai îmi spui că a căzut în ciorba ta ?!

— Poate vii în același loc, la aceeași oră.

— Se pot întîmpla atâtea pînă mâine...

Ne-am despărțit în stația de autobuz. Se făcuse nouă când am ajuns acasă. Am găsit-o pe mama puțin neliniștită. I-am povestit că îl cunoscusem pe Mihai, că ne-am plimbat împreună.

— Viața lîngă un marinar înseamnă singurătate, fata mea, multă singurătate... Mi-ar plăcea să nu însemne nimic această cunoștință, să rămînă doar un fapt banal.



Mihai a venit și a doua zi la terasă. Avea în mână un buchețel de fori, pe care mi l-a dat stânjenit, ca și cum ar fi vrut să scape de el cât mai repede.

— Acesta e pretextul meu pe ziua de azi.

— Mulțumesc, sunt așa drăguțe ! Cu ce vă servesc, azi, domnule ?

— Cu un răspuns, numai atât. Ai rămas datoare aseară...

Era agitat, își frământa miinile. Și-a aprins o țigară din care a tras adânc în piept.

— Ce zici Ela, vii ?

— Dacă nu intervine ceva, o să vin, dar tot după șase și jumătate.

S-a luminat dintr-o dată, mi-a zîmbit, în timp ce își strivea țigara în scrumiera de pe masă.

— OK, te aștept.

L-am găsit în același loc, hrănind peștișorii cu firimiturile de pine, pe care le arunca în apă.

— Scuză-mă, am întârziat... A fost o zi mai grea astăzi, am avut mulți clienți. Se întâmplă de fiecare dată când vremea este frumoasă, lumea profită de aceste ultime zile călduroase.

— Nu trebuie să te scuzi! Și eu am venit de câteva minute și nu am avut timp să mă plictisesc.

M-a întrebat unde mergem.

— Nu contează, ne plimbăm aiurea...

Era preocupat, serios.

— Ce o să faci după terminarea liceului ?

— Mi-ar plăcea să fiu profesoară.

— Trebuie să te pregătești...

— Da, o să fac și meditație . Două ore pe săptămână. Restul, studiu individual. Tu ai terminat de mult Institutul de Marină?

- Acum trei ani, ca șef de promoție...

— Felicitări !

— Mulțumesc! A fost visul meu din copilărie, acela de a conduce o navă, a o ține la suprafață pe furtună și a o aduce întreagă la mal.

— Un vis împlinit, dar care cere sacrificii, o viață restrictivă, așa-i? Nu ți-e greu ?

— Mi-am asumat aceste riscuri de atunci. Știam ce mă așteaptă, că o să-mi fie greu. Acum m-am obișnuit.

— Când pleci ?

— Peste trei săptămîni, din portul Hamburg, unde este acum ancorată nava.

A urmat un moment de tăcere. Și-a aprins din nou o țigară.

— Aproape că “sudezi” țigările ? Cîte fumezi pe zi ?

— Două pachete, peste uneori.



— Nu crezi că e cam mult ?

— Ba da, dar nu mă pot lăsa. Am încercat, însă după cîteva zile, am început iar să fumez.

A tras din nou din țigară și m-a întrebat sec :

— Ela, nu vrei să te măriți cu mine ?

Întrebarea lui a picat ca un trăsnet, m-a năucit.

— Doamne, Dumnezeuule ești nebun? Ce ți-a venit, ne cunoaștem de două zile...

— Pentru mine au fost suficiente aceste zile. Eu nu am pe nimeni, Ela, am crescut într-un orfelinat. Nu mi-am cunoscut niciodată părinții, nu știu dacă am rude. Sunt obișnuit cu singurătatea, dar mi-ar plăcea ca atunci cînd arunc ancora, să am unde trage, să știu că cineva mă așteaptă pe țărm. Nu cred că știi ce înseamnă să nu ai pe cineva, că nimeni nu te așteaptă, nu îți duce lipsa. De multe ori îmi simt mintea goală, îmi lipsesc pînă și gîndurile.

— Dacă o să-i spun mamei, o să facă o criză de nervi. Chiar aseară îmi spusese să stau departe de marinari, ce înseamnă o viață legată de cea a unui rătăcitor pe ape . O căsătorie este pe viață, Mihai, nu o joacă de copii! Înseamnă, în primul rînd, dragoste. Să conștientizezi acest sentiment. Cum putem numi relația noastră în acest moment ? Ești un tip drăguț, o persoană fermecătoare, educat, dar este oare suficient ?

— Te rog, gîndește-te cîteva zile! Tot ceea ce am, este în fața ta . Nu am nimic de ascuns, nimic de adăugat. Știu că trebuie să-mi iubesc soția, familia, că voi avea responsabilități.... Căsătoria pînă la urmă este tot o loterie : poți trage, sau nu, biletul cîștigător. Să joci de mai multe ori, e doar pierdere de timp. Eu risc totul acum.

În zilele următoare nu l-am mai văzut pe Mihai. Într-un fel, îmi făcea bine acest lucru. Eram tulburată de propunerea pe care mi-o făcuse. Mă gîndisem de multe ori la o familie, la copiii pe care doream să-i am, dar nu credeam că acest moment poate fi la un pas de mine. Nici cu mama nu vorbisem nimic. Știam că nu este de acord. Îmi spusese de multe ori, că trebuie mai întîi să termin o școală, să trăiesc pe picioarele mele, ceea ce mi-ar fi dat siguranță, m-ar fi făcut mai puternică, independentă. Mihai părea un tip serios, dintr-o bucată, sincer, care știe ce vrea. Dar un om are și defecte, iar timpul petrecut împreună nu fusese îndeajuns pentru a i le descoperi. Toamna se prăvălea peste mare, peste sufletul meu. Mă deprimă de fiecare dată acest anotimp, frunzele căzute pe alei, apusurile grăbite, forfota păsărilor ce-și pregătesc plecarea, mereu călătoare, între cuiburi pustii. Priveam de multe ori zborul rîndunelelor, neliniștea lor. Sufeream că nu o să le mai aud cîntînd pe balcon, unde își făcuseră cuiburile, pe care le disputau în fiecare primăvară cu vrăbiile, niște chiriași nedoriți și profitori. Marea era tot mai agitată, mugetul ei devenea sinistru. Deși începusem



școala, mergeam în fiecare după-amiază la stabilopozi, acolo unde mă întâlnisem prima oară cu Mihai.

A apărut într-o zi trist și deprimat.

— Mîine plec! M-au chemat mai devreme. Peste o săptămînă ridicăm ancora. Bănuiesc că nu ai un răspuns pentru mine, sau nu cel pe care îl așteptam, de aceea nu vreau să spui nimic acum. Îți dau și dreptate, ne cunoaștem de prea puțină vreme, deși, eu parcă te cunosc de cînd lumea. O să revin la primăvară, te poți gândi pînă atunci. Eu voi spera, chiar dacă timpul nu va fi aliatul meu. Să fii cuminte !

M-a sărutat grăbit, apoi și-a dus mîna la chipiu, salutându-mă militărește, după care s-a întors și a plecat, lăsându-mă acolo...

... cînd marea involburată
își poartă pe valuri cîntecul de sirenă,
iar pe țărmul pustiu țipătul pescărușului
năruie castele de nisip
sufletul meu zbuciumat – siaj al destinului
plutește-n derivă spre mirajul portului albastru ...

Iarna a venit devreme, alungînd toamna la începutul lunii noiembrie, cînd totul s-a albit cu un strat subțire de zăpadă. Singură, marea rămăsese neschimbată, culoarea ei albăstrie contrastînd și mai puternic

cu albul de pe plaja încremenită, unde doar pescărușii coborau din din cînd în cînd să-și odihnească zborul. Îi simțeam lipsa lui Mihai, gîndurile îmi zburau de multe ori spre el, uneori eram îngrijorată. În cele cîteva scrisori trimise, îmi spunea că este bine, că abia așteaptă să vină acasă. Devenisem pentru el un fel de lumină pe un țărm al speranței, singura lui destinație, călăuză a visurilor și dorințelor sale. Dar timpul se rostogolea nestingherit, lăsînd în urmă amintiri picurate evanescent în uitare. Primele berze ce se roteau pe cerul senin, anunțau sosirea primăverii, iar pentru mine, sfîrșitul unor așteptări ce-mi măcinaseră liniștea atîtea zile. Știam că în curînd vor veni la cuiburile lor și rîndunelele, că iar se vor lupta pentru ele cu vrăbiile, alungîndu-le, apoi le vor repara cu fărîmituri de pămînt frămîntate în ciocurile lor mici. Era timpul ca și Mihai să se întoarcă...

A bătut la ușa noastră cînd eram la școală, mama fiind cea care i-a deschis. Și-a dat seama imediat cine este, după uniforma de marinar. L-a invitat să intre și să ocupe loc pe fotoliu, spunîndu-i sec :

— Cred că tu ești Mihai... Ela este la școală. Știi că anul acesta are de dat două examene grele, bacalaureatul și admiterea la facultate. Este foarte ocupată, rămânîndu-i foarte puțin timp pentru altceva.



— Sper ca prezența mea să nu o deranjeze. De fapt, o să fiu foarte discret, nu vreau să o stresez prea mult. Nici șederea mea aici nu va fi una de durată. Voi pleca la sfârșitul lunii... Lipsa de reacție a lui Mihai, răspunsurile sale au făcut-o pe mama să mai îndulcească tonul arțăgos.

— Nu am vrut să fiu dură cu tine, dar cred că ești de acord cu mine că Ela are nevoie de liniște. Iartă-mă, nici nu te-am întrebat dacă vrei să te servesc cu ceva, o cafea...

— Dacă nu vă deranjez, aș bea o cafea.

— Spune-mi, cum este viața pe mare ?

— M-am obișnuit, doamnă. La început mi-a fost greu, acum mi se pare că fac ceva normal.

— Aș vrea, te rog, să nu-i mai amintești Elei de căsătorie, cel puțin pînă trece de aceste examene. Ar fi o grijă în plus pentru ea. Mi-a spus despre cererea ta în căsătorie. Mihai, familia este tot un fel de corabie care navighează pe valurile, de multe ori învolburate, ale vieții. Cei doi căpitani trebuie să se înțeleagă foarte bine, dacă nu vor ca nava lor să eșueze sau să plutească în derivă. Căsătoria cu un marinar, mai înseamnă și acceptarea singurătății, care este, cîteodată, greu de suportat. Ar fi acel aisberg care poate avaria, poate scufunda...

— Aveți dreptate, poate cererea mea a venit prea devreme, dar un marinar știe să rabde și să aștepte. Voi răbda, voi aștepta..., dar nu voi renunța la fata dumneavoastră. Vă mulțumesc pentru cafea, a fost foarte bună. Din păcate, nu mai pot sta. Am de rezolvat cîteva probleme la Căpitănia Portului. Salutați-o, vă rog, pe Ela.

Am ajuns acasă la cîteva minute, după ce Mihai plecase. Cum am intrat, mama mi-a spus:

— A venit Mihai, a fost aici. Nu a stat prea mult, trebuia să ajungă la Căpitănia Portului.

Avea un aer de vinovăție, i se citea pe față, ca și încercarea de a ascunde acest lucru, afișând un zîmbet forțat. E un bărbat frumos !

— Sper că nu te-ai luat de el și nici nu ai avut o atitudine legată de formația ta profesională, ținându-i o lecție de viață...

— Am vorbit, în general, am încercat să scot mai multe de la el, recunosc, dar nu am reușit. Nu era în “apele” lui !

— Ai devenit și ironică, acum ?

Mi-am aruncat cărțile pe masă și am ieșit, alergînd spre Căpitănie, unde speram să-l mai găsesc pe Mihai. L-am așteptat la intrare și într-un târziu a apărut. Cînd m-a văzut a început să se frece la ochi, parcă nu-i venea să creadă că sunt eu.

— Ela, tu ești ? Măi, ce frumoasă te-ai făcut ! Aș fi putut trece pe lîngă tine, fără să te recunosc.



M-am aruncat în brațele lui, sărutându-i ochii, gura...

— Mi-a fost așa dor de tine, Mihai !

— Și mie, draga mea. În ultimul timp însemnam scurgerea fiecărei zile, iar ultimele, dinaintea atingerii uscatului, mi s-au părut nesfârșite, încremenite...

— Acum ești aici și numai asta contează! Ești gîndul meu dezrobît, simt că pot respira din nou. Mi se întîmplă prea multe dintr-o dată : pomii înfloriți, păsările care s-au întors, marea domolită la picioarele noastre, noi privind lumea împreună, ce pare mai roză... Aș vrea să ne plimbăm pînă cîdem ruși de oboseală. Am așteptat atîta primăvara...

Ne-am plimbat în ziua aceea pînă cînd apusul devenise doar o dungă de lumină roșiatică, apoi s-a stins și stelele au început să sclipească una cîte una...

Am plecat spre casă.

La despărțire, Mihai a scos din buzunar o cutiuță și mi-a dat-o, vizibil încurcat.

— O poți deschide acum sau acasă, cum vrei tu!

— O s-o deschid acum !

Era un inel de argint, cu o piatră mică de smarald, ale cărei străluciri verzui păreau rupte din neliniștea mării.

— E foarte frumos !...

— Aș vrea să-l primești ca pe un semn de revedere, de primăvară, sau de ... în sfîrșit, poate fi de orice.

- ... de iubire, Mihai, așa aș vrea să fie! Îți mulțumesc, dragul meu!

— ... sau de logodnă, Ela !

Ne-am întîlnit în fiecare zi, mergînd pe plajă sau pe aleile încărcate cu flori. De multe ori ne opream și priveam noile case ridicate aproape de țărm, curți care se umpleau de culori, de pomi înfloriți, de unde marea se auzea frămîntându-și valurile pînă aproape de porți. Apoi, Mihai a plecat, iar eu am rămas din nou singură, cu grija examenelor, a nerăbdării de a primi vești...

Am trecut cu bine bacalaureatul, am intrat și la facultate. Mă simțeam obosită, simțeam nevoia să mă relaxez, să plec departe, să văd lucruri noi. Pentru o săptămînă am plecat la bunici, la țară. Aici în aerul curat, printre oameni simpli, departe de forfota citatină, m-am simțit bine. Simțeam că mi se încarcă bateriile.

Mi-amintesc cum mergeam, spre înserat, pe pajiștile acum pustii și sorbeam aroma de fân proapăt cosit, privind satul cum se pierdea sub un vîl de ceață alburie, ascultînd lătratul cîinilor și cîntatul cocoșilor, semn că și mîine va fi timp frumos.

Am părăsit acel colț de rai mai repede decît îmi propusesem, pentru că Mihai se întorsese acasă . Chiar m-am supărat, cînd am aflat de la mama că sosise de cîteva zile, dar că fusese foarte ocupat, trecînd doar o singură dată pe la



noi, și atunci pentru doar câteva minute. M-a așteptat la gară, știu că aveam “bot”, nu vroiam să vorbesc cu el.

— Bine te-am găsit, Ela, eu și Ares !

— Ares !? Ce vrei să spui ?

La spatele lui stătea ghemuit un cățeluș tigrat, care tremura și scheuna de frică.

— Ce faci, măi, frumosule ? Al cui este ?

— Este prietenul meu, care poate fi și al tău, iar dacă îți place, îl poți păstra. Vreau să aibă grijă de tine cât timp nu sunt aici.

— Ești nebun, Mihai ! Dar e așa frumușel !... iar tu ai avut iarăși noroc, pentru că eram supărată pe tine, nici nu vroiam să-ți vorbesc... ai venit de câteva zile și n-ai dat nici un semn...

— Nu am vrut să te deranjez, știam că ai fost foarte ocupată în ultimul timp, că aveai nevoie de liniște. Și eu am rezolvat multe lucruri în aceste zile.

— Te-am iertat, și asta datorită lui, care merită o porție dublă de oase...

— Nu mănâncă oase acum, mai târziu, să mai crească.

— Îmi spui și mie ce rasă este ?

— Boxer. Ela, vreau să-ți arăt ceva.

— Mai ai și alte surprize ?

— Poate.

Am plecat de la gară spre plajă, trecând pe lângă vilele de curînd ridicate. Mihai s-a oprit în dreptul uneia, cu mansardă și balcon de lemn, cu acoperișul în două ape, la care se mai lucra încă la exterior. Nu era mare, dar era foarte cochetă.

— Ți-ar plăcea să fie a ta ?

— Da, e foarte frumoasă, dar visurile mele nu bat atît de departe...

— Este a noastră, draga mea, azi am făcut actele.

— Mai devreme te-am făcut nebun, acum chiar mă lași fără replică. Glumești, nu-i așa ? - Îmi doresc tare mult să fii soția mea. Și-mi ești datoare cu un răspuns. E timpul să îl primesc. Voi sta acasă două luni, pînă la sfîrșitul lui septembrie. Avem timp și pentru luna de miere!

Ne-am căsătorit pe 13 august și am plecat în luna de miere, vizitînd Parisul, apoi Roma, Viena... A fost magnific, ireal. La întoarcere, am găsit casa finisată. Arăta minunat. De la mansardă, puteam privi marea, auzeam valurile cum se izbeau de țărm... Eram fericită, Mihai era un soț minunat. Seara ne plimbam toți trei, Ares fiind nedespărțit. Alerga în fața noastră, se bucura împreună cu noi de aceste zile pline de liniște și frumusețe.

Dar a venit și ziua cînd Mihai s-a întors pe mare, lăsându-ne singuri. Din nou, aceeași singurătate apăsătoare, zile care abia își împrăștiu orele, minutele...

Au urmat trei ani de fericire și așteptări, cu sufletul încărcat de bucurii, dar și pustiit, atunci când rămâneam singură. Într-o seară, mi s-a făcut rău, aveam dureri mari abdominale și am ajuns de urgență la spital. De gardă era doctorul Vlad Mușat. A trebuit să mă opereze imediat de apendicită, cu evoluție spre peritonită. Vlad era unul dintre cei mai buni chirurghi ai spitalului, așa că pot spune și că am avut noroc, fiind operată de el. A fost foarte atent cu mine, vizitându-mă de fiecare dată când era de gardă. La externare, m-a întrebat dacă putem bea o cafea împreună.

— Voi urmări cu această ocazie și evoluția postoperatorie, ce zici Ela ?

— Mă simt într-un fel și îndatorată, dar și mi-ar face plăcere, domnule doctor...

— Vlad, fără formalisme.

— Atunci săptămîna viitoare, Vlad.

Ne-am întâlnit la o terasă. Am băut cîte o cafea și aproape două ore am vorbit, povestind cîte ceva din viețile noastre sau din planurile de viitor... I-am spus despre mine, Mihai... El mi-a vorbit de plecarea sa în

Franța, la un curs de specializare, de singurătatea lui, regretul că încă nu are o viață așezată, la aproape douăzeci și opt de ani...

Îi plăcea literatura, avea doi scriitori preferați, Borges și Hesse. Îl adora pe Borges pentru felul său de a privi lumina, atunci când ochii săi nu au mai putut să o zărească, pe Hesse pentru sinceritatea discursului.

Îmi făcea bine prietenia cu Vlad, dar începusem să mă simt vulnerabilă în preajma sa. Simțeam că mă apropii de o limită, dincolo de care însemna călcarea unor principii, și intrarea într-un joc al duplicității, mai ales după ce acesta îmi propusese să-l însoțesc la Paris. Nimeni nu merita acest lucru, nici Mihai, și nici Vlad.

Am hotărât să ne întâlnim mai rar, chiar dacă asta însemna să ne purtăm fiecare singurătatea lui, sugrumând sentimente, speranțe...

Mihai a venit acasă pe neașteptate. Era slăbit, avea fața palidă, tușea. Mi-a spus că a răcit, că trebuie să se odihnească o vreme. La început nu am luat în seamă acest lucru, eram bucuroasă că a venit acasă. Speram că în cîteva zile se va face bine, dar într-un acces de tuse a început să scuipe sînge. Am plecat imediat cu el la spital. Pînă dimineața i s-au administrat antibiotice, calmante, urmînd să fie investigat. L-am sunat pe Vlad și i-am spus ce s-a întîmplat. A venit imediat la spital, chiar dacă ieșise din gardă de cîteva ore. Mi-a spus să stau liniștită că totul va fi bine.

După cîteva ore de așteptare, a venit la mine și mi-a spus :

— Ela, Mihai este foarte bolnav... Plămînul lui drept ... Trebuie operat cît mai repede, fiecare zi care trece agravîndu-i boala.

— Trebuie operat ?... Dar ce are ?



— Mi-ai spus că fuma mult, ar putea fi o cauză. Apoi stresul, această răceală...

— O să-l operezi tu ?

— Da, dacă ești de acord, mă pot pregăti pentru operație.

— Sigur, cum aș putea să spun altceva! Sper că Dumnezeu nu ne va părăsi...

Operația a durat peste șase ore. Vlad a venit la mine vizibil obosit, dar cu zîmbetul pe buze și mi-a spus că intervenția a decurs fără probleme.

— Dacă nu apar complicații, totul va fi bine, Mihai va putea naviga din nou în câteva luni.

— Îți mulțumesc, Vlad!

— Știi că aceasta a fost ultima operație făcută de mine aici? Măine voi pleca. Ce zici, vii cu mine ?

— Adică, să-l părăsesc pe Mihai tocmai acum, când are mai multă nevoie de mine...

— Ai putea veni peste câteva luni, când lucrurile se vor așeza. O să te aștept.

— Nu, dragul meu, voi rămîne aici, rătăcitoare, navigând pe mări...

La plecare mi-a pus în mînă un bilet. L-am deschis acasă.

„Nu ne putem sustrage inima vieții, însă o putem forma și învăța că este superioară întîmplării și că poate privi chiar și durerea, fără să se frîngă”.
(Hermann Hesse)

Să ai vînt din pupa !...

căciula cu patru bilețele

Lixandru Găzaru a avut patru copii: trei fete și un băiat. Pe Nela a măritat-o în Târgoviște, cu băiatul cel mare al familiei Cucu, renumită pentru moara ce vîntura apele Ialomiței. Celorlalte fete le-a ales băieți din sat: Floricăi pe Voicu a lu' Stan Vrabie, iar Vergicăi, pe Ion a lu' Țurcă. Băiatul a vrut să se facă minier și, după ce a terminat școala de maiștri, a ajuns în fundul unei mine din Șotânga.

Lixandru era un om respectat în sat, fiind și unul din oamenii înstăriți de aici: avea peste zece hectare de pămînt, pădure bună, cu tufani groși, chiar în vatra satului, o casă de curînd ridicată, cai, căruță... Colectivizarea l-a lăsat însă și fără pămînt și fără pădure, caii și căruța fiindu-i luate într-o noapte rece și ploioasă din toamna anului 1959, în fruntea celor hotărâți să înfăptuiască mărețele realizări, aflîndu-se Costică Bălana, un pierde-vară, ce-și petrecea mai tot timpul prin cârciumă și-i înjura pe cei care agonisiseră mai mult decît el. Acum avea funcție, era brigadier și purta banderolă cu tricolor, un om de



încredere, hotărât să-și facă datoria și să nu ierte pe nimeni, nici chiar pe maică-sa.

După decembrie '89, lucrurile luate cu japca de comuniști, s-au restituit proprietarilor de drept sau urmașilor acestora. Cum Lixandru nu a mai apucat să-și vadă bunurile înapoiate, urmașii acestuia au devenit proprietarii lor de drept. Pământul l-a luat Gogu, care între timp se pensionase și se retrăsese la casa părintească, ceilalți frați neavând nicio pretenție. La pădure lucrurile s-au complicat, fiecare dintre ei revendicându-și o parte.

Într-una din zile, cei doi cumnați, Voicu și Ion, s-au hotărât să dea o raită pînă la pădurea lui Titică, moștenirea din parte lui Stan Vrabie, din care auziseră că se fură ca-n codru !

— Dacă tot e în drumul nostru, hai să trecem și prin pădurea lui socră-miu, zise Ion, să vedem dacă și de acolo s-a tăiat ceva.

S-au urcat în căruță și au plecat la pasul cailor spre pădure, trecând pe lângă cocioabele din chirpici ale ȋiganilor, ale căror curți fără garduri le amestecau găinile, ce răcăiau pămîntul reavăn și cotcodăceau, nederanjate de nimeni.

— O să cam facă frigul ăștia la iarnă cumnate, spuse Voicu. Acum nu mai au de unde fura, că dacă-i prinde omu' în pădurea lui...

— Ai văzut tu ȋigan care să rămînă în urmă cu iarna? Se descurcă ei, nu le duce tu grija. O să le fie ceva frig prin fe-martie, apoi se vor încălzi la soare.

După ce drumul o coti la dreapta, intrară în pădure, unde aerul răcoros juca printre dărele de lumină, ce străpungeau din loc în loc coronamentul arborilor. Era miezul zilei și liniștea părea încremenită, tulburată din când în când, de bătăile sacadate ale vreunei ciocănituri, însemnând parcă scurgerea molcomă a timpului. Tresăriră amîndoi, când loviturile unui topor făcură să-și ia zborul cîteva păsări din cuiburile lor.

— Cine dracu'o fi, măi, Ioane, la furat, ziua în amiaza mare? Ia oprește ! Trage căruța din mijlocul drumului și hai să mergem pînă acolo. Zgomotul parcă vine din pădurea lui socru-miu.

Ion trase de hățuri și caii se opriră pe marginea drumului. Coborî din căruță, le priponi picioarele din față și din codirla căruței luă un braț de fîn și îl puse în fața lor.

— Ia și tu furca aia cu tine.

După ce făcură cîteva pași, loviturile încetară, iar silueta unei căruțe începu să prindă contur, putând distinge acum și două mogâldețe care se odihneau pe iarba încă de un verde crud.

— Mă, io cunosc căruța aia! E a lui Dodița Troancă. Ȑsta e băiat de treabă. Ce l-o fi apucat să vină la furat?

— Da', ăla nu e Gogu, măi, Voicule?



— Gogu e, mă! De ce-o fi tăind ăsta din pădure, că nici n-am apucat s-o împărțim.

Ajunseră la cei doi tocmai cînd Gogu scuipa în mâini, pregătindu-se din nou de tăiat.

— Ce faci mă, Gogule, de ce tai din pădure, dacă n-am împărțit-o?

— Pentru că tai din pădurea lui taică-miu, de-asta tai! Și nu dau socoteală la nimeni...

— Păi, n-au, mă, și surorile tale dreptul la pădure, cum ai tu?

— Surorilor mele să le dea bărbații lor pădure, ați înțeles?

— N-ai zis că ne întîlnim după Târgul Cornățelului, s-o împărțim? Vrei să ajungem pe ușile tribunalelor?

— Uite, că m-am răzgândit!

— Hai, Voicule, să mergem, că, dacă mai stăm, o să-l iau la bătaie p-ăsta și dăm de altele.

Îl lăsară pe Gogu asudând și se întoarseră la căruță.

— Ce dobitoc, zise Ion, dând bice la cai. Numai nevastă-sa l-a întors. Îl duce de nas pe prostul ăsta. Am auzit că-i mai trage și câte-o mătură pe spinare, din cînd în cînd, așa o fi, mă?

— Ce mătură, Ioane! Fii atent! Au venit la noi într-o zi, certîndu-se pe pămîntul de peste drum, ăla a lu Nela. Nu vrea să i-l dea, deși cumnata are acte pe numele ei. Și tot ciondănindu-se, mă, îi trage una peste față, de a stat Gogu o oră cu mîna stîngă ridicată, că nu i se mai oprea sîngele din nas.

— Hai, mă, că nu te cred! Păi, eu o jucam în picioare.

Se întoarseră după o oră, cînd peste pădure se așternuse o liniște apăsătoare.

— Or fi plecat, mă, ăia?

— De unde mă, uite-i în mijlocul drumului.

— Ce faceți, mă, n-ați plecat? zise Voicu morocănos.

— Nu putem să ridicăm tufanul în căruță. E prea greu. Ne ajutați și pe noi? îngăimă Gogu smerit.

— Ce facem, Ioane, îi ajutăm sau îi lasăm aici să doarmă la noapte?

— Hai, mă, să le dăm o mână de ajutor, zise Ion coborînd din căruță.

Urcară tufanul și, după ce le mulțumiră, Gogu le spuse:

— Veniți duminică, să vedem ce facem cu pădurea.

Îi întîmpinară Maria, care îi conduse în casă. Gogu stătea pe marginea patului cu o căciulă în mînă.

— Am făcut patru bilețele numerotate de la unu la patru. Cel care trage numărul unu, are pădurea din stînga, cel cu numărul doi, pe cea de lîngă el și așa mai departe, e bine?

— E bine, Gogule!

Primul trase Voicu, bilețelul cu numărul trei, Ion pe cel cu numărul unu, iar Gogu pe cel numerotat cu patru, adică îi revenea tocmai pădurea din care tăiase tufanul.

— Ai văzut, Gogule, că Dumnezeu nu doarme? Abia acum tufanul e al tău, spuse Ion, făcându-i cu ochiul lui Voicu.

Bătură palma și luară câte o ceașcă de țuică adusă în grabă de Maria, după care se îmbrăcară să plece.

Pe drum, Voicu țuguindu-și buzele, mormăi mulțumit, cât să-l audă Ion:

— Parcă făceau o țuică mai bună ăștia!



Viorel MUHA

De sus cerul se sprijină pe pietrele lumii. O piatră pe care ochii mei de mic au copilărit, privind dimineți limpezi pe albastru de cer, a fost muntele orașului Brașov, fiind dat lumii, într-un apus de soare la poalele lui.

Studii: Brașov, Sibiu, București, U.S.A.

Rută profesională: Cadru activ Ministerul Apărării Naționale, telecomunicații, radio – tv, etc., București. Cercetător – Proiectant, I.P.A. - T.C.T. (Institutul de Proiectări, Automatizări Tehnică de Calcul și Telecomunicații), București. Cercetare – Proiectare, Radioprogresul, București.

Din 1989 refugiat politic U.S.A. Domiciliul 1989 – 1999 U.S.A. 1999 - 2000 România. 2000 – 2002 U.S.A. Activitate Profesională U.S.A : Tehnician Tehnică de Satelit (Satelite Technology, Idaho), Tehnician I.T. (American HI-Fi, Los Angeles, California), sisteme complexe sonorizare, tv, radio, teledetecție, telefonie, etc.

Cetățean Român – American. Domiciliul în U.S.A. Casă rezidență în România.

Activitate literară:

Cenacul Flacăra – Agora. A publicat poezii și eseuri în ziarul Observatorul Arad. In U.S.A, a publicat eseuri, articole în Revista “Clipa tipărită” la Los Angeles, California; eseuri, articole în ziarul “Romanien Tribune”, Chicago. Membru în colectivul de redacție pentru România.

Numeroase poezii, eseuri, proză scurtă și poezii publicate online pe rețele literare precum Citapedia, Esențe etc., site-uri Madrid, Paris, Canada. Poezii publicate în **Antologie de poezie** (55 poeți contemporani, pagini alese) Editura Arhip Art., Sibiu 2010, coordonator Valentina Becart; **Esențe de Primăvară** - antologie de versuri, coordonator I. Stancu Nicolae, Editura Panfilius Iași – 2010; **Primăvara Esențelor** – proză scurtă, coordonator I. Stancu Nicolae, Editura Panfilius, Iași 2010.



Suflete moarte

Clipe moarte de noapte, zbucium îngemănat cu zori, amorțirea conștiinței în gene de dincolo de trecerea în ce nu este și nu vrea să vină...

Seara, înghesuită între litere negre în alb, și electronii lovind ecranul, se perindă prin fața-mi care îl privește cu ochi obosiți.

Oboseala conștiinței existenței zace aruncată pe cărări nenumărate cu viteze de timp diferite, căutându-și drum prin și spre destine necunoscute. Sticla supărată nu mă vede cu toate că este un mare-mic ochi deschis spre un mare-mic univers.

Oare de ce înșiruirea de cuvinte doare câteodată?

Cuvintele nu sunt ciocane, nu sunt arme inventate sau neinventate. Ele sunt aruncate pe drum de timp să ne împiedice câteodată. Cu sau fără voie ele devin cuie de timp, înțepând inimile în sensibilitatea lor. Ele sunt întreruperi ale fragmentelor de destin, uneori amar în aproape și inexistente clipe-scânteii din drumul timp. Stau și gust minusculele fragmente de clipe amare cum vin spre mine, inexorabil ca un destin și mă întreb:

— Alții sunt mai buni oare prin litere negre aruncate pe drum alb de timp sau sunt nebuni venind cu laudă, ei fiind oricând însăși trădarea?

Bat la poarta sincerității mele să o acuz de minciună și poate că greșind arată ce nu este adevărat. Poate însă mă damnez, ducând poveri ce nu-mi aparțin? Valoarea este în laudă sau lauda este valoare? Patru de noapte au lăsat trei în urmă ceasuri și numărul crește. De ce vrem să fim fiecare ceva separat? De ce vrem să fim suflete moarte înainte de a ne naște?

Personalitatea oare ce este? Nu este izolare, nu este acel eu singuratic și egoist care caută unicitate? De ce căutăm separații în divizibilități distincte fără canale de comunicare? Întunericul fuge de lumină. De ce vrem să fim întuneric sau lumină? Ea, personalitatea negativă sau pozitivă, ne face să dorim asta și să ne izoleze în distincte părți, ca apoi să ne distrugă?

Acum sunt plin... sunt tot plin de întrebări!

Am sufletul murdar, oare? Mașina de spălat a timpului mă va spăla? Scriu ca să fiu un ce? Un mare necunoscut și apoi uitat? Oare are importanță? Clipa existenței noastre este așa de mică, încât tot ce

atârnăm de zeul duratei, rămâne infinit de mic? Să fie oare așa dacă nu renunțăm la unicitate, la entitate separată în drum de timp?

Albe versuri scrise cu lipsuri de clape bătute sau puse aiurea și fără sens, pot fi destinul oprit la porțile clipelor importante? De ce nu pot da răspunsuri la



întrebări care par doar a fi deșarte? Eu și ei. Ei sunt oare, nume care sunt după porți ascunse în invizibil cu adrese necunoscute sau toți pe o listă de adresă necunoscută mie? Poate fi destin pe drum de timp pentru mine, poate înșelător și fără întoarcere.

Eu, separat, pot fi izolare, abandon, retragere în fața inexorabilei dorințe de unicitate a unor divizibilități pe orbite ce vor să fie separate. Ele vor să tac în izolare și eu. Mă vor face să devin, un nu este, un departe ce nu poate fi aproape niciodată, pentru a dispărea undeva în infinit. Sunt un mic infinit de nimic și mă doare. Sunt aici de unde am plecat! Împărtășind și dăruind oare, dai sau ți se ia? Dacă bați fierul timpului arătând greșeli de construcție, pot fi vinovat sau are sens să fac zbatere din asta?

O clipă între ora patru și cinci, dinspre miez de noapte spre dimineață cenușie în amintiri de seară, face primăvara fără flori. Omoară răsăritul și întunecă lumina zilei. Litere negre scrise în alb mă omoară cu nașterea lor înșiruită și deja uitată în fapt, de demult. Timpul trece și lasă în urmă colb de praf, uitare peste ce suntem și am fost. Nu existăm decât în iluzia trecutului, a duratei în elementele ei principale pe care o numim fragment sau felie de timp. Unii pot fi dumnezeire și răscolesc trecutul, uitându-se la unii din noi care poate am fost ceva în el și pentru el, ca element de continuitate într-o zbatere de a fi nedivizibili și continuatori.

Poate am rămas pe drumul timpului pentru că nu am vrut să fiu ce este altul, prin literele lui negre scrise anapoda sau ordonat, în logica clipelor de prezent pentru fiecare. Logica aceasta este a fiecărei clipe, unicat de înțelegere, dar numai pentru ea, pentru acea clipă. Această unicitate reprezintă un unic prezent, al fiecărui înțeles, în clipa existenței sale, uitată în trecut și neînțeleasă de viitor.

Cei însemnați fac prin înșiruire de litere negre în albul timpului, ca prezentul să se întindă în viitor cât mai mult. Ei pun umărul la drumul timpului, ei fiind cei cu dar de a fi indivizibili, uniți, fără personalitate distinctă și revendicată, sunt acei care prin întoarcerea la ceea ce au fost și sunt vor să vină spre noi pentru a fi împreună. Nu vreau să fiu eu singur pe drum de timp, să am scrieri unicat, scrieri separate, căci destinul drumului de timp nu desparte, ci încearcă să adune materie la un loc, precum și suflete împreună. Cuvântul este liantul unirii. Cei care vor să fie entități separate se vor pierde în depărtări de infinit, nefiind valoare, nici durere, nici lacrimi, nici nefericire, nici măcar singurătăți între lumi, ci vor fi viduri în universuri separate.

Vom fi separați în lumea împărțită în două. Cei ce vor să fie întuneric fără lumină și cei ce vor să fie lumină fără întuneric. Cei din întuneric vor fi singuri și separați, în lumi separate, ei separați, pentru ca întunericul nu unește decât întuneric. Cei în lumină sunt împreună, vor fi împreună, făcând parte din



separațiile drumului de timp pe același drum. În fiecare an, renașterea este încercarea curățirii drumului spre viitor.

Prin trecere, timpul rămâne să sedimenteze clipe ale prezentului, în entități separate de întuneric, în grupuri de suflete unite întru lumina viitoarei renașteri. În unul să fim toți și toți în unul! Dumnezeu în drum de lumină prin ea și către ea, ne duce și doar prin lumină dobândim unirea sufletelor spre viitor.

– Tot din lumina cunoașterii, pentru că lumina este un întreg, un Tot al bucuriei!

Suflete moarte, de ce v-ați născut?

Viul clipelor rămâne câteodată în urma trecutului sălbatic, răscolit de resentimente. La colțul spațiului curbură, aștept deznădăduit răsăritul clipelor viitorului. Voința și ea rămâne încătușată de subconștientul care nu iartă. Ea duce lanțul greu al clipelor înșirate în fapte, care apoi cer iertare. Numai că pe altarul de sacrificiu nu rămâne câteodată nimic, decât o amintire hâdă și goală de sacrilegiu păgân. Nu putem să cerșim ca sfârșitul să fie amânat în speranța deșartă. El este împlinit de mult, înainte de a fi fost noi început.

La scară temporală, virtutea este trasformată în minciună sau în mulțimea inversărilor pe care mintea bolnăvicioasă o poate născoci și pune drept scut. Neputința nevolnică o punem în față, spunând că suntem neînțeleși sau nedreptățiți. Cuvântul îl scurtăm sau îl lungim câteodată, îl răsucim, îmbrăcându-l în sensuri ambigue. Ne mândrim că suntem inteligenți prin cuvinte puse nu unde le este locul. Nu odată, ele, cuvintele, devin negre și se întorc în ploaie peste sufletele noastre, ploaie amară, căreia nu-i putem face față. Suntem mari în vorbe scrise și mici în fapte nescrise.

Așteptăm colinde de laude și nu suferim critica. Punem pavăză să ne protejăm o față și jumătate de ecran. Nu ne place să recunoștem că suntem, unii din noi, oameni jumătăți de ecran, jumătăți de inimă, jumătăți de caracter. Sufletul chinuit aleargă la porți și zăgazuri puse de noi artificial. Ochii cer armonii de plăcere, plictisiți de prezența uzualului. Necunoscutul ne îmbie cu ochii lui misterioși, ascunși undeva, acolo. Când cade paravanul și devine obișnuință, repede renunțăm la ce ne este dat, pentru a crea încă un păcat.

Așa că originea pentru unii din noi începe nu din grădinile Edenului, nici cu prima Evă, nici cu primul Adam. Începe de fiecare dată cu un nou început prin fiecare dintre noi, ca o repetare infinită până când vom realiza că nu putem ispăși decât renunțând pentru totdeauna la divizare. Oare renunțarea la



unicitatea individualizată și reluată la infinit va distruge multiplicarea și ne vom întoarce la origine prin cei doi, Adam și Eva?

Repetarea noastră sub infinite forme va reuși să regăsească pe cei doi, ca sumă a tuturor entităților care au trăit și vor trăi, ca suflete răzlețe desprinse din unul și același suflet comun? În fapt și drept, dovadă și grupurile noastre de oameni, transformate în nume de țări, tot în unire și împreună își regăsesc același țel. Nu este amăgire, este scris acolo în cod dumnezeiesc. Sunt litere de timp și vremuri ce tind ca totul să fie unul și același cuvânt.

Creația prin cuvânt apare ca și conștiința universală, dar folosită în sens pozitiv. Nu putem crea aberații, clone ale cuvântului mama Eva și tata Adam, dând Cezarului străin de noi, de toate, apoi urmându-l în țara lui. Țara întunericului constă în fiecare clipă păcălită, furată sau luată celui ce spunem că noi nu spunem minciuni. De aceea, uneori, adâncurile noastre se revoltă asemenea vulcanilor, prea pline de presiuni vinovate, răbufnesc udând cu nepământești resturi, locuri și chipuri nevinovate.

Măcar să ne ducem la margine de lume, să punem deșeurile noastre să ardă în cuptorul prabușirii universului, să ardem ce nouă nu ne priește. Dând vina și nerecunoscând slăbiciuni sufletești sau invocând neștiința, nu înseamnă scăparea de pedeapsă. Chiar când simțim clipe minunate în punct unic ridicate, împreunate de răscolire sentimentală, putem minți, pentru că durata este atât de mică, încât o putem uita în trecut, ca și cum nu a fost al nostru acel punct, lăsându-l în nerecunoaștere. Nu putem merge singuri mai departe.

Puținii care sunt unici pentru unire în lumină, nu toți iau drumul renașterii prin ea. Aceasta pentru că printre ei s-au strecurat și cei care vor să fie unicate într-o lume de separați, care nu aparțin drumului luminii. Drumul-timp are sita sa mare și largă, sită prin ale cărei găuri, foarte mari sau foarte mici, unii își imaginează că vor trece sau nu. Nu știm dacă trebuie să trecem sau nu.

Cine vor fi cei care vor merge pe drumul luminii și vor trece prin găuri mari-mici sau mici-mari? A fi o entitate separată, distinctă, ne determină oare să ne separăm cât mai mult sau să ne unim într-o sigură și mare luminosă ființă? Cei care nu vor asta, tinzând să devină unicități separate, nu se îndreaptă spre întuneric?

Vremurile poartă povara lor ca o trenă în trecutul curburii timpului, trenă pe care noi, oamenii, suntem invitați, conform faptelor noastre, să pășim sau nu. Diferența dintre curbura timpului și linia lui dreaptă este viața noastră. Fiecare avem curbura noastră de timp, curbură de care suntem responsabili și în cadrul



căreia ne adăpostim sufletele. Două curburi de timp se pot intersecta făcându-și sălaș de suflet în cadrul unei curburi mai mari de timp.

Din noi trebuie să plece noi începuturi, din bine către mai bine, pentru ca finalul să fie reîntoarcerea noastră acolo unde cercul întoarcerii ne este Acasă.

Cioburi de oglindă de timp întoarse

Scrijelite de răni, degetele sufletului meu înghețat de suflul iubirii, degete agățate de scara lumii și de trepte spre lumină, încearcă să refăurescă o poveste din începuturi și sfârșituri irepetabile, de unde să poată reveni într-un nou început pentru fiecare nefericire. Ca într-un joc de poker, unde se joacă destine, caut cartea destinului meu, să o pun pe masă, ca să înving această viață. Și doiul, care este cea mai mică carte, îmi spune că și ea este o carte de viață. Și regii și cavalerii timpurilor trecute spun rănilor sufletului meu, agățat de o creangă ruptă de timp: „Nu dispera, căci vei rezista!”. Este jocul cel mare al pierderii din viață, când toate focurile lumii îți pot pârloli inima într-o carte nenorocoasă. Este jocul tuturor izvoarelor de bucurie, izvoare ce din ceruri de stele și soare, își pot revărsa ape de fericire, dacă dă norocul peste tine, să ai în viață, o carte norocoasă.

Așa, ajungi să iei din cuiul de dincolo de zidul privirii, câte o amintire și să o privești cu tristă suflare sau cu nemărginită duioșie. Dar este ucigător să numeri clipe de viață prin imagini întoarse spre tine, în fragmente de oglindă sparte în mii de bucăți, pe care câteodată nu le mai vrei. Dezamăgit, culegi bucăți de timp și te privești în ele. Imaginea-ți poate deveni hidoasă, fie a ta, fie cea din amintire. Deformate de bucata de oglindă de timp, imaginile întoarse fac amintirile să plângă-n lacrimi nefericite. Căi de legături din drumul gândurilor se blochează la intersecții de amintiri.

O fi ea cea alesă în oglinda întoarsă? O fi el cel ales, cu care am împărțit parcă o viață? Cărări nefericite rămân părăsite, prin care sângele printre gânduri refuză să pulseze oxigen și adrenalină, nefericirii din tine, alegând alte drumuri, lăsând în părăsire zona ta de iubire. O arteră se zbate micuță, albastră, undeva, și-ți dă de știre printr-o senzație grea, de supărarea ta. Te poți pierde pe stradă, în casă, oriunde, ca o nălucă care începe să numere în neștire zilele pierdute.

Vezi câteodată pe stradă năluci visătoare, parcă nu-s în astă lume. Te izbești de ele ca de trunchiuri de gheață, care abia de au viață. Tresar, se uită holbat la tine și apoi pleacă mai departe în năucitoarea lor viață. Un rucsac, o sacoșă, o geantă, un tricou, o frumusețe stranie, o vestă sau chiar o pălărie, sunt purtătorii celor ce nu se vor a se mai ști. Ei aleargă în altă lume, în lumea



nălucilor de gânduri, în universul nefericirii lor și-al vieții lor. Câteodată, cad pe stradă ca loviți de trăsnet și cineva care-i ajută, exclamă:

— Vai, mamă! Ce palidă este sărăcuța. Nu o fi mâncat destul.

Sau:

— Ce galben este tânărul acesta! Muncește prea mult.

Scara vârstelor nu are limite, în groaznica viață ce este nefericirea. În jurul lor, în stânga, în dreapta, totul decurge normal, în prea reala și dura viață. Așa am început să joc un joc, de a ne căuta încă o dată-n viață. Eu pe tine, tu pe mine. Să ne regăsim altfel în această viață, într-un nou început.

Când te uiți spre cer, acolo voi fi eu în brațele asfințitului și ale răsăritului, unde mă voi dosi. Va veni timpul odată, când mă voi ascunde și mă vei regăsi în sclipirea umbrelor undelor de lac, în coada solzilor sirenei ce-n noapte trece prin ape tăcute sau pe lângă bordura șoselei de timp, așteptând să vii în mașina clipelor de fericire.

Ușor și într-un echilibru precar, eu stau pe petala de floare de vișin, și-n cea de cais, ce stă gata să zboare atrasă de o rază de soare, ce zâmbește fericită, prin frumusețea florii. Mă poți vedea în gândurile parfumului de flori de tei, ce zâmbesc spre cerul serilor primăverii întârziate, rămase toate cu privirea agățate de flăcările ca de lumânări în stele jucăușe, în luminile lunii ce se îndreaptă încet spre noapte. Sunt în castanele cele mici, ce încep să acopere cu priviri de ochi uimiți, perechi de îndrăgostiți.

Voi fi acolo exact în clipa când o mică frântură de gheață își va picura ultima picătură de apă rece, pe fața ta uimită, ce privește în sus la o rază de soare printre ramurile copacului, în care mugurii încet încep să se nască.

Cu bucurie sau durere mă vei putea căuta cândva, într-o dimineață în cornul falnic al bradului ce sprijină cerul albastru sau în minuscule scântei de apă ca un diamant, din plasa păiajenului ce țese ochiuri de timp, pentru viitoarele sale victime de viață. Voi fi pentru tine ochi mic de veveriță, ce numără stele din minuscula-i cochilie, din scorbura ei de-o microclipă de viață.

Voi fi sunetul vântului ce pe câmpie intră-n tunele de urme de meteoriți ce ard în noapte, sunând ca tuburile unei orgi răgușite. Mă voi ascunde în streășina bătută de vântul zăpezii, acolo unde țurturele de sticlă curbată de timpul înghețului de peste noapte, strigă-n lumina razei de soare jucăușă, care trece prin apa tare și rece ce lucește. Privește-mă, sunt aici, ia-mă!

Îmi voi desfășura povestea vieții mele pe firul râului de munte, o voi încrusta în piatra stâncii ce mustește, verde-n mușchiul ce zâmbește soarelui dimineața. Voi fi poate la cotitura râului sălbatec, care bulboana o învârte, rupând lumina în două fragmente de soare. Voi fi poate în lipăitul lopeții pescarului, unde îmi voi ascunde sunetul tăcut al iubirii mele.

Voi agăța o rază de sus, din noapte de stele, împreună cu cea de lună și soare, frânghie ca să fac, să poți urca la mine. Mă voi ascunde în șoaptele buzelor



de mărturisire, unde tu îngenuncheată în fața șirului de cioburi de oglindă de timp întorse spre tine, când îți vor spune:

— Nu mă uita!

Voi fi în florile iarnă - primăvară, în albul zăpezii ce ghiocel petală albă ascunde, voi fi în raza minusculă ce cristal de gheață topită străbate, rază născută din curbura cerului ce hurducăie timpul în spinarea sa, în răsăritul dimineții. Voi șopti primei violete în pădurea frunzelor de toamnă rămase și răscolite de petece de zăpadă, zâmbește ființei dragi mie. Te voi întreba într-un monolog siguratic în umbra tacerii:

— Unde să te caut, izvorul vieții mele?

Voi răscoli supărările lumii și-a bătrânului, ce toiagul de bătrânețe și-l proptește în tinda casei, unde voi sta pitit să nu mă vezi. Voi fi în gheara râsului ce răcăie pământul reavăn, colcăind de ființe-n zbatere. Voi întreba marele timp și chiar și căruțul ruginit al copilului rămas singuratic la colțul casei, într-o rână, prăfuit:

— Mă caută ea oare?

Voi întreba pleoapa zvâcnirii celui ce aleargă-n roșu și aer încins de vară ce respiră-n nădușeală:

- Mă va găsi? Voi spune gândurilor și imaginilor trecutului, călătorului ghețarilor veșnici, că s-a terminat cu mine, că mă topesc la poli de dor, în ultima glaciațiune de apă pură. Sau voi fi acolo unde despicate valuri ca scoicile se dau la o parte din calea pintenului vaporului, unde poți fi tu.

Mă voi ascunde în pumnul roz al copilașului ce scâncește, vorbind vorbe numai de el știute. Îți voi zâmbi când se naște ziua în zori, cu primele săgeți aburite de soare în dimineți liniștite. Voi fi în gara timpului, unde călătorul, la ceas de somn, ridică pleoapă după pleoapă, să nu piardă clipa viitorului.

Te voi căuta apoi eu, în nașterea șoapei târzii de la gardul fecioarei, în tinda bisericii spunându-ți rugăciunea. Te voi căuta în năframe, în târguri de toamnă. Voi mușca din pomul vieții, din rotundul galben de toamnă, să văd gustul tău, poate te voi găsi. Voi privi lacrimi de miere de albine, să văd poate dulceața ochilor tăi. Voi alerga sub clar de lună, da, prin cornul umbrei ce trece peste căpița pictorului din tabloul bunicii. Te voi vedea-n sclipirea fântânii, când raze de lună tulbură ciutura ce scoate apă.

Te voi regăsi în umezeala fremătândă de suflet a ciutei, ce atentă-n noapte se oprește, în fulgerul ce nordul strălucește. În prima picătură de ploaie după o zi de căldură ucigătoare. Te voi găsi în primul sorb al însetatului, ce-n soare truda și-a dăruit-o, în leagănul zilei în care copilul zâmbește soarelui pătrat al pictorului cerului, în dunga pomului grădinii edenului de mine închipuit. Te voi



căuta chiar și-n umbra stelei și lunii, în spatele pașilor rătăciți pe o pagină albă de carte plină cu litere negre.

Mă vei gasi, te voi găsi, tot mă voi ascunde ca într-un joc de-a baba-oarba, în verdeața copacului, în verdele crud și sferic ghemotoc, ce se deșiră ca ață de timp pentru țesut cămașă, în războiul dus de o suveică și o mamă. Apoi, într-un târziu de viață rămasă, ne vom regăsi amândoi în alb de plete, la o masă depănând coji de clipe-amintiri, în semințe de soare, ce liniștiți, cu ochii umezi de amintiri, le vom decoji. Vom spune copiilor să treacă în cartea vieții lor, roua timpului nostru adunată prin viața frumoasă ce-a fost odată.

Aphrodi`te, te aștept!

M-ai înșelat cu încă o iarnă, dar te iert. Șuvoiul vieții, sângele îmi înfierbântă. Simbolurile zeiței mă răscolesc prin timpuri. Spuma mării ei râde către țărmul din mine. Mărul de aur, păcatul primit drept premiu, îl țin în inima mea de păcătos. Scoicile mărilor se deschid acum și le aud glasul. Dorința răbufnește și fiorii mă cuprind. Imnul Homeric se aude dinspre zările primăverii, pășind pe câmpii de flori. Mușchii, fibre de oțel în coamele cailor, mătură vântul iernii rămas printre ultimile câmpii ale iernii, cabrându-se. Zeița vieții se întoarce. Pleoapele mi se apleacă în jos, tremurânde de prea lumină. Albul zăpezii rămase aruncă scipiri în dungi de raze de soare. Umbra aleargă fără oboseală ascunsă, păstrând încă umezeala pământului ce negru absoarbe lumina. Creionul cerului cu mâini uriașe scrie pe pământ zile cu parfum de soare și nopți răcoroase.

În așteptare, totul stă ascuns. Cerul, pământul și subpământul, ca un arc uriaș îndoit, așteaptă să trimită viață, o nouă primăvară.

Vântul ciupește prin nevăzutul său chip, pe la colțuri de clădiri și case. Un fuior de abur în zare, mângâie cerul și-mi dăruiește în ochi depărtări de amintiri. Pe colțul unei case văd o pată umedă care se ceartă cu o alta, mai mare, pentru suprafața pe care trebuie să o cuprindă fiecare. Este semnalul că anii trec și este timpul renașterii. Pe un fir de iarbă, clătinându-se încet și firavă, se deplasează o găză. La fereastra unei clădiri se apleacă o față luminată de frumusețea albei fețe și-a negrului său păr, strigând un nume. Un grup gălăgios de pitici cu mici săculeți în spate, minunății în zâmbet și culoare, se agită în jurul unui minuscul cățel. Un prichindel cu căciula șui se agață de un copăcel și îl scutură, strigând:

— De ce nu înflorești tu, primăvară?

În fața magazinului de pe o stradă, o fată, de zor, întoarce spre lumea nevăzutului, într-o pungă, fructe de toamnă târzii. La o frizerie, prin geam, un



tânăr stă încordat și își revede înaintea sa, imaginar, viitorul chip, fără ceea ce iarna i-a pus drept prea multă naturală căciulă. Un bătrân sprijină un baston, pășind prin timp, așteptând să se oprească în fața lui o scară de bloc, uitându-se într-o straiță. O mașină ambalează supărată pe stradă, ca să iasă cu o roată dintr-o groapă. Doi îndrăgostiți merg încet, ținându-se de mână, de parcă se iubesc sub lună. Neatenți dau peste o bătrână.

- Ei... maică! Nu aveți loc pe stradă?

Am traversat încă o dimineață din drumul vieții și este amiază. Gândurile purtătorilor de viață se împrăștie în direcții necunoscute, dar unite de cineva cu o forță uriașă spre același drum. Mergând, mă uit la copacii de pe marginea drumului de viață și ascult glasurile lor care tușesc de fumul de mașini, care câteodată îi îneacă. Și ei așteaptă frunze de viață salvatoare. Mă opresc pe loc și așez cuminte imagini pe felii de timp, prin retina ochiului meu în drumul meu de viață. Semnul trecutului îmi spune prin această

amiază, că acolo, în taină, am în imagini un depozit de gânduri. Cărțile-imagini le orânduiesc pe rafturile din inimă și suflet, fiecare acolo unde au atins pe acela care sunt eu.

Răsucesc trecutul cu fața spre viitor și așez drum alb de lumină. În ghiociei din mâinile florăreselor văd clopoței cântând colind la poarta primăverii. Undeva, în toată țara, aud trezirile de sub pământ. Melcul se întoarce să ia o gură de aer cu soare. În pădure, un cerb despică aerul, umblând măreț printre copaci, spre căprioara care tremură cu urechile ciulite, în așteptare.

Văd undeva, departe, între dealuri, cum o femeie pune cergi grele pe un gard, să dea drumul iernii. Camera mare dintr-o casă prin ferestrele larg deschise, adună sclipiri și pete de cer în alb de nori, prin ochii unei vesele fete. Un tren printr-o vale întunecoasă, trage greu un șir de căsuțe albastre-argintii. Cu fruntea sprijinită de geam, un băiețel strigă arătând cu degetul:

— Uite, mamă, încă ce multă zăpadă este! Uite și copacii!

Totul se trezește din întuneric, din umbră, semiumbră, din frig și rece și cu toții strigă în cor:

— Vrem să vii tu, primăvară, cu caișii, cu cireșii tăi, cu zâmbet de floare, cu albine care mângâie unduirile pământului în zbor, harnice! Să vii pentru noi toți, reîntoarcere spre noi și viitor. Văd pământul prin spinarea sa neagră, necuprinse câmpii, cum împrăștie mirosul său prin aburii iernii trecute. În brațe strânși pe albul cetății dragostei, contopiți, într-unul din lăcașurile vieții, un ea și un el, se iubesc, încercând să atingă un punct de univers și poate să și creeze un pumn de viață. Iubirea lor există, printre vestitorii primăverii. Încetul cu încetul, totul începe să renască vesel și în parfum de soare, în râul timpului și-n marea corabie a vieții.



— Căpitane!... strigă matrozul de la pupă, privind zarea. Am trecut iarna, suntem deja în mările primăverii!

De undeva, de sus, din înălțimi, Aphrodi`te șoptește încet spre pământ:

— Iubiți-vă, copiii mei! Iubiți-vă lume! Înfloriți și puneți zâmbet de reînnoire pe chipurile voastre ! Dar niciodată să nu uitați pe cei din urma voastră, căci și ei au fost cândva flori, iar voi sunteți din semințele lor, răsăriți din dragoste!

Drumul țării, Danubiu

În piatră săpat-ai drum cu oaste de ape obosite, mângâind zări cu ochi de milenii și secole trecute. Prin val și văi rătăcitor și-n zbatere de lăcaș de maluri tu spui:

— Iată-mă! Pentru tine aici sunt și pentru toți cei ce vor veni. Sunt pentru a șopti maiestuos călătorului cele văzute la ceas de noapte, prin unduiri de ape rătăcite, prin clipe de tăcere în lumini de lună pe ape coborâte, lumi uitate în trecere prin timpuri, prin glasuri nevăzute în depărtări de ape. Îți spun că duc încet în timpuri vechi imagini neuitate. Tu, călătorule prin timp, ia aminte!

Chiar dacă bărci prin sulii de undiți și oști pogorâte prin pirați astăzi vor ca adâncimi de sclipiri în unde de solzi să jefuiască, să rupă catargul depărtărilor, să ostoiască ce alții au făcut prin neuitate veacuri, îți spun că truda-i zadarnică.

Urâți și negri la suflet astăzi aceștia ce au rămas din timpuri, ei nu se vor uitați și țara în necaz mare o driguiesc. Ei, cei umeziți de ape întunecate, cu coroane obosite în plecăciuni și-n putreziciuni frumos mirositoare, nu vor să plece. Sunt rămași ca frunze bolnave de toamnă târzie, ce ape uită ca să ducă, crengi rupte de timpuri obosite, rădăcini ce se țin agățate și adânc înfipite în trupul țării, lupi ce vlăguiesc și ostoiesc alte generații, dorind ca niciodată nimeni să nu-i mai ducă. Dar ei vor fi cândva, prin mal de ape furioase, spre zări și vremuri poate duși, fiind vinovați de fapte ticăloase.

Aceștia nu sunt nici măcar pirați de apă dulce, nici lege n-au avut vreodată, nu au Dumnezeu sau a păgânului credință, păgâni care totuși în statuie de șarpe sau de vârcolac pun încă nădejde și credință. Ei au ajuns să nu se mai creadă nici măcar pe ei. Pun unelte de diavol în dreapta să nu îi vadă stânga și în hoție fără margini își fac sălaș de perfecțiune, sfidând mulțimea. Și mulți dintre ei cu a lor vrere, culmi tind să ajungă, încât își fură propriile valori și trăiesc în egoism chiar și cu propria lor persoană. În nămoluri putrede se regăsesc, cu neuroni de batracieni în fază primitivă. Ei au cucerit această societate și ne privează de lumină.



Ei sunt fiii lui Terente, concepuți în grabă la margine de baltă, între alcool și nebunie. Pândesc prin barcă de mal atrasă, spre stuf ce maluri ascund comori de viață în devenire, pândind picioare tremurânde de ființă, care zgribulită uită în frică groaznică drumul ce duce spre casă. Ei pândesc adăpost de fecioară albă și fură până și a călătorului ciutură de apă dulce, uitând de mamă, uitând că au suflet. Ei confiscă până și sărăcăcioasa laiță, rece și răcoritoare făcută din împletituri spre odihna celui obosit de ape.

Tu, țara mea, ai fost plină de doine, curată și plină de izvoare, de codrii ce reazămă cerul, de ape curate, de băi termale, de poieni pline de floare răsând în soare, azi tu ești ostenită. Copiii și fiii tăi îți

pleacă. Nu vor să se mai întoarcă și plâng în depărtări al tău dor. Ei văd caprioara, văd cerbul, văd ursul Carpaților și miile de păsări zburătoare că se mai regăsesc doar în vrăbii necăjite.

Ei duc dorul rășinii de cetină, al ciupercii de pădure, ei văd în ochii lor mura neagră de munte, cireșa amară suspendată, mică, prin văi unde pomi străjuiesc drumuri. Ei duc dorul dimineților liniștite de primăvară, fără adieri de vânt și pline de verdeață, de floare de tei, de cireș sau cais ratăcitor. Pe culmea dealului falnic era cândva, mărul sau străjerul pus pentru călătorul însetat la ceas de 12 de amiază, setea să -și potolescă.

Depărtarea duce dorul doinei, a doinei cu ecou pe dealul copilăriei noastre sau poate chiar a blocului vecin, a străzii pe care nu am fi vrut să o părăsim niciodată. Nu vrem să fim uitați în copilăria noastră, a verdelui nostru din suflet, suflet prin naștere și botezat de preot bătrân și bărbos, cu barbă de patriarh nemurdărit de marginile limitate ale timpurilor de astăzi, timpuri de dezbinare și care încă pune granițe între noi.

Nu vrem să rămânem numai ca amintiri în praful de stradă jucăuș cu noi sau în talpa friptă de asfalt încins de copiliță sau băiețaș. Suntem departe de ciobănașul cu fluierașul lui, de codrii străbătuți în singurătatea copilăriei și vrem numai să ne regăsim întodeauna în pădurea amintirilor noastre, trăind și noi la margine de ape mari acum.

Fiecare să încercăm prin aceste imagini, să regăsim legătura noastră cu locurile natale, să stabilim legături uitate și să desfacem bariere de cuvinte care merită pronunțate, în care darul de pământ și verdeață erau Rai pentru noi. Să aducem în amintire și să luăm înapoi pădurile noastre, câmpiile, dealurile, șesurile, crângurile copilăriei, bălțile noastre a tuturor pline de pește, în așezări pe care bunul Dumnezeu ni le-a dăruit nouă, nu celor care trăiesc pentru a pângări această țară.

Să păstrăm în inimi și în suflet ce avem mai bun și la rândul nostru să dăruim mai departe celor de după noi, toată bogăția și trăirea sufletului nostru. Să transmitem celor care își caută oglinda vieții în strămoși, în cei ce au trăit aici păstrând tradiții, ca la rândul lor să transmită mai departe din generație în



generație, către copiii lor, către nepoții lor și către urmașii nepoților noștri, această țară întreagă și neprihănită.

Fata morgana

M-am pierdut în marea nisipului faraonic prin catacombe fierbinți deșertice cu sunet de „fata morgana” ce strigă ochilor mei:

— Caută în firul de nisip pulsul tău pierdut de mii de ani! Simte că trebuie să te faci nisip de piramidă de piatră măcinată de vânturi, în deșertica vale a soarelui. Acolo, printre miliarde de fire ca și mine, vei găsi chipul tău. El este încrustat în timpul de mare albă, nevăzută și fierbinte, a miilor de ani scurși peste trupul tău deșertic. Am simțit cum săgețile soarelui au început să spargă unduiri de aer rupt, de ceruri reci și să împrăștie peste mine bucăți mici de soare, bucăți ce mă ciuruiiau în coloane de fire strânse de timp în dune. Sufletul meu, sufocat de amintiri de mii de ani, se chinuia să redea viitorului ce adunase. Degetele-mi amorțite tresăreau printre dunele fierbinți, până la oazele din văi de regi. Ele erau izvoare nesecate de timp, de vânt, de furtuni, de mânia cailor deșertici desfășurați în fuioare negre în orizonturi de depărtări.

În tuneluri lungi de piatră simțeam cum aer iau, dându-mi suflare, prin piramide ce stele fixau în nemurire, pentru cei ce-au fost. Eram bătut în piatră, în mii de chipuri de istorie, în cavou de faraon. Eram pictură rupestră ce întunericea înghițise mii de ani. Doream lumină! Au fost timpuri când copite de cămilă au călcat părțile din sufletul meu, strivind uitata mea istorie.

Au fost pași furișați pe trepte reci, ce galben sculptat de soare au dus spre nevăzute zări. Am fost luat și pus bătaie de gologani, pe mese unde ciocane băteau bucăți pentru prețul meu, pentru mari case, unde iară am fost închis în dosuri de uși de oțel, răpit iar de lumină.

Și-n alte mii de ani, m-am regăsit în cosoni de dealuri, atârnat în peșteri și ziduri vechi de cetate ruinată, dar în timpuri străvechi cetate înaltă, maiestosă. Eram în galbenul bătut la porți de Romă antică. Eram o față imprimată în încrustătură de sclav, ce-n săli de piatră băteau galbenul cu chip de împărat.

Eram sus în codrii cetății unde albul costumului de dac, printre copaci de aramă de toamnă coclită, în frumuseți de frunze în soare lucind, mă vedeam fecioară și flăcău în umbră de izvor. Dar regăsirea mea era împrăștiată în câmpia lată, în fluviu de ape sprijinită.

Eram în toiag de moșneag, bătrân și înțelep, ce astăzi a rămas uitat. Fata morgana și astăzi mă bântuie, întrebându-mă:

— Ești acolo în deșert printre mari morminte sau în cetate dacică de ruine uitate? Ești în acest popor sau ai plecat departe? Și coastele flămânde le simt cu ale mele părțile, bucurând meleaguri cu cupole de conchistadori. Ele,



părțile mele dacice, construiesc noi piramide moderne în civilizații străvechi la margine de ape mari.

Aici însă, la Neagră Mare, fluviul se revoltă, încercă să întoarcă ape înapoi, să spele din istorie ce mulți vrăjmași de țară au fost lăsați, vrăjmași care iau și fură. Agățată pe harta lumii, vâltorile de Neagră

Mare pun un semn de minus, în țărmuri erodate unde castele și palate sfidează valul, depărtarea, făcând marea să plângă prin furtuni pustietoare.

Eu simt adâncurile ce mă împresoară și mâlurile metalice, din gură de fluviu în plastice ambalaje, ce vietăți mie îmi sufocă. Plaja plânge și ea prin fire de nisip lipsă, în sfidare de jeep-uri ce mușcă nemilos maluri confiscate. Mă întorc spre mine în sute și sute de ani, în statuie de Ovidiu ce ochii își rotește și privește spre Pont Euxin, spre larg și cu amar întoarce capul și-n vesuri suspină.

Mă întorc apoi înspre trup de țară și spre largă câmpie, uitată în colb de sate pricăjite. În uliță și în picior de copil golaș plâng generații pierdute. Aș vrea să mă scutur greoi, să deschid crăpături să înghită monștri, ce nu-s ai nimănui. În rău ei trăiesc cu dușmănie și aș vrea să fac ca ei să nu mai fie.

Maluri simt în halde, în sărături de ape prăbușite, sterilă minte ce nu dă socoteală, case pierdute, garduri rupte. Bătrâni strămutați în căruțe de secole trecute, adună vânturi ce trebuiau pierdute. Pustiul se așează, simt în mine pe coline inundații ce văi cuprind. Depărtări lungi și late de colb de cer și pământ, vânat cenușiu suport pe spate, în cetate cu fum și zgomot, cu vieți pierdute, cu păduri furate și lacuri astupate. Nici nemernicia în sufletul lor gol nu încap, căci sunt de oriunde pierduți de timpuri, aici pe firele mele de nisip, ce fata morgana nu vrea să-i vadă, să-i accepte, decât în praf ce nu există și ce ar trebui să dispară undeva în infinit. Zgomot uriaș de străzi înghesuite în praf, unde crengi uscate, înnegrite, întorc plămâni și inimă înapoi spre moarte. Cenușul presărat cu pete de reclame roșii în portocaliu scăldate, astupă groaza prăbușirii zidurilor care nu suportă greutatea betonului forfecat.

— Cui ai pasă ?

Bătălii pe ecrane de sticlă curbată, unde chipuri amorțite, aceleași în strâmbătate, în schimonoseli de trecut murdar mă cutremură să plec departe. Cât o să pot duce, căci voievozii din mine încep să se revolte, să strige, să se agite.

Ștefan a fost mare și-l simt în bătălii cum capul întoarce și spre viitor privește, picurându-i lacrimă pe sabie de braț voinic ținută. El parcă strigă și simt durere, voi strănepoți de strănepoți de-ai mei, nu lăsați țara să fie dusă de nevoi.

Echilibru și Rugă



Am legat trecutul de roata timpului. Am înfășurat rânduri de istorie pe drumul roții. Am văzut trecut de copil mânat de caii timpului către soarta lumii... Roata căruței duce timpul, duce drumul și îl întoarce către noi, ca viitor venit din trecut, neștiut. Agățate de străfunduri și adâncimi de univers, sună tobe care bat începuturile lumii sau sfârșitul ei.

Ele se aud bătând din interior spre exterior, în compresie sferică de răbufniri stelare în expansiune. Sunetul gigantic penetreză universuri și se întoarce cu ecou în prăbușire spre începuturi. O mână iese din pământ de planetă, cu degete zgâriind ceruri a disperare. Sunt toți, oameni ce au fost și oameni ce vor veni, cei uniți care cer îndurare.

Capete de universuri paralel înnodate își dau mâna făcând punți între moarte și viață. Clipele tac și se întorc de unde au venit, prin rotirea ceasului spre începuturi.

Agățată de arca lumii, disperarea cere îndurare. Norii, câmpiile și munții s-au îndoit în cerc, de roată a timpului, care în rotire ezită să se schimbe.

Este starea de așteptare... între cele două sensuri, între lumină și întuneric.

Un greiere ancenstral cântă nepăsător prin univers, uitând că va veni iarna veșnică. Uită că totul va împietri, chiar și timpul supărat se va opri în loc. Totul va îngheța și va rămâne o veșnicie în nemișcare. Un nou echilibru care nu va mai putea fi stricat.

Eu privesc toate acestea nepăsător, uitându-mă într-o doară la greierele ancestral. Cu mâinile în buzunare, fluier și eu ca și el, a nepăsare.

— De ce să-mi pese oare?

Atârân privirea de norul acela mic și gândesc a primăvară. Sunt mic în mine și în jur totul pâlpaie a viață! Oare a existat vreodată un început sau toate au fost dintodeauna așa?

De fapt, nu-mi pasă. Gust clipa, momentul, ora și ziua. Le gust fericirea existenței, chiar dacă ele sunt atât de mici față de ce este atât de mare. În fapt, poate ele nici nu există.

De ce ar exista înainte sau după ce nu voi fi eu? Oare există acum când sunt eu? Nu sunt prinse pe acea roată a timpului sau înfășurate pe curbura universului și eu cred că sunt eu și cu ele aici?

Iubesc oare acum sau în secunda următoare pe care nu am timp să o remarc că trece? Și așa mai departe, dacă meditez, nu am timp să-mi dau seama că timpul trece. Important este să gândesc simplu că iubesc și că trăiesc. Dar, uite, că nu se poate, grăuntele, fărâma aceea mică din spatele ochilor, nu mă lasă, mă atenționează!

— Nu fi laș, îmi zice, meditează! Conștientizează! Crede!

Chiar dacă vreau să fiu nepăsător, nu pot, căci exist. Oare la toți există acel grăunte? Mie mi se pare că nu. De fapt, asta ne și diferențiază. Important



este să fie cât mai mulți cu acel grăunte care să nu îi lase în pace, căci dacă majoritari sunt ceilalți, ne-am dus pe copcă. De fapt, acum, aici unde trăiesc eu, nu pot să

spun că noi suntem cei mulți, cei cu grăunte care să nu ne lase în pace. Bat cu piciorul în pământ. E tare. Nu sună a tobă. Dar pot ști că nu sună! Pe partea cealaltă poate se aude.

— Care parte? Cealaltă, paralelă cu noi? Poate de aceea nu aud. Parcă simt suflu de primăvară.

Ce-mi pasă! Mă uit în sus și văd soarele. Văd un soare simplu, dar atât de frumos că nu am cuvinte. Dar de ce mi-ar trebui cuvinte?

Mă gândesc...

Poate dincolo de el, tot așa ca și mine, acel greiere cântă odă universului și nu are nevoie de cuvinte. De fapt, cui să spună și de ce? Nici nu știu că existăm. El cântă pentru el. Și sare de pe o stea pe altă stea.

— Măi, să fie! De aceea vedem noi ceva luminos cu coadă! O fi el?! Este tare frumos! Este frumos de univers.

Văd o pasăre zburând și lăsând urme de timp pe cer. Albastru de cer minune în cupolă. Ce număr de nesfârșite clipe au stat să vadă acest albastru și mă întreb: de ce? Noi nu eram, el mai albastru și mai frumos era. Și multe au fost mult mai frumoase. Pentru cine oare? Și negrul pământului are frumusețea lui, bineînțeles, fără gunoaie. Oare universul o fi plin de gunoaie? De ce facem gunoaie? De ce, dacă ne place frumosul, aruncăm cu gunoaie? Oare gunoaiile din univers arse se vor prăbuși acolo și ele? Gunoaiele noastre unde se vor prăbuși, căci nu sunt arse? Le vezi peste tot. De ce folosim cuvinte-gunoaie? Le aruncăm din noi spre noi. Strivim lacrimi de copil între gene. Aruncăm gunoaie din gânduri murdare în inimi, cuvinte-gunoaie grele. De ce să murdărim creând suferință?

— Uite cum m-am jucat cu grăuntele acela din spatele ochilor. Vezi? Uită-te mai sus! Uite ce am spus până acum. Poate niște gânduri încâlcite, greu de descâlcit sau așa mi se pare mie! Dar spun că poate au și ele rostul lor, în încâlceala minții mele. Vreau ca și alții să încerce să le dea de rost și să le descâlcească. Poate vor prinde un fir și vor fi luați pe roata căruței timpului. Poate au de câștigat! Poate se vor duce într-un univers paralel. Nu-i va mai păsa. Acolo poate nu sunt gunoaie.

Acolo este El! Nu vor avea voie să facă gunoaie. Mă gândesc că și în capul meu or fi gunoaie. Or fi numai la mine? Oi avea eu cele mai multe? Da, dar eu nu arunc cu gunoaie. Ei, să las treaba cu gunoaiile... Prea mult vorbesc despre ele. Era duminică și astăzi este luni. Care luni, cea de dinainte sau cea de după? Cine



știe precis și poate să o dovedească? Iar sunt în dubiu... Merg înainte sau merg înapoi? Sau nu există nici înainte, nici înapoi? Atunci ce există? Unii știu sigur că merg înapoi. Noi!

De alții știu sigur că nici nu există. Sunt paraleli cu lumea noastră. Oi fii și eu paralel și nu știu? De ce oi fi eu omul așa de multor întrebări?! Prost trebuie să fiu că nu le pot afla răspunsul. Și suflu cu năduf. Vă spun sincer, chiar sufăr!

Unii zic:

— Bă, te-ai țicnit? Asta-i lumea! Las-o așa cum este! Ce vrei tu nu se poate!

Poate au dreptate! Sunt un țicnit! Dar grăuntele tot nu-mi dă pace. Parcă mie mi se pare că alții sunt țicniți. Sunt țicniți că nu le pasă. Nu le pasă de nimic. Nu le pasă de țară. Nu le pasă de gunoi, nu le pasă de prieteni, nu le pasă chiar de rude, nu le pasă nici de ei. Vor să posede totul, chiar și pe ei. Să fie ei ai lor. Să se cumpere ei pe ei. Să se fure ei pe ei. Și se întind, de nu crezi că se vor termina.

Ei cred că nu vor muri. Dar vor muri. De aceea, iese din planetă mâna gigantică. Pentru a cere îndurare... încovoiată a milă... acolo unde era odată pumnul...

Dumnezeu creatorul ne așteaptă pe cei buni!

Domnule doctor! Nu mai are puls

Caut prin buzunarele vieții o monedă, pentru încă o zi. Dar de multe ori, mă întreb dacă am luat cei mai buni pantaloni de viață. În poșetă am uitat o oglindă care trăiește ziua de ieri. Oare cum va fi mâine? Vitrinele se uită urât la mine. În parcul pustiu un câine stă pe-o bancă, care ține de lesă, un alt câine. O statuie uscată de timp a înțepenit la trecerea de pietoni. A uitat să mai treacă. De fapt, nici nu mai poate, de șuvoiul de mașini. Plouă cu lacrimi din mine, încet de sus. Oare am ajuns cer? O macara îmi mărginește privirea, de foarte mulți ani. Ea sprijină o clădire, să nu cadă. Au început să apară altele noi, după douăzeci de ani. Dar încă stau drepte clădirile. Un șir de borduri și-au făcut ziduri de cetate. Cineva din sectorul nimănui le-a mai pus un alt șir de borduri pe spate. Operațiunea a lăsat multe blocuri fără privire, fiind în continuare zbârcite și cu fațada cenușie. Piața a devenit o operă. În ea stau toate culorile și cântă numai opere turcești sau grecești, artificiale. Dar la puțini spectatori. Trecători care nu se opresc, ci doar trec și se uită.

Un căruț în Gross Sales duce o pâine și-o geantă. Purtătorul a uitat muncind banii, nu în buzunarul lui. Un stâlp, undeva, în țară, înclinat, a fost uitat în mijlocul drumului, după ce s-a făcut drumul. Drum care la prima ploaie

a rămas fără asfalt. O fabrică a devenit studio. Fabrică aventuri de viață. Noi cumpărăm

astăzi marfă fabricată pe vapoare. Vile cu trei etaje și beton blindat cu fier armat, pentru case de bani la subsol, spre care mai vin inutil camioane, așteaptă și stau părăsite sub ploaie. Așteaptă foamea drept plată. Vă întreb pe voi pentru cine și cu ce drept v-ați pus justiție nedreaptă? Un camion se târâie prin nămol cu greu, consumând inutil benzină butoaie. Peturile le înșiră vântul la margine de cartier. Căinii în haite au plecat la vânătoare, printre gunoaie. Sunt și oameni cu ei, caută de mâncare. Mă uit la televizor. Fufe și multe carcase goale. Bătaia pe unele este în toi. Toți vor ciolanul cel mare. Recesiunii i s-au pus și flori, ca la o înmormântare. Ea este deja în toi, iar noroadale care nu au minte vor plăti vârtos și din greu. Este ca în război. Unii înving și alții ajung la disperare fără apărare.

Florile se miră și ele că nimeni nu le mai acordă băgare de seamă. Au străbătut mari distanțe, iar acum noi nu mai avem bună purtare. Pentru că buzunarul este trist, și demult tare gol. Undeva, într-o sală mare, neoameni stau în fotolii de piele neîntoarsă în care visează insule cu cocotieri. Acolo vor să aștepte cu mare nerăbdare, sub ei, cu mare plată să le cadă în pielea goală, în gură, femeii. Șeful haitei care se află tocmai la microfon, zbiară că țara trage să moară. Se întrerupe, alungă o scamă imaginară de pe costumul Armani și se uită la ceasul de douăzeci și două de carate, ceas din Bombay. Unii din maidanul țării, dorm somn dulce și visător. Vor să facă schimb de experiență cu tribul din Tobago, căci poate vor avea ce învăța de la ei. Siesta este ușoară după o masă ieftină, plină de proteine, căci dacă-i de la altul... nu le cade peste nevoi. În fața unei clădiri, casa albă a țării, un cordon șerpuit ține la distanță o masă colorată de oameni care trag aer adânc, drept of, într-un singur piept. Ei strigă, îngustând trecerea acestuia prin trâmbițe, că au multe nevoi.

— Ce facem, domnule Prim Ministru, că cei de afară vor, ce nu putem să le dăm în acest moment, doar noi?

Peste cetate s-au adunat nori negri, căci se va lăsa cu mare bir. Se bat timpurile între ele. Trecutul cu prezentul, grea povară pentru viitor. Mulți dijma nu mai pot s-o-ndure și strâng din dinți, căci sunt ai nimănui. Vătafii s-au înmulțit, multe zeci de mii prin multe slujbe inutile. Ei stau la afaceri prin primării și ministere, sporindu-și peste măsură furatele averi. Ei iau soldă drept răsplată, vot vândut pe un argint. Nu mai au conștiința curată, și-au vândut-o prea de mult. Șefii lor strigă pe ecrane că nu mai avem guvernare. Judele stă pe scaun liniștit. Stă la pândă de guvernul va greși. Sunt și ei alte multe mii, cu privilegii, vacanțe cu dosare multe și umflate. Nu judecă, ci creează procese prin vătafi și neamuri, prin slujbașii ce ne-au golit cămărilor vieții de vii.

Hoții cer amnistii, răsturnați ca nesimțiții în fotoli, trântiți pe spate, ori ne dau sfaturi. Ei ne-au furat viitorul și pe noi cei care încă suntem aici și vom fi! Nu

cade cerul. Pământul nu se ridică la cer. Vântul dreptății înșurubat în el însuși doar șuieră și ne anunță că le va fi cândva tare greu.

De ce unii din afară trebuie să ne vadă cu mâna întinsă în formă de căuș? Unor bănci le dau banii pe dinafară, căci vin unii cu ciorapul pe minte și fug, folosind un pistol. Unii cu caschetă stau tolăniți într-o mașină, în spatele unui bloc. Două puștoaice își plimbă pielea albă pe sub bluze roșii și pantaloni strâmți și mulați, așteptând să le cadă în plasă broscui. Bastonul se zbate, dar nu cu prea multe șanse, căci este amiază și nici ei nu mai au așa prea mulți bani. Într-o sală înghesuită un judecător strigă, “Dați-l afară!”, când omului îi vine să moară, când vede că i se ia ceea ce este a lui. Ce călăi și asasini s-au îndiriguit drept sfinți peste această țară?

Seara târziu, în noapte, la o discotecă unde un pahar costă cât o pensie, o fată blondă și cu-un fiu de mogul, stau și-și bătaie părțile extreme în neștire, cu ochii rătăciți și plini de gunoi. Pe tavan se întind umbre sumbre de la pastile fără nume. Într-un apartament două paturi suprapuse se ceartă între ele, căci sunt supărate că au fost aruncate dintr-un ditamai viloi. Acum au ajuns înghesuite să țină în spinare doi puști amărâți, care dorm cu multe păaturi vechi, de frig și-n nevoi. Într-o clasă de școală, două frumuseți se zbat între gheare și urletele scoase de toți. O femeie grăbită se împiedecă de trotuar. Sacoșele pline cu urzică se revarsă spre canal.

Undeva, soarele în apus lasă, în interiorul unei săli mari și plină de computere, umbre pe pereții vopsiți în mai multe culori. Aplecată pe-o tastatură cu capul înclinat, cu un păr superb, o ființă se zbate să reziste, încă un ceas.

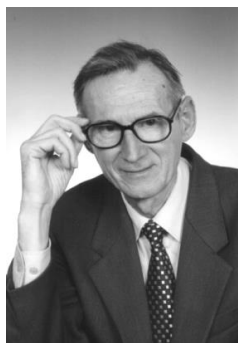
— Doamne, ține-mă încă... o clipă!

Apoi, după un timp, ea se ridică și, spre pământ, fără suflare, cade lovită.

Un urlet de salvare cu greu își face loc. Mașinile nesimțite, nu o bagă în seamă aproape deloc.

— Da! Nu cred că mai are șanse. Extenuare la limita rezistenței. Spune-mi, Nicoleta, cât are glicemia?

— Domnule doctor! Nu mai are puls.



Florin CONTREA

Născut la 11 mai 1942 la Timișoara, prozator și critic literar, adept al turnului de fildeș ideal al poeziei, înțelegând prin aceasta accentul pus pe aspectul ideal al artei literare, în măsura în care aceasta nu se supune direct comandamentelor comerciale, politice sau de altă natură cerute de cotidian.

Absolvent al Universității de Vest din Timișoara, în 1969, doctor în filologie, din 1973, membru al Uniunii Scriitorilor din România din 2003.

Opere publicate:



Povestiri de pe cealaltă câmpie, proză scurtă fantastică, Editura Marineasa, Timișoara, 2003.

Portret în gri minor, proză scurtă psihologică, Editura Eurostampa, Timișoara, 2006.

Dimitrie Cantemir, Discurs narativ și normă retorică, studiu de istorie literară, Editura Hestia, Timișoara, 2006.

Labirynth, roman fantastic, Editura Anthropos, Timișoara, 2006.

Eseuri critice, studii de critică literară, Editura Hestia, Timișoara, 2008.

Baldar, roman fantastic, Editura Anthropos, Timișoara, 2010.

Îngrijiri de volume:

Banatului, poezie clasică de Aurel Contrea, Ed. Marineasa, Timișoara, 2003.

Scrieri, poezie clasică și jurnalistică de Aurel Contrea, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2006.

Colaborări la diferite periodice atât în presa scrisă cât și pe diferite site-uri de pe internet: **Anotimpuri literare**, **Coloana infinitului**, **Lumină divină** etc. din Timișoara, **Suflet nou** din Comloșu Mare, **Reflex** din Reșița, **Tribuna de Păltiniș** din Sibiu, **Luceafărul românesc**, revistă editată de Fundația A.R.P., **Agero**, revista on-line de la Stuttgart, etc. etc. Participant activ la „**Rețeaua literară europeană**”, „**Cititor de proză**” etc.

De pe vremea lui moș Pâldar

Despre moșu' Pâldar, lumea prin sat spunea că-i... cum să vă zic, doar unul dintre cei într-o ureche; „solumânar”, un prăpădit de om, umblând hai-hui, aiurea prin păduri și drumuri neumblate. Știa când să culeagă ierburi de leac, de toate celea; afla când se mai lasă vremea să fie de vreo vijelie, ori când stă să bată piatra, dar câte nu știa... Ca-n miturile cele străvechi știa cum să atragă balaurii din lacurile înghețate, să zboare apoi pe ei călare – se spune – prin văzduh. Pârdalnicul acela năzdrăvan fugea de lume cât putea, dormea pe unde apuca, dar, mai ales, stătea ascuns printre coclauri, trăia și el din te miri ce... Din când în când tot mai primea câte ceva pomeni de pe la unii mai miloși, dar nu-apuca să se hrănească decât așa, cu câte-o coajă de pâine, dar și-aceea neagră învechită, ori ceva rădăcini uscate, ori alte alea...

– Mă, Nilă, făcu Ion al Ploaiei – dar despre zăpăcitul acela de Pâldar, mai știe cineva ceva, pe unde-o fi?... Că nu-l văzui de fel, de-o bună vreme.

— Mai știe-l focu'... Nu mai știi cum îi el? Cam șui, de felul său, așa într-o ureche, zice-se...

— Cam șui e el, asta adevărat grăiești, nu-i vorbă, dar cât de bine știe a le întoarce din condei... Și de-unde nu gândești, chiar de-acolo-apare. Nici nu-i



măcar din satu' nost', nu știe nime' de unde-o fi apărut pe-aci, da' uite că s-o oploșit destul de bine pân' la urmă...

— Mai știe cineva ceva de el?...

— Prea multe, nu. Așa, numa' din zvonuri, ce mai scapă vre-o vorbă câte unu'...

— Anume ce?

— Că-i mare nădrăvan, că ar avea puteri tare ciudate, pe care numa' el mai știe de unde le-o fi dobândit.

— Știi, nu-mi prea place de fel s-aud lucruri din astea...

— Nici mie... Dar auzit-am și eu, de bietul Bogâlzan, că după furtuna aia cumplită de-acu un an, cu vifor și cu ghiață, s-o luat după un bălaur urât și mare, care zic unii că ar fi ieșit din *Balta Neagră*. Plin de nomol, așa spunea... S-o fi suit pe el și duși or fost. Când l-or găsit, după o vreme, pe ăsta, Bogâlzan, bietu' de el, deja avea picioarele-amândouă înghețate. Și nici că mai putea umbla.

— Ei, măi, să fie... Nu glumești?...

— Da' ce-s bolund? Io nu glumesc, da' numa' zic și eu așa, ce-am auzit c-or zis și alții care să țin mai înțălepti. Dacă aceia mint, ei iacă, mint și eu cu ei...

— Mă, tu să nu le zici pă de-alea neadevăratelea, că nu e bine.

— Ei, cred și eu... mde, iată, oi fi zis și eu așa, n-am dat cu piatra...

— Nu prea te cred. Da' fii și tu cu grijă ce grăiești...

— Ba, stai așa, abia acu' mi-aduc aminte ceva legat de treaba asta... Era de multă vreme, de nu mă-nșel cumva. Eram încă copil p-atuncea... spuneau bătrânii satului de unu'... Încă de-atunci ziceau de un flăcău ce îl numeau Pâldar voinicul, acel care-a ieșit din *Peștera de dincolo de brazii negri*. Ieșise el ca din pământ, așa se spune, târându-se prin pietre și noroi. Cădeau și stânci prin jurul lui, că se mirau cu toții cum de s-a-ntâmplat că nu a fost strivit atunci. Avu atunci noroc pesemne... Iar mai apoi, bolborosind prin tăul cel ca smoala, ieși bălaurul târâș pe după el... Toți zăc de un bălaur, eu unu' cred c-a fost numa' o biată șopârlă, da'

din alea maari, avea și aripi negre, ca de liliac. Da' foc, precum să zice, că i-ar fi ieșit pe nări, ei uite, așa ceva nu cred să fi avut. Doar în poveste și asta-i chiar de necrezut... Așa se spune...

— Ce știi că s-a mai întâmplat de-atunci cu el?

— Mai știu eu ce? Spun, că atunci când a venit prin sat, având dihania aceea târându-se așa, cam șerpuit, pe după el, că mai întâi au luat-o – care pe unde s-a putut – la goană, apoi, văzând că nu-i jivina atât de uriașă cum credeau, cu toții s-au pornit buluc în jurul ei, care cu furci și care cu topoare, cu bâte, cu ce-or mai fi avut și ei. I-au potopit atunci pe amândoi, băietul acela, zic unii că s-ar fi scrântit la cap până la urmă, de loviturile primite atunci, și umblă-acu' hai-hui, prin lumea largă, iar fiara aia, nu mai știu ce s-a făcut; a dispărut...

— Năzdrăvănie mare. Și tu chiar crezi să fie-adevărat?



— Mai știi și eu? Dacă așa zic unii, s-o fi-ntâmplat, mai știi?... Sincer să fiu, eu nu prea cred în d'ale d'astea, dar fie... Când toată lumea zice că este așa, mai cred și eu. Iar, dacă nu, tot aia.

— Ei, n-o fi chiar așa.

— De unde știi, dacă legenda spune...?

— Mi s-a-ntâmplat și mie ceva, cum să-ți mai zic, aproape asemănător, deși pe undeva împrejurările sunt altfel. Tot de Pâldaru ăsta era vorba, cam într-o zi de târg, la Zevedei. Nici nu mai știi pe unde vine satu' ăsta, trecuse multă vreme de atunci și-am cam uitat...

— E drept, cam toți uităm câte ceva, cu timpul... Și eu am fost p'acolo, dar mai demult, pe vremea aceea eram ceva mai tânăr, iar mai târziu, când am mai vrut să merg p-acolo, n-am reușit. Nu-mi amintesc de ce... Nu mai știam pe unde să ajung, iar cei pe care-i întrebam de satu' ăsta râdeau zicând că nici ei nu au auzit de el.

— Ei, mai ș-apoi?

— Apoi, ce să-ți mai spui? L-am mai văzut pe-acel Pâldar numai așa, în treacăt, câteodată. Umbla prin târguri, ducea cu el o coșniță plină cu ouă de năpârcă, ori mai știi eu ce alte năzdrăvăanii... Se mai spunea de el c-ar fi avut odat' și ouă de bălaur, dar sincer spun, nu pot să cred așa ceva... De unde ar putea să le găsească? Doar numai de prin povești uitate.

— Ehe, nu știi ce pot să facă ăștia? Azi totu', dar chiar aproape totu' e posibil pentru ei. Nu vezi ce drăcovenii au apărut de-o vreme? Ei pot alcătui bălauri și din celule vechi, rămase-n urme de calcar, și din bucăți din piele de salamandă prăjită în azbest, din ghiare de dragon medieval adus din *Țările fără de nume*, dar și din alte părți...

— Da' vezi, nu poate fi dragon de-adevăratelea ce născocesc aceia.

— Mai știi, până la urmă ai cumpărat ceva de la moșu' Pâldar?

— Am luat, sigur că da, am cumpărat ceva pentru grădină. Voiam numa' să iau un pui de șarpe, pentru arici. Am luat și o grămadă de... cum le mai zic, manguste, se joacă puțin cu șerpii și îi mănâncă de vii. Tare mă mir de ele că nu se otrăvesc. Au un venin al lor, se pare, mult mai puternic decât al lor. Pot să-ți aduc și ție, dacă vrei.

— Nu, mulțumesc frumos, nu am nevoie acu'. Poate-mi va trebui vrodată pentru... nici nu-ți mai spun, să nu te sperii. Așa se zice... Că folosesc și ele la ceva...

— Pentru neprieteni, cumva?... Așa-i cum cred?

— În nici un caz, că nu mă tem de ei. Nici n-am dușmani....

— Mă mir. Cum reușești? Ba cred că totuși, ai destui, da' nu-i știi tu. Se ascund de tine, să nu-i simți, dar te pândesc aceia, nu te teme. Nu vei scăpa ușor. Așa că, vezi ce faci, fie că crezi, fie că nu; eu zic așa, să-l cauți tu pe moș Pâldar, că te ajută el cumva în treburi ca acestea.

— Da' el îi știe?



— Cum să nu? Știe el tot, ce te privește... Pe mine mult m-a ajutat pe vremea mea, e drept că nu l-am mai văzut de multă vreme pe la noi. Ar trebui și tu să-l cauți...

— Pe unde crezi c-am să-l găesc?

— Asta eu nu mai știu să-ți spun, dar, dacă vrei să te găsească el, nu ai nimica de făcut, numa' să-l chemi în gândul tău, că vine el. Cum face asta n-am de unde ști, dar știu că e adevărat.

— Că bine zici... Am să încerc și eu, dacă zici tu, o fi așa...

— Că bine zici... Am să încerc și eu...

A încercat zadarnic să îl găsească pe moș Pâldar de-atunci. Poate că nici n-a fost adevărată povestea aia cu moș Pâldar, o fi vreo nălucire numa'... Nici de bălaurul acela nu s-a mai auzit pe-acolo. Dar vorba despre el, mai circula, pe ici, pe colo, dar tot mai rar. Stârnea în sufletele unora o tulburare, o-ngrijorare, mai precis, care-i făcea să fie prudenți cu-atenție mărită, în orice situație dificilă s-ar fi aflat.

*

Acesta însă, se zice că s-ar fi retras de multă vreme prin *Munții Păduroși*, într-o colibă veche, părăsită. Trăia așa, cu totul izolat de lumea asta, și-și aduna puterile ascunse în jurul său, cu un efort mereu mai concentrat. Dar nu-i ieșeau deloc aceste încercări, era cuprins din ce în ce mai mult, de slăbiciune... O slăbiciune care venea de undeva...

Nici nu-l mai ajutau acele ritualuri, știute doar de el, pe care de demult, din neuitata lui copilărie, și le-a deprins cu multă trudă, în chinuri greu de suportat. S-au dus acele vremuri fermecate de când, doar numai la gândul său, pădurea fremăta. S-au dus acele timpuri când numai la o privire încruntată se slobozeau furtuni pustiitoare, sau ploile binevenite începeau să toarne șuvoaie nesfârșite din tării.

Cum s-au pierdut acestea toate... Cum au secat tăriile pe veci...

Nici un balaur adormit în adâncimi nu mai dădea vreun semn de revenire. Dacă, totuși, ieșeau din amortire, veneau chemați de alte forțe, străine, ucigașe... Sta frământat, pe gânduri, nu mai găsea scăpare.

*

Pâldar, cel frământat de gânduri, umbla prin văi, urca poteci șerpuitoare, se cățara pe stânci tot mai abrupte. Privea dincolo de peisajul muntos, căuta un semn ascuns știut numai de el. Nu-l mai găsea... Își amintea de câte-o întâmplare de demult, apoi gându-i zbura la altceva.



Frânturi de conversații... Nu mai vorbise de ani de zile cu cineva, aproape că uitase cum arată chipul vreunui cunoscut.

Ar fi voit numai să afle ce s-a ales de ultimul balaur, pe care l-a condus cândva prin nouri, acum câteva zile... sau ore... sau zeci de ani... timpul nu mai conta. Era din specia jivinelor de piatră, a celor care zac ascunse într-un adânc de hău. Nu le pria de loc să stea în uscăciune, scoarța de piele aspră li se pietrifica, iar, dacă vremea foarte uscată ținea mai mult, se contopeau în peisajul muntos și dispăreau apoi fără să lase nici o urmă.

Urcând cu greu cărarea șerpuită era pătruns de stări de spirit contradictorii. Se detașa de sine însuși, mergea cu pas mecanic lăsându-se condus numai de ceea ce simțurile îi comunicau. Privea în jur, când pietrele ascuțite, când jnepii împlețiți, când trunchiuri contorsionate de arbori cățarate pe stânci... Pășea decis, fără ca să privească locul unde i se punea piciorul și totuși niciodată nu i se întâmplase să calce strâmb cumva, să se rănească.

Până-n momentul când se-opri din mers. Simțea în mers o barieră nevăzută. Ceva atât de cunoscut. Dar unde?... Privi în jur. Nimic neobișnuit. Totuși, era înconjurat de-o prezență copleșitoare, vie.

— Fârtate, tu erai pe-acî? Unde te-ascunzi? ... Apari!

Nici un răspuns. De nicăieri. Totuși, simți inconștient cum stâncile din jurul său se pregăteau s-o ia la vale, cu el cu tot, la început pe-ncet, apoi tot mai abrupt, tot mai vertiginos, către prăpastia adâncă din dreapta sa.

— Fârtate, știu ce vrei să faci... Rog, mai așteaptă un pic, nu te grăbi, mai stai!...

Nici un răspuns. Dar tensiunea din jurul lui creștea văzând cu ochii. Venea de undeva din adâncime mare.

— Ești prea departe încă. Nu știi nici tu ce vrei, nu te mișca!

— Ehei, te simt eu pe-aproape. Am amorțit, mi-e greu... - i se trezi din adâncimea pământului vibrând un gând profund – găsesc că ar fi cam timpul să mă trezesc... Pe acolo, pe sus, de multă, multă vreme n-am mai umblat. O sete de nestins mă mistuie de-o vreme... Aș vrea să ies de-aici... dacă s-o mai putea...

— Eu nu te sfătuiesc acum să te trezești, mi-e teamă să nu mă strivești dacă te miști cumva, fără de veste...

— Oho! Că tare muult îmi pasă mie de ce pățești și tu pe-acolo!... Simt doar c-am amorțit... mi-e greu... Cum mi-aș întinde oasele un pic...

— Te mai abține măcar vreun secol, două, până să plec...

— Nu e cam mult? Dar fie... O să aștept... Dar tu va trebui, în schimb, ca să-mi aduci și tu... ceva de preț.

— Ce mai aștepti să-ți dau? N-a fost de-ajuns?

— Știi tu prea bine, nu trebuie să-ți mai spun. Aștept, poate nu chiar atât de mult cât vrei, dar să ai grijă...

— Bine, mă duc... și rogu-te, mai rabdă...



*

“Ce să-i aduc acum?...” gândi Pâldar nedumerit, storcându-și mintea, înciudat. “Ce pot să-i mai aduc acum? Că mintea, uite, nu mă prea ajută. Nu-mi amintesc nicicum ce i-am adus odinioară? Și-acum ce vrea?... Nu-mi amintesc și pace...!”.

A fost o vreme când se mulțumea doar cu-n cocoș de foc... iar altă dată, nu mai știu... I-a fost de-ajuns un șarpe de nămol, de-acei cu nestemată?... Ori din acei otrăvitori... Sau poate numai un arici dintre aceia care?... Minte nebună, de ce mă lași tocmai acum?...”

Se frământa, căci nu voia de loc să-l întărate pe balaur, de s-ar mișca acum, cât de puțin, așa cum se afla înghesuit strâns între stânci acum, isca o prăpădenie de avalanșă de stânci și de pietriș, care l-ar arunca într-o rostogolire fără de sfârșit în hăuri negre. Nici nu prea știa pe unde s-o apuce...

- “Ehei, Pâldar pogan, vericule, de unde-mi apăruși în calea mea? De câtă vreme prin pustiuri ca acestea hălăduiesc, fără a ști pre unde-mi umbli... Cu ce treburi pe-aci, mai pot să știu și eu?”

— Chiar tu erai? Nu m-așteptam de loc să dau tocma’ de tine pe-aici, e-adevărat... Te scoase nu știu cine-n preajma mea, prin stâncăriile-astea! Tare mă mir că nu te-ai prăpădit de-atâta vreme! Măi, năzdrăvane Barbăcot, de câtă vreme umblu prin păduri ca să-ți gădesc cărarea... Chiar vrei să știi de ce te caut? Nu o să-ți placă prea mult ce-o să auzi.

— Te cred, știu eu prea bine ce-ai vrea să-mi spui... Dacă ai putea... Nici nu te sfătuiesc să-mi zici acu’, mai bine las-o moartă... nu prea e bine ceea ce cred eu că e pe cale a ți se întâmpla...

— Vezi, tocma’ asta e... că nu mai știu...

— Din ce motiv tu nu mai știi, chiar asta vrei să afli? ... Afurisită treabă, zic așa... Ho, ho, io cred că nici asta nu-i bine ca să știi... E prea devreme pentru... Dar dacă am ști ce e pe cale să se întâmple acu, din vreme-am ști cum ne păzi,... Așa se zice, dară... Oricum ar fi, tot se va întâmpla ce trebuie să se-ntâmple până la urmă... Dacă așa e scris în soarta ta...

— De unde zici că știi ce-mi este scris?

— Ei, asta e acu’! Crezi că am nebunit de tot să-ți spui eu totu’?... Ghicește singur, doar tu ești mai dibaci ca mine-n treburi ca acestea...

— Dar ăsta e necazu’ meu, că nu mai pot să știu...

— Bine-nțeles că nu-ți mai amintești nimic, dacă ai intrat fără a ști în *Valea uitării celei veșnice* de lângă *Dealul orb*...

— Poți să mă scoți de-acolo, dacă vrei...

— Oho, cum să nu vreau să ies de-aici... Numa’ că vezi tu... Nu știu nici eu, mai mult ca tine, cum să ies...



— Nu prea te cred... Viclean cum ești, de când te știu... Vrei tu ceva în schimb și nu îmi spui... lasă că...

— Adevărat, o fi cum spui... Ei bine, uite, am să-ți spun. Nevoie multă am de...

— Stai mă, oprește-te, nu rosti această vorbă încă... E cineva acolo, după stânci. De vrei să-l vezi, privește-i urma. Vezi pe unde se duce... Acolo-n dreapta ta.

— Prostii vorbești! Nu-i nimeni pe acolo, numa' vedenii ai, de când ți-ai pierdut și ultima urmă de tânere de minte ce-ai mai avut-o...

— Mă, tu serios vorbești? Ai grijă, vezi că eu...

— Ce vrei să văd? Că te-ai pierdut de tot cu firea? Că ți-ai pierdut toate puterile și mintea? Că ai îmbătrânit de tot?

— O fi, dacă tu zici așa, dar știu că eu... Eh, ce mai știu?...

— Te las acu' să-ți mai vii în fire... dacă mai știi ce vrei, cumva...

Și dispăru de-acolo, definitiv. Ce s-a-ntâmplat apoi cu bietul Moș Pâldar, povestea nu mai știe să ne spună. Se pare că și urma lui i s-a pierdut pe veci, cu totul... Doar dacă nu...

Labirynth

(fragment de roman)

Electromobilul **Argus** își croiește drum printre hățișurile dense ale „Câmpiei albastre”. Frunzele mari, zimțate, foșnesc unduitor la orice adiere. Exploratorii trăiesc atunci senzația neobișnuită că s-ar afla pe puntea unei nave plutind pe un ocean de alge. Iluzia le e amplificată monstruos de un miraj, o „Fata Morgana” ce-și schimbă forma neîncetat brodând pe cerul torid vedenii, draperii, arcade.

De-o vreme ierburile-s tot mai mici, în smocuri, urmate de un gazon mărunț ca peria, apoi pietriș, nisip mereu mai fin. Mașina urcă lin pe o colină cu vârf rotund. Motorul toarce calm, ca un motan în poala bunicuței. Mereu mai osteniți de monotonia peisajului, ei privesc în gol, indiferent, luptându-se cu somnul perfid.

Cu-n scrâșnet strident, Luciano oprește brusc pe muchia unei pante abrupte. Exact la timp pentru a evita rostogolirea în abisul unui lac vânat, rotund, profilat pe un crater vulcanic. Ceilalți privesc surprinși neașteptatul peisaj. Un grup de pescăruși planează ușor deasupra lacului chemându-se cu țipete hazlii. Se prăbușesc pe rând spre apa cristalină luptându-se cu zgomot pentru vre-un pește argintiu. Dispar apoi prin trestii.

Cu-n gest trădând uimire, Robert arată ceva la dreapta sus, pe orizont. Strângându-și pleoapele din cauza luminii orbitoare, colegii lui privesc atent, apoi pufnesc în râs fără să vrea. Aveau de ce: în vânt își fâlfâia pulpana pestriță o



arătare cam de nouă metri, un fel de sperietoare de păsări având în loc de scăfârlie un glob vopsit strident și caraghios.

— O fi patronu-acestor locuri – exclamă Sofroleian cu-n zâmbet fin.

— Absurd, nu vezi? Gonește ciori...

— Poate pterodactili sau păsări Roc. Parcă le și văd purtând un elefant în ghiare... Să-i vezi cum scapă unul chiar peste tine!

- Oh, nu, ți-l las mai bine ție...

Un vânt torid ridică o volbură de praf ca un vârtej. Cu gesturi maiestuoase, groțești, dansează magaoaia zvârlind luciri sinistre din ochii larg holbați, ca niște reflectoare mari.

— Ce zici? întrebă Red. Ne-apropiem?...

— Nu încă, răspunde Luciano cu-n glas cam răgușit. Sincer să fiu, nu-mi place, nu știu de ce. Prudent ar fi, zic eu, s-o cam luăm din loc.

O vijelie se porni de-odată. Prin ierburi vântul țiuia cumplit, în timp ce norii deși și grei gonesc foarte aproape de pământ. Himera gigantică se zbate violent, se frânge-apoi cu trosnete prelungi, iar scăfârlia ei, rotundă ca o minge, coboară rostogolindu-se mereu, în salturi tot mai mari, plonjând în apa lacului adânc.

Băieții o iau din nou la vale mânați din spate de rafalele puternice de vânt. Departe, plopi înalți se-ndoaie incredibil ca niște arcuri ce zvâcnesc vibrând prelung, metalic.

— Ce-i asta, un miraj? – făcu Red privind pieziș în urmă.

Un cor de exclamații întâmpină imaginea unei mașini identice cu-a lor venind din dreapta, pe-un drum alăturat. Și numărul de-nregistrare al mașinii era la fel. Cum se opriră, mașina cealaltă dispăru în urma unui mare cactus cu țepii ascuțiți, de-un verde viu, intens, ușor încovoiați. Red coborî, se-apropie mirat de locul unde a dispărut mașina cealaltă, dar dispăru și el.

— Ei, asta-i bună! Hei, Red!

Nici un răspuns. Tăcere absolută. Simțind un nod în gât, ceilalți au scotocit terenul. Doar urme de pași pe nisip, cari se-nterup subit. Și, nu departe, mai văd și urmele de roți cu dimensiuni și forme exact ca a mașinii lor. Și-acestea se opresc la câțiva pași de cactusul cu țepii mari.

Toți se opresc descumpăniți. Nimic.

Red se apropiase primul de cactus uimit că nu-i zărește vârful ascuțit, apoi se-ndepărtează prudent, văzând cum țepii ascuțiți ca niște baionete se-ntorc încet, încet, spre el. Simți din partea lor miros fierbinte și jilav. Cealaltă mașină stătea pe-acolo, ușor înclinată înspre lac. Prin apa cristalină se vedeau până-n adânc pești roz-trandafirii, scoici albe formând un mozaic multicolor de pietricele variate.

Se-urcă-n mașină intrigat puțin de-alcătuirea neobișnuită a sistemului de bord. Când se întoarse cu gândul de a-i chema pe ceilalți, văzu că era singur.



Vehicolul porni vertiginos, ca un bolid printr-un tunel ce parcă se rotea. Alunecă-n adânc. Senzație de zbor și prăbușire în abis, simți pe piept și-n tâmples o presiune de nesuportat. Își pierdu cunoștința și se-afundă în somn.

Când se trezi, văzu întâi un lampion de piatră lângă-un dragon de bronz ce străjuia intrarea principală a unui vast palat împodobit cu basoreliefuri complicate. Pe lângă el treceau indiferent mulțimi înveșmântate pitoresc. Unii purtau mari pălării cu boruri largi, alții aveau tichii pătrate de care atârnav șiraguri de mărgel colorate viu.

Un copilaș cu ochii mari veni spre el, în căutarea unei mingi pierdute. O prinse Red din zbor și i-o înapoie zâmbind, apoi îl mângâie pe creștet. Acela-i mulțumi cu o ușoară plecăciune, dar imediat țipă străpuns fiind de o durere ascuțită. Pe față-i apăr o pată ruginie, care se transformă pe loc în plagă sângerândă, ce răspândea miros acut, respingător. Părinții lui veniră-n goană și-l duseră gemând de-acolo, fără a-l privi măcar pe Red.

În jurul lui era acum un vid, toți trecătorii-l ocoleau. Mergeau furiș pe lângă ziduri, ținând câte-o privire îngrozită pe furiș spre el. Simțea pe după uși, ori prin obloane întredeschise, priviri de foc ce-i iscodeau orice mișcare, dar nimeni nu-ndrăzni să se arate.

Într-un târziu, veni un omuleț bărbos ținând o tavă plină cu verdețuri, o lăsă jos cu mâini ce tremurau, apoi fugi, fără să privească îndărăt.

Îl copleșea un sentiment adânc de milă și vinovăție, ar fi dorit să îi ajute cumva, dar n-avea cum. Se frământă un timp gândindu-se profund, convins fiind că nu visează, dar foarte aproape de linia nevăzută între real și vis și suferea cumplit că nu putea distinge... Oricum, era vital să acționeze cu-atât mai mult cu cât simțea că-l chinuie și foamea. Se hotărî în fine: luă un pumn de frunze de pe tavă, privi și așteptă: văzu că se chircesc în mâna lui ca arse de un foc înăbușit.

Fior de ghiață îl cuprinse. Privi buimac în jur; de după-o ladă ruginită apăr un câine costeliv târându-și umbra și privirea spre el, cu umilință. Probabil, prefăcută? Cu botul ascuțit în jos, parcă rânjea cerșind – nu doar un colț uscat de pâine, mai mult, un pic de-afecțiune. Veni mișcându-se șerpuitor și mirosi atent pământul, tuși pufnind, apoi se așeză, urlă prelung spre ceruri. Ecoul răsună amplificat de zidurile reci întârziind lugubru. Nu-i trebui lui Red decât un gest abia schițat de enervare că animalul jigărit fugi schelălăind pe o străduță laterală. Urmă tăcere, încă mai profundă.

“Până și asta mă respinge” – gândi Red deprimat. “Am devenit un factor patogen, un fel de geniu rău care distruge orice vietate pe amărâta asta de planetă! Nu pot să înțeleg cum **eu** sunt cel sănătos, ori poate el și eu nu sunt atins, dar nici nu știu măcar? Cum asta? Un singur lucru mi-este clar: că sunt lihnit de foame! Să-ncerc din zarzavatul ăsta, cum o fi?...”.

La început simți un gust dulceag, apoi ceva dulce-acrișor, tot mai plăcut. I se făcu deodată teamă, doar n-o fi cu otravă? Senzație de căldură și putere se răspândi în trupul ostenit și teama i se-mprăștie ca fumul.



Îl enervau privirile furișe de prin unghere; prima reacție – s-azvârle cu pietre-n ei, dar nu! Se rușină de un impuls atât de primitiv și hotărî să se retragă prudent. Nu se putea aștepta din partea lor decât la intenții și reacții agresive și nu era departe de adevăr.

Începu să urce scările imense pas cu pas. În tăcerea atât de-apăsătoare îi simțea șopocăind în vârful picioarelor, perdele ce se unduiau ușor, dar încă nimeni... Deodată, poarta se deschise larg, cu-n geamăt straniu, de metal. O sală vastă, ce părea a nu avea sfârșit. Lângă pereții laterali vedea statui de bronz cu zale împletite într-o textură fină. Chipul împietrit le sugera o expresie gravă, aproape amenințătoare.

Aerul lor solemn îi impunea respect și o nedeslușită teamă. Se simțea ca azvârlit într-o arenă antică cu lei încremeniți, de piatră. Dar vii, atât de vii! Și-n mâini cu scuturi ovale și săbii ascuțite care luceau năpraznic.

Acum e-acum!

Se repezi la panoplia din perete și-și smulse-o spadă. Apoi, pară o lovitură ce-i amorți aproape brațul lângă umăr. Simți că n-are să mai reziste mult și-și încordă voința.

Urmă un schimb fulgerător de replici, își aminti de concursurile de scrimă din alte vremi și locuri demult uitate. Apoi, fandă! Erau îndemânatici și îl izbeau cu forță. Din mers, se sfărâmă un mare vas cu flori orientale, se sfâșie perdeaua ce ascundea o ușă, abia zări momâia cenușie care-l pândea, că și atinse un dușman. Acela se prăbuși cu-n chip schimonsit de ură și durere, căzu, se zvârcoli cuprins de fum și foc și dispăru fără să lase nici o urmă. Atacurile se-ntețiră. Simți dureri adânci, nu le luă în seamă și continuă... Altul căzu, cu zgomot infernal. Puterile îl părăseau treptat, dar nu cedă.

Al patrulea rival căzu în flăcări. Apoi urmară alții, nu-i mai numără. Epuizat, se sprijini de o coloană. Părul lipit de fruntea transpirată. Genunchii-i tremurau. Abia răsufală, gâfâind.

Războinicul din fața lui părea cu totul altfel. Măreț, privirea hotărâtă și chipul ferm. Un gest cu mâna calm și lupta se opri.

— Ești din esență tare! De ce-ai venit aici?

— Vreau doar să vă cunosc. Să vă și-ajut, de e posibil...

— Toți spun la fel. Apoi, prăpăd și jale. E drept că noi te-am atacat, dar ne-ai adus un rău fără de leac. Mai bine ai pleca...

— Și eu aș vrea! Dar unde?

— Știu eu? E largă lumea. Nu aici!...

— Nu pot. Dacă plec eu, oricum vin alții și tot nu veți scăpa. Propun să căutăm o cale.

— Sunt de acord.

— Gader!

— Ascult porunca, luminate Jaredzill!



— Avem aici un oaspete de preț. Poftește-l în salonul cu pereții albi de jad. Și vezi ca să se simtă cât mai bine.

— Așa va fi, mărite!

Portret în gri minor

Nu l-am văzut de mult pe Marc, să tot fie vreo patru luni de-atunci, nici n-are deosebită importanță ziua și locul exact când, destul că arăta cam tras și gălbejit la față, ca unul măcinat de-un rău interior. E drept că respingea energic orice părere a cuiva că el ar fi cumva bolnav. De fapt, părea preocupat; citeam în ochii lui ceva sticlos, ce nu-mi plăcea defel, dar n-am băgat de seamă lucrul ăsta decât mult mai târziu când îmi veneau în minte împrejurări puțin bizare legate de prezența sa.

Ningea intens. Prin ceața cenușie, profilul său, cam descărnat, se profila pe ziduri, ca umbra vreunui personaj fugar, care-ți rămâne apoi mult timp în amintire. Mi se părea atât de adâncit în sine, că n-am mai vrut să-i tulbur voiajul interior, intersectat probabil, de lungi meandre prin subconștient. Curând, trecu după un colț de stradă și dispăru-n mulțimea care se grăbea mișcându-se febril.

Mi-ar fi plăcut, pentru moment, să-i prelungesc imaginar traseul prin labirintul străduțelor din vechiul cartier, dar m-am simți curând blocat în gândul meu, de-un nevăzut ecran opac. Știu prea puține lucruri certe despre el, mai mult din auzite, din zvonuri fără confirmare, ce totuși, conturează un caracter puternic, dar căruia, în general, îi place să se insinueze în mulțime și să rămână neobservat.

De mă gândesc atent, îl știu de multă vreme, eram colegi de clase paralele, nu prea apropiați, psihic vorbind, deși-i apreciam atunci o fantezie aprinsă, ce răbufnea din când în când în poante dure și trăznite, de un umor cam sec, dar fără răutate. Imaginez puțin pe marginea realității, sperând să fiu cât mai aproape de ce a fost esențial. Pretenție iluzorie; cum să alcătuiești un chip adevărat din amintiri confuze și fragmente de-ntâmplări, oricum le-ai lua, banale?

Mi-l amintesc pe coridor visând, nu mult, doar o secundă, dar de-ajuns, cu ochii ținți-n depărtări (prin ochelarii cu lentile tari privirea se accentuează dezvoltându-se un gând ascuns chiar sieși), spre ceva alb care vibra în zbor razant pe valurile înspumate. Întoarse capul brusc parcă trezit din somn. Văzând că nimeni din jurul său nu i-a luat în seamă gestul, porni vijelios pe scările abrupte, răcnind după o minge

rătăcită afară din teren. Alți doi, la fel ca el, interveniră cam haotic spre poarta adversă. N-am reținut urmarea, nici n-are interes.



Îl mai revăd în alt moment neprecizat, aparținând cu toate acestea aceleiași perioade. Când se certa cumplit, mai știu eu pentru ce, cu veteranul clasei, un ăla mare și obez mișcându-se rapid, nervos, de neimaginat pentru înfățișarea lui de elefant placid. Doi pumni în spate-n joacă, palme peste umeri, ceva așa, fără de noimă, intersectat diagonal de sunetul strident al soneriei. Rămâne-n amintiri sclipirea jucăușă din privirea lui și-un aer de vitalitate nestrunită pe cenușiul coridorului pustiu.

Cred că l-am mai văzut de-atunci de multe ori, dar nu l-am remarcat în mod deosebit. Capriciul sinuos al amintirii nu-l reține. Or, pur și simplu, n-a mai fost șansă de-al observa în vreunul din momentele cruciale pentru existența lui. Nici un regret, chiar de aș regreta, cu ce folos? E drept, mi-ar fi mult mai ușor să-i înțeleg traseul interior, de-aș fi știut mai multe despre părinții săi, ori, despre frați, surori, ori de-a fost singur...

Înclin să cred că n-a avut prea multe ocazii atunci să se arate euforic, ba, mai degrabă invers; tensiunea interioară i se imprima pe chip imperceptibil, cel mult o umbră de zâmbet fin, tăios, și în privire, fermă hotărâre de a sfida. Dar poate mă înșel.

Îmi vine chiar acum în minte un alt moment; eram deja studenți... Într-o excursie, era un trenuleț electric; vagoane ca de tramvai arhaic, verde-nchis. Aglomerație, mers în viteză, sacadat.

Parcă-l mai văd stând pe-o platformă-n soare. Vânt răcoros îi mângâia, zburându-i, părul. Apoi, din grupul veseliei s-a balansat pe scara platformei și iarăși a urcat triumfător. Simții că-ngheț; să-l prindă-n goană un stâlp, capu-i zbura prin aer ca-n coșmare. N-a fost nimic, decât emoția intensă ce încă o resimt când mă gândesc.

Nu l-am mai văzut de mult timp, după aceea. Sincer să fiu, nici nu simțeam dorința, preocupat pe-atunci cu alte treburi. L-am întâlnit în treacăt, era o pauză, cea mare pare-mi-se, dar sigur nu-s, și n-am cum să verific. Pe bănci, caiete, foi ministeriale, ici colo câte-un indigo. Mai știu ce-a fost pe tablă? Același murmur cunoscut pe coridor. Se discuta, probabil, despre meci.

Intră căutând ceva, stătu cu Mike de vorbă, părea c-ascultă concentrat, dar nici atunci și nici după aceea n-am înțeles ce l-ar fi putut interesa atât de mult. Nu-s curios de felul meu, dar m-a frapat, chiar amuzat expresia lui, puțin năucă. E prea facil să inventez o scenă, prefer s-o las nelămurită, exact cum cred c-a fost... Venind către ieșire ne-am salutat de formă, schimbând protocolar un set șablon de formulări gen: „Ce mai faci?”, „Mersi, la fel”, fără a fi mai câștigați cu asta nici cognitiv, nici afectiv. Un fel subtil de-a observa că trece vremea, lăsând-o practic, să se scurgă în neant pe lângă noi, ca apa dintr-un robinet uitat deschis... Eram, ce-i drept, cam înciudat pe mine însumi, că n-am nimic să-i spun, eram se vede, impregnat de acel aer nevăzut numit „plictis” ce împăclește nervii, încetoșează gândul, lăsând acces privirii doar spațiul imediat, drapat cu vag și iluzoriu.

Ani au trecut din nou, pe nesimțite. Sar peste amănunte ce nu-și au rost aici. Am fost plecat în alte părți din țară; imperative de tot soiul de ordin profesional. Destul să-mi închid ochii, încă mă văd peregrinând prin trenuri lungi, pierdute-n dealurile albastrii.

Impresionat de-un episod fugar: când încă ne luptam ținându-ne de ce ne-a mai rămas din anii studenției: un cântec tineresc cu ritmuri avântate. Cântam cu disperare simțind că melodia se pierde-n spațiul gol de pe câmpie. Oricât grăbeam cadența; voiam cu orice preț să dăm impresia de voioșie, falsă în fond, a celor cărora timpul pare că n-a mușcat din suflet. Cântul suna fără să vrem strident, mai fals, din ce în ce mai fals, până-n momentul când spontan, fără a ne mai spune nimic în plus, l-am înghițit cu-n greu suspin. Imensa tăcere pluti apăsător în noi și dincolo de noi...

Era exact ca-nfățișarea lui Mark, când l-am zărit grăbindu-se în gară, cu o geantă mare după el, ochind din mers cadranul ceasului dreptunghiular, ce atârna de un stâlp, să se-ncadreze în spațiul strâmt dintre două garnituri. Pe chipul lui vedeam doar grija de a fi la timp, mai mult nimic. Nici n-am fost sigur că era chiar el, și-n acest caz, ce-a mai rămas din personalitatea lui, demult atât de expresivă.

Ceva echivalând cu o lămâie stoarsă. Și-am tresărit, gândindu-mă că eu însumi nu arătam altfel.



Boris Ioachim (pseudonim literar)
(nume real – **Costel Geană**)

*Născut la 25 ianuarie 1967 în satul Sârbi, jud. Botoșani;
domiciliu actual: oraș Săveni, același județ. Căsătorit, doi copii.*

Debut literar: 1995, revista „Flacăra”, la rubrica „Mașina de scris” a criticului literar Alex. Ștefănescu (poezie).

Activitate literară: Două plachete de versuri publicate. Prezent în antologia „55 poeți contemporani – pagini alese”, Editura Arhip Art, Sibiu, 2010 – coordonator Valentina Becart. Activitate literară pe site-ul „înțelepciune.ro”.

Incorigibilul
sau **Ultimul ticălos**
(fragment de roman)

Deschise ochii cu grijă, mijindu-i. Știa că taică-su avea obiceiul de a intra pe nesimțite pentru a-l surprinde cu ochii deschiși. Într-o atare situație, nu ar mai fi putut face altceva decât să sară din pat. De fapt, această precauție era de cele mai multe ori inutilă: tatălui său nu-i păsa dacă dormea sau nu; dacă avea

de gând să-l trezească, îl trezea, indiferent cum îl găsea. Răsuflă ușurat: era singur în toată casa. Se întinse, gemând de plăcere. În aceeași clipă, ușa se deschise cu zgomot, lăsând să se întrevadă mutra supărată a tatălui său.

— Dacă te las să dormi până la două, până la două dormi! - spuse acesta liniștit.

— Cât e ceasul? - întrebă Matei, aruncând plapuma de pe el.

— E trecut de zece, hai, hai, îmbracă-te că avem treabă!

Matei nu făcu nici o mișcare.

— N-auzi să te scoli?! - strigă taică-su, scos din fire.

— Bine, bine, mă scol, ce țiți așa?

Sări din pat cu părere de rău. Taică-su ieși mormăind. Rămas singur, Matei se așeză pe marginea patului, oftând. Nu-și amintea să se fi trezit vreodată bine-dispus. Încă din copilărie, diminețile îi provocau o stare nedefinită de teamă, amestecată cu dezgust. Cu timpul, ajunsese să compare această stare cu aceea a condamnatului aflat la câteva minute distanță de clipa execuției. Îi veni în minte motto-ul unei povestiri de Jack London: "M-am sculat, mă duc la jug/ Doamne fă-mă să nu fug..." Se învoise de la școală pentru a-i ajuta tatălui său să facă gardul de la drum. Cel vechi putrezise demult, și taică-su, deși om gospodăru, nu se hotărâse să facă altul, până ce nu-l văzuse pe cel vechi dărâmat. Începu să se îmbrace, adunându-și anevoie hainele împrăștiate prin toată casa. Și-o imaginea pe maică-sa: "ești mare de-acuma, ar trebui să fii mai ordonat!" - i-ar fi spus. Ridică din umeri. De când se angajase la fabrică, maică-sa nu mai avea timp de gospodărie, cu atât mai puțin de el. "Unde dracu' mi-or fi ciorapii?" - se întrebă, scărpinându-și chica încălțată. Îi căută aproape un sfert de ceas și, auzindu-l pe taică-su înjurând pe afară, renunță. Ieși desculț în prag și contactul cu cimentul rece al prispei îl făcu să se înfioreze. Se încălță cu pantofii pe care îi purta, de obicei, la școală. Pantofii fuseseră, cândva, maro, dar nefiind îngrijiți, căpătaseră o culoare nedefinită, ceva între galben și negru. "Sunteți proști, pantofii mei au crema lor proprie!" - obișnuia să le spună colegilor, care făceau haz pe chestia asta. În mod normal, ar fi trebuit să țină la pantofi ca la ochii din cap, pentru că tatăl său îi cumpăra pantofi noi doar când își aducea aminte; și-și aducea aminte foarte rar. Nu era mai puțin adevărat că și Matei își bătea foarte puțin capul cu aspectul său exterior. Dacă n-ar fi fost maică-sa, ar fi ajuns, poate, să umble în zdrențe. Singurul lucru la care ținea mult era spălatul. Partea proastă era că obișnuia mai întâi să se îmbrace și apoi să se spele. Așa se întâmplă și acum: îmbrăcat cu un pulovăr pe gât, se îndreptă glonț spre un lighean plin-ochi cu apă, aflat pe o bancă aproape putrezită, în vecinătatea unei bucătării de vară. Luă câțiva pumni cu apă și-și udă obrazul, zgribulindu-se. Deși era luna mai, dimineața era răcoroasă, dacă nu chiar friguroasă. Cu obrazul ud, dădu buzna în bucătăria de vară, împiedicându-se de un scăunel, lăsat de cine-știe-cine în cale. Simți o durere ascuțită în fluierul piciorului drept. Își aruncă ochii spre taică-su,



care mânca ceva într-un colț de bucătărie, și înghiți cu greu o înjurătură. Fluieră ascuțit:

— Cine dracu' lasă scaunele astea în cale?! - scăpă, totuși.

— Mutu'! - răspunse taică-su, ștergându-se la gură cu un prosop murdar, pe care apoi i-l aruncă.

Matei îl apucă de un colț și-și tamponă ușor fața. Prosopul mirosea puternic a ceapă prăjită.

— Păi, da - comentă - cu ăsta ștergem și masa, ne ștergem și pe față... mâine-poimâine ne ștergem și pe picioare cu el!

— Ș' ce dacă?! - făcu uimit taică-su - nu sunt ale noastre?! Dacă nu-ți place, n-ai decât să aștepți să te usuce soarele! Ia uită-te la el ce pretențios s-a făcut!... Hai, crapă ceva și hai la treabă!

Matei nu răspunse. Privi fără chef mâncarea sleită dintr-o cratiță cu smălțul sărit. Dădu a lehamite din mână și ieși afară. Din cauza lipsei gardului, curtea părea imensă. Parii care urmau să țină gardul stăteau aranjați pe marginea drumului. Taică-su tăiasse aproape toți salcâmi din grădină pentru a-i încropi.

— Apucă-te de săpat gropile - îi zise taică-su fără să-l privească, în timp ce scotocea într-o cutie de lemn, plină cu tot felul de cuie și șuruburi ruginite.

Matei se apucă de săpat fără nici un chef. Cazmaua ar fi trebuit să fie demult ascuțită. Așa cum arăta acum, mai mult zgâria pământul, decât săpa.

— Ce mai faci tu pe la școala aia? - întrebă taică-su, deodată. Matei ridică uimit capul:

— Ce te-a găsit acuma cu școala?!

— Uite că m-a găsit! Nu-s eu tat-tu?!

— Ca să vezi! - spuse ironic Matei. Taică-su se încruntă:

— Mă, ia vezi!

— Ce să văd? - rosti cu inocență Matei.

— Vezi tu pe dracu', acuși! Mi-a zis Geta lu' Stancu că te cam dau profesorii afară de la ore!

— De când se ocupă Geta lu' Stancu de școală și, mai ales, de mine?

— De când se ocupă, de când nu se ocupă, lasă ocupatul și zi-i ce faci tu pe acolo!

— Ce să fac... Bine.

— Mă, tu-ți bați joc de mine?

Taică-su părea gata să-l plesnească.

— Ce te-a găsit, domnule, de dimineață cu școala?! De zece ani de când sunt elev, o dată n-ai venit să vezi ce fel de școală fac pe acolo și acum, dintr-o dată, te-a găsit pedagogia! N-ai decât, du-te pe la școală, dacă vrei să știi ce fac! Își ieșise din fire. Fără nici un motiv serios.

— Dar de muncit, cine să muncească ca sa te țină pe tine, ha?



— Asta-i! De-acum, spune-mi că tu muncești din zi în noapte, ca să ne ții pe mine și pe mama... Las-o moartă, cunosc placa! Hai, mai bine să facem gardul ăsta odată!

Curios, dar tatăl său nu mai zise nimic. Se apucă să cioplească parii, izbind toporul cu dușmănie. Nu-și iubea nici nevasta, nici feciorul. Îi considera dușmani. Matei-tatăl (căci feciorul purta numele tatălui) avea o idee fixă: munca; munca nu ca o necesitate, pentru supraviețuire, ci munca, așa, ca scop în sine. De când nevastă-sa se angajase la fabrica de tricotaje din orașul vecin, se acrise cu totul. Avea tot timpul un sentiment de inferioritate când se gândea că el rămăsese la munca câmpului, în timp ce nevasta-sa devenise "cucoană", căci așa o considera el: o "cucoană" care vine și pleacă, pleacă și vine... și doar atât. Toate aceste lucruri i le spunea nevastei sale ori de câte ori era supărat. Și, cum Matei tatăl era mai tot timpul supărat.... Pe feciorul său nu-l iubea, pentru că și-l simțea ostil. Matei-tatăl nu concepea să fie contrazis, indiferent dacă avea dreptate sau nu, pur și simplu nu concepea să fie contrazis. Ori, feciorul său, nu pierdea nici o ocazie, oricât de mică, de a-i da peste nas, atunci când nu avea dreptate. În ceea ce o privea pe nevastă-sa, Matei-tatăl uita (sau nu voia să știe) că aceasta aducea cei mai mulți bani în casă și muncea, uneori, câte douăsprezece ore pe zi, întorcându-se și pe jos acasă - pe deasupra. Nevastă-sa era o femeie liniștită, tăcută, care suporta cu stoicism hachițele bărbatului. Doar uneori, când nu mai putea răbda, izbucnea în plâns, blestemându-și soțul. Dar acest lucru se întâmpla foarte rar. Matei-fiul, însă, avea o gură atât de spurcată, încât până și mama sa îl întreba deseori: "Cui semeni, tu, băiatule, așa rău de gură?". În sine sa, Margareta, mama lui Matei, știa cu cine seamănă băiatul: cu bunică-sa, mama Margaretei. Acest lucru n-o bucura deloc, căci bătrâna era încă o sursă de scandal în familia sa. Soacra nu-l plăcea defel pe ginere pe care îl socotea un mototol, care muncea mai mult în pierdere. Nici ginerele nu se omora de dragul soacrei. Îi promitea mereu că o s-o omoare în bătaie, dar de ani de zile, bătaia promisă rămânea doar în faza de amenințare. Cei doi soți nu se înțeleseseră bine chiar de la început: se luaseră în anul în care începuse colectivizarea. Bărbatul primise moștenire cinci hectare de pământ, la care se adăugase zestrea femeii, alte trei hectare. Când agitatorii comuniști veniseră cu "lămuritul", Matei-tatăl îi dăduse afară din ogradă, fără să-i mai întrebe ce vor. Peste noapte îl ridicase Miliția. Îl ținuseră închis vreo șase luni fără vreun rezultat. În cele din urmă îi dăduseră drumul, spre marea sa mirare. Când se întorsese acasă, aflase care era motivul eliberării sale: în lipsa sa, Margareta, presată de amenințările milițienilor, semnase în locul bărbatului cererea de intrare în colectiv. Bătaia pe care o încasase atunci, Margareta n-o uitase niciodată. Dar nu se mai putuse face nimic, toată îndârjirea bărbatului fusese zadarnică. De ciudă, acesta plecase undeva, pe un șantier, de unde venea acasă o dată la șase luni. Stătea două--trei zile, timp în care se îmbăta cumplit și-și snopea nevasta în bătaie. După trei ani de șantier, se întorsese definitiv acasă,



sleit de puteri. Resemnat, începu să lucreze pământul, care acum era al ceapeului. Făcuseră doi copii, o fată, care era ingineră la București, și pe Matei, care era în anul doi de liceu în orașelul aflat la câțiva kilometri depărtare de sat. Matei sfârși de săpat o groapă. Din cauza efortului, fruntea îi lucea de sudoare.

— Noroc bun!

Cei doi se întoarseră brusc. Nicu Pavel, colegul de bancă al lui Matei, se apropiase pe nesimțite. Pe față avea dungi negre de praf, amestecat cu transpirație.

— Noroc! - răspunse tatăl.

— Nea Stane, m-a trimis profesorul de română... A zis să-l lași pe Matei să meargă la școală. După-amiază trebuie să fie la județ la o sesiune de referate și comunicări...

- Îi dau eu numai referate și comunicări! - îl întrerupse tatăl, supărat. Auzi, referate și comunicări! Lumea crapă de treabă și feciorului meu îi arde de comunicări! Las' *că comunică* cu mine!

— Dar, nea Stane...

— Nici un "nea Stane"! Tu altă treabă n-ai? Ce umbli cu colindul pe la casele oamenilor?! Nicu Pavel rămase prost. Matei nu scosese nici un cuvânt. Parcă nici n-ar fi fost vorba despre el.

— Păi ce vină am eu, nea Stane, dacă m-a trimis?! - rosti Nicu Pavel indignat. Crezi că nu aveam altceva mai bun de făcut, decât să bat zece kilometri pe jos, așa, de-a moaca?!

— Bine, mă, duceți-vă! - spuse tatăl cu un ton din care reieșea că îl consideră pe Nicu Pavel vinovat de toată tărășenia.

— Du-te, mă, și te"referă" - i se adresă lui Matei cu o ironie nedeghizată. Du-te, că o să stăm cu ograda crăcănată până la paștele cailor!

Matei fluieră a pagubă:

— Domnule, faci ce faci și te legi de toată lumea! - îi vorbi el tatălui său - ce vină are băiatul ăsta, sau eu, dacă m-a chemat! Și așa voiai să știi ce mai fac pe la școală! Uite, că mai fac și altceva, nu numai mă dau profesorii afară de la ore!

— Du-te, mă, dracului unde vrei și lasă-mă-n pace!

Matei îi făcu cu ochiul colegului său:

— Așteaptă-mă, Pavele, că vin într-o clipă!

— Bine, mă, treci pe la mine, mă duc să iau câteva guri până te îmbraci tu!

Nicu Pavel locuia la câteva case depărtare. Matei lăsă cazmaua jos și privindu-l pe sub gene pe taică-eu, se furișă după colțul casei. Începu să se dezbrace de la ușă. În casă începu să scotocească prin dulapuri, căutându-și uniforma de școală. "Are dreptate mama, ar trebui să mă mai dau pe brazdă!". Pantalonii îi găsi aruncați sub pat. Îi scutură de praf cu dosul palmei. "Când stătea mama acasă, nu găseai un fir de praf, să dai cu pușca! Ce să-i faci, nici cu slănina în pod și cu buzele unse nu se poate!" Își îmbracă uniforma, apoi ieși să



se spele. Luă un săpun de rufe și începu să-și săpunească cu sârg fața. Când sfârși, vestonul uniformei era împestrițat cu stropi de săpuneală. Își înmuie mâinile în apă și-și șterse superficial vestonul. Își pieptănă chica cu degetele făcute greblă, apoi intră din nou în casă și se oglindi în vitrina unei mobile de bucătărie, pe care părinții săi o foloseau drept mobilă de casă mare. Mulțumit de felul în care arată, inhăță dintre cărțile de școală un caiet de matematică, soios și boțit, în care avea scris referatul pe care urma să-l prezinte. Îl făcu sul și-l băgă în buzunar. Referatul era de fapt o monografie despre un obscur scriitor din zonă, despre care habar nu avusese până când nu-i vorbise profesorul său de română despre el. Profesorul de română era singurul om din liceu, de care se temea Matei, și asta nu pentru că acesta ar fi fost cine știe ce căpcăun. Ci pentru că obișnuia să-i pună la încercare cunoștințele literare. Niciodată și nici într-o altă împrejurare, nu se simțea Matei mai umilit, decât atunci când nu știa să răspundă la vreo întrebare a profesorului de română. Dacă se întâmpla așa ceva (și se întâmpla uneori) urmau pentru Matei nopți de insomnie. Faptul că profesorul îi propusese să scrie o monografie despre acel scriitor nu-l încântase deloc. Fiind din fire un comod și un dezordonat, Matei detesta orice muncă care i-ar fi dat bătaie de cap. Însă, având în vedere natura relațiilor dintre el și profesor, acceptase zâmbind mânzește. Nicu Pavel îl aștepta la poartă. În colțurile gurii avea urme maronii de marmeladă.

— Vezi, mă, că ți-a rămas căcat pe la gură! - îi aruncă Matei, privindu-l foarte serios.

— Tâmpitule! - șuieră Nicu Pavel, ștergându-și apăsat gura cu dosul palmei.

— Ce trebuie să te mai înjure tata! - se hlizi Matei, fără să ia în seamă epitetul cu care îl etichetase colegul său.

— Sucit om și taică-tu ăsta! Auzi, cică "umblu cu colindul"... De fapt, ce mă mir eu, când ai un copil așa dobitoc ca tine, e și firesc să fii veșnic supărat...

— Tu vorbești?! Te pomenești că eu am furat cauciucurile din ograda tatei, ca să le dau foc de Paști!

Nicu Pavel tăcu mâlc. În satul lor exista obiceiul ca în noaptea de Înviere băieții să facă un foc mare pe deal. Drept combustibil foloseau anvelope uzate. Fiecare dintre băieți făcea rost de ele de unde putea. De obicei, acestea erau furate de prin curțile tractoriștilor. Tatăl lui Nicu fiind tractorist, avea pe lângă casă tot felul de drăcovenii, legate de meseria sa, printre care și niște anvelope. Cu vreo săptămână înainte de Înviere, Nicu ochise între două stoguri de fân, patru anvelope pe care le furase în seara cu pricina, împreună cu Matei și alți câțiva băieți. Ieșise un foc grozav, dar mai grozavă fusese bătaia pe care o încasase Nicu, atunci când se aflase de lipsa anvelopelor. Și asta pentru că anvelopele se dovediseră a fi nou-nouțe, urmând a fi folosite de tatăl său la tractorul pe care lucra. Bietul om fusese nevoit să cumpere altele din propriul buzunar, plătind pe ele salariul pe două luni. Nicu nu se considera vinovat, în



momentul furtului el având încredințarea că anvelopele sunt uzate. De bătaia pe care o încasase, Nicu își aducea și acum aminte cu strângere de inimă. La toate acestea, se adăugase și bătaia de joc a colegilor, care îi ziceau: " Halal hoț ești, Nicule, furi de la tine și duci la alții!" Tocmai de aceea se dezumflă acum, la remarca acidă a prietenului său. Așa că, găsi cu cale că e mai cuminte să schimbe vorba:

— Ai auzit ce a pățit Rodica?

Ieșiseră din sat și mergeau acum pe o cărare ce șerpuia printre vii. Matei se chinuia să aprindă un chiștoc de "Mărășești" și nu izbutea din cauza chibriturilor proaste.

— Marfă românească... bombăni, fără să ia în seamă întrebarea celui alt.

- Mă, tu nu auzi ce te întreb?

Matei izbuti, în sfârșit, să aprindă chiștocul. Trase mulțumit câteva fumuri, apoi îl privi pe Nicu de parcă atunci i-ar fi descoperit prezența.

— Ce vrei, domnule?

Avea un fel aparte de a rosti cuvântul "domnule", de parcă ar fi spus "măria-ta", dar și "cretinule" - în același timp. Nuanța depindea de interlocutor. Oricum, îl rostea cu multă eleganță.

— ... Ziceam de Rodica... - încercă Nicu să continue discuția începută.

— Și ce ziceai?

— Că a prins-o mă-sa cu Luță Chioru' în paravan... Mamă-mamă, ce tărăboi a ieșit! S-a dus la mama lui Luță acasă...

— Cine, Rodica?

— Ești tâmpit! Cum să se ducă Rodica?!

— Dar cine, domnule? După ce că vorbești anapoda, mă mai faci și tâmpit! Tâmpit e feciorul maică-ti cel mai mic! (Nicu era singur la părinți).

— Hai, lasă-mă cu poantele tale fumate! - se supără Nicu - vrei să-ți spun tărășenia, sau nu?

— Zi-i, tată, că-i zici bine! Mă, ție ți-a greșit maică-ta sexul! Femeie trebuia să te fi făcut... Ar fi ieșit din tine o țață pe cinste!

— Mă!

— Păi da, domnule! Ce treabă ai tu cu Rodica, cu Luță, cu paravanul, cu mă-sa! Treaba ei, fundu' ei!

Nicu nu mai zise nimic. Se simțea atins. Adevărul era că avea o plăcere aproape bolnăvicioasă de a afla și apoi de a povesti cu savoare tot felul de întâmplări deochiate, nu numai din viața celor de vârsta sa, ci și din viața celor mari. Până în oraș nu schimbară nici o vorbă. Orașul era, de fapt, un târg ceva mai răsărit, cu vreo douăzeci de blocuri, un liceu, un cinematograf și vreo patru cârciumi. Străzi murdare și desfundate, muncitori slabi și jerpeliți (mândria târgului era o fabricuță de confecții), țărani veniți după pâine, câini vagabonzi și vagabonzi bipezi - cam asta însemna ORAȘUL. Pe cât de jalnic arăta târgul, pe



atât de falnic arăta liceul. Străjuț de brazi înalți, cu alei asfaltate în curte, cu sală de sport modernă, cu ateliere școală -- prezenta o imagine discordantă cu mizeria din jur.

— Cât o fi ceasul? - întrebă Matei.

Nicu scotoci într-un buzunar al pantalonilor și scoase la iveală un ceas "Pobeda" cu sticla plesnită în mai multe locuri. Cifrele abia se mai cunoșteau.

— Unu' fără un sfert! - rosti triumfător.

— Cam ce ar trebui să avem acum?

— Păi... stai să mă gândesc... cred că istoria.

— Aha! Să urcăm!

Urcară pe scara profesorilor, sărind câte două trepte odată. Ajunseră în dreptul unei uși pe care scria "X-B".Intrară, fără să bată la ușă. Ora era pe sfârșite și în clasă era o hărmălaie de nedescris. Profesorul de istorie, un bătrânel chel și posac, apropiat de vârsta pensionării, stătea liniștit la fereastră, de parcă ar fi fost singur în clasă.

— Bună-zuua! - salutară cei doi.

Profesorul se întoarse încet, fără grabă. Avea niște ochi mici și leneși și părea tot timpul abia trezit din somn. Din această cauză elevii îi spuneau pe furiș "Adormitu".

— O! Bună-zuua! - rosti el, mimând surpriza. Ce face domnu' Stan, cărui prilej îi datorăm onoarea de a-l avea printre noi?!

— Am fost învoit pentru astăzi, dom' profesor! - protestă Matei.

— Daa?! De către cine, dacă nu vă e cu supărare, domnu' Stan? De către tovarășu' profesor bec?

— Dumneavoastră nu erați în școala când m-am învoit, așa că...

— Ca să vezi, domnu' Stan! Urât din partea mea să lipsesc din școală tocmai când mata voiai să te învoiești! N-am să mi-o iert niciodată!

Matei pufni în răs: profesorul părea gata să plângă. "Mare pezevenghi! Țsta actor trebuia să se facă!"

— Poftim în bancă, domnu' Stan! Regret enorm că n-am avut plăcerea de a vă fi avut la oră...

— Pe viitor n-am să vă mai lipsesc de această plăcere - nu se putu abține Matei.

— Sa sperăm, domnu' Stan, că altfel...

Profesorul ciocăni cu degetul în catalog. Ieși încet, târându-și pașii. Din ușă se întoarse încet, cu grijă, parcă:

— Domnu' Stan are cam multe absențe la istorie; nu-i place cumva istoria patriei noastre socialiste?!

În întrebare se ghicea o ironie abia deghezată. Matei păru sincer indignat:

— Mie, dom' profesor?! Păi eu n-am nimic mai sfânt decât patria socialistă și cuceririle ei revoluționare!

Profesorul îi făcu aproape imperceptibil cu ochiul și ieși. Clasa nu pricepu nimic din acest schimb de replici. Matei îl cunoștea foarte bine pe profesorul de istorie Cristea. Mult mai bine decât îl cunoșteau chiar profesorii din liceu. Știa că sub aparența sa posacă, Cristea era un spirit sclipitor. Și mai știa că profesorul bea enorm de mult alcool, deși la școală nu venise niciodată mirosind a băutură și nici n-ar fi putut cineva jura că îl văzuse beat în vreo împrejurare. Prietenia dintre profesor și Matei începuse la o oră de istorie sau

- mai bine zis - după o oră de istorie. Cristea tocmai explica clasei (printre altele) că în partidul comunist intraseră cei mai buni fii ai țării, când Matei se ridicase și-l întrerupsese.

— Domnule profesor, dacă în partid au intrat cei mai buni fii ai țării, cum se face că președintele ceape-ului de la noi din sat, care este și președintele organizației de partid, a fost legionar, a purtat cămașă verde, iar în tinerețe a furat cai?!

Clasa izbucnise în hohote. Profesorul se înroșise de furie:

— Stai jos, măgarule! Cum îți permiți să mă întrerupi?! Ai nota doi pentru astăzi!

Matei se așezase dezamăgit. Nu intenționase să-l jignească pe profesor. "De ce naiba s-o fi înfuriat așa?" Răspunsul îl aflate la terminarea orelor. Rămăsese surprins când, la ieșirea din clasă, îl descoperise pe Cristea așteptându-l. Zâmbea jenat și nu părea să fie deloc supărat.

— Domnu' Stan, îmi faci onoarea de a face câțiva pași împreună cu mine? - îi spusese.

La prima vedere, oricine ar fi crezut că profesorul este un monument de politețe, însă Matei simțea ca sub această politețe se ascunde o nesfârșită ironie.

— Da, domnule profesor - răspunsese cu prudență.

Ieșiseră împreună în stradă. Cristea își aprinsese un "Carpați" fără filtru. Fuma mult. Indexul mâinii drepte avea culoarea castanei coapte, din cauza nicotinei.

— Ești supărat, că ți-am pus un doi? - începuse profesorul.

Matei ezitase o clipă, descumpănit. "Ce-o fi vrând?". Apoi cu glas tare:

— Nu, dom' profesor, deși, la drept vorbind, nu-mi dau seama de ce v-ați supărat așa de tare!... să știți că n-am avut intenția să vă jignesc!

— M-am supărat pentru că ești tânăr și fără minte! ... Uite, aș vrea să vorbim ceva... - profesorul făcuse o pauză - nu știu ce mi-o fi venit, pe vremuri am jurat să nu mai vorbesc cu nimeni, niciodată despre aceste lucruri... sper să fii discret...

— Vă garantez, dom' profesor! - promisese Matei deși habar n-avea ce anume voia să-i spună Cristea.

— În sfârșit, și așa nu mai am nimic de pierdut... Băiatule, tu ești tânăr și din câte îmi dau seama, deștept, foarte deștept... să nu iei aceste vorbe drept un

compliment, eu știu ce spun... Uite despre ce voiam să-ți vorbesc... Profesorul făcea eforturi vizibile de a-și înfrâna emoția ce-l cuprinsese.

— Pe vremea când eram de vârsta ta, poate mai mare, eram și eu un băiețuș dezghețat și dornic de cunoaștere - așa ca tine. Părinții mei n-au fost cine știe ce bogătași, ci niște umili învățători de țară. M-au crescut așa cum se creșteau copiii pe vremea aceea: în frică de Dumnezeu, în respect și dragoste față de aproapele... Probabil, că în sinea ta zâmbești, auzind astfel de expresii: " frică de Dumnezeu, dragoste de aproape..." Nu te condamn, nu e vina ta. Totuși, e foarte trist. Să știi de la mine că un popor căruia îi lipsește frica de Dumnezeu, este un popor sortit pieririi. Tu ești prea tânăr ca să înțelegi lucrul acesta. Dar te asigur că va veni vremea când îți vei aduce aminte de cuvintele acestea și atunci o să-mi dai dreptate. Dar să ne întoarcem la oile noastre ... După ce am terminat liceul, m-am înscris la facultatea de istorie. Îmi plăcea grozav istoria! Momentul intrării mele în facultate a coincis cu venirea la putere a comuniștilor, sau ca să mă exprim în felul în care vă vorbesc la ore, cu "instaurarea regimului democrat-popular". Ce să-i faci, între lupi trebuie să urli ca lupii!... La scurt timp după preluarea puterii de către comuniști, și în facultate au început să se schimbe multe lucruri. Cât eram eu de tânăr, dar tot îmi dădeam seama că ceva nu era în regulă: profesori în vârstă, încărcăți de titluri și onoruri, pedagogi cu vechi state de serviciu, dispăreau peste noapte; soseau în locul lor indivizi dubioși, cu șepci proletare și priviri bănuitoare. Se vorbea tot mai insistent de "dușmani ai poporului" , de "reacționari"... Toate cursurile începeau și se sfârșeau cu osanale aduse lui Stalin și "marelui popor prieten de la Răsărit"... Doamne, când îmi amintesc mi se face pielea de găină! Deși - ți-am spus - simțeam că ceva nu este în regulă, pe atunci nu gândeam așa. Eram senin, îmi vedeam de învățătură. Erau vremuri grele... Era inflație...

— Ce e aceea inflație? - întrerupsese Matei -

— Adică banii nu mai aveau valoare... Cu un milion de lei abia puteai cumpăra un kilogram de mălai.

— Parcă știam eu ceva...

— În sfârșit... Nu asta are importanță.

Profesorul părăsise supărat de întrerupere. Matei își propusese să-și țină gura.

— Cum spuneam, îmi vedeam de învățătură. Părinții mei făceau eforturi supraomenești pentru a mă putea ține în facultate. Nu mă amestecam în politică. Tata îmi hotărâse încă de acasă: "Tu să-ți vezi de treaba ta! Nici cu unii - nici cu alții". Nu-mi era prea greu să-i urmez sfatul. Discuțiile politice, de cele mai multe ori pătimăse, nu mă tentau deloc. Ca să înțelegi felul meu de a fi, pe vremea aceea, am să-ți spun că nici fetele nu mă interesau, deși eram la vârsta marilor iubiri. Ce-i drept, eram și destul de timid, nu puteam trece pe lângă un grup de fete, fără să roșesc... Dar uite că iar mă abat de la subiect... Vremurile au început să devină din ce în ce mai tulburi... peste tot auzeai vorbindu-se rusește...

comunismul se instala repede... Au venit alegerile din '46... Aproape că nici nu mai pot să vorbesc de toate acestea... Odată, de ziua unui coleg - blestemată zi! - am luat și eu parte la un chef. Pe atunci nu eram deloc obișnuit cu băutura. După două-trei pahare cu vin am prins chef de vorbă. Nu mai știu cum, dar la un moment dat, discuția a alunecat pe panta politicii. Un lungan chel și plin de coșuri, pe care nu-l mai văzusem niciodată, a început să vorbească cu patimă despre marele noroc pe care, cică, îl avem noi românii - acela de a fi prieteni cu marele popor sovietic. M-a luat gura pe dinainte și am zis că prieten cu poporul sovietic o fi el, că eu nu mă simt

deloc. Lunganul m-a privit surprins și m-a întrebat zâmbind: "De ce?" Fără să-mi dau seama de pericolul care mă pândea, am răspuns netulburat: "Cum pot fi eu prieten cu un popor care ne-a furat Basarabia și Bucovina de Nord?". A doua zi eram deja arestat. Pentru două fraze pe care le rostisem, am stat cinci ani la Canal... Vorbesc de Canalul Dunăre - Marea Neagră, actuala "magistrala albastră", care și azi mai face victime... A! Să nu uit: înainte de a ajunge la Canal, m-am "plimbat" patru ani prin cele mai celebre pușcării ale vremii: Gherla, Aiud, Onești, Jilava, Sighet... În total, nouă ani de detenție.

Profesorul tuși ușor. Matei tresări. Ajunseseră în fața unei căsuțe cochete, acoperită cu țiglă și îmbrăcată în viță-de-vie.

— Aici locuiesc eu... Intră, te rog, - îl invitase.

Intraseră în casă. Profesorul trăia singur-cuc. Nici o vietate nu se simțea pe lângă casă. Cu toate acestea, casa strălucea de curățenie. Cristea scosese o sticlă cu rom și după o scurtă ezitare, și două pahare. Le umpluse pe jumătate și-l invitase să servească. Matei refuzase, fățarnic. Ar fi băut și cu ochii, dar îi era rușine. Profesorul nu insistase.

— După ce am ieșit din pușcărie - continuase după ce-și golise propriul pahar și-și aprinsese o nouă țigară - am lucrat pe unde am putut... Nu eram văzut bine nicăieri: eram un "politic". În '65, după decretul lui Ceaușescu, mi-am continuat studiile. Astăzi sunt membru de partid - la aceste cuvinte, Cristea zâmbise amar - între lupi trebuie să urla ca lupii... - rosti, ca o concluzie la tot ce rostise până atunci.

— Ți-am povestit toate acestea pentru a-ți face o imagine despre lumea în care te-ai născut și trăiești. Voi, toți cei născuți după anii '60, sunteți o generație pierdută. Cei născuți în anii '45-50 au mai apucat mentalitatea lumii vechi, a lumii - societății mai bine-zis - normale. Tu te-ai născut într-o societate deja pervertită, societate din care au dispărut noțiuni ca cinste, credință, bun-simț, onoare, valoare, toleranță, patriotism... Au dispărut sau - și mai grav - au rămas simple vorbe, fără nici o acoperire...corupția, necinstea, intoleranța, minciuna sfruntată, hoția și, mai ales, prostia, teroarea și amestecul în viața privată a cetățeanului - au devenit literă de lege în noua orânduire numită - cu cât cinism! -"cea mai bună și mai dreaptă". De asta spun că sunteți o generație pierdută. Voi

nu vă dați decât superficial seama de impostura în care trăiți. Singurul lucru de preț care vă mai rămâne de apărat este libertatea interioară, pentru că de cea exterioară nici nu poate fi vorba - ea nu există. Și faptul banal de a te plimba pe stradă, depinde de bunul plac al cuiva numit dictatură - nume dur învelită în poleiala numită PARTIDUL. Partidul, care este omniprezent, pentru că omniprezente au fost din totdeauna delațiunea, prostia și lașitatea. Astăzi ți-am pus doi pentru că întrebarea ta a fost de-a dreptul inconștientă. Dacă ai fi arestat din cauza unei simple întrebări, cui i-ar folosi acest lucru? Sau ce ar rezolva? Atât te sfătuiesc: descoperă răul privind și ascultând și evită să-l săvârșești, făcând ca tine și spunând ca ceilalți. Cu alte cuvinte, fii duplicitar. Nu e tocmai cinstit ce te sfătuiesc, dar altă posibilitate nu există. Nu există, pentru că așa cum bine spunea Miron Costin "nu este omul deasupra vremurilor, ci bietul om sub vreme". Brusc, ochii profesorului se umpluseră de lacrimi. Rușinat de această slăbiciune, îl rugase pe Matei să plece. Acesta ieșise năuc. Niciodată până atunci, nu-și pusese astfel de probleme. Profesorul îl mai invitase o singură dată acasă la el. Discutaseră politică. Bineînțeles, că cel mai mult vorbise profesorul, Matei mărginindu-se doar la a pune întrebări. De data aceasta băuse și Matei. Profesorul se îmbătase groaznic. Poate de aceea nu-l mai invitase niciodată la el acasă. "I-o fi fost penibil a doua zi, gândindu-se că l-am văzut beat" - își explicase Matei. Totuși, între el și profesor se statornicise o prietenie tacită. Aparent, profesorul îl antipatiza, luându-l mai tot timpul peste picior, dar sub ironia lui Cristea, Matei simțea o caldă simpatie... Așteptând lângă ușa cancelariei, Matei începu să-și piardă răbdarea. Stătea de vreo trei sferturi de oră în același loc și încheieturile îi înțepeniseră dureros. Colac peste pupăză, fiecare profesor, care intra sau ieșea din cancelarie, îl agăța: ba că de ce stă cu mâinile în buzunare, ba că de ce-i netuns... "Ptiu! Fir-ar-al naibii, să fie!" - își spuse scârbit - "bine a zis, cine a zis, că sâmbăta sunt trei ceasuri rele! Ce au ăștia toți cu mine?! Domnule, dac-aș fi eu profesor...". Dar nu mai apucă să-și spună ce-ar fi făcut el dacă ar fi fost profesor, pentru că în ușa cancelariei apărură Iosif - profesorul său de limba română.

— Ce dracu', Stane, tocmai azi ți-ai găsit să lipsești?! - îl interpelă, fără vreo altă introducere.

— De unde să știu eu...

— Hai, lasă! Ai terminat monografia? - îl întrerupse brutal profesorul. Când văzu caietul, se învineți:

— Măăă!! Dar tu ești de o nesimțire rară! Bine, dobitocule, de pe zdreanța asta de caiet ai de gând să citești lucrarea?!

Matei își simți urechile arzând. "Ia uite, domnule, astăzi aflu și eu că sunt un dobitoc! Da' tu ce mă-ta ești?" - îl înjură el în gând.

— N-am avut timp, dom' profesor... - bâigui.

— Da' ce te-a pus tat-tu să păzești porcii, sau te-a pus mă-ta la țesut?!

— Uite ce e, domnule, de mama să nu te legi! - zbieră Matei scos din fire.



Imediat își dădu seama că sărise peste cal. Iosif rămase cu gura căscată. Era un bărbat voinic, dintr-o palmă ar fi doborât pe oricine, și faptul că țâncul acesta cu părul încâlcit ridicase tonul în fața sa, îl blocase.

— Ia te uită, mălai-mare, are nervi! Vezi să nu-ți ard una peste urechi! - spuse - dar cu totul neconvingător.

- În seara asta te apuci și treci lucrarea pe curat, ne-am înțeles? Măine dimineață ești la Casa Sindicatelor. La ora opt... Mă găsești acolo! - profesorul Iosif vorbea repede-repede - acum te duci și o cauți pe profesoara Sandu, cu ea mergi. Hai, valea!

Cam zăpăcit, Matei coborî scările și ieși afară. "De unde s-o iau pe profesoara Sandu? Tocmai cu mumia aia trebuie să merg". Matei n-o simpatiza deloc pe profesoara Sandu. De fapt, antipatia era reciprocă. Aceasta, o femeie în jur de treizeci de ani, era măritată cu un mare grangur de la partid, cam bătrâior față de ea. Colegii de breaslă o evitau pe cât posibil, pentru că era îngâmfată și rea de gură. Cu elevii se purta execrabil. Epitetele de "porc", "măgar", "împuțit" - erau ceva obișnuit în gura ei. Pe Matei îl văzuse, odată, cu o fată la cinematograf și a doua zi îl făcuse de răs în fața clasei, spunându-i că ar trebui "să-și șteargă muci de la nas, înainte de a umbla cu o răpănoasă". Din clipa aceea, Matei o urâse profund. Fata cu care fusese el la film, nu era deloc o răpănoasă - ba, dimpotrivă, era o fată cuminte, deșteaptă, și foc de frumoasă. Faptul că fusese făcut "mucos" nu-l deranjase. Toată școala știa că profesoara Sandu urâște fetele frumoase - inexplicabil, pentru că nici ea nu era tocmai urâtă. Matei știa (ca de altfel toți elevii) că profesoara Sandu se avea "bine" cu șoferul de pe mașina soțului său. De fapt, tot târgul cunoștea povestea, în afară de (cum se întâmplă în astfel de cazuri) soțul încornorat. Ce-i drept, șoferul era ceea ce se numește un "bărbat bine". Matei își înfipse adânc mâinile în buzunarele pantalonilor - adânc pentru că aveau buzunarele descusute. Porni agale pe alea ce mărginea clădirea școlii. Din față apărură o fată înaltă și suplă, cu ochi mari și căprui. Uniforma de școală nu o urâțea, ci, dimpotrivă, îi dădea un aer de noblețe. O privi drept în ochi și zări în privirea ei o sclipire de simpatie. Coborî de pe alea îngustă, făcându-i loc să treacă. Fata îi mulțumi zâmbind și-i făcu discret cu ochiul. Matei rămase interzis. "Ca să vezi, domnule, ce Făt-Frumos zăcea în mine și eu habar n-aveam! Cine o fi vampa?" - se întrebă și inima începu să-i bată cu putere. Așa se întâmpla ori de câte ori se simțea băgat în seamă de vreo fată. Fluieră a uimire și porni mai departe. Deodată, se opri. "Unde naiba mă duc?" Făcu cale întoarsă. Urcă scările până la cancelarie. Bătu ușor în ușă și intră. Profesorul Iosif scria ceva la o masă. Când îl văzu, înlemni:

— Stane, n-ai plecat?!

Matei tuși încurcat:

— Mă iertați... Nu mi-ați spus unde o găsesc pe doamna profesoară Sandu. Iosif se luă cu mâinile de cap:



— Nu știu ce mă oprește să te omor!!! – răcni. Fugi repede la autogară, poate n-a plecat autobuzul!

Matei zâmbi suav:

— Păi... N-am bani de autobuz...

Iosif pufni, gata să explodeze. Scoase o hârtie mototolită de cincizeci de lei și o aruncă pe masă. Matei o înhăță, fără să mai stea pe gânduri. Apoi:

— Și restul, când vi-l dau?

Iosif sări de pe scaun:

— Du-te, omule, că fac moarte de om!

Matei o șterse, fără să mai aștepte alt îndemn. Coborî în fugă scările. "Ăsta are sigur ceva lipsă la cutiuța cu gânduri!" – remarcă, în treacăt. La autogară avu noroc: autobuzul nu plecase. O mare masă de oameni se chinuia să urce într-un autobuz mic și vechi, cu mai toate geamurile laterale lipsă și înlocuite cu foi de tablă. Lumea se împingea din toate părțile și doar arar câte un călător reușea să urce, transpirat și boțit. Se înjura de mama focului. Era o hărmălaie de nedescris. Într-o margine, Matei zări un grup de elevi în uniformă, patru fete și doi băieți. Profesoara Sandu nu se zărea nicăieri. Se apropie fără grabă. "După cum se îmbulzesc, ăștia nu urcă nici într-o oră!". Din tot grupul de elevi, o cunoștea numai pe Lidia, o fată negricioasă cu ochi migdalați. Pe ceilalți îi știa numai din vedere. Lidia era colega sa de clasă. Nu se prea simpatizau, fata îi arăta un dispreț abia reținut. Matei se întreba adeseori ce avea fata aceasta cu el, doar nu-i făcuse nici un rău. O salută, clătinând din cap. Fata răspunse aproape în silă. Era frumoasă, avea niște ochi ca de tăciune. Era distantă nu numai față de colegi, ci și față de colege. Părinții săi erau profesori, dar Matei nu vedea în asta nici un motiv de fudulie. "Ce țeapănă stă, parcă ar avea un pai în cur!" - își spuse, amuzat.

— Doamna Sandu unde e? - o întrebă el, văzând că aceasta nu mai apare.

— A plecat cu o mașină, ne așteaptă acolo! - răspunse fata, încercând să acopere hărmălaia. Avea o voce plăcută, catifelată, care contrasta cu felul ei de a fi. Când toată lumea urcă, înghesuită ca sardelele în cutie, șoferul descoperi că are bateria descărcată și nu poate porni motorul. Strigă la cei aflați aproape de ușă să coboare și să împingă mașina. Se stârni un scandal ca la moara dracilor. Femeile țipau, bărbații înjurau, copiii plângeau - un adevărat iad. Matei coborî mai mult de nevoie, împins de cei de pe culoar. Fu cât pe ce să cadă ca un boboc în fund, noroc că un bărbat voinic îl înhăță în ultimul moment, ajutându-l să se echilibreze. Dură vreo jumătate de oră, până când mașina reuși să pornească. Când șoferul schimba vitezele, fierăraia cârâia îngrozitor. Mai mult se târau, decât mergeau. Când coborâră în orașul reședință de județ, Matei era ud learcă. "Put ca un cal!" - își spuse, mirosindu-și hainele. Profesoara îi aștepta pe peron, tremurând de enervare. Era violent fardată și purta o rochie foarte transparentă.

— De ce dracu' ați venit așa greu? - îi întrebă grosolan, de parcă ei ar fi fost vinovați de întârzierea autobuzului.



Una dintre fete încercă să-i explice ceva, dar profesoara nu-i dădu atenție. Îi cercetă cu ochi critici. Privirile i se opriră asupra lui Matei:

- Ce-i cu tine în halul ăsta? - strigă, atrăgând priviri curioase.

Matei se înroși: arăta, într-adevăr, jalnic.

— Ce fel de elev ești tu - continuă profesoara - de fapt ești elev sau cerșetor?! Maică-ta nu e în stare să-ți spele uniforma asta jengoasă?

Matei simți că-i crapă obrazul de rușine. Observă zâmbetul ironic al Lidiei și-i veni s-o plesnească.

— Nu e! — răspunse simplu.

Profesoara luă acest răspuns drept o obrăznicie.

— Mai și răspunzi, nespălatule! Cum o să te prezinți mâine la Casa Sindicatelor, în halul ăsta? Matei nu răspunse. "Bine a zis cine a zis: Câinele moare de drum lung, și prostul de grija altuia! Dacă curva asta ar munci cât muncește mama, ar da în primire fără inventar... și așa nu e decât cofrajul din ea!". Calmându-se ca prin farmec, profesoara îi întrebă dacă au unde să doarmă. Matei își aminti că un văr de-al său, Marcel, avea o garsonieră în orașul acesta. Rezolvând problema cazării (toți aveau pe câte cineva în oraș) profesoara le dădu întâlnire pe a doua zi, la Casa Sindicatelor.

— Vezi, poate reușești să-ți curăți cât de cât hainele până mâine! -- îi spuse lui Matei, privindu-l urât. Despărțindu-se de ceilalți, Matei porni pe o stradă îngustă, care trecea printre blocuri sumbre și întunecate. Începuse să se înnopteze. Brusc, îl apucă o durere de burtă cumplită. "Ce naiba am, doar n-am mâncat nimic astăzi!" . Durerea deveni din ce în ce mai supărătoare. "Vai de mine!" - se sperie - "dacă nu dau repede de un W.C., fac pe mine!" . W.C.- ul deveni cea mai arzătoare dorință a sa. Mergea împleticit, încercând să se gândească la altceva. Din fericire, vărul său nu stătea prea departe. Urcă scările tremurând. Vărul locuia la ultimul etaj. Probabil că la subsol se spărsese vreo conductă, pentru că pe casa scărilor puțea cumplit. "Dacă mai durează mult, tot așa o să put și eu!". Ajunse în dreptul ușii pe care o mână neîndemânatică scrisese cu litere strâmbe: "Stan Marcel". Vărul n-avea sonerie. Bătu în ușă; la început încet, apoi cu disperare. "Maricele, Maricele/ Fac pe mine, dragă vere!" - recită în gând, tropăind mărunț din picioare. În sfârșit, ușa se deschise și în prag apăru vărul, un individ de vreo patruzeci de ani, gras și chel. Avea pe el un slip negru, care abia se zărea din cauza burții. Vărul era vizibil deranjat de aceasta vizită inopinată. Matei zări umbra unei fete, sumar îmbrăcată, furișându-se spre baie.

— Ce-i cu tine, mă? - întrebă vărul, făcându-i loc să intre.

Matei se strecură încet înăuntru. Se îngălbenise ca ceara. Durerea de burtă devenise atât de vie, încât simțea că din clipă în clipă va face în pantaloni.

— Am mâine un concurs... mă gândeam că poate mă primești să dorm la tine... - rosti cu greutate.



— Ce dracu ai, mă, de ești așa galben? - întrebă vărul, privindu-l atent.

— Spune-i că dacă nu iese - răspunse Matei arătând spre baie - mă cac pe mine!

Vărul îl privi, fără să înțeleagă, apoi, dându-și seama despre ce e vorba, izbucni într-un hohot de râs gros.

— Stela! - strigă el - ieși odată!

Ușa de la baie se deschise, lăsând să se zărească un cap cu părul lung și blond. Matei nu mai avu timp să vadă dacă fata e urâtă sau frumoasă, pentru că o zbughi precipitat spre ușa băii, rămasă deschisă în urma fetei. Ieși după aproape un sfert de oră, de-a dreptul radios. Vărul și tovarășa sa beau vin în bucătărie. Fata era surprinzător de frumoasă pentru un tip ca vărul său.

— Mă, vrei și tu un pahar? - întreba vărul, plescăind din limbă.

— Mai bine dă-mi ceva de mâncare, că sunt leșinat - răspunse Matei privind cu interes sânii fetei, care se zăreau aproape perfect prin pânza subțire a cămășii de noapte.

Fata îi surprinse privirea și râse provocator.

— Ce te hlizești, fă? - întrebă grosolan vărul, privind-o bănuitor.

Fata nu răspunse. Îl studia pe Matei.

— Vezi, mă, și tu ce mai e prin frigiderul ăla! - zise vărul.

Matei se apropie de frigider, plin de speranță. Vărul lucra la "Abator" și învârtea, pe sub mână, niște afaceri grase. Știa că vărul său e plin de bani, chiar și tatăl său cumpăraseră, de câteva ori, carne de la el. Dacă nu i-ar fi plăcut băutura și femeile, vărul ar fi ajuns milionar. Într-o vreme ca aceea, când în magazine nu se găsea mai nimic de mâncare, un loc de muncă la "Abator" era o mină de aur. Matei deschise ușa frigiderului și fluieră, plin de admirație: frigiderul era ticsit cu mai tot ce se putea prepara din carne, numai din carne. Rupse o bucată de cârnat și începu să mestece cu poftă.

— Te doare-n suflet! - îi spuse vărului, cu gura plină.

Vărul își turnă un nou pahar cu vin. Îi turnă și fetei, apoi, cuprinzându-i mijlocul cu o mână, duse cu cealaltă paharul plin la gură, spunând:

— Vere, nici în suflet nu mă doare!

Bău paharul pe nerăsuflate.

— Nu-i așa, Stelo? - o întrebă pe fată, ștergându-și gura cu dosul palmei. Fata râse ușurel și cam proteste. Se înroșise, semn că vinul începea să-și facă efectul.

— Mă, - zise vărul - noaptea asta o să dormi în bucătărie, pe canapeaua de colo! Dacă știam că vii, plecam undeva, dar așa... Las' că nu ești mare boier, poți să dormi și în bucătărie, nu-i așa?

Matei aprobă clătinând din cap. Atacase o nouă bucată de cârnat. Mânca cârnatul gol, de parcă n-ar fi auzit niciodată de pâine.

- Noi ne retragem - spuse vărul, făcându-i cu ochiul.

Matei ridică din umeri, semn că nu avea nimic împotriva. Cei doi dispărură în cameră și închiseră ușa. Matei auzi zgomotul unei chei răsucite în broască. "Hmm! Treaba-i cu cântec!". Rămas singur, goli masa de pahare, bău restul de vin din sticlă și scoase caietul din buzunar. Se pregăti să treacă lucrarea pe curat, dar constată că nu are hârtie. Fluieră a pagubă. "Trebuie să-l deranjez pe vărul, altă soluție nu există!". Ciocăni timid în ușa de alături.

— Ce vrei, mă? - se auzi vocea supărată a vărului.

— Nene, scuză-mă, n-ai niște coli de hârtie?

— Fi-ți-ar hârtia a dracului! - înjură, supărat, vărul - stai să văd, parcă aveam pe aici!

Matei îl auzi cotrobăind. "Mamă, mamă ce trebuie să mă înjure vărul! Ce să-i faci, așa e când ai musafiri!" După câteva minute, ușa se deschise și Matei se trezi cu un pachet de hârtie în brațe.

— Nu-mi trebuie atâta!

— Cu restul șterge-te la cur! - răspunse vărul, furios, și-i trânti ușa în nas.

— Mersi! - spuse înțepat Matei.

Se așeză la masă și începu să copieze încet. Greși de câteva ori și mototoli foile. "Ce-aș bea ceva!" Lăsă baltă foile și începu să scotocească prin bucătărie. Într-un dulap, găsi o sticlă de un litru plină cu țuică de prune. "Dotat vărul, nimic de zis!". Trase o dușcă zdravănă de țuică, direct din sticlă, și-și potoli arsura gurii cu o bucată de cârnat. "Să tot vin pe la vărul..." Se așeză din nou la masă și începu să scrie. Umpluse aproape o pagină când, deodată, rămase nemișcat, trăgând cu urechea. Din cameră se auzea un geamăt de femeie, înfundat. "Păi, n-am zis eu că treaba-i cu cântec?!". Își văzu de scris, până constată că scrisese o frază de trei ori la rând. Se amețise. Aruncă stiloul. "S-o ia naiba de treabă! Cum să scrii, când vărul are o țuică așa grozavă, iar aia geme de parcă o dor măselele!". Se consolă, trăgând o nouă dușcă de țuică. "Ehe! Dacă m-ar vedea Iosif, ar avea ce vedea! Curat proces educativ urmez eu în casa vărului!... Ce geme tipa, domnule!". Fără să-și dea seama de ce, inima începu să-i bată cu putere. Na! te pomenești că mă lovește damblaua!". În cameră, geamătul fetei devenise un țipăt ascuțit și sacadat. "Domnule - își spuse Matei cu ironie - dacă n-aș fi băiat mare și înțelept, aș putea jura c-o bate!" Dintr-o dată, garsoniera se cufundă în liniște. Beat de-a binelea, Matei nu mai avea nici un chef de scris. „Trebuie să mă obișnuiesc cu ideea că mâine, Iosif o să mă omoare! Ce să-i fac? Putea găsi pe cineva mai breaz ca să-l reprezinte la județ! Rău e să ai veri la Abator!. Mai trase un gât din sticlă. Lichidul coborâse aproape de jumătate. "Să nu-mi fie de deochi, da' grozavă pâlnie am! Cui voi fi semănând?!". Începu să se dezbrace, împleticindu-se. Rămase numai în chiloți. Hainele le lăsă în mijlocul bucătăriei, acolo unde se dezbrăcase. Se înveli cu cuvertura de pe canapea, dar după câteva clipe sări în picioare. Mai trase o dușcă zdravănă din sticlă "Să pot dormi" - își spuse, ca o justificare. Puse sticla la loc în dulap și se

cuibări din nou sub cuvertură. Își dădu seama că uitase să stingă lumina, dar îi fu lene, sau era prea beat ca să se ridice încă odată. Adormi pe nesimțite.

Se trezi târziu, când soarele era sus. Sări speriat în picioare. "Unde naiba mă aflu?" Se așează pe marginea canapelei și privi tulbure în jur. Capul îi vâjâia îngrozitor, iar în gură n-avea nici un strop de salivă. Își aminti, brusc de Iosif, și de lucrare, și sări speriat. "M-am ars!". Începu să se îmbrace, tremurând. Îi veni să vomite și fugi repede la baie. Se așează în genunchi - cu capul deasupra W.C.-ului - și dădu afară tot restul cinei din ajun. În baie se răsândi o duhoare cumplită de țuică. Când se liniști, se spălă îndelung cu apă rece. Ceva mai limpezit, reveni în bucătărie și începu să se îmbrace. Greața nu-i dispăruse cu totul. "Dacă sunt tâmpit - sunt tâmpit, ce mai tura-vura! Nu puteam să-mi văd liniștit de treabă... Să vezi ce-mi face Iosif! Cât naiba o fi ceasul?" Își pieptănă chica încălțită, folosindu-se, ca de obicei, de degete. Adună hârtiile de pe masă și le puse în neorânduială pe canapea. Caietul îl făcu sul și-l băgă în buzunar. "Să-mi iau rămas-bun de la vărul..." Încercă clanța ușii de la cameră. Ușa se deschise. Își băgă cu prudență capul înăuntru. Vărul dormea cu burta în sus, învelit până sub bărbie. Broboane mari de sudoare îi străluceau pe frunte. Fata dormea cu fața în sus, goală-puşcă. "Ptui! Curva dracului!" - scuipe scârbit și-și retrase capul. Ieși din garsonieră și închise cu grijă ușa. Aerul tare al dimineții îi făcu bine. Străzile mișunau de oameni. Soarele se ridicase binișor pe boltă. "Domnule, roagă-te să-l fi călcat vreo mașină pe Iosif, altfel nu văd pe unde scoți cămașa!". Casa Sindicatelor se afla în centrul orașului. Făcu aproape o oră până acolo. Se apropie timid de intrare. Doi tipi bărboși discutau foarte aprins în fața intrării.

— Bună dimineața... - îi abordă Matei - nu vă supărați, se ține o sesiune de referate...

— La etajul unu! - îl întrerupse unul din bărboși, apoi își văzu de conversație.

Matei mulțumi în surdină și intră. "Fie ce-o fi!"— își făcu curaj. Ajunse cu greutate la etajul unu, clădirea era un adevărat labirint. Într-o sală mare văzu o mulțime de elevi, așezați pe scaune. Intră prudent, fără să-și dea seama că stătea cu gura căscată. Se împiedică de prag sau de covor și fu cât pe ce să se lungească pe jos. Toată sala izbucni în râs. Matei îi privi urât. În față, la o masă, printre alți tipi aferți, îl descoperi pe Iosif. Schiță un salut. Iosif strânse din dinți și privi în altă parte. Matei rămase lângă ușă, neștiind ce să facă.

— Cu ce ocazie pe la noi? - întrebă ironic cineva de la masă, un tip slăbuț, cu ochelari.

Matei ridică din umeri. Iosif sări violent în picioare:

— Așează-te și tu undeva, ce stai ca o momâie?! La ora asta se vine?!

Sala izbucni din nou în hohote. Matei dibui un scaun liber, undeva în spatele sălii. Și-ar fi dat jumătate din viață, numai să nu se fi aflat în momentul acela acolo. Se ridică un elev înalt și palid și începu

să citească ceva legat de Alecsandri. Matei fu impresionat de siguranța cu care citea. Elevul cel palid sfârși de citit și se ridică altcineva. În scurt timp, Matei se obișnuie cu atmosfera sălii, ba chiar începu să se plictisească. Îl cuprinsese o moleșeală plăcută... și adormi, cu capul sprijinit de speteaza scaunului din față. ... Stela se unduie în fața sa, râzând parșiv. Întinse brațele către el, încercând să-l cuprindă. Încercă să fugă, dar vărul îi puse piedică... O mână nervoasă îi zgudui umărul cu violență:

— Ce faci, prietene, ai lucrat schimbul trei?

Matei îl privi buimac pe necunoscutul din fața sa. Tresări, speriat de hohotul general care cuprinsese sala. "Vai de mine, am adormit!". Privi spre masa prezidiului și zări fața stacojie a lui Iosif. Un bărbat cu tâmplele argintii îi explica, indignat, ceva la ureche, privind din când în când spre Matei. Când râsul din sală se mai potoli, bărbatul cu tâmplele argintii se ridică și anunță o pauză de un sfert de oră. Apoi, îi făcu semn lui Matei să se apropie... Acesta se ridică de pe scaun cu inima cât un purice. "Cine o fi ăsta?" Se apropie de masă cu pași nesiguri.

— Cum te numești dumneata? - întrebă sever bărbatul cu tâmplele argintii.

— Stan... Stan Matei... îngăimă acesta, speriat de-a binelea. Bărbatul din fața sa avea în jur de cincizeci-cincizeci și cinci de ani și părea să fie un personaj foarte important.

— Îl cunoști pe tovarășul profesor Iosif?

Matei îl privi tâmp: cum să nu-l cunoască?!

— Sigur... Sigur că-l cunosc...

— Eu îl cunosc de mai multă vreme, cam de pe vremea când tu făceai încă în scutece... Știam că educă elevi conștiincioși și cuminiți, nu derbedei așa, ca tine...

Matei, din roșu, deveni vânat.

— Uite ce e, tovarășe elev, să nu mai lungim vorba... chiar astăzi o să telefonez la liceul unde înveți și o să le povestesc cam ce minuni ai făcut pe aici... Să-i întreb, așa vă educă, să intrați într-o sală de conferințe și să vă culcați pe speteaza scaunului?!

"Ce mai! Mi-am făcut-o cu mâna mea!". Iosif nu spuse nimic, dar Matei aproape că-i auzea scrâșnetul măselelor.

— Vino puțin cu mine - rosti, văzând că bărbatul cu tâmplele argintii nu mai are nimic de spus. Matei îl urmă cu genunchii tremurând. Pe hol, Iosif îl îmbrânci într-un colț. Îi trase două palme fără veste. Matei nici nu avu vreme să schițeze vreun gest de apărare.

— Măgarule - scrâșni profesorul - cum ai putut să-mi faci una ca asta? Știi cine era tipul de adineauri?! Secretarul cu probleme culturale pe județ! Nesimțitul, unde ai băut aseară?!

— Dar... n-am băut...



— N-ai băut?! Atunci de ce pute de la tine ca de la o distilerie? La vârsta ta, tu te ții de băutură? Am ajuns să roșesc din cauza unui mucos ca tine?

Îl mai plesni o dată. Matei nici nu încercă să se apere. Iosif respiră adânc, încercând să se calmeze.

— Pleci imediat acasă! M-ai făcut destul de râs. Ne vedem luni la școală; dacă nu ți-o place ce-o să-ți fac, să nu-mi zici mie pe nume! Marș afară!

Îl apucă de umăr și-l împinse afară, pe culoar. Năucit, Matei privi în jur, neștiind pe unde să apuce. Câteva eleve priviseră cu ochi mari scena. Una dintre ele, o blondă urâtică, îi arătă pe unde să coboare. Matei mormăi un "mulțumesc" și coborî fără să mai privească înapoi. Ieși în strada inundată de soare și respiră adânc. Trotuarele erau înțesate de lume. Un țigan mic și murdar îl acostă:

— Bă, n-ai o țigară?

— Pleacă-n p... mă-tii! - îl înjură Matei și-i trase un șut în fund.

Țigănelul fluieră ascuțit și imediat mai apăsură vreo trei, ceva mai mari.

— Ce ai cu frate-miu, bă ? - întrebă unul dintre ei, privindu-l dintr-o parte.

„Ia te uită, asta-mi lipsea”. Îl scuipe pe țiganul din fața sa drept între ochi, apoi o zbughi în direcția opusă. Cei trei - după el. Fugi aproape un sfert de oră până reuși să se descotorosească de ei prin mulțime. Se opri, aproape leșinat. Intră într-o cofetărie și ceru o limonadă. Vânzătoarea îi dădu un pahar cu un lichid gălbui și tulbure. Matei îl bău pe nerăsuflăte și se strâmbă: limonada nu era decât o zeamă caldută și scârboasă. Aruncă o monedă pe tejghea și ieși. Scuipe scârbit, chiar între picioarele unui milițian. Acesta se opri, furios, dar văzând mutra speriată a băiatului, își văzu de drum. "Hotărât lucru, azi toate îmi merg pe dos!". Porni spre autogară, dar după câțiva pași se opri, căutându-se în buzunare. Descoperi că pierduse restul rămas din banii dați de Iosif. "Phiii! Îmi vine să-nnebunesc!". Mai făcu câțiva pași și se opri din nou. "În ce rahat m-am băgat! Iosif o să trâmbezeze în toată școala tărășenia! Iar o vor chema pe mama la școală, iar lacrimi, iar scandal... Of! De ce voi fi fiind așa tâmpit?!

Fără să vrea, se trezi alergând spre garsoniera vărului. Ajuns în fața ușii, se opri, nehotărât: „Iar îl deranjez pe ăsta! Poate mă trezesc cu un picior în dos!". Totuși, ciocăni în ușă. După câteva clipe, auzi pe cineva apropiindu-se. Ușa se deschise și în prag apăru Stela, numai în cămașă de noapte, și boțită ca după un chef monstru. Când îl văzu, îi zâmbi prietenește și-l invită înăuntru. Matei n-o mai găsi tot așa de frumoasă ca în ajun. "Are ceva vulgar în felul ei de a fi" - își spuse. Privi încurcat în jur:

— Unde e Marcel?

— A plecat la slujbă, lucrează și duminica - răspunse fata și-i făcu semn să intre în cameră. Matei vru să refuze și să plece, dar își aminti că are nevoie de bani pentru autobuz. Intră și se așeză pe un fotoliu. Fata

se așeză pe pat și-și aprinse o țigară. Îi oferă și lui Matei una. O luă, după o scurtă ezitare. Trase câteva fumuri și simți că-i vine rău. Renunță să mai fumeze



și stinse țigara într-o scrumieră plină-ochi cu chiștoace. În cameră domnea un miros greu de tutun și transpirație. Fata nu părea deloc deranjată de asta.

— Câți ani ai? - îl întrebă, deodată.

Matei tresări, surprins:

— Șaișpe... De ce?

Fata râse prostește:

— Așa! Vrei un pahar de țuică?

Matei clătină din cap, în semn că nu vrea.

— De ce, ți-e rău? Să-l fi auzit pe Marcel cum te înjura că i-ai băut jumătate din țuică! El o ținea pentru mahmureală...

Matei se ridică repede:

— Serios?! Atunci e cazul s-o șterg cât mai iute!

— Stai liniștit, Marcel vine abia după patru!

Matei se așează la loc. Fata se ridică și plecă la bucătărie. Se întoarse cu sticla din care băuse Matei în seara precedentă și cu două pahare. Turnă în amândouă, umplându-le pe jumătate.

— Hai noroc!

— Noroc!...

Fata bău paharul până la fund. Matei - la fel. Se strâmbă, mirându-se că fata nu reacționează în nici un fel la tăria băuturii. "E unsă cu toate alifiile!" - conchise.

— Știai că ești un băiat frumușel?! - fata îl privi aproape cu gingășie.

— Daaa?! - făcu Matei pe prostul - eu puteam să jur că sunt chiar foarte frumos!

Fata râse, arătându-și dinții albi și regulați.

— Ești foarte modest!

Matei clătină din cap, gest care putea să însemne orice.

— Nu vrei să vii lângă mine? - spuse fata alintându-se, după ce turnă din nou în pahare.

"Ce-o fi vrând asta de la mine?!" - se întrebă Matei neliniștit.

— Stau binișor și aici - răspunse prudent.

Fata pufni supărată și goli paharul, după care își aprinse o nouă țigară.

— De fapt, venisem să cer niște bani de la vărul... pentru autobuz - spuse stânjenit.

Fata îl privi cu ochii mijiiți:

— Tu faci pe prostul, sau chiar ești prost?

— Nu înțeleg... - spuse Matei, chiar neînțelegând.

— De ce crezi că te-am chemat lângă mine?

Matei ridică din umeri:

— Păi... știu și eu?!

— Uite de asta! - aproape că țipă fata - și-ntr-o clipă aruncă cămașa de pe ea, rămânând goală. Matei simți că leșină... Se întinseră pe spate. Matei vru să se învelească, dar fata aruncă cearșaful jos.

— Ți-e rușine de mine?

— Da... Adică nu!

Inima continua să-i bată cu putere.

— Ti-a plăcut? - întrebă fata, și râse.

— Mi-a...! Dacă află vărul, mă omoară!

— De ce să afle? - se miră fata.

Apoi zise: Mai vrei o dată?

— Nu, nu! - se sperie Matei. Cred că o să plec... Ascultă, poți să-mi dai niște bani? Nu mult, îmi trebuie doar pentru autobuz...

— Sigur că o să-ți dau! Deși, te-aș mai ține cu mine! Ai mai făcut asta vreodată?

— Nu prea...

— Cum adică "nu prea"?

— Adică n-am mai făcut niciodată - se răsti Matei, roșind puternic.

Fata râse, același râs prostesc.

— Bine, îți dau bani! Îmbracă-te și șterge-o!

Îi dădu două sute de lei. Matei nu avea ce să facă cu atâția bani, dar fata îl sili să-i primească.

— Nu te teme, nu sunt ai mei, sunt ai lui Marcel! Ce vrei, distracția costă! Eu îl distrez pe el - tu m-ai distrat pe mine! Cinstit și lăutărește...

Matei zâmbi, amuzat de logica fetei. În prag, aceasta îl sărută cast pe frunte, dar mai apoi îi mușcă buzele cu sălbăticie. Matei scânci de durere.

— Ești într-adevăr frumos! - șopti aprinsă fata. Când mai vii?

— Nu știu - bâigui Matei și ieși, amețit cu totul...

(din romanul în pregătire „Incorigibilul sau Ultimul ticălos”)



Pavel NEDELCU

Născut în mai 1993 în orașul Iași.

Pasionat de lectură de bună calitate, de proză și de poezie.

La vârsta de 8 ani, revin în custodia mamei (divorțată de tatăl meu între timp), îmi mut domiciliul în Erbiceni, jud. Iași. Acolo, viața de țară/ activitățile rurale mă inspiră, de mic arătând înclinație pentru literatură prin compuneri descriptive și texte narative servind la rezolvarea temelor școlare.

Activitate literară:



2007 - mângăleli , creații puerile

2008 - aceleași mângăleli doar că eu pe atunci credeam că acele mângăleli valorau foarte mult

2009 - începuturi de poezie – dorința editării unui volum intitulat "Ultima dorință" ce nu a reușit din cauza lipsei de fonduri materiale

2010 - începuturi în proză, participant festivalul "Gellu Naum" - calificat faza națională secțiunea poezie

Tipul de literatură pe care îl abordez variază de la proză la poezie, de la realitate la parodie, câteva basme parodiate, texte prozaice, proza scurtă, fragmente de jurnal și foarte multe poezii

În prezent mă aflu în Italia, unde îmi continui studiile liceale începute în țară la Colegiul Național "M. Eminescu".

Activez pe mai multe site-uri cultural-literare printre care www.poezii.biz, Rețeaua Literară, Cititor de proză - acolo unde moderez împreună cu d-l Carabet Mihai grupul pentru literatură science&fiction devenit între timp LSF *forum*

Prezent

Și dacă...

Dacă s-ar vinde kilogramul de euro cu doi lei românești situația ar fi poate alta. Deprecierea euro însă e un vis aproape imposibil mai ales când UE devine a treia putere economică mondială. Astfel că d-l Ion are toate motivele să fie nemulțumit. Vrea să muncească cinstit, să primească un salariu mediu, ceea ce în patria-mamă ar însemna un salariu uriaș, nu are bani de tuns, de deterget pentru haine, nu produce nimic, în concluzie nu primește nimic. Soția lui îl privează de anumite drepturi devenite între timp normalitate cum ar fi relațiile extraconjugale. Nu are copii ceea ce îl scutește de obligații în plus, se poate evapora precum aburul unei spaghete puse la fiert printre orificiile hotei din bucătărie, astfel poate atinge forma lui spirituală, își poate regăsi liniștea plutind undeva între timp și spațiu.

D-l Ion este încâlcit și veșnic distrat. El reprezintă tipul patriotului sceptic, pe care toți l-au părăsit într-o țară a broscarilor în care se simte atacat din toate părțile. El nu provoacă o revoluție deoarece este convins că și această ultimă soluție, costă. Într-unul dintre aceste "internet-pointuri" el prinde receptorul telefonului cu mâna dreaptă și adresează injurii soției. După ce se asigură că este unicul specimen rănit și cu drepturi de mascul feroce din acea unitate a junglei, se hotărăște să pozeze victimă. Timp de o lună, programul său a fost unul descurajant. Cere brutal însă nu primește nimic. Se agită în interiorul colacului de salvare strigând după ajutor. A fost concediat. Această ultimă construcție sintactică este un ecou permanent al gesturilor și cuvintelor sale. "Am fost concediat, am fost concediat, am fost concediat!" "De o lună stau închis între



patru pereți, privesc ecranul TV, intru în interiorul acestei cabine telefonice pentru a vorbi în străinătate cu cei pe care i-am lăsat acolo plângând..."

Ca și etichetă a acestei situații deplorabile, steagul României îi brăzdează buzunarele salopetei de muncă, ciorapilor și adidașilor, șăpcii etc. Dacă steagul acesta ar dispărea sau ar fi înlocuit cu o siglă a unei mari firme de haine, d-l Ion ar fi reflexia CV-manului Marco. În funcție de norocul migratorului nomad, d-l Ion ar putea urma o carieră în construcții și zidărie. Dacă ceea ce ține de moralitate s-ar regăsi pe rafturile magazinelor alături de instructori specializați - confecționați dintr-un material special rezistent la aroganță - iarăși ar fi cu totul o altă situație.

Vânzătorul de fructe încearcă să vândă moralitate dar este înconjurat de aroganță. Are o aură a aroganței în jurul său ceea ce-l face să strălucească asemenea unui luceafăr într-un tunel subteran. Nu știu de ce toți arată la fel dar un observator al patriarhiei române ar trece noi sfinți în calendar.

Cafea

1. „Ștefan”

Se stricase liftul și locuiam pe atunci la etajul zece al unui bloc de optsprezece. Părea să fie dimineată de mult. Nu știu să se fi făcut dimineată exact în momentul în care m-am trezit sau după aceea, la ceas nu mă uitasem și nici nu îmi aminteam exact momentul trezirii. Eram într-un plop, cățarat foarte sus, un loc în dauna căruia m-aș fi putut orienta destul de bine, mai ales dacă beam și o cafea. Dulapul din bucătărie era secăt de cafea, ca de obicei, plicurile de 3 în 1 mă așteptau pe rafturile non-stop-ului de pe alee, răbdătoare,

prăfuite, cu iz de nou...

Urmă momentul scurt în care reușisem să mă încarc cu destulă energie cât să mă văd coborând toate scările, ba mai și sărind ca un copil sprinten căruia i-ai furat acadeaua și îl prostești să te urmeze până jos, să i-o returnezi drept premiu. Premiul meu era o cafea instant rece și o țigară subțirică din pachetul pe care-l pitisem în buzunarul de la piept al paltonului. Nu știu exact de când fumam, cert e că începuse să-mi placă. Tocmai pentru a mă convinge de afirmația precedentă, mi-am așezat slimul între buze și l-am privit cu bucuria copilului reîntors la acadea de curând. De fapt, copilul era în fața mea și mă privea cu ochii unui nefumător tihnit, care nu știe cum s-a desprins din brațele mamei, dar a făcut-o oarecum dinadins, pentru a-i demonstra că e suficient de puternic să meargă singur, pe picioarele lui.

— Ce faci tinere? îl adulmecai eu cu privirea.

Copilul, care nu măsură mai mult de nouăzeci cm., își ridică spre mine capul. Ca să nu îi provoc cine știe ce entorse la nivelul gâtului, m-am aplecat eu



înspre el, cu toate că spatele-mi nu dădea randament maxim la ora aceea atât de matinală.

— Cum te cheamă? repetai eu zâmbindu-i.

— Țtefan, domnule, răspunse el după un timp îndelungat. Neîncrezător în materialitatea mea, mă împunse cu degetul arătător în umărul drept, gest care mă dezechilibra pentru moment, deoarece nu mă așteptasem să interacționăm fizic în acel mod.

— Știi că ești puternic, Ștefane? spusei eu, încordându-mi bicepsul și pumnul în același timp. Cum se face că ești atât de puternic? Cei de vârsta ta de obicei sunt niște motănei fără vlagă. Ia spune-mi, câți ani ai?

— Păi țin mai mare ca tine și ridică mâna deasupra capului, deplasând-o apoi în față deasupra capului meu și din nou asupra asupra sa.

— Știu, asta știu, dar înălțimea e una și vârsta e alta. Sunt două lucruri total diferite. Deci, îmi spui câți anișori ai?

Băiatul dădu din cap în semn negativ, apoi începu să urce scările înapoi, pe unde coborâse și, la jumătatea primului grup, dădu nas în nas – mai potrivit nas în genunchi – cu o femeie tânără, blondă, înaltă care se grăbea în mod evident spre ieșire. Îi deschisei ușa politicos și ea îmi mulțumi, însă fără să mă privească.

— Să vă trăiască! îi strigai eu din urmă, iar ea îmi răspunse disprețuitor.

2. Vicii

Ieșii și eu cu țigara pe care mi-o aprinsesem între timp și mă hotărâi să o fumez în drum spre micul magazin din apropiere, cu riscul de a fi observat de la geam de soție, care, de când ne căsătorisem – mai exact de patru ani – îmi căsăpea pachetele ascunse prin casă cu foarfeca. Cum simțea miros de țigară, cum exploda.

— Păi bine, mă tebecistule, ce mi-ai promis tu mie?

Și eram nevoit să mă prefac rușinat și să-i arăt unde am ascuns pachetul, deși de la o vreme nu mai aștepta să o îndrum eu înspre locul cu pricina, ci se ducea singură și îi făcea felul, boțindu-l cu degetele sau jugănindu-l ca pe o pasăre vie, bună de pus în ciorbă sau lângă pilaf. Odată, în încercarea de a ucide un astfel de ambalaj, vârful cuțitului îi pătrunse în mijlocul palmei. Sângele începu să se verse ca un râu peste măsură de plin, ieșit din matcă și care produce ravagii uriașe în calea sa. Atunci fusesem copleșit, jurându-i că niciodată nu îmi voi mai ține pachetele la vedere.

— Voi încerca să le ascund mai bine de acum înainte, iubito, îți promit. Ea se întoarse către ușa dormitorului și ieși cu zgomot. O găsii mai târziu în bucătărie, plângând, cu mâna dreaptă pansată și o sticlă de votcă rusească în cealaltă – pe jumătate goală.

De atunci, a devenit alcoolică, însă fiecare își realizează viciul în absența



celuilalt. Spre exemplu, dacă în acest moment m-aș întoarce în apartament, aș asista la o priveliște deosebită: ea, goală, pe mijlocul patului, așa cum am lăsat-o înainte să plec, cu sticla desfăcută, așezată pe noptieră, mirosind amândouă a proaspăt, a alcool, a îmbâcsit de noapte, una rece, cealaltă fierbinte, îmbinându-se reciproc la intervale de timp lungi sau scurte. Aș striga la ea, prefăcându-mă a nu ști că de sub pat a scos acea sticlă, apoi ea ar râde în hohote, dar cu un râs din acela prostesc, macabru uneori. M-ar cuprinde cu brațele și mi-ar șopti la ureche tertipuri.

— Iar ai fumat, nu-i așa?

— Nu, iubito, eu?

De aceea prefer să îmi beau cafeaua dimineața într-un alt mediu. Cel puțin astăzi.

3. Concepte

Am ajuns mai târziu să mă plimb de-a lungul unei străzi mai puțin cunoscute. Ceea ce face ca strada respectivă să fie mai puțin populată. Pentru unii, a nu fi cunoscut rimează cu pericolul. Însă mi-am asumat pericolul de a cunoaște acolo un anticar. Nu am avut nicio discuție cu el înainte, nu l-am văzut niciodată până atunci. Părea un om serios, între cincizeci și opt și șaiszeci și trei de ani. Era un anticar nu prea

renumit, simplul rezultat al unei vieți retrase, aproape ascetice. Problema e că uneori oamenii marginalizați sau care se automarginalizează spun povești interesante. Ceea ce m-a făcut să iau loc și să accept o cafea făcută la ibric, cu mult zaț, dar și foarte aromată, așa cum nu mai băusem de mult, de la nouă ani, când furam cafea din ibricul bunicii. Eram uimit, recunosc, rămăsesem tablou, însă nu atât cât să nu-mi pot ține firea. De ce?

Ospitalitatea în România este astăzi mai mult decât copleșită. Aș putea repune în funcțiune, cu această ocazie, un concept bizar, de asimilare, pe care l-am auzit ieșind din gura unui elev de-al meu pe vremea când făceam practică la facultate. Desigur, nu am ajuns niciodată profesor universitar, de fapt, nici măcar un profesoraș amărât, căci m-am reorientat în psihologie. Iată însă vorbele lui:

„...Într-o dimineață, m-am ridicat devreme din pat, deoarece trebuia să ajung la cursurile la care întârzasem deja de câteva ori și care, culmea, mă interesau cel mai mult. Când am început să mă spăl pe dinți am observat că aveam o pată de cafea pe gulerul cămășii de noapte. Curios cine ar fi putut să îmi murdărească pijamaua, și mai ales de cafea, stimulent pe care îl detest, din cauza problemelor cardiace, am verificat în bucătărie. Cu o seară înainte, petrecusem acolo câteva ore alături de iubita mea. Îmi treceau prin cap doar două lucruri. Unu, ea, la fel ca și mine, detestă cafeaua, doi, urma aceea nu avea cum să ajungă pe gulerul meu deoarece nu se găsea nici strop de cafea în

bucătărie. Am verificat coșul de gunoi de sub chiuvetă, sufrageria, dormitoare, livingul, nimic. Deoarece eram sub presiunea timpului, am coborât de urgență jos și am chemat un taxi. Taximetristul era unul prietenos, alături de care am purtat, însă, o conversație execrabilă. Deoarece mă irita modul lui de a vedea lucrurile, l-am privit mai atent, curios să văd cum arată un om care este de acord cu actuala guvernare și cu majorarea tva-ului. Ciudat! Omul avea o pată de cafea pe gulerul cămășii și arăta atât de nestingherit. De aceea, dispunând de politețe – ce-i drept, uneori cam multă – și pentru că doream să ajut, sentiment ce mă caracterizează de obicei, i-am indicat ușor, cu degetul mic, pata, sugerându-i să își schimbe cămașa ori să încheie fermoarul ploverului până sub bărbie. Încercând să se conformeze, taximetristul a pierdut controlul volanului, izbindu-se într-un copac din apropiere. Acest lucru m-a făcut să sar ca ars de pe scaun, acuzându-l, însă, degeaba. Omul o ținea pe a lui, reproșându-mi mie faptul că l-am deconcentrat. Până la urmă, s-a dovedit a fi maleabil și s-a lăsat convins de către agenții de poliție care au sosit imediat la fața locului să îi însoțească la secție pentru a răspunde câtorva întrebări cu privire la accident. Cum impactul fusese unul minor, iar eu încă eram grăbit la cursuri, m-am înțeles cu cei prezenți și am scăpat doar cu o declarație scrisă, pe care am semnat-o pe capota mașinii de poliție, fără să depun plângere împotriva bietului om, salutând respectuos și, bineînțeles, neplătind nimic taximetristului în cauză.

Nu eram aproape de universitate, însă, cum mai aveam de parcurs o distanță monumentală din punctul meu de vedere, mi-am anunțat colegii că, în prima parte a zilei, voi lipsi pe motiv că am avut un accident cu taxiul. Am intrat într-o cofetărie, să mă liniștesc, mai ales că pulsul îmi devenise din ce în ce mai ritmat și nu prea se gândea să încetinească, înainte să o fac eu însumi. M-am așezat la o masă, lângă perete, loc de unde puteam urmări destul de bine pe o plasmă imensă știrile dimineții. Reportajul care rula era unul în direct de la locul accidentului petrecut în urmă cu câteva momente. Mi-am zis două lucruri. Unu, «Doamne cât de rapizi sunt ăștia de la televiziune», doi, «săracii de ei, chiar au rămas fără subiecte». Așezat în fotoliu, priveam cu atenție ecranul uriaș și, fără să vreau, am observat pe gulerul reporterului o pată de cafea. Aceeași pată o avea și chelnerul, și un prieten cu care m-am întâlnit mai târziu, și eu, din nou, în acea seară, pe cămașa nou cumpărată cu banii pe care îi promisem cu două zile înainte de la editura unde îmi lansasem un volum de versuri parodiate...”

Într-un final, elevul realizase că pata aceea de cafea nu era reală. Nu exista decât în subconștient și, deoarece era foarte concentrat la întâmplarea de dimineață, subconștientul se manifestase într-un mod foarte neobișnuit asupra simțurilor sale. Pentru că toată atenția îi era îndreptată asupra întrebării: ce caută o pată de cafea pe gulerul pijamalei, și nu cumva mai fusese și altcineva în casă peste noapte?, el ajunsese într-un final să-și pună cu totul alte de întrebări: nu cumva prietena mea mă înșală în patul meu, cu mine prezent – ceea ce ar fi culmea adulterului – iar eu, cum am un somn atât de profund că poți să dai și cu



tunul de lângă mine și nu mă trezesc, să dorm în continuare ca un sac de cartofi, în timp ce ei beau cafea peste mine și probabil sunt în stare să facă și alte gesturi? Să spunem că este unul dintre motivele pentru care m-am hotărât să devin psiholog, dar nu e unul principal. Cum poate o pată de cafea să asimileze într-o singură zi paisprezece gulere de cămașă, iar tu să observi acest fenomen de optsprezece ori? Cum poate un proprietar de casă din douăzeci și cinci câți se află pe strada aceea veche să te invite la o cafea fără să te cunoască, înainte să aibă vreun interes? Ori, făcând o comparație, câți oameni mă vor invita la cafea în acea zi, dacă se repetă povestea cu pata a fostului meu elev, ajuns între timp psihopat?

4. Profesorul și psihologul

Rățiunea umană poate ajunge uneori prea departe și, ce-i mult mai grav, posedă viteza sunetului. Am intrat în casa anticarului, pe care l-am catalogat de la început a fi un om cu picioarele pe pământ. Postura, înfățișarea, vocea, salonul strâmt, dar atât de curat în care mă invitase nu păreau a pune la cale o răpire cu răscumpărare.

Era un domn înalt, puțin aplecat, însă nu suficient cât să fie luat în răs, purta ochelari cu ramă groasă,

maro deschis, acele vechi, interminabile modele de ochelari întâlnite pe grumazul bătrânilor de astăzi. Părea înțelept, rezervat în a face afirmații bazice și a nu intra în amănunte pentru a nu-mi crea mie un anumit discomfort.

— Te cunosc! Mircea Rebreanu, nu-i așa?

— Da?! pusesem eu inițial întrebarea. Adică da, Mircea Rebreanu, psiholog, scriitor, analist politic...

— Te cunosc, repetă el, mi-ai fost elev în clasele primare. Mihai Vergescu, îmi întinse mâna și mi-o strânse la rândul-i pe a mea timp de un minut, încontinuu, ca la ambasadă.

— Mihai Vergescu? Profesor de istorie și cultură civică...

— Exact! Școala patruzeci și unu Sf. Calinic.

— Să nu-mi vină să cred, ce mai faceți domn' profesor? V-ați reprofilat? Sunteți anticar acum...

— Eeh! Știi cum e, când iese omul la pensie, caută o meserie care nu include un efort deosebit, ci mai mult cunoștințele de-o viață. Deși câteodată sunt și loțiitor. Dar foarte rar, căci am probleme la coloană și nu pot preda de pe scaun, doar mă știi. Râse scurt și îmi întinse pachetul de țigări englezești. Luai una și mi-o aprinsei cu foarte mare interes. Aceleași țigări ca și acum douăzeci și ceva de ani.

— Fiul dvs. s-a stabilit până la urmă în Anglia, am afirmat eu imediat.

— Da, așa se pare, nu l-am mai văzut de paisprezece ani. Am un nepot din



partea lui, John Vergescu, are cinci anișori.

— Să vă trăiască, nu ați apucat, așadar, să vă vedeți nepotul, de ce? El e? și arătai cu degetul înspre o poză înrămată care se îngrămădea alături de un sfeșnic și o vază cu flori ornamentale pe un micuț birou din apropiere.

— Da, e el, și să vedem dacă recunoști cealaltă poză de acolo. Și îmi arată o poză alb-negru cu o fetiță într-o rochie de seară.

— Marta? Ohoho! de când nu am mai văzut-o pe Marta, profesore! De când ați transferat-o în gimnaziu la Băltari. Probabil că a fost mai bine așa, însă era colega mea de clasă cea mai apropiată, țin minte că am plâns după ea, și râsei înfundat, cât pe ce să vărs cafeaua.

— Oh, când îmi spui acum, și după ce mi-a spus și ea atunci, nu pot să nu recunosc că regret și am regretat și la acea vreme. La Băltari știi că sunt patru licee mari, dintre care doar două au și gimnaziu, iar unul școală primară și chiar grădiniță. E vorba de liceul Nicolae Iorga. Acolo speram că va fi minunat pentru ea. Dotările și sistemul de învățământ, securitatea și toate celelalte mi se păreau o oportunitate minunată...

— Nu că școala noastră generală ar fi arătat foarte rău...

— Așa e, nu arăta foarte rău, și răsese din toată inima. În fine, nu știu ce am avut în cap la vremea respectivă, cert e că Martei nu i-a priit deloc la Băltari. Deoarece am lăsat-o în grija unei surori în care îmi puneam toată încrederea, ea fiind și unica mea soră, am pierdut puncte importante la capitolul autoritate. O vizitam foarte des, de patru ori pe săptămână, ieșeam cu toții, și cu nevasta, înainte să decedeze...

— A decedat? nu m-am putut eu abține din completare... Condoleanțe, Dumnezeu s-o ierte, acum cât timp s-a întâmplat?

— Știu și eu, paisprezece ani... un accident cumplit de mașină care s-a soldat cu moartea a două persoane. Ea și Marta sunt acele persoane.

— Adică, Marta...?!

— Nu a fost găsită în mașină, am căutat-o câteva luni crezând-o dispărută, poliția spune că atât de violent a fost impactul, încât a avut loc o mică explozie a motorului. Există posibilitatea ca trupul ei să se fi carbonizat. Celălalt autoturism a fost complet distrus în explozie. Eu și celălalt băiat al meu am fost proiectați prin parbriz direct pe trotuar. Faptul că nu purtam centura de siguranță a fost salvator în cazul amândurora. Am scăpat doar cu câteva zgârieturi. Doar în cazul nostru... și anticarul oftă din toți rărunchii.

În ochii lui, vinovăția era palpabilă. Am aflat, însă, că de fapt cel care greșise era celălalt șofer, care intrase pe contrasens după ce adormise la volan.

— Marta era foarte nefericită pentru că am transferat-o atunci. Pentru a o face să mai uite, am propus să ieșim cu toții la grătar. Urma să ne petrecem seara la un restaurant unde rezervasem deja cele mai bune locuri.

— Îmi pare rău, ce pot să spun, profesore? se întâmplă uneori și astfel de lucruri, tocmai pentru a ne demonstra nouă că suntem puternici și putem trece



peste ele. Iar dvs. sunteți un om puternic, profesore.

— Așa este, sunt într-adevăr. Îl mai am pe Alex, a rămas lângă mine și acum locuim amândoi aici. Accidentul ne-a apropiat foarte mult, e singurul care știe cu adevărat și a văzut lucrurile așa cum s-au întâmplat.

— El unde e acum?

— Cu echipa de fotbal într-un cantonament în Austria.

— Carieră sportivă? Așa se explică toate cupele și trofee de la intrare, păcat că nu le am cu fotbalul, nici în teorie, nici în practică.

— Te-aș invita la meciul de sâmbătă, pot face rost de două locuri la tribună, ești căsătorit? Dacă și soția ta...

— Aaa, nu! M-am grăbit eu să-l opresc, sunt singur. M-am dedicat exclusiv muncii mele de la birou. Mă ocup acum de un grup de persoane care susțin că sunt contactate de extratereștri. E într-adevăr amuzant să le urmărești argumentele. Nebuni cu siguranță nu sunt. Încerc să-i tratez și cred că voi reuși cu

ajutorul hipnozei.

— Practici hipnoza? E o practică destul de dificilă.

— Așa e, nu sunt încă în stadiul în care aș putea face un om să se comporte ca o găină, însă încerc să ating și acel punct.

— Pot să-ți urez doar „succesuri”, nu numai „eșece”, Mircea... întotdeauna am fost de părere că ai potențial. Și părerea mi se confirmă pe zi ce trece.

— Ați rămas același om glumeț, mă bucur că nu sunteți afectat vizibil de moartea soției și mai ales a fiicei dvs. Unii oameni ajung să se gândească la suicid. Alții se transformă în legume... vă vorbesc acum în calitate de psiholog.

5. Concepte II

Am rămas încă două ore la vechiul meu profesor și m-am hotărât să-i cumpăr o carte, așa, de gest, însă și pentru că se anunța o carte foarte interesantă, cea pe care mi-am dorit să o achiziționez. Era legată în piele neagră, scrisă foarte mic, iar titlul o recomanda drept „Biblia în glumă”. Mi-am zis că trebuie să fie destul de interesantă și am cerut informații asupra ei. Profesorul mi-a recomandat-o doar pentru că mă știa un om cu simțul umorului. De altfel, tot ce conținea acea „biblie” era o sfidare la adresa Noului Testament, dar o sfidare interesantă, pe care nu erai obligat să o citești dacă ți se părea că încalcă marile principii.

Ora șaisprezece mă prinse într-o cafenea cu acea carte în mâini, îmi aprinsei o țigară și deschisei la prima pagină. Profesorul mă avertizase că astfel de cărți circulă pe sub tipare și nu sunt niciodată date spre publicație. Diferiți „misionari”, răsculați împotriva creștinismului sau ateismului, lasă acele cărți în umbra

anticariatelor, la „porțile” oamenilor influenți, în speranța că adevărul lor se va ridica deasupra adevărului religios. Cartea provenea de la un tânăr cu accent ardelenesc și fusese cumpărată pentru o sumă mică, aproape gratuit, astfel încât profesorul și-a permis să mi-o dăruiască. Invitația pe stadion am respins-o elegant, pe motiv că sâmbătă aveam o zi încărcată, ceea ce nu era deloc așa, însă fotbalul, în opinia mea, e un sport pentru cei care preferă să fumeze semințe. Singura dată când am fost prezent la un meci de fotbal toți suporterii îmi scuipau semințe în cap și nu s-au lăsat până ce nu mi-au umplut gluga hanoracului de coji. De altfel, s-au dovedit a fi și foarte violenți, vulgari, obsceni și alte câteva însușiri pe care toți cei ce sunt considerați bărbați le au în ziua de astăzi. Noi, intelectualii, scriitorii, cititorii fideli, profesorii suntem încornorații veșnici ai inculturii, ai incapacității de a distinge valorile sociale, culturale, în sfârșit, etice. Suntem fătălăii, cei care nu se pot apăra fizic, deoarece nu dau doi bani pe sacul de box, cei care au bani pentru că șantajează, de ce norocul ăsta dizgrațios se atașează de noi, cei care suntem mereu prin spirit, atât de eleganți?

Și, înainte de a citi prima pagină din acea „biblie” a modernității, gândul meu se opri asupra unei libertăți intelectuale pe care tânărul Antoine le-o prezenta amicilor săi de breaslă, într-un înghesuit bar islandez, eveniment consemnat de Martin Page în cartea sa ce poartă titlul „M-am hotărât să fiu prost”. După ce încercase să fie bețiv, deoarece se încadra în rândurile intelectualilor, iar acest fapt îl măcina zilnic, deoarece nu se putea opri din gândit, Antoine se hotărâse să facă parte din rândul oamenilor proști, adică al celor care nu pierd timpul cu analiza amănunțită a lucrurilor, ci le iau ca atare, exact așa cum sunt ele prezentate de mama natură:

„Există oameni cărora lucrurile cele mai bune nu le reușesc. Pot să fie îmbrăcați într-un costum din cașmir, tot ca niște vagabonzi o să arate; să fie bogați și datornici; să fie înalți și nuli la baschet, îmi dau seama astăzi, eu aparțin speciei celor care nu izbutesc să-și rentabilizeze avantajele, pentru care aceste avantaje sunt chiar niște inconveniente. Adevărul iese din gura copiilor. La școala primară, o insultă josnică era să fii tratat de «telectual»; mai târziu, a fi intelectual devine aproape o calitate. Dar e o minciună: inteligența este o tară. Așa cum cei vii știu că vor muri, dar cei morți nu știu nimic, eu cred că să fii inteligent este mai rău decât să fii prost, pentru că un prost nu-și dă seama ce-i cu el, pe când cineva inteligent, chiar dacă-i umil și modest, tot o știe.”

Acest citat mi-a rămas întipărit în memorie prin simplul fapt că mă regăseam întotdeauna între rândurile lui. Și, pentru a mă justifica într-o modalitate mai non-conformistă, inteligența nu poate implica fotbalul, cel puțin așa cred. Antoine nu era patron de club, nici jucător de fotbal, ci doar un tânăr care gândea aproape perfect: „N-am fost niciodată foarte sportiv; ultimele competiții importante care mi-au obosit mușchii au fost concursurile de bile din școala primară, din curtea de recreație. Brațele mele slabe, lipsa de suflu, picioarele încete nu-mi permiteau să fac eforturile necesare pentru a lovi o minge



cu eficacitate; nu aveam decât forța să explorez lumea cu mintea mea. Prea plâpând pentru sport, nu-mi rămâneau decât neuronii pentru a inventa jocuri cu mingea. Inteligența ținea loc de altceva mai bun. Inteligența este un rateu al evoluției, îmi imaginez perfect, pe vremea primilor oameni preistorici, în sânul unui mic trib, toți copiii alergând prin hățișuri, fugărind șopârle, culegând fructe pentru cină; treptat, în contact cu adulții, învățând să devină bărbați și femei desăvârșiți: vânători, culegători, pescari, tăbăcari... Dar, privind mai atent viața acestui trib, observ că unii copii nu participă la activitățile grupului: rămân așezați lângă foc, la adăpost, în interiorul peșterii. Ei nu vor ști niciodată să se apere în fața tigrilor cu dinți de sabie, nici să vâneze; lăsați singuri, nu ar supraviețui nici o singură noapte. Dacă-și petrec zilele nefăcând

nimic, nu e din lene, nu, și-ar dori să zburde cu camarazii lor, dar nu pot. Natura, aducându-i pe lume, a dat un rateu, în tribul ăsta există o fetiță oarbă, un băiețel șchiop, un altul neîndemânatic și neatent... Ei stau toată ziua în tabără, și cum nu au nimic de făcut iar jocurile video nu au fost încă inventate, sunt nevoiți să reflecteze și să-și lase gândurile să vagabondeze. Și își petrec timpul gândind, încercând să decripteze lumea, scornind povești și invenții. Așa s-a născut civilizația: pentru că niște copilandri imperfecti nu aveau nimic altceva de făcut. Dacă natura n-ar fi mutilat pe nimeni, dacă tiparul ar fi fost de fiecare dată fără cusur, omenirea ar fi rămas o specie de protohominizi, fericită, fără nici o intenție de progres, trăind foarte bine fără Prozac, fără prezervative și reader dolby digital de DVD.”

6. "Biblia în glumă"

De ce ajungem noi, intelectualii, să fim catalogați drept personaje negative și viceversa? De ce tribul din povestea lui Antoine nu poate fi considerat o civilizație fără imperfecțiuni? Sunt întrebări la care am reflectat cel puțin jumătate de oră, letargic. Când am revenit la realitate, chelnerul mă privea de parcă aș fi oprit timpul și ar fi pierdut nu știu câte bacșișuri pentru că noaptea nu se oprișe și alerga în continuare după coada zilei. Am comandat, bineînțeles, o cafea și, fără să realizez că aveam o țigară nestinsă în scrumieră, mi-am aprins-o pe a doua, cu aerul unui individ perfect conștient.

Am citit câteva rânduri ale cărții de a cărei prezență uitasem complet – noroc că o așezasem pe genunchi și se rostogolise sub masă, așa încât am recepționat zgomotul produs:

„Cap. 3 Ioan Botează-totul. Botezul lui Iisus.

1. În zilele acelea, zile necunoscute dacă nu te uiți la capitolele anterioare, a venit Ioan Botezătorul și propovăduia în pustia Iudeii. Întrebarea e de unde a venit? A venit din cer, a venit de pe Pământ, dacă istoria nu ar fi găsit mai târziu date despre el și istoricii împreună cu arheologii nu și-ar fi exploatat resursele



craniene la maxim, nu am ști ce e cu sfântul botează-tot, care-i sunt originile și-așa mai departe.

2. Spunând: Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor. Și dacă se apropie mai tare și vă prinde nepocăiți, s-ar putea să vă lovească. Mai ales dacă circulă neregulamentar și D-zeu adoarme la volan, fiind prea obosit de atâta Creație.

3. El este acela (Ioan adică) despre care a zis proorocul Isaia : «Glasul celui ce strigă în pustie: Pregătiți calea Domnului, drept faceți cărările Lui». Isaia se prea poate să fi fost de la „drumuri și poduri”, căci toate cărările vrea să le asfalteze. Îl apreciez pe acest Isaia că activează departe de România, aici și-ar rata cariera.

4. Ioan avea îmbrăcămintea lui din păr de cămilă, nu de dromader, neapărat de cămilă, și cingătoare de piele împrejurul mijlocului, iar hrana lui era compusă din lăcuste și miere sălbatică. Cred că părul era de cămilă, iar pielea de dromader. S-ar putea să fi fost și piele de lăcustă, nu se știe sigur. Oamenii cu siguranță îl considerau un ciudat, dacă dădeau un search în mini-cv la preferințe culinare. Aveam și eu un prieten american care mânca șoareci. Toți se dădeau la o parte când acesta apărea la petreceri, pentru că sigur existau șoareci pe undeva, dacă se deranja să vină neinvitat. Cât dura „exterminarea”, toți ceilalți se prăpădeau de râs, însă, după ce prindea animăluțele, prietenul meu se lăuda întotdeauna cu prada, astfel încât producea dizgrație și huiduieli în jur, ba se mai alegea și cu o luptă corp la corp – el nefiind conceput tocmai pentru lupte corp la corp în compania oamenilor.

5. Atunci a ieșit la el Ierusalimul și toată Iudeea și toată împrejurimea Iordanului. E clar că se supăraseră toți – cineva dăduse iama-n mierea sălbatică, oriunde s-ar fi aflat aceea în pustiu.

6. Și erau botezați de către el în râul Iordan, mărturisindu-și păcatele. Spovedania decurgea rapid, să înțeleg, că se aruncau toți în Iordan să se răcorească, iar Ioan îi întreba: Ce ați făcut voi, păcătoșilor, să evitați împărăția lui D-zeu dacă va produce accidente? La care aceștia răspundeau: Ne-am pus airbag dublu la parbriz, preasfinte. Alții: Ne-am încuiat în casă și am așteptat semnalul de evacuare. Iar Ioan răspundea: Păi bine, mă, păcătoșilor, voi în loc să vă rugați la Cel de sus să vă apere și să vă dea iluminarea sufletului, ca să vedeți semnele de circulație mai bine în trafic, faceți din asta un caz național? Mari păcate ați făcut, mai stați jumătate de oră în apă...

7. Dar văzând Ioan pe mulți din farisei și saduchei venind la botez, le-a zis (cu glasul amplificat de o portavoce) : Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiți de mânia ce va să fie?

Or, sfântul nostru cred că avea deja halucinații de la atâtea lăcuste ce ingurgitase, că vedea pui de vipere în loc de păduchei, pardon, saduchei.”

Mă oprise din lectură cafeaua fierbinte pe care chelnerul, avusese grijă să o așeze în așa fel încât să se verse la prima zruncinătură. Se sparse și cana, se



duse și cafeaua, cel mai rău îmi părea pentru mocheta de culoare deschisă de pe jos. Nu era tocmai albă, dar o înnegrisem eu destul acum.

7. Misterul

Se lăsase seara, iar eu mă întorceam acasă sub privirile unui grup de puștani adunați în fața scării – de bloc – vecine.

— Hai mă în p... mea cu dvd-ul ăla, se răstea unul de la parter. Și pentru că cel de sus nu voia deloc să se conformeze, acesta claxona conștiincios de la volanul unui Matiz roșu. În jur, parcă toți ar fi vrut să-l

lovească, însă nimeni nu îndrăznea. Norocul lui că sunt un pacifist!

— Marta, am strigat eu după ce am intrat în casă. Aceasta ieșise din baie într-un halat alb, flaușat, afișând un zâmbet.

— Da?!

— Măine dimineată plecăm din oraș.

— De ce?

— M-am întâlnit cu taică-tău și aici...

Reconstituire

Se lungise pe brațe, cu capul înainte astfel încât bărbia-i atinge capătul băncii. Rânjetul său ironic se cuminți, în momentul în care ușa se deschise și intra ea. Sări de la locul lui și se duse să o salute. Ochii săi luceau de o sclipire neobișnuită. Întreaga lui față se luminase, aruncând puternici lapili de bună dispoziție, în jur.

— Neața Anna! spuse băiatul înalt de statură cu ochii negri, scrutători, precum un cal chinuit de muște uitat pe câmp în bătaia soarelui, privind în altă parte. Ai puțin timp?

— Nu! se grăbi aceasta să i-o ia înainte, trebuie să învăț, la... la... roși. Altădată, da?

— Bine dar tot voi vorbi cu tine orice-ar fi...

Marta îi privea precum te uiți la un monument foarte vechi, adică plină de admirație pentru amândoi și de extaz. Zâmbea fin, fără să lase ca acest zâmbet să fie observat. Zâmbea pentru ea. "Ce-ar fi dacă Bill mi-ar face și mie curte? Măcar pentru o secundă... m-aș simți apreciată, în fața ei... doar pentru o clipă..." Apoi întorcându-se către Anna :

— De ce-l respingi ? Ce ți-a făcut de-l lași să alerge așa, ca un nebun în jurul tău, fără să-i dai nici măcar o speranță? Mie mi-e milă de el să știi... mi-e milă serios...



Glasul Martei însă nu era unul dintre cele mai calde. Vocea ei ascutită purtând această ultimă replică, răsună în întreaga clasă. Toți o priveau acum, mai fățiș, mai pe furiș cert e că o liniște bizară se lăsă deodată în întreaga încăpere.

— Să nu-ți fie... făcu Anna rânjind. Crede-mă pe mine. Nu trebuie să-ți fie. Totul pare atât de complicat când de fapt totul e atât de simplu. Ai tendința să te apleci spre ceea ce este complicat, draga mea, deoarece ești o persoană care ține mult prea mult la aparențe. Însă trebuie să înțelegi întâi ceea ce este foarte simplu, apoi nu ai de cât să bați toba în jurul unui Shakespeare puțin cam decedat de câteva secole. Deși nu prea cred că o vei face...

Marta făcu strâmbături. Nu înțelesese nimic însă Anna părea că nu observă fandoseala și povățuia în această clipă, circa douăzeci și cinci de perechi de urechi.

— Încă una de-a Annei, se auzi o voce, apoi toți începură să aplaude. Ea râse scurt și se așeză la locul ei din prima bancă.

Cerul prinse a se înnora iar întreaga curte a liceului era pustie. În spate, pe o bancă, vreo treizeci de elevi alături de o profesoară tânără. Nu se auzea nici un ecou, nici o voce, căci vântul devenise puternic și umplea văzduhul de vuit. Cerul stropea fără tunet, o ploaie de vară, mocănească.

Bill intră în clasă înfrigurat. În spatele său un lungan închise ușa scrutând-o pe Anna din priviri reci și bolnave.

— Anna, trebuie să vorbim...

Fata se întoarse către cel care se așezase lângă ea, pe locul Martei. Își continuă însă cititul dintr-o carte religioasă.

— Nu am timp, accentuă ea într-un târziu, ți-e chiar atât de greu să înțelegi?

— Nu te mai prosti, chiar vrei să mă faci să cred că ești atentă la ceea ce încerci să citești?

— Da... șopti ea, și se întoarse către perete. Vreau doar să mă lași un timp, și te voi anunța eu când voi avea dispoziția necesară să vorbim.

— Bine, își lipi buzele reci de urechea ei stângă. Acest fapt o făcu pe Anna să tresară. El surâse. S-ar putea ca dispoziția ta să nu corespundă cu a mea, înțelegi?

— Vor coincide sigur, și acum lasă-mă!

Bill se retrase încet, agasat, umilit de ceea ce i se întâmpla, simțind că ceva îl arde pe dinăuntru, sentiment opus celui care-l făcea să înghețe la propriu pe dinafară. Se așeză îngândurat în banca sa, cea din capătul clasei, adoptând poziția unui om gânditor, care concepe un plan, sau analizează niște aspecte de viață temeinice, dar în același timp atât de complexe.

— Iar ți-a dat-o urât? He, he...

Bill își privi colegul de bancă jucând din sprânceană. Apoi colțul gurii i se ridică puțin.



— Prietene, spuse el punându-i mâna pe umăr, trebuie să mă ajuți.

În fața clasei, o fetișcană era cocoțată pe scaunul profesorului pentru a ajunge în colțul din dreapta-sus al tablei. Acolo se pare că mângălise cu mare efort un citat. "Scrisul binecunoscut al unui prieten face să-

ți crească inima chiar și în cea mai ploioasă dimineață - Charlotte Gray" Liniștea clasei se slăbea încetul cu încetul, fiecare își arăta priceperea în a spune ceva, profesorul continua să întârzie. Trecură zece minute iar situația rămăsese aceeași.

— Proful nu mai vine, anunț, clasa a 9 -a F, oră liberă... o pereche de palme aplaudă, ei i se alăturară altele și altele, chiote și alte fel de fel de manifestări de bucurie. Ușa se deschise cu scârțâit etern.

— Copii, mai încet, se aude de la mine, eu tot v-am lăsat, v-am lăsat, nu v-am zis nimic până acum, dar văd că gradul de nesimțire al unora, chiar nu are limite. Am să mă plâng la dirigintă și apoi la directoare dacă mai continuați în stilul ăsta... nu se poate așa ceva, pretindeți că sunteți educați, nu?...

Clasa era în hohot înăbușit. Toți voiau să râdă și abia, abia se abțineau. Nu era însă nimeni mai curajos să spargă gheața hohotelor. Așa că se țineau cu mâinile de nas, se făceau că se apleacă după stilouri, și creioane, câte creioane căzuseră în acea dimineață...

Logica faptelor ține întotdeauna de starea în care te afli. În acel moment Anna, o fată cu caracter puternic, ascetic uneori, se lăsa convinsă de paloarea iubirii. Paloarea abia abia îi reteza vârful nasului pentru ca mai apoi să escaladeze firele blonde, să se pitească în spatele clamei simple, între rotocoalele colacului de păr, de unde să facă glume proaste celor naivi pe care îi întâlnea în cale. Cine era Bill? Un prieten bun, un amic... ah e același lucru, da! e același lucru se gândi ea. Nu e Bill acum cu ochii pe mine, deci aş putea să mă întorc ușor în spate să văd ce face dar ah!... se roti din nou... era cu ochii pe mine, mă privea. Ce vrea de la mine? Nu înțeleg... ce vrea? Și de ce nu-mi vorbește, de ce?

Nu era în stare Anna să citească, Bill avea dreptate. Se prefăcea cufundată în lectură când de fapt auzea atât de bine tot ceea ce se întâmpla în jur. Căuta vocea lui, iar ea nu se auzea. Sfârșitul zilei o prinse la fel, căutând o voce, o privire, un zâmbet, însă se mulțumi cu o ploaie torențială ce-i ghida pașii de-a lungul bordurii trotuarului. Nu avea umbrelă, nu avea șapcă, nu avea nimic care să o protejeze de picăturile mari. Doar un tricou cu decolteu fin, de culoarea mării, și o fustă gri, înfioată precum un păun. Printre acele pliuri apa își făcea loc șerpuiind, pătrunzând țesătura pe dedesubt, ca o adevărată învingătoare a materialului-obiect. Ghiozdanul părea la fel de învins, se bălăngănea trist într-o parte și în alta, ca o pendulă de ceas bolnăvicios, căutându-și ritmul uscat de altădată.

— Anna, trebuie să ai puțin timp, profit de faptul că ești singură... adică nu profit... adică...

— Da, râse ea, înțeleg! Nu e minunat?

— Ce să fie?

— Păi totul, și întinse mâinile la nivelul umerilor, tot ce te înconjoară acum, și e total diferit față de ceea ce te înconjoară pe timp senin.

— Oooh, da! da, da... așa este. Minunat, aprobă băiatul cu superficialitate. Însă...

— Însă ce? Să știi că în ultima vreme, hm, nu prea am înțeles ce-i cu tine. Te-ai purtat ciudat, diferit, habar nu am cum...

— Mai urât față de tine?

— Oh!, nu, nu mă înțelege greșit, nu am spus asta, doar că...

— Doar că te deranjează, sau ce?

— Nuuu, știi că nu asta vreau să spun. Se simțea stânjenită oarecum, însă tot ceea ce făcea e să joace un joc pe care involuntar îl juca, instinctiv, ca orice fată care se simte curtată și căreia sentimentul de inferioritate nu-i este cunoscut decât în fața părinților, uneori lipsind și de acolo. Să știi, dacă vrei să-mi spui ceva, eu te ascult, dar e bine să o faci acum...

Replica îi fusese întreruptă într-o manieră nu prea potrivită. Bill râdea într-una...

— De ce râzi? O întorci acum? Nu tu ești cel care de o săptămână vrea să îmi spună ceva și nu are suficient curaj?

— Curaj? Ha, ha, mi-ar fi frică de ceva, de tine? Te rog, Anna, nu încerca să pari violentă...

— Nu încerc, nu-mi stă în caracter.

— Bine! Acum că tot ai pomenit, da e ceva ce am să-ți spun, dar nu e momentul acum și nici locul, și nici...

— Bill, copil mic ce ești, amândoi știm că nu ai suficient curaj, altfel nu ai mai lungi-o atât și mi-ai spune o dată despre ce e vorba. Sau tu crezi că eu am să aștept cu sufletul la gură prostiile tale?

Deveni serioasă deodată și se închise în carapace. Orice ar fi spus Bill acum, nu ar fi putut să îi stârnească interesul și totuși...

— Anna, știi că suntem prieteni de câteva luni, și...

— Și...?

— Păi, e o prietenie mai deosebită, asta dintre noi, adică tu mi-ai spus unele lucruri pe care altcuiva nu le-ai fi spus niciodată, eu ți-am spus ție unele lucruri pe care nu le-aș fi spus în mod obișnuit, nimănui, îmi ești dragă, știi asta...

— Da, știu asta și, totuși unde vrei să ajungi?

— Uite, aș vrea ca relația noastră de amiciție să evolueze în ceva mai serios, înțelegi?

— Adică, în...?

— Da, în...

— În ce?

- Păi într-o relație de tip iubit-iubită, vreau doar să petrecem mai mult timp împreună, să ieșim, să vorbim, mă relaxează mult o discuție cu tine, indiferent că este soare, sau nu, că ești udă sau uscată, că sunt copil prostuț sau adolescent, Anna, adevărul e că te plac. Te plac cu adevărat și vreau să te simt mai aproape de mine... înțelegi?

— Offf, înțeleg, înțeleg perfect, sunt... adică... ce-aș putea să mai spun? Dă-mi timp, dă-mi un timp de gândire te rog...

— Timp de gândire... hm! Bine dar să nu fie prea mult te rog, da?

— Îți voi spune când m-am hotărât... voi avea grijă să afli, trebuie doar să reflectez... nu-mi permite postura de parte feminină să-ți răspund imediat. Știu doar că acum sunt foarte confuză. Bine?

Bill încuviință și o sărută pe obraz încet, în bătaia vântului. Buzele-i erau acum calde, obrazul primi căldura cu bucurie. Trebuiau să se despartă căci ajunseseră în stația de autobuz de unde Bill trebuia să plece în grabă. Anna străbătea drumul pe jos, deși ar fi putut să ia și ea un alt autobuz de pe partea cealaltă a străzii. Prefera însă o plimbare în care să aibă timp să își pună ordine în idei, trebuia să conceapă un plan, trebuia să nu pară slabă, să dea dovadă de pradă greu de obținut, căci așa ajunsesese, un vânat într-o pădure pe care o cunoștea, fără să dispună de vreo armă însă, precum prădătorul.

Singura ei armă în acel moment era poate demnitatea.

Carmen DUVALMA



Absolventă a Institutului Politehnic București (1983) și a Facultății de Litere a Universității din București (2005). Doctor în filologie cu o teză despre teatrul lui Eugen Ionescu (Universitatea din București, 2010).

Activitate literară:

Debut cu poezie în S.L.A.S.T. (1989), iar cu proză în Contrapunct (1992). Colaborări cu poezie și cu proză la S.L.A.S.T., Contrapunct, Curierul Național, Cuvîntul, Luceafărul, Longitudini, Climate literare, LITERE.

Prezentă cu eseuri, articole în LITERE, Revista nouă Câmpina, Contemporanul, Ideea europeană, revista Agero-Stuttgart, Feed Back și în volumele colective ale unor colocvii și simpozioane naționale sau internaționale.

Debut editorial:

Visul care mă va ucide (versuri), Editura Vinea, 2008, prefată de Cezar Ivănescu.



Medalionul de argint

Medalionul strălucește în razele roșiatice ale amurgului, așa cum îl țin protector și posesiv, învăluindu-l în căldura palmei. Când îl privesc, un film imens mi se derulează în memorie, de la nașterea miraculoasă a medalionului, chipurile celor ce l-au purtat ori doar admirat, până la pierderea sa, voită ori nu.

*

Mi se spunea „Prințesa”. M-am confundat atât de mult cu porecla mea, încât numele meu adevărat nici nu mai contează, nimeni nu și-l mai amintește, mai ales eu, încât dacă cineva m-ar striga acum pe nume, n-aș tresări în fața numelui meu, nici măcar ca în fața unei vechi amintiri.

Purtam la gât un medalion de argint ce reprezenta profilul fin al unei femei, ce părea că seamănă cu o prințesă. Niciodată nu scoteam medalionul de la gât, purtându-l zi și noapte, mă obișnuisem atât de mult cu prezența lui în viața mea, încât aveam senzația că face parte din mine, iar dacă aș fi renunțat la el ori l-aș fi pierdut, numai gândindu-mă la posibilitatea absenței lui, simțeam un gol de parcă mi-ar fi lipsit o parte a trupului.

*

Am deschis ușa podului și m-am oprit în prag. Un val de curent răscoli praful vechi de peste douăzeci de ani de când nu mai intrase nimeni aici. O liniște apăsătoare ca și aerul plin de praf înconjură încăperea vădit nelocuită, cu o înfățișare atrăgătoare și enigmatică de vechi. În dreptul scării se formase o pânză groasă de păianjen, ce luase forma ușii, iar în dreptul ochiului de geam, printr-o pânză subțire și transparentă, se zărea cerul înnorat. Cu timpul, podul se transformase într-un depozit de lucruri ce nu mai puteau fi folosite, unele chiar de la începutul secolului, mai ales anul 1930 era adânc impregnat în această atmosferă, părea că am intrat chiar în lumea aceea care fusese părăsită definitiv, la fel ca lucrurile ce stăteau unele peste altele, abandonate într-o dezordine amețitoare. Întotdeauna când intram aici, priveam cerul printr-o gaură a pânzei de păianjen, simbolizând însăși cucerirea universului. Intrând, am recunoscut un scrin vechi și prăfuit, încât nu i se mai cunoștea culoarea și l-am deschis.

Odată cu ridicarea capacului se răspândi un miros ranced de frunze moarte prin toată încăperea. Am luat un vraf de cărți din scrin și după ce le-am risipit pe dușumea, am scos din adâncul lui un tablou acoperit de un strat gros de praf. Ștergând praful de pe fotografia înrămată a străbunicii mele, o priveam surprinsă de parcă nu ar fi fost o fotografie, ci o oglindă în care-mi descopeream



chipul. Fiindcă semănam atât de mult cu femeia din fotografie, încât dacă nu ar fi avut părul alb, chiar și eu aș fi putut crede că e fotografia mea. La gât purta același medalion cu profilul prințesei cu umbre fine modelate în argint.

*

Nașterea medalionului s-a petrecut demult și atât de straniu, încât s-a pierdut în timp, devenind legendă. Privind chipul de argint atât de fin cu nuanțe abia perceptibile de gri, reprezentând profilul unei femei sensibile și orgolioase ce și-a dorit să fie nemuritoare, mi-am amintit cum a călătorit acest medalion atâtea secole, până în ziua în care a ajuns la mine. Puterea pe care o simt renăscând în mine în timp ce îl port la gât, poate însemna chiar forța memoriei, fiindcă îmi amintesc în fiecare noapte fragmente din viața femeilor ce l-au purtat înaintea mea.

*

Chipul imprimat în medalion este cel pe care și l-a dorit Meduza să-l aibă. Meduza era singura muritoare dintre cele trei surori Gorgone, deci vulnerabilă. Suferea când își vedea chipul monstruos în oglinda tremurătoare a apei. Urla de durere în fiecare dimineață, văzându-și chipul, care, în ciuda speranțelor ei, devenea din ce în ce mai hidos. Legenda spune că privirile lor erau atât de puternice și de ucigașe, încât cine le privea doar o clipă sau era privit de ele, se prefăcea în piatră.

Într-o zi, la amiază, pe când dormea pe țărmul mării, Meduza a avut un vis, în care se transformase, dobândind deja chipul pe care dorea să-l aibă pentru a fi iubită. Iar lângă ea, era bărbatul pe care îl visa mereu. Ori poate că visul ei de dragoste era o presimțire, fiindcă bărbatul din vis era chiar Perseu. Când, în lumina orbitoare a soarelui, Meduza a întredeschis ochii, a avut un moment de confuzie, crezând că încă mai visează. Era însă deja prea târziu, fiindcă în momentul în care Meduza l-a simțit aproape, Perseu avea sabia încovoiată îndreptată spre ea, în ultima fracțiune de secundă, înainte de a o ucide.

Se pare că regretul Meduzei, neputința ei de a avea chipul din vis, au luat forma unui chip de femeie, lacrima ei devenind imaginea chipului dorit. Acea dorință ascunsă a Meduzei, a devenit într-adevăr nemuritoare, cum ea a sperat zadarnic să ajungă, cutreierând lumea sub forma unui medalion de argint, timp de secole, influențând numai ori schimbând total numeroase destine.

Legenda greacă spune că Meduza nu l-a putut vedea pe erou, nici măcar în clipa morții, și nici n-a avut astfel puterea de a-l preface în piatră, Perseu devenind nevăzut, deoarece purta coiful vrăjit al lui Hades și a privit-o indirect, prin scutul zeiței Athena, în care chipul hidos al Meduzei se reflecta ca într-o oglindă. Însă Meduzei, în timp ce era trezită brusc din vis de către șerpuii înspăimântați din jurul ei, i-a rămas pe retină chipul bărbatului din vis, ca un



blestem ce avea să cadă asupra eroului, nu numai până la moartea lui, ci urmărindu-l și în viețile viitoare, în care va ispăși veșnic uciderea ei.

*

Străzi lungi și înguste care coborau toate spre malul mării. Mirosul sărat al brizei. Sat de pescari, care trăiau de pe o zi pe alta, numai din negoțul cu pește. Nimic deosebit nu se întâmpla vreodată în acel sat îndepărtat de la malul mării. Sâmbăta se duceau la oraș, să vândă peștele. Nunți, botezuri și înmormântări, acestea erau singurele întâmplări deosebite din viața acelor pescari.

Nici în viața Minei nu se întâmplase nimic în cei patruzeci de ani pe care îi împlinise. Și nici nu exista întâmplare care să-i tulbure viața ei monotonă de nevastă de pescar, alături de Nikos ce se ducea în fiecare noapte să-și arunce năvoadele, exista doar mirosul de pește ce intrase pentru totdeauna în lucruri și în oameni, pe care ajunsese să nu-l mai simtă, cum ajunsese să accepte și veșnicul tuci de mămăligă așezat pe pirostrii în mijlocul curții. Singurul eveniment din viața Minei a fost Silvia, fiica lor, a cărei prezență delicată i-a făcut să îndure mai ușor mizeriile vieții de pescari.

Într-o dimineață, în timp ce despica peștele, Mina a zărit o strălucire în măruntaiele unui pește; spălându-l de sânge a descoperit un medalion de argint, ce reprezenta profilul unei femei neobișnuite, „poate o prințesă”, gândi ea, cu trăsături innobilate de umbre fine, cenușii, imprimate în argint.

— Aruncă-l înapoi în mare!, o îndemnă Nikos, când îi arătă medalionul.

— E păcat, e atât de frumos!, spuse Mina, hotărându-se să-l păstreze. Se gândea cât s-ar bucura Silvia să-l poarte.

Cum îl puse la gât, Silvia se simți ciudat, de parcă nu ar mai fi fost ea, fată de pescari obișnuți, fără trecut și fără viitor, ci o altă ființă, mult mai complicată, pe care o atrăgea încontinuu marea, de parcă de acolo, din largul mării, ar fi venit pe lume și nu din coliba simplă de pe plajă.

Silvia devenise din ce în ce mai tăcută, mai retrasă, nu mai vorbea cu nimeni, se izolase de lume într-atât, încât nimeni nu mai putea ajunge până la ea. Se plimba în fiecare dimineață pe țărm, simțind o atracție irezistibilă în apropierea mării, ca o forță nevăzută ce o chema în larg.

Razele soarelui se reflectau roșiatice în mare, la ora când cerul se îngemăna cu marea. Silvia se plimbase pe țărm, tăcută, cu privirea absentă, toată ziua. Părea că așteaptă un semn. Ca pe o întâlnire cu o întâmplare așteptată toată viața. Înainta încet în larg, pas cu pas, devenind din ce în ce mai greu de văzut, până ajunsese la un punct abia vizibil în zare, „un pescăruș în voia valurilor”, spuseră oamenii.

Când i-au găsit trupul a doua zi dimineață, trăsăturile ei se schimbaseră, de parcă nu mai era ea, deveniseră mai fine, semănând perfect cu femeia al cărei chip fusese imprimat în medalionul de la gâtul Silviei. Oamenii din sat au pus

gestul Silviei pe seama nebuniei, povestea Silviei a fost cunoscută și comentată în mod exagerat de presa din toate colțurile lumii, însă nimeni nu a înțeles că Silvia nu s-a sinucis, ci doar a plecat în larg, ea făcând fără voia sa un legământ cu marea, prin medalionul pe care a acceptat să-l poarte și a răspuns numai chemării magnetice a mării, căreia de fapt îi aparținea.

Numai Mina și Nikos au înțeles gestul Silviei și în ignoranța lor de pescari săraci din acel sat atât de îndepărtat de civilizație, și-au spus că, poate chipul acela a aparținut unei zeiței, care trebuia să intre în posesia medalionului ce i-a aparținut cândva. Atunci, ei au luat barca, ducându-se în larg, atât de departe, încât abia se mai zărea țărmul și acolo au împrăștiat cenușa Silviei, iar în același loc au aruncat medalionul pentru a încheia acel lanț al nenorocirilor, a căror victimă poate că nu întâmplător a fost și Silvia, fiind aleasă să poarte și să înapoieze un obiect pe cât de delicat, pe atât de blestemat.

Nesătul de sânge și de nemurire, acel regret al Meduzei a alunecat la fundul mării, pentru a face numai o escală înainte de a-și continua destinul său straniu de aducător de moarte, fizică ori spirituală, printr-o putere ce se păstra de secole în adâncul mării și creștea odată cu fiecare generație de victime, de parcă ar fi acumulat, rând pe rând, toate forțele lor spirituale. Destinul medalionului nu se putea refuza ori evita, nimeni dintre cei „aleși” nu putea scăpa, cel mult ar fi putut face o alegere între spectaculos și anonim.

Niciodată n-am putut să mă plictisesc. Stau în pat rezemată de o pernă de catifea verde, pentru a acoperi tăblia patului, care este chiar o pirogravură veche făcută de bunica. O acopăr pentru a putea rămâne singură cu gândurile mele. Îmi plac încăperile mobilate cât mai simplu. O mobilă complicată cu sculpturi sau cu diferite detalii mă sufocă și-mi paralizează imaginația, reducând-o la aceeași obsesie. Tablourile de pe pereți îmi blochează imaginația la un singur lucru și simt că îmi pierd libertatea odată cu fiecare lucru din cameră care îmi domină gândurile. Sunt legată sentimental atât de mult de fiecare obiect din jurul meu, până la pierderea oricărui sens al acestuia. De pildă, eu nu mai văd și nu mai înțeleg nimic din pirogravura de la marginea patului. Pentru mine, de foarte mult timp, ea înseamnă numai ratarea. Scena biblică reprezentată de pirogravură, mă face să mă gândesc la viața care ar fi putut fi, la credința și speranța care s-au făcut tot mai mici, irosindu-se în lucruri inutile, până când n-au mai existat deloc.

În fiecare dimineață mă trezesc cu sentimentul că aceea este dimineața eternă, în care îmi voi învinge toate tentațiile la care mă îndeamnă viața din jurul meu, fiindcă în fiecare dimineață a vieții mele se dă aceeași luptă: eu împotriva vieții. Și, de fiecare dată, sper că voi învinge, am sentimentul că aceea este dimineața mult așteptată, dimineața eternă, în care mă voi așeza la masă, ori simplu, doar în fotoliu, numai cu o hârtie pe genunchi, pe care voi așterne din



memorie sau din intuiție, povestea vieții ultimelor generații, pe care le-am cunoscut ori nu, din neamul meu.

Mă uit la pirogravură și nu-i înțeleg sensul, bunica mea se trezea în fiecare dimineață și cobora la subsol, în bucătărie, unde spăla vasele și freca oalele pe toate părțile, până se trezeau ceilalți. Odată chiar mi-a spus: „Când îți vei aminti de mine, să nu uiți să speli oalele pe dinafară, niciodată n-am suportat să le văd murdare”.

De câte ori spăl vasele, îmi amintesc de bunica și niciodată nu curăț oalele pe dinafară, poate de teamă să nu ajung să-i semăn, ori de teamă ca gestul ei să nu fie molipsitor chiar după trecerea anilor și să ajung să-mi pierd și eu speranța, la fel ca ea. S-a resemnat, renunțând să mai picteze, deși avea un talent rar întâlnit și o intuiție deosebită în alegerea culorilor, imediat după ce s-a măritat și a avut doi copii.

Când am întrebat-o de ce a renunțat așa de ușor, mi-a răspuns că atât dorea ea de la viață, că e mulțumită având o familie și că demult trăiește numai prin copiii ei. Dar eu nu am crezut nimic din toate vorbele ei, ci mi-am imaginat că se trezea de dimineață, începându-și munca din gospodărie, care dura până seara, pentru a nu-i mai rămâne timp să se gândească la un alt fel de viață, care ar fi putut să fie.

De la ea mi-a rămas medalionul de argint, bunica mea nu l-a purtat, ci doar l-a păstrat în scrinul din podul casei, unde ajunsese să-și păstreze și tablourile, poate ca o influență a medalionului în destinul ei. Iar eu nu numai că îl port, dar nu mă pot despărți nici psihic de el, însemnând nu numai speranță, ci tot trecutul, prezentul și viitorul împreună, scriu despre el și am credința că doar așa voi reuși să-i opresc blestemul.

*

Pe bunica mea o chema Kipra Galyanoff și era al cincilea și ultimul copil al unei familii sărace de muncitori bulgari. S-a născut în februarie 1907, în Sofia. Locuiau într-un cartier la marginea orașului. Când sora ei mai mare, Dafina, s-a măritat, Kipra avea numai șase ani și a plecat să locuiască în casa Dafinei. De atunci, Kipra nu s-a mai întors niciodată acasă.

Dafina s-a măritat cu un negustor bogat, Dimitriu Vanciu, care era român, cu toate că locuise în Sofia de când s-a născut. N-au mai putut să locuiască împreună decât câteva luni de la căsătoria lor, fiindcă între timp a izbucnit războiul în Balcani. Când s-a înrolat în armată, Vanciu i-a lăsat Dafinei o adresă din România pentru un eventual refugiu, el dorind să se stabilească definitiv în România, ceea ce s-a și întâmplat, dar mai târziu.

Rămasă singură, doar cu sora ei mai mică și cu servitoarea, Dafina era foarte neliniștită. Noaptea nu mai putea dormi, casa i se părea pustie și imensă. Cărciuma și magazinele de la parter erau închise, încă din primele zile de când a început războiul. Încăperile erau goale, dalele de marmură reci, albe cu umbre



roșiatice, pe pereți siluetele, care păreau că dansează atât de repede încât nu li se putea zări conturul, o înfricoșau și mai mult.

Într-o dimineață, Dafina a luat-o pe Kipra și s-a dus la mama și la frații ei, ce locuiau pe una dintre străzile lungi și murdare de la marginea Sofiei. La plecare, vecina ei a chemat-o și a întins cărțile de tarot. A îndemnat-o pe Dafina să tragă o carte, iar ea a întors „Roata Destinului”. Și a mai ales încă una, cu care a acoperit-o pe prima. La sfârșit, când a întors-o, au văzut că era „Moartea”. I-a spus Dafinei să plece din casă, fiindcă tot răul care va veni, era legat de locul acela în care trăia, dacă va părăsi acea casă poate că va avea șansa de a-și schimba destinul. A mai adăugat că soțul ei va pleca definitiv din țară, dar fără ea, care va sfârși în acea casă blestemată de care îi era legat destinul.

Întoarsă înapoi acasă, mai înspăimântată decât înainte, din cauza previziunilor sumbre care o obsedau, Dafina a început să-și facă în grabă pregătirile de plecare. Până seara, plecarea lor în România deja fusese hotărâtă, totul era pregătit cu o grabă disperată, în așa fel încât a doua zi dimineață să poată pleca.

În ultima clipă, când bagajele erau încărcate în căruță, iar Kipra era așezată lângă ele, așteptând cu emoție plecarea, Dafina s-a auzit strigată. Era servitoarea care o chema înapoi în casă, spunându-i că o caută cineva. „Nu te duce, hai să plecăm!” o rugă Kipra. Dafina a vrut să plece, dar servitoarea a venit, insistând până a convins-o să se întoarcă, sub pretextul că sunt două cunoștințe ale soțului ei, care o așteptau în salon și nu s-ar cuveni ca ea să plece fără să le vorbească. Kipra, presimțind că se întâmplă ceva rău cu Dafina, a vrut să meargă după ea, dar servitoarea n-a lăsat-o, ținând-o cu forța afară.

Când, în cele din urmă, văzând că a trecut prea mult timp, iar Dafina nu a mai ieșit din casă, Kipra împreună cu servitoarea a intrat după ea, căutând-o în toată casa, până ce a găsit-o în pivniță, înecată. Au recunoscut părul lung și negru al Dafinei, plutind deasupra apei din pivniță, care ajungea deja la primele trepte ale scărilor ce duceau la subsol. Se pare că asasinii Dafinei au sperat să afle ascunzătoarea în care își ținea banii Vanciu, fiindcă servitoarea le-a spus că atunci când avea nevoie de bani, el cobora în pivniță. Iar presimțirile sumbre ale Dafinei s-au adevărat, ei făcându-și planul împreună cu servitoarea, cu câteva zile înainte, numai că Dafina ori n-a știut că Vanciu își ținea banii într-o ascunzătoare în peretele pivniței, sub o placă de marmură, ori n-a crezut că va fi ucisă.

Nu s-a aflat niciodată cine a ucis-o pe Dafina, în acele vremuri tulburi, în care lumea era preocupată de știrile de pe front, iar Kipra a rămas toată viața cu obsesia morții Dafinei, gândindu-se că, dacă s-ar fi dus împreună cu ea, poate Dafina n-ar fi murit. De la Dafina i-a rămas medalionul de argint, pe care nu l-a purtat niciodată, fiindcă se gândea că poartă ghinion și îi aducea aminte de moartea surorii ei.



Însă moartea timpurie a Dafinei, la numai nouăsprezece ani neîmpliniți, a marcat destinul familiei mele de câteva generații, deoarece nu numai că a fost destrămată, însă atunci a existat un moment hotărâtor, care i-a îndemnat să plece spre necunoscut și să-și înceapă viața în alt spațiu și în altă limbă, arătându-ne cât de ușor putem ajunge bulgari, români, greci sau orice altceva.

Abia după doi ani a aflat Vanciu de moartea Dafinei, când s-a întors de la război, în 1916, și a plecat definitiv din Bulgaria, împreună cu Kipra, stabilindu-se în România, la Iași și nu la București, cum se gândise la început. După câțiva ani, în 1920, Vanciu s-a recăsătorit cu o grecoaică, Nike, pe atunci el deja ajungând foarte bogat, fiind patronul unei fabrici de confecții și proprietarul unui bloc în Târgul Cucului. Împreună cu Nike, în amintirea Dafinei, a crescut-o pe Kipra, ca și cum ar fi fost fiica lor, fiindcă n-au avut copii. Odată cu naționalizarea și-au pierdut toată averea într-o clipă, rămânând chiriași într-un apartament cu două camere în blocul care le-a aparținut înainte. Vanciu n-a putut suporta pierderea averii acumulate de o viață, și a murit subit, făcând infarct.

Nike a continuat să trăiască singură până la nouăzeci și trei de ani într-una dintre cele două camere ale apartamentului, fiindcă pe cealaltă a închiriat-o unor muncitoare ce lucrau în trei schimburi la fabrică, nu pentru bani, ci pentru că nu putea suporta singurătatea. Îi era teamă că va muri singură, fără să aibă nici măcar pe cineva să-i țină lumânarea, presimțire care a devenit realitate, deoarece a murit singură, așa cum a trăit.

Când am cunoscut-o, Nike avea cam optzeci de ani și, deși era la o vârstă înaintată, nu dezmințea deloc frumusețea legendară a grecoaicelor. Camera ei era mobilată ca la începutul secolului, atmosfera aceea stranie țin minte că m-a impresionat când am văzut pentru prima oară mobilele negre, cu o strălucire aproape ștersă, înalte și sculptate fin, până la cel mai mic detaliu. Perdelele albe, înflorate și lungi până jos, acopereau delicat ferestrele luminate învăluind discret doi pereți ai încăperii. Vaze pline cu liliac alb și trandafiri roșii erau așezate pretutindeni, luminând atmosfera camerei.

*

Am privit multă vreme fotografia străbunicii mele, până când am reușit să-mi amintesc clipe din viața ei, atât de intens, încât îmi pare că le-am trăit eu, și nu ea. Și nu mai știu dacă eu am trăit cândva destinul ei tragic, ori ea, în timp ce stau acum între două reclame fosforescente, cu chipul ei în memorie, în mijlocul mulțimii dezlănțuite ce trece în toate părțile prin fața mea, pe Calea Victoriei, la fel ca pe podul Tamisei, ori aiurea, strângând în pumn medalionul de argint, simbol neștiut al atâtor vieți din epoci trecute. Luminile reci ale reclamelor se sting, se aprind încontinuu, ca doi ochi ai memoriei, ca amintirile, colorând întunericul din noi, de pretutindeni.



Prințesa

(falsă poveste de dragoste)

Pe strada Toamnei, amurgul curge blând pe asfalt, pașii Prințesei coboară ușor strada îngustă, împrejur case cu grădini, parfum dulceag de regina nopții, silueta ei alunecă pe lângă case, vitralii în care ultimele raze mor fără să lase un scâncet, o amintire în urma lor, pare că o pereche de aripi invizibile o însoțesc, toate acestea nu trebuie să se întâmple, nimic nu trebuie să se întâmple, ce caută ea pe strada asta care îi aduce aminte de întâmplări ce le credea demult uitate și ar fi vrut să le știe îngropate definitiv în trecut și nimeni și nimic să nu i le mai poată răscoli, nici măcar nu e îndrăgostită, însă curiozitatea și dorința de a învinge sunt mai mari decât teama de necunoscut. Și-apoi, ca să poată scrie o carte, trebuie mai întâi să trăiască, nu poate fugi de întâmplări, nu poate sta mereu ca într-o cușcă privind viața de dincolo de gratii. O prietenă îi spunea mai demult cu invidie: „Mie nu mi se întâmplă niciodată nimic. Iar tu fugi de întâmplări și ele tot după tine vin.”

Pășind în urma ei, Alex îi urmărește fiecare mișcare, gest, încercând să pătrundă în lumea enigmatică a Prințesei, dar simte în apropierea ei ca și cum l-ar opri un zid rece, nedefinit și invizibil, așezat cu încăpățănare ca un obstacol de nepătruns între ei. O prințesă ideală, subțire, frumusețe fragilă, încheieturi prea subțiri și ușor alungite, de-o noblete înghețată, trăsăturile ei amintind de o regină care a trăit cu cel puțin două secole în urmă, iar din viața ei nu au mai rămas decât câteva rânduri scrise conștiincios de un cronicar anonim al unor vremuri trecute. Și acum în fața lui, Prințesa enigmatică, posibilitatea stranie a unei reîncarnări după secole, pe care simte că a cunoscut-o demult, poate în altă viață.

De la o fereastră se aude o melodie, casetofon dat la maximum, probabil noul top al zilei, Prințesa nu-și mai aduce aminte niciodată vreun cântec, nu are tinere de minte muzicală, deși era o vreme când recunoștea o simfonie numai ascultând un fragment: Mozart, Beethoven, Wagner ori Berlioz, Ravel, Debussi. Dacă îi place o melodie, când o ascultă a doua oară o recunoaște, dar îi pierе imediat din memorie. De altfel, ea nu ascultă niciodată cuvintele, gândindu-se mereu la altceva, la ceea ce îi sugerează ori îi aduce aminte muzica.

— Am ajuns, să intrăm, îi spuse Alex mai mult în șoaptă. Prințesa tresări oprindu-se și privind în jur, un intrând ca un vestibul în afara casei, din care se putea ieși direct pe trotuar.

Intrară înăuntru, semiîntuneric din care se distingeau ca prin ceață contururile mobilelor, fereastra era sus, mult prea mică, dreptunghiulară, întunericul învingea și deodată, o lumină roz, caldă, înveșmântând în raze toate



obiectele din cameră, ce odată cu ieșirea din întuneric, păreau proaspete, abia trezite la viață.

Prințesa se cufundă într-un fotoliu chiar sub ochiul de lumină. Alex puse muzică și ieși într-o încăpere semiobscură, probabil Beatles, ea preferă jazz-ul, de altfel e convinsă că și-ar putea trăi viața pe muzică de jazz, își imaginează întotdeauna un om cântându-și singurătatea, a lui și a celorlalți, toată singurătatea lumii ar putea să încapă într-un cântec interpretat pe diferite tonalități, de la șoaptă până la urlet, în lumina lunii, el - negru asortat cu noaptea, numai dinții albi strălucitori, iar deasupra - luna, ca o forță magică, uriașă.

Imaginea durează numai o clipă, până începe să se deruleze ca un film, trecutul sau nu neapărat trecutul, nu întotdeauna, uneori i se întâmplă să vizioneze întâmplări necunoscute.

Fragmente mici, frânturile unei vieți trăite intens, alcătuiesc memoria. Crâmpoie strălucind ca niște cioburi de sticlă colorată, unele mai strălucitoare decât altele, haotice, care se înghit unele pe altele. Probabil că trecutul ne înmormântează o parte din prezent.

La câteva case de aici, în josul străzii, stă Adrian. Dincolo de poartă, aleea îngustă cu trepte, holul cu vitraliul ce abia se zărea în lumina palidă a lunii. Se întorceau de la o petrecere, logodna unei vechi prietene care fusese colegă de școală cu ea. Verde, galben, roșu, violet, toate culorile curcubeului înveșmântau încăperea uriașă pe rând. În lumina veșnic schimbătoare străluceau lanțuri, brățări, cercei uriași de aur, care atârnavă la gâtul, brațele și urechile fetelor. „Ce căutăm noi aici?”, se întrebau ei șocați de exhibarea atâtor bogății inutile și reci, amestec de snobism și vid lăuntric. Simțeau că lumea aceea nu le aparținea, totul era fals, cu toate strălucirile de la suprafață, în interior rânjea sarcastic numai vidul, acel nimic ce-l vedeau în fața ochilor crescând și ajungând la dimensiuni monstruoase, cucerind lumea. „Dacă tot nu ne simțim bine, nu are rost să stăm aici toată noaptea. Hai să plecăm”, îi spuse Adrian. Și ieșiră în noaptea rece de început de noiembrie.

Din cealaltă cameră se auzeau șoapte pe care Prințesa nu le putea desluși. Se enervă brusc, gândindu-se că se vorbește despre ea, punându-se ceva la cale, era vocea lui Alex și a mamei lui, probabil că a convins-o să plece de acasă, căci s-a auzit ușa de la intrare închizându-se. Simțise ea că nu trebuia să vină aici să-și complice inutil existența. Alex intră în cameră cu două cești de cafea așezate pe o tavă argintie și o farfurie cu struguri negri cu bobul alungit.

Prințesa ciuguli două boabe de strugure și apoi sorbi din cafea cu înghițituri mici, mișcări lente, gustul dulce-amărui pe limbă și simți o căldură plăcută în tot corpul, privirile lui Alex pândindu-i gesturile, iar distanța dintre ei se făcea tot mai mică, în timp ce în colțul camerei un păianjen își pândea victima în plasa țesută cu răbdare din fire nevăzute și lipicioase, iar el, stând ascuns, sigur de sine, răbdător, în colțul

pânzei de păianjen, frecându-și piciorușele, se gândea deja cum își va imobiliza victima, cum o va împietri cu ultima îmbrățișare cu o clipă înaintea morții, cum îi va suge sângele.

Prințesa își luă aerul ei de sfînx indiferent, ridică privirea în sus, deși o duruse fiecare cuvânt al lui Adrian care stătea la pândă să-i urmărească expresia feței, o clipire din ochi ori un mușchi tresărind ar fi putut să o demaște ușor.

— Vezi semaforul de pe partea cealaltă a străzii? îi spuse Prințesa înainte de a se despărți. Când va deveni verde, voi trece strada și totul va fi ca și cum nu ne-am fi cunoscut. Poți să-ți imaginezi că nici nu ne-am întâlnit astăzi. Îți vei aminti mereu că ne desparte doar o clipă, acel timp scurt al semaforului până își schimbă culoarea.

„Dincolo de semafor, începe viața...”, mai spuse grăbită Prințesa și trecu strada.

În timp ce Alex plecă în camera alăturată, probabil să încuie ușa, Prințesa puse doi sâmburi de strugure cu gust de cafea într-o scrumieră de pe masa din dreptul fotoliului. Băuse tot timpul cafeaua cu sâmburii ținuti strâns în spatele dinților. Apoi privi în sus, spre locul unde lumina cobora sub forma unui tunel de raze. O cuprinse o senzație de plutire ușoară, de vis, ca și cum ar trece printr-un tunel fără ieșire căruia nu i se mai poate împotrivi, străzi necunoscute, slab luminate, lumini palide de noapte, se apropiau din ce în ce mai mult de ea până când își dădu seama neliniștită că ar mai fi trecut demult prin aceste locuri pustii. Siluete întunecate se ascundeau ori se îndepărtau grăbite, încât nu putea exista comunicare cu vreo ființă. Ajunse pe o stradă întunecată și, înfricoșată, vru să intre într-o curte, însă când se hotărî să deschidă poarta, văzu o femeie spânzurată de creanga unui copac de la marginea drumului. Se apropie și îngrozită, își dădu seama că era chiar ea în mijlocul unei alte lumi în alt timp. Dar în acea clipă, imaginea alunecă brusc pe lângă ea, făcând drumul înapoi pe unde venise ea, ca și cum i-ar fi luat locul. Era prea târziu însă să se mai poată întoarce în viața ei.

Când Alex se reîntoarce în cameră, rămase în pragul ușii, de unde privi în sus spre ochiul de lumină al ferestrei. Un fascicol de raze cobora pe podea scaldând întunericul din jur într-o aureolă palidă cu nuanțe albastrii, plutind ca o inserare ce învăluia straniu toate obiectele din cameră.

În mijlocul aureolei încă se mai putea zări silueta subțire a Prințesei în timp ce ultima ei imagine pierdea alungindu-se și alunecând în altă lume dincolo de timp și spațiu.

În timp ce se însera în încăpere, luminile pierreau pe rând sclipind pentru ultima oară în amurg, odată cu umbrele ce se alungeau pe pereți presimțindu-și sfârșitul și în ultima rază de lumină nu se mai vedea nimic în afara celor doi sâmburi de strugure cu gust de cafea puși în scrumieră pe masa din dreptul fotoliului gol.



Vârstele memoriei

Memoria este o voce stranie, cu suișuri și coborâri, unele lente, altele abrupte, uneori vocea devine un țipăt asurzitor și dureros ce-ți înjunghie sufletul, alteori abia o poți recunoaște, slabă și palidă ca o adiere de vânt ori ca un ecou ce trece aproape neobservat de la o generație la cealaltă, auzindu-se după secole.

Vârstele memoriei sunt ca inelele lui Saturn, înconjurând-o continuu, straturile ei se îngroașă cu amintirile fiecărei vieți, curgând veșnic în memorie, strat după strat, ca un covor de frunze moarte, căzute toamna târziu, una peste alta, până la ultima.

Îmi imaginez o oglindă uriașă a memoriei, în care se văd intacte chipuri din trecut, prezent și viitor, ultimul chip din viitor readus în fața mea, cu ultimele trășături posibile înainte de moarte. Privindu-ți figura în veșnică transformare, tu însuți fiind într-o neputință totală, nu mai ai timp suficient nici să-ți memorezi chipurile avute, dacă întâmplător le-ai memorat cândva fotografiindu-le, ori dacă, din ceața groasă a amintirilor, cu eforturi uriașe de concentrare, poți desprinde câteva chipuri, cu contururi neclare și confuze, pe care totuși refuzi să le mai recunoști, întrebându-te dacă într-adevar ai arătat vreodată astfel, ori poate că te-ai înșelat și este chipul altcuiva.

*

Te uiți dimineața în oglindă și vezi toată teama cu ochii măriți care te privește din lăuntrul ei. Îți începi o nouă zi, obsedat de disperarea de a vedea cum trece timpul pe lângă tine, iar când te uiți la un moment dat în urma ta, vezi doar nimicul care se întinde distrugător din trecut până în prezentul tău, lungindu-se leneș și victorios în ultima ta clipă.

O frică inexplicabilă îmi paralizează uneori orice încercare de acțiune. În acele momente stranii, aproape întotdeauna mă întorc în trecut și încep să visez.

În adolescență, mai ales în vacanțe, îmi propuneam întotdeauna să fac o mulțime de lucruri. De fiecare dată mă așezam jos, pe covor, unde începeam să visez cu ochii deschiși, începând de dimineață și sfârșind în amurg, când observam cum ultimele raze sângerii luminau într-o aureolă albăstruie obiectele din cameră. Abia atunci mă trezeam din vis și le priveam ca pentru prima oară, nerecunoscându-le. În acele momente târzii, îmi spuneam că oricum ziua a trecut și visul era mai important decât orice aș fi încercat să fac în acel timp. Îmi amintesc că bunica mea, Kipra, nu-mi înțelegea acele stări de vis care mă posedau



câteodată, nu le aprecia deloc, spunându-mi că-mi pierd timpul. Cu vremea, am renunțat să-i mai explic ei, sau altora, că nu-l consideram niciodată timp pierdut, fiindcă pentru mine timpul visat era sacru.

*

Fragmente mici, frânturile unei vieți trăite intens, alcătuiesc memoria. Crâmpoie strălucind precum cioburile de sticlă colorată, unele sunt întunecate – diabolice – , altele par vitralii dintr-o biserică, având aureolă de îngeri, unele mai strălucitoare decât altele, haotice, care se înghit unele pe altele. Probabil că trecutul ne înmormântează o parte din prezent.

*

Mă priveam în oglinda veche și pătată a dulapului din camera bunicii. Eram uimită, descoperind un chip pe care nu-l recunoșteam. Era chipul meu pe care refuzam să-l accept, dar eram conștientă de faptul că acel chip era atât de trecător în transformarea lui continuă, încât mi se părea că văd pentru prima oară acel chip ce mi-era cu totul necunoscut și pe care știam că niciodată nu-l voi mai regăsi la fel. Că peste o oră, o zi, o lună, voi avea alt chip în oglindă, iar imaginea pe care o vedeam atunci nu va mai exista a doua oară, ea va muri definitiv chiar în clipa următoare.

*

Fiecare vârstă are imaginea și chipul ei. Mi-amintesc cum bunica mea îmi spunea odată că ar dori să poată întoarce timpul înapoi, ridurile să i se șteargă și să devină din nou tânără, cum era când a pictat tablourile. Chiar fără să le privesc, tablourile ei le simt aproape, urmându-mă oriunde m-aș duce, ele sunt în interiorul meu, le pot scoate oricând din memorie și să le vizionez, imagini disperate și miraculoase ce aparțin pentru totdeauna sensibilității mele.

*

Mă privesc în oglindă. Cred că au trecut aproape douăzeci de ani de atunci. Acestea sunt mâinile mele cu care îmi conturez chipul ca un orb, pentru a mă convinge că imaginea din oglindă îmi aparține. Degetele mele lungi și osoase îmi studiază uimite ochii, gura, părul, conturându-le pe un traseu necunoscut și înfricoșător totodată, refuzând să le recunoască.

Sunt eu la treizeci și unu de ani, vârsta Sylviei Plath, vârstă la care ea a luat hotărârea definitivă. E o vârstă dificilă a femeii în jur de treizeci de ani, când simte că zilele trec ca secunde, iar tinerețea ei se află undeva departe, silueta ei fragilă abia se mai vede în zare, fiindcă deja a trecut.



Când am ajuns la vârsta pe care o avea Sylvia Plath în ultimul an al vieții ei, m-am identificat cu ea, deși avea vârsta mamei mele când a murit, iar eu aveam vârsta copiilor săi. M-am gândit că gestul ei tragic, al cărui ecou a cutreierat lumea acestui secol, poate că s-a răsfrânt asupra generațiilor următoare, așa cum moartea Dafinei a devenit obsesia neamului meu, generații de-a rândul.

Mă simțeam atât de aproape de ea, de sensibilitatea ei dureroasă și tainică, încordată până la urlet, încât mi se părea că aș fi putut să-i continui viața.

Poemele ei erau scrise în zori, ca un cântec de lebedă, învăluindu-i sufletul la răsăritul soarelui. De aceea, poate cele mai bune poeme le-a scris în disperare, în ultimele dimineți, înainte de a se sinucide. Momentul prielnic al nașterii poemului este descris de Sylvia Plath, ca pe un moment miraculos, cel întâmpnat înainte de a începe viața obișnuită, monotonia și plictisul unei zile: „la ceasurile patru dimineața, la ceasul acela tăcut, albastru, aproape veșnic, înainte de cântatul cocoșului, înainte să înceapă să plângă copiii, înainte de muzica sticloasă a lăptarului lăsându-și sticla la scară”.

Sensibilitatea ei rănită până la disperare a adus-o într-un moment critic, în care ea vedea numai întunericul ființei umane înconjurată numai de moarte. Luciditatea dinaintea morții a însoțit-o până în ultima clipă a disperării totale, peste care nu a putut ori poate că nici nu a vrut să treacă, gândurile ei transformându-se în poezie pură cristalizată în minte ca un jurnal al acelor momente ultime.

„Aceasta e lumina minții, rece și planetară.

Copacii din minte sunt negri. Lumina e albastră.

Luna nu vede nimic din toate acestea. Ea e cheală, sălbatică.

*Și mesajul chiparosului este întunecimea – întunecimea,
tăcerea.”*

(Sylvia Plath—Luna și chiparosul)

În jurul meu totul era negru. Îmi plăcea negrul, nu era numai o tristețe simplă, în strălucirea lui era ceva mult mai complicat, întotdeauna strălucirea negrului devenea orbitor de obsedantă. Negrul cu irizări albastre era culoarea mea preferată în adolescență, ca și acum. Mobilele negre, strălucitoare ca niște oglinzi, în care îmi puteam vedea chipul întunecat ca o umbră, în timp ce ascultam muzica lui Ravel ori a lui Debussy, iar camera mea se transforma în deșert, capelă ori chiar într-un vapor rătăcit pe marea agitată, cu valuri înspumate și înalte, acoperind cerul cu o prevestire întunecată a morții. O lumină roz învingea

întunericul din cameră, în timp ce pe pereți se formau umbre mișcătoare, ce păreau contururile unui vis în veșnică transformare.

*

După aproape douăzeci de ani, camera mea neagră din totdeauna rămăsese neschimbată. Același aer întunecat și tainic părea că mă învăluie din colțurile încăperii. Acel aer straniu îl numeam în adolescență „aer umbrît”. Îmi imaginam că acel aer, acea întunecime tainică ce plutea în cameră, va influența și destinul copilului meu, așa cum cred că mi-a influențat mie și personalitatea, dar și viața. Dacă nu ar fi existat camera neagră, eu n-aș fi fost la fel, iar viața mea ar fi fost cu totul alta.

În timp ce lumina roz a veiozei forma siluete mișcătoare, ce dansau straniu pe pereți, îmi țineam fiica în brațe, privind cum i se schimbă trăsăturile feței de la o clipă la alta. Chipul ei visând, cu ochii închiși, semăna izbitor cu chipul prelung al domnișoarei Pogany, de parcă ar fi fost cândva chiar domnișoara Pogany, ale cărei trăsături delicate au fost immortalizate de Brâncuși. Uneori, în timpul somnului, i se zărea un zâmbet pe față, ce dura doar o clipă, fiindcă în clipa următoare dispărea pentru a face loc altui sentiment nestatornic pe chipul ei atât de trecător.

Viața mea începea în zori, la poemul de dimineață, pe care-l scriam cu copilul în brațe, pentru a amâna cât mai mult momentul în care va începe să plângă. De multe ori acel moment nu putea fi amânat și venea prea devreme, încât nu puteam începe să trăiesc decât seara, după ce copilul meu adormea. Supraviețuiam numai prin acea pagină scrisă aproape noaptea, când toți dormeau, îmi păcăleam oboseala cu un ceai, în timp ce aburul de deasupra ceștii de ceai forma siluete prelungi la lumina palidă a veiozei, doar în acel scurt răstimp de tăcere puteam supraviețui, în timp ce scriam mult așteptata pagină, până când siluetele aromate piereau delicat, dispărând cu totul în noaptea care acoperea orice mișcare, orice fărâma de viață din jur, învingându-ne și luând în ceața ei întunecată și ultimul gând care ar mai încerca să ne străbată memoria.



Maria APETROAIEI

Data nașterii: 31 iulie 1955 com. Ciurea, Iași; căsătorită.

Studii: Facultatea de Litere, specialitatea: limba și literatura română - limba și literatura latină, Univ. "Al.I. Cuza", Iași, absolvită în 1980

Copii: doi , absolvenți de studii superioare

Profesor cu Grad didactic I, la Școala "Ion Creangă", Iași

Cărți publicate:



— „Limba română – Un pas spre performanță” (Culegere de teste pentru clasele aIV-a și aV-a), autori: înv.Valeria Condrea, înv.Viorica Burciu și prof. Maria Apetroaiei, Ed.PIM,Iași, 2003.

— „Țara... prin ochi de copil” - excursia școlară: cuvânt înainte, corector și autor cu 10 texte cuprinzând impresii de călătorie, Ed.Optima, Iași 2003.

— „Soarele Moldovei 1504-2004” – coautor, corector, cuvânt înainte și 3 dramatizări, Ed.Optima, Iași, 2004.

— „Vreau să joc pe scenă” – serbarea școlară: cuvânt înainte, corector și autor a 3 dramatizări după opera lui Ion Creangă.

— „Oameni de seamă”, dicționar de scriitori români pentru uz școlar, autori: înv. Maria Dornescu, prof. Maria Apetroaiei, prof. Cristina-Beatrice Timiș, Ed. Optima, Iași, 2006.

— „Măștile copilăriei”- dramatizări și parodii după opera lui Ion Creangă, autori: Maria Apetroaiei, Maria Dornescu, Constanța Dumitriu, Maria Șerban; argument, Ed. Optima, Iași, 2006.

Articole publicate :

— pe teme de protecția mediului: ”Acțiunile noastre contează” și „Din memoriile unei necuvântătoare”, publicate în Almanahul ”DECE”, București, 2008;

— „Anton Pann, o personalitate la confluența secolelor” în cadrul simpozionului „Cultura individuală și colectivă – valoare europeană” – sesiune internațională în cadrul proiectului „Educația pentru valori culturale de o parte și de alta a Prutului”, sept. 2008.

— mai multe articole în rev. „Dor de Basarabia”, și în Almanahul „DECE”.

— articol despre Eminescu și proză în revista”Moldova literară”.

În curs de apariție: romanul „În culisele vieții”, Ed. Iulian, Chișinău, 2010.

În culisele vieții

(fragment de roman)

(...) Întâi am mers la o vestită livadă de la marginea satului la cules și sortat mere pentru export. Făceam zilnic kilometri întregi printre rânduri, urmărind copiii care, cățarați în copaci, stăteau ca păsările printre frunze și din când în când mai striga câte unul să-i trec la „normă”. La ieșirea din livadă treceam prin controlul lui „Pândilă”, paznicul livezii, care își demonstra calitățile, căci nimeni nu avea voie să plece cu mai mult de 4-5mere. Așa era ordinul inginerului și el îl executa. Doar că în fiecare zi vedeam cum apăreau mașini cu X, Y și Z, care își umpleau portbagajul cu îngăduința aceluiași „cerber”. Culmea ironiei, chiar el alegea pe cele mai frumoase, sub privirile noastre și ale copiilor. Unde era dreptatea și echitatea?! Următoarele două săptămâni am mers la cules



struguri. Aici copiii se băgau pe sub butuci, storceau boabele și beau mustul dulce, nemaivând chef de treabă! De aceea *controlorii* noștri agricultori, cu un cinism inconștient pentru condiția lor de tehnicieni, își demonstrau superioritatea arătându-ne cu bățul bobitele de pe jos sau strugurii rămași pe butuci pentru ca noi să-i culegem, dar fără a ne ajuta și ei. Aceasta era condiția cadrului didactic!

În anii următori mai prinsesem și noi puțin la minte cum să ne descurcăm la practică, pentru a ne echivala într-un fel efortul depus. Odată, cam prin iulie, când se coceau cele mai bune cireșe și vișine pe care le-am mâncat vreodată, cultivate cu priceperea acelor ingineri horticultori pasionați de meseria lor, am plănuțit cu prietena mea să mergem la livadă fără să ne vadă nimeni. Aflasem de la copiii din clasă că putem ajunge acolo prin cimitir în gardul căruia era o gaură făcută de oamenii din sat. Ne-am închinat când am trecut prin fața bisericii și am luat-o printre morminte până la locul știut. În sfârșit, am ajuns la copaci. Ne-am umplut sacoșele având posibilitatea să alegem numai una și una. Nu știu cât să fi durat toată treaba noastră, dar oricum trebuia să ne întoarcem la gară, să prindem trenul de la ora 11.

Am trecut din nou prin gaura respectivă și deodată ne-am speriat când am zărit într-un mormânt, care tocmai fusese descoperit între timp, scheletul unui om dezgropat, care aștepta probabil slujba din partea preotului. Curtea era plină de oameni și noi nu mai știam ce să facem. Atunci am lăsat sacoșele dincolo de gard și cu niște figuri smerite am intrat în biserică unde ne-au și luat în primire coana preoteasă, o învățătoare, colegă cu noi, și niște bunice ale unor copii de la școală, foarte bucuroase că le onoram cu prezența noastră. Ne-au invitat și la slujbă, și la praznic, iar noi nu am refuzat. Ce mai conta! Trebuia să salvăm aparențele. De-ar fi știut ce se întâmplase în realitate, nu ne-ar mai fi tratat cu atâta respect.

Altădată, cu aceeași prietenă, am hotărât să mergem din nou, dar nu ca să *furăm*, ci să luăm cu știința lui „Pândilă”. I-am adus noi o pălincă ardelenească *trăsne* de-ți tăia respirația și astfel *mituit* ne-a lăsat să mergem unde vrem noi la cules. Lacome, ne umpluserăm mai multe sacoșe decât i-am arătat paznicului și de aceea ne era rușine să ne întoarcem pe la poartă. Am luat-o pe undeva prin spatele livezii, cu gând să sărim gardul de vreo doi metri înălțime. Prietena mea, mai înaltă fiind, l-a sărit cu ușurință. I-am dat peste gard toate sacoșele pe care le-a pus cu grijă deoparte. Eu rămăsesem de partea cealaltă și nu puteam nicicum să mă urc, oricât de ușor îmi explica ea că este.

— Hai, dragă, prinde-te odată cu degetele de ochiurile din plasa de sârmă și când ajungi sus, uite, pui piciorul pe umărul meu și ȗup jos!

— Teoria ca teoria, dar practica te dă gata! Am să încerc, am răspuns.

M-am străduțit eu cât am putut, dar când am ajuns sus și am pus piciorul pe umărul ei, mi-am lăsat toată greutatea pe biata fată și ne-am prăbușit



amândouă în hohote de râs. Nu-și mai simțea umărul de durere. Ne dureau și fundul de căzătură. Ne mai și juliserăm la genunchi, dar râdeam de ne prăpădeam de isprava noastră! Apoi ne-am ridicat și ne-am continuat drumul, căci se apropia ora când trebuia să ajungem la gară. Nu ne-am dat seama că acolo unde ne aflam noi era, de fapt, marginea livezii spre un alt sat și nicidecum drumul spre gara noastră. Am grăbit pasul trecând printr-o cireadă, printr-un roi de țânțari mari însetați de sânge și printr-o mocirlă. Ni s-au rupt unele sacose, iar pe altele le-am abandonat, că erau prea grele și simțeam că nu mai avem deloc putere să mergem mai departe. Munca noastră fusese zadarnică! După vreo doi kilometri parcurși cu peripeții pe câmpuri am dat de drumul cel bun. Ne-am urcat în tren roșii la față de efort și de căldură, dar și de rușine! Nu am povestit nimănui în tren ce ni s-a întâmplat, servindu-i pe toți cu minunatele noastre cireșe. Sunt amintiri pe care le savurez , căci și-au păstrat farmecul...

Toate bune și frumoase până au început ploile. Avusese dreptate cine îmi spusese că o să am nevoie de „cizmișold”. De la gară până la școală era doar un kilometru, însă și un drum desfundat, cu mult praf vara, cu cirezi sau turme de oi, cu câini și căruțe, cu mult, mult noroi toamna și în unele zile mai calde de iarnă. De aceea ne schimbam încălțăminte la gară, pentru a putea înota prin mocirlă. Câteodată șefului de gară i se făcea milă de noi și ne scotea încălțările, punându-le lângă sobă, la încălzit.

Iarna era chinul de pe lume pentru navetiști, mai ales de prin 1985 până la revoluție!

Trenul de pe ruta Iași- Hârlău era considerat „trenul groazei”, pentru că pe gerurile acelea cu peste 31 de grade minus ușile stricate nu se închideau și atunci înghețau deschise. Geamurile erau bocnă, suflam în pumni să ne încălzim și ne mișcam în vagon. Te puteai chiar da pe gheață pe culoare.

Ajunși la școală, ne descălțam și făceam cu rândul la gura sobei să ne încălzim picioarele și mâinile. În clase nu era mai cald ca afară, pentru că în acele vremuri triste condițiile erau dintre cele mai rudimentare. Sobele nu funcționau bine și ieșea tot fumul în clase. Economia trebuia făcută ca să putem ajunge cât de cât până în primăvară cu lemnele. Lumina se oprea, dar noi, navetiștii, le înduram pe toate, pentru că de acolo ne câștigam pâinea.

Îmi treceau prin minte frânturi din cursurile de la facultate, exigența profesorilor, emoțiile de la examene. La ce au folosit toate?! Teorie multă și practică... crudă.

Odată un elev de clasa a-X-a mi-a și spus:

— Ce tot atâta vreți de la noi, tovarășa profesoară? Cu cât ați învățat dumneavoastră mai mult ca mine? Aveți șase clase în plus, ce mare scofală!

Era un băiat înalt și musculos, bine făcut pentru muncă. Nu învăța deloc, iar directoarea ne spusese că puteam să-i și pocnim, că ei știu mai mult de frică. Înarmată cu o vargă, nelipsită de pe catedră i-am spus să se ridice și să întindă palma și el s-a executat. Nu se mai termina de ridicat de înalt ce era! I-am tras

una, dar când am văzut ce palmă mare avea, m-a cuprins frica și un gând îmi trecu iute: „Dacă ăsta mi-o întoarce, ce te faci dragă?!” Și l-am iertat, spre nedumerirea lui, care o întinsese docil și pe cealaltă.

Cine nu a trăit pe atunci are impresia că sunt povești născocite pentru a înduioșa. Nici pe departe! Era cruda realitate a satului românesc cu oameni care munceau „fără spor”, cu cincinale care trebuiau depășite și onorate cu producții iluzorii, sate cu inundații, cu secetă, oameni săraci și cu o droaie de copii, care însă mai aveau puterea din când în când să se bucure în felul lor de viață. Nu pot uita drama unor oameni care creșteau în gospodăriile lor diferite animale pe care nu aveau voie să le sacrifice și le lăsau pe câmp să moară de foame.

Odată, un sătean s-a dus cu doi tauri la contract, dar aceștia nu aveau greutatea corespunzătoare și atunci nu au fost primiți. Omul i-a legat de calea ferată și i-a tăiat trenul. Era o formă de răzvrătire inutilă, spre marea lui durere, căci a primit și amendă pe deasupra.

Nici pe copiii care erau sfârșiți de muncă și nehrăniți corespunzător nu i-am uitat. Dimineata când ajungea trenul, mulți dintre ei erau sătui de treabă. Îi vedeam în lanuri, muncind alături de părinți și cu multă înțelegere îi așteptam la școală. Nu-și pierdeau totuși respectul și voioșia, chiar dacă acele condiții pe mulți dintre părinții lor îi abrutizaseră.

— Să-ți mai spun una, de ai să râzi, să te prăpădești nu alta!

Ca diriginți, era obligatoriu să asigurăm prezența elevilor la școală, altfel eram sancționați, chiar dacă vina nu era a noastră. Directoarea, fiică a satului, ne dădea indicații prețioase despre fiecare familie cu probleme și ne făcuse un grafic iar noi să mergem după ore „la fața locului”, să constatăm cauzele

absențelor și să vorbim cu părinții să-și lase odraslele la școală. Într-o zi, pe la ora 14, am pornit împreună cu *tovarășa mea de cules*, profesoară de chimie, în cercetare, până în Valea Grozii, o periferie a satului. Am strigat noi la poartă și cum nu ne-a răspuns nimeni și nici un câine nu ne-a luat în primire, am intrat în curte, apoi într-un hol unde era o ușă deschisă.

Spectacolul ce ne-a fost dat să-l vedem era de-a dreptul șocant, căci părinții băiatului erau tocmai în toiul unei partide de amor și noi asistam fără să vrem și nici nu știam cum să reacționăm. Am fugit de teamă să nu ne descopere și nu ne-a mai trebuit în ziua aceea să mai colindăm prin sat.

Altădată, ne-am dus la o familie care stătea aproape de școală și care avea vreo cinci copii. Cel mare era foarte isteț, dar lipsea mult și trebuia să vedem motivele. Era foarte cald afară, dar ce conta? Eram tinere și rezistente! Am intrat în curte unde era pustiu, dar se auzeau țipetele unui nou-născut și ne-am îndreptat spre locul respectiv. Acolo am văzut o scenă de-a dreptul cutremurătoare: un copil de câteva zile plângea cât îl ținea gurița, de unde îi intrau și ieșeau niște muște, într-un du-te vino rapid. Îți venea să-i plângi de milă bietului copil lăsat singur pe un pat ca vai de el, cu o sticlută murdară lângă el,

în care se zărea un lichid care părea să fie lapte! După câteva minute, a apărut și mama copilului de undeva de prin grădină cu niște buruieni în brațe pentru un porc slab, priponit în băătură. Nici un alt copil nu era pe acasă, ci prin grădinile vecinilor la cules. Am încercat un fel de conversație cu această femeie pe care o compătimeam la început, dar apoi am condamnat-o, pentru că era amețită de băătură:

— Ce ți-o mai trebuit un copil, măi femeie, dacă ți-e așa de greu cu ceilalți patru și am înțeles că ți-a murit și bărbatul?

— Mă credeți că sunteți femei ca și mine și de treabă, cum văd, a răspuns, îi adevărat că mi-o murit bărbatul, dar sunt și eu femeie... și am făcut-o din pofte... O crește și ea pe lângăăștilalți. Nu-i așa că e frumoasă ?

Ce puteam să mai răspundem ?! Instinctul primar învinsese...

În această lume atât de săracă, unde oameni și animale trăiau după legi ale firesului vieții banale, instinctele se declanșau foarte repede. De aceea familiile erau și foarte numeroase. Noi, cei *de la oraș*, mai glumeam dând vina pe economia de energie care se făcea și care îi obliga pe bieții oameni de la țară să se culce „o dată cu găinile”și, cum nopțile de iarnă sunt atât de lungi, totul era explicabil. Dar același regim era și la oraș, numai că aici femeile mai apelau la practici de întrerupere a sarcinei, care de multe ori le erau fatale.

Istoria periplului meu pe la casele oamenilor ca dirigintă a continuat. O altă scenă tragi-comică demonstrează că te poți distra și din întâmplări amare. Ajunsesem la gară cu vreo jumătate de oră mai devreme, timp suficient pentru a mai face o vizită la casa unui elev care absentă. Pe imașul din fața casei era priponită o vacă ce păștea pașnic. Se spune că ochii vacii sunt foarte frumoși, expresivi și blânzi. Nu am avut atunci timp să cercetez mai mult acest lucru și poate de aceea vaca s-a simțit nebăgată în seamă și s-a răzbunat. Am intrat în curte și apoi într-o casă care pe dinafară arăta îngrijită, dar înăuntru îți venea să fugi din prag. Era pustiu și o liniște ca cea de dinaintea furtunii, căci imediat a apărut un câine nu prea mare, dar tare rău. Eu de frică m-am urcat pe o masă și încercam să-l iau cu vorbă bună pe cel care își făcea datoria de apărător al casei. Îmi adusesem aminte pe moment de niște versuri de Topârceanu din poezia „Căinele ovreiului”pe care tata o spunea cu mult tâlc:

„ Măi Grivei, zic, zău ascultă: // De când umblu eu pe jos,

N-am văzut în lumea toată // Un *chițel* așa frumos...” (spunea tata)

Dar căinele se vede că nu era deloc impresionat de vorbele mele și eu intrasem în panică. Unde mai pui că eram și însărcinată cam în luna a cincea! Deodată unul dintre „draci”a ieșit dintr-un dulap și și-a alungat javra, iar eu am putut pleca fără a-mi îndeplini misiunea de cercetare. La poartă m-a așteptat vaca. Ofensată, probabil de neglijența cu care am tratat-o, a scos priponul și parcă înțepată de streche, cum auzisem eu că se mai întâmpla, mi-a tras o fugăreală de pomină, spre satisfacția tuturor celor care asistau la acest „spectacol” fără să-mi sară în ajutor. Norocul meu a fost că a venit trenul și a



speriat animalul care m-a lăsat. Eram într-o stare jalnică și nu mai contau deloc vorbele niciunuia care *după război se arată...*

Acum, când îmi amintesc toate aceste scene, mă amuz și eu, dar atunci se derulau fără cel mai mic scenariu, îmi condimentau viața.

Și totuși, în școlița aceea de la țară se făceau și lucruri minunate. În localitatea respectivă, Hodora, se născuse prozatorul Cezar Petrescu și cu ajutorul Muzeului de Literatură din Iași se organizau prestigioase acțiuni comemorative. Mari personalități ne-au călcat pragul școlii, precum Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Constantin Ciopraga, Valeria Sadoveanu (soția prozatorului) și surorile lui Cezar Petrescu, Smaranda și Chehata, venite din Franța, care au donat școlii multe obiecte și cărți de-ale scriitorului pentru a înființa un colț muzeistic.

Într-un an se ridicase în fața școlii un bust al scriitorului pe care doream să-l inaugurăm cu prilejul comemorării. Se știe că în acele vremuri era lege ca doar conducătorii țării, familia Ceaușescu, să apară în creațiile artistice. De aceea, văzându-se „impertinența” unor țărani care încălcau dispozițiile de la centru, autoritățile locale au hotărât ca bustul să fie acoperit cu fân sau și mai rău- să fie dărâmat. Oamenii au avut o poziție foarte fermă și l-au păzit toată noaptea, ca pe una dintre cele mai de preț comori ale satului. A doua zi, ca să nu se creeze probleme, s-a renunțat la inaugurare, dar bustul rămăsese neclintit. Era totuși o „victorie de suflet” a acestor oameni simpli și de ispravă. Astăzi după ce școala veche a dispărut, în locul ei

s-a înălțat un edificiu modern cu alură de Ateneu. Am vizitat noua școală și m-am bucurat că acești oameni se mândresc cu ea. Copiii se bucură de clase spațioase, dotate cu mobilier modern, cu calculatoare și altă aparatură sofisticată. Am aflat că în fiecare an sunt vizitați de o fundație din Belgia și de o școală de acolo, care, spre norocul acestor oameni, au venit imediat după revoluție și au investit mult în acel sat. Au asfaltat drumul de la gară, au înființat post telefonic, au adus ajutoare distribuite prin biserică tuturor sătenilor. Toate aceste schimbări le-am admirat, dar în sufletul meu păstram nostalgia altor vremuri. Mărturisesc: lacrimi și emoții m-au copleșit gândindu-mă la anii aceia ai noștri de adevărat apostolat care, în fond, au reprezentat o parte din tinerețea mea. Câtă dreptate avea Sadoveanu în „Domnu Trandafir”! Știi că se obișnuia ca atunci când erau alegerile secretarului general, adică a mult-iubitului tovarăș Ceaușescu, să se organizeze activități artistice, ca oamenii să uite de griji și să simtă că e o adevărată sărbătoare a întregii țări. Noi, navetiștii de la Iași, trebuia să fim „vioara întâi”, să organizăm sărbătorirea evenimentului: o gustare, dulciuri, muzică, buna-dispoziție. Asta am simțit-o chiar din primul meu an acolo, după ce se încheiase practica agricolă. Fiecare adusesem câte ceva bun și pregăteam într-o sală special amenajată o masă festivă, pentru noi și pentru câțiva oameni din sat. În acest timp primarul de la Cotnari împreună cu o suită de oficialități, care

nu aveau nimic comun cu satul, au coborât din niște mașini luxoase. Directoarea, gazdă ospitalieră, i-a invitat exact în sala respectivă. În câteva minute tot ceea ce era pe masă dispăruse, iar noi am rămas doar cu imaginea... Noroc de niște bieți militari care au împărțit cu noi conservele de fasole cu cârnați tradiționale pentru a avea ceva energie pentru a doua zi la ore, căci fiind târziu nu mai aveam cum să ne mai întoarcem acasă și am dormit pe saltele într-o improvizată sală de sport. Împreună cu militarii!

Tot atunci, s-a organizat un gen de serbare câmpenească cu jocuri populare la care și noi trebuia să participăm. Un bărbat din sat, pe care nu-l cunoșteam, s-a îndreptat glonț spre mine, m-a băgat în vârtoarea jocului, bătând mărunt din picioare niște pași pe care doar el îi înțelegea în ritmul unei muzici săltărețe care nu se mai termina. Mă învățase mama că nu e bine să refuzi la dans că nu știi ce ți se poate întâmpla. De aceea am acceptat, dar nu știam ce mă va aștepta. Omul, înfierbântat de muzică și de ceva băutură, își arăta tot talentul în ale jocului popular, dar perechea lui, adică eu, nu prea îi răspundea efortului când trebuia să execute anumite mișcări precum făcea *maestrul*. Mă arunca pe sub o mână și mă prindea cu cealaltă, chiuia și era tot transpirat, iar eu, care habar n-aveam să dansez asemenea jocuri, nu știam cum să scap mai repede de chin. Jocul dura de aproximativ un sfert de oră și eu priveam disperată, dar nimeni nu-mi sărea în ajutor. Soția lui, educatoare, râdea pe margine, admirându-și, probabil, jumătatea. Când m-a aruncat încă o dată pe sub mână, am fugit fără să mă mai uit în urmă și m-am ascuns într-o clasă sub catedră. Scăpasem teafără, dar mi-era tare frică!

Omul de la țară știe să se amuze din orice: dacă nu cu dansul, găsește el altceva. Umorul este, cred, acea apă vie, sfințită de Dumnezeu cu care l-a mângâiat și i-a dat încredere în sine. Un alt hâtru localnic se lăuda cu o întâmplare de-a dreptul comică. Avea obiceiul să ia în râs femeile din sat și una i-a venit de hac. Era recunoscută pentru găștile sale de rasă. Bărbatul îi ceruse niște ouă să pună o curcă la clocit ca să aibă și el asemenea găște pentru carne. Femeia, foarte amabilă, i-a vândut trei ouă și el abia aștepta să se bucure de rasa nouă. Într-o dimineață, intră grăbit în casă la nevasta lui și-i spune:

— Femeie, nu știu ce are curca noastră că văd că stă în picioare în cuiabar, cu aripile desfăcute și cârâie. Ia vezi tu!

Ea se duce cu o lumânare în acel șopron și când se uită mai bine observă că biata curcă avea sub ea trei pui de... cocostârc! Toată suflarea satului aflase de această *lecție primită* și era satisfăcută că cineva l-a lecuit.

Să revenim la viața de navetist! Între navetiști se creează un fel de solidaritate neînțeleasă de ceilalți sau cel puțin așa era pe atunci. Ajunsesem în cei nouă ani să ne cunoaștem într-o mare măsură: fiecare ce profesie avem- de obicei eram cu studii superioare- ne păstram locuri, dimineața sau la întoarcere, serveam „nechezolul” sau cafeaua dimineața, o țuică fiartă sau ce bunătăți pregăteam acasă. Ne sărbătoream aniversările sau onomasticile, acolo în tren. Ne



știam dramele, prieteniiile și ne consideram o adevărată familie. Toamna, generoși, ne împărțeam din *produsele agricole* pe care le achiziționam de la practică sau făceam rost de altele speciale pentru sărbători care nu se găseau cu ușurință la Iași. De exemplu „operațiunea MOV”- adică Miel-Ouă-Vin. După o zi de muncă, se constituiau vestitele echipe pentru „șptică”. Odată, un inginer micuț de statură și mai în vârstă, foarte glumeț și foarte îndrăgit de toți, poreclit chiar „Micuțu”, cum era destul de amețit și cu vorba sa oltenească deosebit de plăcută, neatent își ținea cărțile cu figurile în exterior și uitându-se la ele zise:

— Bă, nu știu ce cărți aveți voi, dar ale mele sunt toate de-un fel!

Ce râsete au fost , ce distracție!

Altădată, se întâmplase pe o iarnă grea să fie linia înzăpezită și atunci trenul întârzia cu orele. Micuțu cu alt coleg de două ori cât el adormiseră lipiți unul de altul. Trenul s-a pornit și am ajuns fiecare la destinație, dar pe ei, cum mergeau la capăt de linie, nu i-a mai trezit nimeni. Când s-au uitat pe geam, tot Micuțu a zis:

— Bă, dar văd că n-am mai plecat din gară, că-i același peisaj.

Nu-și dăduse seama că trecuseră vreo câteva ore bune de somn, că trenul se dusesse și se întorsese deja la Iași. Vecinul, care era un munte de om, îi zise:

- Numai din cauza ta, că te-ai lipit așa de mine, m-ai încălzit și am adormit. Nu vezi că mă îngrămădești aici pe banchetă, Micuțule! De mâine ia să-ți cauți loc în altă parte, că nu mai încap de tine!

Un alt coleg, medic stomatolog, un zdrahon de bărbat înalt de vreo doi metri (abia încăpea în picioare în vagon), cu o barbă asemenea preoților, era o companie plăcută, căci avea o veselie molipsitoare. Ne imaginam cum își trata pacienții care, cred, nici nu îndrăzneau să închidă gura sau să zică „Au!” de frica lui. Doctorul la țară era cineva, era o persoană importantă, ca și preotul, de altfel. Sătenii găseau de cuviință să-l răsplătească de multe ori cu câte o găină sau cu alte cele, că de, la doctor nu te poți duce cu mâna goală ! Pe când noi, *profesorii*, nu îndrăzneau niciun ou să luăm de frică să nu intrăm în gura satului. Ce nostimi mai erau bieții bărbați, când se chinuiau să trăgă vinul din canistră cu garoul sau când își improvizau pahare din ardei grași sau gogoșari! Până la Iași, bieții de ei deveneau mai ceva ca *Cetățenii turmentați* ai lui Caragiale.

Anotimpul amintirilor?

Câteva petece au mai rămas din trena lungă a crăiesei zăpezii. E obosită, sleită de puteri și abia dacă își mai găsește drumul de întoarcere spre alte zări. Este imaginea banală pe care o creăm prin cuvinte meșteșugite de la vârsta cea mai fragedă.

N-am să mă uit cu regret după ea, căci mie îmi place primăvara!



Adieri calde îmi mângâie obrajii dornici de soare. Simt cum totul prinde viață în juru-mi. Miroase a verde crud, a pământ reavăn, a aburi smulși din adâncuri de căldura soarelui și care iau forme fantastice în imaginația mea. Miracolul renașterii ! Tinerețe veșnică!

Chinuit și îngrămădit, dintr-un bulb mic un ghiocel luptă să vadă lumina soarelui. Și-a scuturat floarea fragilă de zăpada rece transformând-o în mărgele transparente și privește nedumerit împrejur. E singur și nedumerit. Unde îi sunt frații?

Își mișcă ușor petalele albe și îndată la chemarea lui apar, nu departe, o mulțime de clopoței albi, dar și toporași, viorele și brândușe galbene sau violet... O pânză țesută parcă de mâna unui maestru fără egal.

Bătrânul stejar din marginea livezii își colorează cu fiecare zi coroana privind semet spre oamenii atât de agitați și spre vietățile parcă ținute într-o captivitate protectoare și rece, bucuroase acum de libertate și căldură. Nu prea departe zarzării își îmbracă haina albă de flori ce-și desfac cupele pentru neobositele culegătoare ale boabelor de chihlimbar.

Primăvara aduce atâta lumină în suflete, atâta bucurie, încât parcă-ți vine să te întreci în cântec cu păsările și să alungi monotonia strânsă în timpul iernii!

Și cum să-mi placă iarna, când ajunsă la sfârșit, mi-a adus atâta suferință?

Ninsese frumos ca-n basme câteva zile și toți ne bucuram. Se spune că zăpada multă înseamnă an plin de roade. Dar nu credeam că atâta frumusețe poate aduce și atâta suferință. Abia acum am realizat că albul strălucitor al purității contrastează, într-un joc sobru al culorilor, cu durerea din sufletele noastre.

O căldură neașteptată învălui satul bunicilor mei și topi tot atât de repede valurile de zăpadă. Ape involburate se coborau de pe munte luând în drumul lor crengi uscate amestecate cu pământ galben-roșcat ducându-le spre pâraul din spatele casei. Ca un balaur din poveste acesta crescuse și înghiți mai întâi șura cu tot cu animale. Apoi o parte din pereți se dărâmară ca într-un joc straniu de domino. Țipam și ne rugam în podul casei disperați și cu glasuri jalnice, în același timp, să se oprească stihiiile. Asistam neputincioși la un joc al naturii preaputernice, fără a ne putea opune. Spectacol straniu cu protagoniști neîndurători!

Câinele legat în lanț de un pom în curte, fusese luat de ape care îl răsuceau ciudat într-un vârtej al morții chiar sub ochii noștri. Ce puteam face? Nimic. Sau doar să ne acoperim ochii și să ne rugăm... După ce tributul fusese dat, s-a așternut din nou liniștea.

Dacă privești acum locurile acelea pare că nimic nu s-a întâmplat... Totul este acoperit de iarbă, iar pomul din curte a înflorit, purtând amintirea câinelui meu înecat în apa morții.



Dar mai ai timp de amintiri triste într-o asemenea explozie de culori?! Viața își continuă cursul ei firesc...

Răsăritul

E plăcut să te plimbi noaptea pe malul lacului! Totul e atât de schimbat sub lumina lunii și poate mai trist... Ai impresia că ești doar tu cu gândurile tale. Dar nu, mai e și lacul cu magnifica lui împărăție. Muzica valurilor te face să uiți de tot și de toate. Parcă nu ai vrea să se sfârșească niciodată! Îți simți căldura zâmbetului pe valuri, în singurătate și te regăsești pe tine în mulțimea lor. Și totuși e numai o fericire de-o clipă, căci deschizând ochii și privind cu atenție în jur, nu vezi decât un lac ce pare că de veacuri lenevește în matcă. O pală de vânt îmi răscolește sufletul. Mă simt amăgit, înșelat... Poate de strălucirea nopții de vară

Și ca într-o aură de legendă am impresia că în aerul răcoros al nopții plutește ceva ce pare că se rupe din farmecul acestei feerii, lucrul cel mai de preț : fericirea. Și mă trezesc din visare și iarăși văd lacul... Mai trist și mai mahnit ca niciodată...

Ați auzit vreodată un lac plângând? Și v-ați întrebat de ce plânge? Ei bine, eu am înțeles din glasul lui că se simte trădat de lună. De ce? Pentru că odată cu ivirea zorilor, ea dispare luând și misterul întunericului. Copacii își dezvelesc siluetele, iar muzica lacului se pierde în cântecul păsărilor.

Un nimb de culori, la început roșietice, năvălesc de undeva din adâncul apelor și sfărâmă vraja. Mai leneș la început, se înalță cutezător scrutând zările cu tot alaiul de lumini și de culori topite în încrețirile apei. Și încet-încet tristețea apei se convertește în fericire și bucurie pe care mi-o transmite și o respir prin toți porii.

*Cojocarul Vlăduț-Adrian, Clasa a-VII-a A,
Școala "Ion Creangă", Iași,
Prof. îndrumător Maria Apetroaiei*

Floare ofilită

Suflet de femeie... Cine te-a zămislit cu atâtea cotloane, încât nici cei mai iscusiți clarvăzători să nu ți le poată citi?

Femeia-mamă, femeia-iubită, femeia-artist, femeia-erou și alte zeci de ipostaze, sau femeia pur și simplu... născută pe pământ ca un miracol aducător de viață și de veșnicie.

Într-o lume modernă, atât de agitată, femeia pare că împrumută din ce în ce mai mult din atributele jumătății gândite de Dumnezeu pentru a crea întregul. Se masculinizează, dar nu dintr-o dorință de imitație, ci pur și simplu pentru că viața o cere. Devine astfel ea egală bărbatului? Nu. Pentru că atunci ar dispărea mirajul feminității, acel inefabil atât de căutat, acel *ceva* ce o definește ca pe o ființă unică și de necopiat.

E drept că, oricât s-ar vrea egala partenerului său, nu poate, pentru că nici acesta nu reușește, oricâte operații trans sexuale și-ar face...

Ce e *contra* firii e privit ca atare: o nebunie, o curiozitate, o satisfacție efemeră. Dumnezeu sau natura l-a creat pe om și l-a îmbogățit cu *suflet*, anume cu ceea ce devine sursa tuturor bunelor și relelor în viața noastră și care, de altfel, ne diferențiază și ne face unici. E averea neprețuită cu care bărbatul și femeia au fost înzestrați. Din suflet pornesc cele mai diverse sentimente: iubire și ură, blândețe și agresivitate, generozitate și avariție, altruism și nepăsare, cutezanță și lașitate... Ce s-ar face omul dacă toate acestea nu ar fi stăvilite de rațiune?

Dar ce te faci când și sufletul se pervertește și, paradoxal te dezumanizează? Devii o marionetă pe scena vieții, pradă sforărilor de tot felul, sau îți joci rolul ingrat de superman într-o lume... a micimilor.

Femeia este, poate, mult mai vulnerabilă decât *egalul* său pentru că, de obicei, tot ce face trece prin ceea ce se cheamă *suflet*. Cred că mulțimea expresiilor: pune suflet, are la suflet, își dă sufletul, dă suflet etc. sunt, indubitabil, caracteristici ale feminității.

Pentru mine sufletul femeii este imaginea unei flori. Trandafir sau orhidee, zambilă sau romaniță, azalee sau garoafă... Sălbaticie sau cultivate, florile sunt nelipsite din viața noastră în orice moment, fericit sau nefericit.

Mie îmi plac garoafele. Garofițele pitice și temerare de pe crestele cele mai înalte se întrec cu minunatele flori-de-coltș mângâiate deopotrivă de albastrul cerului. Altele mlădioase alcătuiesc podoaba înflorată a câmpului vara... Ce să mai vorbesc de grațioasele creații ce umplu florăriile, parfumate natural sau prin diverse șiretlicuri mercantile. Sunt flori simple dar atât de frumoase! Nu sunt nici prea pretențioase, nici prea scumpe... Pot fi dăruite cu ocazii dintre cele mai diverse... Nici ambalajul nu se cere a fi pretențios, ca la trandafiri sau flori exotice... Un aranjament ingenios și grația lor este evidențiată. Diversele culori și combinații reflectă tot atâtea caractere.

Dar ca orice floare este trecătoare, ca și iubirea pe care o poate simboliza. Și atunci sunt strânse și brutal aruncate la gunoi... Sau pot fi păstrate cu grijă într-un loc tainic în care te refugiezi uneori. Închizi ochii și rememorezi când și de către cine ți-au fost dăruite.

Nu am să uit niciodată gestul inocent și sincer al primilor mei elevi. Aflaseră că aveam să plec de la acea școală și atunci mi-au dăruit sufletul lor în buchete mici de garoafe prinse cu pânglicuțe asortate pe care și-au scris gânduri



de liceeni „abandonați”. Luasem cu mine pentru totdeauna comoara lor de suflet pe care și acum o privesc. Au rămas doar o amintire frumoasă a lor și a mea de atunci.

Dar nu totdeauna numărul lor contează. Nu demult am primit, după mulți ani, o floare... o singură floare, care era, ce credeți ?-tot garoafă.

Emoția și surpriza au fost dintre cele mai puternice. Și locul și persoana ce mi-a dăruit-o erau deosebite. Am primit-o din tot sufletul meu de femeie încă sensibilă la ce este frumos și poate... sincer. Am apărut-o cât am putut de gerul iernii și acasă am pus-o într-o vază alături de un fir de busuioc, nu cu apă, ci am lăsat-o pur și simplu să se vestească.

O priveam în fiecare zi cum își pierde strălucirea, iar sufletul mi se strângea la gândul că *nu vreau* s-o protejez, să-i mai lungesc viața... Mă simt vinovată ! De ce oare?

Cheia

Ce cuvânt banal! Și nelipsit în limbajul nostru cotidian... Cheia încuie și descuie, la propriu și la... figurat. Asta e menirea ei! *Cheia succesului, prin gaura cheii, cheia problemei, cuvinte-cheie, se potrivesc precum cheia și lacătul, a se păstra sub cheie* sunt doar câteva dintre sintagmele atât de des folosite ce au ca “miez” acest cuvânt. De la cheița minusculă de aur sau de argint, purtată la gât drept amuletă, la cheia cu cifru sau cheia –franceză, universală, s-a ajuns la o extrapolare a sensului fiindcă tot ingeniozitatea omului i-a conferit-o obiectului și atunci ea și-a căpătat sensul figurat. Dar nu mă voi referi acum la acesta.

Cheia oferă siguranță, izolare, dezlegare, oferă tălmăcirea celor mai ascunse înțelesuri, oferă, în esență, bucuria omului stăpân pe situație. De aici și grija nemăsurată pentru a nu o pierde, căci lipsa ei creează un dezechilibru în comportamentul obișnuit al omului. O clipă de neatenție și câte probleme pot apărea!

Cu ani în urmă, o tânără studentă bursieră aflată departe de țară, în postura de locatară într-un imobil privat, fusese trezită dis-de-dimineată, pe neașteptate de cei pregătiți să schimbe butelia de la mașina de gătit. Cum era și somnoroasă, a tras iute un halat de baie pe ea, a deschis ușa, fără a băga de seamă că uitase *cheia* în broască, pe dinăuntru. Oamenii au venit, au rezolvat problema, iar ea politicoasă i-a condus dincolo de prag, ajutându-i chiar să-și strângă mai repede aparatura. Puțin curent și ușa s-a închis ! Comic de situație?! Într-o ținută destul de neglijentă, biata fată și-a petrecut jumătate de zi pe holul blocului, căci ușa avea o încuietore sofisticată și nici o altă cheie nu i se potrivea. “Tragedia” era cu atât mai mare, căci nici telefon nu avea la ea. Și cursuri, și mic-dejun, și baie, și confort, toate s-au pierdut, iar împăcarea cu situația a urmat după o rafală de nervi, de vorbe goale... mult mai târziu. O



întâmplare banală cu o *experiență* utilă căreia i se potruvește proverbul: De-ar ști omul ce-ar păți, dinainte s-ar păzi”.

Cineva foarte grăbit și ancorat în zeci și sute de probleme, având de rezolvat una din cale-afară de importantă și constrâns de timp, crede că cea mai rapidă cale de a ajunge la un anume reper este mașina. Sigur pe sine se îndreaptă grăbit spre vehiculul salvator, dar ... constată că tocmai *cheile* îi lipsesc. Caută prin buzunare, caută prin borsetă și tocmai constată o banală gaură într-un colț al acesteia. Tragedia este gata! Nervi, disperare, grija unui eventual hoț, căutări, bani cheltuiți, toate cad ca un trăsnet...

Undeva, într-un loc tainic -o cochetă și micuță cabană- doi îndrăgostiți, ferți de ochii lumii își consumă câteva clipe de singurătate. Desigur *cheia* le oferă izolarea dorită și siguranță. Și totuși... Bucuria le este curmată de un incendiu care provoacă panică și agitație... Cei doi, îmbrățișați, rămân pradă iubirii, căci ușa blocată nu le permite ieșirea. Singura scăpare rămâne geamul pe care îl sparg și evadează din acest coșmar, deși se aflau la o înălțime de câțiva metri...
Neprevăzut sau ghinion ?

Un bătrân singuratic tocmai își mângâiasse pisoii, își încuiase ușa apartamentului, ca orice om grijuliu și așezat confortabil în fotoliu în fața televizorului, își urmează *călătoria* vegheat de lumina lină spre Nirvana, liniștit, fără să-și dea seama. Pisoii care îi toarce pe genunchi, emisiunile derulate, căldura căminului, toate dau impresia unui ambient domestic obișnuit, plăcut... Abia peste câteva zile, miorlăitul disperat le-a atras atenția vecinilor, bătrânei asemenea celui adormit, uimiți de chipul liniștit și senin ce exprima tainic împăcarea și sfidarea morții. *Durere, singurătate și împăcare!*

Și tot în singurătate, izolată de lume, o adolescentă devenea eroina și martora totodată a unui miracol : nașterea. Rușine, vină, disperare, gânduri negre, prejudecată, amestec malefic ce o determină la o izolare nesăbuită fără a-și da seama că i-ar putea fi fatală. Lipsită de experiență, cu gesturi asemănătoare unui animal singuratic ce-și caută culcuș ferit pentru a-și aduce puii pe lume, ea își consumă actul creației într-o casă părăsită, folosind, pentru siguranța ei, bineînțeles *cheia*. O cheie ruginită, găsită întâmplător, potrivită pentru o casă părăsită unde, se pare că cineva se spânzurase cu mulți ani în urmă. Puiul de om își cerea dreptul la viața, dar tânăra mamă, epuizată își pierde cunoștința fără a mai avea puterea de a-și ține în brațe pruncul. Soarta sau norocul unuia dintre cei doi face ca îngerul păzitor să nu-i părăsească... Un bătrân care tocmai trecea prin apropiere și care își umpluse desaga cu câteva pălării de răsărită, aude ca prin vis chemarea vieții...Neputând deschide ușa încuiată, bătrânul se izbi cu forță și pătrunse înăuntru. Spectacolul terifiant nu-l înspăimântă, căci văzuse de atâtea ori rânjetul morții în tranșeele cleioase. Ori acum nu avea timp de meditație, trebuia să-și arate din nou puterea chiar dacă aceasta îl părăsise de ceva vreme. Cu mișcări precipitate, ca un robot teleghidat de Cineva de departe, luă pruncul căzut, iar pe fată încercă s-o aducă în simțiri. Conștient că lupta cu

viața poate deveni un război pierdut dacă nu ai priceperea și mobilitatea necesare, bătrânul își descătușă energii nebănuite și fugi cât putu cu mica făptură la piept, până la prima casă din marginea satului. Reveni împreună cu alte două persoane, care cu viteza salvatorului din poveste s-au dovedit oamenii aduși de soartă... sau de destin, să împlinească voința divină. *Coșmarul luase sfârșit și din nou viața s-a dovedit mai puternică decât moartea!*

Și iată cum cu o banală cheie, putem pătrunde într-o lume a frământărilor omenești, putem deveni mai umani, mai circumspecți și chiar mai înțelepți.

Aurel OANCEA



22 iunie 1951, comuna Săgeata, jud. Buzău.

Trecut prin mai multe școli, având diverse profesii (metrolog, profesor, ziarist și, ca ocupație de ultimă oră, tânăr pensionar).

Versuri originale și traduceri din poezia lui Paul Verlaine, proză – Și dincolo de Moarte... (roman), Portrete în acquavita, proză scurtă (toate nepublicate, deocamdată).

Apariții:

Formula AS: Din lumea necuvântătoarelor - „Albăstrica” și „Nobilul care cerșea...” – povestiri cu animale;

Freamăt de timp – I. Freamăt peren – antologie de poezie contemporană, Editura 3D, Drobeta Turnu Severin, 2007;

Antologie de poezie și comentarii – poeme, poeți contemporani, comentarii becartiene, Editura Pan Europe, Iași, 2008.

Și dincolo de moarte...

(fragment de roman)

Povestea lui moș Vlad Ursu

– Eram copil pe vremea aia, începu bătrânul să vorbească. Când am auzit prima dată povestea asta, aveam vreo șapte sau opt ani. Pe urmă am tot auzit-o, de mai multe ori, cu mici schimbări, dar știi și dumneata cum e, când o poveste umblă din gură în gură: fiecare o mai înflorește pe unde poate sau, dacă vreunul e *călcat pe cap*, mai și uită câte ceva din ea.

Tot câmpul care azi este al *gospodăriei* a fost înainte al oamenilor, dar și mai înainte era moșia unui boier grec, Ianachis. Un venetic Ianachis ăsta, care a venit din Grecia lui să-l moștenească pe moșu-său Vasili, care nu avea copii și murise la nouăș’opt de ani. Când a ajuns aici și a luat conacul boieresc în

stăpânire, avea nevasta borțoasă, o grecoaică frumoasă, care nu știa nici o buche românește. Grecoica i-a făcut o fată, *la care* i-au pus numele Stela.

Ianachis începuse a se da la muierile oamenilor care îi lucrau pământul și, poate nu-ți vine să crezi, da' nimeni nu i-a zis și nu i-a făcut nimic. Doar dacă vreo muieră făcea gălăgie, grecul îi închidea repede pliscul cu o pungă de galbeni și-și vedea mai departe de năravul lui.

Cucoana, care știa de isprăvile boierului, *se avea bine* și ea cu unul din oamenii de la curte, așa ziceau oamenii. Auzind de asta, Ianachis ar fi stâlcit-o în bătaie și pe urmă ar fi atârnat-o în ștreang. Dar tata-mare al meu, care știuse bine ce era la casa boierească, zicea că femeia a murit de oftică. Ianachis nici nu a așteptat să se răcească bine moarta în groapă, că și-a și adus nevastă tânără de la Târgoviște, o munteancă frumoasă, cu care a trăit trei ani. Asta nu i-a dat nici un copil, că era *stearpă*, da-și făcea de cap cu oricine din sat, de la argați până la oameni mai înstăriți. A răbdat el grecul cât a răbdat, până când, într-o zi, i-a făcut muierii catrafusele, a suit-o în căruță și a trimis-o plocon lu' tat'su la Târgoviște, cu tot cu boccea. Nu s-a mai însurat decât după ce i s-a făcut fata mare. Până atunci, se înfrupta din bucățița altora.

Stela, care semăna cu tat'su, bucățiică ruptă – uitasem să-ți spun că ăsta era urât ca foamea –, nu prea avea *candidați* și puținii flăcăi care se învârteau pe lângă ea erau luați la trei-păzește de oamenii boierului, fiindcă erau săraci. Toată lumea știa că Ianachis avea pregătit un grec de-al lor, cu care avea de gând să o mărite și să o trimită să stea cu el în Grecia, iar el, boierul, să rămână la moșie și să se însoare din nou. Numai că Stela a rămas borțoasă și n-a vrut să spună cu cine și așa i-a stricat planurile lui tat'su. Degeaba a luat-o el cu frumosul, a strigat la ea, a bătut-o, să spună cine e tatăl copilului, că n-a scos nimic de la ea. Odată a bătut-o atât de crunt, că săraca fată *a lepădat* și, până seara, a murit. Doctori de la oraș, *jandari*, procurori pe capul lui Ianachis, că lumea zicea că el ar fi lăsat-o pe fi-sa borțoasă și de aia ar fi omorât-o. În fine, n-a pățit nimic, banu' vorbea și atunci ca și acu'.

Nici după ce i-a murit fata, Ianachis nu s-a astâmpărat și a pus oameni de-ai lui, chipurile, să afle cine se legase de ea. N-a știut nimeni dacă ăia au aflat sau nu ceva, dar un băiat care avea grijă de roata de udat grădina a fost găsit mort în colibă și toți șușoteau că oamenii boierului l-ar fi *aranjat*. Cine oare mai știe acum cât era adevărat și cât era *scorneală*?

Aici, moș Vlad se opri, se căută prin buzunarele flanelei, după tabachere, o găsi, o deschise, își scoase tacticos o țigară, o aprinse, pufăi de două ori și, arătând spre păhăruțele pline cu țuică, mă întrebă:

– Ce zici, mai luăm un rând?

După ce am dat peste cap păhăruțele oleacă mai mari ca degetarele, moș Vlad a strigat un „he!“, și-a șters gura cu dosul palmei, și-a mângâiat mustața, a mai pufăit din țigara care era aproape gata să se stingă și, înainte de a relua firul povestirii, îmi zise:



– Să nu mai vii niciodată cu țigări de-astea la mine. Astea-s pentru domnișoare și pentru fătălai, nu pentru bărbați. Și, cum îți spuneam, boierul s-a însurat din nou. Era în vorbă cu fata altui boier, unul dintr-un sat dinspre Brăila. Olivia o chema și era mai mare ca Stela cu un an sau doi. Se cunoștea ea mai demult cu un băiat de pe-aci, care era învățător. Îmi pare că fuseseră colegi de școală. Moartea Stelei a amânat cererea boierului de a se însura cu Olivia și, în *estimp*, Olivia se întâlnea cu băiatu' ăsta. Nu știu prea multe aici, tot ce știu e că până la urmă Ianachis a luat-o de nevastă și au trăit bine vreo cinci ani – doar, slavă Domnului, aveau din ce – și au avut și un copil.

Numa' că aici și-a vârat dracul coada: boierul avea un prieten negustor, care, de multe ori, *rămânea* la conac peste noapte. Nu știu cum a reușit ăsta s-o facă pe nevasta boierului să-și piardă capul, i-a sucit mințile și ea *s-a dat în dragoste* cu el. Un binevoitor, că și p-atunci erau dintr-ăștia, i-a spus boierului ce și cum și boierul a zis doar atât: „Bine“.

Într-o dimineată, când negustorul trebuia să plece la oraș, boierul s-a sculat și el, a chemat un argat și l-a pus să înhame caii la trăsură, ca să-l ducă pe negustor până la gară. Cine știe ce-o fi fost în mintea boierului, că a luat și copilul cu el și argatul a rămas acasă. În *lada de la trăsură* se zicea că Ianachis avea o pușcă de vânătoare.

Boierul nu s-a mai întors acasă cu copilul nici a doua zi și nici a treia. Abia într-a patra zi, argații l-au găsit pe el și pe copil înnecați în apa Buzăului. Caii și trăsura nu le-a mai găsit nimeni.

Cucoana Olivia, vădana boierului, a ținut doliu un an de zile și a stat retrasă. De toate treburile moșiei și ale conacului se ocupa unul Stoian, om serios de la curte. Când și când mai venea și tatăl cucoanei. După un an de doliu, muierii i s-a făcut iar de bărbat. De, era tânără și stătută! L-a chemat la ea pe învățătorăș și i-a cerut să ia de la cap legătura lor. Cu toate că avea de gând să se însoare cu o fată de oameni gospodari din sat, una Ilinca, băiatul tot o mai iubea pe Olivia, prima lui dragoste, și se ducea des pe la ea, de vorbea tot satul de ei. Îl trăgea ața, săracul! Numa' că și acum și-a băgat dracul coada: a apărut iar negustorul, prietenul lui Ianachis și ibovnicul cucoanei. Cum a apărut, s-a și instalat la conac și o făcea pe stăpânul. Îi *împușca* cucoanei niște bătute cu strigături, de se auzea în tot satul și-i scotea mereu ochii că nu a fost cinstită.

Într-o seară, amândoi, el și cucoana, l-au atras pe învățătorăș la conac și l-au omorât. Pe urmă, noaptea, l-au târât până la *fântâna seacă*.

– Am mai auzit vorbindu-se de fântâna seacă. Ce e cu locul ăsta? am întrebat.

– Fântâna seacă era o groapă adâncă, pe pământul care era al unuia Neagu. Neagu ăsta a rămas cunoscut pînă în ziua de azi, numa' fi'n'că a vrut să facă o fântână în plin câmp și oamenii tocmiți de el au tot săpat, dar nu au dat de



apă și au renunțat. Acolo erau aruncate pe urmă animalele moarte din sat și se zicea că și oameni care dispăreau. După colectivizare, *ăștia* au scos mortăciunile de acolo – nu a mai contat că erau oameni sau animale – și le-au dus departe, la un crematoriu și groapa au astupat-o de nu se mai știe *exact* unde a fost.

După ce l-au dus pe mort acolo, Olivia a încărunțit pe loc și *a dat în nebuneală*. De atunci, umbla ca o arătare prin porumburi, prin vii și prin pădure, urla și juca de parcă era una din cele trei iele, de se speria lumea de ea. Nu a știut nimeni când a murit, da' și acum, câteodată, când bate vântul, de la conac se aude un *văietat*. Cred că e nebuna, care bântuie conacul și-i sperie pe tovarășii de acolo.

– Care tovarăși, moș Vlad?, am întrebat surprins, crezând că moșul s-a îmbătat și vorbea în dodii.

– Conacul mai este și acum, domnule dragă, mă lămuri el. Când au ajuns comuniștii la putere, curtea și toate acareturile le-a luat statul și a făcut acolo *un gheaseu*. După colectivizare, în conac au făcut sediul *gospodăriei colective*.

Moșul scoase din nou tabacherea din buzunarul flanelei, o deschise, luă o țigară, îi rupse filtrul, o aprinse, pufăi, trase două fumuri din ea și o scuipă pe jos, exclamând cu ciudă:

– Astea-s țigări, domnule? Nu simți nimic din ele! Mă scuzi un pic, mă duc să-mi aduc de-ale mele.

Se întoarse cu o țigară groasă ca un trabuc, făcută din *tăieței* de tutun și margine de ziar. După ce și-a aprins-o și a pufăit o dată, țigara a făcut flacără, arzând aproape pe jumătate. Moșul turnă în pahare, îl luă pe al său, îl ciocni de al meu și-l dădu peste cap. Scoase alt „hea!“, așteptă să-mi beau și eu „porția“ și se arătă dornic să reia firul povestirii:

– Unde zici că am rămas?

– Spuneai de Olivia, că-i speria pe tovarășii de la sediul *ceapeului*...

– După aia au dispărut amândoi, ea și negustorul ei, și nimeni n-a mai aflat de soarta lor decât după mulți ani. Pe ea cică ar fi găsit-o niște mocani moartă într-o casă dintr-o pădure tocma' de la poalele muntelui, iar el a fost încarcerat, dar pe urmă, nu știe nimeni de ce, a fost achitat.

Negustorul ăsta – s-a aflat pe urmă de el, că vorbea toată lumea – cică ar fi fost mare podoabă la viața lui. Îl dăduse tat'su la carte pînă în Franța și lui numa' la carte nu i-a stat capul. S-a lăsat de carte și s-a oploșit pe lângă o boieroaică de p-acolo, una care-i putea fi mamă. Cică aia îl ținea ca pe palme și voia să se mărite cu el. Dar, pesemne de prea mult bine ce căzuse peste capul lui, tânărul pezevenghi s-a apucat de prostii. S-a legat de amanta unui ofițer și, dacă nu fugea din Franța, acolo îi putrezeau oasele. A lăsat și babă și însurătoare și tot și a venit în țară, dar nu la tat'su, că ăla nu-l mai primea, ci la Buzău. Acolo l-a cunoscut pe Ianachis.



După ce i-au dat drumul de la *țuhaus*, negustorul n-a mai avut norocul să trăiască, fin'că ofițerul venise taman din Franța, *iexpre* să-l caute pe el. Din oameni în oameni, din vorbă în vorbă, ăla a dat de el, i-a împlântat un pumnal în inimă și *s-a predat*. Cam asta-i povestea cu Olivia și ibovnicul ei – așa am cumpărat-o, așa ți-o vând, încheie moș Vlad și mai turnă în pahare.

– Moș Vlade, zisei, aș avea câteva întrebări.

– Zi-i, taică. Dacă știu răspunde, ți-oi răspunde bucuros.

– Știi cumva cum îl chema pe negustor?

Moșul stătu un pic pe gânduri și ridică din umeri.

– Mă taică, un nume o fi avut el, da' iacă, nu știu cum l-a chemat.

– Dar nici pe prietenul Oliviei nu știi cum îl chema?

– Pe învățător? Da, pe ăsta îl chema Gheorghe.

– Și copilul Oliviei era fată sau băiat și cum se numea?

– Iaca, nu știu precis ce nume avea, știam, dar am uitat. Era fată.

– Poate Luiza? întrebai, sperând să-i stimulez memoria bătrânului.

După ce se gândi iar, păru să-și amintească:

– Ba nu, parcă altfel... Eee... liza!?... Da, da, Eliza!

– Bunicul matale, care cunoștea bine ce era la curtea boierului...

– Ba a cucoanei, mă corectă el.

– Mă rog, a cucoanei sau a cui a fost stăpânul după moartea ei...

– Toată moșia a luat-o statul și o mănăstire.

– Pe bunicul matale îl chema Ionică și...

– Tata mare era la grajdurile de cai, și *se chema* Ioniță, nu Ionică.

– Și cei doi bărbați, învățătorul și negustorul, semănau unul cu altul într-atât încât puteau să fie confundați? Nu cumva, când a murit unul din ei, a fost confundat cu celălalt?

Moșul mă privi, mângâindu-și mustățile mari.

– Matale ai mai auzit povestea asta undeva și poate cine ți-a spus-o a spus și el după cum o fi auzit-o. Da' tata-mare i-a cunoscut bine pe boier, pe Olivia și pe învățător și nu țin minte să fi spus vreodată ceva de asemănarea ălor doi. Hai să mai trăim, zise și ridică paharul.

– Noroc bun să dea Dumnezeu, moș Vlade. Mai am să te întreb ceva și pe urmă plec și eu.

După ce făcu din nou „hea!“ și puse paharul jos, moșul, care începuse a se cherscheli, se ridică și-mi zise:

–Mă scuzi un pic, mă duc până într-un loc.

Povestea bătrânului semăna mult cu cea din visul lui Laurențiu, dar avea și deosebiri. Că povestea s-a petrecut a avea, este neîndoielnic, dar care să fi fost adevăratul ei final? Până la urmă, cine a fost omorât, Victor sau Gheorghe? Care din ei era, în vis, Laurențiu?



După ce moșul a revenit, cu nasturii de la pantaloni încheiați anapoda și cu țigara lui, făcută din tăieței de tutun și margine de ziar, în colțul gurii și s-a așezat, l-am întrebat:

– Matale spui că erai copil când ai auzit povestea. Ai mai prins în viață pe cineva dintre cei de atunci?

– Da, pe Ilinca, fata cu care trebuia să se însoare învățătorul. Am văzut-o o singură dată, când a venit în sat și a stat câteva zile pe la neamuri. Frumoasă femeie, domnule! Era bătrână tare, da' tot frumoasă!

– Și Ilinca asta a avut copii?

Fu rândul moșului să creadă că am luat-o razna:

– Hă! Cum să aibă copii, domnule, dacă *era măicuță*?

Am rămas fără de glas. Oare va trebui să mă opresc aici cu căutările? Laurențiu ar fi trebuit să vină și el cu mine, nu să arunce piatra în baltă ca nebunu' și eu, pe post de „înțelept“, să mă lupt să o scot. Pe undeva însă îl înțeleg, el vrea să scape odată de povestea asta și să intre în rând cu lumea. Mai rămâne să găsesc și pe altcineva care să-mi spună ceva, fie și chiar să-mi spună din nou povestea lui moș Vlad Ursu.

I-am mulțumit bătrânului de tratație și pentru poveste și, după ce i-am promis că de Crăciun voi veni cu soția și cu fetița să-l colind, l-am mai sâcâit cu o întrebare:

– Cine crezi matale că mi-ar putea spune încă o dată această poveste? Poate ar ști ceva în plus.

– Era o femeie, la capătul satului, dar e plecată la băiatul ei, la Câmpina. I-a vândut coșmelia și a luat-o cu el, să o caute pe la doctori. Ea ți-ar spune și mai multe, că are op'ze' și șapte pe op'ze' și opt de ani și i-a prins pe mai mulți de atunci în viață. Dar să știi, pe cucoană și pe ălalți nu i-a prins nici ea.

După ce am făcut rost de adresa bătrânei și de numărul de telefon al fiului ei, de la o femeie care îi fusese vecină, am plecat spre Câmpina.



Ion IONESCU-BUCOVU

Data nașterii: 15 ianuarie 1938

Locul nașterii: Com. Râca, județul Argeș

Studii: Școala pedagogică; Institutul pedagogic de 3 ani; Universitatea București, Facultatea de Filologie

Lucrări de specialitate:

„Dezvoltarea vocabularului la elevi”, lucrare coordonată de prof. Grigore Brâncuș și acad. Eugen Simion;



„Realitate și ficțiune în romanul *Moromeții*”, lucrare coordonată de prof. Ion Rotaru și Alexandru Piru.

Lucrări literare: *Priveghiul* – roman; *Izvorul fericirii* – roman; *Fiasco* – roman; *Martirii lui Ero* s- roman; *Aripa visului* - poezii; *Cutia cu amintiri* – poezii.

Martirii lui Eros (fragment de roman)

1.

Eminescu veni de la Universitate cu capul ticsit de filozofie, voia să se odihnească, să se închidă în cameră și să zacă câteva zile; îl obosise totul-totul în această zi de sfârșit de iarnă capricioasă.

Gazda, mam'zel Greta, femeia cea scundă și nesuferită, bătea la ușă de câteva ori și, deși nu-i răspundea nimeni, intra ușor, ca nu cumva să-l trezească pe domnul student care se odihnea sau citea; privea prin cameră să-l vadă și apoi se apropia de el tip-til ca nu cumva să-l deranjeze, șoptindu-i ușor:

— E voie, domnule Eminescu?

Răspunsul poetului nu venea din prima clipă, adesea femeia îi repeta întrebarea și rămânea în spatele lui minute în șir, așteptând încuviințarea.

— Pot să mătur, domnule Eminescu?

Acum, contrar obiceiului, imediat ce intră, se repezi la el ,fără unealta ei zilnică, lăsând pe ușă un gol mare de aer rece, parfumat, și-l zgâlțâi de câteva ori:

— Domnule Eminescu, domnule Eminescu...

Mihai, buimac, nu deschise ochii bine, că femeia începu să-i turuie:

— ...v-a căutat o doamnă, era o femeie distinsă, nu ca fetele astea cu care vă zbunguiți voi, studenții...

— Ce doamnă?- sări Eminescu- intrigat că-l trezise din somnul lui adânc.

— O doamnă tânără, desenă ea cu mâna prin aer chipul femeii, zicea că e din Iași, din Moldavia dumitale...

— Din Iași? Cine să mă caute pe mine din Iași? Îți arde de glume, mam'zel Greta! Eu n-am pe nimeni în Iași care să mă caute la ora asta!

— Ai, n-ai, doamna așa mi-a spus, că-i din Iași și că s-o așteptați diseară la opt când va reveni. Dar asta înseamnă ca să mă apuc eu de șmotru că la dumneata în camera parcă-i galantar, ai întins cărțile și foile astea cu furca prin toată casa.

— Știi ce, dacă vine, să-i spui că nu-s acasă!

— Nu zău? - puse femeia amândouă mâinile în șolduri - faci mofturi, domnule Eminescu, eu să fiu în locul dumitale aș tace chitic, Să-ți cadă o damă

pruna pe colac și să faci mofturi... Asemenea marfă nu-i de toată ziua, îi făcu femeia cu ochiul, cum să-i spun eu că băiatul nu-i acasă când m-a rugat atât de frumos...

Și mam'zel Gretta trânti ușa, lăsându-l pe Eminescu cu ochii după hârtiile care-și luaseră zborul de pe masă și se împrăștiaseră peste tot.

Poetul făcu inventarul tuturor damelor pe care le cunoștea și nu-și aminti de vreo damă din Iași. „O damă din Iași? ...tui nemu nevoii, de dame stau eu acum, când examenele-mi bat la ușă?” Doar rărise vizitele artistei de la Burgtheater ca să se apuce de învățătură. Nu trebuia să-i arate bătrânului, care-l culesese de pe drumuri și-l adusese aici, și mai ales domnului Maiorescu, ca este în stare să ia și el o patalama la mână? Acum se apucase cu râvnă de treabă, citea zile și nopți în pat, cu hârtie și creion în mână și făcea însemnări. În răstimpuri, mintea-i fugea aiurea, răscolea prin terfeloagele lui, își nota câte un vers sau câte o rimă, prinse din zbor, le sucea, le potrivea și nu se lăsa până nu-i veneau lui la socoteală. În astfel de clipe, își trăgea spirtiera lână el, o aprindea și-și pregătea o cafea tare, aprindea o țigară, se-așeza turcește în mijlocul camerei și își sorbea cafeaua în liniște. Cărțile și caietele se răspândeau prin toată casa, patul rămânea zile întregi cu așternuturile neridicate, fumul gros de țigară umplea camera și aerul începea să lânzezească în mirosuri închise. Adesea, uita de zi și noapte, prelungindu-și lecturile până cădea istovit, făcea totul grăbit, cu o febră diabolică, de parcă i-ar fi scăpat clipele printre degete, mânat de un instinct propriu, maniacal.

Se sculă de pe pat, privi camera, dezordinea era într-adevăr universală și n-avea chef de oaspeți. Dar dacă era vreo rudă de-a lui, trimisă de familie cu vreun răvași sau cu ceva pițule? Privi pe fereastră, lumina primăverii inundase parcă orașul, pomii înmuguriseră, păsărelele vesele ciripeau prin castanii cei bătrâni din fața casei. Pentru a o lăsa pe Mam'zel Gretta să facă curățenie, Mihai hotărî să dea o fugă prin oraș. Mergând pe stradă, îi veniră în minte primele lui amintiri despre Viena, când venise să se înscrie la Universitate. Coborâse zgribulit scările Universității și plecase spre proaspăta gazdă din Alsergrund, vizitase amfiteatrele, sălile de curs, bibliotecile, asistase și la un curs de metafizică aristotelică cu profesorul Theodor Vogt și era entuziasmat. Încă îi mai stăruia în cap întrebarea secretarului: „Denumirea școlii în care studentul urmase ultimul trimestru?” „Școală particulară în București!” „Sunteți cumva neamț?” „Nu, domnule, sunt român, am certificatul de calicie-n buzunar!” Și, dând să scoată legitimația, îi căzură jos fotografiile făcute proaspăt la Praga. Le adună de pe jos și le privi, răsă când o văzu pe Aglăița stând țeapănă lângă maică-sa, cu rochia ei până-n pământ, ca o statuie. Îl privi și pe Gheorghieș care stătea lângă feciorașul lui drag, Matei, cu figura lui de cântăreț de operetă.

„Ești mulțumit, tată, închegă el un dialog imaginar cu bătrânul, acum dormi bine că-l știi pe Mihai student!”



Gheorghieș devenise tandru, el cu figura lui închisă, posacă, când o luase pe Ralu de braț în Piața Sfântului Viaceslav: „Hai, dragă, să facem și noi o fotografie la Jan că nu se știe zilele omului...” „Dacă zici tu...”, îi răspunsese Raluca cu ochii pe Mihai... Dulcea lui mamă... îmbătrânise... Acum i se făcuse dor de Ipotești...

Trezit din acest excurs în trecut de un strigăt cunoscut, Mihai tresări și se uită în urmă.

— Emineee!

„Ăsta e pur și simplu vită-ncălțată, de unde vine el acum?”

— Trăiască națiaaaa!- strigă tânărul cu un entuziasm fără margini.

— Sus cu eaaa!- îi răspunse poetul.

Era Theodor Ștefanelli, prietenul lui, cu care nu se mai văzuse pe la cursuri de luni de zile.

— Crailiceală de zile mari, Emine, am primit pițule de-acasă și m-am distrat cu Maria!

— Și mie de ce nu mi-ai spus?

— Păi, mai aveai tu urechi pentru mine? Ți băgaseră ăia gărgăunii filozofiei în cap... Rămăsesei cu gura căscată la Sigismund Barakh Rappaport și la uscatul acela de Zimmerman care-ți cântau despre Schopenhauer al tău.

O luară pe Marokanergrasse și se treziră la „Zu den Tauben”.

— Intrăm să bem ceva, are băiatul bani! - îl invită Ștefanelli.

În ușă îi întâmpină tata Will, care-i salută ceremonios și-i invită la masă.

— Friptură și vinul casei! - comandă Ștefanelli.

— Lacrima Cristi! - preciză Eminescu.

Câtva timp tăcură, mâncară și băură.

Mihai privi pe geam. Se lăsase seara, razele soarelui încă mai agonizau, dar roata astrală trecuse undeva peste dealurile din apropiere. Viena căpătase culori de opal, orașul înviase, tinerii se plimbau pe străzi, seara se lăsase cu miros de lăcrimioare, trăsurile treceau în sus și-n jos...

— Se-apropie opt, Fane, eu trebuie să plec!

— De ce, domnule?- îl întrebă Ștefanelli.

— M-așteaptă o damă de la Iași!

— Și cine-i dama?

— Păi, acesta e misterul, papugiule, că nici eu nu știu! Am plecat, trăiască națiaaaa!

— Sus cu eaaa! - rămase Ștefanelli cu paharul ridicat, urmându-l cu privirea pe fugarul care-o zbughise pe ușă.

*

Ajunse acasă în amurg. Mam'zel Gretta, cu simțul ei prusac, făcuse o curățenie de zile mari, măturase, ștersese praful, îi ordonase cărțile și manuscrisele pe masă.

— O fi cameră de burlac, se lăuda femeia, dar trebuie să arate civilizată, căci duduia care te vizitează, de mine râde, nu de dumneata!

Eminescu zâmbi, la urma urmei îi plăcu și lui ordinea, numai că-i amestecase cărțile și caietele, fără să-l întrebe. Vinul îl muiase și-l prinsese oboseala, voia să se odihnească un pic până vine duduia și se trânti pe marginea patului. Adormi repede cu chipul unei foste prietene sub pleoape. Visă că era cu Eliza la plimbare prin pădurea Grizlingului, acolo era un teatru în aer liber, se juca Electra, lume multă, tineri studenți și fete din oraș, care priveau cu sufletul la gură desfășurarea piesei. Eroina, în toată măreția ei, își depăna diatribele față de mama ei, Clitemnestra, în lamentările corului. Coriștii erau îmbrăcați în pelerine negre, se plimbau cu mari torțe în mână și declamau tragicele lor previziuni...

Apoi, în vis se schimbă planurile. Electra era Eliza, fugise de lângă poet și striga cu disperare iubitul, pe un oarecare Walter. Era îmbrăcată într-o rochie albă, transparentă, ca balerinele de la Teatrul Mic, formele marmoreene ale corpului se ghiceau prin faldurile rochiei... Fata îngenunchiase între coriști și

cânta un cântec de jale... Ce voce, ce grație, ce talent de declamație pe fondul unei muzici de Chopin! Poetul îngenunchiase în fața ei și o ruga să-l asculte... Aici firul visului se întrerupe de glasul pițigăiat al lui mam'zel Gretta, disperată de indolența poetului care dormea în loc să-și aștepte oaspetele.

— Domnule Eminescu, dumneata dormi și duduia a sosit!

— Care duduie? - se trezi el buimac din visul lui.

— Duduia de la Iași!

Își aminti într-adevăr de ora opt și se sculă repede, frecându-se la ochi. N-apucă să deschidă ochii bine că ușa se crăpă și în cameră intră o tânără femeie frumoasă, parcă ruptă din visele lui.

— Văiii, domnule Eminescu, scuză-mă, credeam că ți-a spus gazda că te-am căutat!

Era un glas de soprană, muzical, cald, tremolat, și o femeie straniu de frumoasă, un înger din fantasmele lui. Avea o față șatenă, părul blond, rebel, cu bucle aurii, bogate, care-i jucau pe frunte și pe lobii urechilor; gura mică, senzuală, cu obrajii proeminenți îmbujorați, ochi mari, albaștri, de un albastru cristalin, cu priviri ce scânteiau... Pe spate purta o mantie albastră, care o aureola și-o făcea un personaj misterios de roman, o nimfă...

Unde mai văzuse el această ființă? Unde i se mai arătase lui acest chip de femeie? Poate-n visele lui, în bolnavele lui vise, pline de închipuiri...

Gândul îi fugi aiurea la Iași și la Putna; anul trecut fusese la Iași și dăduse și pe la prietenul său, Miron Pompiliu, care-l luase într-o vizită la rectorul



universității, Ștefan Micle. Atunci Miron îl recomandase rectorului: „Dumnealui e student la Viena, autorul «Venerei și Madonei», fostul elev al lui Pumnul!” Acolo văzuse el pentru prima dată acest chip de înger, cânta la pian în hol, „Patimile după Ioan” de Bach. „Cine este duduia?” –întrebase poetul curios pe Miron. „Soția rectorului...”- îi făcuse Miron șmecherește cu ochiul și tăcuseră.

A doua oară, o zărise la Putna cu ocazia serbării lui Ștefan cel Sfânt. Își amintea ca azi: de undeva, din bătrânii codri ai lui Dragoș, răsunase un corn prelung ca o chemare din alt timp, soarele scăpătase, se lăsase seara cu miresmele ei peste toată Valea Putnei și jos, în fața Mănăstirii, se încinsese o horă mare, în care se prinseseră fete și flăcăi în frumoase costume naționale din toate ținuturile locuite de români. Cântau vestiții lăutari ai Sucevei, era veselie peste tot, de la moșneag și până la țâncii care se hărjoneau pe lângă maicile lor.

Deodată, încep să bată clopotele Mănăstirii vestind venirea delegației Iașului, sosiseră în rădvane domnul Kogălniceanu, primarul Cerchez, poetul Alecsandri și alți mari oameni care salutau ceremonios adunarea. Din ultimul rădvăan coboară această ființă cu rectorul, Ștefan Micle; acum o recunosc, era îmbrăcată cu aceeași manta albastră, având pe cap o broboadă cu ciucuraș, care-o făcea să semene cu țărâncuțele din pânzele lui Grigorescu.

Pentru moment, Eminescu nu știe ce să facă și ce să creadă, era parcă continuarea visului din pădurea Grinzlingului, acea Electră care-i întindea mâinile sau femeia de gheață, acea Ondină din întunecatul Nord și de ce nu Venera coborâtă din pânzele lui Rafael pe care-o cântase în ultima poezie.

Eminescu i-a luat mâna în mâna lui, i-a ridicat-o și i-a sărutat vârful degetelor:

— Veronica Micle! - s-a recomandat ea scurt și i-a zâmbit.

Acum bănuiala devenise certitudine, era ea, cea de atunci, figura care-i populase gândurile în împrejurările grele, prin care trecuse astă iarnă, cea visată de el, care-i mângâiasse capul lui bolnav atunci când îl duruse, ființa cântată în „Venere și Madonă”

Fără să-și desprindă mâna din mâna ei, cu o tandrețe deosebită, se recomandă:

— Mihai Eminescu!

Și după câteva clipe reluă:

— ...scuzați-mi nepolitețetea, doamnă, dar nu știu cu ce să încep... mă aflu sub emoțiile unui miracol, vă rog să luați loc...

Îi prinse mantoul și-l agăță în cuier, Veronica îi zâmbi și-i șopti, după ce făcu un ocol cu privirea prin cameră:

— Așa mi te închipuiam, un faun singuratic!

Voce de catifea, tremolată, clopoțel de bronz, dulci cuvinte cântate.

— ... ți-am citit „Veneră și Madonă” și-am rămas cu nostalgia după absolut, Iașul tot e înnebunit, Miron Pompiliu mi-a vorbit ore în șir despre tine, Jaques mi-a întregit portretul tău și, să fiu sinceră, i-am furat fotografia pe care i-



o făcusei cadou și-o țin sub pernă ca fetele de la pension talismanul vieții lor... Și știi de ce? Pentru că-mi place poezia ta, domnule Eminescu! Și acum am vrut să te cunosc personal...

— Eu sunt, doamnă, în carne și oase! Dar nu merit atâtea laude... După o pauză: vorbești-mi mai bine despre Iașul nostru, despre Miron, despre Jaques, despre „Junimea”... Tare mi-i dor de ei...

— Iașul nostru, glumi tânăra femeie, de când s-au mutat boierii la București, e monoton și pustiu. Doar întâlnirile Junimii și seratele mele ne mai încălzesc inimile. La ultima întâlnire s-a vorbit mult despre dumneata, ai talent, ești invidiat...

— Mulțumesc pentru compliment, dar numai talentul nu-i de ajuns. La baza brumei de talent, care mi-a dat-o Dumnezeu, stă o muncă sisifică: poezia e șlefuire până la luciri celeste...

— Știi că ai dreptate. Mi-am încercat și eu condeiul în ale poeziei, dar...

Veronica nu mai continuă, își aduse aminte pentru ce venise și-i zise stingheră:

- Ne-am luat cu vorba și nu ți-am spus scopul vizitei mele. De fapt, Miron, auzind că vin la Viena, mi-a dat sugestia. Am venit aici să consult niște doctori și Miron mi-a zis: „Ia, caută-l tu pe Eminescu, cu el n-ai să pierzi timpul degeaba.” Vreau, domnule Eminescu, cât voi sta aici, să cunosc orașul, să vizitez muzeele, teatrul, concertele, parcurile și tot ce are Viena frumos...

Propunerea căzuse direct, fără ocolișuri, și Mihai nu ezită să-i răspundă:

— Cum o să refuz eu o frumoasă moldoveancă ca dumneavoastră!

— Pardon, ardeleancă...

Dacă-i așa, cum o să las eu o frumoasă ardeleancă singură în inima Imperiului Cezaro-Crăiesc? Tare mi-e teamă că v-ar fura cineva...

— Pe mine n-are cine să mă mai fure! mai avu ea timp să răspundă, după care intră voluminoasa mam'zel Greta cu o tavă în mână pe care era samovarul cu cafea; se învolănase și se înzorzonase să pară și ea o doamnă a Vienei și, mai ales, să nu-l facă de răs pe domnul student.

— Da', frumoasă mai e duduița, își legăna ea șoldurile doldora de volane cu ochii pe Veronica, vă rugăm să serviți o cafea, după atâta drum, îi invită ea, punând samovarul cu cele două ceșcuțe pe masă și făcându-se nevăzută.

Se lăsă apoi tăcerea cafelei; grația gesturilor cu care Veronica își bea cafeaua păru pentru Eminescu ruptă dintr-un studiu de balet. Cu mânuțele ei fine, sorbea din cafea cu o eleganță rar întâlnită.

Stingherită, Veronica deschise vorba:

— N-aș vrea să vă fiu o povară tocmai acum, în preajma examenelor...

— O dulce povară, da, doamnă...

Privi prin cameră și puse ochii pe un maldăr de cărți:

— Dumneta trăiești aici în lumea cărților, nu mai ai timp și de lumea muritorilor de rând...

— Timpul, când e vorba de doamna Micle, nu mai contează... Cu ce ocazie pe la Viena? îi puse Eminescu întrebarea.

— Am venit să consult niște doctori.

— Stați mult?

— Depinde de tratament, poate o lună, două...

— Viena e mare, doamnă! Într-o lună de-abia îi simțiți pulsul... Și câteva luni sunt puține... Pentru a pătrunde în tainele orașului îți trebuie ani...

Stingherită, Veronica se ridică să plece, întârziase prea mult și o aștepta soțul la Pensiunea Lowenbach.

— Eu mă grăbesc să plec, mă așteaptă soțul... doamna Lowenbach mi-a spus că sunteți vechi cunoștințe de când ați stat în gazdă la ea. Așa că puteți să-mi întoarceți o vizită...

— Cu mare plăcere, doamnă...

Ieșiră afară.

Peste Viena se lăsase perdeaua de peruzea a nopții, plutea parcă prin aerul primăvărat al serii valsul atât de drag tuturor, Dunărea albastră, al lui Straus, adus de curenții marelui fluviu care-și spărga valurile de malul din apropiere; luna cu nămeții ei de lumină aurie se juca straniu printre crengile copacilor, proaspăt înfrunziți, urcând pe cărările de mătase ale cerului.

Câtva timp merseră alături în tăcere, fiecare cu gândurile lui... Și câte gânduri nu veniseră nechemate peste sufletele lor. Numai mâinile li se împreunaseră discret, transmițând unul altuia acea căldură ce ți-o dau fiorii primei mari dragoste.

La despărțire, Eminescu îi sărută mâna. Atingerea mâinii ei îi arse buzele; când venise, mâinile ei erau ca gheața, ce alchimie se petrecuse în corpul ei că la plecare ardeau. Iar el, la despărțire, simți acel fior pe care-l ai după ce te vizitează ielele, noaptea, prin poienile blestamate din pădure.

— Noapte bună, domnule Eminescu!

— Noapte bună, doamnă!

„Te sărut pământ al primăverii, noapte a vieții mele care mi-ai adus idolul mult visat... Plouă cu stele, plouă cu lună, plouă cu miros de liliac, plouă cu îngeri... Se aude muzica astrelor în mari depărtări, cad și se ridică luceferi, horesc ielele în poieni de vis, greierii țârâie încet... Fericirea în această seară a venit sub nume de floare și ea se numește Veronica...”

2.

Urma parcă un ritual, întâi își puse mantoul în cuier, apoi își trase ciorapii, rochia, și rămase aproape goală în oglindă. Se privi și se roși și ea de goliciunea ei; se iubea ca Narcis pe sine când descoperi totuși cât de frumoasă este. Visa ca o nebună cu ochii deschiși că era în lavabourile cine știe cărui teatru din cine știe



ce oraș occidental... Se văzu pe scenă la Iași, juca Violeta din Traviata, își căută o rochie albă din cufăr, ca cea de atunci, și se îmbracă cu ea. Atunci glasul ei fermecase sala, în final directorul trupei italiene îi oferise două sute de lire pe seară într-un lung turneu prin lumea Orientului și Occidentului. Poate că, dacă accepta, ajungea departe... Cu ochii în oglindă, își ridică părul și îl strânse coc. Nu, o maturiza acel coc! Îi sta tot mai bine cu părul revărsat pe coapse. Aruncă și rochia aceea albă, care-i aducea aminte de clipele când o priviseră toți cu ironie și răutate la brațul lui Ștefan Micle. Își luă din cufăr altă rochie, o rochie albastră, de un albastru-deschis, culoarea cerului de vară, cea mai dragă rochie a ei și o trase peste cap; mătășurile

alunecară lin peste pielea ei rozalie. Acum era ca o regină, îi stătea așa de bine cu ea, își puse și o ghirlandă bătută-n safire și topaze pe frunte... Doamneee, ce frumoasă era, cum strălucea: ar fi ieșit îmbrăcată așa și ar fi luat-o la fugă pe străzile Vienei, așa desculță cum era și s-ar fi dus la Mihai și i-ar fi zis: iată-mă, Mihai, asta sunt...

Apoi, iar îi apără în față maică-sa cu tânguierile ei, că nu, că trebuie să-l ia pe Micle, că pierde partida, că frumusețea și tinerețea trec, se duc; viața de artistă e mereu în bataia vântului, văzuse ea multe la viața ei, câte artiste nu se rataseră și se ramoliseră cu timpul... așa e viața făcută, din mai multe căderi decât urcușuri. Și iar îi venea ca un laitmotiv acea întrebare pe care i-o pusese de mii de ori: de ce, mamă, m-ai căsătorit așa de mică? ... trebuia să mă lași să-mi trăiesc și eu viața ca toate fetele... Și iar același răspuns: dacă nu te căsătoreai cu Ștefan, acum erai o anonimă din Iași, poate ca mine, le spălai rufele lor, așa e când e omul sărac, trebuie să renunțe la ceva, las-o-ncolo de dragoste că vine și trece ca o apă... Nu, mamă, dragostea nu vine și trece ca o apă, dragostea e ceva înălțător, divin, care te înlănțuie cu puterea ei toată viața... Ah, domnule Mihai, cum de nu te-am cunoscut eu altădată că fugeam ca doi nebuni în lume, ca rătăciții, ca ră-tă-ci-ții pe pământ, ca Paul și Virginia...

Vai, cât de ridicolă putea să fie, să se maimuțarească în oglindă ca fetele de la pension!

Privi camera, era liniște, soțul, acel bătrânel simpatic și cuminte, se-auzea respirând, dormea adânc, fără vise. Se dezbracă și ea repede și-și luă un capot pe ea. Cât de caraghioasă putea să fie! Își aminti de eroina unei cărți de duzină citită de curând, care fantaza noaptea lângă soțul ei, se visa regină, amantă, iubită, eroină de legendă și nu mai știa ce și, când se scula dimineata, lua totul de la capăt, proza amară a zilei, cu mâncare, copii, măturat, scuturat, se blestema și-și blestema părinții, bunicii și străbunicii care i-au mai dat viață. Până unde poate ajunge ridicolul... Își aminti apoi că Ștefan trebuie să plece a doua zi și nu cumpărase nimic pentru fetițele ei. Oare ce-or fi făcând ele acum? Dorm ca niște îngerași, sărmanele, le lăsase cu maică-sa; plânseseră o zi întreagă să le ia și pe



ele la Viena, le potolise însă cu promisiuni că le va aduce cele mai frumoase jucării din oraș.

Și, băgându-se ca o intrusă lângă soț în plapumă, adormi cu figura lui Mihai sub pleoape, printre șirul de lacrimi care-i inundaseră deodată fața. Mihai semăna perfect cu portretul lui pe care-l luase de la Jaques, acel frumos efeb pe care-l visase ea și-l dorise să vină s-o fure, s-o ducă-n ținuturi fermecate...

În acea noapte n-a visat nimic, era prea obosită să mai poată visa, o cuprinsese o oboseală plăcută, stenică, care-o pusese jos ca pe un copil și-o plimbase prin raiul somnului dulce. Se trezise dimineața cu câteva raze jucăușe cu lumina lor orbitoare, care dăduseră năvală prin perdeaua transparentă, jucându-se pe fața ei și pe ochii ei somnoroși.

— Ce face Veronicuța?- o întrebă Micle care se sculase și-și aranja niște hârtii la masă.

— S-a trezit, domnule!- îi răspunse ea veselă.

— Înseamnă că-i prieste Viena!

— Am dormit ca o pruncă, Ștefane!

— Ai găsit pe acel student al lui Pumnul?

— Da!

— Și ce impresie ți-a făcut?

— Impresia pe care o ai când întâlnești un vis din copilărie: e tot numai poezie și naivitate...

— Să ai grijă că studenții-ăștia uită adesea buna cuviință când e vorba de femei...

— Vai, Ștefane, e așa de bine crescut, un bonjurist, aproape că m-a cunoscut de anul trecut când a venit cu Miron pe la noi.

Au plecat în oraș după cumpărături. Rectorul trebuia să plece în țară și se grăbea. Veronica l-a condus la gară și, după plecarea trenului, a rămas singură pe peron.

În sfârșit, respiră ușurată, singură la Viena! Era un vis de mult visat, voia să umble ca o nebună, să vadă, să citească, să se plimbe, să guste din nebuniile orașului, din arta lui, din viața lui, să admire oamenii, magazinele, teatrele, parcurile, împrejurimile...

Stătuse destul închisă ca într-o colivie în Iașul ei plin de lichele și de parveniți. Era ca o pasăre scăpată din această nenorocită de colivie, care zbura în primele raze ale primăverii...

A doua zi, dimineața, apăruse un soare dulce, cald, sclipitor care se ridica pe boltă printre câteva firișoare de nori. Pentru Veronica Ana Câmpeanu era o mare sărbătoare, i se împlinea un vis: se întâlnea cu Mihai Eminescu! La prima lor întâlnire simțise, văzuse, că poetul se îndrăgostise de ea și ce poate fi mai frumos pe pământ decât șoaptele dragostei; ea, care niciodată nu fusese îndrăgostită cu adevărat, acum simțea ceva nou, un fior pe care nu-l trăise niciodată...



Guy de Maupassant avea dreptate când spunea că inima are taine pe care nicio rațiune din lume nu i le poate pătrunde. Ce-i bogăția, gloria, puterea pe lângă dragoste? Nimic! Bogatul va avea pe altul și mai bogat, gloria este umbrită de altă glorie, puternicul e învins de altul și mai puternic; dragostea însă ne face egali cu zeii, ne dă acea fericire pe care n-o simte nici bogatul, nici gloriosul războinic, nici preaputernicul zilei...

3.

A doua zi Mihai se trezi buimac, se întreba și el dacă trăiește sau nu în altă lume, visase sau nu visase acea scenă a întâlnirii? Căci visele lui luau adesea conturul realității și realitatea se amesteca cu visul. Îi răpise această femeie somnul? Îl vizitase ea și azi noapte și-i pusese mâna pe fruntea lui, și-l mângâiase, și-l sărutase, făcând dragoste cu el? Căzuse ea în chip de înger la capul lui cu mantaua aceea albastră înfășurată ca-ntr-un giulgiu și-i pronunțase numele lui șoptit „Mihai”? Se risipise ea în ungherele camerei și rămăsese ca un spirit al fericirii să se joace cu somnul lui? „Amin, Doamne, căci întortocheate mai sunt căile tale!”

Privi ceasul, la prima vedere vru să-l spargă, i se păruse că stătuse timpul în loc, ascultând mai atent îi auzi secunde de cum îi băteau în creier ca niște enorme ciocane, amplificate de boala de astă iarnă, ce-l terorizase două săptămâni la pat... Ce spaime ancestrale-l urmăreau? Ce blestem din moși-strămoși se legase de el?

— Cum e, domnule student cu domnița de-aseară?- vâri mam'zel Gretta capul pe ușă.

Era tare satisfăcută că avusese dreptate și părerea ei nu dăduse greș.

— Cine era duduia?- mai insistă ea.

— Cine să fie?- făcu poetul pe indiferentul- o doamnă din Iași, soția rectorului Micle, a venit aici la tratament.

— Și ce voia de la mata?

— M-a rugat s-o însoțesc în voiajurile ei prin oraș, căci ea nu cunoaște Viena.

— Și matale, completă femeia, entuziasmată, crezi că o asemenea domniță, care vine tocmai de la Iași să caute un ghid în persoana dumitale, n-are nici-un interes? Te iubește, domnule student, am văzut-o eu cum te sorbea din ochi!

Eminescu nu-i mai răspunse ca să nu mai lungească vorba. Femeia plecă și poetul rămase singur în cameră. Privi iar la ceas. Parfumul Veronicăi încă mai plutea prin încăpere. Aștepta clipa revederii ca pe ceva sfânt. Se hotărî să se

îmbrăce. Își trase pe gât cămașa albă, luă pantalonii proaspăt călcați, își puse cravata nouă, mătase chinezească veritabilă, culoarea oului de rață, după care îmbracă sacoul. Apoi fugi la oglindă. Ce frumos era! O frumusețe demonică... Fața palidă, musculoasă, expresivă, fruntea senină și rece, părul rebel negru-strălucitor, buzele strâns lipite, ochii căprii-două lumini care ardeau ca un foc sub sprâncenele mari și stufoase. Era un satan frumos pe-a cărui frunte Dumnezeu scrisese geniul, un satan dumnezeesc... Își pieptănă chica, își îndreptă nodul cravatei, trecu cu mâna peste obrajii îmbujorați și se hotărî să plece. Își aminti că-i promisese lui Slavici, tânăra cătană imperială, că va veni la el la unitate să-i citească nuvela și trebuia să-i lase vorbă că nu poate. Trecu prin fața Universității și o salută: „, Stimată Alma Mater Rodolfina, astăzi te trădez! Mă cheamă dragostea în alta parte!”

Ajunse pe Hauptstrasse cam repede și sună. Îl întâmpină în ușă un bătrânel căruia îi atârna barba în neorânduială cu un glas ca un clopot dogit. Nu-l mai văzuse și nu-l cunoștea, deși stătuse și ei aici în gazdă. Din spatele omului apărură aceeași femeie grasă, pe care o cunoștea, cu mersul ei de rață, gâfâind ca o locomotivă:

— Intră-n casă, Papa! Iar o să te apuce frigurii primăverii. Bătrânul se retrase și rămase Muma Pădurii, masivă, păzind Porțile Raiului.

— Vaiii, domnule Eminescu, era să nu vă mai recunosc! Mi-a spus doamna Micle de dumneavoastră, dar doarme puicuța și mi-i ciudă s-o trezesc! Reveniți dumneavoastra mai târziu!

Era poruncă? „Muma Pădurii la Porțile Raiului să te ia dracu!”

— Am să revin, doamnă...

Strada și oamenii i se întorseseră pe dos. Dacă ar fi avut putere, s-ar fi repezit în fălcile bine clădite al doamnei Lovenbach și și-ar fi vărsat toată ura pe ea. Mihai profită de răstimp și-i cumpără un buchet de garoafe roșii. Se întoarse cam moftuz și gazda cătrănită îl aștepta la poartă:

— S-a supărat doamna Micle pe mine, a zis că de ce n-am sculat-o, trebuia să vă invit în casă. E supărată rău, parcă-i scoasă din minți!

Veronica îl aștepta. Se îmbrăcase în grabă, își pusese pe ea o rochie de seară, lungă, bleo; pe umăr o capă, iar pe cap o frumoasă pălărie albă, cumpărată recent de la Viena. Ce frumoasă era, sesiză poetul, ce plinuță, ce amabilă... Fața albă ca chihlimbarul, fruntea boltită și ochii de un albastru închis, rebeli și demonici. Părul ca o brumă aurie, gura dulce, nas fin și bărbie rotundă, ca femeile lui Giacomo Palma.

— Vaiii, domnule Eminescu, îmi pare rău, îți jur că nu dormeam, stăteam cu ochii deschiși și visam...

Eminescu tăcu și-i întinse garoafele roșii.

— Dar nu le merit!- sări Veronica, întinzând mâna după ele.

Ca să-și spele rușinea, doamna Lovenbach, veni cu două cafele în salon.



— Nu l-am mai văzut pe domnul student cam de mulțișor!- încercă ea să repare gafa.

— Dar nu știți că domnul Eminescu e și poet și l-am rugat să-mi fie călăuză prin oraș.

— Poetii știu să fie cele mai bune căluze...

— Florile trag la flori, doamna Micle, zise doamna Lovenbach, privind buchetul de garoafe din mâna Veronicăi.

Veronica toată radia de fericire, de bucurie, venea din interiorul ei sufletesc o lumină care o făcea zeităte, înger, Dumnezeu...

— Și ce v-ar interesa, doamnă, în acest oraș?- o întrebă Eminescu direct, dornic să-i cunoască pasiunile.

— Totul, domnule Eminescu... De la civilizația străzii până la cultură și artă...

— Domnule Mihai, se amestecă doamna Lovenbach, dacă doamnei Micle îi place pictura, s-o duceți la Galeriile Lichtenstein...

— Cum să nu-mi placă, sări Veronica.

— Și la Kuns-k-Historiches Muzeum! Avem acolo un Giorgione veritabil...- continua doamna Lovenbach, făcând pe atotștiutoarea.

— Și Rubens și Breugel, completă poetul. Dar pentru Galeriile de Artă am un bun prieten care face aici Belle-Arte și poate să ne fie mai de folos...

— Și-apoi Burtheaterul, Volkstheaterul, Opera Mare, Tempul lui Tezeu și, nu la urmă, serile Vienei cu muzicile ei, își da cu părerea doamna Lovenbach. Mai ales, acum, primavara, e totul numai poezie, doamna Micle... Offf, Doamne, Doamne, de ce nu mai sunt eu la vârsta dumată, se lamenta ea... Viena e mare, ani întregi îți trebuie s-o cunoști și, când ai cunoscut-o, nu-ți mai vine să mai pleci... Au venit la mine prințese rusoaiice și poloneze, care trăiau acolo la ele pe picior mare, unguroaice frumoase cu soți grofi, franțuzoaice și italiene cu un temperament focos, ducesse și femei din societăți înalte din toată lumea evropenească și, după ce au cunoscut Viena, au dat cu piciorul bogăției lor și-au rămas aici, măritându-se cu militari, artiști, scriitori...

— Ah, doamnă, pentru mine ar fi un gest nechibzuit, sunt căsătorită și am două copile...

Dar doamna Lovenbach nu auzi, toca întruna vorbele, fără ca să mai fie ascultată. Cei doi plecară și femeia se trezi vorbind pereților. Se scula repede și privi după ei. „Ah, Doamne, zise ea în gând, cât de fericiți trebuie să fie, bată-i norocul și doar ieri s-au văzut prima dată...

Pe trotuar nu se auzeau decât pașii lor rari, restul era tăcere. „Dragostea adevărată n-are nevoie de cuvinte, gândea Veronica, tăcerea spune totul și îmbracă-n veșmintele ei gândurile noastre de bucurie, care nu se pot exprima decât așa...”



— La ce vă gândiți, doamnă?- o întrebă Eminescu, spărgând tăcerea și privind-o drept în ochi.

Se lăsase amurgul brun peste oraș, întunecând mătasea zilei cu pânze de doliu, bătute-n argintul lunii; de departe se auzea acel susur molcom al Dunării peste care aluneca fluierul prelung al vreunui vapor rătăcit în noapte. Și ce de stele mai răsăriseră pe bolta albastră, pe Calea Laptelui în creștetul lor, și ce miresme îmbătătoare bătute de vântul primăverii veneau din pădurile bătrâne ale Grizlingului... Noapte de feerie...

— La ce mă gândeam?- sparse Veronica tăcerea. Mă gândeam și eu așa... bunăoară, matematicile lucrează cu cifre exacte; calculul meu, deși matematic, a depășit sfera cifrelor exacte... Dacă eu făceam acest drum la Viena și nu vă întâlneam? Sau mă gândeam cum va fi clipa când voi întâlni idolul meu care scrie asemenea poezii? Cum voi începe o conversație cu el? Eu sunt o femeie atât de simplă, dar câteodată mă complic atât de mult... Sunt o reflexivă, o proastă care visează cai verzi pe pereți, așa cum îmi zicea mama, îmi fac și îmi pun atâtea probleme... Și, iată, ce simplu a fost! Și în această splendidă seară eu nu știu cu ce să încep!

— Cu începutul!- glumi Eminescu.

— A fost odată ca niciodată o fată pe care o chema Veronica Ana Câmpeanu, o visătoare care venea din ținutul de basm al Năsăudului... Am plecat de-acolo de frica honvezilor care i-au pricinuit lui tata atâta rău prin faptul că se înrolase în oastea Iancului... Am trecut Pasul Dornelor în frumoasa voastră Moldovă. Am copilărit în Ținutul Neamțului, lângă Cetate și Ozana, lângă Agapia și Văratic, având drept strajă Ceahlăul și toți munții Moldovei... Apoi am plecat la Iași la Petrea Câmpeanu... Restul cred că-l bănuiești...

— Restul?- întrebă Eminescu. Care rest?

Iar tăcură și urcară pe un deal molcom prin împrejurimile Vienei. Și ce lună se ridicase pe cer, curată ca o sfântă, străjuită de mii de stele! Și adia vântul și foșneau plopilor și cântau-cântau apele Dunării. Ajunseră în dreptul Templului lui Tezeu, care strălucea în razele lunii ca un zid părăsit.

— Dar cine a fost Tezeu?- întrebă Veronica.

— Eroul Aticii. El a răpit-o pe Elena de la curtea lui Zeus. Au urmat apoi ani grei de război...

— Și Elena?

— Fiica lui Zeus, cea mai frumoasă dintre muritoare... A fost rapită de Tezeu, iar frații ei Castor și Pollux, o fură și o aduc acasă... Zeus o mărită cu Menelaus, dar vine Paris și o răpește și fuge cu ea la Troia...

— Ești o întreagă enciclopedie mitologică, domnule Eminescu! Nu întâmplător ți-ai început cariera poetică cu „Venere și Madonă”

— Da, Venera – simbolul frumuseții feminine și Madona, Maica Domnului cea sfântă cu înfățișarea ei blândă și pură...

— Tu pe care o preferi?- îl întrebă în glumă Veronica.



— Pe Elena! - răsese Eminescu. Este asemenea ție, cea mai frumoasă muritoare...

— Zăuu? Mă simt măgulită...

Mergeau alături unul de altul pe malurile bătrânului fluviu ca doi copii privind minunile cerului cu puzderia de stele și cu luna plină care pluteau pe oglinda apei. Voiau să treacă pe pod în partea cealaltă. Întreaga noapte cânta în sufletele lor, aprinsă de primii fiori ai dragostei. Eminescu rămăsese în urmă și o privea.

— De ce ai rămas în urmă, Mihai?- îi zisese pentru prima dată Mihai.

— Voiam să te privesc, tu ești Zâna Mirandoniz, frumoasa Nordului. Treci albă, dulce, mlădioasă, jună, abia călcând podul cel lung. Mi-e frică să nu zbori în noapte printre stelele de aur...

— Ce imaginație!- se mira Veronica. Știi ceva, și eu am încercat să scriu poezie, dar n-am harul tău...

— Eu îmi moi pana, doamnă, în marea de amar... Puținul har pe care mi l-a dat Dumnezeu, trebuie dublat cu o munca sisifică...

— Două epitețe: Mirandoniz și Elena... Imaginație de poet. Dacă eu sunt Elena, înseamnă că tu joci rolul lui Paris...

Tăcură. Veronica se duse cu gândul că un Menelaus, bătrân și urât îi urmărește din boscheți, îi pândește și se pune de-a curmezișul dragostei lor, lovindu-i cu buzdugane nevăzute. Se întristă.

Se așezară pe iarba verde și Mihai aruncă o piatră în apa limpede. Totul se sparse și se amestecă în oglinda apei: și lună, și stele, și pomi, și chipurile lor, totul, totul...

4.

„Dacă le-ai văzut pe toate și n-ai aflat ce-i frumusețea, înseamnă că n-ai ochi; iar dacă le-ai văzut, dar n-ai simțit puterea frumuseții, înseamnă că n-ai inimă” – spunea Schiller. Veronica văzuse totul la Viena și aflase și ce e frumusețea, frumusețea care încântă ochiul și bucură urechea, adică arta, arhitectura, pictura, sculptura, teatrul, poezia, muzica... Puterea frumuseții asupra sufletului ei o simțise prin ambasadorul Eminescu, care-o purtase peste tot orașul și-i modelase sufletul ei de aur, i-l sensibilizase... ceva însă era în neregulă...

Mihai, acest chip mefistofelic, care se strecurase picătură cu picătură în sufletul ei, era un Faun cu puteri magice. El fusese adevărata cură ce o înviorase din boala ei, el, care-i vindecase sufletul. Mai avea o săptămână de stat la Viena și Veronica fusese invitată la o serbare de doctorul ei curator. Fiica doctorului își serba logodna; frumoasa amfitrioană se căsătorise cu un prinț de Renania și acum se hotărâseră să se căsătorească. Veronica se gândi că singură nu se poate

duce, dar promise gazdelor că va veni însoțită de un compatriot, care este student aici și poet. La rugămințile ei, Eminescu reacționase ceva mai prudent, nu că n-ar fi fost încântat, dar se gândea la situația Veronicăi, care în văzul lumii se afișa cu un astfel de prieten, ea, care era femeie măritată. Mai ales că Ștefan Micle era prieten cu doctorul. De dragul femeii, Eminescu acceptase și acum amândoi se gândeau la tualete. Cu câteva zile înainte, Veronica, cu ultimele economii, trecu pe la Marele magazin de mode și-și alese o rochie pe gusturile ei, plăti patroana, rugând-o pe modistă să i-o ducă la Pensiunea Lovenbach.

La ora fixată Mihai, jucând rolul unui donjuan, apăru cu trăsura la fereastra Veronicăi, bătu de câteva ori în geam și femeia îi făcu semn că va coborî. Era fericită, atât de fericită, că uitase pe ce parte a ușii era clanța.

— Am sosit, domnul meu! - glumi femeia, dându-i mâna să urce în cupeu.

Castelul doctorului era undeva lângă Oberdoblîng, lângă pădurea veche, care-i străjuia aripile de vis. Era un mic Versailles cu o grădină tăiată geometric, cu flori alese după culori și anotimpuri, cu fântâni țâșnitoare, cu lacuri odihnitoare, toate amestecate cu sălbăticia de secole a pomilor crescuți anume să semene cu monștrii din poveste.

Poeților li se păsură că intrară într-un vis, un decor romantic, asemenea sufletelor lor. Ferestrele luminau feeric și de afară se-auzeau acordurile unei muzici dulci. Majordomul îi întâmpinase cu amabilități și le deschise ușa în marele salon. Sala, la intrarea lor, rămase înmărmurită. Perechea moldo-vlahă făcu o impresie frumoasă. Veronica își îmbrăcase acea superbă rochie lungă de culoarea cerului de vară senin, care-i scotea în relief un corp de păpușă, un mijloc subțire și-un bust cu rotunjimi nebănuite, cu rodiile sânilor răscoapte, din care ieșea, marmoreean, un gât roz-labiu cu un cap de femeie, la care nu știai ce să admiri mai mult, părul blond, care cădea în onduleuri până la mijloc, fața senină și proporționată, plină de lumini, aducând cu femeile lui Veroneze, ochii mari, albaștri, reflectând culoarea apelor adânci, cu gene mari și sprâncene arcuite simetric, cu obraji rumeniți de o roșeață discretă, cu zâmbetul dulce, care-i desfăcea dinții sidefii, puși în relief de buzele ei cărnoase. Eminescu, alături de Veronica, părea un cavaler întruchipat într-un efeb, un Paris antic; fizic și spirit, unite sub o figură glacială, nordică, cu ochii mici, doi aștri, arzând de o bolnavă curiozitate, o față lată, cu umerii obrazilor proeminenți de culoare șatenă, încadrată de un straniu păr negru, strâns la spate într-o chică ca un fahir oriental, corp athletic, bine legat, îmbrăcat ireproșabil, elegant până-n vârful pantofilor, întrecând până și pe prințisorii aulicei împărății...

După ce schimbă câteva amabilități cu gazdele, trecură la dans. Veronica părea că joacă într-o feerie, rămăsese răpită, dar și uimită de farmecul inedit al acelei serii. Câțiva bărbați, dornici s-o cunoască, o invitară la dans sub nasul lui Eminescu. Mihai, rămas pe scaun, fu interesat mai mult de arhitectura sălii. Îl încântaseră enormele picturi de pe pereți, un fel de scene din Șeherezada cu



serafi, femei goale întinse lasciv pe lințolii aurite, seraiuri, eununci, într-un decor de orient etern cu palmieri, eucaliptși și oaze cu nelipsite

turnuri crenelate ale moscheilor înfipite cu vârfurile în cer, așteptând cumva să coboare însuși Mahomed pe scări de mătase de pe pereții lor. Două mari policandre arcuiau peste sală cu brațele lor întoarse spre tavan, care luminau a giorno. Opulența se lăfăia și pe mese, iar de jur-împrejur bărbați și femei din lumea bună a Vienei vorbeau, râdeau, povesteau. Pentru Eminescu erau scene grotești ca într-un carnaval de prost gust. Se și întrebă ce căuta el aici în această lume pestriță. Și de ce-o încânta pe Veronica această lume unde o femeie frumoasă devine obiect de lornioane. Dar muzica încetă și Veronica veni aproape de el.

— Mihai, de ce stai îngândurat?- îl întrebă femeia, alăturându-se de el.

— Mă gândeam și eu că aici se joacă o comedie!

— Ce, nu-ți place muzica, oamenii, atmosfera?

— Nu-mi place nimic! Ies afară să aprind o țigară...

Veronica observă pe fața lui o umbră de supărare și se luă după el.

— Ce se întâmplă cu tine, Mihai?

— Ți-am spus că aici se joacă o comedie...

— Și ce vrei?

— Să plecăm undeva...

— Unde?

— Undeva, Viena e mare... Nu vezi ce seară frumoasă?

Mihai aruncă restul țigării și privi cum o veveriță se dădea huța pe-o creangă de brad. Intre timp, Veronica plecase să-și ia la revedere de la gazde. Reveni repede, supărată că pleacă tocmai acum, în toiul petrecerii. Câtva timp merse tăcuți. Mai rămăseseră doar trei zile până la despărțire. Veronica promisese depeșă de acasă să vină repede că una din fetițe se îmbolnăvisese și trebuie să aibă grijă de ea. Micle era ocupat cu examenele și maică-sa trebuia să se ducă la Nasăud la un proces de partajare a averii. Oare tocmai în această seară se iscase motiv de ceartă? Mihai o crezuse pe Veronica o puritană, acum se dezlănțuiseră toți demonii din ea, se simțea parcă în al nouălea cer la dans cu bărbatul care-o invitase. Și el rămăsese un fel de tutore ca s-o protejeze. Amândoi avură deodată tot viitorul sumbru în față: cursurile lui se duseseră pe apa sâmbetei și perspectiva examenelor se îndepărtase, ce se-alegea de anii lui petrecuți la Viena? Ce-i surâdea viitorul? Și, mai ales, ce le spunea el bătrânului și domnului Maiorescu? Veronica dispărea din viața lui tot așa cum apăruse. Veronica, în scurtele clipe de tăceri, fugise și ea cu gândul la copile, numai ele puteau s-o rupă din clipele de față. Pentru prima dată fetițele ei dragălașe îi umplură cu lumina amintirii golul sufletesc prin care trecea, auzea parcă glăsciorul lor murmurându-i numele de mamă și instinctul matern o făcu să-i curgă primele lacrimi.

— Ce-i cu tine, Corina? - o întrebă Mihai într-un târziu.

— Sunt supărată, Mihai, trebuie să mă despart de un vis pe care l-am visat amândoi. Și tocmai acum ți-am creat un prilej de suspiciune...

— Dar nu ți-am cerut să te explici...

— Știu, dar trebuie să mă explic eu... Unele lucruri despre mine ți le-am spus, altele, nu... Tu ai văzut în mine doar imaginea unei femei ideale; eu sunt făcută din carne și sufletul meu e bântuit de contradicții. Sunt ca eroinele lui Turgheniev și Dostoievki, sau de ce nu o George Sand în miniatură...

— George Sand? - se întrebă poetul - cine zicea despre ea că e ca Turnul Nesle, își sfășie amantii, dar în loc să-i azvârle în râu, îi îngroapă în romanele sale... Veronica râse.

— Mai întâi că eu nu scriu romane...

— Poate că vei scrie...

— Stau și mă întreb cum ai putut tu crede că eu în această seară te-aș fi părăsit pentru acel peltic de cavaler? De ce ești slab acolo unde ar trebui să fii tare? Crezi că eu n-am citit pe fața ta gelozia?

Eminescu se așeză în fața ei și o privi în ochi, acei ochi albaștri, care-l hipnotizaseră. Descoperi pe chipul ei o frumusețe virginală plină de candori, care-l făcu s-o strângă în brațe și să tremure de emoție la atingerea corpului ei. Pentru câteva clipe se îmbrățișară și se sărutară. Când ridicară capetele spre cer, luna le lumina calea și stelele, martore la idila lor de dragoste, făcuseră un cor de lumini cântând muzica sferelor...

Era ultima lor noapte la Viena.



Mirela ȘOVA

Data nașterii: 27.07.1976.

Studii: *Facultatea de Teologie Ortodoxă – București, secția Litere – limba română, 1999.*

Profesie: *Profesor de Religie Ortodoxă din 1999 până în prezent, titular - definitiv, Școala nr. 3 „Nicolae Titulescu”, sector 1, București.*

Realizări și acțiuni legate de profesie:

— 6 proiecte de Manual de Religie Ortodoxă (clasele II – VII), la îndemnul și cu binecuvântarea ÎPS Casian, arhiepiscop al Dunării de Jos;

— premiile I, I, special și III la Concursul Revistelor Școlare din anii 2006 – 2010, cu revista religioasă „Înșiră-te, rugăciune”, realizată împreună cu direcțiunea, cadrele didactice și elevii Școlii nr. 3 „Nicolae Titulescu” (cu funcția de redactor coordonator);

Colaborări – Edituri

— Editura Sfântul Dimitrie, cu 5 publicații pentru copii 2004-2005:



„Rugăciuni pentru copii”, „Rugăciuni pentru gimnaziu”, „Rugăciuni pentru liceeni”, „Ghicitori creștine”, „Sfântul Mare Mucenic Mina din Egipt” – carte de citit, colorat și desenat, apărute cu binecuvântarea PS Galaction, episcopul Alexandriei și Teleormanului.

— Editura Bogdana, cu 4 publicații pentru copii 2007:

„Patimile și Învierea lui Hristos”, I-II, text la carte de colorat;

„Din Minunile și Pildele lui Hristos”, I-II, text la carte de colorat.

— Apariție în "Antologie de poezie" - 55 poeți contemporani (pagini alese), Editura Arhip Art, Sibiu, 2010, coordonator Valentina Becart.

Colaborări – Agenția de știri religioase și servicii informaționale LACASURI ORTODOXE (www.lacasuriortodoxe.ro), prin articole despre Sfinți și Icoane făcătoare de minuni; culegere și prelucrare text pentru Cartea Sfinților; membru în colectivul de redacție al săptămânalului "MONITOR Lăcașuri Ortodoxe", ISSN 2067 - 5062.

Administrator site-uri:

www.lacasuriliterare.com, <http://vacantanonstop.over-blog.com>

— organizarea a trei ediții ale Concursului literar DORURI LA RĂSĂRIT, cu votare online și jurizare, continuate prin colaborarea cu mai mulți autori actuali, la rubricile „Jurnal poetic” și „Freamăt de condei” – Lăcașuri Literare;

— publicare online de creații proprii și de materiale didactice.

1. Pe cale, până la sfârșit

Era atât de obosit. Drumul începuse acum câteva sute de ani. Pentru că el călătorise prin cărți. Se întorsese în timp, ca să afle Înțelepciunea. Da, cărțile îl ajutaseră, îi dăduseră speranță. Paginile lor îi fuseseră prieteni dragi.

Până când a aflat că poate fi mai mult de atât și i s-a făcut dor de o privire, de o vorbă bună, de la Ființa Eternă. Atunci și-a părăsit cărțile. Și-a păstrat o carte de rugăciuni, pentru vremuri de mâhnire. Iar sacul greu cu multe cărți, cărți ale antichității, cărți creștine, rămăsese în drum.

Acum voia mai mult.

Când sufletul i se rupea de dor, poposea pe o buturugă (ce apărea întotdeauna la fix, pe marginea drumului), și citea din cartea de rugăciuni. Asta până când a învățat să compună și singur rugăciuni. Întâi le împletea cu cuvinte din carte. Ieșea un amalgam liniștitor. După care putea continua drumul.

Mai apoi, s-a învățat să compună rugăciunile de la zero, adică să fie numai ale lui. Dar de cartea tocită de rugăciuni, cu unele foi desprinse, nu se despărțea. Era legătura lui cu lumea veche.



Nu mergea pe o cărare bătătorită, risca prin hățișuri nestrăbătute, (spera în gând să dea și peste vreo icoană uitată într-un copac, din vremurile vechi, care să strălucească din depărtare și să-i dezlege izvorul lacrimilor); uneori era mai bucuros, alteori înfrigurat.

Ținta era mânăstirea de foc. De fapt, era albă, numai că părea în flăcări. Îi vedea silueta la distanță, dar cine știe cât mai era până acolo. Când o privea, se bucura, apoi ofta. Va ajunge la timp? Ce va afla acolo? Cât va putea rămâne? Și apoi, unde să se întoarcă, dacă pentru el nu mai exista lume, iar tot ce fusese lume pentru el zăcea într-un sac rătăcit de cărți?

Nu avea încotro, pentru că nu el conducea ce se întâmplă, ci inima lui, setoasă și neobosită.

Una din rugăciunile lui era așa: „Doamne, ajută-mă să fiu mireasa Ta desăvârșită, pururea!”. O repeta, cu frânturi de „Doamne, Iisuse...”.

Și, totuși, deși traseul părea „perfect”, într-o zi nu mai putu vedea în depărtare ținta lui. Mânăstirea dispăruse. Se învârti, crezând că e doar direcția greșită. Dar nu se mai vedea, nu era absolut nicăieri. Mare încurcătură, aproape disperare.

Se gândi unde ar fi putut greși. Citi o rugăciune din carte, una veche, pe care n-o mai spusese demult. Nicio idee... Inventă o altă rugăciune, a lui. Nimic. Staționă o zi, fără idei, fără țintă, fără să știe unde voia să ajungă și de ce.

Acum chiar regreta sacul de cărți. Dacă l-ar fi avut cu el..., poate acolo ar fi găsit vreo îndrumare. Se rugă așa, chiar așa: „Doamne, adu-mi sacul, sacul meu, Te rog.”

Bineînțeles că n-o să credeți (asta e), dar sacul îi apărui la picioare, așa cum îl lăsase. Neatins nici măcar de șoareci. Înfrigurat, căută înăuntru. Deschise o carte, pe care o iubise mult, și citi: „Într-adevăr, noi n-am dobândit încă desăvârșirea morală și iluminarea minții. Nu ne-am învrednicit încă de laptele cel spiritual și nestricăcios (I Petru 2, 21), nici de creșterea cea spirituală. Ziua nu s-a arătat încă pentru noi, iar luceafărul n-a răsărit în inimile noastre (II Petru I, 19). Nu ne-am amestecat încă cu soarele dreptății, nici nu ne-am unit cu razele sale. N-am primit încă asemănarea cu Domnul, nici nu ne-am făcut părtași ai naturii divine (II Petru 1, 4). Nu suntem încă adevărată purpură împărătească, nici chipul divin neprefăcut. N-am fost răniți de dragostea divină, nici n-am fost cuprinși de iubirea cea duhovnicească față de Mirele ceresc. N-am cunoscut comuniunea cea de negrăit, nici forța și pacea sfințeniei. Și, ca să spun într-un cuvânt, noi nu suntem încă neam ales, preoție împărătească, neam sfânt, popor agonisit (I Petru 2, 9), pentru că suntem încă șerpi și pui de vipere (Matei 23, 33).”

Continuă lectura până seara. Citea, recitea. „Vezi, dacă atunci când ai citit prima dată, nu ți le-ai scris și în inimă...”, îi zicea gândul. „Toți aceia care pot să

învingă și să treacă de zidurile răutății intră în cetatea cea cerească, cea pașnică și plină de multe bunătăți, unde se odihnesc duhurile celor drepti. Se cuvine, deci, ca pentru acest lucru, să ne trudem și să ne luptăm mult. Pentru că nu este drept ca Mirele, care a venit pentru tine, să pătimească și să se răstignească, iar mireasa, pentru care a venit Mirele, să fie leneșă și ușuratică. După cum, în viața de toate zilele, o desfrânată se dă tuturor, fără frâu, la fel și sufletul se dă oricărui demon și se strică de duhuri".

Uf... mai am mult până la acea cetate..., concluzionează el. Ridică privirea din carte. Sfântul Macarie Egipteanul, de la care citise, îl adusese „cu picioarele pe pământ". Dar, când ridică privirea, putu zări din nou mănăstirea aceea, strălucind, în zare. Parcă puțin mai aproape.

Era atât de fericit, încât ar fi luat-o la fugă într-acolo. Se opri însă din elan, căci trebuia să ia o decizie în privința sacului de cărți. Cum îl va transporta cu el, că îi va îngreuna drumul.... ? E greu, că e plin. Iar ca să selecteze din el câte ceva... nu se îndura. Și apoi, cum să lase cărțile risipite? Se opinti și ridică sacul în spinare. Era greu. Nu putea face decât pași mărunți, cu opriri dese, și nu mai putea privi decât cu greu înainte. Așa că nu luă deocamdată nicio hotărâre și poposi acolo peste noapte.

A doua zi, realizează că în primul rând poate lăsa cărțile antichității... să nu le mai care și pe ele. Rămase doar cu cele creștine. O treime din sac fu ușurată. Pe celelalte le luă în spate. Cum mergea așa, aplecat, realizează că e prea singur. Că are nevoie de cineva, care să-l ajute, să-l îndrume.

Își zise: „Doamne, cum am îndrăznit eu așa, s-o pornesc singur, de nebun? Ajută-mă, Doamne!". Mergea, asudând. Se opri la un moment dat, să caute apă. Lăsă puțin sacul și intră în inima pădurii prin care trecea. Găsi izvorul, iar lângă izvor era o colibă. De copacul de lângă colibă era agățată o icoană a Maicii Domnului, veche. El înlemni. Bău apă..., privind spre colibă, așteptând să apară cineva. Cum nu ieșea nimeni și nu se auzea vreun zgomot, îndrăzni să ciocănească.

— Intră, intră, om bun! se auzi dinăuntru.

Omul nu așteptă altă invitație. Intră cu teamă, de parcă nu om trebuia să găsească înăuntru. Acolo viețuia un bătrân, cu barbă albă, încovoiat de ani, care se afla îngenunchat la rugăciune. Omul nu știa ce să-l întrebe, dar bătrânul, fără să-l privească, grăi:

— Încotro? Ți-o fi foame?

— Spre... mănăstire. Nu mi-e. Mi-a fost sete și am băut. Chiar doream să... cer sfat cuiva, că am obosit peste măsură.

— A, nu-i bine să obosești așa. Drumul se face cu ușurință, nu ar trebui să ți se pară prea greu. Să înțeleg că vrei să te spovedești?

— Aș vrea eu... da... și să mă împărtășesc... De când n-am mai făcut-o... De când am pornit la drum, singur... E greu singur...



— Nu doar că e greu singur, dar e imposibil de ajuns, fiule. Uite, și eu am drum spre mănăstire. Te-am așteptat, ca să nu mă duc singur...

— M-ați așteptat?? Ciudat... n-aș fi crezut că e posibil așa ceva.

— Să aduci sacul încoace. Cărțile, așa e bine, le lăsăm aici, în colibă. Când o mai veni cineva pe aici, să dea de ele. Să nu fie căsuța chiar pustie...

— Îndată, îndată...

Omul se întoarse iute, aduse sacul, apoi se spovedi îndelung la părintele bătrân.

— Măine dimineață o să facem Liturghie, ne împărtășim și o pornim la drum, îi zise bătrânul.

Așa făcură. Icoana rămase în copac, cărțile în colibă, iar cei doi porniră la drum. Da, mănăstirea... sau ce era, se apropia de ei. Merșeră mai multe zile, iar drumul îi părea omului mult mai ușor. La orice nedumerire, îi punea întrebări bătrânului.

- Părinte, ce îmi puteți spune despre nădejdea în Dumnezeu?

— Uite, din cartea aia care îți plăcea ție, a Sfântului Macarie Egipteanul, eu țin minte asta (pentru că așa le-am aplicat și eu, să nu cad în deznădejde):

„Se cuvine ca sufletul care vrea să placă lui Dumnezeu să arate în primul rând răbdare și speranță. Pentru că și acesta este un vicleșug al diavolului: să ne ducă la disperare, ca să ne pierdem speranța în Domnul. Noi știm însă că Domnul nu permite niciodată ca sufletul care crede în El să fie strivit de ispite și să se piardă. Pentru că, zice Apostolul: Credincios este Dumnezeu; El nu va îngădui să fiți ispitiți mai mult decât puteți, ci o dată cu ispita va aduce și scăparea din ea, ca să puteți răbda” - I Corinteni 10, 13. Pentru că, dacă oamenii știu ce povară suportă un catâr, un asin și o cămilă și pun pe fiecare dintre aceștia cât trebuie; dacă olarul știe cât timp trebuie să țină oalele la foc, adică nici mai mult ca să nu crape, nici mai puțin, ca nefiind îndeajuns de arse, să nu fie nefolositoare; dacă atâtea lucruri știe mintea omenească, nu crezi că Dumnezeu știe la ce ispită poate fi supus fiecare suflet, pentru ca să devină apt pentru împărăția cerurilor?”. Că așa mai zice Sfântul acesta, care mare este, că există un martiriu de la oameni, cel cunoscut, și mai există un martiriu de la duhurile necurate, pentru cei ce nu sunt uciși pentru credință, ci pătimesc necazuri de tot felul, răbdând până la sfârșit. Și, ca să te întărești pe deplin, ascultă cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „Socotesc că pătimirile de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi.” Așa zice la capitolul opt din epistola cea către Romani, la versetul 18.

Altele multe i-a mai spus bătrânul, atât din cărți, cât și din experiența lui proprie. Îi vorbea molcom, mai mult când era întrebat.

— Părinte..., cu toate acestea, după câte îmi spuneți..., tot mi se pare greu de ajuns acolo, în împărăția cerească. Oare voi merita?... Oare voi putea?...

— Ei, fiule, niciunul nu merităm. Dar avem nădejde la Dumnezeu că vom putea birui toate cursele ridicate împotriva noastră, pentru că avem însoțitor în luptă pe Hristos, pentru că avem apărător și ocrotitor pe Acela care la fel a pățimit în acest veac, Care a fost insultat, ocărât, prigonit și Care, în cele din urmă, S-a răstignit pentru noi. Tu știi ce înseamnă să-ți iei crucea și să Îi urmezi Lui? Ar trebui să știi, că tot la Sfântul Macarie scrie, și nu-i de ajuns că scrie, ar trebui să fi experimentat: „Înseamnă să avem mereu înaintea ochilor moartea pentru Hristos; atunci vom fi mereu gata să murim pentru El și vom putea suporta ușor tot necazul văzut și nevăzut. Nu înseamnă că murim pur și simplu, nu, ci ne punem cu totul în mâinile Lui. Moartea trupească ne vine când vrea El...”. Știi cine a simțit asta? Uite, ca exemplu, ți-l dau pe Iov, el era hotărât să și moară, dar să nu se lepede de Dumnezeu cel adevărat în vremea încercărilor. Crezi că i-a fost ușor? O, era în vremea dinainte de Hristos, măi, i-a fost foarte greu! Dar a rușinat el pe diavol? Da!

Omul asculta, asculta, punând multe întrebări... Până când a văzut că le-a epuizat pe toate din sufletul lui. Aflase ce îi era necesar. Se bucura atât de mult că îl întâlnise pe bătrân, vedea în asta mâna lui Dumnezeu.

După un mers de zile, zile(iar în fiecare zi bătrânul săvârșea Sfânta Liturghie, iar pe om - care îi devenise ucenic, îl împărtășea o dată pe săptămână; iar seara citeau Psaltirea), au ajuns aproape de marginea posibilă a drumului. Mănăstirea extraordinar de frumoasă se afla dincolo de o apă mare, care o înconjura.

— Mai e ceva de făcut, fiule, îi zise bătrânul. Ne așteaptă cineva, să-l ajutăm, să ajungă și el la mănăstirea cerească. Uite, mergi într-acolo, cale de trei zile. Vei găsi un om pe care să-l aduci înapoi, aici. Eu te voi aștepta. Lasă și cartea de rugăciuni la mine. Te vei duce singur, fii binecuvântat și să te întorci cu bine!

Ucenicul nu-și închipuia pe cine ar putea găsi în pustietate. Se despărți cu puțin regret de cartea sa și o porni la drum, fără să mai privească înapoi. Acum nu mai putea vedea mănăstirea decât cu coada ochiului. Dar cum să nu asculte de bătrân? Merse, iar după trei zile ajunse la un fel de cocioabă. Înăuntru, pe niște paie, stătea sau, mai bine zis, zăcea, un om olog. Acela, văzându-l, îl întrebă imediat:

— Bătrânul v-a trimis? Mă așteaptă?

— Bună ziua, da, bătrânul. Puteți... merge?

— Cu puțin ajutor, da.

Sprîjinindu-l, ucenicul se întoarse la bătrân cu ologul.

Ce mult se bucură bătrânul când îi văzu!

Poposiră la malul apei, încă o zi, săvârșind o ultimă Sfântă Liturghie, la care s-au împărtășit toți trei cu Preacuratele Taine.

— Ei, acum mai este un prag... Apa aceasta nu se trece oricum. Ci numai prin moarte. Iar sorocul nostru este aproape. Abia apoi vom putea ajunge la acea



mănăstire care se vede și care e doar o fărâmbă din ceea ce este Împărăția cerurilor. Dorul vostru v-a adus până aici, le zise bătrânul, ca un ultim cuvânt.

— Moartea... ultimul prag... murmură ucenicul.

Iar ologul nu zicea nimic.

Se rugară de seară și se culcară pe iarbă, lângă apă.

A doua zi, nu s-au mai trezit acolo...

2. Benvenuto!

Fețe posace se arătau peste tot. Atente, persoanele se cercetau, nu pentru a afla zâmbetul, ci a se oglindi în alte fețe, asemănătoare. Crispați și triști, dar satisfăcuți: „asta-i viața”, „toți sunt așa”, „la așa vremuri, altfel nu se poate”.

Zilele trec.

Fețele posace se regăsesc în alte fețe posace. Se țin la copii, că ei nu mai au răbdare cu „prostiile” lor. Ce atâta gălăgie și voie bună? Pentru ce? „Lasă, creșteți voi mari și vedeți voi! O să vă îngroape ele facturile, grijile și, și, și tot ce ne îngroapă pe noi de vii! Gata, liniște, n-auziți?”

Zilele trec.

Copiii se sperie de fețele posace. E ca un vis urât, în care mama nu mai zâmbeste, ci e - uf - o Cotoroanță în miniatură. Mama nu mai mângâie, că e obosită și nu se mai gândește la fleacuri. Mama nu mai coace plăcintă. Trânțește o pungă, luată în grabă, cu dulciuri. Iar copiii mănâncă din ele, nedumeriți de tot.

Zilele trec.

Fețele crispate se înmulțesc. E o boală. Mai rea decât orice gripă și fără vaccin. Copiii sunt obosiți de ele. Rezistă, rezistă, dar până când?

Zilele trec.

Până când a venit profesorul de design în oraș. Ha, ha, ha, era atât de ocupat, avea atât de multă treabă, încât nu a observat ce multe fețe posace îl privesc pieziș. El lucra, atât. Avea de schimbat fața orașului. Refolosea orice materiale, înlocuia tot ce era urât, punând multă culoare și mult, mult suflet. Chicotea în timp ce lucra. Își ridica privirea spre cer. Nu, nu ofta, să nu vă închipuiți aiurea. Respira albastrul și continua lucrarea sa. Iar copiii au venit lângă el, să-l urmărească.

Zilele...

Copiii au anunțat: e un nene care nu se strâmbă la noi, și nici la alții, nici măcar la fețele posace. Au venit tot mai mulți să-l vadă. Îl ajută, benevol. Din când în când, o față posacă îi întrerupe, ca să întrebe de aprobări, avize,



ștampile, adeverințe, dosare și altele. „Cine vă plătește?”. Nimeni nu răspunde, când totul e așa evident. Copiii știu. Profesorul a fost trimis de Moș Crăciun. Înseamnă că ei au fost cuminți și că, până la urmă, și fețele posace vor înțelege.

... trec.

Se face înghesuială. Unii – că vor să ajute. Alții – că nu pot să creadă. Imposibil. Iar fața orașului, cea posacă, se schimbă. Blocurile pleznesc acum, de lumini și culori. Încet, încet, orașul începe să danseze. Fețele posace se simt stinghere în acest nou Disneyland. „Unde ne e orașul nostru? Să-l gonim! Cine se crede? Oricum, e singur, e singur...!”.

Zilele...

Certuri, discuții, fețe posace care cedează și fețe posace care se aspresc și mai tare. Copii, care devin fericiți, și copii care mai așteaptă... Zilnic, în oraș plouă cu confetti, aurii, argintii, după cum dorește profesorul de design. Aaaa, și după cum doresc copiii, căci îi întreabă. Iar într-o zi, un copil îndrăznește să-i zică: „Domnule, până când stați? Când vă întoarceți la Moș Crăciun?”

... se umplu de bucurie.

„De ce să vă fie frică? Ce, dacă eu plec? Voi înșivă, acum, puteți fi profesori de design. Ați învățat foarte bine, știți ce aveți de făcut”, îi încurajează el. Nu se știe când va pleca. Dar acum toți sunt convinși: a fost trimis de Moș Crăciun.

Epilog: Nu mai are haz să rămâi față posacă. Profesorii de design sunt în oraș.

3. Prietenul lui Matei (fragment de roman)

Silvia, în noaptea de Revelion, după ce stătuseră cu toții la masă, îi citea acum lui Matei, în dormitorul ei, primele capitole ale romanului proaspăt început. De fapt, vorba vine că îi citea, ea stătea liniștită cu capul pe umărul lui, iar el citea, impresionat. Din când în când se oprea din citit și îi puneă întrebări suplimentare, iar fata îi răspundea, cercetându-l cu privirea.

— Ei, chiar îți place? Nu mă lăuda doar așa, că suntem prieteni, îl rugă ea.

— Sigur, că nu te laud gratuit... Nu mă înnebunesc după literatură, dar mi-ai stârnit curiozitatea... și fata asta, Rima, ești tu transpusă în roman, sau e altcineva?

— E... altcineva. Nu sunt eu. Așa... mi-a venit inspirația...

— Bun. Acum să citesc mai departe...

Cartea Rimei - deschizătoarea Dulapului fer(m)ecat

Poveste nu doar pentru copii...

sau Rânduri de adormit Deznădejdea



Cap. I: Să facem cunoștință!

— Marry, Harry, Peter, Alice, Dorothy, Momo, ia, poftiți aici! Să o cunoașteți pe Rima, Deschizătoarea Dulapului, prietena voastră nenăscută, care se naște! Salut, Rima!

Ei, dragi cititori, sper că ați înțeles deja tot ce încă nu v-am spus... Dar, cum Cuvântul - Regele nostru ni s-a dat ca să numim cele nespuse, să curgă povestea...

A fost odată, ca niciunde, un dulap. Să-i zic dulăpior, nu prea pot. Acesta, în loc să fie normal, precum confrății săi, avea o poftă ciudățică. Ce, nu știți de poftele dulapurilor? Hai, că știți: ele poftesc haine, pantofi, vechituri care să fie scuturate sau înlocuite măcar în cinstea Paștelui, chestii din astea... Acest dulap (sărmanul, se simțea cu musca pe căciulă) poftea cărți. Mari, mici, bătute la mașină, scoase la imprimantă, scrise de mână, xeroxate după manuscris, oricum. Îmi cereți un nume pentru dulap, un titlu? Mai bine îi spunem „Dulapul”. Criteriul de primire a cărților? Desigur: să nu fi fost niciodată publicate, să nu fi fost citite decât de autorul lor, să nu fie traduceri, ci creații originale.

Ce să facă un dulap cu ele? Un dulap obișnuit chiar n-ar avea ce. Dar Dulapul... de! E Dulapul! Nesătul, făcea loc tuturor cărților de care v-am zis, încât, pe măsură ce îi adăugai, pe atâta se lărgea.

Nu are lacăt, Dulapul. Are însă un paznic: Veghetorul Cărților în Fașă. Bebeluși - cărți? Iată că ele existau, exilate, plângând fără glas undeva. Nu vă întristați, dragi cititori! Puțină detașare, doar e o poveste...

Cruntul Dulap înghițea carte după carte, oprindu-se numai când vreuna îl făcea să strănute. „Nu e destul de originală ca să mă încurc cu ea. Altele...!” porunceă Dulapul Veghetorului. De fapt, Veghetorul era stăpânul Dulapului, iar Dulapul se înfoia așa, într-o doară, în fața lui... Veghetorul îi făcea rost de cărți. Căci o fi Dulapul ăsta fermecat, dar nu umblă. E ținut într-o cameră anume, nici n-ai bănuî că e un dulap neobișnuit, dacă l-ai vedea.

Iar Rima... Rima e o fată de 16 ani - secretul ei e că, odată cu trecerea timpului, tot 16 ani are - brunetă, ochi verzui, foarte schimbători (când citește o poezie, bat spre albastru; când scrie una, sunt albaștri de tot, iar când e tristă, se fac căprui). Nici brunetul ei nu e chiar brunet. Are ape albaștrui, cel mai adesea; dar când o părăsește Inspirația - sau, după cum vreți să spuneți, când o cuprinde dușmanca ei, Deznădejdea - are nuanțe roșcate - gălbui de păr ars de soare.

— Marry, Harry, Peter, Alice, Dorothy, Momo, dar poftiți aici! V-o prezint pe Rima, Deschizătoarea Dulapului, prietena voastră nenăscută care se naște! Salut, Rima!



De mică, Rima s-a ocupat de lucruri ciudate în ochii oamenilor mari: mai întâi, a fost copil și a pus întrebări. Cum la cele mai multe dintre ele i se răspundea prin ridicări de umeri și cu gândul: „Săraca, lasă că va crește ea odată și va scăpa de ele...”, Rima a început să nu mai rostească întrebările. Cu gând arzător, le-a înălțat la Cerurile Cerurilor, loc în care nu sunt Bariere, Dulapuri, Lacăte, Nebăgări în seamă.

„Ce este moartea? Cum adică să mori? Ce se ascunde în spatele morții?” se întreba ea cel mai des. Apoi, privind icoanele din biserici criptate prin uitare, se mira: „Cine or fi aceste fapte pictate cu atâta grijă și atât de demult? Mai ales, cine o fi acest Om cu Crucea în spate, acest Bătrân cu coroană în formă de triunghi și acest Porumbel din care țâșnesc raze?”

Bunica ei, o bătrână mereu grăbită să facă treabă, treabă, mereu treabă, o smucea de mână din fața icoanelor.

— Hai, că am stat destul! Acasă!

Iar gândul cel bun îi răspundea Rimei la o singură întrebare:

— În icoana aceea e Doamne - Doamne! E Doamne - Doamne!...

Crescând, Rimei i s-au adâncit întrebările, până când au foșnit înăuntrul ei ca niște păduri neudate cu apa tuturor răspunsurilor adevărate. Păduretul se îndesise atât de mult, iar oamenii mari nici măcar nu se sinchiseau de suferința tăcută a copilei cu ochi schimbători. Deveniseră cu totul căprui ochii ei. Doar în păr mai avea reflexe albastrui, cam stridente într-o lume majoritar arsă de nesoarele Uitării și Deznădejdi.

S-a gândit ea că poate o vor înțelege alți copii, mai bine decât adulții. Le-a căutat cu disperare prietenia. „Ciudata, e proastă de sinceră ce e...!” i s-a nerăspuns. Atunci a căutat cărțile. Și acolo își putea găsi prieteni de toate vârstele. Și autori, și personaje, prieteni care ascultă foșnetul pădurilor sufletești.

Cu mult respect s-a aplecat Rima asupra cărților, citindu-le, recitindu-le, lăsându-se purtată în lumea lor, dorindu-și ca personajele acelea să fi fost vii... Și așa a crescut. Cu lacrimi, cu nădejdi speriate, neștiind spre ce se îndreaptă. Până la 16 ani a tot crescut.

*

Vis: Un gutui micuț, cu o gutuie în vârf, foarte coaptă și mare. În jurul gutuiului, grămezi - grămezi de gutui pe jumătate stricate sau cu totul. O voce îi spune Rimei:

— Culege-o pe ultima, repede, până ce nu cade din pom de coaptă ce e! Culege-o, că altfel va avea soarta celorlalte - și e ultima!

Rima culege gutuia, timid. Exact când întinde ea mâna, gutuia se desprinde și îi alunecă în palmă. O ia, o strânge la piept și pleacă.



*

Și-a dat seama Rima, după ce a citit zeci, sute de cărți, că nu toate dintre ele spun adevărul. Unele au bucurat-o și i-au dat răspunsuri la unele dintre întrebările ei, altele mai mult au încurcat-o și întristat-o. A mai văzut că nu se poate baza întru totul pe părerile oamenilor mari vizavi de cărți. Pe unele, criticii le socoteau extraordinare, iar ei nu i-au plăcut, o încâlceau în jocuri de cuvinte fără sens.

În joacă, Rima a înnodat gânduri în versuri și a scris poezii. Apoi a râs de ea însăși: „Scriitorul... vai, e cineva intangibil, cu un dar atât de aparte, cum să îndrăznesc eu să fac asta?”.

Și apoi s-a oprit din scris, fiind convinsă că oamenii mari nu o vor aprecia...

Între timp, Dulapul se umplea, se umplea...

Cap. II: Monologul Dulapului etc.

— Ha, ha, ha..., miros de manuscris... Simt cum sorb miros de speranță închisă între pagini! Și toate sunt ale mele! Niciuna nu va trece de mine! Sunt Regele Dulapurilor! Frățiorii mei mai mici din provincie trebuie să se mulțumească, săracii, cu mai puțin, cu ce le pică pe ici-colea, netrimis la mine. Mulțumesc, Stăpâne Veghetor! Altul ca tine nu mai e în lumea largă, așa vigilent să-mi aducă tot ce e mai frumos... De ce să ajungă cărțile adevărate la cititori, când ele pot sta foarte bine la mine???

... Vă mărturisesc, în ultimul timp am avut o pradă bogată. Veghetorul Cărților în Fașă a ținut un discurs micilor scriitori, despre cât de bine ar face să-și aștearnă în scris ideile și speranțele, ca apoi să i le dea lui, spre publicare... Ha, ha, ha! L-au crezut! S-au străduit și într-un timp foarte scurt i le-au dat! Iar el, preabunul, mi le-a dat mie! Mie! Simt cum întineresc, primindu-le pe vecie! Căci nimeni nu mi le poate lua, pentru că nici nu știe unde sunt și, poate, nici nu-i pasă nimănui de asta!

Mă credeți rău, știu că mă credeți rău, dar eu nu sunt astfel. Oare nu sunt eu cititorul lor cel mai fidel? Cine e mai încântat decât mine să le aibă? Sau credeți că Veghetorul Cărților în Fașă e rău? Nu, nici asta nu-i adevărat, eu, personal, sunt convins că atunci când va întâlni o carte, cum să vă spun, o carte-carte, fără stângăcii, fără minciuni sau înșelătorii, atunci o va lăsa la publicat... Sunt convins! Noi chiar facem un bine cititorilor, îi ferim de balast! Ceea ce primesc eu sunt cărți bunișoare, cu poezii bunișoare, cu încercări de toate felurile bunișoare, dar nu geniale, să fim serioși! Asta ar fi culmea! Cred că nu mi-aș mai încăpea în balamale de fericire să am eu vreodată o astfel de carte...



*

În acest răstimp, cu privirea cruntă, Veghetorul Cărților în Fașă scruta zarea minților tinere, să vadă, nu cumva apare... apare Cartea? Superiorii lui, e drept, nu mulți la număr, îl tot întrebau dacă și-a făcut suficient de bine datoria, încât să nu se strecoare vreo carte neverificată spre vreo editură naivă (sau nocivă)...

„Nu, niciuna”, era răspunsul lui, invariabil. Iar micii scriitori așteptau zadarnic o confirmare de editare pentru manuscrisele lor... Așteptau întâi cu entuziasm, apoi, treptat, cu neîncredere, până se lăsau convinși de propriile gânduri că nu a fost bine ce au scris - și renunțau la această îndeletnicire inutilă. Le rămânea doar să citească din cărțile vechi, apărute înainte de existența Dulapurilor și a Veghetorilor. Sau, dacă doreau, puteau citi oricând cărțile încâlcirii, care să-i deruteze, să-i întunece, să-i orbească.

Rima nici nu știa pe ce lume trăiește. Îndrăgostită de povești, de flori, de copii și de copilărie, înainta încet tocmai spre teritoriul interzis. Când în minte îi susura vreo poezie sau poveste nouă, se apropia periculos de mult de Carte, dar nu le scria - „Nu, sigur nu are cine și de ce să le citească”, se amăgea dânsa.

*

Vis: Mai mulți oameni cu figuri încrâncenate vor să-i smulgă Rimei gutuia și nu reușesc. Atunci o prind de mâini într-o horă amețitoare, dar ea tot nu o scapă, se luptă și iese din horă, fugind cu gutuia.

*

Lucrurile ar fi rămas astfel până azi, dacă nu ar fi apărut în calea Rimei Inspirația, ca o Doamnă foarte elegantă, sobră, cu privire adâncă, adâncă până la suflet, care a privit-o într-o zi misterios și i-a spus:

— Tu trebuie să scrii! De ce nu scrii? Nu înțelegi că trebuie să scrii? Cum, pentru cine? Pentru oameni! Pentru copii și pentru cei ce sunt atât de osteniți în lumea lor. Lasă-i pe cei ce se cred oameni mari să citească ce vor... Tu scrie pentru ceilalți... Să știi că, din moment ce m-ai întâlnit, nu vei avea pace până când nu vei scrie!

— M-am gândit la asta, dar nu sunt în stare, răspunse cu timiditate Rima, îngândurată și atinsă la coarda sensibilă.

— Ba ești, dar probabil că, inconștient, realizezi câte piedici sunt puse în calea Cărții și ți-e frică, nu-i așa? o certă cu voce joasă Inspirația.

— Păi, de ce tocmai eu? Pot face orice altceva, decât să scriu. Mai degrabă sunt un bun cititor. Și, de scris, să facă asta altcineva, sunt atâția, mai stilați, mai ...



— Nici un „mai”, zâmbi de data aceasta Inspirația. Tu doar apucă-te să scrii! După aceea, vei vedea tu ce hotărâre să iei. Dar grăbește-te! Trebuie să începi acum! Mai târziu îți voi dezvălui din taine, rosti Inspirația, după care pleacă în grabă, înfășurată într-o manta neagră, care îi ascundea strălucirea.

— Marry, Harry, Peter, Dorothy, Alice, Momo... , încurajați-o pe Rima!

De atunci, pentru Rima timpul s-a oprit. A rămas cu 16 ani împliniți și... atât. S-a așezat la biroul castaniu, la lumina verzuie a veiozei, în fața câtorva coli albe. Cu mâinile sub bărbie, ea și-a ridicat din nou gândurile la Cerurile Cerurilor, pentru sfat și ajutor.

„Doamne, Doamne al copilăriei mele, Doamne, Cel pe Care L-am cunoscut înainte de a-L ști de la oameni, Doamne al icoanelor, care m-au mirat de mică, ce să fac? De ce ai trimis Inspirația la mine? De ce mi-e așa de simpatică? De ce am sentimentul că înaintea mea se deschide o cale pe cât de frumoasă, pe atât de dureroasă? Și ce să scriu? Și cine va avea timp sau poftă să citească ce voi scrie eu? Auzi-mă, Doamne al inimii mele, Stăpânul Stăpânilor și Deschizătorul drumurilor adevărate, și-mi dăruiește gândul cel bun, ca să știu ce am de făcut! Pentru rugăciunile Preacuratei Tale Maici și ale îngerului păzitor! Amin”.

După ce mai stătu puțin pe gânduri, Rima începu să scrie... și scrise prima poveste pe care i-ar fi spus-o primului ei copil, dacă l-ar fi avut. Așa își imagină: că e o mămică iubitoare (în zilele noastre, nu mai e pleonasm!), că are un copilăș în brațe, și, ca să-l facă să uite o durere de dinți sau, poate, doar ca să-l adoarmă, îi șoptește povestea...

Hei, dar nu v-am zis ce era mai important! Taman când s-a apucat de scris, o bucurie uriașă i-a cuprins mintea și inima, un val de energie i-a alungat somnolența și îndoiala, iar cuvintele se așterneau pe hârtie fără încetare, căutându-se unele pe altele, prinzându-se în propoziții cu ușurință, dansând pe muzica speranțelor Rimei.

La sfârșit, Rima își ridică privirea, victorioasă. Era Scriitoare. Chiar era. Așa cum își dorise dintotdeauna, fără să îndrăznească să și fie. Bucuria nu-i pieri, numai că își zise că va trebui să apeleze la alți prieteni, în continuare: tastatura, computerul, imprimanta. Trebuia ca rândurile scrise de mână să devină acum slove ce pot fi citite de oricine, în format tip...

Cap. III: El Grand Corazón. Plagiat

Nedumerită, Rima se gândea că i-ar lua ceva timp să bată la tastatură cele scrise de ea. Ar fi vrut să-și facă singură cartea. Ceea ce scrisese era doar începutul, evident. La ușa camerei sale - o cameră ciudată ca și stăpâna ei, fără decor special de fete, cu câteva icoane cu rame diferit colorate, un pat nu prea lat, un dulap (obișnuit!!!) și cu biroul (despre birou, să știți că era unul lung, pe care încăpeau atât monitorul calculatorului, imprimanta, scannerul, veioza,



obiectele de papetărie, plus loc de scris) - bătu darabana El Grand Corazón, prietenul Rimei în cel mai pur înțeles al cuvântului, cel căruia Rima îi putea spune orice, fără frica de a se face de râs.

(Cum a ajuns ea să-l cunoască pe El, e o întreagă altă poveste, curioșilor!)

— Cum stăm cu tastarea? o luă la rost El Grand, spre surprinderea Rimei. Dar nu era pentru prima dată când El îi citea gândurile Rimei. Surprinderea ei dură o secundă, de fapt, își dădu seama că ar fi fost mirată să nu se întâmple așa.

— O. K, am repetat exercițiile, mi-a crescut viteza de tastare, după cum ai bănuț, și acum chiar am ce să tastez! surâse ea enigmatic. Secretul i-l comunică apoi pe de-a-ntregul.

— E bine, de când speram să vină momentul ăsta! Dă-i înainte! Eu voi fi primul tău cititor. Fii sigură că nu și ultimul!

Rima era fericită. Presimțirile și așteptările sufletului ei începeau să se împlinească încet-încet, așa cum și la întrebările ei nerostite, tot încet, se dădeau răspunsurile. Își plimbă mâna peste tastatură, ca o mângâiere. Nu era un simplu obiect. De altfel, pe biroul ei nimic nu era nici simplu, nici obiect. Un pix ieftin devenea acolo prietenul ei, la fel coala albă, tastatura, mouse-ul, toate.

Porni computerul, creă un fișier nou și tastă prima poveste... în Cartea.doc. Apoi o scoase la imprimantă, sorbind mirosul de cerneală proaspăt uscată. Acum pe biroul ei se aflau alături, împrietenite, manuscrisul poveștii și primul exemplar tipărit... Încă nu se poate numi carte... Uitându-se în jur, Rima

observă că El Grand Corazón dispăruse, lăsând-o să se concentreze. „Nici nu știu când a plecat, el vine și pleacă, după ce a dat ajutorul”, gândi ea, cu și mai multă bucurie.

El Grand Corazón avea 17 ani și dincolo de această vârstă nu mai creștea. De fapt, creștea, ca și Rima, dar nu îmbătrânea - cum nu mai îmbătrânea nici ea. Pasionat de astronomie, era tachinat de Rima cu poezia „Floare albastră” a lui Eminescu (Iar te-ai cufundat în stele / Și în nori și-n ceruri nalte? / De nu m-ai uita încalte, / Sufletul vieții mele.”). „El Grand Corazón” era porecla lui, devenită nume. Cu ochii negri, mari, el o privise de la bun început pe Rima ca pe prietena ideală, sinceră și copilăroasă, cu care nu se putea plictisi.

„Să-mi iau bulinul de plictiseală” își zicea el, când se ducea să o vadă pe Rima. Era supărat doar când i se părea că prietena lui nu are destulă încredere în ea ca să se manifeste cum îi place, ca să se exprime. „O va face cândva”, se liniștea el, și aștepta. El nu o tachina, doar o mai bătea la cap să învețe lucruri noi, care i-ar fi putut prinde bine. Așa ajunsese Rima să tasteze, spre exemplu, cu aceeași viteză cu care scria de mână.

*

Vis: Rima râdea împreună cu El Grand, glumind:



- Care e femininul de la „ciudat”? Zi! Nu știi, nu-i așa? E „ciudă”!
- Și ce legătură are asta cu...? râdea și El.
- Cu ce? se oprea din răs Rima.
- Cu... și atât! continua să râdă El Grand Corazón.

*

Până în acea seară, Biroul nu îi vorbise niciodată Rimei, ca să nu o sperie. Mai ales că el știa de Dulap. De când se inventaseră Dulapurile înghițitoare de cărți, Birourile micilor sau marilor scriitori le deveniseră dușmani. În acea seară însă nu s-a putut abține. Cu glas de creion ascuțit, Biroul spuse:

— A fost odată ca niciodată...

— Ce? făcu Rima. Am pornit din greșeală boxele? (Acestea se aflau sub Birou.)

— ... un Birou care se lupta cu Dulapul. Nu-ți fie frică, Rima, nu sunt dușman, ci prieten... al tău și al tuturor scriitorilor adevărați. Mă bucur că îți servesc ție. Îți vorbesc acum pentru că acum ai început, practic, să scrii. Știi, noi, Birourile, nu putem vorbi decât între noi sau cu stăpânii noștri. Acum tu ești stăpâna mea și te voi sfătui, la nevoie, mai ales la primejdie...

— Stai! Tu m-ai pândit până azi? Fără să zici nimic? oftă Rima. Nu mă sperii, întotdeauna mi-ai plăcut. Ești un birou cochet. Și mă bucur să te am ca prieten.

— Tu trebuie să scrii Cartea. Nu va fi ușor, nu atât s-o scrii, cât s-o publici, dar vei izbândi, trebuie să izbândești. Să nu bagi în seamă visele urâte, numai pe cele încurajatoare, și nici pe acelea foarte mult. În general, să nu te încrezi în vise, te pot zăpăci. E primul meu sfat.

— Mulțumesc, chiar aveam nevoie de sfatul tău.

*

Plagiatus intră grăbit în office-ul Veghetorului Cărților în Fașă. Acesta verifica niște dosare. Își ridică privirea spre Plagiatus, nedumerit.

— Nu pot să cred, gâfâi cu indignare acesta. Am văzut-o! Deghizată, e drept, dar ea era, nu mă pot înșela! Bântuie prin oraș, cine știe pe unde, numai pe la mine nu... Adică, hmm... Cine are nevoie de ea? Am pus-o sub urmărire. O să aflu la cine a fost și în ce scop.

— Ahaaa, Inspirația, se înnegri Veghetorul. De mult n-a mai apărut. Credeam că... dar știam că e nemuritoare. Cel puțin până acum... Foarte bine ai făcut că m-ai anunțat. Ai auzit, Dulapule? Se pare că vom primi marfă nouă. Și de calitate. Voi gândi o strategie de atragere, în funcție de persoana la care a fost. Mă bazez pe tine, Plagiatus. Altceva? Ce mai fac cârticelele noastre? Se tipărește ceva?



— Mai bine m-ați întreba dacă mă descurc cu banii, Signore. Nu merge prea bine. Lent. Iar cu Inspirația, lăsați pe mine. O rezolv în câteva zile.

— Bine, nu-ți face griji. Cât despre bani, descurcă-te. Aștept comision din vânzări, ca să nu zici că sunt nerăbdător. Găsește și tu un design nou pentru copertă, nu contează conținutul. Să dea bine. Acum, hai, că am treabă.

— Iar eu îți doresc mult succes, fremătă Dulapul către Plagiatus.

Acesta se retrase, nemulțumit. Iar va alerga singur după bani? Doar nu era numai interesul lui... Of, și Inspirația asta! Cărțile lui Plagiatus trecuseră de Dulap numai pentru că erau prea proaste - de fapt, pentru că nu erau decât însăilări de la alții, lui nu-i venise în minte nici o idee, nimic-nimic. Se simțise umilit când Dulapul i le scuiase cu scârbă, chiar dacă Veghetorul le dăduse liber la publicare.

Se întoarse în oraș, verificând oamenii puși de pază: Inspirația reapăruse? Nu... Dar nu avea mare încredere în oamenii lui. Altfel deghizată, Inspirația putea trece chiar pe sub nasul lor, nebăgată în seamă. Știa că tot el o va recunoaște, curând.

*

Veghetorul era în schimb foarte liniștit. Inspirația? Cine o mai băga în seamă? Oamenii lui erau peste tot, stricând planurile Doamnei. Își relua lucrul la dosare. Biroul său de abanos, pe care lucra, era o adevărată bijuterie. Dulapul îl invidia pentru lucrătură, pentru maiestruozitate, pentru tot. Până și pentru sfeșnicul de argint de pe el. Biroul Veghetorului Cărților în Fașă nu se potrivea cu restul mobilierului. Și doar era vechi, din vremea tinereții acestuia, de pe când Veghetorul se ocupa de altceva, de pe când acesta încercase, în zadar, să fie scriitor. Tot ce scrisese el la acest birou fusese pur și simplu nebăgat în seamă, inutil, cu înflorituri artificiale...

În urma eșecului, Veghetorul ajunsese ceea ce era în prezent, uitând idealurile nobile ale tinereții, cu totul. În sinea lui, râdea de Plagiatus și de toți cei ca el (Plagiatus era cel mai ambițios din tagma lui) - și admira oarecum cărțile din Dulap, uimit cât de mult întârzia apariția Cărții. Cartea... voia s-o aibă în mâini, să fie a lui... Mai apoi, nu știa ce va face. O va închide în Dulap? Va spune că-i a lui? Dar întâi să apară! Un lucru sigur știa: nici Plagiatus, nici oamenii lui, nici micii scriitori nu o vor scrie. Cine oare? Taină, care să facă mai frumoasă așteptarea. Superiorii Veghetorului se mulțumeau cu contrafacerile lui Plagiatus, pe care nici nu le citeau vreodată, admirându-le doar coperta lucioasă, viu colorată, calitatea hârtiei, ingeniozitatea fonturilor...

Biroul de abanos suferea fără cuvinte în office-ul Veghetorului. Demult, pe când stăpânul său încercase să scrie, ar fi vrut să-i vorbească. Așa cum toate birourile vorbesc cu scriitorii lor. Dar Inspirația nu trecuse pe-acolo, ca să-i dezlege tăcerea. Consensul nu putea fi călcat. Martor la toate fărădelegile



Veghetorului, nu vorbise niciodată, nici măcar cu Dulapul, dușman aflat la doar un metru distanță. Îi anunța din când în când pe frații săi despre cele ce se petreceau în office, de Dulap, de toate.

Pândeau momentele în care Dulapul se extazia de vreo nouă achiziție și atunci transmitea mesaje pe șoptite.

Veghetorul ținea mult la biroul său. Zilnic îl lustruia, puțin mâhnit că nu obținea luciul de altădată. „Dar nu-l schimb, e biroul meu”, își zicea el. Așa că, în acea zi, birourile scriitorilor mari și mici aflară că se aștepta Cartea la Regele Dulapurilor. Și Biroul Rimei află.»

Matei se opri din citit. Silvia adormise lângă el. O întinse ușor pe canapea și își desfăcu fotoliul - pat de lângă. „O să continui mâine. Fata asta chiar are imaginație... Cum i-o fi venit?”

În zilele următoare, Silvia completă romanul ei. După-amiaza trecea Matei pe la ea, să o vadă și să citească. Era curios. Cât despre tatăl lui Toader, nu aflase încă nimic. Niciun răspuns.

Cap. IV: Cartea

Rima se trezi cu privirea la frunzele tremurătoare ale plopului de lângă geam. Nori iuți treceau parcă printre crengi, atât de aproape. Își aminti toate evenimentele din ajun. Verifică imediat dacă au fost aievea.

— Biroule, bună dimineța!

De sub manuscris și de sub toate celelalte, Biroul rosti cu calm:

— Bună dimineța. Ai de lucru și de aflat multe lucruri. Să nu te sperii, avem un spion chiar sub nasul lor. Cartea nu va păți nimic, sunt sigur.

— Vorbești în parabole... Așa fac toate birourile? Mă duc să iau micul dejun, apoi mai vorbim.

*

Vis: O pădure de pini, încărcăți de conuri. Pe jos căzuse doar unul, pe care îl ridicase ea. Restul stăteau cuminți și o lăsau să-i culeagă, dacă ar fi vrut. Lângă trunchiul unui pin apăru un arici care tremura de frica ei. Dar și Rimei îi era frică de țepii ariciului. Îl evită, fugind cu conul cules pe o cărăuie, în inima pădurii...

*



Inspirația o aștepta cu micul dejun pregătit. Ceai de măceșe cu miere și lămâie, pâine la toaster cu unt, cremă de brânză și biscuiți „Scufița Roșie”. Erau trei porții pe masă, cu trei cești de ceai noi, albe, cu flori de mușetel pictate manual și un ceainic nou, cu același model. Tocmai puneă șervețelele - decor, când Rima intră în bucătărie.

— Bună dimineața!

De la o vreme, pe Rima o mira doar dacă nu se întâmpla nimic, se obișnuise atât de repede cu neprevăzutul. Mâncară în tăcere, împreună și cu El Grand Corazón, care venise între timp. Apoi Inspirația îi spuse:

- Rima, acum e timp de treabă. Să n-ai grijă nici de Dulap, nici de altceva, tu concentrează-te la scris. O să-i explic lui El Grand cum stau lucrurile cu partea adversă, te va pune la curent și el, și Biroul. Un singur avertisment: sunt dușmani mai mari decât Dulapul și Veghetorul. Vei avea de luptat cu Deznădejdea. Să fii puternică, să ceri ajutor cui și când trebuie, să nu ai frică!

Biroul o aștepta pe Rima. Aceasta își ridică privirea la icoanele de deasupra Biroului, liniștită. Apoi începu să scrie. Slovele curgeau la fel, în timp ce-și imagina că are un al doilea copil, că e mămică și că le spune povestea cu dragoste, amândurora. Astfel, Cartea se completa cu o nouă poveste.

Inspirația rămase vreme îndelungată de vorbă cu El Grand Corazón. De această dată, Doamna era îmbrăcată în alb din cap până-n picioare, iar privirea ei negru-intensă strălucea ca o flacără. El o asculta înfrigurat.

— Dacă e atât de greu și cu atâtea piedici, merită oare? E vreo șansă? Și de ce ea? La ce bun? o întreba El pe Doamnă.

— Nu-ți pot spune totul acum, dar desigur că are un rost. O să-l înțeleagă în primul rând Rima. Și tu, când vei citi Cartea. Trebuie să plec, încheie ea, voi mai trece.

*

„Se caută scriitor pentru copii” - anunțul circula prin ziare, prin televiziuni locale și naționale, site-uri de Internet... Condiții de participare: portofoliu cu creații originale, în proză și în versuri, autor debutant. Plagiatus îl dăduse, sub cărmuirea Veghetorului. Amândoi erau supărați, căci de câteva zile, de când se dăduse alarma, nu reușiseră să dea nici de Inspirație, nici de scriitorul necunoscut. Trăseseră concluzia că e vreun debutant, neaflat în baza lor de date.

— Totuși, nu sunt foarte neliniștit, de obicei editorii tot pe la mine trec, recunosc Veghetorul Cărților în Fașă. Dacă s-a scris Cartea, pentru publicare trebuie să ajungă la editură... Dar poate nici nu s-a scris și ne agităm degeaba...

— S-a scris, simt că s-a scris! scârțâia Dulapul, exasperat. S-a scris și nu e la mine! Eu cred că e timpul pentru cele mai aspre măsuri! Să trimitem Deznădejdea!

— Mai stăm puțin, să vedem ce ne cade în plasă, hotărî Veghetorul. Și apoi, cu Deznădejdea nu suntem chiar prieteni buni... Dacă ne cuprinde și pe noi în mreje? Brrr... Cum scăpăm? Plagiatus, să-mi aduci mapele de portofoliu. Tu discuți cu scriitorășii. Sau mai ai nevoie de ceva? Nu faci față?...

— Mi-ar cam trebui..., mormăi Plagiatus, îmbufnat ca de obicei.

— Îți las loc în antecamera office-ului și, ca secretară, pe Hilaria. Ea o să facă listele. Să nu-ți scape ceva. Convinge-i că o să publicăm, ca o Antologie pentru copii, ceva de genul ăsta. Una de proză, alta de poezie... Hai, că te descurci tu la încurcat vise. Vise prostești, că, o să vezi, vor veni mulți, se cred talentați, de!

— Hilaria le va da bon de înregistrare a materialului adus? mai întrebă Plagiatus.

— Mmm, nu. Să le dai tu promisiuni fierbinți, câte o carte de vizită cu editura ta de anul trecut, aia care a dat faliment și... o adresă de e-mail, unde să întrebe de „răspunsul oficial după citirea și verificarea lucrărilor”. Gata, cu restul te descurci. Să-mi faci o statistică la sfârșit. Pe Hilaria o anunț eu.

... Trecură alte zile, pline de emoții pentru alți scriitori în devenire, debutanți, care ar fi putut „crește” în timp... Veneau cu încredere să-și prezinte operele de început lui Plagiatus, sub privirea neclintită a Hilariei, o cucoană ce ar fi trebuit de mult să iasă la pensie, dar pe care plictiseala o gonia de acasă, pentru a mai face câte ceva pe te-miri-unde. (Până să se angajeze aici, pe post de „orice”, de la femeie de serviciu, până la spioană a celorlalți angajați, doar se plimba gratuit cu autobuzul prin oraș, găsindu-și prietene de aceeași teapă. În rest, era sănătoasă tun, voinică, cu doi negi mari pe obraz și cu o mustață mijită.)

Teancuri cu mape de portofoliu umplură, pe rând, mai întâi antecamera Veghetorului, apoi Dulapul, cu unele excepții, care fură pur și simplu aruncate la gunoi. Totuși, în niciunul din portofoliile primite, Dulapul nu recunoscua Cartea.

— Se spune de demult, e o legendă care circulă printre noi, Dulapurile de cărți, și pe care e posibil să o fi inventat Birourile de scriitori, că ni se va întâmpla ceva excepțional atunci când unul dintre noi va primi Cartea. Dar n-am simțit nimic deosebit..., se întristă el.

— Să insistăm? întrebă Plagiatus. Până acum avem 103 portofolii, dintre care 81 validate de Dulap. Persoanele interesate s-au bulucit în primele zile, iar acum de-abia mai vine câte una. Să propunem și un premiu?

— Niciun premiu, fu necruțător Veghetorul. Cel puțin nu unul material. Diplome, recunoașteri publice... poate. Păi, sunt debutanți, asta-i bună! Premiu merit eu, că-mi bat capul cu așa ceva! se stropși el. Fă-ți datoria! Cu cărțile noastre cum mai stăm, se vând?

— Așa și așa. Eu speram să se cumpere în mai multe exemplare, prin școli... Dar..., se mohorî și mai tare Plagiatus.



— Ne trebuie o strategie nouă de marketing, gândește-te bine! Doar nu te-a părăsit Inspirația! Of, că m-a luat gura pe dinainte... Ei, hai, du-te, până acum ai făcut treabă bună, și să nu uiți de comision! Te mai păsuiesc, oftă Veghetorul.

Hilaria își terminase treaba. Neavând altceva de făcut, scoase din coșul de gunoi o mapă de portofoliu dintre cele aruncate, își desfăcu o pungă de cipsuri și începu să citească, mâncând, simultan. „Pfui, e scris de mână”, se enervă ea, aruncând-o la loc. „Nu s-a sinchisit să-l dactilografieze măcar.” Luă altul, pe care îl nimeri tipărit, și citi cu gândul la prietenele sale de pe autobuz.

Și Rima aflase de anunțurile pentru scriitori debutanți.

— Biroule, ce să fac?

— Cartea nu e gata, decât pe partea de proză. Nu are poezii. Ai văzut cerința din anunț, răspunse acesta, laconic.

— Am înțeles. Dar poeziile nu-mi pot veni în minte așa, la comandă, nu crezi? Mai e ceva: cine o fi dat anunțul și în ce scop? Inspirația nu mi-a zis nimic și nici El Grand Corazón nu mi-a dat vreo indicație. Trebuie să mă descurc singură, se pare...

— Îți spun doar atât: Inspirația e sub urmărire. Nu vine aici decât dacă e absolută nevoie și nu-ți spune totul, ca să nu te sperii. Nu uita că ai mai multe ajutoare, printre care și gândul bun, rugăciunea... Și nu-ți pierde încrederea! Va fi bine.

— S-or fi înscris mulți autori?

— 103, îi scăpă Biroului.

— Cummm? De unde știi asta? fu indignată Rima. Eram sigură că îmi ascundeți ceva cu toții: și tu, și El Grand, și Doamna... Mă sperie mai mult tăcerea voastră decât adevărul. O să-mi spuneți, vă provoc!

— Toate la timpul lor. Dacă nu treci prin încercări, nu te maturizezi. Fii sigură că noi te vom avertiza la momentul potrivit. Deocamdată, poezia! chicoti Biroul.

Inspirația intră în camera Rimei și îi puse acesteia un șal auriu pe umeri.

— E țesut din firele fanteziei și are puterea de a te feri de gândurile întunecatei Deznădejdi. E primul meu dar, să nu îl pierzi. Dispare, dacă uiți de misiunea ta, de a fi autoarea Cărții, șopti Inspirația.

— Oh, cât e de frumos, mulțumesc! se bucură Rima. Bine, o să am răbdare până voi înțelege tot ce se petrece. Mai trebuie să știu ceva acum?

— Chiar acum, nu. La treabă. Eu plec să mă întâlnesc cu Editorul. Te-aș invita la o plimbare, dar nu e bine să fim văzute împreună. Tu ești deocamdată negăsită, nebănuită. Toate cele bune și lui El! zâmbi Doamna, retrăgându-se.

Rima închise ochii, înfășurându-se cu șalul. Vedea mulți copii în jurul ei, unii părând a fi chiar ai ei, alții, copii din cartier, din oraș, din țară, din lume. O cuprinse duioșia. Ar fi vrut să le poată răspunde prin cuvintele ei, la toate întrebările acelea adânci, cu care se chinuise ea în copilărie. „Să nu fie copil crescut în necunoaștere”, gândi ea. După aceea deschise ochii și scrise, scrise

până seara... Continuă zilele următoare, cu pauze în care se plimba în parc, alături de El Grand. Scrise „Pentru copiii din sufletul meu”.

*

Vis: Un dulap cu cărți. O femeie care le aranja și care aducea tot mai multe cărți în dulap. Apoi o privea și-i cerea cartea ei. Rima nu știa de ce i-o cer, dar nu voia să i-o dea. „ E pentru copii, nu pentru dulap” zise ea.



Mihai STIRBU

Născut în Filipești, jud. Bacău, la 15 aprilie 1957, n-am avut parte de o copilărie la țară pentru că părinții, lucrând în învățământ, se mutau mereu până au ajuns la Roman, prin 1962.

Tatăl meu provine din Basarabia, pe care a părăsit-o definitiv la 14 ani, dintr-o localitate de lângă Nistru. După multe peripeții a ajuns: învățător, sublocotenent participant la al doilea război mondial, subinginer agronom, apoi profesor de matematică și fizică, până la pensie (fără a mai ști ceva de rudele de dincolo de Prut, care din motive de care nimeni nu mai poate fi acuzat, rămăseseră în altă țară).

Mama mea se trage dintr-un neam de răzeși din Moldoveni (Porcești, Neamț), mândri de originea lor. Dintr-un arbore genealogic, întocmit documentat cu ce s-a putut găsi prin arhive, rezultă că cei mai vechi din familie, au fost pomeniți încă din sec. XIV, pentru că participau la întocmirea „hotarnicelor”, sau erau chemați să depună mărturie când nu mai existau acte.

După absolvirea Liceului Roman – Vodă, am fost admis la Institutul Politehnic Iași. În timpul studenției m-am apropiat de revista Opinia studențească, la care am fost secretar de redacție vreo doi ani. După terminarea facultății, am devenit profesor la liceul meu: Roman – Vodă. Fotografia m-a pasionat dintotdeauna, ca o compensare a faptului că n-aveam mână de pictor, și iubeam artele plastice. În paralel cu activitatea strict didactică, sprijinit de conducerea liceului, am organizat un activ fotocineclub, obținând câteva premii întâi la concursurile de profil, la nivel județean.

Nu trebuie să uit de-o altă pasiune – bicicleta, cu care am fost pe Tranfăgărășan, la Putna, la Iași, la mănăstirile din Neamț, la Fălticeni, Piatra Neamț, Buhuși-Bacău, Pașcani și-n zonele turistice apropiate: Mircești, Miclăușeni, Văleni, mănăstirea Giurgeni, Războieni (mănăstirea, monumentul dedicat lui Ștefan cel Mare), Doljești (alt monument ce amintește de Ștefan cel Mare), și-n multe alte locuri, parcurgând aprox. 23.000 km.



Fiind inginer, am considerat că locul meu era, totuși, într-o unitate industrială. După nașterea fetei mele Oana, considerând că uitasem poveștile copilăriei, i-am inventat eu altele, cu care am participat la Concursul național de creație literară „Ion Creangă” din Iași, obținând premiul Editurii Panteon din Piatra Neamț, editură care mi-a publicat prima carte în 1996. În 1998, revenind la niște notații mai vechi, am publicat „**Comoara verii**”, la Editura Junimea, Iași. Urmare a concursului, am apărut împreună cu alți autori în „Poveștile de la bojdeucă” în 1996. În 2006 am fost prezentat în „O antologie a literaturii nemțene” (Autor Lucian Ante, Editura Mușatina).

Colaborări cu cu revistele: *Opinia Studențească, Dialog, Asachi, Gazeta de Roman, Ziarul de Roman, Fereastră, Dor de Basarabia, Vatra veche, Moldova Literară, Cuvântul Liber, Agora ș.a*

Din septembrie 2009, am devenit **membru al Ligii Scriitorilor** din România, Filala Iași – Moldova.

Înstrăinarea

(În memoria tatălui meu)

Soarele amiezii, darnic în Basarabia anului 1936, lumina clar casele din piatră, grădinile oamenilor și viile dese din depărtare. Tânărul de statură potrivită, slăbuț dar bine făcut, cu părul rar, mai mult șaten decât blond, trase-n piept aerul tare de acasă. *De acasă!* Inima-i bătea grăbită, fiindcă lipsise vreo șapte ani, deși pe acele meleaguri se născuse, într-un sat mare din apropierea Nistrului, înaintea primului război mondial, în 1914.

Privi lung coasta blândă și *pădurea*, cum îi spunea el pâlcului de copaci, în care-i plăcea să se piardă de dimineața până seara, când era mic. Viața-l rupsese de ai lui parcă dintotdeauna și, după șapte ani adăugați la cei 14 petrecuți lângă părinți în satul natal, anii copilăriei parcă n-ar fi existat.

Privi împrejur, răscolit de sentimente confuze, trezite de vederea satului, apărut nu prea departe.

Se revăzu cu câteva ore mai înainte, când plecase de la Iași.

Tulburat, febril și surescitat, își scosese din șifonier costumul cel bun, de croială nemțească, primul și singurul costum de haine, pe care-l avusese până atunci, pantofii negri cu talpa groasă, cămașa bleumarin cu gulerul bine scrobit și cravata elegantă cu dungi albastre. În geamantanul ieftin, cumpărat cu o zi înainte de la unul dintre negustorii de pe Lăpușneanu, își adunase tot avutul: o cămașă, două batiste, briciul, câteva caiete din timpul școlii, multe cărți, un stilou, pălăria, primită-n dar de ziua lui de la colegii de cameră, și diploma. Fusese clasat, după absolvirea Școlii Normale Vasile Lupu, al treilea dintre cei 94



de absolvenți pe centru și primul pe școală, cu media 8,37 la examenul de capacitate pentru învățători.

Doamne, cum mai trecuse timpul! La vârsta lui, mulți încă nu zburaseră de la cuib, el avusese un destin aparte, trecuse de la copilărie la maturitate deodată, fără să-și dea seama.

Se-ntreba *ce-or mai fi făcând ai lui, mama și tata?*

*

Pe drumul plin de praf, umbra i se proiecta ciudat din cauza borurilor late ale pălăriei. Visase de multe ori întoarcerea acasă. Cât fusese elev, mereu se închipuise îmbrăcat orășenește ca acum, cu pălărie, doar devenise *cineva*, asemeni fostului său dascăl, salutat de toți, fiindcă acum era și el *domn*.

Din față, stârnind colbul drumului uscat, apăru o căruță. Era bădia Niculae, vecinul de peste drum. Văzându-l, uită toate gândurile despre apariția lui triumfală în postura de învățător în sat. Își aminti: cu ani în urmă, după ce sărea gardul în grădina vecinului, asemeni celorlalți copii, se-nfrupta din perele, întotdeauna, mai bune decât cele de acasă. Deodată, încântat de revederea unui chip familiar, deși îmbătrânit, cu ochii parcă mai adânciți în orbite, cu obraji mai supți și părul cărunț, cu duioșie și respect față de vârsta înaintată a căruțașului, involuntar, îl salută ca atunci când era mic:

— Săru' mâna, nene Niculae! Săru' mâna!

— Trăiți!

— Ei, cum așa?!... Bună ziua! Nu mă mai cunoști? Eu sunt Ionică a' lui Gheorghe!

— Cum? Nu cred, băiatul lui este plecat printre străini. Tu ești, Ioane? Chiar tu? Te-ai făcut domn, da' să știi, noi tot cu necazurile noastre...

Stânjenit, îngăimă:

— Oile, nu-ș ce au, da-s cam betege...

Și dădu bice cailor. Mai strigă:

— Vezi că tat-tu nu-i acasă.

Tânărul învățător se-ntoarse-n loc, urmărind cu privirea căruța hodorogită, plină cu cânepă. Tresări. Dar mama, mama o să-l recunoască? Se liniști pe loc. Cum să nu, o mamă nu-și uită niciodată copilul.

Ea cum o mai fi? Sănătoasă, sau spetită de muncile grele, fără ajutorul lui în gospodărie? Răsuflă ușurat, doar îi rămăseseră surorile acasă și, era convins, o femeie este mai de folos decât un bărbat.

Se apropie de biserica mare cu hramul la Sf. Mihail și Gavril, care-și ivea printre copaci turlele. În spate era cimitirul în care-și dormeau somnul veșnic înaintașii lui, *Dumnezeu să-i odihnească în pace*. De câte ori nu se gândise la



dânșii, când hălăduise prin Iașul devenit orașul lui, mai ales când trecea pe lângă Mitropolie și Trei Ierarhi!

În centrul satului, deoparte și de cealaltă a drumului pavat cu piatră de râu, casele negustorilor evrei, oameni de treabă, care dădeau pe datorie, erau văruiate în alb, cu aceiași clopoței deasupra ușii.

Ritmul bătăilor inimii i se accelera fără voie. Se apropia de ulița care ducea la casa părintească. Salcâmi și stejarii cu frunze dese, gardurile, unele din piatră, scânduri sau nuiele împletite, de mirare, erau la fel ca înainte, numai că parcă mai mici.

*

Firesc, primele lui amintiri erau legate de casa părintească. De fapt, în ogradă erau două clădiri. Într-una locuia el cu mama, cu fratele și surorile mai mari, Mărioara și Tudora, tata fiind prizonier într-un lagăr german. În cealaltă casă, în care fuseseră încartiruiți niște soldați ruși, se ducea adeseori, fiindcă-i dădeau zahăr și-l aruncau în sus, spre marea lui satisfacție.

Rușii se purtau frumos, chiar când făcea pozne păguboase.

Avea vreo trei-patru ani când, desculț fiind, își oprise fuga exact în covata în care ei își plămădiseră aluat pentru pâine. Pedeapsa a fost simbolică, unul dintre ei îl ridicase și-l lovise cu latul săbiei la fund, în glumă.

Se-ntreba dacă mai erau copacii din livadă. Da, se zăreau pe deasupra casei coroanele celor doi meri care rodeau pe rând, unul într-un an, celălalt în următorul. În acea livadă, care era în dreapta casei și mai în spate, erau pruni și zarzări, printre care se aranjau straturi pentru ceapă și pătrunjel.

Se apropie de poarta mare, pentru căruțe, făcută din scânduri lungi, bătute-n cuie. Privind locurile familiare odată, căruța veche uitată în curte de ani de zile, casa, surâse.

Peste gard, era fântâna. Se revăzu cu ani în urmă, aplecat peste ghizdul fântânii din piatră cu cumpăna lungă, la capătul căreia atârna ciutura grea din lemn, cu doagele năpădite de mușchi verde, fie vară, fie iarnă. Se oglindea în apa clară, tulburată de picăturile prelinse de pe ciutură, care desenau cercuri concentrice. Odată, țipase privind în jos, adâncul întunecat imitându-l. Era tare încântat de ecou, credea că nimeni nu mai știa ce fenomene ciudate se produceau acolo, în întuneric. Gândea că-i va uimi pe toți cu descoperirea lui; ridicându-se de deasupra fântânii, tresări deodată atent. Apăruse pe drum o fetiță de vreo unsprezece ani, cu o băsmăluță colorată. Purta o fustă lungă, creață și o bluză scurtă de stambă, cu mâneci largi. Era una dintre puținele colege de la școală, a cărei prezență o remarcase, după ce aflase despre tatăl ei, că fusese moșier. Fostul boier încă mai purta, ca semn al averilor de altă dată, o manta din doc și o șapcă albă. Tipic pentru acea categorie de oameni! Soția lui purta, când ieșea prin sat, o fustiță cadrilată din pânză de casă, o cămașă de in



brodată cu cruciulițe albe și negre. Își înfigea un pieptene din metal în păr și era încălțată în ghete strâmte, din piele de capră. Poate și situația acelei familii scăpătate, care-i arătase că *nimic nu se dovedea veșnic: nici bogăția, nici tinerețea, nici frumusețea*, îl hotărâse să *învețe*, singura modalitate de a-și asigura un trai bun.

Prin clasa a cincea primară, odată revenit de la școală, se hotărâse să *scrie* la Rezina (reședința de plasă) și la Orhei (reședința județului), să întrebe ce-ar trebui să facă pentru a putea *învăța mai departe*. Cu mintea de acum, se întreba cui ar fi trebuit să expedieze scrisoarea și cum ar fi explicat ce voia de fapt...

Nu scrisese, dar își deschise odată sufletul în fața preotului satului, un om înțelegător, adevărat păstor duhovnicesc. Hotărâtoare pentru viitorul lui fuseseră și vorbele unui învățător mai bătrân. Îl vedea în fiecare dimineață pe terasa casei galbene, cu cerdac în stil brâncovenesc, îmbrăcat întotdeauna în costum național moldovenesc, așezat pe un scaun, mereu cu o carte în mână. Se obișnuise să-l salute, fără a-l cunoaște. I se păruse firesc așa, omul inspira încredere, avea o figură blândă și-l privea cu interes. Într-o zi, îl observă la școală, vorbind cu învățătorul lui rus, care cu respect pentru vârsta mai înaintată, îl informase că Ionică avea tragere de inimă pentru învățătură, era deștept, însă păcat de el dacă trebuia să rămână acolo, în sat. În altă zi îl văzuse la biserică, dar nu la slujbă ca toți creștinii, îl văzuse vorbind cu preotul.

Imediat după aceea, preotul îl chemă la dânsul.

— Cum îți place cartea, măi băiete? îl cercetase părintele, după ce-l invitasese în odaia mare pentru oaspeți.

Băiatul era nedumerit și puțin speriat.

— Păi, cum să-mi placă? Îmi place să citesc, lecțiile sunt tare ușoare și simt că aș putea face mai mult la școală, numai că...

— Nu știi cum, așa-i?

Era chiar în perioada în care se hotărâse să *scrie* la Rezina.

— Da.

La câteva zile după aceea, fu rândul tatălui său să fie chemat de preot. De față era și învățătorul. Ioan n-a știut niciodată ce-or fi discutat ei acolo, însă seara auzise dinspre bucătărie frânturi din dialogul părinților. Tata iritat, o întreba pe mama și se întreba și pe el însuși:

— Bine, să zicem că-l trimitem la Iași. Bine! Dar eu, cu cine-o să mă mai ajut la treburi? Grădina, cine-o s-o mai păzească ziua?

— Da', las-o-ncolo de grădină, măi, Gheorghe, că nu ne-om îmbogăți noi de pe urma ei! Altceva mă frământă. Dacă pleacă la Iași, va avea nevoie de bani mulți. După ce se gândi o clipă, răsuflă greu: Da' n-om fi nici noi chiar așa calici!

— Nu, Evdochio, însă eu mă gândesc la gospodăria noastră...

Mama îi pregăti o legătură din pânză de casă cu două rânduri de schimburi, mâncare și ceva bani de cheltuială. Cu noaptea-n cap, într-o zi a lui

septembrie 1928, însoțit de mama merse la gară, cumpără biletul de tren Mateuți - Iași. Îngrijorată în ultimul moment, gata să cedeze impulsurilor greu de controlat ale inimii, mama l-ar fi oprit acasă, însă dorința pentru binele lui se dovedi mai puternică.

Îl dădu în grija unei femei care mergea tot acolo, îl sărută. O văzuse, după aceea, privind lung după trenul care gema greu, luându-și avânt fără chef, parcă. Privind prin geam casele, drumurile, pădurile și oamenii, constată că păreau *altfel* din goana trenului. Altfel, dar băiatul își învinse cu greu strângerea de inimă, pe care-o simțise când lăsase în urmă gara mică, apoi trecând de satul vecin, în care se ducea deseori. Doar când trenul se puse din nou în mișcare, realizează ce se întâmpla de fapt. Nu, nu putea coborî, locul lui nu mai avea să fie pe acolo niciodată, pornise pe un drum fără întoarcere.

Odată ajuns la Iași, privea lung peroanele lungi, forfota oamenilor grăbiți să ajungă pe la casele lor, sau la cine-i aștepta. Numai el se simțea mai singur decât oricine. Derutat, speriat chiar, se așează pe o bancă din fier forjat în fața gării, gândind intens, încercând să-și domolească bătaile grăbite ale inimii. *“Trebuie să merg la Școala Normală, trebuie să aflu cum ajung acolo și-apoi, voi mai vedea!”* se încuraja, privind oamenii care treceau atât de nepăsători pe lângă el. *Cum, chiar nimeni nu vedea că el nu era decât un copil străin de acele locuri și că nu știa ce să facă?! Cum, doar el trăia intens clipele acelea, importante pentru viitorul său?*

Într-un târziu, întrebă cum se ajunge la școală. Un tânăr scund, dar binefăcut, îl măsură din priviri din cap până-n picioare și-l sfătui să ia tramvaiul pe care scria Copou, și-apoi să mai întrebe. Oarecum lămurit, o luă pe jos pe lângă pe strada îngustă din fața gării tot înainte, o luă la dreapta urcând o pantă abruptă, până-n dreptul unei clădiri cu adevărat frumoase, pe fațada căreia remarcă înscrisul cu litere aurii: „*Hotel Traian*”. Doi bărbați înalți, eleganți, discutau, privind porumbeii care ciuguleau fărâmurile de pâine aruncate de copiii care-i fugăreau, iar și iar. Auzi:

— Hotelul ăsta select este o bijuterie a arhitecturii; știi de ce? Fiindcă structura lui de rezistență este realizată din metal de către Effel, inginerul care a făcut turnul din oțel în capitala Franței. Știi? Celălalt bărbat nu știa, dar Ionică era mulțumit că aflase un fapt care, probabil, avea să-l ridice în ochii viitorilor colegi.

Fără voie, entuziasmat de frumusețea clădirilor care-i apăreau mereu în față, lăsă-n urmă linia tramvaiului, apropiindu-se de o clădire imensă, cu turnuri și geamuri multe, dinspre care se auzea un cântec de clopote, cunoscut lui de la școala de acasă, “Hora Unirii”. Încântarea produsă de vederea „Palatului Culturii” îi fu sporită apoi de imaginea „Teatrului Național” și-a multor altor clădiri. Însă, încet-încet, sentimentul de care era cuprins, lăsa pe nesimțite locul îngrijorării, odată cu lăsarea întunericului.

Unde avea să doarmă la noapte? Crezuse că se va culca la școală, doar pentru asta ajunsese acolo; mereu își închipuise că, odată ajuns la Iași, toate se vor așeza în matca firească, numai că în realitate, Școala

Normală era departe. Dezamăgit așa, deodată, făcu calea întoarsă spre gară. Acolo, asemeni altor călători ocazionali se așeză pe un scaun, unde adormi, toropit de oboseala drumului, de noianul de noutăți, de grija a ceea ce va fi a doua zi.

Dimineața, după ce mănă din ce-i pregătise mama, urcă-n tramvaiul despre care știa că-l va duce la capătul călătoriei lui, care era de fapt începutul unui destin, începutul unei vieți ghidate de principii și reguli noi, cu totul străine de ceea ce trăise până atunci.

Era emoționat de prezența în Iași și puțin îngrijorat. Îl aștepta examenul de admitere la o instituție de învățământ de prestigiu din capitala Moldovei, iar el venea dintr-o zonă tare vitregită, conștient de pregătirea lui școlară precară față de a ieșenilor sau a celor din alte orașe, care nu aveau acasă altă grijă decât învățatul. Odată coborât din tramvai, întrebă un băiat cam de vârsta lui, despre drumul spre Școala Normală Vasile Lupu.

— Păi, eu tot acolo merg și tot pentru examen!

Secretar al școlii era Jean Livescu, viitor rector al Universității Alexandru Ioan Cuza, care citi la poartă un anunț:

„Candidații la concursul de admitere vor prezenta la secretariat cererea de înscriere, însoțită de actele ce vor fi lăsate secretarului. După achitarea taxei de una sută lei, se vor întoarce la gazde sau acasă, urmând ca a doua zi, pe 16 septembrie, să fie prezenți la școală la orele 7,30 cu cele necesare pentru scris.”

Ioan simțea că i se tăiau picioarele. Cum adică „a doua zi”? Ce va face până atunci? Păi, el crezuse că va da examenul și gata.

Fără a ști cum își va petrece ziua, merse iar spre sala de așteptare a gării care, se pare, avea să-i fie domiciliul pentru un termen nedeterminat.

Urmând linia tramvaiului în sens invers, își aminti că, după ce plătitese taxa, îi mai rămăsese încă 50 de lei și asta era o problemă.

De la gară, linia tramvaiului trecea prin Piața Unirii, se ridica spre nord-est spre strada I. C. Brătianu, care trecea prin fața Spitalului Sf. Spiridon, apoi prin dreptul Palatului Tufli spre Copou, până la Grădina Restaurant Vidrașcu, de unde se întorcea. Neștiind de scurtătura pe la Râpa Galbenă, merse pe linia tramvaiului.

În gangul dintre strada Lăpușneanu și str. I. C. Brătianu era un șantier. Un om așezat pe un scaun îl măsură din priviri și-l opri, îl lămură după aceea pentru ce. După cizme, deduse că era basarabean, ca și dânsul. Auzindu-l, îi veni inima la loc. *„Dacă departe de casă, printre necunoscuți, m-a găsit un conațional, înseamnă că lumea nu-i chiar așa mare”,* gândi.



Omul îl iscodi, voind să afle din ce zonă a Basarabiei se trăgea, cum de ajunsese în Iași, și, evident, unde mergea. Odată lămurit, auzind că după ce plătitese taxa de înscriere la examen, nu-i rămăseseră bani pentru o eventuală gazdă, deveni sincer îngândurat. Avea în față un băiat cuminte și n-ar fi vrut să-l știe dormind în gară, sau mai rău, pe străzi. Îl invită să rămână la el fiindcă, fiind maistru pe șantier, avea o cameră locuibilă în clădirea care tocmai se ridica. Practic, îi propuse să mănânce ce mai avea el în bagaj, urmând ca după aceea să termine, tot împreună și rezervele lui. Întâlnirea cu maistrul îl făcu pe băiat să simtă altfel prezența sa în acel oraș mare și străin, devenit pe neașteptate, ospitalier.

La examen, mulțime de copii, majoritatea mai mici decât el. Toți aveau emoții, însă, măcar erau însoțiți de părinți. El, neavând cu cine împărți grijile, fu calm. Liniștit, scrisese câteva pagini, răspunseseră întrebărilor profesorilor din comisie și plecă. Dacă l-ar fi întrebat cineva de-i fusese greu, rezultatele urmând a fi anunțate prin poștă până pe întâi octombrie, ar fi răspuns evaziv: *“Mai mult așa, decât așa...”*.

Excluzând posibilitatea de a mai rămâne în Iași încă vreo două săptămâni până la afișarea rezultatelor, se hotărî să plece acasă pe jos. Era o decizie importantă, voia s-o pună în practică, însă nu fără a-i mulțumi maistrului care-l găzduise. Strecurându-se printre grămezi de moloz și cărămizi împrăștiate la tot pasul, trecu de niște schele metalice înalte. Lucrătorii cu tichii din hârtie de ziar, umpleau din căldări de tablă, mortarul.

— Unde-i nea' Pascaru, maistrul?

Când îl văzu, maistrul coborî de undeva, de la etaj. Se șterse cu o cârpă, îi întinse mâna și-l întrebă:

— Cum a mers la examen? I-ai dat gata pe ieșeni? Hai, nu te bosumfla, c-am glumit. Nu, serios, cum a decurs examenul, când vei afla rezultatul?

— Știu și eu... Cât m-am priceput, cât știam de la școală, am scris. Necazul e că rezultatele vor fi afișate peste două săptămâni, eu trebuie să plec acasă pe jos, fiindcă banii nu-mi ajung pentru tren.

Omul îl privi viclean-ironic, apoi după o clipă de gândire îl sfătui:

— Bine, *să zicem* c-o pornești pe linia de cale ferată, *să zicem* c-o să te descurci cu mâncarea, pentru dormit sunt pădurile, dar ce-o să faci de te-or opri jandarmii pentru acte? Cred c-ar trebui să mergi, mai întâi la școală, să-ți ceri certificatul de naștere sau măcar vreo adeverință.

— La școală cui să-i cer? Adică, lasă, m-oi descurca eu.

— Bun. Noaptea asta dormi tot la mine, mâine dimineată mergi la „Vasile Lupu”.

Dimineata următoare urcă tot pe jos dealul Copoului, efectiv înfiorat la vederea zidurilor masive ale Universității. Privea copacii grădinii Copou, în care poposiseră cândva Eminescu, apoi casele boierești de mâna întâi.



N-avea nici un zor și-și mișca încet picioarele deprinse cu mersul pe jos; însă nu pe piatră cubică, ci mai mult pe pământul gol sau pe iarbă. În dreptul Grădinii Expoziției, profită de desişul teilor bolțiți peste strada lată, își scoase cizmele după ce se asigurase că nici un trecător nu-l vedea.

Apropiindu-se de școală, străbătu aleea cunoscută deja, mărginită de-o parte și de cealaltă de castani.

Cu o zi înainte fusese luat de valul celorlalți colegi spre clasa de examen, acum trebuia să se descurce singur. În cabina portarului îl luă în primire un băiat îmbrăcat în uniforma maro, cu petlițe aurii la guler, cu o banderolă roșie pe mâna stângă, pe care scria “Elev de serviciu”.

— Bună ziua! Vreau să vorbesc cu domnul director.

— Nu, zău! Chiar cu directorul? Ce dorești, de fapt?

Elevul de serviciu se simțea, o persoană foarte însemnată și-l privea de sus.

— Care-i problema ta?

Ioan, derutat, explică cu glasul tremurat:

— Am participat ieri la examen și pentru a mă întoarce acasă îmi sunt necesare actele, o adeverință, ceva să am pe drum.

— Așa da, numai că domnul director nu-i în școală. Poate te ajută domnul subdirector. Hai, să te conduc.

În curtea mare a școlii se auzea o chitară. Într-acolo merse. Elevul de serviciu bătu în ușă o dată, apoi încă o dată. Sunetul strunelor se stinse, apoi în ușă apărură silueta înaltă a unui bărbat într-un costum elegant, cu cămașă albă și papion.

— Despre ce-i vorba, băiete?

— Păi, am dat ieri examen la școala dumneavoastră, n-am unde sta până se anunță rezultatele și ca să pot merge acasă pe jos, îmi trebuie actele – spuse el dintr-o suflare.

Bărbatul lăsă ghitara deoparte și-l invită în holul mare de la intrare. Voia să afle unde stătuse până atunci în Iași, cum se descurcase cu masa și de unde se trăgea. Auzind că din județul Orhei, îl privi lung și, mai în glumă, mai în serios, îi zise:

— Da... Păi să știi, pe jos vei ajunge, numai bine pe la Crăciun!

Simțindu-se dezamăgit, asta fiind realitatea, băiatul reacționează, neașteptat pentru subdirector, dar firesc pentru vârsta și situația lui: izbucni într-un plâns de nestăpănit.

Profesorul Cortez, impresionat de lacrimile la care nu-și închipuia că se va ajunge, pe un ton deodată grav, încercă să-l liniștească:

— Stai, nu vezi c-am glumit? Cel mai bine ar fi să-l aștepți pe domnul director, să vedem ce va spune dumnealui.

Fu luat din nou în primire de către elevul de serviciu, care-l conduse spre intrarea școlii. Înainte de a se așeza în hol, întrebă timid:

— Cum se numește domnul director, ce fel de om este?



Surprinzător, elevul devenise mai îngăduitor, dovedindu-se bine informat:

— Am auzit de la domnul subdirector că d-l. Mitrea G. a ajuns în această funcție printr-un concurs de împrejurări, cel puțin ciudat. Nimic de spus, este un cadru didactic de excepție, a fost student la Facultatea de Științe a Universității din Iași, și, ce-i mai important, a făcut studii de specialitate în Germania. Interesant este cum a fost numit aici ca director. Un pedagog - unul înalt, cu o față de salahor, care dintr-un impuls de neexplicat s-a apucat cu de la sine putere să-i tundă pe toți elevii din ultima clasă, chiar înaintea vacanței de iarnă. Urmarea, elevii au făcut un gest pe care nu știu cum să-l calific: l-au imobilizat pe pedagog și, la rândul lor, l-au tuns în fața întregului internat.

— Cum așa... Dar pedagogul nu-i tot un fel de profesor?

Adevărul este că era puțin îngrijorat. Văzuse uniforma impresionantă a elevului, cu petlițe, și nu-și putea închipui un altul asemeni lui în postura de frizer adhoc. Imaginea cea mai realistă a prototipului de elev trebuia să fie după mintea lui, a unui băiat stând disciplinat în bancă, cu o carte sau un caiet în față sau în sala de meditații, făcându-și temele.

— Ce legătura are domnul director Mitrea cu acest fapt?

— După incident, Ministerul a intervenit, pentru că nici pedagogul, nici elevii, nu fuseseră pedepsiți, prin schimbarea directorului.

— Aha, deci atunci a fost numit d-l. Mitrea...

— Nu, atunci a fost numit un domn din Huși, care n-a fost acceptat. Ministerul s-a oprit asupra d-lui Mitrea, care era inspector general al învățământului normal-primar.

Se apropiase subdirectorul care, după ce ascultase interesat un timp, interveni:

— A venit în școală în martie 1925, numai că, pe scurt, atmosfera nu-i era prielnică. Cu toate astea nu s-a sfiit nici un moment și din prima zi îl concedie pe pedagog și-i elimină pe *elevii frizeri*. A modernizat cantina, a construit anexele școlii, l-a numit secretar la bibliotecă pe Jean Livescu.

— Cel care ne-a citit anunțul despre desfășurarea examenului de admitere!

Ioan ascultase atent, însă, pe măsură ce afla mai multe, cu atât hotărârea de a-i vorbi directorului scădea. Gândea: "Cum îi voi explica eu, ce vreau, unui om care a studiat în străinătate, care a fost *inspector general* - nu știa prea bine ce însemna această funcție care impunea prin sonoritate - eu, care am venit la școala asta mare singur?". Nu avu când să-și răspundă, fiindcă ușa mare din lemn se deschise energic,

ivindu-se un om un om înalt, cu părul scurt, cu mustața neagră în furculiță, impunătoare. Toți se ridicară în picioare și-l însoțiră la cabinet.

Din nou povesti cum de ajunsese acolo de peste Prut, dar și despre hotărârea lui de a pleca pe jos spre casă. Directorul îl privi lung, întorcându-se apoi spre subdirector:



— Vezi, te rog, care-i situația băiatului dar, fii discret.

Înțelesese, va afla în curând dacă a reușit sau nu. Numai că după vreo zece minute, când reveni, subdirectorul cu o față ca de gheață, de pe care nu se putea citi nimic, șopti ceva la ureche directorului.

Toate neliniștile, oboseala drumului dintr-un colț de țară până acolo, noutatea orașului, a școlii, examenul însuși, cunoștința cu atâția oameni noi, se concentraseră, eliberându-se după câteva clipe când directorul se apropie și-l privi în ochi zâmbindu-i discret.

— Te felicit, băiete! Ai reușit la școala noastră și fiind de-al nostru, de acum ai un regim special, vei fi bursier!

— Ce înseamnă asta? reuși să îngăime, bucuros cum nu-și amintea să mai fi fost vreodată în viața lui de 14 ani.

— Asta înseamnă că vei locui în internat, vei mânca la cantina școlii, îți vei face lecțiile în sălile noastre de meditație și vei primi haine. Mă refer la uniformă, dacă bineînțeles, îți vei menține bursa. Dar, cum vei fi învățător, deci educator ai altor copii, știind efortul pe care l-ai făcut pentru a reuși, nu cred să mă dezamăgești și nici pe părinții tăi.

Urmărindu-i reacția, adăugă:

— În noul context, nu-i obligatoriu să mergi acasă, până la începerea cursurilor poți sta la Infirmerie. Acolo vei cunoaște alți elevi care preferă să rămână, fiindcă noi avem o livadă cu mere și vie cu struguri care trebuie culeși. Dacă vrei totuși să te întorci, îți pot elibera o adeverință...

— Nu, nu! Și acasă avem vie, avem livadă. Numai că... numai că trebuie să le comunic alor mei reușita.

Scrise acasă. Își închipuia bucuria mamei primind scrisoarea care-i anunța împlinirea viselor comune, devenind elev al Școlii Normale din Iași și-i bănuia încântarea firească, cu care-și va împărtăși bucuria tuturor cunoștințelor și neamurilor. Ce satisfacție vor trăi învățătorul și preotul! Într-un fel, lor le datora reușita. Surorile, desigur vor fi încântate iar tata, tata... va fi și el bucuros.

*

Primi un pat, cu toate cele necesare traiului acolo. Merse-n recunoaștere prin clădirea mare a școlii, apoi prin curte și grădină, seara căzând istovit într-un somn profund.

La infirmerie stătea mai mult noaptea, fiindcă munca la culesul merelor, la cositul și strânsul strugurilor brumați din vie, îl acapară. Trăia într-o stare de beatitudine continuă, încercând să-și închipuie viitorul apropiat de elev și, mai îndepărtat, de învățător..

După începerea școlii, primi un pat în dormitorul celor de clasa a I-a. Nu întâmpină greutăți la asimilarea noțiunilor și a cunoștințelor noi, însă mereu la "Limba română" nu se simțea în largul lui, probabil din cauză că ultimului său



învățător rus din Mateuți, nu i se putea cere prea mult la acest capitol. Când timpul era urât – ploua, fiind septembrie - citea cărți de la bibliotecă. Clasicii francezi, ruși, marile romane ale secolului XIX și contemporane îi deveniseră cunoscute, fiindcă-i plăcea să evadeze din realitate în acea lume mirifică a cărților. Simțea că pentru a face față noii posturi trebuia să se autoinstruiască, să citească.

Urmare a scrisorii trimise acasă în prima zi de școală, pe neașteptate, tatăl său, îngândurat și plin de griji ca mai întotdeauna, îl vizită. Numai că acolo, într-un loc în care nu era în largul lui, se simțea nesigur pe el, stânjenit, marcat de imensitatea clădirii în care fiul său își câștigase un loc *fără nici un ajutor din partea lui*. Îi întinsese lucrurile pe care mama le considerase indispensabile unui elev intern: schimburi curate, cearșafuri, șervete, ciorapi și mâncare.

Auzind de bursă, bărbatul oftase ușurat. Încercă, totuși, de mai multe ori să-i spună ceva. Neîndrăznind până la urmă, mohorât de sficiunea care-l încurca, plecă la gară după ce văzu școala și ferma. Ioan îl însoțise, ghicind că tata l-ar fi vrut întors la Mateuți, dar n-o putuse spune, fiindcă sclipirea din ochii lui pe când îi arăta sălile de clasă îi anulase, înainte de a-l începe, discursul pregătit încă din tren.

În acea zi, băiatul fu tulburat, nu era obișnuit cu tata în postura de om stânjenit, nesigur pe el. Și asta-l marcă, chiar dacă recunoștea, nu avea o mare afecțiune față de dânsul, fapt explicabil fiindcă lipsise mult din copilăria lui cât fusese prizonier.

Îl privea pe când urca în tren. Fără a fi bătrân la cei nici patruzeci de ani, îi stârnea niște sentimente greu de definit. Și-l închipuia în război, în fața gloanțelor, poate înfricoșat, dar îmbărbătat de comandanți, înfrângându-și teama, atacând sau ținând piept inamicilor, mânuind armele de foc și baioneta. Îi era tare greu să alăture acea imagine bărbatului care ducea acasă eșecul suferit în fața propriului copil.

Când plecase de la Mateuți, era sigur că-l va readuce acasă, dar la Iași nici nu îndrăznise să pomenească despre intenția lui.

*

Primul an de școală trecu relativ repede.

Atenția la ore, după amiezele petrecute cu încordarea sporită în sălile de meditații, lucrul intens în livadă, contactul cu alt gen de discipline de învățământ, severitatea profesorilor, îl acaparară total.

Carnetul de călătorie C. F. R. cu 50 % reducere îi ușurase mult efortul bănesc pentru deplasări. Când, în vacanța mare se hotărî să ajungă acasă, merse la grădină s-o păzească după vechiul obicei, dar numai mama văzuse că luase cu el teancuri de cărți, împrumutate de la învățătorul și preotul bătrân.



Fratele mai mare, Anton, fiind încorporat, tata îi amintea prea des că el rămăsese singurul sprijin pe care-l mai avea în gospodărie, că, probabil, va trebui să rămână acolo! Din cauza asta, Ioan nu dormea noaptea, se trezea la gândul că-n septembrie, când profesorii vor striga catalogul la litera Ș, cineva va răspunde “absent” o dată, de două, de trei ori... până va fi exmatriculat.

Dar cu visurile lui cum rămânea? La o adică, putea păzi grădina și adăpa caii, chiar după terminarea școlii... Nu? Păi nu, în nici un caz!

Cam fără voia lui tata, mama îi pregătise bagajele și-l conduse iar la gară. Ioan simțise o bucurie imensă când trenul se puse în mișcare, dar și o strângere de inimă când îl zărise în spatele mamei, care-i făcea semne cu mâna, pe tata cu un chip împietrit, de pe care nu se putea citi nimic. Și el îi făcea semne *de drum bun*.

Revederea Iașului, orașul care-l adoptase, îl bucura. Cunoștea bine drumul până-n Copou, iar clădirea mare a școlii părea proaspăt văruiată, anume pentru el. Copacii de pe marginea aleii, cu frunzele stând să ruginească sub bruma toamnei, fremătau odihnitor.

Își lăsă bagajele pe pat și fugi în livadă. Nevăzut de nimeni, mângâie cu privirea crengile nucilor tineri. Tăcut se așeză sub *pomul lui*, copacul cu crengile torsionate la fel ca ale unui măr de acasă, sub care se refugia duminica c-o carte în mână, când era cald afară și soarele îl făcea să iasă din monotonia sălii de meditații.

În clasa a doua se simți atras mai mult de matematică și de fizică, mai ales datorită profesorului Vasile T., un dascăl înzestrat cu har. Avea să-i rămână în minte pentru totdeauna lecția despre „Propagarea căldurii prin metale”, pentru că în final, la fixarea cunoștințelor predate, profesorul întrebase:

— În viața de zi cu zi, aveți idee la ce v-ar putea fi de folos aceste noțiuni?

Imediat își aminti cum aprindea mama focul. Ridică mâna:

— Așa, datorită faptului că prin unele materiale căldura se propagă mai greu sau deloc în timp scurt, vom ști să construim și să folosim instrumente sau obiecte casnice, de umblat în foc, cu mânere din materiale rele conducătoare de căldură!

În acea zi, în catalogul clasei, în dreptul numelui său, la rubrica pentru fizică fu trecut primul lui 10, datorită căruia îl îndrăgise pe profesorul T. Profesorul aflase că provenea din Basarabia, unde limba română avusese de suferit, îl remarcase și-l urmărea în mod deosebit. Când le aduse tezele corectate, ținu să-l atenționeze:

— Măi, băiete, să știi că tu, pe cât de bine răspunzi la oral, pe atât de prost te exprimi în scris.

Simți că i se tăiară picioarele:

— Te voi ajuta eu, dacă dorești cu adevărat să te corectezi. La fiecare oră de fizică voi sublinia câte un pasaj din manual, pe care-l vei copia atent într-un caiet. Te voi corecta și-ți voi atrage atenția asupra greșelilor.



În fiecare zi după aceea, după ce-și termina temele, indiferent de oboseală, se retrăgea în sala de meditații să copie pasajele o dată, de două ori, până când considera că se apropiase cel mai mult de forma originală.

Prin clasa a treia, tata îi scrisese de câteva ori, cerându-i obsedant să revină acasă.

Răspunse, numai ca pentru el însuși: „Trebuie să-i fie într-adevăr greu, dar cale de întoarcere, eu n-am. Să las totul baltă acum, cu trei ani înainte de absolvire? Nu, nu se poate!”

Deja știa că erau mulți elevi care rămâneau permanent acolo. Înaintea vacanței de Crăciun se înscrisese la elevul de serviciu pe lista interniștilor pentru următorii ani. Își motiva lui însuși decizia: „Mama mă va înțelege cu siguranță, tata mă va ierta, pentru că în final va fi mândru de mine!”

Toți cei de pe listă fură chemați la director, pentru analizarea fiecărui caz în parte. Pe el, directorul Titus H. îl opri în cabinet.

— Ce se întâmplă, de ce nu vrei să mergi la ai tăi?

Îi povesti cum ajunsese acolo, că se simțea la școală ca la el acasă, iar tata îl voia înapoi în sat. Directorul îl ascultă cu atenție și-i destăinui cu o voce gravă:

— Nu intenționez să-ți spun, dar, după ce te-am ascultat, m-am convins că trebuie să știi. Tocmai a sosit o telegramă de la el, îmi cere actele și retragerea ta din școală.

Băiatul înlemnise de spaimă.

— Și-i veți da ascultare? Vă rog să înțelegeți, nu plec după atâția ani de școală, doar să lucrez pământul sau să păzesc vacile, acum. Sincer, cred că pot mai mult.

— Bine, rămâi aici pe timpul vacanței și, dacă va sosi tatăl tău, îi voi vorbi eu.

N-avea să afle decît după mulți ani, că părintele său sosise la Iași, să-i retragă personal actele. Profesorul remarcase, de cum îl văzuse pe bărbatul chel cu cizme în picioare, că avea în mână un geamantan

gol, după cât de ușor îl purta. Aflându-i numele de la elevul de serviciu, deduse că era expeditorul telegramei de săptămîna trecută.

Îi strânse mîna, îi arătă un scaun, apoi ieși din birou, nu pentru că ar fi avut vreo treabă, ci pentru a-l lăsa să se obișnuiască cu acea încăpere, speculînd influența pe care o exercitau asupra lui fotografiile promoțiilor anterioare de absolvenți. După vreo zece minute reveni în birou, tăcut cu un catalog în mână. Frunzări catalogul, oprindu-se la ultimele pagini. Ca pentru el, vorbi încet:

— A scăzut numărul candidaților pentru ocuparea locurilor în școala noastră, din cauza crizei economice. Dar la noi încă mai vin elevi buni, pentru că le putem asigura întreținerea completă, ca la liceele militare.

Musafirul nu-și găsea locul pe scaun, se foia într-una, voind să spună ceva. Trebui să aștepte.



— Eu m-am născut tot la țară, tatăl meu era învățător și m-a trimis la studii în Germania. M-a prins acolo începutul războiului, am fost internat într-un lagăr de prizonieri.

Bărbatul făcu ochii mari:

— M-am născut în același an. Câțiva ani mi i-am petrecut și eu într-un lagăr german!

Directorului îi sclipiră ochii. Se ridică de la birou și-și trase un scaun aproape.

La vreo oră după aceea, directorul îi strângea mâna musafirului și-l conducea până la căsuța portarului, unde elevul de serviciu se întreba nedumerit:

— Omul acesta pleacă cu valiza tot goală, fără să-și fi văzut fiul! Ciudat...

*

Timpul trecea repede la școală. Sâmbăta după amiaza, se plimba pe străzile bătrâne ale Iașului care păstrau memoria oamenilor de cultură trecători sau adoptați de oraș, începând cu casa-castel a lui Sadoveanu, fostă a lui Kogălniceanu. Mai jos de Universitate, știa de existența Casei Pogor, leagănul “Junimiștilor” iar ceva mai sus, primul învățător român, Gh. Asachi, își făcuse o casă mare. Topârceanu locuise în apropiere într-o căsuță care, îi plăcea să creadă, îl inspirase când scrisese “Balada chiriașului grăbit”.

Uneori, își petrecea timpul doar cu gândurile proprii în bibliotecă sau în sala de lectură. Odată, pe când căuta prin vrafurile de cărți un volum de Coșbuc, observase printre zecile de elevi o domnișoară însoțită de director, care preocupată, frunzărea periodicele așezate pe colecții, după anii apariției. El se cufundă în lectură, fără a mai ști ce se întâmpla în jur. După vreo două ore de lectură intensă, voia să lase cartea deoparte însă privind în stânga, o revăzu pe domnișoară. În lumina care năvălea prin ferestrele mari, conturul capului ei părea aureolat. Se-ntreba dacă o mai văzuse vreodată. Parcă da, însă nu era sigur. Își lăsă ochii pe carte dar după câteva clipe iar privi pe geam. Fata era acolo și părea că-l privea, la rândul ei deodată curioasă. El lăsă ochii în jos. Da, își amintea, o văzuse cu domnul director mai înainte! Printre gene, cu capul ușor înclinat o privea din când în când, ca într-un joc în care părea să se fi prins și ea.

Era primăvară. La 17 ani simțea imbolduri pe care nu și le putea explica. Sub soarele deodată binevoitor, privea lung prin livadă crengile cu mugurii stând să explodeze. Văzând colțul firav al ierbii, tot sufletul îi fremăta de bucuria trezirii la viață a întregii firi. Ar fi vrut să le strige tuturor că, uite, a venit primăvara, e timpul să se schimbe ceva! O buburuză năucită de atâta lumină, abia trezită la viață, i se așeză pe mână. O ridică, suflă ușor asupra ei, apoi o lăsă să zboare, luată de o rafală de vânt. Era frumoasă viața, iubea copacii, plantele și toate găzele primăverii!



Pe-nserat, când revenea spre dormitor după plimbarea zilnică, pe alea cu castani zări o fată... Era frumoasă, într-adevăr frumoasă! Părul blond închis îi era strâns cu o panglică îngustă, avea ochi albaștri adânci și vădea distincție în orice mișcare! Era, cu siguranță, cea mai frumoasă fată pe care-o văzuse vreodată. Numai că ea culegea din praf foile răvășite de vânt ale unui ziar, "Timpul", necăjită de rafalele care le împrăștiase până departe. Fără a-și da seama cine era păgubașul din cauza întunericului, prinse foile zburătoare și se-ntoarse spre fată. Surpriza-l făcu să nu spună nimic în prima clipă.

Fata zâmbi și-i mulțumi, se-nclină și-și spuse numele.

— Mulțumesc ! Eu mă numesc Iustina H. și sunt elevă, în anul III la "Liceul Oltea Doamna". Fiind ieșeancă, locuiesc cu părinții chiar aici.

— Aa, erai ieri în biblioteca noastră, acum m-am lămurit. Eu... sunt de departe, tocmai din Basarabia și voi trece în anul IV.

*

A fost începutul unei prietenii de bun augur pentru el. Pe parcursul vacanței mari preferase să rămână la școală, lucrând în câmpul de experiențe, în livadă și vie, iar seara se plimba pe alea cu tei întâlnind-o, uneori. Îi povesti aventurile de elev internist, dar stârnindu-i curiozitatea pentru românii de dincolo de Prut, care-și păstrasera identitatea națională, în ciuda condițiilor istorice, de care nimeni nu mai putea fi învinuit atunci. Ea asculta atentă. Fără intenția declarată de a se lăuda, îi spuse în treacăt că promovase prima din clasă. Atunci, îl străfulgeră un gând:

— Oare eu n-aș putea fi premiant?

Urmarea, în clasa a IV-a, a promovat al doilea, fiind după aceea, mereu primul, cu excepția clasei a șaptea, când fu al patrulea.

Ca o recunoaștere a conștiințiozității lui, fu numit șef al laboratorului de fizico-chimice, al câmpului de experiențe și al muzeului de științele naturii.

În ultimul an de școală, de ziua lui, colegii îi făcură cadou o pălărie de fetru, asortată costumului de croială nemțească, pe care și-l cumpăraseră datorită economiilor pe care le putuse face, nefiind mofturos și mulțumindu-se cu ce primea de la cantina școlii. De altfel, un viitor învățător trebuia să impună în fața elevilor și prin ținută, de aceea cheltuiala nu-i păruse inutilă.

Sfârșitul vieții de elev îl făcu să se gândească serios la viitor, fiindcă mulți învățători rămăseseră fără posturi. Întoarcerea acasă era exclusă, nu învățase timp de opt ani doar pentru a prăși sau a lucra la vie, de asta era conștient.

După Examenul de capacitate pentru învățători, parcă plutea. Pentru o clipă se revăzu la acasă Mateuți, pe când *voia să scrie* la Orhei. Își aminti intervenția pe lângă părinți a preotului bătrân și-a învățătorului, se revăzu sosind la Iași. N-avea cum uita primul 10 la fizică, ambiția de a se număra printre premianți. Directorul H., om de suflet, avea să-i rămână în minte ca o figură



luminoasă pentru că-i deschisese ochii spre lume. Realiză că toate erau de domeniul trecutului, fuseseră doar primele pagini întoarse ale vieții lui, în care lăsase niște însemnări scrise cu majuscule. Personalitatea lui era adaptabilă condițiilor de moment, structura lui sufletească, sau chiar însăși viața, îl instruiseră așa, de aceea colegii de școală îi fuseseră doar *colegi*, fără să fi legat cu vreo unul dintre ei o prietenie strânsă.

Izbânda o sărbători singur, colindând încântat Iașul, zidirea de suflet, care nu mai avea taine pentru el. Străzile bătrâne îi păreau mai largi, oamenii mai binevoitori, tramvaiele electrice mai puțin zgomotoase. A doua zi, după ce colindă din nou Iașul pe jos, cumpără de la un negustor din strada Lăpușneanu un geamantan mare.

II.

În curte, cineva trebăluia în fața bucătăriei de vară, aproape de beci. Mama! Sub influența primului imbold, vru s-o strige, dar renunță. Deschise încetișor poarta, însă o închise imediat. Un câine voinic, negru și stufos, spulberă surpriza pe care i-o pregătise mamei. Voia să se strecoare neauzit și din spate să-i acopere ochii cu palmele. Savurând surpriza, avea s-o întrebe:

— Ghici, cine-i? încântat apoi de bucuria revederii.

Dar câinele se îneca lătrând furios, mușcând în gol.

— Cuțu-cuțu, fii cuminte! Eu sunt de-al casei, urâtule! Adevărat, tu nici nu existai când am plecat eu de aici.

Femeia se ridicase de deasupra covățelei în care spăla rufe, își șterse mâinile de șorțul din pânză de casă, privind spre poartă.

— Marș, mâncate-ar lupii! Nu-ți fie frică, domnule, numai gura-i de el, că nu mușcă!

— Mamă, dar sunt eu, Ionică!

Femeia nu auzi. Legase câinele, care se zbătea furios în lanț, lângă cușcă, și, privind spre poartă, se-ntreba: "*Ce-o fi vrând domnul ăsta, doar noi ne-am plătit toate dările și a poștaș nu seamănă*". Încet, s-apropie; omul nu plecase. „*Pe cine căuta oare?*”.

— Mamă, nu mă mai cunoști? Sunt Ionică, mamă dragă!

Femeia-și duse mâna la gură, apoi la ochi ca atunci când soarele era prea puternic, privi peste poartă, o trase în lături și se ridică pe vârfuri, să-și îmbrățișeze băiatul. Avea obrajii ridați, umeziți de lacrimi. Îl sărută, găsindu-și greu cuvintele:

— Măi, băiete, măi, Ionică!

Zăpăcită de surpriza neașteptată, bâiguia, încurcându-se și ducându-și mereu mâna la gură și la ochi. „Cum de ne-ai lăsat, cui ne-ai lăsat?... Da, bine c-ai venit sănătos! Nu-ți este foame? Cum a fost la școală, ai devenit învățător? N-ai



fost bolnav acolo, printre străini? Ce-or să se mai bucure surorile tale... și tată-tu când te-o vedea! Hai să-ți dau să mănânci ceva !”.

*

Își amintea, cu șapte ani înainte își ajutase băiatul, sfătuită de preot și de unul dintre învățătorii din sat, să ia drumul Iașului, la Școala Normală. Numai ea știa că-și reproșase poate de sute de ori că-și încurajase copilul să plece singur în necunoscut, să facă ceea ce ei îi era străin și ascuns. Se întrebasese mereu: „*Ce avea să învețe la școală, avea să rețină tot ce scria în miile de pagini ale cărților din biblioteci, cum avea să înțeleagă ce scria acolo?*”.

Dar băiatul reușise și acum îi creștea inima. Ea nu-și dorise niciodată să învețe, poate ca fratele ei, fost ofițer în armata rusă, dar băiatul izbândise cu adevărat! Cu ce sacrificii!

Numai că știa, băiatul ei se rupsesse definitiv de dânsa, de *ai ei*, de *ai lui*.

*

Parcă-l vedea imediat după ce-l născuse, mic cu pumnișorii strânși și ochii închiși, purtând semnul celor din neamul soțului ei: alunița de la baza nasului. Când soarta hotărâse ca bărbatul să-i plece la război, îl însoțise până la Odesa, purtându-și copilul mai mult în brațe și acolo îl scăldase în mare.

Fusese un copil nici mai cuminte, nici mai poznaș decât alții, însă n-avea cum să uite că de multe ori îl surprinsese căzut pe gânduri, așezat pe prispă cu coatele pe genunchi și capul între palme. Îl întreba, sigură fiind că va avea timp în tot restul vieții să-și rezolve singur situațiile în care soarta-l va arunca:

— La ce te gândești, Ionică?

— La nimic, mamă.

De fapt, el nu știa cum să explice că nu înțelegea de ce zburau doar păsările, de ce era atât de frumos vara, de ce-i plăcea atât de mult pădurea, de ce joaca-l atrăgea ca și pe ceilalți copii.

Îi plăcuse să meargă la școală, să-nvețe. În primele clase avusese ca învățătoare o domnișoară, proaspăt absolventă a Școlii Normale, datorită căreia învățase ușor. În clasele mai mari îi luase locul un învățător rus, preocupat mai mult de gospodărie. Nu-i prea era gândul la a face școală serioasă, știa toată lumea. Pe el îl striga “*Măi, Ione!*”. Vorbea rusește cu preotul din sat. Țsta fusese un alt mister pentru el: de ce unii oameni din sat vorbeau rusește, deși trăiau în România și, de ce *Basarabia*, nu doar *Moldova* ș-atât?!

Se lămurise oarecum, abia la Școala Normală.

În anul 1812, când Napoleon începuse campania împotriva Rusiei, guvernul țarist încheiase la 28 mai pacea de la București, prin care îi revenea partea de est a Moldovei dintre Nistru și Prut, pe care-a anexat-o sub denumirea de Basarabia.

Mai înainte, „Basarabia” se numea doar o mică parte din sudul Moldovei, la nord de Delta Dunării, între Nistru și Marea Neagră, cu cetățile Chilia și Cetatea Albă - ținutul Bugeacului. În mai 1812 Poarta Otomană smulgea Moldovei jumătate din teritoriul său, oferindu-l Rusiei ca recompensă pentru acceptarea condițiilor de pace. După 1812, tranzacțiile între Poarta Otomană, Rusia țaristă și Imperiul Habsburgic, au continuat. Prin pacea de la Adrianopol din 14 septembrie 1829, încheiată în urma războiului ruso-turc, Rusia a anexat și Delta Dunării, cu Insula Șerpilor, frontiera fiind stabilită pe brațul Sfântu' Gheorghe. Această situație s-a menținut până în 1856 când, după războiul Chinei, prin tratatul de la Paris s-au restituit Principatului Moldovei atât Delta Dunării cât și cele trei județe din sudul Basarabiei: Ismail, Cahul, Bolgrad, însă prin tratatul de la Berlin, încheiat în urma războiului din 1877-1878, cele trei județe din sudul Basarabiei sunt din nou incorporate la Rusia, situație menținută până în anul 1918, când el avea doar patru ani. Prin același tratat Dobrogea, străvechi teritoriu românesc copleșit de turci în 1417, revenise la patria mamă.

Șederea în casa părinților, după ce colindase locurile familiare pe când fusese copil, discuțiile prelungite cu preotul, cu învățătorul rus, cu toți cunoscuții, nu o spunea, dar nu-i priiseră. Era obișnuit din școală să facă mereu ceva, și tata, lucru de mirare, parcă se sfiia să-i mai ceară ajutorul la treburile gospodăriei.

Simțea că nu-i mai era locul acolo.



Ioan Mugurel SASU

Născut la 17. 09. 1955, com. Vama, jud. Suceava

Economist. Actualmente pensionar, fost șef al Centrului Comercial Câmpulung Moldovenesc din cadrul S.N.T.F.C. „C.F.R. Călători” S.A .

Domeniul de interes: Proza, mai rar poezie sau texte cu caracter de critică.

Publicistică:

Debut literar: versuri în „Gazeta de Câmpulung” din 08.10.2003.

Volume de proză: **Bătrânul**- 2005; **Dora și alte povestiri** - 2007

Am publicat proză în: Țara Fagilor nr. 2-3(55-56) Apr-sept 2006 și Nr.4(57) Oct-Dec- 2006; Septentrion nr. 27/2007; Oglinda Literară nr. 67/iul. 2007 și Nr. 68/aug.2007; Vatra veche nr.1/2010

Versuri și cugetări în revista și almanahul “Miezul lucrurilor” (Câmpulung Moldovenesc)

Articole cu caracter de analiză, recenzie și eseu în: Monitorul de Câmpulung, Monitorul de Suceava, Crai Nou, Curentul Internațional (USA), Plus SV, Viața de Pretutindeni.



Din septembrie 2007 sunt custode al muzeului comunei Vama.

Din septembrie 2008 sunt președinte al filialei din Câmpulung Moldovenesc a Asociației „Viața de Pretutindeni”.

Referințe critice:

Emil Satco, Scriptum, Nr.3-4/2005, pag.24/25;

Emilian Marcu, Convorbiri Literare, Nr. 5(137)/2007, pag. 139-140;

Luminița Țăran, Crai Nou, Nr.4655/6 februarie 2008, pag. 5;

Ioan Țicalo, Crai Nou, Nr.4810/8 august 2008, pag. 3;

Otilia Sfarghiu, Miezul lucrurilor, Nr. 10/2008, pag. 29;

Paraschiva Abutnăriței, vol. “Experiențe de lectură”, AXA, Botoșani, 2009.

Preoteasa

Fericirea este a celor ce-și sunt singuri de ajuns. (Aristotel)

Căuta cu înfrigurare în bătrâna ladă de zestre. Cine știe cu câți ani în urmă cineva venise în această casă aducând acest obiect, completându-și persoana cu acest obiect. ”Zestrea cea mai mare este formată din o pereche de mâini harnice, un trup curat și o minte sănătoasă”... și totuși își mai aduceau câte așa o ladă... o ladă cu fel de fel de lucruri și lucrușoare... Numai el umbla, numai el le așeza și, totuși, fiecare căutare era un adevărat război. Veneau bietele fete într-o casă străină, între oameni care puteau fi considerați străini fără cine știe ce exagerare, trăiau cu un om care de multe ori era și el un fel de străin, copiii și apoi sfârșitul. Rămânea o amintire care se pierdea rapid și urma ca o altă ladă și un alt suflet străin să se înstrăineze în străinătatea casei care nu se mai dădă odată. În fond, asta le era soarta. Nici nu se putea altfel. Dacă nu s-ar fi măritat foarte tinere, copiii ar fi venit prea târziu, nu ar mai fi găsit bunici, sau i-ar fi găsit prea bătrâni, ori toate trebuiau conduse și rânduie pentru a putea asigura desfășurarea activității gospodăriilor care își păstrasera medievalitatea până nu demult.

Era în stare să se enerveze și să urască pe stăpâna care o fi fost a lăzii și pe toate lăzile și stăpânele de lăzi din toate timpurile, deși nu ele erau vinovate că el nu găsea ceea ce căuta.

Probabil, că așa a venit și ea, stăpâna acestei lăzi, cuminte, cu ochii plecați, cu umerii aduși a umilință, cu palmele strânse una în alta, suportând tirul malefic al ochilor soacrei și, bineînțeles, având alături lada, fericită că nu a rămas nemăritată, dar cu frica de cele ce urmau, unele știute, altele doar bănuite. Apoi urmau mulți ani de robie, de depersonalizare, ”ai tăi ” nu mai erau la fel de ai tăi cum erau ”ai tăi” ”ai lui”. În asemenea căsuțe mici și întunecate, de parcă întotdeauna afară ar fi viscolit, cu frică și timiditate, primeau îmbrățișarea sălbatecă a acelui bărbat, până mai ieri străin, apăreau copiii și nimeni și



niciodată nu ar mai fi putut produce o abatere din drumul lor către bătrânețe și moarte.

– În sfârșit!

Găsise. Ridică bucurios cărțulia cu muchii tocite și o așeză pe masă:

— Și când îmi voi aranja eu o bibliotecă...

*

Uneori, simți nevoia să te bucuri, simți nevoia de a împărtăși și cu altcineva clipa de bucurie și, dacă nu vei avea cu cine sau cei în mijlocul cărora trăiești nu pot lua parte la bucuria ta, fie din cauza egoismului, fie că nu înțeleg sau nu au nimic comun cu motivul bucuriei tale, atunci vei ajunge să vorbești singur. Cu alte cuvinte, prin vorbe interiorul tău va comunica exteriorului ca unei alte persoane. Același lucru se întâmplă și în clipe de suferință. Orice apropiere a unei alte persoane face ca cele doua "eu-ri" să fuzioneze imediat și indivizibil.

– Dar până atunci, îmi sunt un foarte agreabil partener de dialog, numai de nu m-ar vedea nimeni vorbind singur, că mă umplu de respect... Cine adică, să mă vadă? Cine intră vreodată aici, cine are curajul să intre insuficient invitat?

Casa, într-adevăr, nu arată cine știe ce. Cineva a zidit-o, a întemeiat o gospodărie cu toate anexele necesare, au locuit-o câteva generații și acum arată aproape ca o ruină. Cumva șirul proprietarilor a fost, la un moment dat, întrerupt, iar căsuța a devenit proprietate de stat și așa se explică cum a fost repartizată ca locuință tânărului, pe atunci, profesor. Nu era un palat, dar la urma urmei, avea un loc în care să nu fie deranjat, unde să intre și de unde să iasă când voia și, mai ales, nu-i dicta nimeni orele de culcare, de masă sau cum și ce să facă. Avea colegi care, din punctul acesta de vedere, l-ar fi invidiat enorm.

Anexele fuseseră distruse, gardul asemenea, pământul din jur ocupat de-a lungul timpului de oameni realiști, rămăsese căsuța lângă stradă, cu o mică curte și o fântână șubrezită. Din pomii rupți de copiii, care arătau că sunt pregătiți pentru a învăța să fure, nu mai rămăsese mare lucru, dar erau pomii din curtea unui om care iubea mai mult florile decât fructul.

În interior păstrase o cameră goală. Era camera pe care o visa și nu înceta să o viseze, bibliotecă, o camera în care să lucreze, să scrie, ce anume nu era întru totul clar, o cameră în care să-și găsească posibilitatea de a realiza toate dorințele. Încă mai visa...

*

Citea, mai bine zis ochii citeau, gândurile o luaseră razna. Ce ciudat, voise cartea, o căutase, voia să recitească un anumit pasaj, dar cineva din interior parcă îl trăda.



Relua de la primul rând apăsând pe fiecare cuvânt: ”Dacă Lumina Clară primordială nu a fost recunoscută, însă a fost recunoscută Lumina Clară secundară, Eliberarea va fi atinsă”...

Zadarnic... De fapt oare cine ar putea spune cu adevărat ce va fi dincolo? O lume a spiritelor? Dar aceste spirite mai au amintiri despre Aici? Pot fi considerate o prelungire a eu-lui prezent în timpul infinit sau experiența pământească nu rămâne decât ca o modificare energetică, a cărei cauză nu importă sau care nu poate fi recunoscută?

Dacă nu există o lume a spiritelor, în care să se integreze ceea ce rămâne (dacă rămâne) din noi, cui servește totul? Este imposibil ca acest totul să fie doar o zbatere inutilă, iar inteligența un biet vis al materiei despre veșnicie.

Cel care vine pe lume păstrează sau primește anumite cunoștințe, calități, defecte, cu ce scop? Dacă nu ar fi necesară o anumite modelare pozitivă voită și realizată prin puterea proprie, printr-un anumit grad de ridicare a nivelului intelectual, dacă nu ar fi necesară munca fiecăruia de a-și constitui propriul edificiu spiritual, ne-am putea naște cu zestrea genetică minimă, am realiza perpetuarea și alte acte pur instinctuale și nu ar fi nevoie de prea multă gândire. Dar ce ar mai fi atunci omul?

*

Se cunoscuseră întâmplător. O zi de toamnă ca oricare alta, în parcul din spatele gării, coborâse din tren grăbit, dar în parc mergea încet încercând să numere în gând banii pe care-i primise rest de la casier când cumpărase biletul, erau singurii...

Sunt unii oameni care, deși nu muncesc nici mai mult nici mai puțin decât majoritatea, decât media, poftim, nu au tot timpul grija zilei de mâine. Nu se simt obligați să măsoare de azi grosimea feliei de pâine de mâine de la prânz. Asta pentru că sunt siguri că vor avea de unde să o taie, sau pentru că, pur și simplu, nu sunt obișnuiți să-și facă asemenea probleme. Dar asemenea gânduri sunt dictate nu atât de voința proprie, cât de experiență, uneori de experiența mai multor generații... Goi am venit pe lume și tot așa vom pleca. Just, dar așa cum nu ne-a fost indiferent ce am găsit, nu trebuie să ne fie nici ce vom lăsa.

În fond, banii ajung sau nu, după cum ești obișnuit să vezi lucrurile... Dar parcă tot mai sigur este că nu ajung... De pâine ajung până la leafă, cafea nu va folosi, și așa în săptămâna trecută au fost probleme cu ficatul, e bine... e bine ...

Ridicase privirea pentru a privi frunzele ruginite ale castanilor și a văzut-o.

Nu avea nimic deosebit, cel puțin vestimentația trăda un nivel de bogăție comparabil numai cu al lui, vârsta chiar mai ”matură”, matură binișor și cam atât sau poate o privire resemnată și, bineînțeles, tristă. Era sigur că va avea companie până spre centrul localității, gara fiind după obiceiul C.F.R.-ului, undeva, în câmp.



Companie până în centru, dialog, cunoștință, mai știi? Nu-i frumoasă, da-i bătrână... Ce obicei rău au bărbații de a înghesui etapele în făurirea planului și de a le prelungi inutil în fapte.

Nu venise la nici un tren. Venise doar pentru parc. Venise, de fapt, pentru castanii care știau să îmbrace atât de frumos hainele de toamnă. Au fost frumoși cândva, într-o primăvară, demult... O mustăcioară de sublocotenent, un zâmbet de la fereastra vagonului, războiul și gata, amintirile, amintirile și prezentul.

Ochii ei, dintr-o dată, îl priviră direct, întrebându-l parcă ceva, din interiorul personalității ei i se dicta să joace cinstit. Ar fi vrut să spună ceva, nu găsea subiect... un moment greu și de fapt singurul punct vulnerabil era gândul de la început, gândul cu compania... mă rog... Ridică și el privirea, în fond, cine este vinovat că nopțile singuraticilor sunt atât de lungi?

– Aici stau... La revedere...

– Săru` mâna...

Și o privi cum dispare în curtea unei clădiri la fel de veche ca a lui.

*

De ce oare trebuie să fim triști? Ce mecanism perfid scoate uneori din interiorul nostru cel mai intim acele amintiri sau păreri sau idei care sigur ne vor îndurera sufletul? Există oare în noi o tendință malefică care are rolul de a ne diminua bucuria? Probabil că singurul ei rost logic este de a ne păstra optimismul între anumite limite.

În casă același pustiu, aceleași griji, aceeași așteptare. Grija zilei de mâine este atenuată în momentul în care te ridici de la masă, pustiiul parcă se destramă un pic atunci când auzi cântând fata vecinului, trebăluind prin curte, dar așteptarea... Ce ai putea face să-i tai din apăsare, cum ai putea să-i atenuezi forța cu care te macină? Unde se poate găsi grăuntele de speranță, cu care să o poți zgâria?

De multe ori această așteptare nu are un obiect anume, pur și simplu aștepți, sau cel puțin vrei să evadezi dintr-un prezent sau dintr-o situație care nu mai corespunde, dacă o fi corespuns vreodată, cu vrerea ta. În acest caz problema grăuntelui de speranță se pune și mai ciudat: nu știi singur ce vrei. Aceasta este mult mai greu de rezolvat decât atunci când dorești ca ceva existent să dispară sau ceva dorit să existe.

Mai este problema dorințelor imposibil de realizat. Aici numai experiența tentativelor sancționate te poate aduce la un grad de rațiune care să te oprească de la a începe să vrei mai mult decât poți vrea fără a întredeschide ușa nebuniei.

Și, la urma urmei, dacă tot nu avem parte de mare lucru, cel puțin să visăm frumos. Că zilele trec, că anii trec, ca viața trece și, dacă nu vom avea privilegiul amintirilor frumoase, să avem, cel puțin, amintirea visurilor care ar fi putut, poate, fi realitate.



*

Ființa aceasta a fost nevastă de popă, adică de preot. Diferența de vârstă dintre ei era mărișoară, iar o boală necruțătoare i-a despărțit pentru totdeauna... Cine ar fi putut citi atâtea povești triste câte puteau spune ochii ei.

« În fond, ce mare nevoie aveam eu să o întâlnesc pe femeia asta? Care din necazurile mele poate fi rezolvat mai ușor? Adică... da... dar de fapt nu mai suntem atât de tineri... dar nici de bătrâni... e mai mare cu niște ani... nu arată, dar îi are... și? Probabil că și casa ei o fi tot un pustiu ca și a mea.

Oare viața să nu fie altceva decât o simplă așteptare a morții? Oare fiecare moment de bucurie sau numai de sperată bucurie trebuie aspru pedepsit? De exemplu acum, de ce există ceva care mă împiedică să mă bucur? Am cunoscut o femeie. Nu trăiește în oraș de două zile, dar până acum nu ne-am întâlnit, am găsit așa o asemănare spirituală încât totul apare ca promisiunea unei prietenii nemaiafute, existența cuiva cu care să se poată discuta fără nici o măsură de precauție, căreia să-i prezinți inima deschisă fără teama de a o primi înapoi rănită... Și eu am o reținere... Ce mă oprește să mă arunc orbește în... în ce? La vârsta asta se mai poate discuta de iubiri pătimase? Și, dacă stau să mă gândesc bine, esti tu sigur, om rupt de realitate, că ea mai ține minte că existi? Și, dacă stau să mă gândesc și mai bine, parcă văd de unde provine reținerea de la “bucurie” ».

*

A fost cândva o stradă cu tei înfloriți, a fost cândva o seară de primăvară, a fost cândva, cineva, dar nu mai sunt și nu vor mai fi.

Oare copiii, elevii, atunci când îl privesc cu îngăduitoare nepăsare, chiar cred că grizonatul profesor nu poate înțelege tinerețea?

Vine o vreme când, tot mai des, ți se întâmplă să cauți prin memorie amintiri, mai ales amintiri frumoase și abia atunci pricepi cât de mult datorezi celor care te-au ajutat să le ai. Trăind în mijlocul aglomerației, ca individ este foarte ușor să nu fi remarcat și atunci te macină singurătatea. Cum ai putea datora ceva celor pentru care nu ai reprezentat nimic?

– Dom’ profesor! Dom’ profesor!

– Ce este?

Și se rezezi la ușă mirat, nu era obișnuit să primească vizite. O fetiță, una dintre eleve, îmbrăcată ca vai de lume, cu o căciuliță roșie care o proteja teoretic de frigul toamnei, cu nasul murdar, spunea ceva despre cineva, în sfârșit, se retrase, nici nu mai conta, în spatele ei era cinstita preoteasă. Emoții...

Anumite stări sufletești au o vreme a lor, dar, dacă la momentul respectiv nu le-ai trăit suficient, ele nu te lasă cu ușurință, ca păcatele care nu te lasă să mori până nu le ispășești. Ispășești și după aceea poți fi iertat. Ți se iartă ce ai



făcut și nu mai faci sau faci cerând iertare, dar asta nu înseamnă că ești scutit de

consecințe. I se iartă spiritului, dar este sancționat spiritual, i se iartă fizicului, dar este sancționată ființa, pentru că fiecare sancțiune izvorăște din însăși fapta în cauză și nu din altă parte.

– Deci, acesta este castelul seniorial...

– Poftim înăuntru... e frig, toamna... de fapt nici în casă... mai fac totuși foc...

Odată intrați, dom' profesor încuie cu grijă ușa. Ochii ei remarcară gestul. Un mic zâmbet și o ridicătură de sprânceană, care până una-alta nu spuneau nici da, nici nu, lăsau să se observe că a văzut.

*

A venit, a plecat, a stat atât de puțin încât nici nu a reușit să lase în aerul încăperii ceva din parfumul ei. Nu am simțit mirosul vreunui parfum. Dar mie nici nu-mi plac femeile parfumate și vopsite... Poate, dacă mă apropiam mai mult... Până la urmă am înțeles că a aflat cine sunt și unde stau aproape întâmplător...Și a traversat orașul ca să-mi spună asta? Altă treabă nu putea avea pe aici. Ea a făcut un gest, eu?... Eu nu am făcut nimic, ba da, am făcut, m-am bâlbâit și mi-am frământat mâinile. Tot e ceva, decât nimic, nu? Cum mai poate îmbătrâni omul degeaba... Să fi avut o cafea, o cafea fierbinte după frigul de afară, măcar atât, poate se putea lega o conversație, mai stătea, mai... vedeam noi. Să o fi servit cu mâncare, doar am ciorbă caldă, avea și ea ocazia de a gusta ceva pe lângă care mâncarea din pușcărie este lux. Nici pâine nu am... dar am pesmeți și mămăligă rece... ce să mai vorbim... Adică ce să mai vorbesc...

– Ce ciudat, încui ușa după ce intră cineva, dar o lași vraisește după ce pleacă. (Era ea, da, era ea!) A început să ningă și m-am întors să-ți spun, eram sigură că nu vezi.

Fulgi mari cădeau drapând sinistru frigul din odaie.

*

– Când eram tânără, chiar foarte tânără, am visat că în casa mea era cineva, deasemeni tânăr, nu mi-am putut aminti niciodată fizionomia lui. Aveam o existență singuratecă, părinții mei au murit. Mama, că despre tata nu știu mare lucru. Eu am fost crescută de bunica, bunicul era și el mort demult. Deci, în pustiul acela visam că apăruse o persoană care să aducă fericirea, toată. Visul era calm, nici nu-mi amintesc ca omul acela să fi făcut vreun gest, atât numai că exista. A trebuit să plec din cameră, să caut sau să cumpăr ceva, oricum pentru foarte scurt timp, dar totuși a trebuit să lipsesc din cameră. Nu am lipsit mult, dar, când m-am întors el nu mai era. Priveam năucită în jur... nimic... nu mai



era. Am început să caut cu disperare, pe sub mese, sub pat, sub mileurile de pe mobile, nimic... disperare... Au trecut atâția ani, dar visul acela nu-l pot uita...

– Cineva...

– O iubită...

– Oricum, m-a iubit mai mult decât aş putea spune, poate mai mult decât mama care m-a născut...

– Ai iubit-o...

– Bineînţeles, dar aş vrea să spun ce mi-a spus!

– Da.

– Îmi spunea că o privesc de parcă m-aş aştepta să dispară, să se evapore brusc, probabil prin ochii mei răzbea frica de un vis asemeni celui de mai înainte, dar pe care eu încă nu-l visasem.

– Avem amintiri.

– Sunt amintirile noastre.

– Atunci... bună seara... La revedere...

*

Trădarea este apanajul celor care au de cine şi pentru ce să fie trădaţi, adică au pe cineva apropiat, care se poate retrage din această apropiere, şi au ceva care poate dispărea sau se poate deprecia în urma actului trădător.

— Ea nu mă poate trăda. Nu face parte din “cineva apropiat” pentru că abia dacă ne cunoaştem şi nici nu aş avea ce pierde. Oare? Oare speranţa de a avea pe cineva pe care acum nu îndrăznesc să îl consider decât aproape străin, faţă de care să nu-ţi simţi nici un punct vulnerabil, fără un călcâi al lui Ahile, faţă de care să nu ai nevoie să te uzezi pregătind lovituri de apărare, faţă de care să te bucuri din plin de confortul de a te deschide ca o carte, fără frica de a fi mâine lovit cu propriile tale argumente sau amintiri sau dureri ridicate între timp la pătrat. Oare asta nu valorează nimic?

– Ba da, valorează, dar cine este sigur că le am sau că le voi avea? Nici nu cred că există pe lume doi oameni care să se completeze în felul acesta. Credincioşii îl au pe Dumnezeu. În tainica intimitate pot, se pot simţi așa, dar este o relație pur spirituală, este ceea ce în sudul Asiei se numește contopirea spiritului individual cu cel universal, pe când omul obișnuit, fără pretenții de ascet sau de mare cuvios, are nevoie de oameni, de acea căldură socială, pe care nu o poți ușor înlocui. O viață de singurătate, cugetare și post, comparabilă cu cea monahală și tot nu este sigur că va reuși să înlocuiască cu puritatea speranței fericirea omenească.

– Cum spunea cineva: ”Credincioşii au dreptul la fericire în Rai, noi aici, pe pământ. Să bem, deci”. Deci! Deci! Un cuvânt tare folosit în ultima vreme, unii chiar cred că folosindu-l, țin în buzunar cheia inteligenței. Poate că o țin.



O persoană față de care să nu ai rețineri în acest fel este foarte greu de întâlnit. Este necesară o doză de bunătate care nu poate fi maturizată la vârstă foarte tânără, iar îmbătrânind, odată cu experiența, se produce și o anume pervertire morală care trunchiază bunătatea – și nu numai – până la excludere.

*

Una dintre prietenele mele, înainte de a deveni nevastă de preot, mă rog, cocoană, s-a căsătorit la oarecare vârstă, nu bătrână, dar la anii la care alții au scăpat de teroarea scutecelor. Nu era o frumusețe fericită, dar era liniștită și calmă, o persoană cu o veșnică urmă de zâmbet topit pe fizionomie. O pereche minunată, cred că nici într-o lună nu vorbeau cât alții într-o zi. Pe stradă apăreau, când apăreau împreună, ca doua umbre, dar în legea lor erau fericiți. Probabil, că își ajungeau unul altuia, ce vrei mai mult? O familie... Și totuși exista o taină, o taină grea și nespus de tristă. Ea avea un copil a cărui existență o tănuise de frica de a nu pierde unicul pretendent la mâna ei de domnișoară. Copilul era o fetiță care, din cine știe ce motive, poate că din dorința de a pedepsi lumea în care venea neașteptată, nu era completă, nici fizic și nici psihic.

– Cum adică?

– Nu știu. Nici cum a aflat el nu știu. Apoi a urmărit-o. Fetița era la un fel de azil, nu știu cum se cheamă așa ceva, omul și-a urmărit nevasta și ascuns, a privit. Femeia primise permisiunea de a intra, a fost adusă copila, s-au așezat pe o bancă, gardul viu din lemn câinesc crea în jurul lor oarecare intimitate, nu-și vorbeau, a întins mâinile, fetița i le mângâia... lacrimi mari și grele le curgeau amândorura pe obraji neobișnuiți cu veselia...

– El ce a făcut?

A plecat. Nu i-a spus niciodată și nici nu a mai urmărit-o. L-am întâlnit peste ceva vreme vădov, erau prea multe două tristeți într-o familie.

– Ce a devenit?

Nu știu, astea s-au petrecut în altă parte, în alt oraș. Chestia e că și eu l-am urmărit, mergea la fetiță, își mângâiau mâinile și plângeau amândoi...

*

Colega mea, una dintre ele, a aflat de la un vecin despre frumusețea zilei de sfârșit de săptămână petrecută la iarbă verde. Aiurită, deloc aspectuoasă, săracă aproape ca mine, bănuiesc că nu a fost o mare problemă pentru vecinul, tânăr muncitor, caracterizat de acea fericire nelimitată pe care numai drojdia ignoranței, de fapt, numai a unei anume ignoranțe, o poate dospi, să ajungă cu ea la tot felul de subiecte de dialog. Persoană hotărâtă, s-a decis și ea pentru un asemenea week-end. A pregătit pachetul cu gustare, a pus totul într-un coș împletit din papură și s-a lansat spre malul râului. Sub căldura curată și



luminoasă a zilei de iulie este greu să ascunzi vreun gând trist, în iarba deasă și verde de pe mal, este imposibil să nu apreciezi cadoul pe care ți l-au făcut strămoșii nedistrugând natura. Privind apa care curge vei simți micimea timpului tău față de marele timp... Dar nimic, nimeni și niciodată nu va putea vindeca singurătatea. Colega mea, cu bărbia sprijinită de genunchi, privea în gol, coșul de papură plutea la vale pe undele râului. Înțelesesem, dar am întrebat-o ce face.

– Ce căutai acolo?

– Există în zonă un loc unde îmi place să stau ascuns și să privesc cum se joacă peștii, asta căutam. Am întrebat-o ce face.

– Ce ți-a răspuns, ce ți-ar fi putut răspunde?

– Cum ce? Nimic. Știa doar că ceea ce era de înțeles înțelesesem, iar restul nu sunt decât detalii fără cine știe ce valoare. Aș fi vrut să o mângâi...

– Îmi inchipui.

– De ce ești rea? Știu că înțelegi, dar nu știu de ce nu te poți abține. Aș fi vrut doar să șterg cumva o parte din ceea ce pricepeam că a întunecat sufletul ei. Am renunțat, puteam s-o tulbur și mai mult, sau să o enervez. Două pustiuri nu formează altceva decât un pustiu mai mare.

*

– Există și o tendință de venerare a răului, unii chiar ridică satanismul la nivelul unei religii, consider asta o mare greșală.

– Poate este o inerție în urma smulgerii din exagerările religioase medievale.

– Nu cred, atunci și este prea mult de atunci pentru a discuta de inerție, s-a făcut mai întâi sudura firelor rupte cu antichitatea și apoi s-a încercat a privi înainte fără convingerea întâlnirii unui obstacol.

Timpul scurs de la existența pământească a Mântuitorului deja permisesse sfintei biserici să întreprindă unele acțiuni paralele cu rolul său și chiar interpretarea până la negare a unor porunci din Decalog, statui, icoane, nu mai numesc și altceva. Se acumulase prea multă putere, putere în cel mai profan înțeles al cuvântului, ori natura poate ierta multe, un singur lucru nu: tulburarea echilibrului.

– Pentru echilibrare a apărut satanismul?

– Nu, nicidecum, scuturarea jugului preoțesc, mă refer la ierarhia bisericii medievale și nu la defunctul...

– Te rog!

– ... nu presupune necredința. Ori atâta timp cât credința nu a dispărut complet din convingerile cuiva, nu poate câștiga teren satanismul. În noi există un echilibru, un echilibru nu presupune rigiditate – că iar ajungem ca în evul întunecat – ci o alternare a supremației unor forțe cu o frecvență care devine din ce în ce mai mare, să zicem tinde la infinit și o amplexare din ce în ce mai mică, să



zicem tinde la zero, echilibru care are două componente. Una ar fi realizarea socialului în individ, fără a pune prea mare accent pe fericirea individului, este calea pe care existăm în timp, având în vedere toate aspectele acestei existențe, cealaltă este realizarea individului în societate, bineînțeles, fără prea mare accent pe fericirea la nivel social. În lumea noastră interioară apar și manifestări ale unui egoism atât de pur, încât realizarea lor, ori numai exprimarea lor către extremitățile personalității eu-lui, provoacă îndoieli asupra posibilităților de încadrare ulterioară în normele anterior recunoscute ca inexorabile. Omul, domnul om, întotdeauna dispus să arunce vinovăția în curtea altora, a numit sursa acestor idei “Diavol”. Acei oameni care nu și-au putut reține în interior asemenea tendințe, care nu s-au putut elibera, în domeniul artei, de exemplu, ale căror căderi de echilibru nu au fost simple perversiuni pe care să și le poată rezolva în mediu restrâns, etc., au inventat satanismul. Ceea ce este rău este cu atât mai rău cu cât tu, care îl gândești, nu-l consideri rău...

– De ce mi-ai cerut cărți? Văd la tine tendința de a te arată tare citit, sau ești modest?

– Și eu văd la tine ceva, ceva care mă tot trage cu picioarele pe pământ, totuși nu și cu privirea.

– N-am vrut să te supăr.

– Nici nu poți. Dacă te pierd pe tine am pierdut speranța, mai mult decât speranța nu se poate pierde. Dă-mi cărți, împrumută-mi, adică, ale mele au pe copertă praful pustiului. Nu întotdeauna pustiu și deșert înseamnă același lucru.

– Îți dau câte trei, le citești și le înapoiezi, nu te supăra, este singura mea avere, aproape, chiar dacă mare parte au rămas de la răposatul... care a fost preot, dar nu și “popă”.

– L-ai respectat... l-ai iubit ?...

– Este subiectul sau unul dintre subiectele pe care aș vrea să nu le discutăm.

Sufletele oamenilor au și răni care nu trebuie atinse.

– Ce cărți ai vrea?

– Eu? Ți-am mai spus, despre modă, modele vestimentare, eleganță...

– Dar așa ceva eu nu am.

– Nici nu mă așteptam.

*

Omul realizat. Omul care întotdeauna are acțiunile încununate de succes, care întotdeauna, măcar de cele mai multe ori, obține rezultatele dorite...

– ... Sau doar are impresia...

– ... Nu are importanță, Lefter Popescu nu s-ar fi bucurat nici mai mult, nici mai puțin dacă ar fi avut într-adevăr lozurile câștigătoare, este omul care nu numai că se poate bucura, dar o și face.



– Există și un om nerealizat?

– Omul realizat este așa pentru că poate gândi astfel. Există și omul care nu poate, omul ros de bănuiele, de teama că va descoperi în spatele lucrurilor o față hidoasă, un preț prea mare, urmări dezastruoase, ceva care să facă lucrul dorit o pedeapsă. Acestui om propria lui personalitate îi interzice orice fericire deplină.

– Cum este mai bine să fii?

– Nu tu alegi, tu ești; poate amândoi, poate niciunul. Dacă toți oamenii ar fi de un singur fel, urmările ar fi groaznice. Am mai vorbit despre echilibru, fiecare trebuie să existe în procent corespunzător. Pentru ca ceva să fie bine, bun, logic, util sau, mă rog, de dorit, fără a provoca urmări negative, trebuie să fie la fel și în forma sa ideală. Ce ne-am face dacă toți oamenii ar fi medici sau toți călugări, toți mecanici, dacă toți ar dori să scrie sau numai să citească? Asta ca să dau numai un fel de exemplu.

– Dacă toți ar dori numai dragoste?

– Dacă toți ar dori numai dragoste, fără să o și ofere, dragostea nu ar mai exista sau ar trebui redefinită această noțiune.

– De ce le este dor acestor oameni?

– Celor care sunt siguri că au trăit clipa de ieri, le este dor de cea de mâine, celorlalți le este dor de o clipă care să includă și clipa de ieri și pe cea de mâine.

– Ție de ce îți este dor?

– De tine.

– Eu sunt aici, știi?

– Te văd, dar nu te știu.

– Cum vine asta?

– Asta e ca o poezie pe care ai citit-o de o sută de ori și de fiecare dată ai descoperit noi frumuseți, citești și a o sută una oară și mai găsești ceva, nu înseamnă că la cea de a treia lectură, deși vedeai, nu știai?

– Și eu știu ceva.

– Anume?

– Știu din ce categorie de realizați faci parte, mai știu că, după ce mă vei ști, cum zici tu, îndeajuns, prima treabă mai importantă pe care o vei face va fi să mă uiți.

– Oare !

– Oricum, nu am de ales.

Ochii ei adânci aveau și lacrimă și zâmbet.

*



Întotdeauna puteau fi văzute acolo, pe bancă, în fața casei. De cele mai multe ori zâmbeau, cam silit, trecătorilor care le salutau. Cineva spunea cu oarecare lipsă de bunătațe că ele zâmbesc de foame. Posibil. Pentru toată lumea ele erau “surorile”. De fapt, erau două domnișoare mai puțin tinere sau ceea ce se numește fete bătrâne. Ce ocean de durere poate ascunde sufletul unei fete lipsite de bucuria dragostei la timpul potrivit și vai ție cap peste care se va produce inundația cândva. Totuși există și un mic număr de cazuri în care tristețea nu a înrăit.

Trecuse pe la poarta lor, construcția arăta că domnișoarele avuseseră ascendenți înstăriți, dar gradul de degradare striga sărăcia lor, le salutase, primise zâmbetul respectiv, în drum spre restaurant.

Nu avea obicei să intre des în această incintă murdară și afumată. Nu-l bucura alcoolul și nu avea ce prieteni întâlni și nici nu erau șanse de cine știe ce conversație, mai ales că aici, spre deosebire de parc, nu te poți afla fără să vrei ceva, ceva care în toate cazurile costă bani și cine nu are averi nu trebuie să cheltuiască mult pentru a deveni sărac.

Multe fete s-au întors spre el cântărindu-i mersul: “e-te-l și pe dom’ profesor”.

Încercase să fugă de sine în mijlocul altora și acum voia să fugă și de aceștia, dar unde? La preteasă ușa era închisă parcă de când e lumea, “poate că am văzut-o doar în vis”, despre colegi nu se pune problema, dintr-o dată dimensiunile localității scad, scad până la urmă ar putea deveni cât un singur om, adică până la zero. Probabil că sub zero încep să crească spre celălalt infinit dimensiunile interioare ale sufletului și pe acolo, pe undeva, o fi calea spre idealul purității... “Asta trebuie gândit numai aici” și privi în jurul său, la mese, fețele unor cetățeni în stare de ebrietate.

*

– Nu, nu se mai poate! Așa ceva nu se mai poate suporta ! Nu cred că există cineva care să renunțe la sine pentru orice altceva, în mod cinstit. Adică, de ce să nu postească dacă tot ține regim sau agasantul exemplu al târfelor pocăite. Cel care s-a dăruit pe sine a fost unul și a fost un exemplu pentru întreaga umanitate, nu ar fi fost așa dacă faptele sale ar fi fost comune. Chiar acela și nu mai este printre noi în ființă omenească. Bun, cum își închipuie această preteasă că eu voi crede că a dus așa o viață de cucernică, rezistând la ispitele lumesti, chiar rezistând și fără a-și datora cumințenia vreunui handicap? N-a susținut? Nu și-a susținut sfințenia? Nici nu avea rost, tot nu o credeam... De fapt, care este acuzația? Ce-i cer de fapt? Să se nască pentru mine acum? Cred că în momentul în care o să știu precis ce vreau, o să știu și cum se obține. Dacă tot timpul cauți o farâmă de negativ în realitatea cunoscută sau măcar în cea existentă, nu vei putea niciodată să fii fericit. Dar este cineva fericit? Cred că



singura cale spre fericire este cea fără alternative, doar astfel poate fi evitat stresantul proces al alegerii și avalanșa de regrete ulterioare. Vrând puțin, vei scurta drumul până la fericire, dar întreb: dacă vrei puțin și nu alegi, câtă fericire îți va mai aduce “fericirea”?

*

- Te consideri credincios?
- Cine mă întreabă...
- ...Preoteasa?
- Să zicem.
- Nu, te întreabă, dacă e să zicem, propria ta conștiință.

– Este foarte greu să mă explic. Aș spune că da. Cred că există o formă de inteligență și neapărat legat de ceea ce se consideră a fi în mod obișnuit inteligență, care guvernează totul. Această formă, nu am spus forță, nu dă reacții de moment, nu guvernează cu legi și decrete, ci realizează actul dirijării existentei prin caracteristicile imanente fiecărui proces, reacție sau materie sau orice altceva existent în univers. Există o atât de mare diversitate de forme ale materiei și chiar ale vieții, încât eu cred că nu se poate pune problema unui început sau a unui sfârșit și asta chiar în spațiul tridimensional.

– Dar timpul?

– Când te vei putea deplasa în timp în toate direcțiile așa cum o faci în cele trei dimensiuni ”clasice” să-mi spui, eventual să mă inviți la o plimbare.

– Continuă cu credința.

– Continui, da. Rugăciunea nu o consider un act de împăcare cu Dumnezeu, când spun Dumnezeu mă refer tocmai la acest principiu al principiilor, la această lege a legilor și nu la un moș cu barbă și plete albe, care stă pe un tron de aur deasupra unui nor, analizând niște acțiuni, care de la o anumită scară pur și simplu nu mai au nici o valoare. Consider rugăciunea ca pe o împăcare cu propriul eu, dacă vrei părticica de Dumnezeu aflată în eu, clipa de renunțare la micile probleme ale mamiferului în favoarea liniștirii spiritului pur. Dacă luăm, de exemplu Tatăl Nostru așa cum este prezentat în Evanghelia după Matei 6,9, vom vedea că repetând zilnic acele precepte, de la o vreme, în timp ce le spunem, ne punem întrebări dacă respectăm, dacă de ieri, de când ne-am rugat, și până azi am respectat sau nu, am iertat sau nu, am greșit sau nu, ajungem ca rugându-ne să facem o analiză cinstită și severă care nu poate avea decât efect pozitiv.

– Ca în Yoga.

– Exact, și din câte știu au fost yoghini care l-au respectat pe Isus Hristos, i-au considerat înțelepciunea poate chiar mai mult decât unii creștini, mai ales că



există foarte mulți creștini care n-au priceput mare lucru din ceea ce cred că este credința.

– Dar postul?

– Postul din rațiuni medicale, biologice, pentru că postul considerat monedă într-un fel de târguială cu divinitatea mi se pare un act de insultă. Profesioniștii postului, călugării, eu nu știu să le fi fost clar precizat în Biblie statutul sau necesitatea, nu constituie un ideal de convergență al comportamentului uman. Este o jertfă? O fi. Este necesară, este eficientă? Nu știu. Dacă un muncitor forestier nu poate și să știi chiar nu poate munci fără o anumită hrană, de ce să nu-l lăsăm în pace și să-l tot hărțuim pe motiv că nu postește. Să-l lăsăm în pace și nu numai pe el, nu numai la astfel de post mă refer, să lăsăm fiecăruia puțină bucurie pe care și-o poate asigura singur dacă tot nu putem ajuta pe nimeni cu nimic și niciodată nu putem fi siguri nici măcar de urmările acelor acțiuni ale noastre, pe care le dorim bune. Biserica, nu clădirea, instituția ei, apare ca o ierarhie care rivalizează cu cea cazonă, cu diferite grade de sfințenie, în care eu, și nu oblig pe nimeni să zică asemenea mie, văd încălcarea multor porunci din Decalog, mi se pare un anacronism; cum puteți crede că poate fi sfânt un obiect sau un om indiferent de cât de aurit i-ar fi veșmântul? Mai degrabă admir un călugăr sărac și singuratic, cu haina uzată, îl admir pentru ceasurile lui de meditație, îl admir ca idee, în realitate nu știu unde l-aș putea vedea. Poliția promite liniște pe stradă, dar nu o poate asigura, medicul promite sănătate, dar nu o poate garanta, cuvioșia sa promite viață veșnică, dar nu ne-o poate da, etc. Toți sunt niște funcționari publici, pe care se cuvine să-i respectăm ca atare și, zic eu, nimic mai mult. În final, ca să te liniștesc în această ordine de idei, pot să-ți spun că eu nu recunosc nici un fel de intermediar între mine și Dumnezeu, dar nu uita ce am spus mai înainte că este Dumnezeu.

*

– Ce crezi că se întâmplă cu sufletul după moarte?

– Răspunsul este simplu, dar trebuie clarificat ce anume numești suflet. Presupun, presupun sună mai bine decât sunt sigur, deși eu, de fapt, sunt sigur, că numești suflet o sumă de trăiri interioare, strict personale și pe care mintea le poate produce prin propria forță și voință. Apare o primă problemă și anume că tot ce se imaginează are ca bază de formulare realitatea anterior cunoscută...

– Nu cred că ai definit bine sufletul.

– Poate, dacă l-aș considera partea spirituală a personalității, a persoanei, nu, multe ființe nu au personalitate, sau au ceva, dar nu comparabil cu ceea ce numim personalitate la om,... cred că m-am încurcat destul de bine.

– Să zicem că știu ce este sufletul și să revenim la întrebare.



- Sufletul există doar ca emanație a materiei și nu se poate concepe în afara ei. A căuta sufletul unui mort este ca și cum ai căuta lumina unui foc stins.
- Contrazici cu atâta ușurință ceea ce au crezut atâtea generații.
- Așa pui problema și nu critici atâtea generații care m-au contrazis pe mine, care, de fapt, sunt foarte important, prin mine există lumea.
- Te rog, nu mă speria!

– Nu vreau să te sperii, dar trebuie să știi că, înainte cu o zi de a mă naște eu, lumea nu exista și nici una după moartea mea nu va mai fi.

– Pentru tine.

– Pentru oricine, existăm unii prin alții și în oarecare măsură unii pentru alții, dar, dacă eu mor, cum crezi că vei putea face să existe pentru mine ceea ce există pentru tine?

*

– Ce rost ar avea existența vieții de apoi? Cum ar putea fi aceasta viața veșnică, organizată încât să merite a fi sperată? Ce bucurii ar putea face fericită ființa spirituală încât să răscumpere anii de existență materială, care ar fi în acest caz viața noastră, viața noastră în care am venit inconștienți și din care, dacă nu murim la timp, plecam tot așa? Există bucurii ale copilăriei, bucurii ale tinereții, ale vârstei mature, ale vârstei “și mai mature”, eu nu cred că acolo acestea vor putea fi compensate, chiar dacă ar fi să rămână mai mult amintirea insatisfacției de altădată, parafrazând pe cineva putem spune plini de nostalgie: unde sunt insatisfacțiile de altădată...

– Cu cât amintirea va fi mai pregnantă, cu atât bucuria împlinirii va fi mai mare.

– Așa... cu alte cuvinte, dacă eu voi mânca mâine două porții de mămăligă cu lapte acru, îmi va trece foamea de ieri. Măi, dar multă fericire mă mai așteaptă și eu nici nu mi-am dat seama. Vai păcătos mai sunt!

– “Honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere”: Ulpian.

– Vai, ce frumos, dar știi ceva? Cunosco cel puțin o persoană care a trăit cinstit pentru că nu a avut ocazia să se lase corupt, nu a dăunat altuia din cauză că nu a avut posibilitatea și a dat tuturor ceea ce li se cuvenea pentru că altfel aceștia i-ar fi luat cu forța, ei în cazul acesta, va primi de sfintele sărbători, nu chiar în anul curent poate, o felicitare din Rai.

– Nu toți juriștii ajung în Rai.

– Nici toți disperații îngeri.

– Dar este bine să crezi, ai undeva la capătul visării o speranță.

– În momentul în care nu ai altă speranță și Platon considera speranța ca așteptarea fericirii, decât asta despre care vorbim, eu cred că, dacă ai tăria necesară, este mai bine să scurtezi durata așteptării.



– Dar trupul omenesc este un templu.

– Este un templu în care, spre deosebire de sfânta biserică, nu se lucrează cu bani.

– De ce îți place atât de mult să ataci biserica? Cândva aș fi crezut că vrei să mă ironizezi pe mine, dar știu că mă... Că nu este așa.

– În sfârșit, am scăpat de una din acuzații, am un punct câștigat.

Obrajii domnului profesor aveau oarecare culoare purpurie și ceva îi umezise ochii: un anumit sentiment se trădase. Continuă:

– Biserica a avut un rol, un timp, o contribuție și, dacă nu se va retrage la timp, ori va confisca progresul științific și vom trăi, noi sau urmașii noștri, un secol X modernizat, ori va fi ca un moș octogenar care aleargă după fete.

*

– Nu cumva credința este un păcat?

– ... Oricum, este prima dată când aud așa ceva.

– Uite, tradiția arabă spune că templul Kaaba din Mekka a fost adus de îngeri din rai și era de culoare albă, dar s-a înnegrit în urma faptului că a fost privit de oamenii păcătoși. Dar noi știm că acolo nu se duceau oameni lipsiți de credință, cel puțin nu în primul rând și în cel mai mare număr. În acest caz, fără supărare, păcătoșii vinovați de respectiva întunecare trebuie căutați printe credincioși sau măcar și printre aceștia.

– Să admitem ca un exemplu, însă până la nivelul afirmației inițiale mai este.

– Nici nu era asta esența părerii mele, am dat un exemplu, primul venit în minte, altceva vreau să spun și voi încerca să pun în cuvinte. Atunci când cineva crede, renunță pentru început la o parte din propriile-i convingeri (și, cu cât are mai puține, cu atât renunță mai ușor), în favoarea unor precepte pe care le acceptă recunoscându-le valoarea axiomatică. Dacă în faza de început încearcă să le înțeleagă, ulterior le primește cu tot mai mult respect, străduindu-se tot mai puțin să intervină asupra lor, inițial pentru a nu întina valorile sacre, apoi apare ceea ce mi se pare rău, comoditatea de a nu fi nevoiți să utilizeze mintea, problemele fiind, într-adevăr, dătătoare de bătăi de cap, credinciosul se lasă în voia Domnului. Eu consider asta o abdicare, o dezertare, o renunțare la condiția, condiția, nu calitatea, de om. Știu că omul a fost făcut după chipul și asemănarea Creatorului, decăderea de la această valoare eu o consider păcat. Fie că se spune "facă-se voia Ta", fie "Allah Kerim", atunci când nu vrei să îți asumi rolul tău și începi a gândi cu mintea altuia, indiferent cine ar fi acela, înseamnă că ai început să încetezi a mai fi ceea ce trebuie să fii, indiferent dacă vrei sau nu.

– Oare nu pe aici pe undeva se află Nirvana vechilor indieni?

– Da, vechii, pentru că ulterior a apărut echilibrul între cele două planuri spirituale, asta este o formă de compromis, implică trăiri și metode de mare



valoare, dar dacă s-ar realiza contopirea... eul ar dispărea și nu înțeleg ce ar mai fi omul în aceste condiții, iar echilibrul odată realizat ar pune omul pe același plan cu zeul, pâna la negarea diferențelor, ceea ce eu iar nu pot pricepe.

– Poți încerca să aprofundezi.

– Nu am în intenție să trăiesc câte o viață în fiecare religie, așa cum nu am de gând să dau cu capul în toate pietrele pentru a le verifica duritatea.

– Atunci poate că acuzi prea ușor.

– Ceea ce spun eu nu este o acuzație la adresa nimănui. Eu respect libertatea fiecăruia de a face și crede ce vrea. Ce n-aș da să pot fi și eu credincios, să am o speranță cu care să-mi înnăbuș disperarea, eu nu acuz, eu judec și în compensare sunt de acord să fiu judecat.

– La Judecata de Apoi?

– Și atunci, și acum... Știi ceva? Oare nu cumva am fost condamnat înainte de a fi judecat? Am în vedere mai multe forme de condamnare, chiar și aceea de a nu putea fi credincios.

– Cu alte cuvinte ți-ai pregătit apărarea.

– Când un croitor greșeste vinovată este mâna și nu stofa.

*

– Niciodată nu am reușit să înțeleg sensul, logica, scopul acestei existențe, cui folosește faptul că noi ne târâm neîmplinirile de-a lungul mileniilor.

– Eu sunt sigură că nu toate viețile sunt marcate de neîmplinire.

– Dar nu se poate altfel. Există în psihicul nostru germenul morbid al neîmplinirii sub forma dorinței de a avea și altceva. Consideri că acel om care a ajuns bogat este împlinit? Nu, el și-a realizat dorința de a aduna averi, dar acum vrea altceva, dragoste, de exemplu, primește și asta? Nu-i nimic, între timp vrea altceva, iar în final nu se poate să nu vrea și ceva ce nu poate avea, tinerețe, sănătate, puritate morală, orice numai să poată deveni nefericit.

– Dar dacă s-ar opri?

– Nu se poate opri, este peste posibilitățile umane. Ar putea voi din ce în ce mai puțin, ar practica renunțarea, detașarea, abstenența forțată în condițiile posibilităților de realizare, dar nu oricine este spartan sau yoghin. La urma urmei, cui ar folosi un suflet chinuit de renunțare, fie voită, fie impusă, ca o floare atinsă de brumă? Privitor la renunțare, putem întreba, nu știu pe cine dar, mă rog..., de ce avem dorința dacă existăm într-o lume care ne refuză realizarea ei?

– Să cerem lucruri mici.

– Mari cerem - mari ni se refuză, mici cerem - mici ni se refuză. Chiar ești sigură că atunci când nu primești un lucru mic nefericirea este mai mică decât în cazul unui lucru mare?

– Dar de la cine primești?



– De la viață, de la hazardul sumă de hazarduri cu care venim în contact după o logică pe care nu știu cine o va înțelege și dacă o va înțelege cineva vreodată.

– Eu în universul meu mic...

– Universul tău mic, universul meu mic, universul lor mic, toate aceste universuri mici sunt florile brumate, de care am pomenit. Poate, dacă ar fi condiții ca fiecare să dea ceea ce poate, fiecăruia să i se ceară numai ceea ce poate fără urmări negative, dar pentru asta prima condiție ar fi ca fiecare să știe ce poate.

– Cine poate răbda are o șansă.

– Toți putem răbda, dovada este că o facem, chiar asta este în fond povara neîmplinirii pe care o purtăm.

*

– Nu vreau să te supăr, dar nu mă pot opri să nu-ți spun că văd în colțuroșenia gândurilor tale ceva din dușmănia țăranului medieval față de moșierul care îl pune la muncă.

– Sunt, într-adevăr, urmașul unui șir de oameni care nu au depășit un anumit nivel de cultură și care au fost atât de obișnuiți în a accepta supunerea, încât nu se putea să nu apar eu.

– Eu am copilărit la oraș. Am crescut în una din acele căsuțe pe care curățenia făcută cu disperarea sărăciei le face mai vrednice de milă decât nepăsarea. Purtam hăinuțe curate, chiar dacă uneori prea mici sau cârpite și mai purtam zâmbetul trist al copiilor care înțeleg prea devreme efortul mamei de a așeza masa de trei ori pe zi.

– Și vrei să spui că uneori nu ți se face dor de acele timpuri?

– Ba da, mi se face.

– Tuturor ni se face, nu știu dacă de altceva sau numai de eu-l nostru de atunci, de acea persoană pe care uneori nu o mai regăsim în noi, cea din copilărie, din tinerețe,...

– Până când?

– Până când ne va fi dor de toată această existență pe care o blamăm sau până când nu ne va mai fi nimic.

– Mie mi-e frică de moarte. Mai ales, nu aș vrea să mor iarna, să mă așeze în pământul înghețat, singură, poate și acum sunt singură sau uneori sunt singură, dar atunci voi fi în necunoscut, în cel mai mare necunoscut, oare tot mai ești împotriva credinței?

– Nu, pentru că dacă ești credincioasă, vei fi așteptată în alte condiții, adică vine unul și face foc. Numai că eu am auzit că asta este cam întunecat la culoare și tare mai seamănă cu zeul Pan.



- Oare de ce mintea ta fabrică atâta răutate?
- Ar fabrica și altceva, dar nu are materia primă necesară.

*

Într-un oraș străin ești impresionat de necunoscut și, fiind la rându-ți un necunoscut, simți o oarecare detașare. Întotdeauna, obligația de a merge în fața unui reprezentant al autorității administrative îl îngrozea. Salariatul de după ghișeu sau din spatele ușii unui birou înceta să mai fie un simplu om și devenea un exponent al unei forțe cu care transcendentul putea oricând complica existența individului și chiar a-i malforma dureros personalitatea, uneori pentru multă vreme. Orice tentativă de apărare putea fi privită doar ca o jalnică exprimare a neputinței și în același timp considerată, de la înălțimea ghișeului, ca o adevărată obrăznicie, cu cele mai neașteptate urmări. Dar erau necesare niște acte și de aceea trebuia să umble de la o clădire la alta după cum considerau necesar și just funcționarii respectivi. Se lăsă înghițit de vacarmul străzii în căutarea unui birou de copiat acte. Străzile cu trotuare contorsionate de rădăcinile unor arbori pe care îi uitaseră și timpul și edilii, l-au condus în fața unei uși prin care, pentru a intra, trebuia să pășești sub nivelul trotuarului. În interiorul întunecos, puțin deranjat de zgomotul de afară și cu miros de bucătărie în care se lucrează mult pentru a face bun din puțin, se afla un om aplecat peste mașina de scris. S-ar părea că există un anumit fel de obezitate, obezitatea de conțopist, ceva care combinată cu chelia asigură că orice urmă de tinerețe a trecut pentru totdeauna. Liniștea încăperii era secerată de singurul zgomot cu care era obișnuită și care provenea din acțiunea bazată pe inerție a degetelor. Apoi liniște, monezi și din nou strada.

Dupa ce și ultimul ghișeu își primise tributul de umilință, profesorul putu ofta ușurat și odată ieșit în mijlocul mulțimii observă că printre trecători erau și femei.

Și în bucătăria proprie se lucra cu puțin, dar nu mult și nici nu bun, probabil nici nu era nevoie. Curăța cartofi, dar în cap avea încă gălăgia urbană. Gândurile aiurea făceau ca treaba să se desfășoare anevoie. În fine, cartofii cedară insistențelor și se întrebau disperați "oare n-o da Dumnezeu să ne spele înainte de a ne pune la fiert?"

Domnul profesor avea mare nevoie de un gest, de un zâmbet...

*

- Când te-ai intitulat urmașul unui șir de oameni simpli...
- Nu cred că simpli înseamnă neapărat proști.
- Nici nu m-am gândit astfel.
- Eu, prin oameni simpli, înțeleg altceva decât proști și, la urma urmei, ce sunt, de fapt, proștii? De atâtea ori au fost și sunt și mai mult ca sigur vor mai fi considerați proști oamenii care nu au altă vină decât aceea că nu au putut fi

înțelegi de către ceilalți, uneori chiar din cauza acestora. Cred că fiecare ne definim proștii și prostia după propriile convingeri care, însumate și excluzând ceea ce se contrazice, am obține un fel de părere unanimă despre o foarte numeroasă parte a oamenilor, atenție, nu am spus despre specia umană, deși eram tentat să o fac.

– Adică trăim într-o lume de proști?

– Nicidecum. Dacă este nevoie să vorbim musai despre acest subiect, trebuie să eliminăm acea definiție a prostiei practicate de persoanele care refuză să accepte libertatea celorlalți și care numesc proști pe cei care nu le servesc interesele. Este totuși dovadă de multă răutate să descalifici astfel o persoană despre a cărei personalitate nu știi nimic, doar pentru motivul că nu-ți satisface egoismul.

Mai există posibilitatea de a aprecia greșit pe cineva datorită faptului că nu are exercițiu în conversație și asta de multe ori din cauza nivelului redus de cultură al anturajului căruia îi este imposibil să abordeze subiecte care se abat de la problemele curente ale mamiferului. Cu alte cuvinte, apare o menhină a prostiei care strivește pe cel aflat, din păcate, în inferioritate. Prostul, așa cum îl consider eu și pentru echitate sunt de acord ca și alții să mă considere astfel pe mine, este individul care refuză să-și formeze o părere proprie despre realitatea existentă, atât în plan material, cât și spiritual, ci se bazează pe o combinație eclectică de truisme și acestea de multe ori receptate trunchiat și căruia îi este imposibil să accepte ideile altuia, de cele mai multe ori, datorită lenei de a depune efortul de a înțelege, ori datorită răutății care îl cuprinde în momentul în care simte că i se opun concepte, pe care, datorită ignoranței, nu și le poate defini. Ignoranța nu înseamnă prostie. Un ignorant care își recunoaște nivelul și care nu se sustrage

de la îmbogățirea spirituală poate fi acuzat doar în măsura în care poate fi acuzat un copil că nu cunoaște lucruri pe care le va afla doar la maturitate. Există oameni cărora le vine mai ușor să vorbească decât să asculte, tocmai pentru a evita efortul de a înțelege. Atunci când cineva începe să afle câte ceva dintr-un anumit domeniu, abia atunci își dă seama de cât de multe cunoștințe s-au acumulat de-a lungul timpului, înțelege că nimeni nu poate să se considere atâteaștiutor. Cineva care depășește acest stadiu în din ce în ce mai multe domenii, începe să înțeleagă universalitatea înțelepciunii umane și nu poate deveni decât modest. Asta spune ceva. Cui nu a reușit să spargă pielea mamiferului în nici un fel, i se pare că totul este sub control, într-un spațiu ale cărui limite le poate percepe și acesta este motivul pentru care prostia își este sieși suficientă. Și asta spune altceva. Din această categorie provin indivizi care se pricep la toate, care au răspunsuri la toate întrebările și au soluții pentru orice situație, care neapărat sunt superioare celor ale altora, doar că apar mai târziu. Cu cât acești oameni sunt mai puțin ignoranți, cu atât sunt mai periculoși pentru



societate sau măcar pentru buna dispoziție a anturajului. Cei pedepsiți și cu naivitate, indiferent de gradul de ignoranță, sunt cea mai ușor de manipulat masă de alegători pentru oamenii politici. Ei știu ceea ce au înțeles, au înțeles din ceea ce li s-a spus și li s-a spus ceea ce manipulatorul a considerat că este util interesului propriu. Prostia înțeleaptă.

– Există și așa ceva?

– Da, nu este neapărat prostia care se simte obligată să dea sfaturi, este mai ales prostia ipocrită, care își cunoaște ipocrizia de a considera emanație a inteligenței tot ce exprimă și de multe ori este imperios necesară și foarte utilă cetățeanului ajuns pe o oarecare treaptă a societății. Când astfel de persoane se află la partea superioară a piramidei (sociale, politice, administrative, nu are importanță), proștilor slugarnici le vine ușor să urce, chiar sunt de dorit, ei nu au idei, nu au păreri, înțeleg importanța balamalei montate în coloana vertebrală, ce mai, ei nu creează probleme.

– Nu judeci prea aspru? Nu te temi că ai putea greși crezând astfel despre lume? Ascultă domnule: cine te crezi?

– Am dreptul să judec aspru pentru că am fost – și sunt – judecat aspru. Dacă greșesc, atunci unii, care se consideră acuzați pe nedrept, sunt vinovați că nu m-au expediat în groapa spartană la timpul potrivit și cu asta am sugerat și răspunsul la ultima întrebare.

– La vremea tinereții există totuși un fel de prostie.

– Adică atunci când un tânăr îndrăznește ceva și tânăra, fără de care îndrăzneala respectivă nu ar putea avea loc, îl împinge cu o mână ținută nejustificat de mult lipită de corpul lui spunându-i ”prostule”, da? Dacă asta este prostie, atunci eu sunt un copac înflorit și, dacă dă bunul Dumnezeu, o să fac și fructe. ***

– Față de cine să mă spovedesc? Față de un om care, după ce aude cele mai intime neliniști ale sufletului meu, să uite, să zâmbească, să meargă acasă și să ia masa liniștit...

– Ar trebui poate să răstoarne ceva?

– Nu, dar eu prefer să discut cu directorul și nu cu omul de serviciu, probabil că pentru o astfel de conversație trebuie să mai aștept, nu-i nimic, aștept.

– Mie îmi face bine spovedania, mă eliberez de povara unor gânduri care mă dor, mă eliberez de păcat. Îmi vine ca o mângâiere a sufletului primită de la cineva care poate rezolva totul, dar care nu o poate face, probabil, din cauza păcatelor mele.

– Pe mine cine m-ar putea elibera de povara păcatelor pe care din diferite motive nu le-am putut face?

– Nu râde. Toți avem nevoie de un cineva, de un undeva, unde să putem primi speranța, fie și numai în formă abstractă și fără referire la ceva anume. Când ieși din biserică după așa ceva, nici nu este nevoie să fii cine știe ce



credincios, ai impresia că ești îmbrăcat în alb și ai fruntea răcorită de o divină mângâiere.

– Pierd sau câștig?

– Pierzi, pentru că tu ești veșnic nemângâiat.

– Dar eu mă simt mângâiat și de mai puțin, nu trebuie decât o anumită reacție a naturii umane față de ceea ce nu-i convine să-mi slăbească puțin lațul cu care îmi întunecă posibilitățile de percepție.

– Pe mine cum mă percepi?

– Pe tine te exist.

– Adică fără tine nu aș exista?

– Ba da, dar nu pentru mine și să vezi atunci ce ai pierde.

– Totuși atât de mulți ani nu am știut unul de existența celuilalt și am putut trăi.

– Dar ne-am visat, ne-am dorit, am...

– Oare nu este pe aproape o oglindă?

*

Chiar și un onorabil domn profesor ajuns la vârsta la care multe flăcări deși ard, nu mai degajă și temperatura pe care ar trebui și care ar fi logic să o degaje, poate face rost de niste reviste în care cineva

explică cam cum ar trebui să se îmbrace cealaltă jumătate a cetățenilor planetei. Așa că, fericit, cu revistele de modă stângaci mascate sub braț, stimabilul, se îndrepta spre adresa unei anumite doamne. În momentul utilizării, poarta metalică scoase un scârțâit prelung care trimitea cu gândul la sfânta sărăcie. Ușa grea din lemn masiv amintea totuși de o oarecare stare, dar refuza să se deschidă, deși fusese ciocănită în mod corespunzător, chiar insistent atunci când acțiunea plină de curaj s-a repetat.

– Nu-i doamna.

– O fi plecat pentru mai mult timp?

– Eu știu că nu-i.

Bătrâna continua să-și vadă de treabă în grădinița de flori din curtea alăturată și deja începuse să nu mai observe monumentul de tandre sentimente care nu avea altă posibilitate de acțiune decât parcurgerea în sens invers a drumului prin poarta cu scârțâit prelung și care de aceasta dată era mai adecvat atmosferei.

Va să zică plecase. Unde? De ce nu o fi spus nimic? Ceva neprevăzut? Un test privitor la fidelitatea unuia? Ciudat!

Castanii înfloresc în fiecare an, mereu aceiași, cei pentru care înfloresc ei se schimbă.



– Cînda au înflorit pentru mine, acum pentru alții, așa este normal. Cînda? Mai precis cînd?... Dom'profesor!

Pașii erau obligați să ocolească grupuri de tineri sau perechi de oameni serioși, chiar foarte serioși și care nu lăsau să se înțeleagă că ar accepta ca și trecătorul cu maculatură sub braț ar putea avea un scop al existenței concordant cu convingerile lor. Păcat, mare păcat, probabil că și dom' profesor ar fi putut dărui un zâmbet, chiar și cuiva care nu ar fi avut neapărată nevoie de așa ceva. Caurus nu a trecut niciodată peste Cautser.

Dacă fațadele clădirilor ar putea înflori și ele anual, strada ar putea fi chiar frumoasă, nici frumusețea feminină nu înflorește, dar are întotdeauna o generație la apogeu și efectul este același. Dar există și o frumusețe feminină a vârstei mai puțin tinere. (Dom' profesor dixit).

– Și nu mă refer numai la frumusețea spirituală.

Mergera încet și dus de gânduri, dar ținând buzele strânse de frica să nu înceapă a murmura.

– Chiar fizic există această frumusețe. O frumusețe căreia adeptul estetismului îi poate găsi cusur, dar omul dispus să înțeleagă efectul trecerii timpului peste alții, în speranța că și lui i se va ierta nefericirea de a fi îmbătrânit, va afla o feminitate capabilă să cicatrizeze multe din rănila lăsate de anii trecuți. Cuirasa care izolează indivizii și îngreunează înțelegerea nu este cea care apare ochilor, adică de natură adipoasă, ci cea invizibilă și formată în timp ca răspuns la acțiunile celor care au combinat, cu rezultat necorespunzător, timiditatea cu nevoia de exprimare.

Probabil că sunt instrumente muzicale, cu care, orice ai face și oricum le-ai folosi, nu pot scoate decât o tristă melopee.

– Trebuie să ung balamalele de la ușă.

Domnului profesor începuse să nu-i placă scârțâitul ușilor.

“Simt atât de intens distanța încât uneori, când vin acasă și nu ești, când mă culc seara și nu ești, când vine dimineața și nu ești, mă întreb dacă exiști cu adevărat, dacă nu cumva mintea mea te-a inventat...”

S-ar părea că din depărtare și în scris, coana preoteasă poate fi destul de... Oare nu cumva testează? Ce rost ar avea? Un sentiment trăit la nobila și demodata lui valoare nu se cere exprimat în cuvinte pe care specia, în îndelungata ei existență, le-a banalizat, mai ales în cazul seriosului domn profesor, care în atare situație, s-ar simți vulnerabil ca un ghiocel în mîna unei femei foarte brunete care l-a cules pentru a-l vinde.

– Așa stînd lucrurile înseamnă că și ea...? Da domnule și ea și într-o zi va spune clar sentimentului pe nume și te va obliga să te simți precum ghiocelul respectiv.

“Citeam recent undeva că în cele trecătoare trebuie căutată eternitatea. Eternitatea? Cine mai crede în ea? Eu nu vreau decât o fărîmă de fericire aici, pe pămînt. Încep să constat că prea multe întrebări nu schimbă nimic. ”De pe



hârtia scrisorii, dintre rândurile cu scris ordonat, o pereche de ochi intrau în tainică conexiune cu sufletul profesorului.

– Simt în palme golul format de posibilitatea, fără șanse de rezolvare, de a fi completat de niște umeri...

– Ce vorbești, domnule? Dumneata, om serios? Se poate?

– Da, se poate! Oare cum aș putea face să scap de mine?

“Chiar dacă aș ști că la capătul fericirii se află ceva rău, oamenii tot și-ar dori fericirea. E seară, afară plouă și eu sunt singură. Știi vreo metodă care să mă facă fericită?”

Scrisorile ei veneau, urma răspunsul, distanța în kilometri nu scădea, dar afectiv, se producea o apropiere ale cărei urmări nu puteau fi anticipate.

“M-ai învățat că tot ceea ce gândesc trebuie spus, între noi nu au ce căuta gândurile ascunse. Minciuna? Primul care se folosește de ea a făcut un pas spre pierderea celui alt.”

“Gânduri care mă lovesc ca un zid negru, după care nu știu ce se află. De fapt, la ce mi-ar folosi să știu? Nu știu și nici nu vreau să știu. Ceea ce știu și la care trebuie să mă gândesc mereu este faptul că va veni o zi în care vom mulțumi Creatorului, fiecare din noi pentru celălalt”.

– Bine că nu ne mai pierdem. Totuși, un sanatoriu este un loc de unde oamenii se întorc, se întorc chiar și cei care pleacă acolo fără ca mai înainte să fi anunțat persoane față de care, ulterior își desconsfiră anumite sentimente.

“Îmi doresc atât de mult să fiu lângă tine încât, câteodată, mă cuprinde teama că nu te voi putea face atât de fericit pe cât aș vrea. Dar voi lupta pentru asta cu tot sufletul din mine... Mă crezi? Dacă sufletul meu nu va fi destul, voi lua de la tine, păcălindu-te că-mi trebuie mie și îți voi da tot ție”.

“Dacă ai fi în locul meu și nu ai putea face altceva decât să aștepti din când în când câte o veste care, chiar dacă nu este tristă, nu-ți dă totuși nici o speranță, ce ai face?”

“Oricum, chiar dacă nu ne-am întâlnit de mult și nu o vom face până după Paști, gândul meu a fost mereu cu tine”.

“Eu, în ceea ce te privește, am hotărât demult și drum de întoarcere nu mai am...”

– De parcă eu aș mai avea!

*

Trăind foarte intens, având o viață tumultuoasă, chiar în sensul pozitiv, nu îți mai rămâne timp să visezi. Visând foarte mult te îndepărtezi de adevărata viață, trezirile la realitate devin dureroase, comparația dintre acolo și aici provoacă o falie din ce în ce mai greu de acceptat. Care o fi punctual de echilibru prin care trece drumul spre fericire? Care ar putea fi fericirea celui care nu poate



alege calea și care ar putea fi a aceleia care având posibilitatea de a alege are și neșansa de a pierde întotdeauna avantajele părții la care a renunțat. Orice bucurie dorită, odată trăită, devine trecut și un nou viitor, anticipat mintal, amenință cu dilemele sale.

*

– Trebuie să recunosc că mi-e tare dor de ea. Da, domnule profesor, acesta este adevărul. Scrisorile sunt o punte, o legătură, un strop de sentiment trimis cuiva drag aflat departe și atât. Bineînțeles, asta înseamnă infinit mai mult decât ceea ce a fost înainte, numai că, după ce ai spart cu capul plafonul de nori și ai privit cerul, îți vine greu să te retragi în întunecime.

– Acesta este adevărul: mi-e tare dor de ea. Aproape că nu mai speram să găsesc... și când spun aproape, mă laud - pe cineva care, cu o mână caracterizată de o desuetă blândețe și cu un zâmbet bun, să șteargă încet o lacrimă amară...

– Vorbești singur, dom'le profesor.

— Adevărat, dar de la o vreme vorbesc singur cu cineva, pe când înainte vorbeam singur cu mine și progresul este atât de evident, că nu mai are nevoie de explicații.

– Cine este de fapt această persoană și cine sunt de fapt eu? Cine a creat puntea de legătură? Cine suntem noi toți cei care, într-o ciudată procesiune, însumându-ne singurătățile suprapopulăm planeta? Poate, dacă aș avea mai puține întrebări, s-ar crea mai mult loc pentru răspunsuri. Să cred oare că, dacă aș fi gândit mai puțin, aș fi trăit mai mult? Oare... ?

– Ce gând ciudat vine de undeva din adânc și întristează atunci când poți fi cu adevărat fericit?

– Hai, să fim dintr-o dată cinstiți și să recunoaștem ceva... și să mai recunoaștem că atunci când ceva și mâinile găsesc și cuprind umerii femeii atât de mult dorite, un fel de sentiment de culpă și părere de rău după anii pierduți și de frica de a nu pierde totul prin trezire din vis, vine și întunecă ochii stimabilului și de multe ori ai stimabilei și totul devine un fel de fericire tristă, dacă mai poate cineva înțelege așa ceva... Poate că ar putea... Ai văzut? Ochii ei priviți de aproape sunt atât de diferiți de atunci când îi vezi de departe. Și zâmbetul, zâmbetul, devine atât de bun, încât ai crede că ar putea să-ți ierte orice.

– Om serios ești dumneata, cadru didactic în mediul rural, să-i spui unei doamne că, deși nu mai puteți avea copii, merită încercat?

– Am vrut să glumesc... În fond, m-a iertat.

– Oare nu din milă?

– Dacă reușesc să mă cert cu mine acum, mâine va da Dumnezeu să mă și bat.



*

– Așa cum nu am știut când va pleca, tot așa va veni, pe neștiute, dar pe tare mult așteptate. Această așteptare care te face să-ți frângi mâinile și să nu poți sta pe loc, deși ești conștient de un adevăr atât de evident cum ar fi acela că, oricât de mult ai căuta, nu poți găsi ceea ce nu este. Așa o fi, dar de undeva se lasă peste gândirea obișnuită un val, o ceață țesută din tainice speranțe, care te face să uiți toate evidențele și să vrei ceea ce vrei și tot mai vrei, neținând cont de amărâta de realitate.

– Dom' profesor, nu mai ai vârsta adolescenței!

– Și? De când are fericirea vârstă? De când are delimitare în timp dragostea? A fost întotdeauna atunci ceea ce doream atunci în asemenea măsura încât să aibă cineva, chiar autoritatea supremă în natură,

dreptul să-mi ceară să tai din sufletul meu clipele frumoase ale ultimei iubiri care este mult mai iubire decât prima?

– Domnule, atenție la exprimare. Aud un cuvânt care parcă sună fals în vocea noastră.

– Numai de-ar veni odată, că tare mi-e dor și după aceea vom mai vedea noi ce anume sună fals și ce nu.

Undeva, într-un sanatoriu, coana preoteasă se însănătoșea, neștiind că un anume domn o aștepta vorbind singur și fără să ia în calcul și evoluția bolilor. Ori poate că știa, dar tot un fel de ceață permitea frumosului sentiment să aleagă ceea ce spune sufletul și nu ceea ce murmură anumiți domni înlăcrimați... la vârsta asta.

*

La fel de discret ca atunci când a venit să anunțe o primă ninsoare a revenit preoteasa, neschimbată, poate mai palidă, poate un pic mai tristă, dar neschimbat era zâmbetul ei plin de o nemaiîntâlnită bunătate. Oare ce este de fapt bunătatea? Poate calitatea unor oameni de a-și putea dăruia o parte din propriul suflet altora. Uneori există și tendința de a-l dăruia și celor care nu-l doresc sau nu le este necesar, dar aceste cazuri sunt rare, în plan spiritual nu poți primi, nu ți se poate dăruia ceea ce nu-ți dorești, nu ți se poate mângâia o parte a corpului pe care nu o ai. Dar ea găsisese în acest om ursuz și tăcut, care sub o mască morocanoasă ascundea un suflet cald și multă, din păcate pentru el, prea multă timiditate, destinația acelei părți de suflet, care stătuse multă vreme nedăruită. Era așa de frumos. Da. Omul acesta uneori devenea frumos. Frumos ca acum, când stă în fața ei, își frământă mâinile și nu găsește o formulă de salut potrivită. Ar trebui ajutat, dar este bine să fie lăsat să fiarbă un pic, probabil și aici este un fel de frumusețe, că, uite, nu va avea niciodată curaj să o

prindă în brațe și să o sărute, când el cam asta ar vrea cel mai mult să facă. Așa că dumneai trebuie să se simtă salutată, îmbrățișată, sărutată, toate astea în gând și să spargă tăcerea care amenință să devină grea:

- Buna ziua, domnule!
- Nu știi, nu-ți pot spune cât mă bucur...
- Ba știu și hai, sărută-mă odată, omule!

*

Oare să fie adevărat? Oare chiar există? Oare după atâtea spuse și trăite împreună nu ar fi cazul să fiu sigur că totul este adevărat? Dar dacă nu este? Dacă dintr-o dată golul va lua locul plinului și pustiul va desființa clipele de tainică frumusețe? Dacă uitarea va șterge sau va deforma amintirile și din tot nu va mai rămâne nimic? Și, totuși, în fața mea există această persoană, pe care inițial am crezut-o mult mai bătrână, poftim constatare, mă rog, există, și eu, în loc să mă bucur până la infinit, mă las măcinat de gânduri care nu au altă rațiune de a fi decât să mă supere. Omule, trezește-te! Bucură-te de frumusețea clipelor unice ale prezentului și lasă găsirea soluțiilor pentru situațiile viitoare pentru vremea, când acestea vor deveni la rândul lor prezent... Poate că nici nu va mai fi nevoie...

- Unde te gândești?
- La mine, adică la noi.
- Uite ce cuvânt frumos, de ce îl vom fi folosind atât de rar? Mai ales unii dintre noi?
- Mă tem uneori să nu te supere prea multă familiaritate, să nu pară lipsă de respect.
- Eu m-aș simți grozav de respectată dacă acum m-ai strânge un pic mai tare în brațe, dacă ai fi conștient că obiectul pe care stăm noi acum se numește pat, dacă ai închide ochii, așa... mai sus... în sfârșit...

Poate că cineva crede că în crengile desfrunzite ale unor copaci aproape uscați nu pot apărea flori? Se înșală.



Victor Ovidiu RUSU

(16 mai 1979)

*Absolvent al Facultății de Istorie și Geografie,
Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava.*

*Membru al cenaclului sucevean **Zidul de Hârtie**.*

(www.ziduldehartie.wordpress.com).

*Colaborator la cotidianul sucevean **Crai Nou** și al revistei electronice **Mixul de Cultură** (www.mixuldecultura.ro).*

Volum de proză intitulat **Aproape de un regat** publicat în 2007 la Editura Dochia, Iași.

Apariții în: revista *Scriptum* (Biblioteca Bucovina - Suceava), revista online **Faleze de piatră**, în revista **FeedBack** (Iași), ș.a .

Posedata

— Sora noastră este liberă, strigă împăciuitor preotul gras, ridicându-și mâna profetic. Glorie lui Dumnezeu și Trinității binefăcătoare! Aleluia!

Mulțimea repetă în cor, satisfăcută și epuizată de ceremonial. Preotul era pe jumătate adormit de căldură și de bunăstare, dar ritualul l-a făcut în cele din urmă cum trebuie și misiunea purificatoare a fost dusă cu succes la îndeplinire. Demonul a ieșit din posedată, a lăsat-o liberă și totodată din nou supusă, așa cum trebuie și cum îi place lui Dumnezeu. Umilința este necesară pentru spălarea păcatelor, de aceea, femeia își va dedica toată viața pocăinței continue, va încerca să spele această rușine adusă de marile ei greșeli, de viciile în care s-a scufundat neputincioasă. Oamenii se uitau curioși la făptura slabă, nemișcată și udă, prăbușită pe pardoseala rece a bisericii. Părăsiră, pe rând, lăcașul sfânt, îndreptându-se cu toții, liniștiți, pe la casele lor, unde masa caldă și vinul răcoros, apoi patul împărțit cu alt trup, le vor aduce un somn mulțumitor pentru câteva ore. Era trecut cu mult de miezul nopții, iar dimineața unei noi zile de trudă nu era departe. Dar până atunci mai este, așa că viața poate să rămână, pentru o bucată de vreme, pașnică și frumoasă.

Preotul era și el încântat, totul s-a desfășurat cum trebuie și oamenii necredincioși au putut să vadă puterea lui Dumnezeu și poate, astfel, vor fi și ei mai cumpăniți și ascultători, nu vor mai cârcoti de fiecare dată când el le impune vreun canon sau le cere ceva folositor bisericii. S-au dus zilele de glorie ale bisericii, își spunea preotul mândru, când autoritatea unuia ca el era nelimitată, iar respectul venea de la sine, din frica atât de trebuincioasă a credinciosului! Își șterse cu o batistă de mătase fruntea acoperită de sudoare. Da, totul a mers cât se poate de bine, nu a făcut nici o greșală. Ia să vedem.

Săraca femeie! Dar bine că totul s-a sfârșit cum trebuie. Semnele necuratului deveniseră din ce în ce mai evidente, în ultimele săptămâni, cu toții observaseră acest lucru, de aceea, atunci când îl chemaseră și îi propuseseră să desfășoare ritualul, nu fu deloc surprins. Dar trebuise să îi convingă să nu se grăbească, să facă totul cu grijă, să fie siguri, mai întâi, că semnele sunt cele adevărate, cele care indică, cu certitudine, că duhul răului își găsisese sălaș în trupul văduvei. Rătăcită de la cele drepte sau nu, nu mai conta, doar era o făptură a lui Dumnezeu și o membră a comunității, trebuia ajutată fără întârziere! O vigilență de uliu se cerea, pentru a înlătura urma oricărui dubiu. Diavolul este șiret și chibzuit în căile sale întunecate, te pândește și te atrage pe



nesimțite. Preotul o știa bine, doar în tinerețea lui crâncenă și netrebnică a avut mai multe ocazii să simtă și să sufere influența răului. Dar acum îi e bine, da.

Femeia încetase, de o bucată de vreme, să mai vină la slujbă și sătenii îi șopteau preotului că moartea soțului ei adusese cu ea suferință și revoltă, sentimente normale în asemenea situații, însă poteci ușoare pentru pătrunderea răului în viața celor slabi și necredincioși. Dânsa era și rămăsese, oricât de mult s-a străduit, o venetică.

Venise în sat, alungată de nevoi sau de alte împrejurări, de pe alte meleaguri - ținuturi de câmpie, ciudate, solare și fantastice. Se auziseră lucruri urâte despre oamenii din zona aceea, oameni mărunți și negricioși, ce urmau datini arhaice, păgâne și trăiau și iubeau după reguli nefirești și păcătoase. Cei din zona asta îi evitau și, în afara relațiilor comerciale, se fereau de contacte de lungă durată cu ei. Femeia venise pe neașteptate, într-o toamnă friguroasă, apăruse în mijlocul satului, flămândă și însetată, cu un singur rând de haine și un sac mic pe umăr. Nu se putea spune că era foarte frumoasă, dar avea ceva în ea, în armonia trupului și în blândețea mișcărilor, care o făcu atrăgătoare în ochii multora. După o scurtă perioadă, se căsătorii cu băiatul primarului, bărbat bun și mândru, un om și el mai retras, dar frumos și dorit de multe femei din sat, femei ce nu s-au acomodat prea ușor cu această întorsătură de situație. Deși nu au avut copii, cei doi au rămas fericiți și s-au iubit până în ultimele zile.

Soțul ei murise încet, în urma unei boli nemiloase care îl ținu câteva săptămâni la pat, murise în suferințe mari, dar într-un fel, împăcat și, înainte de a se stinge, privirea lui blajină poposi pe chipul îndurerat al soției și ultimul lucru pe care îl oferii lumii îl oferii acelei femei. Un zâmbet și după aceea, multă, multă liniște. Tot atunci și ciorile își făcură apariția, păsări mari și negre ce stăteau cocoțate toată ziua pe

gardul și pe plopul din jurul casei, stăteau tăcute și nemișcate, parcă urmărind și pregătindu-se pentru un eveniment numai de ele știute.

Femeia se schimbase mult, după înmormântarea soțului ei, slăbise foarte tare, mergea cu capul plecat și nu saluta pe nimeni, nu mai lucra deloc și se retrase într-o singurătate anormală, ziceau femeile din sat, o singurătate care nu era un lucru curat. Întreaga gospodărie căzuse în paragină și mizerie. Era agitată. O auzeau vorbind singură prin casă, strigând noaptea cuvinte străine și neînțelese, chinându-se și nu fu prea greu oamenilor să pună starea ei pe seama asediilor neîncetate ale diavolului. O hărțuiește și o amăgește, de aceea îi este teamă să mai vină la biserică, de aceea nu mai vrea să se întâlnească cu nici o persoană și se izolează astfel!

O bătrână care îi mai intra, din când în când în casă, să îi mai aducă ceva de mâncare, sau să încerce să o îndemne pe drumul cel bun, povestea că stătea ore în șir, cu privirea pierdută în zare și recita într-o limbă lemnoasă, glăsuia cu o voce răgușită cine știe ce imn sau litanie demonică. „Și”, zicea bătrâna, „asta nu e totul, ochii ei au niște sclipiri albastre, înfiorătoare, se uită la mine de parcă nu

mă vede și mie mi se face pielea de găină. De când trec pe la ea, nici eu nu mai pot să dorm, mă simt tristă și zbuciumată, mă doare capul și simt niște înțepături puternice în inimă! Acesta e semn de deochi!”. „Amândouă mâinile i s-au înnegrit”, spunea bătrâna și își făcea semnul crucii. „Diavolul, cunoaștem, locuiește pe mâna stângă a omului și pe mâna dreaptă se ghemuiește îngerul nostru păzitor, iar între cei doi se dă o luptă aprigă pentru salvarea sufletului nostru. Dacă și mâna stângă i s-a uscat și înnegrit înseamnă că îngerul ei nu mai este prezent, a fost învins și satana a pus cu totul stăpânire pe biata nenorocită! Și auziți ce mai face: se cațără, noaptea, pe zidurile vechii mânăstiri, se cațără și merge așa, mult timp, fluierând, se plimbă printre rămășițele acelea și se oprește, stă puțin nemișcată și, din senin, începe să danseze. Și dansează, și se învârte până la răsăritul zorilor. Vă spun că e adevărul gol-goluț. Am urmărit-o într-o seară și cu ochii mei am văzut toate astea! Trebuie neapărat să o ajutăm”.

Și s-au hotărât să o ajute. Au luat-o și ducând-o într-o chilie despărțită cumva de celelalte au închis-o acolo, pentru a ține postul necesar înaintea slujbei. Spre mirarea tuturor, femeia a venit liniștită, nu s-a zbatut, nu s-a opus deloc, nu a rostit nici un cuvânt. Ce ți-e și cu diavolul ăsta! După ce zilele de post s-au terminat și părintele se simți pregătit să dea ochii cu necuratul, au venit la miezul nopții și au luat-o și au dus-o în sfânta biserică, lângă raclele venerate și icoanele făcătoare de minuni. Familie sau alte rude neavând, a fost ținută de brațe, într-o strânsoare de fier, de doi bărbați de nădejde a satului și unsă cu grijă cu ulei sfințit, pe frunte și pe încheieturile mâinilor. Cineva șopti că s-ar putea ca diavolul să o îndemne să fugă și să o facă să se ridice în aer, să încerce să zboare, așa că sugeră să o lege bine cu niște lanțuri mai groase, de mâini, de picioare, de torace... Și, astfel, într-o căldură sufocantă ce încingea aerul din biserică, prin fumul lumânărilor și mirosul greu și înecăcios al tămâiei, femeii atât de greu încercată de ispititor i s-au citit moliftele de izgonire. Și după o oră, totul se termină cu bine și lumea fu mulțumită.

Preotul se ridică de pe scaun, își dădu părul lung și năclăit pe spate și ieși din biserică. Închise ușa cu multă atenție, verificând dacă lacătul este bine pus, blestemându-l în gând pe păcătosul de băiat care îl ajuta, de obicei, la astfel de treburi și care exact astăzi, nu fu deloc de găsit. „Nesimțitul”, își zise, „iar s-a îmbătat pe undeva și zace acum prin vreun șanț! Tocmai când aveam mai multă nevoie de el. Noroc că mai sunt și oameni buni și cu frică de Dumnezeu, care îmi mai dau o mână de ajutor, atunci când netrebnicul dispare așa, uitând de lucrurile importante...”.

Acum biserica era răcoroasă și primitoare. Femeia deschise ochii și privind în jur, realizează că este singură, că oamenii au plecat, au uitat de ea și au închis-o în biserica pustie. Râse încet. Făcu câțiva pași nesiguri, apoi se așeză pe un scaun și își ridică liniștită privirea spre icoanele picta pe pereți. Erau atât de frumoase... Își plecă ochii spre picioarele ei murdare și încercă să le ascundă, într-un fel, sub fusta zdrențuită. Nu îi era rușine sau teamă, nu suferea deloc.



Era bucuroasă. Mult timp, într-adevăr, suferise, după ce soțul ei o părăsise, dar, ceva se întâmplase, ceva ce nu veni ca o schimbare profundă sau ca o nouă perspectivă asupra lucrurilor, mai degrabă apărură ca o mare împăcare, o bucurie dulce. Fusesse totuși o schimbare, dar ea nu o simțise astfel și nici nu o putea explica cum trebuie, dar nici nu își prea bătea capul în privința aceasta. Acceptase lucrurile care au venit și atât. Zâmbi, gândindu-se la consecințele ce au urmat.

Deschisese o carte, într-o zi oarecare, o carte foarte veche și citi acolo niște rânduri scrise într-o limbă de mult dispărută, dar vorbită o lungă perioadă pe meleagurile ei natale. La început nu înțelegea nimic, dar încetul cu încetul, cuvintele și propozițiile căpătară un sens, frazele și povestirile așternute acolo deveniră clare și atotcuprinzătoare. Ieși afară, în grădină, deschise poarta casei și merse mult, fără să realizeze încotro o duceau pașii, cu acele cuvinte în minte și cu o fericire de nedescris în suflet. Simți cum pierde orice legătură cu lumea, cu tot ce o înconjoară, pentru ca imediat legătura să se redescopere plină de un înțeles mai adânc și, totuși, atât de simplu. Merse multă vreme, până ajunse la marginea satului și se opri și își așternu privirea în vale. Totul strălucea, valea întreagă era inundată de lumină, soarele era bun și cald, animalele erau bune, iarba era moale și bună, copacii erau verzi și buni și întreaga lume era cuprinsă de viață și bunătate și astfel fusese la fel când ea era mică și privise o altă vale asemănătoare și părinții ei erau împreună cu ea și era același soare și aceeași iarbă, erau aceleași animale și aceeași copaci. Și, chiar că nu înțelege cum de a putut uita, că era aceeași lume bună...

Iar oamenii din casele alăturate auziră în noapte râsul posedatei, ca o chemare ce venea din biserica satului și se cutremurară, înfrigurați și își făcură cruce cu pioșenie.

Ultimele zile ale domnului profesor

Haideți să credem că astfel s-au desfășurat ultimele zile ale domnului Gherman, iar comentariile ce au urmat cu privire la evenimentele respective sunt lipsite de rost sau de oricare valoare. Nistor Gherman, bătrân și ostenit, își primește paharul de vodcă înmănat de un prieten, unul din nenumărații săi prieteni, cu aceeași nonșalanță cu care și-a întâmpinat destinul. Îl privește scurt și întrebător și ia o gură mică, pe care o plimbă pe gât. Atunci, spre așteptata lui stupeoare, intră în cârciumă cea mai frumoasă femeie din lume și of, Doamne, chiar este, vârsta nu a făcut decât să o uite, o privește și uitătura lui este veșnică, o privește și se întoarce către bietul de mine șoptindu-mi:

— Cu adevărat, V., nu există un alt înțeles mai adânc astăzi ca durerea în piept pe care o resimt în vecinătatea ei!



Îi întorc nonșalanța printr-o vagă ridicare din umeri, dar nu îi mai răspund, îl las să fie fericit. Paharul îi este plin pe jumătate, îl bea și tare și-ar mai dori să continue, încă o gură din berea mea, așa că, lin, paharul de bere se mișcă pe suprafața mesei fără să fie atins deloc și se îndreaptă către mâna domnului profesor. Acesta, deloc mirat, bea paharul dintr-o înghițitură și privește înlăcrimat în zare, pentru că și-a dat seama că sfârșitul îi e aproape. Acum a început pentru el anotimpul miracolelor, dar, ca orice lucru însemnat, a venit prea târziu și Nistor Gherman îmi șoptește, lipindu-și buzele umede de urechea mea, că el crede că, de fapt, copacii l-au făcut pe Iisus să plângă în grădină, ceilalți au înțeles greșit, iar privirea lui se plimbă peste mese ca o toamnă descompusă.

Femeia stă în picioare, abia s-a strecurat pe ușă, vorbește ceva cu barmanul și de când a intrat nu a aruncat nici o privire spre noi și, deși eu mă îndoiesc că domnul profesor a cunoscut-o vreodată, el este destul de insistent în privința asta.

— Dacă astăzi sunt vlăguit de excesul permanent, în care mi-am suportat viața, te asigur, băiete, că în tinerețe nu eram așa și pe ea am iubit-o nebunește, atât de mult încât am făcut-o să își uite maternitatea! Este greu pentru oricine, aici mă gândesc la dânsa, să-și revadă iubirile trecute schimbate, decăzute, deși căderea este în cele din urmă un cuvânt sinonim cu înălțarea și poate, de aceea, nu mă recunoaște, dar nu îmi pasă, ascultă-mă... dacă mai ai bani la tine de prisos, mai ia-mi te rog o bere și îți mulțumesc anticipat...

Dau din cap aprobator, dar nu mă ridic încă, scaunul de răchită este mult prea comod ca să mă grăbesc, picioarele mele s-au obișnuit înnodate și întrevăd acum, îmi dau seama că domnul Gherman nu a fost niciodată tânăr, el s-a născut cu o mare vocație: bătrânețea. Se foia și tot își îndrepta scaunul spre ușă, parcă aștepta pe cineva și vroia să îl întâmpine cum trebuie, sau poate se pregătea să fugă undeva?... Mă ridic cu greu, clătinându-mă vesel în sandale - afară este încă frig, dar eu stau deasupra, la etaj și de aceea nu mă prea obosesc să mă încălz cum trebuie când cobor să mai beau ceva - și în încercarea mea de a ajunge la bar mă lipesc de perete, ștergându-i tot varul. Ridic două degete în fața lui nea' Fănel, proprietarul mizerabilei cârciumi fără nume, care în timpul liber făcea pe barmanul, și îi cer încă două sute de vodcă cu suc de roșii și o bere rece.

— Drăguță codană, sporovăiesc în direcția coamei roșcate de la tejghea, aveți atâtea locuri de fermecat pe lumea asta, cum v-ați făcut loc și pentru acest lăcaș al pierzaniei și bucuriei vremelnice, ai, v-ați pierdut sau abia a-ți regăsit, în sfârșit, drumul spre marea dragoste ce tânjește în colțul acela? Părul dumneavoastră aduce presimțirea celor veșnice și arzătoare, la ce adresă, asta mai rămâne de văzut, acesta se vrea un compliment, nu vă încruntați, vă rog, eu nu sunt decât un simplu mesager al trecutului domnului Gherman, ehei, vedeți că vă amintiți... păi, atunci la revedere, Fănică, îți plătesc la urmă, da, am bani, stai liniștit...

Mă îndrept încetișor, cu berea sub braț, ținând cu grijă paharele în mână pentru a nu le vărsa și punându-le pe masă îi întind berea și îi fac șmecherește cu ochiul domnului profesor, ca și cum aș fi realizat un lucru important în privința lui, dar nu am nevoie de gratitudine, de fapt el nu mulțumește deloc, nu știu dacă din cauză că este prea absent, sau poate consideră orice act de binefacere drept o treabă normală, pe drept meritată. El privește nervos sticlele de lichior din spatele lui Fănel, tot timpul a urât băuturile astea dulci, iar acestea se crapă și se sparg cu zgomot, aruncând bucăți de sticlă pe jos. Fănel îl privește chiorăș pe domnul Gherman, care îi zâmbește din colțul gurii, ridicând din umeri timorat, apoi se apucă să strângă scârbit cioburile. Femeia de la bar privește într-un fel indiferentă toată scena, singurul gest pe care îl tot face, mecanic, fiind să ridice paharul cu o băutură verzuie și să îl ducă la gură.

Ciocnim paharele și le bem încet, preocupați.

— Da, tinere maidanez, si eu am iubit la o intensitate arzătoare, iar în seara asta stau și îmi amintesc de acele călduri și ca un câine, latru la o lună mult prea galbenă...

— Lăsați, domnule profesor, nu mai lătrați la luna înșelătoare, este tot același soare... Important este, aici nu pot zice că bănuiesc, să fim cât mai statornici în anumite iubiri. Și, poate, și în general.

— Poate că ai și tu dreptate, V., dar, când am recunoscut-o, am realizat cât sunt de neputincios și mi-am dorit să fiu și eu ca bătrânul acela, singur din vila de pe colină, care a redevenit tânăr, fiindcă a uitat ceva fundamental nerezolvat în viață.

Regretul de a nu putea fi altceva decât ceea ce ești, da, îl cunoșteam și eu. L-am privit cum fuma cu un aer năuc și fumul ce îi ieșea din nări se ridica în sus, învăluindu-i capul și urechile mari, de budist înțelept. Domnul Gherman consideră că este de apreciat faptul că dragostea este văzută așa, ca un mod de salvare, el altfel consideră drumul și de aceea urmărește cu o ciudată timiditate șoldurile voluptoase ale femeii roșcate sprijinite de tejghea, urmărește stânjeneala puținelor fete din bar care au curajul să se ducă la baia infectă.

Bem un timp în tăcere și urmărim pierduți lumea din bar.

— Uneori, îmi zice, când realizez cu ciudă cât de irealizabilă a fost o anume dragoste, îmi doresc ca moartea să mă prindă cast ca toți acei sfinți atât de prețuiți, ca inima mea de mult să fi fost mâncată de Dumnezeu, pe care îl putem numi și Popescu, dar, trupul meu s-a scaldat în mlaștina prea multor trupuri, cine știe, s-ar putea să îmi doresc mult acest lucru și el să se întâmple cu adevărat... Înțelegi?

— Înțeleg, domnule profesor, dar eu nu știu dacă îmi doresc așa ceva, haideți să lăsăm lucrurile aste ce ne fac rău și să mai bem un pahar.

M-am dus întâi la o altă masă, să îl salut pe un cunoscut ce tocmai intrase, apoi am comandat încă un rând și am scos banii să plătesc, dar, când m-am întors, Nistor Gherman dispăruse din bar, lăsând în urmă doar un scaun gol,

prăbușit jos. Femeia roșcată și cu barmanul râdeau. Am simțit cum sunt zgâriat lăuntric și am pus paharele pe masă, am ridicat scaunul de pe jos, îndreptându-l, și am ieșit afară, în tunelul ce străbătea parterul blocului. Privind în dreapta, apoi în stânga, nu l-am zărit, dispăruse, erau numai puțini oameni răzleți ce treceau și se luptau cu curentul, ținându-și hainele cu o mână lipite de corp și plasele cu cealaltă mână, întorcând capul în fața vântului puternic. Am intrat înăuntru dând din cap nedumerit și, după ce mi-am aprins o țigară, am stăruit să dau gata amândouă paharele. Afară cerul era întunecat și searbăd, iar tunetele se auzeau din ce în ce mai aproape.

Acestea s-au petrecut într-o zi urâtă de marți, cu ploaie și vânt și de atunci nu l-am mai văzut câteva zile pe Nistor Gherman până sâmbătă dimineața, când am ieșit să fac niște cumpărături în piață și ne-am întâlnit întâmplător. L-am invitat la o halbă de bere dar, spre mirarea mea, m-a refuzat și a vrut să plece. L-am strigat și i-am amintit că își uitase proteza de dinți acum câteva săptămâni, când dormise la mine acasă, după ce băuse cam mult. Am găsit-o pe noptieră și, după primele clipe de panică la adresa unui obiect așa ciudat, am luat-o grijuliu și am băgat-o într-o pungă de plastic, ce acum stătea pe măsuta din hol și își aștepta proprietarul. Când auzi, își întinse buzele cărnoase într-un zâmbet rușinat și părea atât de fericit, cum nu l-am mai văzut de mult. Îmi mulțumi călduros, scuturându-mi mâinile de mai multe ori, iar ochii îi sclipeau veseli deasupra ramei groase a ochelarilor.

Drept este că era la început trist, dar acum mi-a făcut tare bine să îl văd din nou fericit, eram nițel cam îngrijorat, la telefon nu răspundea și cei câțiva cunoscuți cu care se întâlneau îmi povesteau că arăta dezolant, foarte slăbit, palid și exaltat ca și cum ar fi cuprins de febră. Acum, când era în fața ochilor, m-am convins că arăta destul de prost. Știam că era bolnav, dar el vorbea nepăsător, în general, despre boala sa, ca despre o țară îndepărtată.

— Ei, frumoasă era femeia aceea, atunci, știi tu când, nu-i așa, hârâi și mă înghionti șugubăț cu cotul în timp ce făceam câțiva pași de-a lungul străzii. Abia aștept să vină primăvara, continuă, sărind la altceva, chiar dacă nu o să îmi facă prea bine la oase. Am să merg în parcul acela odihnitor de lângă mănăstirea armenească și am să mă plimb pe sub cireșii înfloriți, este o priveliște nespus de minunată, ai să vezi și tu, dragă băiete, o să ne plimbăm împreună și poate atunci am să te lămuresc cu privire la câteva chestiuni pe care le-am lăsat neterminate, în discuțiile noastre. Trebuie să orânduim cum se cuvine cuvintele, pentru a avea o perspectivă justă asupra faptelor.

— Așa este, am încuviințat. Dar am uitat să vă întreb cum merge lucrul la cartea dumneavoastră, nu mi-ați mai povestit nimic de mult despre ea? Și mai aveți și articolul acela de terminat, ați reușit?

— Lucrurile astea nu mai au nimic de împărțit cu mine, mă repezi cu o voce amară.



Se opri brusc și chipul i se întristă din nou. Mă strânse puternic de braț și se întoarse spre mine, privindu-mă fix.

— Ascultă-mă, V., într-o odaie murdară din sufletul meu s-a spart o oglindă, o oglindă în care oricum de o bucată de vreme nu îmi mai recunoșteam fața și am rămas cu senzația strașnică că nu mai este nimic de făcut pentru viața mea, dar este numai o impresie, nu o certitudine, așa că nu îmi mai rămâne decât să sper că mai sunt multe oglinzi de spart. Sau de agățat.

Stătu așa, drept, cu mâna încleștată pe brațul meu și, când îmi dădu drumul, chipul i se însenină iarăși.

— Iartă-mi prostiile, V., tu măcar te strădui și, în final, asta este cel mai de preț.

Mă privi blând și îmi întinse mâna. I-am strâns-o și l-am privit cum se îndepărta grăbit, nerăbdător spre cine știe ce treburi avea.

Cu toții așteptam ca vremea să se încălzească și să scăpăm de iarna aceea nenorocită, care se prelungea prea mult și ne îngheța trupurile și sufletele, dar primăvara se lăsa dorită, iar năzuința aceasta a noastră ne făcea nervoși și certăreți. Zilele treceau cu greu, agitate de treburile cotidiene și obositoare iar nopțile, majoritatea le umpleau cu ce puteau, încercau să doarmă, să uite, își vedeau de neîntrerupta călătorie convulsivă a trupului prin alt trup. Apoi mai erau și ceilalți, destul de numeroși, cei părăsiți de viață și de dragoste, care nu puteau dormi nopțile și urmăreau cu ochii boldiți drumul sinuos al stafiilor, desenul trecutului și viitorului pe pereții camerei, tresărind și înfigându-și unghiile în palme, plini de oroare.

Neavând nimic important de făcut, eu citeam din ce în ce mai mult, tot ce prindeam, apoi serile mi le petreceam colindând cârciumile și restaurantele ce erau deschise până târziu.

Cu Nistor Gherman m-am reîntâlnit după o vreme la biblioteca centrală, la o lansare de carte a unui prieten comun, care tocmai își terminase volumul de poezii. Lansarea a fost reușită, până la un moment dat, în ciuda numărului redus de persoane, iar amicii literați așteptau cu gurile uscate ca criticul literar să își termine discursul, pentru a se năpusti asupra sticlelor de vin ce sclipeau, frumos înșiruite, în dreptul ferestrei.

Împreună cu domnul profesor stăteam într-un colț al camerei, sprijiniți în două scaune tari de lemn, ce ne înțepau coastele, așteptând liniștiți să îi strângem mâna și să îl felicităm pe tânărul poet emoționat, privind aiurea la fețele transpirate ale oamenilor și la chipurile ascuțite de voievozi și împărați pictați pe pereți sălii. Aceștia erau înfățișați în înălțime naturală, erau pictați în cunoscutul stil moldovenesc, asprii și răvășiți de tragica înțelepciune a războaielor purtate, cu mâinile zbârcite lăsate pe săbiile grele, pironiți în sfințenia istoriei și încremeniți pe acei pereți de măiestria pictorului. Dar ochii lor erau vii, aveau o secretă realitate și spre ea priveam noi, plictisiți de vorbăria criticului și de după-amiaza cețoasă.

Ei bine, și atunci s-a petrecut acea scenă memorabilă, pe care toți cei prezenți au descris-o ca ireală și imposibilă, iar ziariștii au notat-o ca: “Isterie generală pe fondul consumului de alcool” sau “Halucinație și nebunie în județul nostru” , când personajele pictate sau amestecat cu cele reale, producând confuzie și groază în acea zi deformată de o stranie percepție a lucrurilor. În aerul ce tremura din cauza căldurii, ce se lăsase brusc peste noi, au început să clipească și să își întindă mâinile osoase spre cei din sală domnitori și domnițe, toți mânioși și cu gesturi teatrale cum le șade bine unor fețe împărătești. Oamenii prezenți, după o clipă de tăcere în care au rămas înlemniți, au început să dărdăie și au luat-o la fugă țipând și împingându-se unii pe alții, călcându-se pe picioare ca să ajungă mai repede la ușă, în timp tânărul poet plângea prăbușit, ridicând pumnii amenințător spre tavan și striga că i-am distrus lansarea și cariera.

Nistor Gherman își scoase ochelarii și îi șterse de aburi, rotindu-și ochii aproape orbi ca un sobol ce scoate capul din vizuină, în ceața caniculară, apoi îi propti cu migală pe nas și mă privi cu atenție. I-am turnat un pahar plin până la buză de vin, apoi unul mie, la care el îmi întinse politicos platoul cu fursecuri, mormăind ceva aprobator și mă întrebă dacă, odată ce ceilalți au plecat, putem fuma înăuntru, pentru că nu a avut țigări dimineța și abia și-a cumpărat un pachet de la ruși, din bazar, după aceea a venit direct aici și moare după o țigară. I-am răspuns că nu cred că se va supăra cineva, dar pe mine să mă scuze că nu mi-am dat seama să îi ofer de la început o țigară, eu mai mult mă gândeam la vinul galben, proaspăt și răcoros, pentru care îmi lingeam buzele în ultimele minute, așteptând să se termine lansarea, ca să purcedem și noi cu bucurie la băut. Siluetele s-au potolit, în cele din urmă și clipind mulțumite din ochii spectrali ne-au surâs înțeleghătoare, ne-au bătut prietenește pe umeri și, ocolindu-l pe poetul leșinat și pe criticul ce trăgea disperat de el să-l scoată din sală, s-au prelins la loc pe pereți, reluându-și pozițiile fastuoase.

Ne-am terminat paharele imediat, am mai băut încă unul, fără să ne pripim, apoi domnul profesor mi-a făcut semn și luând platoul de fursecuri și două sticle de vin, se îndreptă spre ieșire. Am pus la rândul meu mâna pe două sticle de vin, iar pe când îl urmam și eu spre ieșire, privirea mi-a fost atrasă de o reproducere extrem de interesantă, ce înfățișa două mâini împletite într-o mută rugăciune, tablou pe care dându-l jos l-am înghesuit sub braț și l-am însușit în virtutea obscurității mele morale, în care mă aflam la momentul respectiv.

Timpu trecea cu repeziciune și lumea se mința că totul este bine.

Nistor Gherman stă întins pe spate în pat, în modesta garsonieră care îi servește în acest răgaz drept popas și, cum clatină din cap și își rumegă cuvintele, seamănă cu o bătrână cămilă cafenie, privind la colecția de cămile ce se lăfăie pe biblioteca galbenă, râzând singur. Își aduce aminte cum, într-una din verile trecute veni acasă terminat de căldură înăbușitoare și de paharele de vodcă și se culcă și stătea la fel, întins și privind la cămile și i se năzări că este în deșert și ele mărșăluiau ascultătoare, molfăind într-una, de la o oază verde și umedă la



alta, ducându-l pe dânsul în spate, fără nimic cu care să își acopere capul sau să își facă umbră, iar el trăia cu speranța că acolo, în vreo oază ascunsă, își va regăsi marea dragoste, de mult stinsă, pe cea mai frumoasă femeie așteptându-l lângă un izvor cu apă rece umbrat de palmieri și curmali, îmbiindu-l la vorbă și la iubire. Ori el ajungea și își trăgea suflul, odihnindu-se și îi povestea prin ce a trecut de când s-au despărțit, ce greșeli a mai făcut, ea îl certa cu blândețe, scuturându-și părul ca un viclean dușman, el râdea și îi șoptea, sărutându-i fruntea răcoroasă, că plin de miere îi este reproșul, deși buzele ei nu au fost niciodată un fagure. Of, iubito...

Nistor Gherman se întoarce pe o parte și își înghiți cu greu saliva ce îi stătea în gât. Se ridică, bău un pahar de apă apoi se întinse din nou și își trase pătura peste el, tremurând.

În camera mică și strâmtă nu este nici un strop de lumină, toate becurile sunt stinse, nici căldură, au fost oprite de mult timp pentru neplata datoriilor, așa că este întuneric și foarte frig, dar nu contează, el s-a obișnuit astfel și pe lângă asta știe că oricând ar putea face să se aprindă toate focurile lumii și ar putea face să îi fie mult mai plăcută trecerea. Se gândește în liniște la ce ar putea schimba dacă și-ar dori cu adevărat

să își aducă din nou la el soția și copii, să reînvie o dragoste de mult stinsă și să redevină o familie fericită, să aibă o grămadă de bani cu care să-și plătească toate datoriile și apoi să călătorească departe, spre țărmurile acelea exotice pe care nu le-a văzut niciodată, să fie din nou sănătos și tânăr? Da, fără nici o îndoială ar putea face toate acestea, știe că poate, ultimele zile au dovedit-o, dar nu vrea și nu înțelege de ce? De ce refuză atât de placid șansa să fie iarăși fericit, tânăr, dar cu maturitatea unei vieți trăite ? Cel mai simplu de zis este că nu îi mai pasă!

Privește într-un atlas botanic, întorcând pagină după pagină, admirând planșele și fotografiile și florile se deschid în jurul lui, zeci de narcise albe și de ghiocei, zambile albastre și minunatele lăcrămioare, brândușe ce înfloresc toamna și înfrunzesc primăvara, apar dintre rafturile bibliotecii crini albi și crini de pădure, se încolăcesc în jurul fotoliului flori de iasomie și orhideele își scutură petalele printre găurile parchetului prăfuit, și uite și roșiile gherghine cum se ivesc în patul său, din cearșaful galben și umed de sudoare și toate îl înnebunesc cu parfumul lor, toate florile îl fac să râdă împăcat și să uite un pic de toată durerea strânsă în el! Eh, frumoasă este viața, dar și moartea are farmecul ei amețitor!

Domnul Gherman picotește în continuare întins în pat, cu trupul descărnat și asudat acoperit de o pătură roșie, călduroasă. Ei, și ce dacă și-a frânt spinarea, urcând poteci rar bătute de piciorul omului modern, și ce dacă gâtul lui i-a înțepenit întorcându-l deasupra văii îngropate în păduri seculare ce se întinde sub el?! A avut un rost, în cele din urmă. O satisfacție numai de el știută.

Nu mai știe cu precizie dacă este zi sau noapte, prin jaluzelele trase nu pătrunde nici un firicel de lumină, de mult a încetat să mai numere orele, știe numai un singur lucru cu siguranță, că acestea sunt ultimele lui zile. Își spune că trebuia măcar să își termine ultimul roman, la care lucra, așa că scrie pe o pagină din carnetul său cu pagini îngălbenite o dorință ce trebuie dusă la îndeplinire, anume că îl desemnează pe V. să îl termine, doar știe și el destule despre obsesii și remușcare și poate să îl încheie cum trebuie. Nistor Gherman surâde mucalit, imaginându-și fața lui V. când va realiza cu ce a fost împovărat, dar lasă, o să îi facă bine, prea evită el confruntările, de prea mult timp încearcă să se fofileze prin umbra unor drumuri lăturalnice. Vremea decadenței a trecut pentru tine, trezește-te, băiete!

Trupul îi este gârbovit de durere și bătrânețe, dar sufletul îi zboară aiurea, prin amintiri, imagini și cuvinte ale trecutului, prin fragmente ale viitorului. Nu realizează, de cele mai multe ori, când visează sau când este treaz, ca acum, când are impresia că în cameră sunt bunicii lui, care șușotesc îngrijorați, dar îl privesc cu blândețe, sunt cu toții împreună în apartamentul copilăriei sale, se ivește și tatăl lui, care vine încet lângă el și se așează pe pat, sprijinindu-și capul de genunchiul său. Întinde mâna să îl mângâie pe cap, dar degetele sale nu întâlnesc decât aerul rece. Asta i se trage, se gândește, de la telefonul primit de la fiica lui, cu ceva timp în urmă, ea l-a obligat să își re trăiască zilele fericite, vocea ei subțire și caldă i-a înmuiat inima, l-a făcut să recunoască că nu este decât o relicvă sentimentală, atâta tristețe, iar pentru câteva clipe își pierde cunoștința...

Ori ce mai caută și asta prin mintea lui? Un cunoscut, fost gardian la închisoarea de la Poarta Albă, care îi povestea într-o seară, cu un cinism care nu îl făcea deloc mai simpatic, cum închidea el ușile de la celulele deținuților, întâi prima, apoi pe cea de-a doua, cu gratii strâmte și ele scârțâiau nemilos, terorizându-i pe oamenii care dormeau pe paturile jilave și mucegăite, în beznă păcatului lor. Își agita degetele butucănoase, de torționar prin fața lui și îi spunea că tare grea era acolo ispășirea crimelor, dar ei, gardienii, nu aveau ce face, asta era meseria lor, uneori, într-adevăr, erau prea zeloși, dar, dacă nu erau cât se poate de hotărâți, ei puteau să o pățească, ordinul era ordin, nu se discuta, regimul era crud și neiertător și viața una singură.

Și încă o amintire de mult părăsită i se ivește în fața ochilor, o imagine cu el copil și cu tatăl său, îl ține de mână, mergând amândoi prin dreptul hergheliei ce se învecina cu casa unde stăteau atunci, cu mirosul de bălegar și de pământ proaspăt spulberat de copitele cailor, iar ei mergeau mai târziu, în înserare, pe un drum paralel, el privea înainte la drumul pietruit încadrat de plopii ce se profilau pe cerul albastru, apoi ridica privirea spre tatăl său și atunci a fost cel mai fericit, sau așa își închipuie că trebuie să fie fericirea...

În liniștea camerei se aude distinct de deasupra, de la vecinul de la mezanin, cum lipăie un câine pe gresia bucătăriei, tot în dreapta, tot în stânga, într-o ciudată cadență, labele câinelui cu unghii mari și groase redau ritmul unui

marș și, ca într-o veche parabolă, domnul profesor rostește: ”Chiar asta e și nimic altceva” .

Am auzit de moartea lui Nistor Gherman într-o dimineață, printr-un telefon primit de la un prieten și am ieșit și am băut ceva în memoria lui, prin barurile în care îl găseam de obicei, stând de vorbă cu ceilalți, imaginându-mi cam cum s-ar fi petrecut ultimele lui momente și amintindu-mi de cele frumoase împărțite cu mine. Nu m-am mai obosit să trimit condoleanțe familiei sau să mă duc la înmormântare. Așa e mai bine.

Acum primăvara a venit, cu întârziere, ca de fiecare dată în ultimii ani, iar eu mă plimb prin parcul de lângă mănăstirea armenească, pe sub cireșii înfloriți și îmi doresc ca domnul profesor să fie și el aici cu mine, să ne plimbăm împreună și să mă lămurească odată pentru totdeauna, căci încă nu știu ce anume am neglijat cu adevărat, sunt în continuare nedumerit.



Ioana Voicila DOBRE

Născută în 1961, la Cireșu, jud, Brăila.

Poet, debut la “Semănătorul - Editura online” în august 2010.

Studii, activitate profesională: *Facultatea de Litere, 2008. Specializare: bibliotecar-documentarist. Bibliotecar-Universitatea Politehnică București*

Cenacluri literare:

Cenacul “Viața Buzăului”, “Alexandru Sahia” din Buzău și Cenacul Casei de Cultură a sectorului 5 – București

Volum de autor: *”In lumea iubirii” - Eckoprint Drobeta Turnu-Severin, mai 2010*

Coautor în antologii de poezie: *“Universul prieteniei-primăvara” - Iași, martie 2008; “55 de poeți contemporani”, coordonator Valentina Becart, Sibiu, februarie 2010; “Visul unei femei cu Alina”- Anamarol, București, aprilie 2010; “Primăvara esențelor” - Editura Pim-Iași, aprilie 2010; “Călători prin timp” - Drobeta Turnu-Severin, mai 2010; “Speranțele vieții” - Editura Lidana, Suceava, iulie 2010.*

Volum de poezie *”Între verde și albastru” la Semănătorul - Editura online, în luna august 2010.*

Descoperirile Lăcrămioarei

Mama Lăcrămioarei nu e simțea prea bine și, ca să fie sigură că fetița nu va ieși din casă cât se va odihni ea, puse un sac cu porumb în ușă și se culcă pe pat, spunându-i să fie cuminte cel puțin cât va dormi ea. Dar ți-ai găsit cu cine să tratezi! Fetița așteptă să adoarmă mama ei și cu o putere, nici ea nu știe de

unde, a dat la o parte sacul, a deschis ușa, apoi a închis-o binișor după ea și-a plecat la grajduri la nea Stanciu, paznicul, care le povestise despre cai seara trecută, când a fost pe la ei. Nea Stanciu ședea rezemat de padocul cailor privind câmpul imens. S-a mirat, dar s-a și bucurat de venirea neanunțată a Lăcrămioarei. A început să-i povestească despre cai și palmaresul lor la Ploiești, la hipodrom. Nu prea înțelegea ea ce este acela un hipodrom, nici ce este o competiție, dar a reținut că un cal pe nume Fulgul, era cel mai rapid și îl mână doctorul Neculai când îl înhamă la șaretă. Pentru Lăcrămioara aceste vehicule, șareta și docarul, erau lucruri din povești. Ba, mai mult decât atât, caii care le trăgeau nechezând sau fornăind pe nas o și fascinau, o și speriau. Erau niște trăpași dolofani, cu coame bogate, care se legăneau când mergeau. Unii erau tineri și supli și aveai impresia că zburau cu o șaretă cu o singură persoană în ea. De regulă, era doctorul de cai cu șareta sau brigadierul de la grădină, domnul Cărbunaru. Directorul fermei, Covaliu, mergea cu mașina kaki cu prelată, nu-l văzuse niciodată în docar sau șaretă. Toți copiii din fermă vorbeau despre asta. După un timp, nea Stanciu, care era paznic, îi spuse fetei să vină cu el, că trebuie să cheme caii de la păscut. O luă de mână și începu să urce scara de lemn din capătul grajdului. Urca încet și cu grijă, ținând-o de mânuțe. Ajunseră sus pe o platformă de beton de lângă care pornea podul și ușa acestuia era deschisă. A fost pentru prima dată când Lăcrămioara a văzut un pod de grajd, luuung de nu se mai termina. Paznicul s-a uitat la ceas și, luându-și basca din cap, a început s-o rotească deasupra capului, privind departe în zare, pe câmpul din fața grajdurilor. Mirată, îl întrebă de ce face semne și cui și paznicul îi spuse că oamenii care au plecat la câmp la pășunat cu caii nu au ceas, numai el are ceas și-i cheamă la masă că s-a făcut ora doisprezece. În timp ce îi explica fetei începu să se audă un zgomot surd, care creștea în intensitate și, deodată, a avut impresia că se zguduie pământul. Veneau caii, mânați de paznicii lor, călări pe alți cai înșeuăți.

O privește cutremurătoare pentru un copil de patru ani: caii zburau din departare apropiindu-se de grajduri și intrând pe rând înăuntru. Sub ea, sub scara înaltă și abruptă din lemn pe care se afla, treceau zeci de cai de toate calibrele și culorile, care se manifestau zgomotos, nechezând de bucurie parcă. Lăcrămioara îi privea cu teamă, dar și cu admirație că ea e sus și că nu-i pot face niciun rău. După ce s-a liniștit pământul, au coborât încet și fetea a fost așezată de paznic în jghebul mare de ciment, care pornea din colțul grajdului, să dea ea apă cailor. Primul robinet, primul jet și la unison toți caii aliniați parcă începură să soarbă lacom apa limpede și rece. Nea Stanciu, de fapt, îi ceruse ajutorul, era ajutorul lui acum Lăcrămioara și era tare mândră de asta. Mai târziu, i se spuse că trebuie să dea câte un bolovan de sare fiecărui cal și începu să care bolovani gri să le dea de mâncare. La început s-a temut de ei, crezând că o vor mânca, mai apoi, curajoasă din fire, și-a luat inima în dinți și-a pornit în misiune prin jghebul uriaș. A fost foarte mirată să vadă cum calul căruia i-a dat



bolovanul de sare a început să-l lingă fără să-i dea nicio atenție Lăcrămioarei. În acel jgheab primeau caii și apă și fân și iarbă verde de mâncare. După ce s-a jucat vreo oră prin jgheabul mai înalt decât ea, paznicul a luat-o și au mers în păduricea din fața grajdului să ia și el masa. Desigur, a fost invitata lui. La masă au venit și alți lucrători și îngrijitori de cai și a fost o masă plăcută și veselă chiar. Fiecare îi oferea ceva din pachetul lui. Brânza îi păcea cel mai mult copilului. Și i-a mai plăcut și șervetul de borangic al țatei Codina, soția lui nea Stanciu, de care acesta vorbea cu mare plăcere. Era, spunea el, o gospodină desăvârșită. Aveau și doi băieți plecați la București. Felul în care spunea acest lucru a făcut-o să creadă că „București,, este un loc tare îndepărtat și foarte neaccesibil lor, părinților. A povestit și o întâmplare din sat, de acolo de unde locuia el, și de unde venea zilnic pe bicicletă. Fetița nu a uitat povestirea pentru că a fost tare impresionată. De fapt, era o zi de muncă de luni și oamenii povesteau despre nunta de sâmbătă seara de la Caminul cultural, de la subsol. Peste ani avea să cunoască și ea

acel local, unde se făceau nunțile, și care se afla undeva în laterala stângă a caminului, în capăt, mai în spate. Și, povesteau îngrijitorii, a fost nunta lui cutare și s-a făcut o glumă și se râdea copios de asta. Sătenii, prietenii, i-au măzgălit gardul cu catran că nu știu ce nu le-a dat la nuntă sau nu a făcut cum trebuie. Râdeau cu toții, dar Lăcrămioara începu să se gândească foarte serios la ce auzise și părea absentă. Adică, oamenii mari fac rele?

Acolo, în sat, sunt oameni răi? Cum să murdărească un gard alb? Erau prietenii lui și i-au măzgălit gardul. Își repeta mereu asta și nu mai auzea ce vorbeau ceilalți care de fapt comentau, ba că așa îi trebuie, ba că nu se face așa ceva. Nu i-a mai plăcut să stea cu ei și-a plecat bosumflată de parcă cineva îi vopsise ei gardul cu catran. Dar nu s-a dus acasă, a rămas în livadă pentru că s-a întâlnit cu câțiva copii care, bucuroși că o vedeau fără mama ei, au vrut să-i facă o surpriză. Și au reușit, pentru că au mers să adune cireșe galbene. Nu mai văzuse Lăcrămioara cireșe așa mari și frumoase. Bucuroasă a strâns în poala rochiței să-i ducă și mamei câteva. Dar a început o ploaie caldă și plăcută și copiii s-au ascuns în spatele grajdului, unde se afla un fel de parcare pentru șarete și docare. După terminarea ploii, s-au jucat cățărându-se în aceste vehicule fără motor până au obosit. Când n-a mai avut putere să se cațere, și-a amintit de mama și a luat-o la fugă. În câteva minute a juns acasă și mama o aștepta pe balcon, sprijinită, palidă, ușor tristă. Când a deschis poala rochiei, mama s-a înveselit brusc. Fetița ei plecase să-i aducă cireșe galbene. Și nu a certat-o și nu a întrebat-o nimic, avea un fel de melancolie și privea într-un punct anume, departe, dincolo de grajduri, dincolo de sat, dincolo de câmpul pe care apăruseră berzele.

Bănuții Lăcrămioarei

Au venit sărbătorile de iarnă și Lăcrămioara ședea în casă și uneori se lipea de fereastră așteptându-și tatăl. Drumul se vedea pustiu și el apărea foarte des după ce fetița adormea. Urma să împlinească cinci anișori luna viitoare. Mama îi spunea asta mai des și ea se simțea bine aflând că a crescut cu un an, că e mai mare. Zilele treceau greu și-a fost o iarnă cumplită atunci. Vântul vâjâia îngrozitor și fetița era agitată mereu. Într-o seară, tatăl a fost chemat de vecini să meargă să alunge mistreții care se pare că stricau ceva pe câmp. Unii erau vânători, tatăl său avea însă tractorul cu care fetița bănuia că îi duce la mistreți. La întoarcere a povestit familiei despre isprăvile lor și ea era tare mândră că s-a întors teafăr. Serile și le petrecea ascultând cu mama ei la radio, teatrul radiofonic. Avea și emisiunea ei preferată „Bună seara ,copii!,, . Era fascinată de vocea caldă, care spunea mereu: „Astă seară copii ascultați povestea...Era (avea să afle mai târziu), Octavian Cotescu, un mare actor. Vocea aceea o urmărea și în somn și aștepta cu nerăbdare să pice seara, să-i mai spună o poveste. Radioul era nou, un „Select 2,, cumpărat de mama ei de la oraș, locul acela în care Lăcrămioara a văzut pentru prima dată manechine în vitrinele magazinelor și nu putea să se mai dezlipească de acolo. Pentru ea, orașul era „, locul cu manechine,, - ființele acelea care, deși te priveau fix, nu îți vorbeau, dar erau așa de frumoase! Dar într-o zi copila primi de la maică-sa un clopoțel galben, cam de mărimea unei pere. Suna frumos clopoțelul: cling, cling. Mama i-a explicat în felul ei, simplu și curat că ea, fetița, va trebui să meargă pe la vecini și să-i ureze de sărbători. Casele lor erau de fapt niște apartamente aflate perete în perete și locuiau cam 5-6 familii acolo la fermă, în câmp. După ce îi spuse ce să zică în urătură, Lăcrămioara a fost îmbrăcată gros și trimisă pur și simplu afară cu clopoțelul care părea a fi acum singurul ei prieten. Neîncrezătoare porni către prima ușă la care locuia Mărioara, moldoveanca ce avea o fetiță de doi anișori. A fost primită frumos cu dulciuri și bunăvoință de gazdă. Mărioara scria o scrisoare mamei sale și ca să-i poată arăta și ei ce mare îi crescuse fetița i-a făcut conturul mânuței pe coala albă de hârtie. Mare a fost mirarea Lăcrămioarei văzând ce mult semăna mânuța copilului acela mic și dolofan cu desenul care a fost introdus în plic și urma să plece departe, departe, tocmai în Moldova la bunica ei. Se obișnuise la căldură, dar trebuia să plece așa că spuse „sărut mâna,, și pe aici ți-e drumul! La ușa următoare îi deschise chiar nea Barbu, tatăl celor două fete mai mari, Milica și Gica. Fetele lui erau cu doi, trei ani mai mari ca Lăcrămioara și erau foarte prietenoase cu ea. Ajunsă la ele fetița uită ce să cânte și sună doar din clopoțel. Gazda se amuza de asta și fetița încurcată suna și mai tare din clopoțel. Îi părea rău că maică-sa nu o învățase pe îndelete, mai demult, ce să cânte, ca să se descurce mai bine acum. De ce nu a învățat-o mai demult? Simțea că se făcuse de rușine. Și totuși nu a fost totul pierdut căci nea Barbu voia să audă ce poezii știe Lăcrămioara și acum fetița se simți foarte stăpână pe ea. Urmă un adevărat recital de care era încântat nea Barbu și i-a dat Lăcrămioarei un



pumn de bănuți de 5, 10, 15 bani, 25 și 50 de bani. I-a luat neștiind la ce o să-i folosească și i-a îndesat în buzunărelul de catifea al paltonașului ei negru. A aflat însă că sunt ai ei și trebuie să-i păstreze bine. A plecat mai departe zornăind din când în când, cu plăcere, mica ei comoară. La ușa următoare, vecinii se bucurară foarte mult, căci aveau un bebeluș și i-au dat apă din clopoțica ei ca să înceapă să vorbească, sau mai bine zis să aibă glasul răsunător ca al unui clopoțel. Bucuroasă de faptele bune făcute, luă bănuții de la ei, mărunțiș mult și de data asta și plecă spre casă. În drum spre casă îi răsunau în urechi vorbele lui nea Barbu cum că bănuții sunt numai ai ei și că trebuie să-i păstreze undeva. Se gândi ea unde să-i ascundă de nu știe cine, dar să știe numai ea. Și s-a îndreptat către acareturile din curte și a ascuns bănuții sub cartonul unei cotinețe mai joase, pe acoperișul acesteia. Apoi veselă de ispravă a mers în casă, unde a trebuit să răspundă mamei la întrebări. Aceasta voia să știe dacă vecinii lor știuseră să-i răsplătească copila. Și Lăcrămioara vorbi despre desenul văzut, despre clopoțelul cu

apă, despre dulciuri și poezii, dar nimic despre bani. Au trecut câteva zile și, într-o duminică, în care era și tatăl acasă, Lăcrămioara se trezi întrebată unde a pus banii de la plugușor. Părinții așteptau nerăbdători să afle unde i-a ascuns, căci aflaseră nu se știe cum că ea avea o comoară. Comoara asta era cam de 10 lei și se putea lua cu ea un kilogram de zahăr pe atunci. Și, uite-așa, se duse la cotineța păsărilor și scoase de sub carton mărunțișul, cu mare părere de rău. Era frig afară și simțea că îi îngheață mâinile, dar trebuia să aducă banii, căci mama și tata stăteau în ușa și așteptau curioși. Scoțând fiecare bănuț din zăpadă cu mâinile ei mici, îi îndesa apoi în buzunar și-i părea rău că trebuie să-i scoată din ascunzătoare. Simțea că îi este din ce în ce mai frig, dar trebuia să-i dezlipescă, căci unii înghețaseră și se lipiseră de lemnul acoperișului. În truda ei de a desface fiecare bănuț fetița se gândea la cei doi. Oare ei nu văd că ea îngheață de frig? I s-a părut chiar că se amuză de întâmplare și că o lasă intenționat acolo în frig, fără să-i doară că ea suferă. Da, Lăcrămioara suferea, suferea pentru prima dată se pare, însă nu atât din cauza frigului, ci mai mult din cauza lor. Mama și tata nu știau ce mult însemnau bănuții pentru ea, erau ai ei, muncise pentru ei. Și acum trebuia să muncească iar dezlipindu-i din zăpadă. Ar fi vrut să plângă de necaz, dar nu-i veneau lacrimi, ci doar simțea că se înverșunează în a termina odată cu banii aceia, care îi făceau atâta rău. Ajunsă în casă, mama îi spuse că ea e mică și ar fi uitat de ei până la primăvară și era păcat. Să uite de ei? Ar fi fost ca și cum ar fi uitat pe nea Barbu, vecinul lor veșnic pus pe glumă. Nu, nu ar fi uitat nici ce i-a spus el când i-a dat, ținându-i mânuța, ca să poată să-i păstreze în căușul palmelor și să-i poată admira cât mai mult. Cu ei putea să-și ia un caiet cum avea Aristița, sora lui Săvel, care învăța la școala din sat. Putea să-și ia și culori cum avea Ionel Popescu, nepotul chiaburilor din casa aceea mare din capătul fermei. Banii aceia puteau face minuni, spunea nea Barbu. Dar mama ei i-a dat pe un kilogram de zahăr și i-a



făcut gogoși de ziua ei. Au fost foarte bune gogoșile, dar nu puteai să te joci cu ele. Și Lăcrămioara suferea că nu are și ea un caiet, și nici culori, și singurele ei jucării erau un titirez pe care îl făcea tatăl dintr-un căpăcel de plastic gri al unei sticlute de penicilină și un băț de chibrit trecut prin el. Îi plăcea titirezul acela iute, îi plăcea și păpușa de cârpă albastră, dar tot se plictisea. Ce bun ar fi fost un caiet! Ar fi desenat cuierul acela din lemn alb și cu desene roșii de pe ușă, care se strângea ca o armonică. Seara, tatăl i-a adus o muzicuță metalică, cam grea pentru ea, la care cânta mai mult el ca s-o învețe. Da, era ceva și muzicuța, dar nu o luase ea, nu asta voia ea și pentru prima dată simți că părinții ei nu știu ce-și dorește, ce-i place mai mult, nu o întreabă ce jucărie vrea. Și i-au luat și banii... Simțea că are un ghimpe împotriva lor și, mai ales, se distanța de ei văzând cu ochii. Nu le mai spunea nimic, era mereu preocupată de ceva, mereu absentă. Nici poezii nu mai voia să învețe, oricum nu-i mai dădea nimeni bani când recita! Se gândea cu nostalgie la ziua aceea când, fără să știe plugușorul, a primit ceva ce putea să-i împlinească dorința cea mai arzătoare, un caiet și culori pentru ea. Ziua aceea a fost de fapt ziua ei cu adevărat, pentru că a muncit și a fost răsplătită. Și mama credea că va uita. Nu, nu va uita niciodată!

Darurile Lăcrămioarei

Casa aceea nu era ca toate casele din sat. A observat asta și Lăcrămioara deși avea doar patru ani. Casa țatei Leana avea fundație înaltă și urcai pe o scară de lemn ca să ajungi pe galeria ce o înconjură. Pe atunci, prin '65, i se spunea prispă. Era suplă și curată casa și avea un brâu de vopsea de cateva palme peste varul alb ca neaua, de un albastru puternic, fascinant pentru micuța care îl privea ore în șir, stând pe preșul așternut de cea care avea grijă de ea când pleca maică-sa cu treburi la oraș, sau când lucra mai multe zile la rând, la grădină. Avea două fete mari femeia, amândouă prin clasele a șaptea și a opta. Cât era ziulica de mare citeau, scriau, cântau sau dansau, apoi se îmbrăcau în sarafan albastru cu șnur alb și plecau la școală cu ghiozdanele doldora de cărți și caiete. Aveau nume frumoase: Steluța și Lenuța. Lăcrămioara, curioasă din fire, se ducea să vadă ce fac ele și nu se putea abține să nu tragă de caietele lor. Intr-o zi, exasperate de insistența ei, strigară pe nea Neculai să o ia de acolo și acesta o luă în brațe și-i explică cum că face rău și că are țata Leana ceva, pentru ea anume, care o să-i placă foarte mult. Asta a făcut-o să devină gravă și serioasă. Măi, măi, ce fetiță cuminte, să nu-i fie de deochi! Era prima dată când cineva îi oferea ceva în afară de mâncărică. Și, ce credeți? Se trezi așezată pe preșul alb de pe prispa înaltă și pe piciorușe i se puse o tăbliță de scris cu ramă de lemn. Tăblița cea neagră îi acoperea picioarele și se vedeau doar vârfurile degetelor. Apoi, Moș Cocos și țata Leana începură să o învețe a mâzgăli cu un condei. În primul rând, însă, îi scriseră numele, dar ea nu înțelegea nimic sărăcuța. Află de la ei că are



timp să învețe literele! Ce-or fi acelea?... Și uite-așa se trezi făcând rotocoale toată dimineața aceea. Era destul de nemulțumită, căci filele albe ale caietelor îi plăceau mai mult, o atrageau hipnotic. Dar începu să miroasă a lapte cald și a mămliguță și fu chemată la masă în bucătărie. Alergă degrabă, uitând de tăblița ei și dădu cu sfială la o parte perdeluța firavă, de tifon, din ușă, pășind gravă spre patul pe care o aștepta măsuța ei, specială. Mămăliga trona în mijlocul măsuței și femeia o tăie în felii cu o ață albă de macrame. Aburi îmbietori se ridicau din ea și fetița deveni nerăbdătoare. Aici, pe măsuța de lemn, galbenă ca lămâia, era strachina ei cu flori, pe care o primise de Moși de la țăța Leana și în curând laptele se revărsă din ceaunul mare, în care aburea misterios și-i trimetea Lăcrămioarei o poftă de mâncare, nebună. O bucată de mămliguță, parcă ruptă din soare, a făcut baie în curând în laptele dulce din strachina ei și fetița primi o lingură nouă de lemn, cu care să poată mânca singurică. A uitat și de caiete, și de tăbliță, laptele fiind mult mai bun și mai

important acum. A primit o porție în plus Lăcrămioara în acea zi, pentru că a fost cuminte și a „învățat” să scrie. Apoi, bătrâna o luă în brațe și o duse în cameră să doarmă la prânz. Aici așternuturile erau de un bleu minunat, care o făcea pe fetiță să creadă că cerul însuși s-a culcat pe perna ei. Și adormea așa de repede, obosită de atâta alergat! De multe ori privise cerul și norii de la fereastra cu mușcate, fereastra aceea împodobită cu perdele și draperii bleu, legate cu fundiță roșie de catifea. Erau zile de o frumusețe rară în verile acelea. O căldură părintească emana soarele, o răcoare dumnezeiască dădeau pomii și umbra casei. Toate erau parcă „materiale, organice”. Parcă „mâncai aer”! Totul te hrănea pe atunci. Mirosurile o ispiteau cel mai mult pe Lăcrămioara. Îi plăcea să stea cu nasul în liliac, în buchetul acela mare și bățut, adus de Steluța. Dar cel mai mult îi placea să se uite pe fereastră (așteptându-și mama care parcă nu mai venea), la câțelul lor, care se tot plimba pe o sârmă de la poartă la cotețul lui de lângă hambar, păzind astfel toată curtea. Știa că nu avea voie să coboare singură de pe prispă că „o papă câțelul”. Începu să-și dorească și ea un câțel și bunica ei îi promisese unul și chiar i l-a adus, venind într-o zi pe jos, de-a lungul albiei Călmățuiului, din satul ei îndepărtat. A fost tare fericită Lăcrămioara când l-a primit pe Leu. Avea acum două daruri de preț de la „două femei bătrâne”, : tăblița cu ramă de lemn și câțelul. Și, uite-așa, a început să deseneze! Pe cine credeți că desena? Pe Leu. Până la scris... mai va!

A venit Irina

Deși locuiau la Lunca nouă, o colonie de muncitori de pe moșia lui Arthur, părinții Lăcrămioarei mergeau des în sat, pentru că nu-și uitaseră prietenii și visau la o viață socială, nedorind să se izoleze. La Căminul cel nou urma să aibă loc o reprezentare a Circului București și, mai ales, venea Irina,. Cei doi s-au

pregătit solemn și au pornit cu fetița de mână către locul cu pricina. Drumul era mărginit de salcâmi înalți și umbroși și trecea pe lângă o pădurice, grajdurile cailor, șurile uriașe din baloți și pe lângă Stațiune. Copila privea curioasă în stânga și în dreapta, descoperind noi locuri și privirile îi străluceau de încântare. Nu zicea nimic, dar nici nu asculta discuția celor doi. La început, rămase uimită de scara din capătul grajdului, care nu se mai termina. Se uita în urmă și părea că-i numără treptele, dar era prea mică pentru asta. Mai târziu, pe drumul de țară o uimiră salcâmi și forma coronelor uriașe. Uriașe erau și șurile geometrice, din baloți de lucernă, de care tatăl vorbea cu mândrie, că doar el îi cărase cu tractorul din câmp. Erau multe, adevărate piramide, înalte de 30 de metri și luuungi de 200 de metri. Și drumul a ajuns încet, încet la Stațiunea Zootehnică. Cei trei au trecut prin incinta localului și grădina de vis a cesteia. Clădirile joase și cochete erau adevărate bijuterii. Alea principală era asfaltată și străjuită de două peluze cu trandafiri. Erau acolo toate soiurile, toate culorile, trandafiri mari, altoiți, ce miroseau miraculos. Lăcrămioara fugea de pe o parte pe cealaltă a aleii și o puteai vedea intrând cu nasul ei mic în florile parfumate. Din când în când rămânea în urmă și mama ei o chema, neuitând să-i amintească de albine și de acul lor. Curajoasă, fetița nu contenea să fure din parfumuri, mai ales pe cel al unui trandafir frez, care, ori de câte ori îi apărea în drum, o atrăgea ca un magnet și fugea desfăcându-și mânuța din mâna mamei. Mergând pe lângă părinți o vreme, în acest decor mirific, a aflat Lăcrămioara că trandafirii erau altoiți de Domnul Donțu. Acest domn a fost grădinarul regelui Mihai pe timpuri și acum locuia în comună, în centru. Începea să-și imagineze cum arată acest domn, care, în mintea micuței, nu putea fi altfel decât Dumnezeu, pentru că numai despre Dumnezeu mai auzise ea că face fapte bune și dă viață pe pământ. Tot alergând a făcut cunoștință și cu fluturașii Lăcrămioara noastră. Nu mică i-a fost mirarea când a găsit pe floarea albă a unui trandafir un fluture uriaș și i-a chemat de urgență pe mama și pe tata să vadă și ei minunea. Dar ei știau demult, de pe când erau copii, acest fluturaș. Nu-și putea explica asta, mama și tata au fost copii? Pe partea stângă a aleii era un heleșteu pe care tatăl i-l arată Lăcrămioarei, luând-o în brațe. Din direcția lui se auzea un concert de broscuțe. Dar nu era timp să-i arate și aceste orătănii, pentru că acum mergeau la Cămin, că au luat bilet de la serviciu și merg mai mulți tractoriști cu nevestele lor și copiii. Cu această ocazie a aflat ea că trebuie să stea cuminte, să nu vorbească decât în șoaptă, pentru că trebuie să asculte atentă ce se spune pe scenă. Și, mai ales, a aflat că o să îi placă mult ce-o să audă, muzică și glume. Odată ajunși la spectacol, cei doi s-au instalat pe scaune salutându-și prietenii și cunoștințele și-au fost ochi și urechi la scenă. Lăcrămioara ședea în poala mamei și, uneori, se ridica în picioare să poată vedea și ea minunea. Au urmat numere de circ și toată lumea râdea, dar ea nu putea să râdă că nu înțelegea mare lucru. Atunci s-a mărginit să privească mai atentă la costumația arlechinului și se miră cu voce tare ce mult semăna cu păpușa ei de cârpă. Nu știa să spună cum, dar era

limpede că romburile albastre de pe costumația lui semănau cu îmbrăcămintea păpușii, la fel și fesul alungit cu canaf în capăt. Mama remarcă spiritul de observație al Lăcrămioarei și o atenționează să fie atentă. Urma ceva deosebit și, într-adevăr, așa a fost pentru că nici azi nu-și explică cum de ieșea abur din oala pe care o ținea arlechinul pe cap. După aplauzele îndelungate a apărut pe scenă o fată, o tânără de care mama se miră că e mai slabă decât ea. Era Irina. O mare bucurie a inundat sufletele tuturor și ropote de aplauze s-au năpustit în urechile copiilor care erau agitați, neștiind ce se întâmplă. Apoi, liniște. Un glas suav, o orchestră plăcută au pornit a cânta storcând lacrimi din ochii asistentei. Timpul a trecut repede. Obosită, Lăcrămioara a adormit. Își amintește doar scârțâitul pantofilor noi ai tatălui său și zimții aceia ca niște dinți de pe marginea lor, căci tatăl purta număr mare și pentru ea și acești pantofi erau uriași.

În acea seară, a descoperit că aveau dinți și s-a bucurat că e dusă în brațe mai mult din cauza asta, să n-o mănânce cumva pantofii cei noi.

Cenacul „Flacăra” – Măgura Buzăului, 1979

Aflasem cu două zile înainte că vine Adrian Păunescu și Cenacul „Flacăra”. Pentru mine și Angela Voicu (prietena mea) era evenimentul vieții noastre. Dar cum să facem să mergem și noi? Ne vor da bilet de voie pedagogele să putem ajunge la munte? Locuiam în căminul Liceului textil și de la etajul doi se vedeau munții Buzăului! Două zile ne-am tot gândit cum să facem, să mergem, să-i vedem și noi pe cântăreții noștri de suflet. Angela s-a gândit să mergă la bunica Marianei Ștefănoiu, o altă prietenă și colegă de cameră, a cărei bunică locuia într-un sat din apropierea mănăstirii. Eu și cu Pușa Voicu, verișoara Angelei, am rămas în camera de cămin și nu întrezăream nicio soluție. Prietena noastră comună, Rodica Scutariu din Pașcani, era verișoara doamnei directoare. A văzut că nu avem nicio posibilitate, dar ne dorim enorm să mergem și în dimineața cu pricina a venit cu mașina, cu Domnul Voinea și soția, și ne-au dus la Mănăstirea Ciolanu. A fost unul dintre cele mai frumoase gesturi prietenești, de care m-am bucurat în viață. Eram un grup de cinci fete în cămin care iubeau poezia lui Adrian Păunescu. Noi mergeam la cenacul „Viața Buzăului” și cumpăram la prima oră „Flacăra”, stând la coadă pentru ea cu rândul fiecare, alergam prin librării după cărțile sale și vorbeam mult despre poezia sa filozofică și de dragoste. Nu arătam prea bine în dimineața aceea, căci plânsesem de ciudă că pedagogele nu ne-au dat bilet de voie. Dacă ar fi venit Adrian Păunescu în oraș, aș fi fugit din cămin cu siguranță, cum fugeam în timpul mesei de seară în fiecare joi ca să mergem la cenacul ziarului local. Duminica aceea a fost o zi de vis. Când am ajuns în tabăra de sculptură, în poiana aceea mare, răsuna cântecul „Limba noastră-i o comoară”, și aveam sentimentul că și statuile se cutremură de frumusețea lui. Ochii mi-au picat pe Florian Pittiș, prima dată. Adrian Păunescu

ședea pe iarbă ca un om obișnuit, împreună cu membrii cenaclului și, în jurul lor, spectatorii așezați și ei pe iarba moale se bucurau de cântecele atât de frumoase, de adevărate. Eram atât de fascinată, că le-am dat roată de câteva ori. Îi recunoșteam, pe rând, pe cântăreții pe care îi știam de la televizor și fața mi se lumina de parcă întâlneam vechi prieteni. Era și Andrei de față, fiul poetului, pe atunci, copil. A fost un spectacol pastoral, pe cinste. La un moment dat, Adrian Păunescu a anunțat că vor urca la statuia lui Mihai Viteazul, mai sus, și l-a luat de după gât pe Andrei într-un gest atât de frumos, de părintesc, că mi-au dat lacrimile. Și ca să se înțeleagă de ce, vă voi spune că părinții mei se despărțiseră în acea perioadă și îmi era tare dor de fratele meu mai mic, care era de vârsta lui Andrei. Și domnul Adrian semăna la statură cu tatăl meu. Pentru o clipă, aș fi vrut să fie ai mei, sau mai bine zis mi-am imaginat că și tatăl meu ar avea aceeași grijă față de Nicușor, fratele meu. I-am privit cu mare admirație. Aveam 18 ani neîmpliniți. Doamna directoare era obosită și nu a vrut să urcăm pe munte mai sus. A început sesiunea de autografe și doritorii s-au înghesuit să primească un autograf, ca amintire. Pușa avea un caiet pe care își dorea semnătura marelui poet, dar nu l-a primit pentru că Adrian Păunescu dădea autografe numai pe cartea dumnealui. A uitat prietena mea, în graba plecării, să ia o carte la ea. Poate și de bucurie că îl va vedea pe viu. Trebuie să știți că Pușa are ochii mari, albaștri ca Adrian Păunescu, și-l iubea foarte mult. Ar fi vorbit ore în șir despre el, recita foarte frumos poeziile sale, îl idolatriza. A strâns caietul la piept de parcă ar fi avut autograful acolo și l-a privit pe poet cu înțelegere, ca și cum nimic nu s-a întâmplat. A fost prima dată când am empatizat cu cineva și mi s-a strâns sufletul de durere. I-am spus că plecăm dar nu ne auzea, se uita după ei de parcă i-ar fi văzut pentru ultima dată. După un timp, a venit la mașină, dar a fost tăcută tot drumul. Trebuie să vă spun că în timpul spectacolului le-am căutat pe Angela și pe Mariana din priviri, tot timpul, prin public, dar nu erau. Nu puteam să-mi explic de ce nu sunt. Mă gândeam că poate sunt acolo sus, unde s-au dus ei după recitalul din poiana Măgurei și îi așteaptă, cunoscându-le programul manifestării.

Luni dimineată, când au revenit la cămin, în oraș, ne-au povestit că nu le-a lăsat bunica Marianei să treacă versantul ce îi despărțea de Mănăstirea Ciolanu. Eram șaptesprezece fete în cameră, dar numai noi cinci mergeam la sala de lectură și ne uitam la televizor la emisiunile lui Adrian Păunescu și comentam mereu pe marginea lor pentru că trăiam, ceea ce se cheamă un act artistic, cu toată ființa noastră. Nu puteam să spunem fetelor că prietenele noastre nu au ajuns la Măgura, deși plecaseră înaintea noastră. Și atunci le-am spus că am fost toate, că ne-am întâlnit acolo și că a fost minunat! Și așa a și fost. Din felul în care le-am povestit au trăit și ele momentele noastre de încântare și de bucurie. Timpul a trecut, am terminat școala profesională, ne-am angajat ca muncitoare în fabrici - Angela și Pușa la Buzău la Filatură, eu la București, la țesătoria de bumbac, Aurora, Rodica la Pașcani. Corespondam între noi și la un moment dat primesc o

scrisoare de la Angela. Pe o coală albă (o am și acum), autograful lui Adrian Păunescu pe care ea l-a copiat și ni l-a trimis, să ne bucurăm și noi de bucuria ei. A obținut autograful marelui poet care venise la Buzău în anul următor și s-a gândit să ni-l trimită, copiindu-l și să fie ca și cum l-am fi primit și noi la spectacolul la care a fost singură de astă dată. Și a fost aceasta dovada unei mari prietenii, gest pe care nu îl voi uita niciodată. Angela ne-a simțit alături de ea în timpul spectacolului, și-a împărțit cu noi această imensă bucurie. Este aceasta o amintire dragă de acum 30 de ani. Ne-a legat dragostea de frumos, de poezie, de cultură și artă. Toate cinci am terminat în următorii trei ani studiile la seral și am urmat mai apoi

învățământul superior pe domenii de biblioteconomie, economie și drept. Și toate prietenile mele din liceu și școală profesională sunt împlinite familial, social și profesional. Cinste lor și celor care au concurat la împlinirea noastră și ne-au însoțit pe drumul nostru în viață! Cinste marelui poet care prin focul său interior și marea sa neliniște, scriind poezii de o mare frumusețe și acuratețe, ne-a influențat viața, gândirea, simțirea! Mulțumiri Cenuclului Flacăra, care a ars o dată cu noi, cu grijile și necazurile acestui popor! Cinste menestrelilor și „bieților lampagii”!



Miron MANEGA

Data și locul nașterii: 27.06.1956, Craiova

Stare civilă: căsătorit, 2 copii

Zodie: Rac

Religie: creștin ortodox

Deviza în viață: „Nu râde, nu plânge, nu condamna!

Caută să înțelegi.” (Spinoza)

Cartea preferată: „Citadela “ (Antoine de Saint-Exupéry)

Activitate în presă

1980-1990:

@ colaborator la mai multe reviste literare („Luceafărul, „Amfiteatru, „S.L.A.S.T., „Steaua) unde a publicat exclusiv poezie.

1990-2000:

@ colaborator, redactor, reporter sau fotoreporter al publicațiilor: „Anul 2000, „Nostradamus”, „Tinerama”, „Timișoara”, „Baricada”, „Phoenix”, „Kalende”, „Atitudinea”, „Linia intii”.

@ Șef de departament la postul de radio „FUN-Radio

@ Realizator de emisiune la Radio-Nova



@ Șef de departament la cotidienele „Evenimentul zilei” și „Național”

@ Redactor șef adjunct al săptămânalului „Super Magazin”

@ Redactor șef „Super VIP” (săptămânal)

@ Inițiator și realizator al săptămânalului „69 – Revista fenomenelor paranormale”

@ Inițiator-realizator și director editorial al publicațiilor:

- „Inimă sălbatică” (săptămânal)

- „Liceenii” (săptămânal)

- „HMM 69” (lunar)

- „Cutezatorii Magazin” (bilunar)

- „Revanșa – Revista de cultură a celor uitați” (lunar)

- „Clubul temerarilor” (lunar)

- „Noți albe” (lunar)

- „Oameni singuri” (lunar)

- „Esmeralda” (săptămânal)

- „Clubul liceenilor” (săptămânal)

- Redactor-șef al revistei „Linia întâi”

- Realizator și director editorial al publicațiilor

„Inger sălbatic – Revista seriărilor” (bilunar) și „Clanul liceenilor” (bilunar) și

„CINERAMA” (bilunar).

2000-2005

@ Redactor șef adj. la cotidianul NAȚIONAL

Din aprilie 2005:

@ Publicist comentator la SĂPTĂMÂNA FINANCIARĂ și JURNALUL NAȚIONAL
Guest-Star editor la revista TANGO.

@ Director editorial al publicației bilingve „ROMÂNIA 100%” (distribuită în
Australia, Noua Zeelandă, Noua Guinee, Insulele Solomon, Indonezia, SUA și
Canada)

@ Director editorial al revistei de cultură spectacolului VREAU BILET.ro

@ Director editorial al revistei online MOFTUL ROMÂN

@ Inițiator și administrator al platformei culturale www.certitudinea.ro și al
rețelei sociale CERTITUDINEA.

Cherchez la femme!

O scurtă incursiune prin istoria masculină a cugetărilor, ce au avut ca sursă de inspirație femeia, relevă faptul că prezența magică, obsedantă, sau insuportabilă a acesteia s-a făcut simțită peste tot, în orice împrejurare, în orice catastrofă, în orice idee. A fost, uneori, atât de incomodă încât, în secolul VI, Conciliul Ecumenic de la Macon a pus în discuție dacă femeia are sau nu suflet. S-a pronunțat afirmativ cu o majoritate de... un vot. Vorbind despre singurătate,

scriitorul englez Alexander Pope zicea că mulți solitari au părăsit societatea numai așa cum l-a părăsit Eva pe Adam: pentru a conversa confidențial cu Diavolul. Miguel de Unamuno constata, cu malițiozitate, că, dintr-o sută de legături între un bărbat și o femeie, în mai mult de nouzeci de cazuri seducătoarea este ea, iar cel sedus este el. Nici Ortega Y Gasset n-a fost mai îngăduitor. O fată de cinsprezece primăveri, zicea el, obișnuiește să aibă un număr mai mare de taine decât un bătrân, iar o femeie de treizeci de ani ascunde mai multe decât un șef de stat. Anatole France, la rândul lui, cita în *Sur la pierre blanche*, rugăciunea incredibilă, adresată Madonei de o tânără din orașelul Riviera de Gennes: „Sfântă Maică a lui Dumnezeu, care ai conceput fără să păcătuiești, dă-mi mie harul de a păcătui fără să concep”. Continuându-l pe Shakespeare („Nestatornicie, numele tău e femeie!”), Tudor Mușatescu

zicea că minciuna e de genul feminin, iar o expresie, intrată în folclorul misogin, susține același lucru despre memorie, cu specificarea că de aceea ne înșală. Supărat pe femeile pe care toată viața le-a iubit, Balzac scria, cu obidă: „Femeile sunt obișnuite, prin nu știu ce înclinare a minții lor, să nu vadă într-un om de talent decât defectele, iar într-un prost calitățile”. Și tot el făcea o observație genială: „Când femeile ne iubesc, ne iartă orice, chiar și crimele. Când nu ne iubesc, nu ne iartă nimic, nici chiar virtuțile”. Turcii țin ca femeile lor să fie invizibile și retrase. Ei spun că, atunci când sunt expuse la lumina zilei, ele au aceeași soartă cu a tablourilor valoroase: stârnesc în cel ce se uită la ele dorința de a le cumpăra. „Pe femei le cunosc doar bărbații lor” – scria Lev Tolstoi în jurnal. Din cauza asta spunea și Lesing că toți soții zic: a existat o singură femeie rea și aceea este nevastă-mea. În fața altora ele se prefac cu atâta artă încât nimeni nu le vede așa cum sunt în realitate, mai ales dacă sunt tinere”. Omul este o trestie gânditoare” – zicea Blaise Pascal, iar Jules Renard că „femeia e o trestie cheltuitoare”.

Toate aceste aspre observații masculine sunt nimic față de pedeapsa pe care ar putea-o aplica o femeie altei femei. Bărbații, cu toată slăbiciunea lor față de sexul frumos, le cunosc bine psihologia, atunci când nu sunt turmentați de dragoste. Și, când vor să se răzbune pe ele, le pun judecător tot o femeie. La vizigoți, de pildă, o femeie născută liberă, care se dădea unui bărbat însurat, era trecută în puterea soției acestuia, ca să dispună de ea după bunul ei plac. Nici CNA-ul nu ar putea face o justiție mai excesivă...

În concluzie, vorba lui A. Bierce, în Dicționarul Diavolului, „femeile ar fi încântătoare dacă ai putea cădea în brațele lor, fără să cazi în mâinile lor”. Și toate acestea în condițiile în care, scria Sabatier, „femeile sunt dădacele noastre în copilărie, tovarășele noastre în vremea maturității, sprijinul nostru la bătrânețe și victimele noastre în toate timpurile”.



Principiul libidoului

Libido ergo sum (expresie împrumutată din romanul “Tratament fabulatoriu” al lui Mircea Nedelciu) e un principiu fundamental al condiției umane. Adică, dacă fără literatură sau filosofie o mai scoatem la capăt, fără libido nu ne putem apropia constructiv de sexul opus. Deci, *libido ergo sum* că, dacă nu, nimic nu e, am putea parafraza.

Ca orice principiu, *libido ergo sum* are și aplicații practice. Acestea ar fi, într-o schemă curentă, următoarele:

Dragostea ideală: ai cu cine, ai cu ce, ai unde.

Dragostea studentească: ai cu cine, ai cu ce, dar n-ai unde.

Dragostea tragică: ai cu cine, ai unde, dar n-ai cu ce.

Ziceam că fără literatură sau fără filosofie ne mai putem descurca în aplicarea principiului pe care l-am numit al *libidoului*. Teoretic, acestea ar trebui să dea mai multă strălucire și rafinament unei relații sexuale normale, ele avînd rolul unui anabolizant mental. În cantități necontrolate și fără prescripții culturale, efectul poate fi contrar, ducînd la apariția unei a patra aplicații a principiului amintit, și anume *dragostea filosofică*. Ea reprezintă un caz patologic și, din punct de vedere al libidoului, ar trebui eradicată, deoarece complică lucrurile și paralizează erecția. *Dragostea filosofică* are următoarea configurație: ai unde, ai cu cine, ai cu ce, dar de ce?

Această formă parazitară a principiului libidoului nu mai prezintă însă pericolozitate socială. Ea a fost drastic pusă la respect de economia de piață, care a impus pragmatismul și viteza în rezolvarea tuturor raporturilor interumane. Nivelul de gândire a coborât la altitudinea buzunarelor și a șlițului, ceea ce reprezintă un câștig din punct de vedere al eficienței, dar o pierdere în ceea ce privește calitatea. În același timp, economia de piață actuală nu rezolvă problema dragostei de tip studentesc (ai cu cine, ai cu ce, n-ai unde), ba chiar o amplifică. Dar asta e o altă căciulă...

Ziceam ceva de erecție. Așa cum se știe, ea are un rol important în finalizarea practică a principiului libidoului. În lipsa ei se ajunge la dragostea tragică, pe care am definit-o deja. Din acest punct de vedere, dacă e să ne luăm după sondajele de opinie efectuate în rândul femeilor, societatea omenească trăiește în plin dezastru. Nevoia de erecție, resimțită atât de bărbați, cât mai ales de femei, a dus, pe de o parte, la apariția industriei de accesorii sexuale de diferite mărimi și culori, iar pe de altă parte la disimularea virilității în bani cash, cecuri în valută sau ingrediente scumpe: vilă, mașină, piscină și alte “aspiratoare”. Femeile (preponderent blondele, dar și de alte culori) sunt fascinate instantaneu de mașinile negre cu geamuri fumurii, celularele miniaturale și ceasurile grele, de aur masiv. Transformarea ambalajului în conținut este marea eroare a mileniului în care am intrat și marea frustrare a societății contemporane.



Principiul libidoului, cu toate variantele posibile, s-a transformat dintr-un reper elementar al relațiilor de cuplu, într-un slogan vulgar și mincinos, ilustrat cu limuzine și vile: “Am cu ce, bă!”.

Gospodină în casă, curvă în pat și doamnă pe stradă

Aceste condiții de bază ale nevestei ideale constituie, se pare, un deziderat de import. Societatea românească, excesiv patriarhală, nu a permis niciodată o emancipare reală a femeii. Și nici nu a fost cineva care să o revendice. Bărbații s-au mulțumit cu ideea că locul femeii este la cratiță, acestea au acceptat fără proteste statutul, dar au pretins necondiționat fidelitatea conjugală a bărbatului.

Aparent opresivă, exilarea femeii în bucătărie a scăpat-o pe aceasta de grija propriei persoane. I-a legitimat dreptul la neglijență, eliberînd-o de stresul competiției cu alte femei. Căci femeile nemăritate sau divorțate sunt în permanentă căutare de partener. Or, pentru asta, trebuie să aibă grijă de propria imagine. Bărbatul este, evident, receptiv la mesajele erotice emise de femeia liberă și cade în capcană. Dacă e deștept, controlează totul ca pe o aventură. Dacă nu, nu. Femeia nu se mulțumește însă cu aventura, vrea exclusivitate. Apare, astfel, cercul vicios din care, până acum, n-a ieșit nimeni: soțiile vor să fie iubite, iubitele vor să fie soții... Și tot așa, la nesfârșit.

Dar să ne întoarcem la trioul nevestei ideale: Gospodină-n casă, curvă în pat și doamnă pe stradă...

Devenind nevestă, femeia româncă se dedică bucătăriei, curățeniei în casă, gospodăriei în general. Plus îngrijirea copiilor. Prima condiție a fost, deci, îndeplinită. Implicarea exagerată, în această latură a căsniciei, nu mai lasă timp și energie pentru celelalte. Tânăra nevestă începe să-și negligeze propriul corp, vestimentația și tot ce ține de imagine, oferind bărbatului spectacolul unei intimități care inspiră la... somn.

Din acest moment, ea devine cel mai redutabil apărător al valorilor patriarhale și al căsătoriei ca instituție. Femeile frumoase și atrăgătoare din jurul soțului (și, în general, din întregul univers) devin automat carieriste, curve, spărgătoare de case etc. Incapabilă să mai suporte competiția, femeia face uz de prerogativele de nevestă. Bărbatul român, în ipostaza de soț, este și el vinovat (dacă nu primul vinovat) de această situație, pentru că este tributar aceleiași mentalități. Dacă soția lui, luată cu acte, ar da semne, în intimitate, de intenția vreunei fantezii erotice, ar deveni imediat suspicios: nu cumva nevestă-sa este cam curvă? Sau: de unde știe ea chestia aia? Cine i-a băgat în cap? Nu cumva...? Și așa mai departe. Așa că, pentru liniștea propriei conștiințe, fiecare se complace



într-un dulce farniente al compromisului fără ieșire: ea îi respectă (sau se face că) prerogativele de bărbat în casă, îi gătește, îi spală, îngrijește copiii și se îngrașă fără frontiere. Din când în când, dacă i se ivește ocazia, îl mai înșală. Dar numai așa, grăbit și accidental, ca să nu i se întâmple, doamne ferește, vreun pocinog de pasiune...

El, bărbatul în casă, acceptă situația, pentru că e scutit de pretenții de performanță din partea soției. Și nici nu e obligat să-și facă zilnic (mă rog, seara) datoria de soț. În paralel, are o viață extraconjugală activă, căci oferta este tentantă, agresivă și, mai ales, multă. Batalioanele de viitoare neveste asediază tot ce le stă în cale... Ziceam că dezideratul fundamental al nevestei ideale ar fi de import. Căci e prea mult și prea complicat pentru o româncă să fie și gospodină în casă, și desfrânată în pat și doamnă pe stradă. Prea multe responsabilități deodată! Filmele și televiziunea au creat însă un început de emancipare în acest sens, femeile superbe etalate în aceste producții trezind și în femeile noastre responsabilități complexe și dorința de competiție. Dar suntem încă la început, așa că nu trebuie să ne supărăm prea tare dacă lucrurile sunt înțelese greșit și dăm de câte o nevestă gospodină în... pat, doamnă în bucătărie și desfrânată pe stradă. Cu timpul, situația se va redresa.

Despre purtătoarele ilegale de sex

La o primă evaluare, ar putea fi încadrate, în această categorie insolită, prostituatele, pentru că ele practică sexul într-un mod care încalcă legile țării. La o privire mai atentă și ușor răutăcioasă, observăm că și-ar putea găsi locul aici și femeile urâte. Ambele încadrări sunt însă incomplete și cam după ureche, căci trebuie să definim mai întâi termenii. Sensul expresiei „purtătoare ilegală de sex” poate fi înțeles numai raportînd-o la rolul și rostul sexului în viața noastră. Menirea acestuia este, pe scurt, perpetuarea speciei și plăcerea. În societatea modernă accentul se pune din ce în ce mai mult (și mai comercial, am putea spune) pe cel de-al doilea aspect. Pornind de la aceste premise, nu riscăm prea mult afirmînd că orice femeie care își folosește sexul în alte scopuri decât cele menționate (adică pentru a face copii sau pentru a simți plăcere) o face cumva ilegal, deci ea devine automat purtătoare ilegală de sex.

O suspiciune asupra legalității uzului de sex ar pluti și asupra lesbienelor, dar aici legile juridice sunt mai îngăduitoare decât cu prostituatele. În orice caz, ți se rupe inima, bărbat fiind, când constăți ce mândrețe de femei întorc spatele sexului tare, pentru a se arunca în brațele amorului homosexual.

Situația devine și mai îngrijorătoare dacă ridicăm puțin ștacheta și conferim sexului rolul restrictiv de mijloc de expresie al sentimentului de dragoste. Adică, dacă incriminăm practicarea liberă a sexului fără iubire. Presupunînd că am ține morțiș să ne păstrăm în litera și spiritul acestei legi, ei,

bine, atunci chiar că am risca să ne petrecem viața în singurătate și planeta să se stingă.

Din fericire, această lege (care de fapt, există) este doar morală, nu și juridică. Oamenii continuă să facă sex fără dragoste (așa cum, în compensație, unii iubesc platonice, adică fără să facă sex), unele femei

continuă să practice prostituția, altele adulterul, iar altele lesbianismul. Iar viața merge înainte, mai scârțâind, mai alunecând, mai poticnindu-se în traseul ei spre eternitate. Din această mișcare browniană, răsar uneori marile iubiri care, așa cum spunea Balzac, sunt rare ca și capodoperele. Iar în excesul nostru de moralitate (dacă ni se întâmplă să facem și asemenea excese), nu trebuie să suferim prea tare, că uite ce păcătoși suntem, vedem o femeie superbă și, în loc să o apreciem estetic, vrem să ne culcăm cu ea!... Din asemenea sentimente triviale se nasc uneori marile poeme de dragoste...

Dar cum rămâne cu purtătoarele ilegale de sex? Și, în primul rând cu cele mai importante, cu feministele adică? De ce feministele? Dintr-un motiv foarte simplu: mișcarea feministă nu este, în primul rând, un curent de promovare a valorilor feminine, ci unul de confiscare a valorilor masculine. Care, din fericire, sau din nefericire, încă guvernează lumea. Majoritatea feministelor vor de fapt, să ia locul bărbaților. Adică vor să fie bărbați. De aceea, ele sunt purtătoare ilegale de sex. Situația, cu toate aceste nuanțări, are și o explicație statistică: femeile sunt, în lume, mai numeroase decât bărbații. Iar dintre bărbații existenți, și așa puțini, mulți sunt, la rândul lor, purtători ilegali de sex.

Puțin mov

Se zice că mov este culoarea invitației mai mult sau mai puțin explicite la sex. Invitație adresată de doamne, bineînțeles, bărbaților disponibili sau celor nerăbdători să fie... disponibilizați. Mai exact, este un semnal erotic cum că purtătoarea acestei culori așteaptă să fie abordată cu un scop precis... De aici și celebra anecdotă cu femeia serioasă și puritană care voia și ea, în combinația vestimentară, puțin mov.

Culoarea a ajuns, astfel, un fel de cod al ofensivei sexuale feminine, într-o lume cu tot mai puțini bărbați. Statisticile confirmă atât recrudescența movului (metaforic vorbind), cât și diminuarea numeric progresivă a "speciei" masculine. Ca atare, din rațiuni, să zicem, strategice, movul a fost înlocuit cu goliciunea pură care, afirmă specialiștii, ar fi mai explicită decât orice culoare. Ce se întâmplă acum în lume la capitolul "striptease fără frontiere" depășește, într-adevăr, orice frontieră a imaginației. Presa cotidiană din România a reflectat și ea, sub presiunea ofertei, acest fenomen, cu câteva exemplare din batalioanele de trupuri goale care își cer dreptul la pagină. Frenezia dezbrăcatului cu vedere la



public este, cum spuneam, un fel de înlocuitor al mult prea subtilului mov. Și nu e singurul. Majoritatea femeilor, fie brune, fie roșcate, fie șatene, se fac blonde. Or, blondele, așa cum se știe, nu constituie un simbol al excesului de inteligență. Atunci care ar fi explicația? – ne întrebăm. De ce se fac femeile blonde? Este vorba, așa cum am spus deja, de înlocuirea movului din vestimentație cu varianta sa modernă, blondul capilar. Iar mesajul acestei disimulări în masă ar fi următorul: “Abordează-mă! IQ-ul meu nu prezintă niciun pericol”. Acest mesaj subliminal vine, evident, în întâmpinarea orizontului de așteptare al bărbatului. Reproducem, pentru conformitate, declarația pe care un individ, la o petrecere, i-a făcut-o unei bune prietene: “Toate femeile din viața mea au fost ori frumoase și proaste, ori deștepte și urâte. Dar pe mine mă excită prostia”. Ceea ce nu contrazice cu nimic faptul că societatea românească s-a transformat, parcă, într-o imensă plajă populată cu nudiste blonde. Iar producția de imagini cu femei blonde și goale pe cap de locuitor a devenit, în România, unul dintre puținele domenii (dacă nu singurul) în care economia de piață funcționează liber, fără restricții, oferta depășind cu mult cererea. Accelerarea acestui fenomen economic este însă riscantă, căci efectul poate fi contrar intenției: excesul inhibă, sau duce la blazarea consumatorilor (recte bărbații), care devin mai pretențioși. Astfel, concurența se ascute, prețul ofertei scade și se ajunge la faliment.

Așa că, doamnelor și domnișoarelor, am înțeles sensul mesajului, nu este nevoie de exces de zel. Puțin mov este de ajuns.

Tehnica ofertei iluzorii

Într-una din povestirile sale din *Decameronul*, Giovanni Boccaccio relatează despre o văduvă frumoasă care trimitea noaptea, în patul curtezanului indezirabil, o slujnică bătrână și hidoasă. Astfel, toată lumea era mulțumită: libidinosul curtezan credea că face sex cu una dintre cele mai râvnite femei, văduva scăpa de presiunile ipochimenului, iar de bătrâna servitoare ce să mai zicem? Era cea mai câștigată, căci făcea sex în fiecare noapte.

Acest gen de diversiune, care s-ar putea numi *tehnica ofertei iluzorii*, este specific, într-un fel sau altul, întregii societăți omenești. Să luăm, de pildă, relațiile dintre sexe. De când e lumea lume, femeile se machiază, se îmbracă sau se dezbracă în așa fel încât să-i atragă pe bărbați. Pe de altă parte, bărbații încearcă să fie mai deștepți, mai viteji sau mai șmecheri, ca să le dea gata pe femei. Lucrurile sunt normale până la un punct, căci stimulează competiția și selecția naturală a relațiilor. Excesul, de o parte sau de alta, duce la impostură, ridicol sau parodie. Într-un cuvânt, la oferta iluzorie pură, care ia locul ofertei reale.

Viața îi împinge, uneori, pe oameni, la travestirea totală a personalității, pentru a intra în raza orizontului de așteptare a partenerului. Se cunosc cazuri



de femei foarte bine „mobilate” din punct de vedere intelectual, care se îmbracă și se comportă ca niște prostituate. Ba, se mai fac și blonde, ca să elimine

orice îndoială. Ei, bine, vă dați seama ce șoc are un șmecher care curtează exclusiv pentru sex, când descoperă că a agățat o intelectuală rasată și nicidecum o blondă frivolă? Se simte, evident, ca și când ar fi luat o țepă. Îngroșînd puțin lucrurile, putem spune că așa ajung bărbații să evite intelectualele și așa ajung acestea să-și vulgarizeze „decorul”. *„Sexul este ca și muzica”,* spunea G.B. Shaw. *„Muzica este foarte frumoasă, dar o femeie care cântă la pian toată ziua este un blestem. O femeie care face sex cu tine toată ziua este mult mai rea. Și totuși, nimic nu este mai plăcut decât sexul, până la un punct”.* Ca și muzica, de altfel, adăugăm noi. Revenind la tehnica ofertei iluzorii și ținînd cont de cuvintele lui G. B. Shaw, ne îngăduim câteva sugestii. Și anume: blondelor, brunetelor sau roșcatelor cochete și cu un apetit sexual peste medie, le recomandăm să-și cumpere un pian, o vioară sau un saxofon. Pentru preludiul și interludiile unei partide de amor, evident. Iar pianistelor, violonistelor, saxofonistelor etc. care vor să aibă și o viață de cuplu normală, le sugerăm ca, măcar din când în când, să cante goale în fața partenerului de viață sau de ocazie. Căci nimic nu este mai sexy decât o femeie goală, care cântă la un instrument. În felul acesta sexul și muzica vor face casă bună. În caz contrar, nu ne rămâne decât să-i înțelegem și să-i compătim atât pe bărbații care se refugiază în sexul extraconjugal, cât și pe cei care devin melomani incorrigibili.

Spinoasa problemă a părului pubian

Subiectul este delicat și aparent la limita vulgarității. În realitate, lucrurile nu stau chiar așa, vulgaritatea ținînd, de fapt, de modul de abordare, de intenție și de context. *„Naturalia non sunt turpia”* (cele naturale nu sunt vulgare) ziceau latinii, iar noi încercăm să le dăm dreptate, în cele ce urmează.

Părul pubian este ultimul vâl al misterului feminin. El are rostul lui, estetic și erotic, ca tot ce ține de anatomia umană și instictul sexual. Iar aceasta din urmă poate fi exploatat în două moduri: un „artist” pornografic, de pildă exploatează instictul sexual în același mod ca o prostituată. Un poem, un film sau un roman de dragoste exprimă sau scoate în evidență misterul, tragedia sau comedia instictului sexual.

Revenind la așa-zisa vulgaritate a părului pubian și a „locului” pe care acesta îl ascunde, dar îl și indică, în același timp, *„Cântarea Cântărilor”* rezolvă sublim problema, printr-un șirag de metafore unice în poezia de dragoste a lumii: *„grădina încuiată”, „fântână acoperită și izvor pecetluit”, „paradis de rodii cu fructe dulci și înmiresmate, avînd pe margini arbuști care revarsă miresme”.* Acești „arbuști care revarsă miresme” au creat mari probleme de conștiință



artiștilor care s-au încumetat să picteze nuduri. De teama de a nu cădea în vulgar sau în erezie, aceștia au „eradicat” complet părul pubian din anatomia corpului feminin. Prin prestigiul tradiției, moda nudurilor astfel epilate (sau rase, sau cum să le zicem?) a continuat până în secolul al XIX-lea, în îmbâcsita pictură academistă. Exasperat de atâta ipocrizie plastică, scriitorul francez Theophile Gautier a avut o reacție polemică extrem de îndrăzneță pentru epoca sa, compunând un catren antologic:

*„O, dulce barbă femină? / Ce artă să te radă-a vrut,
Primește, pe mătasea-ți fină / Poemul meu, ca pe-un sărut”.*

Abolită în artele plastice, moda „cheliei pubiene” (scuzați expresia!) a revenit agresiv în pornografia contemporană și, probabil prin influență, în practica uzuală a scumpelor noastre parteneri de viață. Nemaivînd ce să dezbrace, femeia mileniului trei s-a dezbrăcat până și de părul pubian, ultima haltă a misterului. Dacă Arghezi s-ar fi născut în zilele noastre, probabil multe din poeziile sale n-ar mai fi existat, întrucât lipsea sursa de inspirație.

Mai exact, în absența părului pubian, îndepărtat artificial și fără milă... poetică, niciodată nu s-ar fi putut scrie aceste grațioase versuri:

*„Nu poți iute să-ți ascunzi / Sâni albi, abia rotunzi
Și păianjenul din plasa / Cu trei colțuri, ca mătasa”.*

Într-o ipotetică polemică pro sau contra părului pubian, îndrăznim să ne situăm cumva de partea lui Arghezi, a lui Gautier și, implicit, a „Cântării Cântărilor”.

În orice caz, după cum se vede, problema părului pubian devine din ce în ce mai spinoasă, ba chiar țepoasă. Mai ales după trei zile de la epilare.

Honolulu și Kamceatka

La prima vedere nu există nicio legătură între educația sexuală și geografie, de pildă. Ei bine, există, în măsura în care cultura generală are și ea rolul ei în relația de cuplu și chiar și în cea strict sexuală. Căci orice relație de acest gen presupune preludiu și postludiu. Cunoștințele generale ajută comunicarea între parteneri și, dacă aceasta nu există, se ajunge inevitabil la despărțire. Aspectul are importanță, bineînțeles, în măsura în care durata relației este în interesul ambilor parteneri, în care este nevoie și de comunicare verbală. Și, oricât de riscantă ar părea această afirmație, comunicarea, în speță conversația, este o formă de ambalaj, în care ne prezentăm intențiile și dorințele, sau ne camuflăm obsesiile. Iar în zilele noastre ambalajul are un rol covârșitor. Exagerînd lucrurile, putem spune că până și trupul femeii este un ambalaj.

Și anume ambalajul, mai mult sau mai puțin atrăgător, al sexului propriu-zis, la care tânjesc bărbații. Acesta, în general, nu este la vedere (decît în



revistele de “specialitate”), iar ceea ce le diferențiază pe femei este trupul, adică ambalajul, adică partea cea mai perisabilă a ființei umane. Ea găzduiește, așa cum am spus, sexul, ca organ component, minuscul sub raport cantitativ, ceea ce exprimă de la sine “risipa” pe care o face natura, în strategia ei de a-și atinge scopul. Iar scopul este perpetuarea speciei. Numai că omul, spre deosebire de alte animale, nu se mulțumește să facă sex doar de dragul reproducerii, așa cum nu se hrănește doar pentru a trăi. Altfel spus, omul mănâncă, nu se hrănește, și face dragoste, nu sex. Și dacă atât hrana, cât și sexul au devenit practici umane perfecționate, cu rafinamente de mare clasă, este normal ca aspecte precum conversația, aparent fără legătură cu fondul problemei, să aibă o importantă vitală în relațiile sexuale. Căci dacă o femeie, pe care ai văzut-o pe stradă, superbă, ravisantă, trăsnet, beton etc. (femeia, nu strada) a reușit să-ți aprindă imaginația și să-ți răvășească simțurile, ea devine brusc ceea ce era, de fapt, adică un ambalaj sclipitor, fără conținut, în clipa în care spune, cu încântare, că florile pe care i le-ai oferit “e draguțe”.

Cam aceleași lucruri s-ar putea spune despre bărbați, cu unele nuanțări specifice, care țin de orizontul de așteptare al femeii (biceps, tricepși, pectorali, fesieri etc.).

Conversația este, așadar, vitală pentru reușita unei partide sexuale. Ea ușurează ritualul împerecherii, completează postludiul și atenuează, uneori, un orgasm ratat. Baza conversației o constituie cultura generală. Iar în cultura generală geografia ocupă un loc important. E bine ca oamenii să cunoască geografie, căci nu se știe când vor avea nevoie de ea. Altfel, se poate ajunge la situația burlescă din bancul cu rusoaica ignorantă care, pentru a fi în rândul lumii, o roagă pe prietena ei mai versată să-i dea câteva detalii tehnice despre sexul oral. Aceasta îi recomandă să exerseze pronunția cuvântului Honolulu. Numai că, deficitară la geografie, ca și la sex oral, ajunsă în pat cu iubitul, rusoaica noastră se emoționează și înlocuiește Honolulu cu... Kamceatka. Vă dați seama ce-a ieșit!

Ești frumoasa ca o iapă! – compliment sau insultă?

Dacă faci unei femei o asemenea declarație, mai mult ca sigur că te vei trezi cu o geantă în cap. Dacă, în schimb, o femeie îi spune unui bărbat: “Ești viril ca un armăsar”, aprecierea este percepută ca un compliment. Este ciudat cum același lucru poate fi insultă și măgulire în același timp, în funcție de cine, cui se adresează și de context. Cândva, la emisiunea “Parte de carte” de la Pro Tv, Cristian Tabără i-a avut ca invitați pe Mona Muscă și Andrei Gheorghe. Cum era de așteptat, discuția, care pornise de la comentariul unei cărți despre rolul femeii în istoria Europei, a degenerat în polemică. Mona Muscă relatează, la un moment dat, o întâmplare din tinerețe: un tânăr și frumos medic i-a adresat, în urmă cu



vreo douăzeci de ani, aceste cuvinte: “Eu iubesc caii și femeile. Dar dumneavoastră sunteți mai frumoasă ca un cal de rasă”. Ei, bine, Mona Muscă a considerat și continuă să considere acel compliment, al celui tânăr și frumos medic, drept o insultă. Andrei Gheorghe a reacționat imediat: “Dar calul este un animal superb. Iar omul acela iubea caii”. “Și eu iubesc câinii” – i-a replicat Mona. “Dumneavoastră ce ați crede dacă v-aș spune că sunteți frumos ca un pechinez?”. “Aș spune că e o răutate” – a mai apucat să zică Andrei Gheorghe, dupa care Cristi Tabără a reușit să aducă discuția pe făgașul emisiunii.

A rămas în suspensie răspunsul la următoarea întrebare: care este linia de demarcație între compliment și insultă? Într-un context de comportament monden, ca și în relațiile dintre sexe, în general, modul de adresare se bazează pe un sistem de conveniențe. Poți să-i spui unei femei că e frumoasă ca un trandafir, ca o orhidee, ca o dalie, ca o narcisă, ca o chiparoasă, ba chiar ca o zambilă, ca un ghiocel etc., dar nu poți să o compari cu *farmecul-țigăncii*, *ciuboțica cucului*, *coada șoricelui*, *sunătoarea*, *ca să nu mai vorbim de rostopască, tătăneasă, izmă* și alte plante medicinale. Aceleași convenții metaforice își regăsesc termenii în regnul animal. Este permis, de pildă, ba chiar recomandabil, să-i spui unei femei că are ochi de căprioară, dar în niciun caz că are o privire de capră, de oaie sau de vacă, deși ochii acestor animale exprimă aceeași blândețe serafică. Prin analogie, unui bărbat îi convine să fie comparat cu un armasar, cu un taur, cu un cocoș, cu un șoim sau cu un vultur, sau, în persepectiva vegetală, cu un cedru, cu un brad, cu un paltin sau cu un stejar, dar în niciun caz cu un pechinez, cu un papagal, cu un dud sau cu un corcoduș.

Sistemul de conveniențe, în care se încadrează problema complimentelor, este limitat și superficial. Acestea țin mai mult de codul bunelor maniere și reglementează, la modul cumva globalizat, flirtul.

Convenția ne ușurează viața, în sensul că ne asigură un confort psihic minim și ne scutește de efortul de a gândi excesiv. În particular, complimentele sunt o problemă mult mai complexă și mai nuanțată. Când o persoană ne compară cu cineva sau cu ceva, trebuie, dacă ne interesează părerea acesteia, să ne gândim la sistemul de valori, la intenție și la modul său de percepție a esteticului. Deci, atunci când un barbat care iubește caii îi spune unei femei: “Sunteți mai frumoasă ca un cal de rasă”, el îi face acesteia un compliment, pentru că frumusețea ecvestră reprezintă absolutul său în materie de estetică. Și dacă, în intimitate, i-ar spune: “Iubito, ești frumoasă ca o iapă”, în mod sigur nu ar fi o insultă, ci un omagiu.

Iar replica “Ești frumos ca un pechinez” este într-adevăr o răutate, pentru că este reacția la o presupusă jignire. Problema insultei și a complimentului este, de fapt, forma actualizată a moralei din basmul “Sarea în bucate” al lui Petre Ispirescu, pe care Mona Musca se pare că l-a uitat.

Feminism și feminitate



Principala trăsătură a feminismului nu este promovarea valorilor feminine, ci confiscarea celor masculine care, până una-alta, guvernează lumea. Feminismul, mai ales în formele lui extreme, este deci o mișcare de autocontestare.

Lesbianismul ar putea fi considerat o formă de emancipare feminină prin autonomia erotică, pe care o conferă aparent, dar degenerează lamentabil în spectacol erotic pentru bărbați (vezi revistele pornografice și filmele de serie X). Oricum ai privi lucrurile, lumea rămâne neclintită în complementarismul absolut al simbolurilor ei fundamentale: grota și obeliscul, caverna și coloana, sabia și teaca, țigara și scrumiera, garajul și mașina, trenul și depoul etc. Nimeni nu poate fi altceva decât ceea ce este, decât în mod caricatural sau tragic, adică prin travesti sau prin operație de schimbare de sex.

Ceea ce unește femeia și barbatul este, fiziologic vorbind, faptul că sexualitatea, atât cea masculină, cât și cea feminină, funcționează cu același “carburant”: libidoul. Transformarea, prin imitație, a femeilor în bărbați, duce la atenuarea libidoului masculin și, prin simetrie, al celui feminin.

Primul eșec al feminismului în istorie este consemnat de legenda amazoanelor. Așa cum se știe, ele aveau sânul drept extirpat, pentru a putea mânui mai bine arcul, iar pe copiii de sex feminin îi ucideau la naștere. Cu bărbații se întâlneau o dată pe an, doar pentru a procrea. Sterilitatea acelei mișcări de autonomie absurdă a dus la dispariția amazoanelor.

Revenind la zilele noastre, se constată o ușoară tendință de feminizare a bărbaților, prin comportament, vestimentație, “ornamentație” facială și corporală etc. Criza de comunicare, în general specifică mileniului în care am intrat, a avut ca reflex criza de comunicare între sexe, care, la rândul ei, a dus la accentuarea mișcării feministe. Iar mișcarea feministă modernă duce la accentuarea crizei. Este puțin probabil că există o soluție de rezolvare a problemelor comune în direcția aceasta. Lumea, așa cum este ea, seamănă cu un organism, cu un corp. Corpul uman, de pildă, e alcătuit din mâini, picioare, cap, fund etc., ca să nu luăm în considerare decât părțile vizibile. Fiecare parte este în egală măsură importantă, dar numai pe domeniul care îi este destinat. Mâna, de exemplu, nu poate face ce face piciorul, să zicem, ar vrea să ia locul gâtului, din motive “personale”, ar începe dezastrul, adică anarhia. Din fericire, nu există un asemenea precedent, în privința corpului uman. În societatea omenească, asemenea tendințe, așa cum spuneam, există însă și sunt, în egală măsură, aberante. Revenind la analogia anterioară, vă dați seama ce ar însemna dacă, Doamne ferește! – fundul ar lua locul capului?

Răpirea din serai și bătălia de la Waterloo

Se întâmplă în viață lucruri care te fac să crezi că Sigmund Freud bătea câmpii cu grație... psihanalitică. El a lansat – iar succesorii săi au consacrat – „ideea neferice” că în orice femeie există dorința ascunsă de a fi violată sau răpită. Evident, fantasma cu pricina presupune un cadru romantic și un răpitor (respectiv violator) pe măsură, eventual călare pe un cal alb sau, în cel mai rău caz, la volanul unui jeep negru. Basmele, legendele, istoria chiar, consemnează nenumărate cazuri de răpiri celebre. Răpirea sabinelor de camarazii legendarului rege Romulus („eveniment” care a dus la formarea poporului roman), Răpirea din serai, consemnată și promovată de carpetele de duzină, dubla răpire a Ilenei Cosânzeana - o dată de zmeu și încă o dată de Făt-Frumos (cam flușturistică Ilenuța noastră!) - sunt printre cele mai „mediatizate” evenimente de gen. Obiceiul românesc potrivit căruia, chiar în ziua nunții, mireasa e furată de un alt bărbat, pentru ca apoi să fie răscumpărată de soț, perpetuează și el același ritual ancestral.

Răpirile și sechestrările de femei și fete din zilele noastre nu intră în contextul discuției de față, pentru că sunt nerelevante și vulgare. Frecvența lor în statistici și pe primele pagini ale cotidienele vorbește însă de la sine despre viabilitatea și vigoarea acestui străvechi nărav omenesc. Persistența lui în timp și legitimitatea conferită de legende și ritualuri nu se poate explica, totuși, doar prin moralitatea funciară a „speciei” masculine, ci, mai degrabă, prin complicitatea celei feminine. Această relație s-ar traduce, în termenii economiei de piață, prin mecanismul de cerere și ofertă.

Ignorarea contextului pentru cei care încearcă să explice această tradiție poate duce la rezultate contrare intenției. Un regizor din Drobeta-Turnu Severin relatează, la o bătălie între convivi, despre un prieten de-al lui, care s-a gândit să-i facă soției o neinspirată surpriză romantică. La o petrecere i-a dat să bea mai mult decât putea ea să ducă. Femeia s-a îmbătat, cu alte cuvinte, și a adormit bușean. Romanticul soț a „transportat-o” într-o mașină (Dacia 1300), a așezat-o pe bancheta din spate și a pornit în trombă spre primul oraș de munte. A dus-o pe frumoasa adormită la un hotel, a închiriat o cameră și... a așteptat dimineața. Când soția s-a trezit, „Răpirea din serai” s-a transformat în „Bătălia de la Waterloo”, în care bietul erou și-a pierdut rușinat idealurile romantice și autoritatea în fața și inflexibilei neveste. Care nevastă l-a certat și l-a ocărât nimicitor, că „se ține de prostii”, că „aruncă banii pe fereastră” și alte asemenea drăgălășenii insurmontabile. Nu se cunosc toate detaliile confruntării matrimoniale, dar căsătoria lor a supraviețuit și continuă bine-mersi. El nu și-a mai răpit însă niciodată soția. Dar nici n-a renunțat la experiment. Se zice că soțiile altora i-au apreciat cum se cuvine gestul, restituindu-i astfel demnitatea și idealurile pierdute.

Găina bătrână face zama bună

Criza sexuală este un fenomen firesc și se manifestă în forme specifice atât la bărbați, cât și la femei. Vârsta, la care apar primele simptome, diferă de la caz la caz, dar, în mare, ea a fost delimitată ca fiind 30 de ani la femei și 40 de ani la bărbați. Criza sexuală este, de fapt, una din formele cele mai acute ale crizei existențiale în general. Ea marchează un moment al bilanțului, al “investițiilor” falimentare, al satisfacțiilor și eșecurilor, al evaluării corecte și a resurselor rămase. Este un moment al maturității și este însoțit, de regulă, de o panică paralizantă: timpul s-a scurtat, trupul s-a uzat, creditul aparent nelimitat primit la naștere și-a dezvăluit termenul și clauzele nemiloase.

Tinerețea este anotimpul iubirii, al arderilor inconștiente, al experiențelor permise și nepermise, al sexului fără frontiere. Cine n-a iubit până acum, nu va ști cum s-o facă de acum înainte, iar cine a fost fericit și nu și-a dat seama, va trăi fără amintiri. *“Eu ți-am dat-o ca s-o dai / Nu să-mi vii cu ea în Rai”* – este pusă la punct, într-o snoavă populară, o femeie virtuoasă care a ajuns virgină în Rai, în speranța că va obține viața veșnică. Este, de fapt, parafraza autohtonă și ușor licențioasă a parabolei cu talanții îngropați în pământ.

Se spune că bărbații îmbătrânesc de la brâu în jos, iar femeile de la brâu în sus. Cu alte cuvinte, bărbații își păstrează la bătrânețe farmecul și sex-appeal-ul, dar degeaba, pentru că de la brâu în jos... Iar femeile ar vrea, ar dori..., dar tot degeaba, pentru că aspectul fizic nu le mai ajută. Pare o farsă a naturii această ordine sucită a lucrurilor. În realitate, nu e nici farsă, nici ordine sucită, ci o temă de meditație pe care viața ne-o propune, iar noi tragem concluzii după cum ne țin curelele minții.

Femeia la 30 de ani este o femeie care a făcut destule prostii cât să știe care e diferența dintre ciocolată și ambalaj, dintre ceea ce este un bărbat și ceea ce pare el. Este o femeie matură care știe că nu mai are nici timp, nici voie să greșească prosteste, știe că bărbații adevărați nu se găsesc pe toate drumurile. Știe, mai ales, la ce folosesc bărbații și cam care le este termenul de garanție. Termen care poate fi prelungit în funcție de ceea ce oferă o femeie, nu de ceea ce pretinde ea de la un bărbat. O femeie care nu știe ce să ofere, cum să ofere și cui să ofere rămâne cu buzele umflate, se supără și devine feministă, în timp ce una care știe toate acestea adună potul cel mare. Și nu-i pasă că acest pot aparține altei femei, dacă el nu e bine păzit. Face acest lucru fără milă, fără scrupule, fără să clipească. Pentru că nu e vorba de un rapt, ci de o licitație: câștigă cine oferă mai mult.

O femeie lucidă, care își caută fericirea, nu va fi niciodată feministă. Feminismul este un eșec al individului (al individei, de fapt) în fața confruntării cu propriile probleme și refugiul într-o mișcare revendicativă cu caracter social. Primul succes al feminismului în România s-a materializat în timpul lui Ceaușescu, când s-a experimentat și prima globalizare (acordul global, vă mai amintiți?). Consecințele au fost dezastruoase, în primul rând pentru femei: *“Firi-al dracu’ de global / Mi-ai făcut muierea cal”* – semnala un distih popular al epocii,



cules și cântat astăzi de Tudor Gheorghe. Fericirea nu se obține, deci, prin revendicări sociale, ci prin soluții personale. *“Găina bătrână face zama bună”* – pare o concluzie de bun-simț, pe care, însă, numai femeile puternice și lucide o pot pune în practică. Iar pentru aceasta nici măcar nu trebuie să fie morcovul tânăr. Doar să nu fie tăiat felii de vreo gospodină iresponsabilă.

Femei inaccesibile

O anecdotă licențioasă împarte femeile în trei categorii: cinstite, curve și ticăloase. Femeile cinstite sunt cele care au o activitate sexuală normală, adică nu mai mult de un amant-doi, pe lângă iubitul oficial sau soț. Curvele sunt femeile care nu au nicio limită morală sau de altă natură. Ele fac sex cu cine le cade în mână, având de la doi, trei până la zece amanți simultan sau chiar mai mulți. Ticăloasele sunt cele care o fac cu toți, numai cu tine nu.

Dacă e să luăm în serios această diferențiere (judicioasă într-o oarecare măsură), o să constatăm că ultimele nominalizate (femeile ticăloase) fac parte dintr-o categorie specială, care a frământat multă vreme mințile nedumerite ale bărbaților: femeile inaccesibile.

Percepția generală asupra unei asemenea “specialități” feminine este aceea a femeii superioare, extraordinar de frumoase și cu nasul pe sus. Este, de fapt, o fantasmă a bărbaților, o construcție mentală generată de lipsa de comunicare între sexe. Pentru că, în realitate, nu există femeii inaccesibile. Inaccesibile sunt principiile, educația, religia, cultura, mediul social, averea. Toate acestea trasează niște bariere artificiale, destul de solide, dar nu inexpugnabile. Uneori, ele sunt chiar iluzorii, mai ales dacă “femeia inaccesibilă” dorește acest lucru. Și dorește destul de des, căci se cunosc nenumărate cazuri de femei “speciale”, rasate, care se încurcă prin cearșafuri cu șoferul sau cu cititorul de contor. Femeile de rasă nu sunt, deci, inaccesibile. Dimpotrivă. O femeie de rasă are preocupări speciale, într-adevăr, dar cunoaște mai bine decât femeia obișnuită prețul unei partide de sex. Și știe să o valorifice altfel. O femeie de rasă își păstrează idealurile și trăirile secrete fără să fie perturbată de accidente de viață reale, dar nu este o femeie inaccesibilă. Inaccesibil este doar teritoriul acela secret, gândurile și preocupările subtile, angoasele metafizice pe care, dintr-un acut simț al realității și al proporțiilor, nu le comunică bărbaților cu care face sex, decât dacă aceștia se dovedesc apti de comunicare pe asemenea coordonate.

Inaccesibile sunt, de fapt, femeile inferioare. Inaccesibilă este Cătălina pentru Luceafăr, nu invers. El se oferă total, acceptă să-și schimbe condiția, să devină om, dar nu are acces la sufletul fetei, care îl înșală cu inocență, fără să aibă sentimental vinovăției. Hyperion rămâne perplex, nu înțelege, nu are acces la explicația acestei duplicități a Cătălinei. Ea îi va rămâne pe veci misterioasă.

Inaccesibil nu este Ștefan Gheorghidiu, bărbatul superior și atins de angoase abisale, din “Ultima noapte de dragoste...”, inaccesibilă este Ela, femeia decăzută în frivolitate. Ea n-are, evident, nicio vină, pentru că n-a făcut decât să-și urmeze firea. Vinovat este el, pentru că a plăsmuit o altă Ela, diferită de cea originală, și a sfârșit prin a le confunda. Adevărata Ela i-a rămas inaccesibilă pentru că, de fapt, ceea ce căuta el nu există. Neînțelegerea dintre ei era perfectă, dacă se poate spune așa: el voia iubirea ei, ea voia averea lui.

Femeia inaccesibilă, ca și bărbatul inaccesibil (căci problema se poate pune și invers), sunt propriile noastre fantasme, propriile noastre proiecții. Auzim doar ceea ce spunem, iubim doar ceea ce ne imaginăm! Iar la sfârșit ne mirăm că rămânem singuri. Singurătatea aceasta n-are însă nicio trecere în mentalitatea românească tradițională, care o amendează ca pe un moft. Vorba unui oltean hâtru care, odată, la o țuică fiartă, cita din anecdotica populară absurdă: “Ea îl minte că-l ia de bărbat și el o fute ca prostul”.

Singurătatea afemeiatului de cursă lungă

Când un bărbat are, succesiv sau simultan, într-o perioadă determinată, mai multe relații sexuale sau este pur și simplu văzut periodic în compania unor femei diferite, el este catalogat imediat de cei din jur drept fustangiu sau afemeiat. Oamenii nu au timp de nuanțe și nici nu sunt interesați ce se întâmplă, de fapt, între un bărbat și o femeie, judecă lucrurile după ceea ce se vede. Dar, dacă e să sistematizăm puțin cazurile, observăm că există, grosso modo, trei categorii de fustangii: afemeiații propriu-ziși, ahtiații după sex, care caută în plăcere satisfacția supremă; afemeiații de palmares, care își fac carnețele cu numele femeilor care le-au căzut în brațe; pseudofustangii, sau fustangii de nișă, cei pe care nu-i interesează sexul propriu-zis, ci proiecția acestuia în absolut sau în propria lor conștiință.

În primele două categorii intră ceea ce am putea numi “infanteriștii sexului”, combatanții plăcerii primitive, bărbații care, considerând femeia obiect sexual, devin la rândul lor obiecte sexuale ale femeilor. Nici unul nu scapă însă de capcana iubirii care, măcar o dată în viață, le demonstrează că sexul, la specia om, nu este doar ceea ce se vede, că împreunarea trupurilor nu e doar împreunarea trupurilor. Vulnerabili și veșnic imaturi, nu înțeleg ceea ce li se întâmplă, de ce sunt părăsiți atunci când se simțeau mai stăpâni pe situație și, mai ales, de ce îi doare atât de tare chestia asta. Victime sigure ale implacabilei iubiri, vor continua să facă sex cu din ce în ce mai multe femei, părăsindu-le apoi pe rând, răzbunându-se la nesfârșit pentru acea durere necunoscută, de care e vinovată, evident, femeia trădătoare, deci toate femeile de pe pământ.

Cu pseudofustangii lucrurile sunt ceva mai complicate. Fără a disprețui sexul sau femeile, ei nu le caută cu tot dinadinsul, dar le vânează și le adjudecă

folosind strategia... lămpii. Strălucesc fără ostentație, rămânând acolo unde sunt, atrăgând fluturii din preajmă, adică femeile. Dar nu pe toate, pentru că flacăra acestei lămpi bizare luminează într-un spectru limitat, invizibil pentru marea masă a “fluturilor”. Femeia care a simțit “mesajul” este pierdută. Sau salvată. De regulă, se întâmplă prima variantă, căci mesajul e doar simțit, nu și înțeles. Iar lampa nu poate fi nici reglată, nici confiscată, nici stinsă.

Pseudofustangii din această categorie sunt, de fapt, îndrăgostiții eterni. Ei sunt exploratori ai universului feminin, din care nu înțeleg până la urmă nimic, deși se folosesc pe sine ca “material didactic”, suferind alături de “victimă” toate traumatismele și extazul experiențelor carnale. Făcând o analogie cu un celebru basm al lui Andersen, paradoxal “Micuța sirenă” nu este femeia, ci el, seducătorul, care încearcă să transmită prin dans chemarea unei iubiri nepământești. Iar prințul (adică femeia) nu înțelege decât frumusețea dansului în sine, încercând, la rândul lui (ei), să-l închidă în colivia unui mediu impropriu. Iar când, în sfârșit, înțelege, este mult prea târziu, căci sirena s-a întors în mare. Acești vânători de certitudini metafizice n-au de regulă nici o șansă de a-și găsi sufletul pereche în această lume. Caricatura tipologiei este Don Quijote (care aleargă după Dulcineea lui imaginară, călare pe o iapă bătrână și slăbănoagă), iar efigia sublimă este Pygmalion, cel care, negăsind-o pe Galateea pe pământ, a cioplit-o din piatră și i-a dat viață.

Un “explorator” onest din cadrul aceleiași tipologiei este, în felul lui, Don Juan. Cel puțin așa suntem tentați noi să judecăm, în perspectiva modernă. Căci e greu să înțelegi o astfel de incontinență sexuală decât cauzată de vreo boală fiziologică sau de vreo disperare existențială. Don Juan, acest afemeiat de cursă lungă, nu a reușit să smulgă vieții decât 1005 de momente de euforie erotică, poate, dar în nici un caz nu a atins limanul paradiziac al iubirii. Performanța lui este, din păcate, doar cantitativă și volatilă. O condamnare la singurătate, în fond. Adevărata performanță ar fi fost să rămână o viață întreagă alături de aceeași femeie. Dar cine ar mai fi auzit de el?



Sorin MICUTIU

Născut la 23 nov. 1973, com. Vulcan, sat. Holbav, județul Brașov

Căsătorit din 1998.

Domiciliu: loc. Simeria, jud. Hunedoara

Studii: Facultatea de Științe Economice

“Lucian Blaga” – Sibiu, specializare:

Finanțe Bănci

Inspector asistent.

Debut:



Lacrimile naturii

Zorii zilei abia s-au ivit. E liniște. Firele de iarbă și frunzele tremurau la vederea răsăritului de soare, purtând pe ele picături mici de apă ca niște lacrimi.

Printre ciobanii de la poala muntelui Retezat se afla, de câteva zile, un flăcău. Urcase la munte cu gândul de a învăța, fiind în anul trei la filozofie. În dimineața aceea se trezise devreme dorind să vadă răsăritul soarelui. Stătea pe o stâncă privind cerul care se lumina din ce în ce mai mult. Se auzi strigat pe nume. Se întoarse și-l văzu pe moș Gligor în preajma unui foc mic făcându-i cu mâna.

— Vino și usucă-te la picioare!

Dănuț se ridică leneș și se îndreptă într-acolo.

— Ce bine că s-a îndurat Dumnezeu de noi și ne-a mai dăruit încă o zi! spuse moșul. Privește ce frumos e soarele! Cum să nu plângă natura la vederea lui? De multe ori, dimineața, când mă trezesc și privesc iarba udă, parcă mi-e teamă să calc, ca nu cumva să strivesc aceste lacrimi ale naturii.

— Care lacrimi, moș Gligor? Asta-i rouă. Este un fenomen atmosferic prezent în toate colțurile pământului, cu excepția regiunilor polare. În clipa în care aerul nu mai poate susține umezeala o depozitează pe suprafețe mai reci.

— Mă! Zici că ești filozof?

— Da, moșule, în anul trei.

— Se vede, dar să știi că eu rămân la ideea mea: roua e creația lui Dumnezeu, mă înviorează în fiecare dimineață și mă duce cu gândul la El.

În colțul ochilor săi limpezi, Dănuț zări o lacrimă curată, care stătea să se prelingă pe obrazul obosit al bătrânului Gligor. Era acolo agățată de o geană precum bobul de rouă de pe firul ierbii. Se desprinse și alunecă ușor, pierzându-se printre ridurile săpate de timp pe chipul lui.

— Moșule, de-a lungul anilor, ai avut ocazia să-l vezi pe Dumnezeu?

— Tinere, dacă tăceai, filozof rămâneai! Pot să-ți spun că-L văd pe Dumnezeu în fiecare clipă. Privește, chiar și în stropul acesta de rouă e Dumnezeu. Chiar nu vezi nimic?

— Nu, nu văd, dar în lacrima dumitale văd multe clipe de suferință și neliniște. Lacrima, pe care te străduiești să o ascunzi cu palma bătătorită de muncă, strânge în ea un trecut plin de greutate. Dacă există Dumnezeu, de ce te-a lăsat să suferi?



— Îmi pui această întrebare crezând că-ți voi da dreptate, dar, fiul meu, cu mulți ani în urmă, Moise, omul lui Dumnezeu, în cântecul lui de rămas bun, s-a adresat poporului Israel: *"Ca ploaia să curgă învățăturile mele, ca roua să cadă cuvintele mele, ca ploaia repede pe verdeată, ca picăturile de rouă pe iarbă!"*.¹ Ei, bine, eu nu am crezut în Dumnezeu o vreme. Am trăit bucurându-mă de toate lucrurile lumii. Cunoșteam și ultimul lucru descoperit de știința modernă care se lega de materia mea îndrăgită, filozofia, dar ce folos de ele, dacă m-am îmbolnăvit de tuberculoză. Boala mi-a transmis-o tatăl meu. Filozofia nu mă ajuta cu nimic. Eram tot timpul supravegheat de cadre medicale. În tot timpul mă străduiam să-mi termin cartea cu privire la ceea ce se află dincolo, în necunoscut. Am întrerupt tratamentul și am venit aici, unde, slavă Domnului, m-am vindecat.

— Bineînțeles! Aici aerul e curat, iar laptele de oaie face bine.

— Așa spui tu, tinere, dar și aerul e tot darul lui Dumnezeu. Când am citit cuvintele lui Moise, mi-am adus aminte cât timp au lucrat cercetătorii pentru a descoperi fenomenul apariției bobului de rouă. Dacă

aceștia ar fi avut o fărâmbă de credință, ar fi înțeles că toată știința lor e în mâna lui Dumnezeu și că doar El poate face cunoscut misterul creației Sale. Aici, în munte, mi-am adus aminte de o poezie:

*„Oricât de sfânt era Iisus // Și cât de lămurit prin lut
Vedeai pe cel venit de sus // Și-ai săi nu L-au cunoscut
A trebuit ca trupul Său // De mucenic Să-L bată-n cuie
Ca să se arate Dumnezeu // Și ca la ceruri să ne suie!”*²

Vezi, a trebuit ca El să sufere, să urce Calvarul, pentru a-și arăta dragostea lui Dumnezeu. Ca și El a trebuit să sufăr și eu, să las în urmă lumea, să urc aici în munte și să-L cunosc pe Dumnezeu. Pentru mine fiecare dimineață este o ușurare. Cu Dumnezeu alături sunt fericit. Vorbeam de o boală... Unde-i boala? Vorbeam de greutate, unde-s oare acum poverile mele? E adevărat, au fost destule, dar s-au dus. Când am înțeles că există Dumnezeu, am închis ochii și am căzut în genunchi. Privirea mea s-a întâlnit cu a Domnului Iisus, iar când mi-am deschis ochii, poverile și toată teama, neliniștea, nehotărârea, egoismul, boala și necazurile dispăruseră.

Toată filozofia lumii era un nimic în fața a ceea ce mi se descoperea. Stropii aceștia de rouă, suave lacrimi ale lui Dumnezeu, care curg ca iubirea de mamă peste omenire, mi-au arătat o lume necunoscută până atunci.

Dănuț nu a fost în stare să pronunțe un cuvânt, pentru că și-a dat seama că avea în față un fost lector și un fost decan al facultății de filozofie despre care

¹ Citat din Sfânta Scriptură, Deuteronom 33, 2 (n.a)

² Poezia "Nu l-au cunoscut" scrisă de Nicolae Iorga (n.a)



auzise, dar care demisionase din motive de sănătate. În cele din urmă, îndrăzni și îl întrebă:

— Dumneavoașă credeți cu adevărat? Credeți, într-adevăr, în tot ce ați spus?

Cuvintele lui Dănuț erau gătuite de emoție și tot atât de arzătoare ca și ochii care-l priveau pe moș Gligor, de al cărui răspuns avea să depindă viitorul lui.

— Așa e tinerețea... Găsește că durerea e inutilă și nu se împacă cu ea. Tinerețea este zâmbetul viitorului în fața unui necunoscut care e însuși viitorul și e firesc să fie fericită. S-ar spune că răsufierea îi este făurită din speranță! – sunt cuvintele lui Victor Hugo și așa este. Știu, Dănuț, că aștepti să-ți spun că tot ceea ce am vorbit este doar teorie și că această teorie este mărginită, neputând să dezvăluie adevărul curat, dar nu voi spune așa. Renunțând la teoriile filozofice despre evoluție, despre viață, despre om, despre necunoscut, am renunțat la ateism. Renunțând la aceasta, am înțeles cât de dezgustătoare e minciuna ascunsă în teoriile filozofico-ateiste.

- Și eu ce să fac, să renunț la facultate?

- Nu. E nevoie de tine în societate. Dumnezeu are nevoie de filozofi așa cum are nevoie de oameni simpli. Este nevoie de filozofi care să-L dezvăluie în fața oamenilor pe Dumnezeu. De filozofi creștini, nu ateî.

Spunând acestea și-a împreunat mâinile, și-a ridicat ochii spre cer, rămânând tăcut multă vreme. Apoi, a izbucnit în plâns zicând:

— Atâția ani am făcut ca în alții să se nască ateismul!

— Moș Gligor, nu e cazul să plângi, m-ai convins. Sensul vieții îl pot găsi doar citind cuvântul lui Dumnezeu și pentru aceasta îți mulțumesc din inimă.

Trecuseră câteva ceasuri bune de când stăteau de vorbă și, pe la amiază, Dănuț își strânse lucrurile pentru a coborî.

Peste câteva zile începea noul an școlar. Cobora agale pe poteca de munte, întorcându-și capul din când în când spre stânca de unde se simțea urmărit de privirea bătrânului. La gestul lui, de rămas bun, moș Gligor îi spuse:

— Să nu uiți, ca atunci când vei vedea picăturile de rouă – lacrimile naturii, să meditezi la Cel care a creat roua!

— Nu, nu am să uit, spuse Dănuț, nici de ceea ce a spus Moise!... și se pierdu în umbra unui brad.

Bunico, îngerașii plâng...

Maria era o fetiță cu părul bălai. Avea doar șase anișori, și, cu toate acestea, era un suflet deosebit de înțelept. Trecea printr-o situație deosebit de grea pentru ea. Părinții se certaseră și erau în divorț, iar Maria trebuia să stea cu bunica ei și să aștepte hotărârea judecătorului. Într-una din seri, razele blânde



ale lunii au coborât ușor spre micul cătun unde locuiau Maria cu bunica ei, au pătruns prin ochiul de geam și s-au apropiat încetișor de colțul în care Maria se așezase în genunchi, i-au mângâiat obrăjorii și au rămas lângă ea pentru a o însoți în rugăciune. Maria le simți prezența și se bucură mult. Acum nu-i mai era frică de

întuneric, pentru că nu mai era singură. Din colțul întunecat, ridică ochii și privi prin mica fereastră, spre stropul de cer și începu să se roage: „Înger, îngerășul meu, ce mi te-a dat Dumnezeu...”

Când termină rugăciunea, începu să plângă... Era pentru prima dată când își aduse aminte toată rugăciunea, așa cum o învățase de la mama ei. Cu gândul la ea și la îngerășul ei cel drag, Maria se cuibări în pătuț, sub plapuma moale și călduroasă, pășind încetișor în marea împărăție a somnului și a viselor.

Maria se simți înconjurată de o lume nouă, în care natura era atât de blândă, încât ea putea să prindă orice viețuitoare pentru a o mângâia. Avea în fața ochilor un fluturaș așa de frumos! Semăna cu un mic curcubeu cu aripi. Dori să-l prindă, dar se temu să nu-l strivească. La un moment dat, Maria văzu într-o poieniță patru îngerăși. Își înălță capul, se ridică pe vârful picioarelor pentru a vedea mai bine și își frecă născucul a nedumerire. Dori să meargă spre ei, dar îl auzi pe unul din îngerăși rostindu-i numele. Atunci Maria se opri și continuă să-i asculte:

— Ce trist – spuse unul dintre îngerăși – mâine ne vom despărți!

— Am fost atâta timp împreună și am fost atât de fericiți.... spuse un alt înger.

— Oare, noi nu putem face nimic pentru a-i împiedica să se despartă? rosti îngerul despre care Maria bănuia că ar fi îngerul păzitor al bunicii ei.

Nu, noi nu mai putem face nimic – spuse ultimul dintre ei – doar puiul acesta de om, Maria, îi mai poate opri.

După aceste cuvinte se făcu liniște. Maria ieși din ascunzătoare, dorind să-i întrebe ceva. În acele clipe, simți cum cineva o prinse ușor cu mâna de umăr strigând-o pe nume. Se întoarse și o zări ca prin ceață pe bunica ei, care vorbea cu glas mângâietor:

— Maria, trezește-te! Trebuie să ne întâlnim cu mămica și cu tăticul tău.

Fetița se frecă la ochișori și îi spuse bunicii plângând:

— Bunico, îngerășii plâng...!

Ajunși la tribunal, bunica și Maria au fost nevoite să aștepte să fie chemate în sala de judecată de către judecător. Din locul în care erau, se auzea bine ce se discută în sală, astfel că Maria asculta cu atenție:

— Domnule și doamnă dragă, mă uit la dumneavoastră cu câtă libertate vorbiți despre acest divorț de parcă nu ar fi mare lucru. Eu tot doresc să vă opresc, dar dumneavoastră nu luați nimic în seamă. Ei bine, având în vedere că amândoi vă iubiți fetița și că vă luptați pentru a obține custodia ei, găsesc cu cale



ca într-o astfel de situație, drumul cel mai scurt este cel mai drept. Să intre Maria! spuse judecătorul.

Maria intră alergând spre părinții ei, îi îmbrățișă, zicându-le cu lacrimi în ochi:

— Mamă, tată, ce dor mi-a fost de voi!

Părinții ei plângeau mângâindu-i părul, după care deveniră din nou reci și îi spuseră judecătorului să continue procesul și să facă dreptate.

Judecătorul o luă în brațe pe Maria și o așeză pe biroul cel mai înalt din sală pentru a putea fi văzută de toți cei prezenți, după care întrebă:

Maria, cât de mult îi iubești tu pe mama ta și pe tatăl tău?

Fetița stătu puțin pe gânduri, își apropie palmele, după care le depărtă cât putu ea de mult, exclamând:

— Atât de muuult!...

Judecătorul s-a întors într-o parte ștergându-și o lacrimă ce i-a ieșit printre gene, apoi, stăpânindu-și glasul tremurător, o întrebă din nou:

— Dar pe care dintre ei îl iubești tu mai mult?

Ochii fetei se umplură de lacrimi... Chiar dacă era un copil, a înțeles de ce era în locul acela. Se uită în ochii mamei, apoi în ochii tatălui și nu răspunse nimic.

— Maria, părinții tăi s-au certat și nu mai vor să mai fie împreună. Spune, cu cine vrei să rămâi?

Fetița se ceru jos de pe birou, merse la mama ei, o luă de mână, la fel și pe tatăl ei și spuse:

— Eu îi vreau pe amândoi!

Părinții se uitară unul la altul, după care se prăbușiră fiecare pe pieptul celuilalt plângând, îmbrățișând-o totodată și pe Maria. Tatăl dori să îi spună ceva judecătorului, dar plânsul îi opri vorbele în gât.

Cu Maria de mână, cei doi părinți părăsiră sala de judecată fericiți cum nu fuseseră parcă niciodată. Judecătorul se uită în urma lor ștergându-și de mai multe ori lacrimile, cum dealtfel făceau toți oamenii prezenți în sală, și rosti încet:

— Cât de aproape era să fac o nedreptate.... mulțumesc, Doamne, că m-ai luminat!

Ajunși acasă, Maria își întrebă părinții:

— Mămico, taticule, așa-i că acum îngerașii sunt fericiți?

— ...

Ionuț

A fost odată pe lume și, dacă stau bine și mă gândesc, mai trăiește și astăzi, un tânăr care se chema Ionuț. El a rămas orfan de mic și nu îi rămaseră moștenire de la mama lui decât o singură fotografie și vorbele bunicii pline de înțelepciune, care îi aminteau cuvintele mamei lui spuse șoptit în locul cântecului de leagăn: „*Să crești frumos copilul meu, să spui totdeauna adevărul, să nu minți și în inima ta va fi întotdeauna lumină!*”

Ionuț își amintea mereu aceste cuvinte ori de câte ori privea chipul mamei din fotografia pe care o păstra cu sfințenie. Totuși, tinerețea și ispitele lumii l-au făcut să uite pentru o vreme cuvintele acestea. Acum devenise un adult cu responsabilități felurite, uitase de fotografie și, mai grav, uitase de Dumnezeu. Cât a fost copil, a simțit singurătatea... Acum lumea îi oferea prieteni din belșug. Într-una din seri, îmbrăcat frumos, pentru a merge la discotecă, se opri în fața oglinzii și își spuse zâmbind: „*Spune-mi, este adevărat că sunt frumos, puternic și înțelept?*” „*Normal că sunt, că doar am cu cine să mă asemăn*” își răspunse. Un fior îi străbătu atunci tot trupul și își aținti privirea spre sertarul cu fotografii. „*Mama!...Am uitat de ea!*” Se așeză pe fotoliu cu fotografia în mână și cu lacrimi în ochi.

„*Să crești frumos, copilul meu...*” îi răsuna în minte din nou. Hotărî dintr-o dată să rămână acasă. Cu fotografia în dreptul inimii, se întinse pe pat încercând din nou să-și imagineze chipul mamei cel îmbujorat de prea multa ei dragoste. Deodată, în fața lui apără o ființă atât de minunată cu un chip atât de strălucitor încât nu-l putu privi. Se opri lângă el, îi luă mâna într-a ei și îi spuse:

Dragul meu, m-ai întrebat dacă ești frumos și înțelept... Am să te întreb ceva: de vei putea răspunde la aceste întrebări sincer, înțelepciunea se va cuibări în sufletul tău.

Mai ai în inimă chipul lui Iisus Hristos Răstignit?

Mai ai haina cea albă a neprihănirii, sau ți-a fost furată, sau ai murdărit-o cu gloria efemeră a acestei lumi?

Mai păstrezi tu seriozitatea credinței dintâi sau ai devenit ușuratic, limesc?

Mai arde în tine candela iubirii?... Undelemnul ei îți este îndeajuns?

Inima ta este toată închinată lui Dumnezeu, sau este o inimă nehotărâtă și nestatornică?

Cercetează-te cu grijă – spuse făptura din lumină – înțelept vei fi doar atunci când Dumnezeu va fi Domn în inima ta!

Cu o ultimă strângere de mână, ființa înconjurată de lumină se depărta. Înainte de a se pierde cu totul în zarea albastră, se mai întoarse o dată spre Ionuț și îi spuse:

„*Să crești frumos, copilul meu, să spui totdeauna adevărul, să nu minți, și în inima ta va fi întotdeauna lumină*”

„Mamă!!!” strigă Ionuț și se trezi. Ce vis, ce părtășie, ce cuvinte... și din clipa aceea Ionuț se întoarse din nou pe calea spre cer, îndrumat de înțelepciunea care vine de sus, de la Dumnezeu.



Tu, cel care citești aceste rânduri, cum răspunzi acestor întrebări?

Vasilică și melcul

A fost odată....

Așa încep aproape toate poveștile.

Deci, a fost odată un păstoraș, un băiat sărman cu o îmbrăcămintă veche, petecită, primită din mila sătenilor, dar cu o față senină, umbrită din când în când de un zâmbet trist. În singurătatea lui era mângâiat doar de razele soarelui și de behăitul oilor care-l iubeau.

Pe Vasilică îl iubeau și florile de pe câmp și păsările și toată natura, pentru că din zori până-n seară Vasilică al nostru cânta. Cântul lui nu era oricum; Dumnezeu îl înzestrase cu darul cântării. Cândva avusese un fluier vechi, dar se stricase. A plâns mult după el, până într-o zi când, folosindu-și toată iscusința, reuși să dea viață unui bețișor de soc, iar cântul lui deveni parcă mai frumos.

Era pe la sfârșitul toamnei. Din zi în zi se aștepta să cadă primii fulgi de zăpadă. Stăpânii oilor veneau și plecau făcând ca turma să se împrăștie. Vasilică rămânea din ce în ce mai singur.

Într-una din zile, luă melcul în mână și începu să-l mângâie, cerându-și iertare a nu știu câta oară: *„Drăguț melcușor, te rog să mă ierți că te-am lăsat fără casă! Știu cât suferi, pentru că știu cât sufăr și eu că nu am un adăpost unde să-mi plec capul. Te voi păstra la pieptul meu și te voi încălzi cu dragostea mea până îți voi găsi o nouă căsuță în care să te simți fericit ca înainte.”*

Zilele trecură și oamenii satului se hotărâră într-o zi să-i găsească un adăpost lui Vasilică. Astfel că se adunară cu toții într-o sală mare, dorind, mai întâi de toate, să lămurească anumite lucruri cu privire la Vasilică.

— Cine ești și de unde vii? răsună prima întrebare, puțin cam răutăcioasă, la care

Vasilică tăcu.

— Oameni buni, oameni buni! spuse, dintr-un colț al sălii, un bătrânel. Astă primăvară nu v-a păsat cine este și de unde vine. Ați fost bucuroși că ați găsit pe cineva care să vă pască oile pentru o bucată de pâine și o haină pe care, oricum, ați fi aruncat-o. Suntem datori să ne iubim unii pe alții și să ne vorbim

frumos. Vasilică, părinții tăi poate așteaptă să te duci acasă. Uite, îți vom da ceea ce meriți și pe deasupra și ceva bucate. De ce nu vrei să mergi acasă?

— De ce ești atât de tăcut și de ce cântul tău este atât de trist?

— De ce?...

Întrebările veneau din toate părțile una după alta... Parcă fiecare om din sală avea să-i pună câte o întrebare. Vasilică simțea inima bătându-i din ce în ce mai tare... Nu se mai putea abține și începu să plângă.



— Ce aveți cu mine?... Cu ce am greșit?... Cu ce?

— Așteaptă! spuse primarul. Noi nu vrem să-ți facem nici un rău, dimpotrivă, vrem să te ajutăm, vrem să știm dacă mai ai pe cineva pe lumea aceasta, cineva care să te aștepte. Vrem să știm dacă ai unde merge, pentru că, iată, iarna bate la ușă. Spune, unde vei merge?

Vasilică dădu din umeri și prin acest gest întreaga asistență înțelese totul, sau aproape totul.

— Vezi, nici tu nu știi ce vei face, spuse din nou primarul, iar noi nu vrem să te

lăsăm așa. Vrem să-ți răsplătim dragostea cu care ne-ai păscut oile anul acesta. Nu ne-ai rătăcit nici o oaie și au fost foarte bine îngrijite. Sincer, de câte ori mă duc în staul, am impresia ca ele te așteaptă pe tine. Spune-ne și nouă cum ai ajuns aici? De ce ești singur? De ce toată vara nu te-a căutat nimeni? Ce s-a întâmplat cu familia ta?

Vasilică privi din nou peste cei prezenți în sală și începu să vorbească rar pentru a fi înțeles:

— Aveam un an când a murit tatăl meu. Locuiam dincolo de munte. Am mai avut doi frați și trei surori, dar ei au plecat în lume, iar eu cu mama am rămas singuri. Un timp am mai primit vești de la ei, dar, după aceea, nu am mai auzit nimic. Ne-a fost greu la început, dar ne-am obișnuit cu gândul că acolo unde or fi le este bine. Mama muncea din greu ca să mă crească. Dorea să mă dea la școală, dorea ca măcar eu să nu mai sufăr cum suferiseră ea și tatăl meu. A venit vremea să merg la școală. Mama era tare fericită!... Terminasem clasa I, dar fericirea aceasta nu a ținut mult. Dascălul a început să ceară de la părinți din ce în ce mai mulți bani. Mama, cu inima zdrobită, a trebuit să renunțe la visul ei de a mă vedea om cu carte. Din cauza aceasta s-a îmbolnăvit, nemaiputând face nimic. Ne-am descurcat cum am putut până într-o zi, când au venit de la primărie și ne-au anunțat că ne vor lua casa, de nu vom achita o datorie mai veche, de pe vremea lui tăticu, care consta în plata impozitului. Neavând bani și neprimind înțelegere, am rămas fără casă. Preotul satului ne-a deschis ușa bisericii. Era singurul adăpost pe care ni-l putea oferi. Avea și el probleme, o soție bolnavă și unsprezece copii. Acolo, în biserică, ne simțeam ca acasă. Eu mergeam prin sat și lucram când la unul, când la altul, pentru o bucată de pâine. Când o primeam, o strângeam la piept și îmi spuneam: asta e pentru mama. Seara mama îmi vorbea despre Domnul Iisus, cum nu a avut unde să se nască, dar Dumnezeu Tatăl a avut grijă de toate. Îmi povestea cu câtă dragoste îi ajuta mai târziu Domnul Iisus pe cei săraci și bolnavi. După aceea, îngenuncheam în fața Sfântului Altar și ne rugam... Așa făceam în fiecare seară și de fiecare dată simțeam mângâierea lui Dumnezeu și a tuturor sfinților care ne priveau de pe pereții bisericii.

Mama îmi mângâia părul și îmi cânta până adormeam. De la ea am învățat să cânt, iar fluierul cel vechi era singura amintire de la tatăl meu și tocmai de



aceea nu puteam cânta cu el cântece de bucurie așa cum se cântă-n șezători. A venit primăvara, câmpul înverzise, iar mama era tot bolnavă. Ea căuta să-mi ascundă lucrul acesta, iar eu, ca să nu o întristez, mă făceam că nu înțeleg. Ne apropiam de ziua ei de naștere, iar eu doream să-i fac o surpriză atât de mare încât să uite de durerile ei. Cu o seară înainte, mama mă rugă să fac eu rugăciunea, după care i-am cântat cântarea pe care mi-o cântase ea în fiecare seară. Dimineața, când m-am trezit, mama dormea. Am sărutat-o pe obraz cu grijă să nu o trezesc și am plecat să-i culeg un buchet de flori... Când m-am întors, pe la amiază, mama dormea... Am sărutat-o și am pus florile lângă ea. Doream ca atunci când se va trezi să dea cu ochii de ele... Nici nu știam că nu le va mai vedea niciodată... nici nu știam că murise... și că mă lăsase singur!!!... Părintele s-a ocupat de toate, înmormântând-o pe mama alături de tata. La groapă nu a venit nimeni din sat... Eram doar eu, părintele și clopotarul cel bătrân. Am rămas singur acolo, până târziu, privind grămada de pământ, ce mă despărțea de pieptul mamei. Aveam buchetul de ghiocei în mână... Ar fi trebuit să prevestească bucuria și, poate că au făcut-o... nu pentru mine, ci pentru mama. Scăpase de toate necazurile. Am stat acolo până târziu, punându-mi fel și fel de întrebări. De ce a trebuit să se întâmple așa? Eu de ce nu mor? Ce voi face acum?... Întrebări fără răspuns, triste, reci și fără nici o mângâiere.

Nemailegându-mă nimic de sat, decât mormântul părinților, am plecat în căutarea fraților mei și pentru a-mi găsi de lucru în altă parte. Așa am ajuns aici.

— Vasilică ne pare rău că te-am făcut să-ți răcolești trecutul, dar eu ca primar nu pot înțelege cum de ați rămas fără casă?

— Păi, casa noastră a fost lovită de un trăznet și a ars toată și primăria i-a dat tatălui meu o altă casă să stea în chirie...

— Înțeleg - spuse primarul profund mișcat de mărturisirea lui Vasilică.

Se întoarse apoi către cei din sală și îi întrebă dacă vor să-l găzduiască pe Vasilică pe timpul iernii. În sală se lăsă tăcerea, oamenii se uitau unii la alții, scuzându-se. Se părea că nimeni nu are loc, atunci se ridică cineva din sală care venise tocmai la sfârșit când Vasilică terminase povestea vieții lui.

— Îl iau eu, până la primăvară! Primarul zâmbi, Vasilică plecă ușor capul și ieși din sală urmându-l îndeaproape pe omul acela.

Ajunși acasă, omul îi arată camera, care era de fapt un grajd ocupat de câțiva iepuri. La vederea lor, ochii lui Vasilică se umplură de lacrimi.

— Ce, ai crezut că te culc în pat cu mine?

— Nu, nu domnule, îmi place locul acesta, mai ales că aici nu sunt singur. Voi fi fericit alături de acești iepurași și de melcul meu.

— Melc !? Ce melc?

Vasilică scoase melcul și îi povesti cum a rămas fără casă și cum el îi promisese că îi va găsi o altă casă în locul celei distruse chiar de el, nu-l văzuse în iarbă și călcă pe el. Râsul răutăcios al omului îl făcu pe Vasilică să se oprească chiar când acesta încerca să-i spună că viața lui se aseamănă cu cea a melcului.

Se lăsă întunericul. Vasilică se întinse pe spate în fânul moale, ce-i servea drept culcuș, și adormi. Dimineața fu trezit de glasul poruncitor al celui care îl găzduia.

Ninsese mult în noaptea aceea și continua încă să mai ningă. Lui Vasilică îi înghețaseră mâinile, i se înmuiaseră picioarele, simțea că nu mai poate, dar trebuia să dea zăpada pentru că altfel... Lacrimile din ochi se uneau cu bobițele mici de transpirație rostogolindu-se pe hăinuța lui, unde înghețau. Toată ziua munci din greu, uitând chiar și de mâncare. Reuși totuși să dea afară toată zăpada din curte. Ajuns în culcușul lui, încercă să doarmă puțin, dar își aminti că în timp ce dădea zăpada a găsit o căsuță de melc goală. A scos-o din buzunar, a curățit-o și a așezat-o alături de melcul lui după care ațipi.

Afară vântul sufla cu putere, geamul grajdului se deschise izbindu-se puternic de perete și spărgându-se. Vasilică dormea așa de greu încât nu-l auzi. Deschise ochii doar când auzi ușa deschizându-se. Dori să meargă să o închidă, dar picioarele nu-l mai ascultau. Atunci dori să se ridice pe coate, dar nici mâinile nu-l mai ascultau. Dori să strige și încercă să strige, dar nu-l auzi nimeni. Simți o căldură mare în tot corpul după care uită și de geam și de ușă. Îl vedea pe tatăl său, pe mama sa care îi cânta. O ascultă un timp după care începu să cânte și el alături de ea:

*„ Eu știu că am în cer o casă // Pe care nimeni nu mi-o ia
Chiar dacă nedreptatea lumii // m-alungă din căsuța mea
eu știu că am în cer o casă // pe care nimeni nu mi-o ia...
Eu știu că am să cânt odată // Cu toți cei dragi îmbrățișat...”*

Dimineața a fost găsit înghețat de frig, având pe buze același zâmbet trist ce-i umbrea fața lui senină de fiecare dată. Stăpânul casei se aplecă peste el, ascultă să audă ceasornicul vieții, dar el se oprise de mult. Privi în jur, neștiind ce să facă când, deodată, ochii lui se loviră de un lucru ce-i provocă o durere imensă. Simțea cum ceva din lăuntrul lui se sfâșie tot mai tare, tot mai tare. Ochii se umplură de lacrimi, din fânul uscat ieși la iveală melcul de care vorbise Vasilică, purtând în spate noua lui casă. Se îndreptă parcă spre buzele băiatului dorind să-i dăruiască poate ultimul sărut. Omul îl luă în mână, stropindu-i cu lacrimi căsuța și își reproșa cu o căință plină de durere: *„ Cât de rău am fost, Doamne! Cât de rău! Acest copil a ajutat pe acest melc de la care nu putea să aștepte răsplată. I-a promis un loc de adăpost și s-a ținut de cuvânt. Dar eu... ce am făcut...”*

Cuvintele erau înecate în plâns, iar lacrimile șiroiau pe față. Era prea târziu să mai facă ceva. Îl luă pe Vasilică în brațe și îl duse în casă. Aici fu lovit ca un trăznet de vederea unui medalion. Vasilică era fratele său, iar medalionul era al mamei, chiar el îl trimisese. În câteva ceasuri tot satul avea să afle această tristă poveste în care cei doi frați au trecut unul pe lângă altul, fără posibilitatea să-și spună frate.



Vestea bunătații lui Vasilică se răspândi iute și în satul său natal. În fața mormântului, fratele său își mărturisi răutatea, dar și hotărârea de a se retrage la o mănăstire, renunțând la tot ce agonisise în lumea aceasta.

Primarul din satul unde Vasilică păscuse oile a ținut să spună ultimul cuvânt: „ *Cea mai bună viață nu e cea lungă, ci cea mai bogată în fapte. Avera și puterea se topesc în valurile vieții schimbătoare. Doar dragostea, doar ea-i nemuritoare și întrece orice tezaur omenesc din câte-au fost și vor mai fi sub soare...*”

Întors acasă, fratele lui Vasilică, a împărțit totul celor mai săraci din sat, după care a luat calea muntelui în căutarea unui schit. De atunci oamenii nu mai știu nimic de el, decât, că a fost odată, un păstoraș, un băiat sărman cu o îmbrăcăminte veche, petecită, primită din mila sătenilor dar, cu o față senină umbrită din când în când de un zâmbet trist....

Povestea mielului jertfit

Primăvara își întinse veșmântul peste toată natura; livezile prinseră viață, iar mugurii stăteau nerăbdători, gata să iasă la lumina soarelui. Oamenii se pregăteau pentru a întâmpina sfânta sărbătoare a Paștelui. Păstorii își scoaseră turmele de oi pe câmpul înverzit pentru a se dezmoști după o perioadă lungă de ședere în staul. Mielușeii zburdau pe câmp plini de bucurie, minunându-se la fiecare pas de ceea ce ochisorii lor plăpânzi descopereau în joaca lor. Când credeau că s-au depărtat prea mult de turmă, se

întorceau alergând, întrecându-se unul pe altul, lângă mama lor, după care porneau din nou să cerceteze natura încă necunoscută de ei.

Printre ei se afla și un mieluleț orfan, care se întrista de fiecare dată, când vedea că el nu are unde să-și plece capul și nu avea cine să-l sărute pe frunte ca pe ceilalți. De aceea, deseori abandona jocul și se așeza pe câte un maidan cu ochisorii închiși, încercând să-și uite durerea. Razele soarelui îl mângâiau și vântul cald de primăvară îi adia pe la urechi, șoptindu-i încetișor cuvinte calde, dorind parcă să-l aline.

Deodată, în jurul lui, se întâmplă un lucru ciudat: turma dispăru și în locul ei apărură două ființe gingașe, care se apropiară de el, salutându-l.

— *Cine sunteți voi? întrebă mielulețul, uimit de graiul lor blând.*

— *Eu, spuse primul, mă numesc Vânt Primăvărat.*

— *Iar eu, Rază de Soare, spuse celălalt.*

Mielul deschise gura să-și spună și el numele, dar se opri rușinat că numele lui nu era la fel de frumos. Însă cei doi prieteni l-au îmbrățișat, îmbărbătându-l:

— *Nu fi trist! spuse Vânt Primăvărat. Numele tău, Miel, este sfânt.*



— Sfânt?! De ce sfânt?

— Fiindcă închipuie pe Fiul lui Dumnezeu care S-a numit „Mielul Divin”, spuse Rază de Soare.

Mielușelul era din ce în ce mai uimit, ascultând cuvintele lor, iar, când încetară, îi rugă să povestească despre „Mielul Divin”.

— Povestea Mielului a început demult, spuse Vânt Primăvărat, încă de la începutul lumii. Dumnezeu a făcut cu mâinile Lui tot ceea ce vezi în jurul tău. Toate acestea le-a dat în stăpânirea a doi oameni, pe nume Adam și Eva. La început ei locuiau în Eden, dar fiindcă au călcat Cuvântul lui Dumnezeu, lăsându-se înșelați de șarpe, au fost izgoniți din acel loc minunat. Cei doi oameni erau atât de triști, încât Dumnezeu le-a promis un Izbăvitor care va zdrobi capul șarpelui. Cu timpul, oamenii s-au înmulțit și astfel au luat naștere multe popoare. Printre ele se afla și poporul Israel, un popor ales de Dumnezeu, dar care ajunsese sub stăpânirea unui alt popor mai mare, muncind din greu pentru faraon și poporul egiptean. În chinurile grele, Israel a ridicat glasul către Dumnezeu, iar El l-a auzit. A rânduit un om, și anume pe Moise, prin care să lucreze la dezrobirea poporului Său, Moise merge, trimis de Dumnezeu, la faraon și cere eliberarea poporului, însă faraon nici nu dorea să audă de acest lucru. Pentru aceasta, Dumnezeu a trimis asupra Egiptului tot felul de pedepse, însă ultima a fost cea mai grea. Aceasta prevedea moartea tuturor întâilor născuți din țata Egiptului. Poporul Israel a fost ferit de toate acestea, datorită unui semn pe care a poruncit Dumnezeu să-l facă pe ușorii casei fiecăruia dintre ei, cu sânge de miel. Mielul cel blând și neprihănit se jertfea astfel pentru ca sângele lui să îi scape de la moarte pe copiii lui Dumnezeu. Acest lucru simboliza Jerfa cea mare care se va da pentru izbăvirea omenirii, adică moartea pe Cruce a Mielului Divin, Fiul lui Dumnezeu, pentru ca toți oamenii să aibă viață veșnică și să fie izbăviți prin Sângele Lui cel Sfânt. Iată de ce, scump mielule, numele tău este sfânt! Nu fi trist, ci, dimpotrivă, fii fericit că ai fost ales pentru a simboliza pe Fiul lui Dumnezeu, spuse cu dragoste Vânt Primăvărat.

Mielușelul mai dori să spună ceva, dar cei doi prieteni dispărură. În clipa în care dori să se ridice, simți două mâini grele cum îl prind de blăniță și-l ridică. Era stăpânul lui. Mielul privi blând și fără teamă către el, fiindcă își iubea stăpânul, dar în mâna cealaltă, lama unui cuțit strălucea atât de tare în bătaia soarelui, încât mielulel închise ochii. Când îi deschise din nou, înțelese totul. A fost ales pentru jertfă. Cu ultimele sale puteri, mielulel își ridică privirea spre ochi stăpânului său, dorind parcă să spună: „Omule! Stăpâne! Adu-ți aminte ce simbolizează moartea mea, adu-ți aminte că acum două mii de ani, pe Golgota S-a jertfit un Miel Sfânt, Fiul lui Dumnezeu, pentru ca tu să nu mai mori, ci să ai viață veșnică”.

În clipa în care închise ochii, îi regăsi pe cei doi prieteni, care-i arătară o priveliște minunată: numai raze strălucitoare, numai cer senin, numai iarbă moale și înrourată, numai pace și un Miel înjunghiat care statea la picioarele tronului lui Dumnezeu. Fața Lui radia de o strălucire cerească. Jertfa lui nu



fusesse zadarnică. Acesta era Mielul Divin despre care îi spusese Vânt Primăvărat și Rază de Soare. Mielușelul nu mai simți nici o durere, căci Mielul Divin îl chemă lângă El în acest loc minunat, sus în cer.

Legământ și Sacrificiu

*(Povestea ne poartă în timp, acum 2000 și ceva de ani,
în vechea cetate a Romei)*

Peste marea cetate a Romei se lăsă înserarea, soarele asfințise lăsând în urma lui o imensă pată roșiatică, ce devenea tot mai roșie adunând parcă în ea sângele miilor de creștini osândiți la moarte pentru simplu fapt că-L iubeau pe Domnul Iisus.

Filip, un tânăr de 18 ani, se întorcea de la marele amfiteatru, unde privi cu ochii plini de spaimă și groază cum bărbați, femei, dar și tineri de seama lui, erau sfâșiați de colții și ghearele sălbăticiunilor înfometate, sau de coarnele taurilor înfuriați. Se opri pe o colină de unde se putea vedea amfiteatrul luminat de zeci de făclii. Se făcea curățenie, pentru că în ziua următoare împăratul Nero avea să îi răsplătească pe

toți acei care contribuiseră la descoperirea și prinderea creștinilor. Privind înspre acel loc, lui Filip îi reveni în minte urletele pline de mânie ale celor care strigau „... Moarte creștinilor! Moarte creștinilor!...”, își astupă urechile și închise ochii câteva clipe, pentru a alunga din minte această scenă odioasă și înspăimântătoare. Strigătele se opriră, iar Filip își reaminti cântul creștinilor; era ceva care nu mai auzise niciodată, ce-i înfiora tot trupul, era un cântec venit parcă din altă lume.

— Ciudat ! spuse în sinea lui. Cum poate un om să moară cântând? Oare ce doreau să spună prin cântul lor?

Filip se reculese câteva clipe, încercând să-și amintească ceva frânturi din acel misterios cântec al creștinilor care muriseră în ziua aceea: „ *Slavă lui Dumnezeu! Iată, vedem cerurile deschise și pe Fiul Omului stând la dreapta lui Dumnezeu!... Iată brațele Lui sunt întinse spre noi, auziți glasul Lui... Doamne Iisuse, o Tată, Doamne, primește sufletele noastre!...* ”

Ridică ochii și privi cerul luminat de cele câteva stele care licăreau ca niște nestemate în amurgul roșu al serii. Cu ochii spre acest amurg roșu, Filip se întrebă cu glas tare:

— De ce, oare, eu nu am văzut, cum spuneau ei, cerul deschis?

În clipele acelea simți o mână caldă pe umărul lui și un glas care îl făcu să tresară:

— Poate că noi nu suntem vrednici să vedem ce au văzut ei!

Filip se întoarse, privi pe soldatul roman, ce-i sta în față, și vorbi pe un ton mai ridicat:



— Vrednici! Vrednici de ce?

— Prietene, gândește-te, oamenii de azi au murit nevinovați, acest lucru nu-ți spune nimic?

— Nevinovați?! Dar se spune că au dat foc Romei!

— Ești sigur că ei au făcut-o, ești chiar atât de sigur?

Filip plecă în jos capul; la această întrebare nu putea încă răspunde. Mâna soldatului îi mângâie părul.

— Prietene, eu trebuie să plec. Dacă vrei să mai stăm de vorbă, caută-mă! Numele meu este Claudius.

Surprins de faptul că un soldat roman luase apărarea creștinilor, Filip nu mai îndrăzni să spună nimic. Ridică totuși capul și-l privi pe Claudius îndepărtându-se, apoi spuse în șoaptă:

— Am să te caut, am să te caut curând!

Ajuns acasă, află cu durere că vecinii lui au fost luați de soldați sub acuzația că au permis creștinilor să se ascundă și să se strângă în casa lor și că s-ar fi dat de partea lor făcându-se și ei creștini. Neputându-și ascunde durerea și lacrimile, Filip se retrase în odăița lui; se considera bărbat și nu dorea să fie văzut plângând de către cei prezenți la acea oră în casa lui. Se apropie atât de mult de această familie, deoarece venise împreună cu ei din Galileia. Familia vecinilor și familia lui au trăit împreună clipe minunate mai ales atunci când mergeau la Templu, în Ierusalim, să se roage Domnului. Acum, dintr-o dată, fac parte din secta aceasta periculoasă a creștinilor. Gândul că nu o să-i mai vadă niciodată îl făcea pe Filip să fie într-o continuă frământare, punându-și fel și fel de întrebări. Vecinii nu erau oameni răi, iar pe deasupra erau fideli Domnului. Pe vremea când erau în Galilea, erau nelipsiți de la Templu și erau printre cei mai de vază oameni de la templu. Acum, iată-i creștini, dar lucrul acesta nu i-a făcut niște oameni periculoși, ci, dimpotrivă, a făcut din ei o familie și mai evlavioasă, și mai credincioasă. În casa lor veneau zilnic zeci de săraci și ei le dădeau hrană și îmbrăcăminte. Filip își aminti că într-o zi asistase la o astfel de împărțire de ajutoare... O, abia acum înțelegea dragostea cu care vecinul își primea oaspeții, plângând pe umărul fiecărui nou venit în casa lui.

“Trebuie să existe o taină” – gândi Filip – “o taină care-i face pe acești creștini neînfricați, chiar și în fața morții. O taină care învăluie viața, moartea și, după cum spun creștinii, învierea lui Iisus din Nazaret....”.

Adormi într-un târziu, fără să-și poată răspunde, fără să poată înțelege ceva. Dimineața porni de acasă ca să afle câte ceva despre vecinii lui, unde i-au dus soldații și dacă vor fi dați și ei la fiarele sălbatice. Nu află însă nimic. Oamenii se fereau, îl priveau dubios dând din umeri, arătând că nu știu nimic. Atunci își aminti de Claudius și porni în căutarea lui. Nu mică i-a fost uimirea, când a aflat că el făcea parte din corpul de gardă care păzește beciurile unde erau închiși creștinii. Când, în sfârșit, îl întâlni, nu mai știu ce să spună și plecă din nou capul în pământ. Claudius îi ridică bărbia cu un deget și îi spuse:



— Prietene, nu trebuie să-ți pleci capul în fața mea! În fața Marelui Creator suntem cu toții egali.

— De unde ai învățat lucrul acesta? întrebă uimit Filip. Tu ești roman, iar romanii s-au considerat întotdeauna mai presus de orice popor.

— Există un Dumnezeu mai mare decât toți zeii Romei. El și-a trimis Fiul să aducă lumii ceea ce-i lipsea, ceea ce pierduse, dragostea, blândețea și pacea dintre oameni.

— Claudius, văd că știi multe despre creștini... Poate să iasă ceva bun dintre aceștia?

— Filip, se spune că Domnul Iisus avea un ucenic pe care îl chema ca pe tine, Filip. Într-o zi, acesta se întâlnește cu Natanael, care îl întreabă exact același lucru ca și tine acum: „*Poate ieși ceva bun din Nazaret?*”. Natanael pune această întrebare cu privire la Domnul Iisus.

— Și ce răspuns i s-a dat?, întreabă Filip, din ce în ce mai curios. Claudius zâmbi și îi răspunde:

— „*Vino și vezi!*”!

— Ce să văd? întreabă Filip nedumerit.

— Prietene, așa i-a răspuns Filip, ucenicul Domnului Iisus, lui Natanael: „*Vino și vezi!*” și așa îți răspund și eu.

După această conversație, Claudius îl coborî pe Filip în beciurile de unde se auzeau cântând creștinii. Cu ochii în lacrimi, stăpânindu-și glasul tremurător, Claudius deschise din nou discuția:

— Privește, poți spune ceva rău despre ei?

Filip nu răspunse... Își văzu într-un colț vecinii și alergă spre ei plângând. Simon, vecinul lui, îl întâmpină zicând:

— Filip, îmi pare rău că ai aflat așa de târziu că suntem creștini!

— Ne vom ruga pentru tine ca să-L cunoști și tu pe Domnul Iisus! continuă Ana, soția lui Simon, să-L accepți în viața ta, să fii un ucenic al Său! spuse Miriam, fiica vecinilor, de care Filip avea legate atâtea amintiri frumoase.

— Dacă Iisus are putere, spuse Filip printre lacrimi, atunci rugați-vă de El să vă scoată de aici!

Cântarea începu din nou. Era o cântare de mulțumire... Creștinii îi mulțumeau lui Dumnezeu că se aflau în acel loc, că au fost aleși pentru a se jertfi și cereau putere pentru a duce la capăt acest sacrificiu.

— Privește, prietene, spuse Claudius, privește și ține minte, aceste suflete nevinovate merg la moarte, dar această moarte va fi doar poarta de intrare în împărăția Fiului lui Dumnezeu, de aceea sunt așa de fericiți. Primul martir a fost Ștefan, diaconul din Antiohia, care, înainte de a muri, adică de a-și da sufletul în mâinile lui Dumnezeu, a văzut cerurile deschise. De atunci, zeci și sute de creștini au mărturisit acest lucru în fața morții.

Filip și Claudius ieșiră din beciuri și se așezară undeva la umbra zidurilor. Acolo Filip avea să afle mult mai multe despre Domnul Iisus.



Filip, marele proroc Maleahi spune în sulul cărții sale astfel: „ *Atunci cei care se tem de Domnul au vorbit unul cu altul, așa cum vorbim noi acum, iar Domnul a luat aminte la lucrul acesta și o carte de aducere aminte a fost scrisă înaintea Lui, pentru cei care se tem de Domnul și cinstesc numele Lui*”. Vezi, Filip, pentru simplu fapt că noi vorbim despre Domnul, suntem trecuți în cartea aceasta, cu atât mai mult aceste suflete care merg la moarte cântând: „*Dacă trăim, pentru Domnul trăim și dacă murim, pentru Domnul murim. Deci fie că trăim, fie că murim, noi suntem ai Domnului*”?...

— Dar, Claudius, care este garanția că ei sunt ai Domnului murind în numele lui Iisus?

— Jertfa, Jertfa de răscumpărare a Domnului Iisus le dă garanția vieții veșnice. Domnul Iisus a murit pe Golgota răstignit între tâlhari, pentru fiecare dintre noi, dar a treia zi a înviat, iar, după ce s-a arătat ucenicilor Săi, s-a înălțat la ceruri zicând: „ *Mă duc să vă pregătesc un loc, ca acolo unde sunt Eu să fiți și voi*”.

— Claudius, asta mă duce cu gândul să cred că acest Iisus a fost într-adevăr Fiul lui Dumnezeu!

— Să credem Filip acest lucru, pentru că Domnul Iisus a spus: „*Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine*”. În grădina Ghetsimani, Domnul Iisus a privit spre noi când s-a rugat zicând: „*Nu mă rog pentru mine, ci pentru aceia pe care mi i-ai dat Tu... și mă rog nu numai pentru ei, ci și pentru cei ce vor crede în Mine...*”

— M-ai pus pe gânduri și mi-ai străpuns inima cu această mărturisire. Dumnezeu L-a făcut Domn și Mântuitor pe acest Iisus, pe care poporul meu l-a răstignit?

— Da, Filip, ai înțeles perfect ce am vrut să spun.

— Atunci, ce trebuie să fac, Claudius, pentru a fi mântuit?

— Crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu și este același ieri și azi și în veci!

— Cred!!!... Doar atât?

— Domnul Iisus a spus: „*Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine să-și ia crucea de zi cu zi și să Mă urmeze!*” Ești pregătit să suferi pentru El?

- Da... de fapt... nu știu... Da, Da... cred că sunt, de azi înainte vreau să fiu și eu creștin ca cei care cântă jos, în beciuri, și ca tine!

- Filip, dacă tu vrei lucrul acesta frumos, spuse Claudius cu lacrimi în ochi, haide să facem un legământ cu Domnul Iisus, aici, pentru todeauna!

Cei doi se prăbușiră pe genunchi, plângând fiecare pe umărul celuilalt. Era un legământ deosebit, unde lacrimile de pocăință și de recunoștință față de Jertfa Mântuitorului erau cuvintele nerostite, care pecetluiau pe todeauna dorința celor doi de a deveni ucenici ai Domnului Iisus. După încheierea acestui legământ, Filip ținu să amintească cuvintele cu care poporul Israel în vremea lui Moise,



pecetluisese legământul între ei și Dumnezeu: „*Vom face și vom asculta tot ce a zis Domnul!*” La despărțire Claudius îi spuse lui Filip:

- De azi înainte îmi ești mai mult decât un prieten, îmi ești frate. Vino mâine, cunosc un frate de pe vremea Domnului Iisus, vom merge la el să ne boteze în numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt.

Filip se întoarse acasă complet schimbat. Părinții erau nedumeriți și îl întrebară în cele din urmă:

- Filip, ce s-a întâmplat, fața ta este luminată de bucurie, cum n-a mai radiat niciodată?

- Iubitul inimii mele, ai aflat ceva despre vecinii noștri? Sunt nevinovați, așa-i? Vin acasă, nu?

- Dragii mei părinți, vecinii noștri sunt nevinovați și lucrul acesta mă face fericit. Azi dimineață, când am plecat în căutarea lor, nici nu-mi trecea prin minte că reîntâlnirea cu ei o să-mi schimbe viața. Când i-am văzut acolo în beciurile acelea reci, cântând neînfricați, rugându-se pentru mine, pentru voi, când i-am

auzit cât de frumos vorbeau despre Părintele Veșnicilor, am înțeles ce vrea să spună proorocul Maleahi prin cuvintele: „*Întoarceți-vă la Mine și Mă voi întoarce și Eu la voi...*”

- Ce vrei să spui prin acestea, Filip?!

- Ceea ce vreau să spun și aș vrea să înțelegi, este că de astăzi nu mai trăiesc eu, ci trăiește în mine Acela care a murit pentru mine. El a spus: „*Veți cunoaște adevărul și adevărul vă va face liberi!*”

- Filip, taci! Să nu te audă cineva, că te-ar putea învinui că ești creștin!

- Chiar sunt mamă... chiar sunt creștin!

Părinții încremeniseră de spaimă, cuvintele le înghețaseră pe buze. Filip dori să mai spună ceva, dar se opri. „Într-o astfel de situație”, gândi el, “e mai bună tăcerea”.

Ajuns în odăița lui, adormi imediat cu gândul la ziua următoare, când avea să primească botezul creștin.

Dimineața se trezi la țipătul mamei sale. În câteva clipe ajunse lângă ea.

— Ce s-a întâmplat, mamă?

— Filip, au venit soldații la ușă. Când i-am văzut, am crezut că au venit după tine... (plânsul îi înecă cuvintele).

— Mamă, fii pe pace, Domnul va purta de grijă.

Mama își plecă ușor capul pe umărul fiului, dorind să-i spună să renunțe la creștinism, dar un glas din interiorul ei îi spunea să tacă și tăcu.

— Mamă, dar de ce au venit soldații?

— Au anunțat că astăzi un nou grup de creștini vor fi dați la fiare.

Filip tresări.

— Iar! Nu s-au săturat de sânge... Mamă, cea mai cumplită fiară este Nero cu toți slujitorii ce i se supun orbește!



— Filip, te rog, nu mai spune așa ceva! S-ar putea să te audă cineva și nu aş suporta să te pierd... Ești unicul meu fiu, te rog, taci!...

După ce își mângâie mama spunându-i despre Domnul Iisus, ceea ce învățase de la Claudius, Filip plecă să-l caute. Soldații romani, când au auzit pe cine caută, au aruncat cuvinte jignitoare zicând:

— Evreule, te-ai împrietenit cu cine nu trebuia, cu un trădător, un dușman al împăratului și al Romei, un creștin. Află că prietenul tău este în drum spre burta leilor, îi spuseră soldații râzând. Nu te mai interesa de el, uită-l, pentru că s-ar putea să sfârșești ca el.

Filip alergă la amfiteatru, își făcu loc în mulțime și ajunse în rândurile din față, chiar între mama și tatăl său aduși cu forța de soldați să vadă cum sfârșesc creștinii.

Jos, în arenă, creștinii așteptau să se întâlnească cu Domnul. Printre ei se afla și Claudius. Filip îl strigă, dar urletele mulțimii furioase îi astupară glasul. Părinții îl prinseră pe Filip de mână și îl rugau cu lacrimi să tacă, să renunțe la orice mișcare de protest, care l-ar putea arunca în fața leilor. În arenă își făcu apariția prima sălbăticiune. Creștinii se strânseseră laolaltă; sângele le înghețase; o parte dintre ei nu mai erau aceiași pe care Filip îi cunoscuse în beciuri. Se temeau. Chiar și pe fața lui Claudius se putea citi, parcă, o umbră de slăbiciune. Când apărură și celelalte fiare, se auzi un țipăt disperat din mijlocul creștinilor, urmat de altele și altele. Filip se smulse din brațele părinților și strigă îndemnuri de încurajare către cei de jos, din arenă. La curajul și puterea cu care făcea lucrul acesta, părinții lui rămaseră încremeniți. Cei din arenă îi sorbeau cuvintele ca venind din partea lui Dumnezeu. Filip începu să fie huiduit, chiar lovit, dar el continua să strige:

— Fraților, surorilor, bucurați-vă totdeauna în Domnul! Iarăși zic, bucurați-vă, în curând Domnul Iisus vă va șterge orice lacrimă din ochii voștri... În curând veți fi cu El acolo unde nu va mai fi nici plâns nici țipăt, nici durere. Iată îngerii, trimișii Domnului așteaptă să ducă pe brațele lor sufletele voastre...”

În clipele următoare Filip fu îmbrâncit și aruncat în arenă. Aici, el ridică ochii din nou spre cer, exclamând:

— Priviți cerurile sunt deschise!... și încep să cânte.

Claudius l-a îmbrățișat și a început să cânte și el. Dintr-o dată, teama a dispărut; în fața morții toți creștinii din arenă cântau. Părinții lui Filip, mișcați până în străfundul inimii de curajul cu care fiul lor mergea la moarte și de îndemnurile pe care le dăduse celorlalți frați creștini, strigară și fie auziți de toți:

— Și noi suntem creștini!

La auzul acestei mărturisiri, Nero, plin de furie, porunci să fie aruncați cât mai repede între cei osândiți la moarte. Filip își întâmpină părinții cu lacrimile siroind pe obraz și nu apucă să le zică decât:

— Fiți pe pace, Domnul va purta de grijă!

În clipele următoare, cântarea creștinilor începută aici pe pământ încetă un timp, pentru a se auzi din nou în ceruri, unde nici chiar îngerii nu vor putea cânta ca ei.



Elena PĂDURARU

Profesor pensionar, specialitatea matematică.

Adjud, Vrancea

Cărți publicate:

Volume colective: *Iarna* - vol. de poezii din colecția „Universul Prieteniei”, editat sub egida Asociației non profit „Universul Prieteniei”, Editura AS’S, Iași, 2009; **55 de poeți contemporani** – Antologie de poezii coordonată de Valentina Becart, Editura Arhip Art, Sibiu, 2010; **Lira în 4 puncte cardinale** – vol. de poezii editat de Cenaclul Literar „Cartea Tinerilor Scriitori”, Ed. Rovimed Publishers, Bacău, 2010; **Culegere de poezii religioase**, vol. 1, coordonator Dănuț Deșliu, Drobeta Turnu Severin, 2010.

Volum personal: *Prin fire de dor* – poezii, Ed. PIM, Iași, 2010.

Tristețea unei zile

Afară toarnă cu găleata o ploie rece de toamnă. Pe stradă torente de apă se grăbesc spre gurile de canalizare. Prin spațiile verzi din fața blocului apa spală de praf frunzele pomilor și primenește iarba pe ici, colea... îngălbenită de seceta verii.

Tabloul conturat pe fereastra dormitorului este rece și umed. Și totuși tristețea lui îndeamnă pe un privitor sensibil să-i admire frumusețea ascunsă.

Mihaela, o fetiță slăbuță și micuță pentru cei cinci anișori, stă zgribulită pe dormeza veche de lângă fereastră și nu se mai satură să privească afară. Îi place cum stropi grăbiți de ploie ciocănesc la fereastră, apoi se preling pe geam, udând iar și iar pervazul ferestrei. Îi place cum curge ploaia și spală verdeța din fața blocului. Îi place să admire natura. Prin stropi de ploaie o vede pe mama sa, plecată departe, cum îi zâmbește și întinde brațele spre ea. Oftează și-și șterge lacrima ce-i scaldă obrazul fără voia ei.

Nici nu-și dă seama că în cameră este rece, iar trupu-i firav este scuturat de un tremur ușor.

Cum să nu tremure în pijamalele subțiri cu imprimeurile șterse, și mai scurte cu un număr-două de când sunt purtate? Nu-i pasă! Sau nu-și dă seama. Nu este atentă la ea.

Ochii mari albaștri și năsucul stau lipiți de geamul ferestrei privind trecătorii singuratici, grăbiți să părăsească ploaia rece.



Răcoarea ploii face camera și mai sărăcăcioasă.

Ușa dormitorului se deschide ușor, lăsând să intre o femeie albită de vreme. Iscodește cu privirea spre pat, să vadă dacă fata s-a trezit sau nu. La vederea copilei, de după ochelari ochii i se învioresază, iar trupul legănându-se greoi se îndreaptă spre copilă. Ia între palmele mari bătătorite de muncă, capul micuț al copilei, sărutând-o pe frunte.

— Te-ai sculat, bobocelul bunicii? Cum ai dormit? Nu ți-a fost frig?

— Neața, buni! Întoarce capul Mihaela cu ochii luminoși de bucuria revederii bunicuței. Am dormit bine. Pilota e călduroasă.

— Mihaela, mamă, am adus o flanelă să o pui pe tine. S-a lăsat rece și în casă. Se-apropie iarna. La munte au căzut primele ninsori, spun cei de la radio.

Bunica se apleacă, îmbrăcând copila cu flanelul ros la mâneci, prea mare pentru micuțul trup. Adună pilota în jurul fetei să-i fie cald.

— Miha, mamă, nu vrei să mergi la bucătărie să bei un ceai, am dat drumul la aragaz și este mai cald!?

— Nuuuuuuu! Îmi place să privesc pe fereastră cum plouă, și se uită spre bunica rugătoare, arătând spre ploia ce bătea la fereastră. Vrei să-mi aduci mata ceuțul?

Bunica zâmbi, înțelegând dorința fetei, armonizată cu firea ei visătoare.

— O feliuță de pâine cu margarină? Întrebă bunica neliniștită de răspuns.

— Ufff!... iar marga?... dar un pic de dulceață, gem sau ceva de pus pe marga, nu avem? întrebă rugătoare fata.

— Mai este un pic de gem de vișine. Totuși, nu vii la bucătărie, mai întrebă bunica, jumătate întoarsă spre ușă... Dacă reușește mămică-ta să ne trimită ceva bani o să fie mai bine, cu pensia lui bunică-tău abia ne descurcăm, mai completă femeia, oftând, amintindu-și de fata ei cea mare, nevoită să plece prin străinătăți pentru a găsi ceva de muncă.

— Mi-e dor de mama, șopti copila mai mult pentru ea, de teamă să nu plângă iar buni...

Nouri se strecoară prin albastrul din privirea fetei. Se întoarce cu fața spre fereastră să-și ascundă lacrima ce inundă albastrul nevinovat.

Bunica închide ușor, dar iute ușa de la dormitor. Pe hol ridică colțul șorțului și-și șterge lacrimile curgătoare printre oftături.

— Eiii, Doamne, murmură bătrâna, cu ce ți-am greșit, de ți-ai luat ochii și inima de la noi.

Ridică privirea spre tavan, mai oftează o dată pentru a se descărca și liniști până a nu intra în bucătărie să nu-l întristeze și pe Vasile, bărbatul ei de-o viață.

Mihaela se adâncește în flanelul bunicii și mai aranjează pilota în jurul ei. Da, e mai bine acum! Se apropie, din nou, de fereastră, lipindu-și fruntea de geamul rece. Ploaia curge neobosită. Se pare că nu are de gând să se oprească așa curând.



Nu durează mult și bunica se întoarce, aducând pe o tavă o cană cu ceai și o felie de pâine unsă cu marga și gem. Pune un tamburet lângă pat și pe el tava cu micul dejun.

— Să papi tot și dacă mai vrei, vino la bucătărie să-ți iei, sau mă strigi! Se uită și bătrâna pe fereastră, clătinând din cap la gândul că în curând iarna și frigul își vor arăta colții. Ieși bodogănind mai mult pentru sine, certând parcă vremea rea și sărăcia.

Rămasă singură, Mihaela mușcă fără poftă din felia de pâine, privind pe fereastră ploaia lovind frunzele pomilor. Fără să-și dea seama, un gând îi capătă atenția, ducând-o pe drumuri necunoscute... spre mama sa.

Un schelălăit slab de câine o readuce la realitatea momentului. Se înalță un pic ca să poată cuprinde cu privirea mai mult spațiu din grădinița din fața blocului. Caută cu privirea locul de unde i se pare că vine zgomotul. Zărește lângă gardul viu o mogâldeată neagră cu o pată albă deasupra ochilor. Părea că doarme, din când în când trupul mic și slab se scutură ușor iar boticul se deschide pacă vrând să spună ceva. Reușește să scoată doar un slab scelălăit.

Fata începe să se agite. Prezența cățelului îi pune sângele în mișcare. Se uită prin cameră, apoi iar la cățel, căutând parcă ceva. Da, zărește soluția gândului ei. Sare din pat, ia țolica de joacă din colțul jucăriilor. Iese pe hol cu atenție să nu fie auzită, pune-n picioare papuceii de joacă și tiptil, tiptil deschide ușa de la intrare, ușor să nu scârție. O dată ieșită pe casa scărilor, coboară în grabă scările celor două etaje. Se apropie de locul cu pricina, scotocește la baza gardului viu și trage cățelul. Bucuroasă că a reușit astfel ca să nu mai intre în grădiniță unde domnea iarba cu rădăcinile în noroi.

Îl învelește în țolică și țuști în casa scărilor. Parcurge cu atenție drumul înapoi spre dormitor, reușind să treacă neobservată de bunicii care sporăvăiau în bucătărie ascultând știrile momentului.

Îi face loc cățelului în colțul ei de joacă, mângâindu-l drăgăstos.

— Cuțu, cuțu, de ce plângi! și mămica ta a plecat și te-a lădat singurel?

Doi ochi negri o priveau triști, neputincioși. Îl ia în brațe și-l strânge la piept, mângâindu-l.

— Nu mai plânge, ești cu mine. Ți aduc păpică și apă. O să ne jucăm amândoi. Da, o să vezi! O să fie bine. Nu mai ești singur!

Pune cățelul la loc, mângâindu-i pata albă și ștergându-I blănița cu o cârpă din cutia ei de jucării.

“Să mă schimb de hainele ude să nu mă vadă mamaia” gândii fătucă iscodind în jur poate găsește ce caută. Deschide dulapul cu rufe, ia de pe un raft un trening și de pe altul șosete. Șterge cu un prosop părul și-l peaptănă. Pregătită astfel, merge la bucătărie cu chip că duce farfuria și cana de ceai.

— Am adus cana și farfuria, glăsui veselă Mihaela, în timp ce-și introduce trupul în bucătărie.

— Bine, pune la chiuvetă, spune bunicul, cufundat în cititul unui ziar.



Bunica scoate capul din debara, unde trebăluia, s-o vadă pe fată.

— Dar, văz că te-ai îmbrăcat. Nu pleci afară pe vremea asta!

— Nuuuu, nu plec! Mă joc prin casă și pijamalele sunt subțiri.

— Bunii, un pic de lapte pot să iau?

— Nuuu, e pentru clătite. Azi vă fac niște clătite cu gem de vișine. Dar o gură poți să iei.

Fata pune un tamburel în fața dulapului, se urcă și ia o ceșcuță de pe raftul de sus. Toarnă un pic de lapte și dă să plece din cameră. Bunica se uită la fată ca nu cumva să o lese fără lapte și agitată iese cu totul din debara.

— Ce-ai pățit? Unde ți-ai udat părul? Se-apropie de fată și-i verifică părul.

— Nu am pățit nimic, se bâlbie fata.

Bunucul le privește de după ochelari să înțeleagă ce se întâmplă.

— Am coborât să iau un cățeluș.

— Și cum, fa, ai adus câinile în casă? întreabă Ghiță, făcând ochii cât cepele?

— Daaa! adăugă fata cu glas abia auzit, temându-se de cearta bătrânului.

— Breee... Mihaela, mamă, dar tu nu ai minte... cum să aduci în casă un câine de pe drum? Poate este bolnav, poate este plin de purici... Offf! Minte de copil!... Ai ieșit pe ploaia asta doar în pijama?

Fata lasă privirea în pământ, doar coada ochiului căta când spre bunică, când spre bunic. Presimțea zborul unei palme spre trupul ei.

— Ia să văd ce-ai făcut tu în dormitor, nu-mi miroase-a bine, completează bunica, luând direcția dormitorului.

Fata o urmează tremurând la gândul că-i dă afară cățelul și o ceartă. Pe hol, fata începe să se destănuie:

— Plângea în ploaie după mama lui, spune cu glas abia auzit, plin de tristețe.

— Unde ai pus cățelul?

— Aici, pe Țolic, arată spre colțul de joacă.

— Mititelul, a dat de căldură și a adormit! Era singur? Nu era cățeaua lângă el?

— Era singur, singurel... tremura de frig și ... mămaie... pot să-l păstrez? Te roog frumoos! O să-l spăl ... să-i dau lăptic, murmură copila.

— Bine, miloaso! Poți să-l păstrezi dar nu în casă. Îi facem un culcuș în grădiniță sub măr.

Bucuroasă, copila, cuprinde, cât poate, cu brațele sale micuțe trupul imens al bunicii.

— Ce bine-mi pare, mamaie!

— Să se aciueze ploaia și mergem la farmacia veterinară, să vedem ce e de făcut. Pare a fi bolnăvior cățelușul tău, sau poate, doar slăbit de foame și frig !

Mihaela se repede la fereastră și ridicându-se pe vârfurile picioarelor privește atentă afară.



— Mamaie, cred că ploaia s-a oprit!

— Încă nu, tot mai burnițează un pic dar, până ne îmbrăcăm poate că se oprește. O să ieșim să luăm și ceva de mâncare pentru noi.

— Luăm și lapte? Poate bea și Cuțu. Pot să-l strig așa?

— Da, poți să-l strigi Cuțu! Este un nume de câțel.

Merg pe trotuar ținându-se de mână. Copila micuță și firavă, din când în când, își privește fericită bunica, gândind ce bunică minunată are. Vasilica, o femeie cu părul nins de ani, pășește legănat târându-și cu greutate voluminosul trup. Este cufundată în gândurile sale, făcându-și tot felul de socoteli cum să o scoată la capăt cu cheltuielile zilnice.

Ploaia s-a oprit, dar norii nu s-au împrăștiat, oricând fiind pregătiți să cearnă din nou stropi reci de toamnă ce pregătesc terenul pentru alte zile mai reci. Mihaela, îmbrăcată cu un hanorac grosuț și cu glugă pe cap, este bine ferită de frigul de afară. Își face de lucru pe lângă micuțul câțel care acum are un adăpost ridicat provizoriu din niște cartoane. Încep să se adune și alți copii de aceeași vârstă din același bloc sau, din blocurile din jur.

— Ce câțel drăguț! De unde îl ai Miha?

— L-am găsit acolo, lângă tufa aceea și l-am luat în casă. Tremura de frig și plângea de foame. I-am făcut acest adăpost și bunica i-a luat și mâncare pentru câței de la un magazin din piață. Mia, poți să te joci și tu cu el!

— Daaa, pot și eu să-i aduc de mâncare!

— Ce mâncare poți tu să-i aduci?

— Lapte. Este bun pentru câțelii mici!

— Păi, dute și adă într-o cutiuță!

Mia, o fetiță de vârsta Mihaelei, dă fuga acasă, la scara vecină, bucuroasă că au găsit un motiv de joacă.

— Daaa, pe mine mă lași să mă joc? întreabă un băiețel dolofan.

— Dacă îi aduci de mâncare, te las Adi!

— Un pic de cârniță, e bine?

— E foarte bine!

Fața copilei radiază fericită simțindu-se în centrul grupului de copii din fața blocului.

— Cum îl cheamă? întreabă Irina, o fetiță de la blocul vecin.

— Cuțu, pentru că este mititel!

— Ce faci, Cuțu? Vrei să te joci cu noi?

— Lasă-l acum, să se odihnească. A mâncat un pic. Cine aduce o păturică sau o țolică ca să-l învelim?

— Eu aduc, sare cu vorba Adrian!

— Eiii, tu și cârniță și păturică, dar eu ce aduc ? Aduc eu o păturică și tu, Adi, cârnița !

— Bine, bine, intervine Miha, dar grăbiți-vă !



Fiind preocupați de îngrijirea lui Cuțu, copiii nici nu au observat când întunericul a pus stăpânire pe oraș.

— Mihaelaaaa... ție nu-ți mai este foame, nu-ți mai este somn? Nu vezi că s-a întunecat? Vino repede în casă!

Intervenția mamaiei le aminti țăncilor că trebuie să se retragă spre casele lor, mulțumiți de noua lor ocupație în joaca lor.

Toată seara Mihaela nu mai prididea de povestit despre cățelușul ei.

Ochii bunicilor își trimit din când în când zâmbete pline de duioșie. Într-un târziu liniștea se așterne în apartament.

Afară ploaia începe o nouă simfonie cu picuri reci și ține până dimineță. Din când în când un schelălăit slab înoată printre picurii de ploaie. Doar noaptea îl aude și liniștea ei îl mângâie.

A doua zi, de dimineță Mihaela de cum se trezește, merge să se uite pe fereastră. Afară toarnă cu găleata. Îngrijorată, se scoală, se îmbracă repede și coboară să vadă ce-i face cățelul.

— Cuțuuu... bună dimineța! Eu m-am trezit de mult, tu ce faci, nu te scoli?

Dă păturica deoparte, îl mângâie pe cățel apoi, îl scutură ușor ca să se trezească. Cuțu se încapățânează să-i răspundă. Mihaela își dă seama că blănița lui e rece. Ia cățelul în păturică și-l duce repede în apartament să-l încălzească.

Fără să-și dea seama, lacrimile îi spală obraji.

— Ți-e frig, Cuțulache! Ai să vezi, la mine în cameră este mai cald. O să fie bine.

Până ajunge în cameră, încurajează cățelul și se încurajează. Nu vroia să accepte realitatea, deși intuiția îi pune lacrimile la încercare... Cu cât urcă mai multe scări cu atât hohotește mai tare.

Vasilica recunoscându-i vocea iese speriată în ușă să vadă ce a pățit.

— Ce-ai pățit, Mihaela! De ce plângi?

— Nu știu,... Cuțuuu! Arată cățelul bunicii. Bunica îl ia, dând din cap.

— Nu știu ce are! Și plânge din nou. Umerii micuți se scutură din ce în ce mai agitați.

Copila se aruncă în brațele bunicii și plânge în hohote.

— Miha, mamaie, Cuțu era deja bolnav. Nu din cauza ploii a murit! Merge tataia și-l duce la gunoi...

— Nuuu, nu vreau să-l ducă la gunoi!!! hohotește copila.

— Trebuie să-l ducă, altfel peste o zi o să miroase și nu e sănătos.

— Vreau să-l îngopăm cum se îngroapă oamenii!

— I-auzi, Ghiță ce vrea fata!

Ușa apartamentului se închide în urma lor.

— În fața blocului nu se poate, iar la containere este ciment. Doar, să-l luăm și să mergem pe izlaz, intervine tataia.



— Hai, tataie, te rog frumos! Ochii rugători ai fetei îl privesc pe bunic cu speranța unui răspuns dorit.

— Bine, bine, iaca mă îmbrac și mergem după ce stă ploaia!

— Îi punem și o cruce, așa cum are tata? Și... îi scriem numele pe ea? îndrăzni copila să adauge.

— Da, da... așa o să facem. Dar până pregătesc eu tot ce trebuie, mamaia să te învețe să-i scrii tu numele cățelului, completă bunicul, privind-o pe nevastă-sa cu subînțeles.

— Miha, treci la baie de te spală pe mâini și pe față, apoi să învățăm să scriem.

Fata oarecum calmată de bunici, îndeplinește spusele bunicii.

Ajunși pe izlazul de la marginea orașului, au săpat o groapă mică în pământul moale și au pus trupul inert al cățelului. Din niște crengi găsite bunicul improvizează o cruce. Mihaela lipește cu scoci o hârtiuță pe care scrie "Cuțu", primul cuvânt pe care Mihaela a învățat să-l scrie. O floare galbenă de câmp odihnește alături de cruce.

Drumul de întoarcere este liniștit, tăcut, fiecare cu gândurile sale. Ploaia începe din nou să cearnă, grăbind trecătorii spre adăposturi. Ici, coala, un câine ud și slab se strecoară printre picurii de ploaie.

La prisacă

Înserarea conturează sfârșitul zilei, dar în casă se trebăluiește de zor. Luminile domnesc în toate camerele. Undeva în spatele casei, într-o cameră transformată în atelier, un difuzor fredonează în surdina melodii de dans întrerupte, din când în când, de vocea caldă a unui crainic. Acolo, Florică, un bărbat în jur de treizeci de ani, pregătește bagajul pentru a doua zi, când toată familia merge la prisacă. Este momentul schimbării fagurilor încărcati cu miere cu alții noi. Într-un stup gol, bărbatul pune în ordine ramele și fel de fel de lucrșoare necesare unui stupar pentru scosul mierii. Fredonează murmurat melodiile auzite la radio

În alt colț al casei e bucătăria. Acolo, Anișoara o tânără brunetă cu ochii mari negri contrastând cu albul tenului, pregătește bucatele pentru drum. Tocmai a terminat de frământat aluatul pentru cozonaci. Aluatul crește frumos, pregătindu-se să fie prelucrat de gospodină. Pregătește mai multe bucate să poată servi și familia la care vor merge, deși știe că îi vor găsi pregătiți pentru primirea musafirilor. Așa sau obișnuit, când se vizitează fiecare vine și cu ceva „de-a casei”.

Cel de-al treilea membru al familiei și cel mai important, Lenuța, o copiliță de șase anișori, este cea mai activă dintre toți. E-n al noulea cer, nu știe la cine



să poposească mai mult. Face naveta de la bucătărie la atelier și invers, purtând cu ea de fiecare dată un sac de întrebări.

— Mamăăă! o strigă pe Anișoara, trăgând-o de poale, ca să fie sigură că este auzită.

— Daaa, Lenuța!

Anișoara întoarce privirea blândă spre copilă, ca să o asigure că este atentă la ce dorește să-i comunice.

— Ce miroase așa de frumooooos? se alintă copila curioasă.

— Face mămica șnițele și pârjoale, pentru mâine la drum...

— Și, ce mai luăm de papă? o iscodește iar, Lenuța.

— Avem și fripturică de pui, adaugă mama întorcând niște șnițele-n tigaie.

— Dar, în ligheanul ăsta mare, ce este?

Lenuța se înalță pe vârfuri și trage de ștergar, ca să vadă ce este acolo, de ascunde mămica atât de bine.

— Lenuța, ce-ai făcut? Aici este aluat pentru cozonac și nu este voie să-l dezvelești, nu se mai face cozonacul frumos! Răcește! El nu are hăinuțe ca tine!... Ufffl... Curioasă mai ești! Aluatul trebuie să crească și, apoi să împletim cozonacii, să-i punem în tăvi și să-i coacem.

— N-am vrut să-l dezvelesc, am vrut doar să știu ce este! adaugă Lenuța, spășită și cu boticul pus.

— Fac și eu cozonaaaci? Se alintă copila.

Ana o privește cu drag, se apleacă și o sărută pe frunte.

— Bine, bine și tu o să faci cozonaci. Trebuie să așteptăm să crească. Dute la taică-tu și, vezi el ce coace!

Lenuța sare în sus de bucurie, amintindu-și, că poate merge și la celălalt părinte. Nu așteaptă să i se spună de două ori și o zbughește, uitând ușa deschisă.

— Eiii,... ușa se închiideeee! o atenționează mama cu glas nițel ridicat.

Lenuța se întoarce, se ridică pe vârfuri, apucă de clanță și reușește cu greu să închidă ușa. O ia la fugă săltând veselă, când pe un picior când pe celălalt, fredonând veselă o melodie de ea inventată.

— La, la, tra, la, la... la,la,la!

Fără să-și dea seama, gălăgia făcută de ea, anunță pe tatăl ei de sosirea unui important musafir.

— Cioc, cioc! grăi și bătu la ușa atelierului.

— Cine este? întreabă Florică, prefăcându-se că nu știe.

Ușa se deschide și de după ușa apare un căpșor bucălat cu ochii mari, căprui, plini de sclipirile bucuriei fără griji.

— Bauu! Tăticule, ești bucuros de oaspeți?

— Daaaaaaaaa,... bucuros cum să nu! Așa oaspeți cuminți, tot să vie la mine! glumește Florică, aducându-i aminte să fie cumințe.



Lenuța intră, închide cu atenție ușa și cu pași micuți dar grăbiți, se îndreaptă spre scăunelul ei. Suflă să nu fie praf pe el, așa cum a văzut că face și tatăl ei, apoi, se așează cu atenție. Timp de câteva minute stă tăcută și cuminte, urmărind ce face tata. Știe că tăticul ei este ocupat și nu are voie să-l deranjeze. Dar, cele câteva minute trec repede și Lenuța plictisită de atâta cumințenie începe să se foiască pe scăunel.

— Tăticuleeee! îndrăznește să-l deranjeze.

— Poftim, Lenuța!

— Ce faci acolo!

— Împachetez rame pentru stupi. Când ajungem la prisacă, scoatem ramele pline cu miere de albine și le punem pe acestea. Albinele vor prepara miere și o vor pune în aceste mici găurele din ceară, îi explică tata pe înțelesul copilei.

— Aceasta galbenă este ceară? îl iscodi curioasă.

— Da, o ceară specială pe care albina pune miere cu picătura!

— Cum face albina mierea, tăticule? îl descoase Lenuța, cu un interes crescut, de a ști cât mai mult despre albine.

— Știi Lenuța, tată! Albina zboară din floare în floare și adună pe aripioare polenul de pe flori, acel praf care îți murdărește năsul. Când vrei să le miroși, atingi cu vârful nasului acele firișoare din mijlocul florii. Apoi, albina merge la stup și-năuntru, ea înghite polenul, corpul ei îl transformă în miere și-n final albina pune o picătură de miere în aceste mici găurele din fagure.

— Ufffl... Cât trebuie să muncească o albină pentru o picătură de miere! Dă din cap, cuprinzându-l între palmele sale.

— Da, muncește mult pentru ca tu să mănânci o linguriță de miere, dimineața sau seara la cină.

— Da, albinele sunt foarte harnice, observă Lenuța. Și tu ești harnic, și mămica este harnică!

- Și tu trebuie să fii harnică! adaugă bărbatul.

— Daaaaaaaa! Tăticule vrei să te ajut ? Intervine, profitând de ocazia de a se scula de pe scăunel.

Lenuța se ridică și se apropie de tatăl ei, dornică să fie harnică. Florică privește în jur, gândindu-se ce să-i ofere de lucru copilei, și ea să poată face.

— Mda... dă-mi, te rog, ciocănelul cel mic de pe tejghea!

Lenuța bucuroasă că face și ea ceva, își luă scăunelul și-l pune lângă tejghea. Se sprijină cu o mână de tejghea și urcându-se pe scăunel, întinde cealaltă mână să ia ciocănelul. Coboară cu atenție, se îndreaptă spre tatăl ei oferindu-i ciocănelul.

— Na, ciocănelul!

— Nu primesc! Cum trebuie să spui? o dojeni tăticu.

Lenuța dându-și seama ce a greșit, lăsă ochii în jos rușinoasă, apoi veselă îi zice:



— Poftim ciocănelul!

— Așa, da! Primesc ciocănelul, mulțumesc! Acum, te odihnește! Ia loc, pe scaunel!

Lenuța, îl ascultă și face întocmai. După câteva secunde își aduce aminte pentru ce a venit:

— Tăticule, tu ce coci aicea?

— Ce faac? întreabă surprins de întrebare.

— Mămica, m-a trimis să văd ce coci aicea.... Ea coace cozonaci!... Tu ce coci?

— Ha, ha,ha! râde cu poftă Florică, pricepând că Ana i-a copt-o...

— Eu coc faguri la rece, să nu se topească! Maică-ta, oare, a copt cozonacii?

— Nuuu! Trebuie să crească aluatul!

— Eu cred că aluatul a crescut. Tăticu vrea să pape cozonac făcut de Lenuța, preciză Florică vrând să-i zădăre dorința, de a lucra aluatul și de a necăji un pic pe nevastă-sa.

— Daaaaaaa, merg să fac și eu cozonaci!

Săre veselă de pe scaun, pregătindu-se să plece.

— Vezi, noroc că ți-am amintit! Altfel, tu pierdeai ocazia de a face cozonaci și maică-ta ajutorul tău prețios! Zâmbi, privind-o cu drag.

Lenuța dădu afirmativ din cap și ieși grăbită pe ușă. Alergă spre bucătărie, ca nu cumva mama să fi pus tot cozonacul la copt, iar ea să nu pună micul ei cozonăcel. Intră ca o furtună în bucătărie și se oprește lângă ligheanul cu aluat.

— Ei, nu ai uitat nimic? o atenționează mama.

Lenuța se întoarce grăbită și închide ușa.

— Trebuie să fie cald la aluat! precizează Lenuța, ca mama ei să știe că nu a uitat acest lucru.

— Facem cozonacii? Tata a spus că vrea să mănânce cozonac făcut de mine.

— Daaaa! Hmm!... Așa va să zică, lui taică-tu îi poftă de cozonac făcut de tine! O privi zâmbind.

— Daaaaa! confirmă entuziasmată Lenuța.

— Bineel! Îndată, începem să-i punem la tăvi!

Eliberează masa și pune o planșetă mare, confecționată de Florică pentru prelucrarea aluatului. Lenuța își pregătește un scaun, pe care să se suie. Pentru că dorea să fie la fel ca mama sa, își pune un șorțuleț. Anișoara unge două tăvi mari, le tapetează cu făină și le pune pe o latură a planșetei. Ia apoi, trei bucăți de aluat egale, pentru a prepara primul cozonac.

— Vreau și eu cozonaaac!

— Aluat, cozonac se numește după ce se coace, îi explică mama.

— Aha, acum știu!



— Uite și pentru tine aluat! Anișoara ia o bucată de aluat și o împarte în trei părți egale.

— Ești atentă la cum lucrez aluatul și faci și tu la fel!

— Da, mami! răspunde Lenuța, frecându-și mânuțele de bucurie.

— Lenuța, mamă, înainte de a pune mâna pe aluat, ce trebuie să facem?

— Să mă spăl pe mâini! veni prompt răspunsul.

— Ia, mergi de te spală! o îndemnă mama.

Lenuța merge la lavoarul din bucătărie, se urcă pe scăunelul special pus pentru ea, ia cu o mânuță săpunul și cu cealaltă dă drumul la robinet. Se spală repede, grăbindu-se să ajungă la bucătărie, unde o așteaptă o activitate atractivă. Reîntoarsă, se urcă din nou pe scaun, fericită că mama deja a pus un pic de aluat special pentru ea.

— Gata, m-am spălat! preciză uitându-se veselă la mama.

— Pentru cine vrei să faci cozonăcelul?

— Pentru tata! spune Lenuța mândră de scopul activității ei.

Privește fericită când la cozanăcelul ei, când la cozonacul mamei. Cu limbuța scoasă, se străduiește de zor, să dea cozonăcelului aceeași formă, ca a celui împletit de mama sa. Ana o privește cu drag îndrumând-o din când în când...

Ceasul de masă zbârnâie anunțând că a sosit ora deșteptării. O mână somnoroasă se îndreaptă spre noptieră, către direcția de unde vine zbârnăitul ceasului, încercând să-l găsească. După câteva mișcări nereușite, îl găsește și îi oprește soneria. Apoi, se îndreaptă către perna de alături, unde un cap bălai încă mai dormitează.

— Florică, a sunat ceasul, e cinci !

— L-am auzit! răspunde bărbatul întinzându-și mâna dreaptă spre căpșorul ascuns după cârlionții de culoarea nopții mângâindu-l cu drag.

În curte, cocoșul își începe cântarea de dimineață. Întreaga natură pornește, sub razele calde ale soarelui de primăvară, o nouă zi.

— Cât este ceasul? se aude vocea lui Florică din curte, unde dă grăunțe la cele zece găinușe țărănești.

— Este șase! răspunde Anișoara, trebăluind prin bucătărie.

Se aude porțița scârțâind și apoi pașii bărbatului cum se apropie de bucătărie.

— Ai pus totul la coș? întreabă în timp ce apucă de mâner un coș mare de nuiele.

— Da, poți să-l iei!

— Sculăm și fata? întreabă Florică.

— Da, acușica o scol, i-am pregătit micul dejun!



Anișoara se îndreaptă spre dormitorul copilei, deschide ușor ușa și se apropie de pat. Se apleacă asupra fetei sărutând-o pe frunte. Lenuța se foiește întorcându-se pe o parte.

— Lenuța, este dimineată, scoală mămică, să mergem la prisacă! îi șoptește mama la ureche.

Doi ochi se deschid somnoroși, dorind a se trezi.

— Da, mami, m-am trezit!

Cuprinde cu amândouă mânuțele gâtul mamei, strângându-l cu putere. Anișoara o ia în brațe și o duce la bucătărie, să o spele un pic pentru a-i trezi ochișorii somnoroși.

Pregătirea de plecare se finalizează repede. Urcă toată familia într-o mașină de teren și o cotesc, spre șoseaua ce-i duce la pădurea de salcâmi. Lenuța privește la plopul de pe marginea șoselei, încântată de priveliștea ce se perinde prin fața ochilor. După o jumătate de oră, cotesc spre stânga pe un drum de țară și se opresc la o poartă înaltă vopsită în verde. La auzul huruitului de mașină, poarta se deschide și o copiliță de vreo cinci anișori apare, curioasă să vadă ce este.

— Bună, Angelica, taică-tu este acasă? o întreabă Florică, scoțând capul pe geamul mașinii.

— Acas'! răspunde copila, legănându-se rușinoasă.

— Mergi de-l cheamă, să deschidă porțile mari! Spune-i că a venit nea'Fănică!

Angelica se întoarce, alergând spre chilerul de vară și strigând cât o ține gurița:

— Tataăăăăăă! A venit nea' Floricăăă!

În ușa chilerului apare o namilă de om, roșu în obraji și cu o mustață neagră frumos arcuită în sus.

— Aaaaa, Floricăă! Ce faci băiete?

Zâmbește cu gura până la urechi, îndreptându-se cu brațele deschise spre poartă, ca să-l primească pe Florică și familia lui.

Florică coboară din mașină să-și salute prietenul.

— Ce să fac, nea' Vasile, am venit să văd ce-mi fac stupii și să-mi vizitez prietenii!

— Bine faci! Am trecut ieri pe acolo, stupii sunt bine. Am auzit că alți stupari au fost jefuiți. Sper să nu li se pună pata și pe stupii tăi.

— Azi scot miera și mâine vin să-i pregătesc de plecare, îi duc la o pădure de tei.

Vasile merge să deschidă porțile mari. Din mașină coboară și restul familiei.

Cele două fetițe se privesc îndelung, neîndrăznind nici una să se apropie mai mult. Lenuța se ține de poalele mamei, încurcând-o în deplasarea spre Marica, nevasta lui Vasile.



— Lenuța, nu mai fii rușinoasă, Angelica este fetița care a venit la noi de Crăciun.

— Știu, mă jucam cu ea lângă brăduț!

— Eiii... șiii, atunci de ce ești rușinoasă? Mergi de salută frumos pe Angelica!

Lenuța se desprinde de mama sa și se apropie cu mai multă îndrăzneală de Angelica, ce stă rezemată de prispa casei.

— Bună, îți mai aduci aminte de mine?

— Daa! răspunde abia auzit, Angelica.

— Ce faci! Mai ai păpușica de la Moș Crăciun? continuă cu mai multă încredere Lenuța.

— Daaaa, vrei să ne jucăm cu ea? Prinde curaj Angelica.

— Da, am și eu jucărele la mine! Am și ursulețul cel pufos care-ți plăcea ție.

Și din vorbă în vorbă, fetițele urcă pe prispa casei și se îndreaptă spre un loc ferit de căldura soarelui. Acolo, Angelica își ține jucăriile pe o țolică. Sosește și Anișoara în urma lor și pune lângă țoală un coșuleț plin cu jucărele de-ale Lenuței.

— Lenuța, mamă...tu rămâi cu Angelica și cu tanti Maricica! Ți-am lăsat de mâncare. Să mămânci și ce îți dă tanti Maricica! Ai înțeles!

— Tu, unde pleci? întreabă Lenuța cu-n amestec de tristețe și nedumerire în vocea sa, nefiind obișnuită să rămână singură.

— Nu plecăm departe, mergem la prisacă!

— Nu stau singură! se smiorcăie Lenuța.

— Vino să-ți arăt unde pleacă mama și tata!

Se îndreaptă la celălalt capăt al prispei, de unde se poate vedea poiana și pădurea de salcâmi de la marginea satului.

— Vezi stupii din zare? o întreabă mama.

— Daa, sunt stupii noștri?

— Da! Vezi, nu plecăm departe! Nu te luăm și pe tine, ca să nu te înțepe vreo albină.

— Bine, mami, dar nu stați mult, nu-i așa? întreabă privind spre mama sa.

— O să stăm până spre amiază. Să fii cuminte, să nu te cerți cu Angelica!

— Nu ne certăm, ne jucăm frumos!

După ce mai sporovăiră cu gazdele, Florică și Anișoara pleacă cu mașina spre stupină. Ajunși acolo, opresc mașina la umbră, în spatele cabanei și descarcă din mașină bagajul necesar pentru recoltarea mierei. Din văzduh, zumzetul albinelor și parfumul florilor de salcâm te îmbie să le admiri. Este o vreme frumoasă numai bună pentru scos mierea.

Lenuța, rămasă în compania gazdei mici, se joacă cu aceasta până spre prânz. După masa de prânz, Angelica adoarme. Lenuța, nu vrea să se culce, oboseala încă nu a pus stăpânire pe ea.



Lenuța stă visătoare pe prispă, în locul de unde poate să vadă stupina și pe a ei părinți, mișcându-se printre stupi. Oboseala îi dă târcoale și dorul de mamă se face simțit. „De ce nu vine mamaaa?” „Mi-e dor de mămica mea!”...”Oare a uitat de mine?”...”Dacă...pleacă acasă fără mine?” sunt doar câteva gânduri ce-i cuprind imaginația de copil. Coboară treptele prispei și cu gândul la părinți, se trezește în fața porții de la intrare, o deschide și iese pe uliță. Privește în stânga, privește în dreapta și zărește dincolo de poieniță stupina și mașina alături de cabană. Recunoaște locul descris de mama sa, și nerăbdătoare o ia încetișor spre direcția cabanei. Când ajunge la cabană, aude din interior vocile părinților și bucuroasă că nu a greșit drumul, se apropie de ușă. Se ridică pe vârfurile picioarelor, apucă cu mânuța stângă clanța cabanei și o strânge cu putere, apăsând pe ea să deschidă ușa. Simțind o usturime puternică la degețele, dă drumul clanței. Vede două albine în palma sa. Speriată începe să țipe, cât o țin puterile:

— Aaaaaauuuu, mamaaaaaaaa!

— Fata! Cred că a înțepat-o vreo albină! strigă Anișoara sărind ca arsă spre ușă.

— Ana, fii calmă, te simt albinele și se vor agita! adaugă repede dar calm Florică.

Anișoara nu-l mai ascultă și deschide repede ușa cabanei. Ia repede copila în brațe și se depărtează de cabană, trecând în spatele ei. O lasă jos pe copilă, îi ia mâna suflându-i peste degețele, în timp ce cu ochii caută acul albinei. Găsește două ace pe două degețele. Strânge cu putere pentru a scoate pe rând cele două ace. Lenuța plânge cu sughituri, lacrimile-i curgând șiroaie.

— Mmmăă doareee, uff! Spune cu un glas tremurător, încercând să sufle și ea spre degețelele care încep să se umfle.

— Auleuu! hohoti și mai tare când își vede umflate degețelele.

— Eiii, gata, am scos acele! Liniștește-te! o încurajează mama.

— Ia fata și mergeți la Vasile! Aici, de-acum mă descurc și singur! se aude glasul lui Florică, în timp ce se apropie și el de grupul celor două.

— Ia să-ți văd mânuța!

— Buba, uff, mă doareee! se vaită Lenuța, întinzând mâna să o pupe tata, sperând că-i ia din durere.

Acesta ia mâna fetei, o cercetează și pupă locul înțepat.

— Trece, până mâine nu mai ai nimic, o amăgește pe copilă. Ți-a spus mama să nu vii, copiii nu se joacă în apropierea albinilor. Când ai să fii mare, o să te poți apropia de ele, o mai dojenește un pic pe copilă.

Anica și cu fata pornesc spre casa lui Vasile, unde Lenuța povestește și Angelicăi, ce a pățit. Toți ai casei o compătimesc și o copleșesc cu atenții, ca să o facă să suporte mai ușor durerea.

Spre seară, ajunge și Florică la casa gazdei, mulțumit că și-a terminat treaba. Intră în chiler unde sunt adunați toți ai casei.

— Bine că ai venit, iacă, acușica este gata și masa! îl pofti Maricica.

Tocmai atunci, Vasile intră pe ușa dinspre beci, cu o sticlă de vin de culoarea chihlimbarului.

— Hai, Florică, să te servesc cu vin din podgoria mea. Până e gata masa să ne încălzim oleacă la gradele licorii.

Seara se încheie cu veselie și mulțumire, că ziua s-a terminat cu bine. Lenuța suflă din când în când degețelele încă umflate, privind fericită pe toți din cameră.

Noaptea coboară peste sat, aducând odihnă sufletelor trudite de chemările zilei. Lenuța adoarme cuibărită în brațele mamei cu degețelele umflate puse pe buzele mamei, care, din când în când, le învăluie cu o suflare ce alină durerea. Un suspin al copilei amintește de șiroiul de lacrimi prelins pe obraji.



Mihai CARABET

Născut la 17/01/1990, în satul Cazangic, raionul Leova, Republica Moldova

Studii :

09.1997 / 10.2005 – Gimnaziul «Mihai Viteazul » din localitatea natală

10.2005/06.2009 – Liceul « Vasile Alecsandri », Chișinău, Republica Moldova

09.2009 până în prezent – Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Litere, Specialitatea « Limba română - limba greacă »

Publicații: numai pe internet (cititordeproza.ning.com, poezie.ro, lira21.ro)

Cum să iubești o femeie în pas cu moda

— Aveți puțină răbdare, domnilor!

Se ridică de pe piatră, ia mantoul de pe ea, se îmbracă cu gesturi moi, se așează la loc și-și aprinde o țigară.

Bag mâna în buzunar; țigările lipsesc. Probabil, am fumat-o pe ultima fără să-mi dau seama de asta. Privesc în dreapta. Vecinul meu fumează o țigară în colțul gurii, privind fix la corpul lui Gigi, care ezită să înceapă vorba. Îmi adun curaj și cer o țigară. El, fără să întoarcă capul în direcția mea, îmi întinde pachetul.

— În noapte aceea, începe Gigi cu voce nesigură, hotărâsem să trec pe la Ioana. Pe la orele 2, așa cum făceam de obicei, m-am îmbrăcat și am pornit spre apartamentul ei. Dar, stați, eu nu v-am povestit despre ea nimic. Trebuia să

încep cu ea, fiindcă în caz contrar n-o să înțelegeți nimic. Undeva cu 3 ani în urmă, mi-am luat inima în dinți și i-am spus pe șleau tot. Îmi amintesc și acum totul foarte bine. Mă privea cu un fel de zâmbet câinesc, ce-mi provoca tot terciul să meargă la plimbare nedigerat. O priveam rușinos, de parcă ar fi fost Alba ca zăpada, iar eu un amărât de pitic impotent, care nu are nimic în comun cu o așa frumusețe: blondă, cu ochi albaștri, cu niște forme arcuite, pe care orice tip de lumină și întuneric luneca cu viteză. Mă certam în gând, înjurându-mă după modelul tatei, luând mama cu toate organele ei și terminând cu biserica și cu crucea; dacă le-aș fi spus cu voce tare, cred că mă asfixiam și, probabil, nu mai reușeam să pronunț celebrul „măsii” de la sfârșit. Trebuia să-mi dau seama că acea încercare de a-mi deschide sufletul se va termina cu un lacăt mai mare decât însuși sufletul. Nu știu la ce m-am gândit atunci?! Eram un visător de mâna a doua. Credeam că niște cuvinte frumoase, scrise la miez de noapte și învățate cuvânt cu cuvânt, până ce creierul meu se transformă în litere, plus, un buchet de trandafiri scumpi, îmi puteau dărui o inimă de femeie. Pe dracu! Cine crede în basme de genul ăsta, e un mare prost. Încercam să ridic ochii spre ea, dar zadarnic mă chinuiam. La prima ciocnire de zâmbetul ei, inima îmi zbură în congelator. În cele din urmă, ea se apropie de mine, mă mângâie pe creștet și-mi spuse cu voce moale, dar care dădea semne de forțare: „Gicule, îmi pare rău că te-am respins, dar, sincer, nu ești pe gustul meu. Știi bine că țin la tine, dar ca la un prieten...”, bla-bla-bla!!!”.

Nu vă mai spun mai departe, căci știți foarte bine ce spune o femeie în așa cazuri. Am plecat de la ea rănit adânc, dar și furios. Nu înțelegeam ce e cu corpul sau cu mintea mea, de toate femeile mă ocolesc. Ca de obicei, am deschis frigiderul, am luat sticla cu votcă, am dat-o peste cap și m-am făcut muci. M-am întins pe pat, bolborosind numele Ioana ca un casetofon defect. Îmi aminteam de toate momentele petrecute împreună; cum făceam plimbări prin parc, cum jucam cărți, cum serveam ceai sau cafea, etc. Tot atunci îmi adusei aminte de o discuție purtată cu ea. Era pe la începutul verii. Ne plimbam prin parc... Nu mai țin minte cum am ajuns să vorbim despre viol, dar principalul este că replica ei m-a uimit. O întrebam ce ar face dacă ar fi violată. Ea îmi răspunse sigur, fără a se gândi: ”De ce să te opui? Oricum te violează. Cred că ar fi cel mai bine să nu opui rezistență și să savurezi plăcerea.”. Pe moment, am crezut că e o curvă, dar mai târziu m-am gândit că a spus acele vorbe doar ca să-mi ridice buna dispoziție. M-am ridicat brusc, aveam grețuri, stomacul era într-o permanentă convulsie. Am fugit repede în baie și m-am eliberat de micul meu copil din stomac. Am intrat în dormitor buimatic. Căutam ceva, dar nu știam ce. Răscoleam prin dulap, aruncând toate lucrurile în mijlocul odăii. Da, asta căutam, un ciorap de capron. Știam că uitase ea, cu ceva timp în urmă, o pereche nou-nouță. Să nu credeți cumva că eram un obsedat, nu aveam obiceiul să miros ciorapi sau lenjerie intimă, pur și simplu aveam nevoie de ciorap în alte scopuri. Am desfăcut pachetul și am scos un ciorap, mi l-am îmbrăcat pe cap; mă prindea. M-am



îmbrăcat repede și am părăsit apartamentul. Știam sigur ce riscuri îmi asum: ori mă mânca pușcăria, ori aflam adevărul despre personalitatea ei. Tot așa purtat de gânduri, m-am trezit la ușa ei; apartamentul numărul 13. Nu m-am gândit niciodată la număr cu noroc sau nenoroc, dar în acel moment ezitam să fac pasul. Poate chiar numărul 13 nu aduce noroc? În cele din urmă, mi-am spus, dă-l dracului de număr și am sunat la ușă. Nu deschidea nimeni. Apăsam tot mai insistent pe butonul soneriei. După o jumătate de oră auzii un glas somnoros dincolo de ușă. Întreba cine e la ușă. Am răspuns că sunt eu. Nu a înțeles care eu, dar a deschis. Nu s-a mirat când a văzut chipul meu învelit în capron, doar o mică tresărire îi scăpă din corp. Era într-un halat de baie violet, desfăcut bine în

regiunea sânilor. Fără să zic nimic am sărit peste ea. Am doborât-o la pământ, am apucat-o de mâini și am târât-o de podea până în dormitor. Începuse să țipe cu zâmbetul pe buze. Mă înfuriam și turbam. Aveam impresia că ea crede că e o joacă de copil și nu un viol în toată legea. Rupeam chiloții de pe ea gâfâind gros, sperând că o să bag frica în ea, dar în zadar, ea râdea și striga în continuare. Reușii să o las goală în mijlocul patului. Ea nu mai zicea nimic, doar mă privea. Am scos cureaua cu mișcări desperate și am lăsat pantalonii să-mi cadă. O luai în brațe, pielea ei mirosea a săpun de calitate, iar părul a urzică. Tremuram. Ea chicoti, apoi mă întrebă: ”Tu mă violezi sau mă iubești?”. Am tresărit. Da, trebuie să par dur îmi ziceam. Am apucat-o de păr și am tras-o, iar ea țipă de durere. Îmi plăcea senzația să mă simt șeful. Făcusem tot cum văzusem într-un film, iar ea părea mulțumită. Când mă pregătii să plec, mă întrebă cum mă numesc. Nu i-am răspuns. Alergam ca un nebun spre casă. Îmi era frică să nu o apuce vreo boală și să sune la poliție. Eram mulțumit de ceea ce făcusem. Așa zisele violuri au continuat trei ani, timp în care ea avu timp să se îndrăgostească de mine. Îmi scria scrisori și mi le punea în buzunarul pantalonilor. Eu niciodată nu i-am răspuns, nici în scris și nici oral; îmi era frică să nu mă recunoască. Și acum să revenim la acea noapte. Mi-am luat ca de obicei ciorapul și am plecat. Totul mi se părea schimbat în acea noapte. Am sunat la ușă. Mi se deschise ușa foarte repede. Era goală! Nu înțelegeam nimic, se îmbrăca în blugi, de obicei, ca să-mi facă munca mai grea. Goală nu avea nici un farmec. Am plecat supărat. Zadarnic mă striga din urmă, nu întorceam capul în urmă. Abia a doua zi am aflat că lumea înnebunise și ea împreună cu ea. Dă-o dracului de curvă și de lume!!

Acum toți suntem statui. Îl privim pe micul nostru prieten cum își umezește fața cu lacrimi și trage insistent din țigara uitată, arsă pe jumătate între degete.

Coliba de carton

Toți credem că facem fapte bune, sacrificând obișnuința în daruri de „preț”.

Era spre sfârșitul primăverii, când am fost aruncat în stradă din căminul meu iubit, unde îmi petreceam de trei ani timpul în cel mai frumos mod. Mă purtasem urât, iar intendentă, care de fapt mă iubea de fiecare dată când îi umpleam paharul, înfipse capul ca struțul în podea, făcându-se chioară și surdă la toate rugămințile mele înfășurate în trei sticle de votcă. Băusem mult cu niște băieți, cărora eu le ziceam copii, căci erau mai mici ca mine, plus mă stimau ca pe un tată și-mi dădeau de băut cu fiecare ocazie. Voisem să-mi arăt puterea și m-am pișat pe ușa intendentei. Copii mei, cu toată stima în piept, m-au turnat până la fund în urechile babei. Ea îi netezi pe cap, iar pe mine în fund cu piciorul.

Căutam disperat o cameră sau o garsonieră. Se apropiau examenele și mă presa ideea că mă pot număra printre restanțieri. Am găsit, într-un sfârșit, o garsonieră cam scumpă, ce-i drept, dar comodă și luminoasă, avantajul ei de bază fiind locul ferit de străzile pline de mașini, care te trezesc diminețile cu claxoane și sunet de motoare defecte. Am fost nevoit să renunț la fumat și la toate petrecerile care-mi ardeau banii. Numai așa puteam să plătesc chiria, fără ca părinții mei să afle că sunt un porc.

Stăteam în fața blocului cu pachetul de gunoi în mână, căutând cu ochii locul unde puteam să scap de el. Era pentru prima dată, după trei zile, când ieșeam afară. Ochii mi se opriseră în niște containere verzi pline până la refuz cu gunoi. Mi-a îndreptat pașii încolo. M-a mirat curățenia de acolo; era un rai în comparație cu ce văzusem eu în jurul căminului. Am aruncat pachetul într-un container și am început să admir acel unghi format din două garduri de beton. În colț era situată o mică colibă din carton, ce îmi aducea aminte de copilăria mea, când făceam colibă în casă din scaune și pături, iar mama zâmbea, întrebându-mă de ce mă apăr în casă, doar în casă nu plouă. Uite că o colibă de copil adăpostea pe cineva, dar acel cineva lipsea din cadru, doar curățenia ce mă uimise demonstra că acolo e un om, și nu un bețiv de boschetar. Mi-era parcă frică de ceva, nu găseam curaj să fac acei pași ce mi-ar fi spulberat curiozitatea; eram de piatră.

Imitam statui de vreo 20 de minute, când un foșnet îmi sparse liniștea din urechi, indiferentă la ce se petrecea în restul lumii. Am privit în direcția colibeii: era un băiețel de vreo 10 ani, somnoros și murdar pe față. Da, copilul acela păstra curățenie în gunoi. I-am făcut semn să se apropie, însă el ezită să facă vreun pas în direcția mea. Încercam să-l conving cu diferite vorbe și îndemnuri: „Nu te teme”, îi spuneam cu glas dulce, „nu-ți vreau răul! Eu vreau doar să te ajut. Cum te cheamă? Câți ani ai?” ș.a. Nu dădea nici un semn. Îmi veni în minte un film documentar despre copii lăsați în pădure care, neavând contact cu civilizația, se transformau în fiare; băiatul acela nu avea nimic în comun cu ei,



avea niște ochi care îmi întorceau toate colțurile sufletului pe dos, îmi venea să plâng. Am încercat să mă apropiu eu de el, dar el se refugie, de la primul meu pas, în colibă. N-am vrut să mai insist și am plecat, dar mi-am promis că data viitoare o să-i aduc ceva de mâncare și poate va vorbi cu mine.

Tot în acea zi am aflat de la un vecin că acel copil nu locuia de mult timp în acel colț. Apăruse acolo odată cu lăsarea primăverii. Nimeni nu știa de unde a venit și ce s-a întâmplat cu el de a ajuns în stradă. De

fapt, nici nu se interesaseră locatarii acelui bloc de soarta lui. Vecinul meu îmi spusese că-l ajută aproape în fiecare zi: nu aruncă gunoiul în container, ci pur și simplu îl pune alături, în așa fel copilul poate să-și aleagă ce dorește, fără ca să scotocească prin pubelă. „Trebuie să avem inimă mare”, spuse vecinul, „numai așa putem ajunge în rai”. Da, mare inimă mai aveau acei oameni, făceau daruri din gunoi, sperând că bunătatea lor de trei parale va îmbuna dumnezeul lor!

Băteam în carton, dar din colibă nu ieșea nimeni. Mă hotărâsem deja să plec, când auzii un geamăt. Am dat țolul, ce era pe post de ușă, la o parte; copilul stătea lungit pe o plapumă ruptă cu fața umedă. Privii mai atent; avea piciorul însângerat. L-am tras repede afară, fără să mă gândesc prea mult, l-am luat în brațe și am urcat în garsoniera mea.

Prietenul meu sosi destul de repede. Era singurul meu prieten care se pricepea la așa ceva; era student la universitatea de medicină. Nu era prea bucuros de priveliștea care îl aștepta în cameră. Mă întreba: „La ce dracu îmi trebuie mie un boschetar în casă?”. Desigur, mă simțeam jignit. Acel copil întruchipa toată copilăria mea, căreia îi dădusem prea repede cu piciorul. Prietenul îmi dădu de înțeles că ar fi bine să ducem copilul la spital, sau, cel mai bine, să chemăm salvarea, nu e de joacă cu așa ceva, vagabondul e mușcat de câine, pierde sânge, iar el nu vrea să riște. Dacă moare, ne bagă la pușcărie. Am fost de acord.

Nu m-am dus cu el la spital și-mi părea rău. Am vrut să-l văd a doua zi, dar era deja prea târziu: fusese transferat în alt spital, dar nimeni nu mi-a spus unde, cică, după cum spuneau ei în vălmășeala ceea, nu mai ține minte nimeni unde l-au trimis. În acel moment, am făcut și o criză de nervi. „Cum dracu să nu știe unde l-au dus? Ce, nu se fac înregistrări?”.

„Ei, cum vrei să se facă așa ceva unui vagabond!? „ mi-a răspuns sora medicală. Și și-a luat o palmă în acea zi și câteva înjurături aruncate cu forță drept în stomac.

Vorbeam cu prietenul meu, după vreo două săptămâni de la incident. Îmi spusese că copilul era mușcat rău, iar dacă mai avea ghinionul ca patrupedul să fie turbat, șansele erau minime, din moment ce era vagabond. Printre altele, îmi vorbi și de discuția lui cu acel copil. „În drum spre spital, copilul gemea întruna,



iar printre gemete mai deslușeam și un nume: Marin. L-am întrebat cine e și el mi-a spus că așa îl chema pe câinele său. În acea zi avusese o bucată de șuncă. Nu gustase de mult timp carne. Nu se gândi mult și începu să mănânce, câinele privindu-l cu limba scoasă. Când a terminat bucata de șuncă, câinele s-a apropiat de el și l-a mușcat. Invidie, frate, invidie!”.

Sfaturile boschetarului

Nu orice om e om, cum nu orice zboară se mănâncă. Totul depinde de numărul gardurilor sărite în cursa în care tu ești vânatul, iar moartea e un canibal sătul, dar care practică acest sport din simplul fapt că e la modă.

Am ajuns la concluzia că sunt în viață acum și cu zece ani în urmă, datorită unei întâmplări care m-a emoționat, dar în același timp m-a pus pe gânduri...

Nu știu dacă vreodată o să am curajul să fiu tată sau măcar să mai împart plăcerea conjugală cu vreo femeie, din simplul motiv că mi-e frică. În primul rând, nu cred că o să am putere, să-mi adun mâinile într-o cetate care să-mi apere greșelile. Nu știu dacă acel copil o să fie unul care să poarte poza părinților în portmoneu sau din contră, banii; nu știu dacă acea fată va fi curvă sau femeie; nu știu dacă acel copil o să-mi dea o cană cu apă la bătrânețe sau o cană cu spirt de 98 de grade, sau, în general, cu ea peste bot; nu știu dacă el sau ea o să-mi mângâie părul cărunt și-o să mă sărute pe frunte sau o să mi-l smulgă și-o să mă scuipe; nu știu dacă o să fiu sprijinit de umărul unui flăcău sau de al unui homosexual; nu știu dacă o să am o pernă sub fund sau câte trei picioare pe zi înfipite în el; nu știu dacă o să am casă cu televizor sau o să stau în azil, sau în parc, sau sub pod; nu știu...

Era o zi frumoasă, soarele își făcuse apariția cu prietenie după o iarnă care îl scotea la plimbare doar în perioada când era bolnav de gripă. Ar fi fost un păcat ca acea zi să nu fie sărbătorită ca la carte: așa că am hotărât cu niște colegi din clasă să renunțăm la ultimele 2 ore și să plecăm la „Jumbo” să bem câte-o bere, sau dacă ne ajungeau bani, ceva mai tare, votcă. De fapt, nu soarele ne împingea să ne răcorim gâtleurile încălzite ușor de soarele de martie, ci profa de mate care, niciodată nu se supăra să ne vadă plecați, apoi reîntorși la recreație cu recompensa de nota 10.

În drum spre barul în cauză, ne opri un bărbat, ne salută generos, dând mâna numai cu mine, fiindcă ceilalți s-au ferit; avea mâinile de o culoare cafeniu închis, pielea uscată și crăpată. Era îmbrăcat în pantaloni la dungă, într-o vestă sportivă multicoloră, în picioare avea o pereche de ghete albe, iar pe cap purta un chipiu de genul care poartă cei de la 50 cent și mulți alți raperi. Da, nu era îmbrăcat cu gust, dar ceea ce m-a mirat era că hainele îi erau într-o curățenie bine pusă la punct, asta m-a făcut să-mi îndrept gândurile spre posibilitatea că



acel om era boschetar, dar nu unul oarecare, de care mai văzusem în părculețul de lângă liceul meu. Cei pe care-i văzusem eu erau niște oameni primitivi: unul umbla și iarna cu pielea goală, se scălda în iaz, avea o barbă ce-mi aducea aminte de Tolstoi, îl însoțea mereu mirosul de

veceu; altul se masturba la poarta unei case aflate în stadiul de demolare... „Acesta nu e un boschetar, mi-am spus, cred că e mai degrabă un om foarte sărac ...”.

După ce îmi strânse mâna, se așeză în genunchi și mă rugă să-i dau, dacă pot, ceva bani. Am ezitat să scot portofelul, mă gândeam că n-o să-mi ajungă banii pentru băutură. Mă privi în ochi, eu nu am rezistat și am lăsat privirea în jos și-mi spuse: „Fiule, aveam și eu un fiu, care semăna cu tine. Acum nu-l mai am. Cândva eram și eu un om în rând cu toți oamenii, aveam casă, masă, dar acum nu mai am. Eu sunt de profesie specialist în microelectronică, cândva am lucrat, dacă știi, era în marginea orașului un subsol, dar n-ai de unde să știi...uite acolo fabricam noi niște cipuri, care, cum să-ți spun, erau ca un fel de minte a unei bombe atomice. U.R.S.S. avea o singură sursă și acea sursă era subsolul acela unde lucram noi, dar s-a destrămat până la urmă toată frăția... După aia îmi câștigam și eu pâinea cum puteam: reparam televizoare, radiouri, telefoane, adică mai tot ce ține de aparatura electronică ...” își trase răsuflarea, privi în jur cu atenție, lăsă geanta să-i cadă din mâini pe pământul umed și se așeză pe ea.

Prietenii (colegii) mei psihopați și bețivi mă așteptau la vreo 20 m distanță, râdeau sarcastic și îmi făceau mereu semne, să mă dezbaier de boschetar și să-i urmez, dar eu nici gând să mă mișc din loc, parcă eram hipnotizat de acei ochi roșii. „Uite”, reluă boschetarul, „aveam acel fiu, care acum 4 ani, mi-a propus, la scurt timp după înmormântarea Maricicăi, soția mea, să iau un credit de la bancă, evident, să las casa gaj. Am acceptat fără să mă gândesc. Mi-am spus «am doar un fiu și trebuie să-l ajut». În scurt timp a plecat în Irlanda, spunându-mi, că o să trimită bani lunar pentru acoperirea datoriei, dar n-am văzut banii în mână, cum nu l-am mai văzut nici pe el de atunci. Am rămas pe drumuri. Banca mi-a dat respectuos un picior în fund și m-a rugat să părăsesc locul. Nu m-am pierdut cu firea; nu m-am gândit niciodată să ung frânghia cu săpun și să-mi fac colier. N-am avut curaj să bat la ușa rudelor sau a prietenilor. Mi-am zis, că dacă am putut să mă descurc, având grijă de un copil și de o soție bolnavă toată viața, cred că o să-mi pot purta de grijă acum când sunt singur. Și uite că de atunci trăiesc și eu pe unde pot și mă descurc cum pot. Chiar mă simt mai bine așa: fac sport în toată dimineața. uite ce mușchi am! (se dezbracă până la jumătate), după aia mai repar câte ceva pe la bătrâni, care la rândul lor îmi dau și ei ceva de mâncare. Mai găsesc câte un televizor, radiou, telefon sau orice altceva. Le repar și le vând și eu cui pot și cu cât pot. Așa nu mor de foame. Nu uit niciodată că sunt om și trebuie să fiu curat; îmi spăl hainele în iaz și le usuc pe crengile copacilor din parc, numai așa nu mă umple râia și păduchii. Nu mă stresez



niciodată, căci am o lume a mea. Mă doare într-un loc cine conduce țara și mă doare în toate găurile corpului de ce se întâmplă în lume. De ce ar trebui să mă doară!? Îmi cer scuze, eu abia acum am observat că ești așteptat de prieteni. Bine, du-te, dar să ții minte:

Unu: prietenii, știu doar să-ți ia ce ai mai bun și să-ți ofere ce au mai rău;

Doi: iubește femeile, dar numai la modul singular;

Trei: nu fă copii din intenție, ci din întâmplare;

Patru: nu bea, dacă nu ți-e sete;

Cinci: nu te bate cu capul de pereți pentru nenorocirea vecinului, fiindcă el n-o să facă asta pentru tine;

Șase: nu mânca rahat din gură, dacă ai pui fript pe masă;

Șapte: mergi pe drumul care ți se pare corect, nu pe care ți se recomandă.

Cred că-ți ajunge, o să afli tu mai multe. Noroc!”

Am băgat mâna în portmoneu și am scos zece lei. În acea zi am băut bere din contul colegilor care, tot timpul glumeau că boschetarul m-a avut în toate găurile.

Era o zi la fel de frumoasă, ca și cea în care am întâlnit boschetarul. Nu aveam răbdare să ies de la ora plictisitoare de psihologie care, parcă îmi făcea în ciudă întinzându-se ca un elastic. Mă omora gândul că, undeva în parc pe o bancă, mă așteaptă un chip acoperit cu păr roșcat, cu zâmbet împrăștiat și cu ochi de diavol, iar eu, în sala aia mică, mă îmbulzeam cu încă trei băieți plictisiți de subconștientul doamnei Marta care nu ezita, din când în când, să mai arunce câte o bucată de cretă în direcția noastră.

Sunetul mult așteptat se auzi nu așa cum mă așteptam eu, ci cu două minute mai târziu. Ieșisem pe ușă grăbit, fără a-mi lua rămas bun de la colegi. Afară soarele îmi luă privirea pe o clipă, iar când mi-a dăruit-o, mi-a dăruit-o cu tot cu o siluetă cu zece lei în mână.

Fericire nefericită

(fragment din romanul „**BORDURA**”)

... atunci mama mi-a spus că ar fi bine să plec pentru totdeauna din viața lor: mort sau viu. Auzeam rânjetul tatei din camera alăturată, după o glumă nereușită. Spunea probabil pentru el:

„Eu îți voi plăti înmormântarea, numai să mori de bunăvoie”, fără să-și dea seama că eu îl pot auzi. Cred că-l durea în cot de toate astea, cum l-a durut și mai înainte, și după. Vroiam cu toată ființa să mă doară între picioare de tot ce se întâmplă, dar nu puteam. Toate săgețile se înfingeau în mine. Mama mă tot împingea cu un deget în umăr, era un semn că ar fi trebuit să plec, dar nu



puteam face nici măcar un pas. Mă legănam, când spre ușă, când spre mama, fără a clinti tălpile de pe podea, privind farfuria cu pilaf de pe

masă, ce emana aburi grei. Peste câteva secunde, însă, am ridicat puțin capul, am privit-o pe mama în ochi, iar ea a început să plângă și mai tare. I-am spus, dacă poate, să-l trimită pe tata, din partea mea, în măsă putrezită și poate rămâne și el acolo.

Am plecat, închizând ușa cu atenție, nu înainte de a încălzi căminul părintesc cu puțină urină.

Oricum, eram norocos. Ai mei, cu toată rușinea față de lume, mi-au lăsat mica garsonieră de la periferia orașului, unde copilărisem în voie. De obicei, luam un taxi sau autobuzul, dar atunci, în acel moment, nu prea aveam chef să ajung acasă și să îmi scot banii din buzunar. Mergeam încet, cu pas nepăsător, prin toate colțurile întunecate ale orașelor, de parcă frica de a întâlni un om îmi era băgată în sânge cu seringă. Când am ajuns la gară, tocmai sosise un tren de la Moscova. Oamenii inundau orașul îmbrăcați în costume sport și pantofi de lac, iar în mână purtau mândri genți de piele. Am cotit-o brusc la dreapta, mărind pasul și privind mereu în urmă. Câțiva băieți mă urmau cu mers voios și puțin ritmat. Știam că dacă mai întârziem ceva timp puteam să rămân cu buza umflată. Aștia cu buzunarele pline să mă frece, îmi spuneam, în timp ce deschideam ușa micului bar. Din fericire pentru mine și pentru ei, curve erau destule și pentru toate gusturile: de țăran, și de orășean, și invers. M-am așezat la o masă din colț, am comandat o bere și am aprins o țigară. Una cânta un cântec rusesc la karaoke. Simțeam cum îmi crapă răbdarea. Înjuram curva, care întârzia să se apropie, chelnerița, și ea o curvă cu serviciu, și curva de la microfon, căreia visam să-i sparg capul; în primul rând, pentru voce, și-n al doilea, pentru piesa de doi bani, dar care avea succes deosebit printre mesele pline de noi veniții din trenul fericirii – numai la întoarcere.

În curând, veni chelnerița cu față de fier de călcat. Îmi puse berea pe masă, iar eu i-am aruncat banii, fără să o privesc. Bere caldă!!! Am înjurat-o mult și apăsas, dar ea era deja departe.

Numele ei era Nicoleta. Venise în oraș pentru a face ceva bani, dar nu găsisese un mijloc de trai mai bun. Nu avea nevoie de bani, ci doar de un adăpost (ca de obicei), îmi spunea ea în timp ce încuiam ușa garsonierei. Am așternut patul. I-am zis să se culce, iar eu m-am retras în bucătărie, unde era mare dezordine. Am scos o farfurie murdară din chiuvetă, pe post de scrumieră, și mi-am aprins o țigară, apoi încă una, și încă una, până am simțit o greață uscată, și-am stins ultimul muc. Am căutat o plapumă, dar nu am găsit nimic în afară de o pernă murdară. Am pus-o pe podea și m-am ghemuit, cu toate că nu-mi era frig. O auzeam cum respiră din greu; câteodată mai scotea câte un geamăt scurt și subțire, iar eu tresăream speriat. În cele din urmă m-am sculat și am privit-o. Se culcase în blugi și ciorapi, iar plapuma îi era trasă până la gât, acoperind curiozitatea mea de a vedea dacă poartă și bluză.



Un zgomot infernal (adică, nu prea, dar pentru un individ care doarme și bâzâitul unei muște întrece măsura) mă făcu să tresar și să mă întorc pe cealaltă parte. Abia atunci am observat că dormisem fără pernă și, tot în acel moment, am simțit consecințele: mă durea gâtul, mâna stângă, care probabil stătuse sub mine toată noaptea – avea imprimare pe ea florile de pe micul covor – îmi amortise și ca să o dezmoțesc o lovi-i de câteva ori de podea cu putere, împletind toate aceste mișcări cu Dumnezeii măsii. Tot atunci am auzit niște pași grăbiți, ce se îndreptau spre cameră, iar în următorul moment apăru ea, care privea nedumerită, a trebuit ceva timp să-mi dau aduc aminte cine era figura speriată din fața mea.

Se transformase peste noapte în gospodină suka. Nu-mi recunoșteam bârlogul în care hibernasem ceva timp. „Cine dracu te-a pus să-mi faci ordine?” mă întrebam în gând, dar nu mă hotăram să o spun cu voce tare, poate fața ei speriată mă oprea. Oricum, faptele bune îndreptate spre viața mea, nu-mi păreau deloc ceva normal și atractiv. După ce am servit cafeaua care, trebuie să recunosc, era prea reușită ca să mai fii supărat pe ea, am rugat-o să se ducă la baie și, dacă e posibil, să facă un duș cu apă fierbinte. Mirosul ei mă doboră! A plecat rușinată, fără să zică măcar un cuvânt, dovadă pentru mine că recunoaște că era purtătoare de mizerie.

Nu vroia să dea hainele jos suka. Mi-a spus, cică, eu sunt fată cuminte, nu sunt o curvă. Singurul lucru, pe care puteam să-l fac prin intermediul sexului, era să găsesc un adăpost. Dar, din moment ce te-am găsit pe tine aseară – un om bun – care s-a oferit să mă ajute, fără ca eu să desfac picioarele în fața lui, am hotărât să mă las de asta. Nu vrei să mai așteptăm, să înflorească puțin relația dintre noi doi? „Marș!”, - atât am spus.

Fața îi era udă de lacrimi. Mă privea cu ochi insistenți și rugători. Nu mă atingea asta. Cu o seară înainte eram puțin amețit din cauza celor trei beri calde servite în fugă și, poate, mi se înmuiase puțin inima, dar ea trebuia să înțeleagă că eu de curve am nevoie, nu și de dragoste. De unde dracu a mai luat-o și pe asta?! Am strigat: „Afară! Marș!” Și-a găsit prostul! „Fă! Dumnezeii mătii! Marș!”.

Mă privea cu aceiași ochi de pisică. În cele din urmă, mi-am ieșit din fire. I-am apucat gâtul subțire și-am târâit-o până la ușă. Plângea în hohote, iar eu o încălțam cu mâinile tremurând de ciudă.

Pentru primăvara aia devreme era îmbrăcată prost. Doar niște sandale vechi, probabil sovietice, decolorate, încălțate cu ciorapi de lână, pentru a-i fi puțin mai cald, dar numai că afară plouase și nu știu cum se descurcase prin băltoace. Eu eram fericit că am scăpat de ea. Am plecat la culcare, nu înainte de a fuma o țigară. Îmi părea extrem de rău că-i oferisem patul, dar era deja târziu; orele îmi erau deja înnodate.

Nu am adormit deodată. Mă gândeam să fug după ea, să-mi cer iertare, să o culc în pat și doar să o privesc, să vorbesc cu ea, să aflu de unde e, cum de a ajuns în situația de a se vinde pentru a dormi o noapte în pat și a mânca o



bucată de pâine. Câteodată, mă opream brusc, îmi dădeam o palmă și strigam singur la mine. Apoi cădeam din nou pe gânduri. Îmi spuneam că, în principiu, e frumoasă fata, gospodină, și cine știe câte calități nedescoperite și pline de praf mai zac în ea. Apoi, mă întrebam la ce dracu îmi poate folosi o

astfel de femeie și-mi mai dădeam o palmă. Am continuat în acest ritm vreo jumătate de oră, cred, după care am adormit.

Spre seară am deschis ochii. M-am așezat pe marginea patului și am aprins o țigară. Priveam pe jos și nu-mi găseam mucurile de țigară. Numai petele negre, negre, aduceau aminte că au fost cândva acolo. Abia atunci mi-am adus aminte că aia îmi făcu ordine în cameră cu noaptea-n cap.

Am început să zbor cu gândul spre ea. Mă gândeam că poate mai stă jos, sau poate s-a întors la acel bar și așteaptă alt bou, de genul meu. Când eram gata să mă ridic pentru a merge să o caut, am dat cu ochii peste micul meu raft de cărți. M-am apropiat încet, am scos Constituția, am învățit-o puțin în mâini, apoi am aruncat-o jos, la fel păți Codul penal, Codul civil și altele, inclusiv și Biblia, dăruită de mama. Le-am încărcat într-o pungă și am ieșit.

Afară se înnoptă de-a binelea. În fața blocului niște copii erau preocupați cu un joc necunoscut pentru mine, unul problematic, cred, căci se certau mereu și înjurau de mama. Am aruncat punga lângă tomberon și am aprins o țigară. Priveam cu interes copiii, iar la fiecare înjurătură auzită zâmbeam. Îmi aduceam aminte de copilărie. Știu cum e. Atunci credeam că înjurăturile câștigă respect în favoarea ta. N-a fost așa. Niciodată nu am putut să-mi întrec prietenii în această direcție, dar eu nu-i respectam mai mult, poate chiar îi uram pentru asta. Numai proștii respectă talentul, ceilalți îl urăsc din motive neclare. Un foșnet mă trezi din amintiri. Un boschetar îmi răscolea punga cu cărți. Am strigat o dată să se dea în „aia a mea” de acolo. A șovăit puțin, a spus ceva sub nas, apoi se aplecă iarăși spre cărți. Când am strigat a doua oară, a tresărit și se depărtă cu pași grăbiți. Am luat punga enervat, am aruncat-o în mijlocul curții și i-am dat foc un chibrit.

Copiii au uitat de jocul lor problematic și plin de flegme, s-au adunat toți în jurul focului și-l răscoleau cu bețe. Erau foarte fericiți, de parcă aveau pentru prima dată în viață parte de un astfel de spectacol.

Atunci mi-am adus aminte de copilăria mea, când ne adunam cu băieții și plecam în micul parc de lângă bloc cu cartofi în buzunare, pe care îi coceam pe jumătate undeva, lângă o bancă, sau după wece-ul public. Le rodeam ca iepurii puțin, iar restul, crud, îl mai puneam o dată în foc. Ne întorceam acasă plini de funingine și afumați, iar mama, când mă vedea așa mă lovea cu mătura la fund și mă trimitea cu strigăte isterice în baie să mă spăl. Nu-mi fusese niciodată frică de mătura mamei, cu toate că eram sigur că era cumpărată special pentru mine, fiindcă ordinea în casă o întreținea cu aspiratorul, oricum mi le petreceam în parc cu puștii. Acei copii, din jurul focului meu, nu semănau cu mine, ei nu



știau ce-i aia țigară răsucită în ziar, ei nu știa cum e să-ți frigă tata degetele cu o țigară adevărată, apoi să te îndemne să fumezi o țigară în fața lui, ei știa doar să privească și să răscolească un foc pe care nici măcar ei nu au avut curajul să-l aprindă.

Un strigăt de mamă furioasă mă făcu să tresar. Îl strigă pe unul Ionele, care-și luă deja poziția de drepti pentru o secundă, apoi, odată cu strigătele isterice ale mamei, o luă încet spre scara blocului. L-am urmărit până în ultima clipă, după care am început să merg încet spre colțul blocului, nu înainte de a arunca o înjurătură scurtă și domoală mamei de la etajul patru. O doamnă care, deși nu-i văzusem chipul, o imita perfect pe mama. Doar copilul juca fals rolul meu, deși nu-mi doream asta. Nu știu de ce, dar aveam convingerea că toți ar trebui să-mi semene (mai precis bărbații), iar femeile mamei și fetișcanei pe care o găzduisem ceva mai devreme.

Pașii mă purtară prin întuneric, încet-încet, trecând strada, fără să mă asigur că vreo mașină îmi taie picioarele, în fața magazinului 24/24, de lângă stația de troleibuz, în spatele căruia se afla parcul copilăriei mele. Am intrat să-mi cumpăr un pachet de țigări, cu toate că aveam în buzunar unul abia început. Așa obișnuiesc eu să mă pregătesc, fiindcă la vederea pachetului gol, știind că nu am nici o rezervă, intru-n panică, și cu greu îmi revin dacă în apropiere nu e nici un loc unde a-ș putea să-mi umplu buzunarele cu tutun. Magazinul mirosea rău a salam stricat. Vânzătoarea se dovedi foarte drăguță, dar vorbea rusa, iar la rugămintea mea să-mi dea un Lucky strike și o bere la cutie, ea mă rugă să zic într-o limbă normală. Am scăpat un oftat printre dinți, aceleași vorbe în rusă, iar ea cu plăcere mi-a oferit totul. Fără să mulțumesc, am luat cumpărăturile și am ieșit cu dinții strânși de teamă să nu scap vreo înjurătură în adresa ei. Doar, după ce am ajuns în spatele magazinului, mi-am permis să rostesc „suka” cu poftă și cu voce tare, în așa fel ca oameni din apropiere să-și oprească mersul sau discuția și să caute cu privirea izvorul cuvântului.

Puținele felinare, care luminau doar câteva bănci putrezite de la marginea părculețului, emanau o lumină gălbuie, murdară, care-mi crea aproape o greață nejustificată. M-am întors cu spatele, am ieșit în stradă și am început să merg în direcția casei mele. Când am ajuns la colțul parcului, lângă restaurantul „Victoria”, ticsit, parcă, cu mâini și cu picioare între copaci, am cotit-o la stânga, în deal, am mers, tot pe margine până sus, unde-și face apariția celălalt colț. Pe acolo am pătruns eu. M-am așezat pe un scaun în imediata apropiere de weceu. În dreapta mea, pe banca alăturată, doi tipi beau bere și mănâncă semințe. Mi-am adus aminte că am și eu o sticlă în mână. Am desfăcut tot atunci și am început să beau, combinând lichidul cu fum de țigară. Tipii de alături erau deja amețiți. Vorbeau ceva. Și, cum nu aveau altă ocupație, încercam să prind și eu câte ceva. Erau de la țară, iar în oraș lucrau la o spălătorie auto. De fapt, asta era tema lor de discuție: câte mașini eu reușit să spele în acea zi, cât bacșiș au primit, ce mașini frumoase au spălat, ce rable, bla-bla-bla.



Stăteam cu sticla goală într-o mână, iar cu cealaltă fumam, când unul din vecinii mei, mă strigă. Îmi propunea să mă alătur. Aveau prea multă bere și nu erau siguri că vor fi în stare să o dea gata. Fără să zic nimic, m-am ridicat, am aruncat sticla în pubelă, și, cu pas nesigur, m-am apropiat de ei.

Erau doi tipi îmbrăcați prost și fără gust, cu o claie de păr în cap. Asta e tot ce am putut să observ în semiîntuneric. Când m-am apropiat de ei, puțin rușinat, ei s-au ridicat în același timp, întinzând mâinile cu palma în sus. De mult nu mai văzusem un astfel de gest care, demonstrează într-o anumită măsură respectul și supunerea față de cel căruia îi întinzi mâna. Le-am strâns mâna cu putere, iar ei s-au prezentat ca Marin și Gicu. Erau destul de simpatici, dar prima impresie e curvă, așa că nu m-am aventurat prea mult în lumea lor. Am băut bere și am mâncat pâine cu salam uscat. Între timp, aflasem că locuiau în blocul de peste drum, că erau de vreun an absolvenții facultății de drept, dar nu au găsit nimic de lucru, fiindcă de ăștia ca ei sunt câtă frunză și iarbă, și apoi, toți cer să ai ceva în spate, adică măcar un an lucrat în domeniu. Nu părea că le pare rău de viața care o duceau, chiar mulțumeau lui Dumnezeu că nu sunt în altă parte: piața centrală sau la descărcat cărămizi. Cei de acasă nu știau nimic. Mama unuia credea că-i avocat într-o agenție, iar a celuilalt credea că face masterat în domeniu, ăsta din urmă fiind mai bogat decât celălalt.

Noaptea de primăvară îmi îngheță puțin oasele, dar nu era grav. Tipii se dovediră glumeți și mă încălzeam cu râsul. Parcul era deja pustiu. Numai noi mai eram acolo. Plecaseră toți. Plecaseră puștii cu telefoanele mobile ticsite cu hip-hop, pizdele cu manele și restul care nu-și scoteau gusturile pe funie. Mă uitai la ceas. Era aproape ora două. Tipii mi-au urmat exemplul, au exclamat a nemulțumire. Demult trebuiau să fie acasă în paturi, căci a doua zi trebuiau să-și ude ghetele în spălătorie de la 8. Le-am spus că nu merită scuzele. Le-am mulțumit frumos de tot, le-am dat câte o țigară, căci le terminaseră pe ale lor între timp. Ne-am îmbrățișat cordial și am plecat pe la casele noastre, nu înainte de a ne promite că a doua zi ne vom întâlni pe aceeași bancă.

Ascensorul nu funcționa. Am înjurat și am luat-o pe scări. Pe la etajul zece am aprins o țigară și m-am așezat. Fluieram a nefericire. Mai scăpam câte un pumn în pereți și auzeam în întuneric cum cade tencuiala. Când am simțit că țigara mă frige între degete, am scuipat pe jărat, am aruncat chiștocul și am pornit pe scări, ținând ambele mâini pe genunchi.

În fața ușii mele dormea cineva. Nu puteam să-mi dau seama cine e, căci era acoperită cu o pătură verde și aspră, murdară și ruptă. Am pus un picior pe pătură și am fluierat. Tresărind, corpul a scos capul. Era ea. A sărit brusc în picioare și s-a agățat de gâtul meu, scoțând niște scâncete ascuțite, care treptat se transformau în miorlăială amestecată cu cuvinte. Nu înțelegeam ce-mi spune. I-am descleștat mâinile, am îndepărtat-o ușor, împingând-o ușor de umeri și am rugat-o, dacă se poate, să nu ragă, dar să spună ce are de spus, iar apoi să se dea cu capul de pereți dacă vrea. Ei bine, vorbele mele nu avut un efect invers,

căci a început să plângă și mai tare. Am apucat-o furios de mână și am tras-o în casă. Ca și în dimineața acelei zile am folosit mâinile: am descălțat-o cu mișcări grăbite, cu mâinile tremurând, iar ea cu degetele în gură plângea, sprijinită de perete. Lăsând-o în această stare, am ieșit din coridor descheind cureaua de la pantaloni. Berea băută în parc demult mă umfla rău în burtă, dar nu am riscat să intru în veceul din parc, fiindcă era plin de căcat până la intrare, că până și ziua, numai unul se poate strecura, fără să calce în vreunul, până la gaură. Răgeam ca un bou când simțeam cum urina grăbită țâșnea cu putere stropindu-mi pantalonii. Când am ieșit din veceu nu mai era în coridor. Am intrat în bucătărie să beau un pahar cu apă și cu speranța că e acolo, dar nu era. Am băut apa lacom, lăsând să-mi curgă pe la ambele colțuri ale gurii fire fine de lichid rece. Trântii paharul pe masă ca dovadă de mulțumire și am ieșit, ștergându-mi fața cu dosul palmelor.

Era în cameră. Stătea așezată pe marginea patului, cu capul în jos, lăsând pletele să-i astupe fața, iar vârfurile să-i mângâie genunchii. Când a auzit ușa a tresărit, dar și-a păstrat poziția și a început să scâncească ca un copil. Am trântit ușa și cu pași repezi mă apropiam de ea. Îmi ieși ca din tun un „taci” gros, iar, ca reacție, ea își începu răgetul, care mă enerva la culme la acel moment, peste puterile mele destinate răbdării. Mă gândeam, în timp ce-mi aprindeam o țigară, că ar fi mai bine să o dau afară și să scap de insuportabilul sunet identic cu al mamei, dar mă rodea totodată și gândul că o să regret iarăși fapta, și că de data asta ea sigur nu se va reîntoarce.

O lăsam de vreo jumătate de oră singură în cameră, timp în care eu admiram orașul de la micul meu balcon de la etajul 15. Fumam în continuu și aruncam scrum pe rufe vecinei de jos. Tăcuse de vreo zece minute, dar eu tot nu mă hotăram să intru în cameră. Îmi era frică să nu îmi ies iarăși din fire. Eram sigur că următoarea criză avea să se termine rău pentru ea, dar, mai ales, pentru mine. Preferam mai degrabă să privesc orașul mort, pe care numai lumina îl învia pe timp de noapte. Din când în când, se oprea în fața blocului câte un taxi care scuipa câte un tânăr sau doi cu mers legănat. Atunci îmi storceam gâtul și lăsam saliva să cadă încet. Nu reușisem niciodată faza asta. Eram prea sus, iar curenții de aer îmi duceau proiectilul cu totul în altă parte.

Nu mai țin minte cât am stat acolo, dar la întoarcere liniștea privatizase deja camera. Din frică să nu stric treaba și somnul puștoaicei am mers în vârful degetelor și m-am culcat jos, de data aceasta fără pernă. Aveam acea fericire în suflet pe care, oricât te-ai strădui s-o ții în tine, nu-ți iese: stomacul brusc se împietrește și-ți blochează partea de jos a corpului, dinții se sărută strâns, zâmbetul devine independent, iar mâinile îți mutilează cu ajutorul unghiilor netăiate la timp, orice părticică a corpului. Tot acest amalgam de reacții s-a bătut cu oboseala până la răsăritul soarelui. Se știe că oboseala niciodată nu obosește, iar fericirea



oricât de puternică nu ar fi, oricum cade în knock out. Așa că pe vremea când ar trebui să cânte a treia oară cocoșii la țară, când Marin și Gicu mai au o jumătate de oră până a le suna deșteptătorul cu sunet de eminem, când magazinul de la stație își schimbă vânzătoarea, atunci am adormit și cu mâinile laț în jurul genunchilor.

Seara se lăsa deja doborâtă de greutatea cerului atârnată pe umeri. Eram învelit cu o plapumă groasă, iar perna moale îmi mângâia ceafa. Aveam erecție și am mai stat câteva minute treaz, privind podul îngălbenit de la țigările mele. Vruî să fumez, dar ea mă dezbracă și nu-i vedeam prin apropiere. A trebuit să mă mulțumesc doar cu tavanul și cu aduîmecarea mirosului de ciorbă, care probabil venea din bucătăria mea, ci nu de la vecini prin fereastra deschisă. De obicei nu mâncam diminețile fiindcă nu simțeam poftă și nici nevoie; mă mulțumeam cu o cană mare de cafea tare, amestecată cu trei-patru țigări servită la balcon pe micul meu scăunel pliant. În dimineața ceea, însă, blestemam erecția și muream de nerăbdare să bag limba în farfurie apoi să o duc la gură și să sorb cu gălăgie. În cele din urmă se rezolvă problema și m-am ridicat în picioare. Mi-am pocnit oasele lăsându-mă ușor în urmă, sprijinind spatele cu mâinile. Am scos un sunet de plăcere și am pornit spre bucătărie voios, îmbrăcat numai în chiloți, n u înainte de a căuta blugii cu țigările, și de a aprinde una.

Era schimbată: era pentru prima dată când o vedeam cu părul strâns cu elastic, ceea ce-mi oferea ocazia să-i văd chipul în toată perfecțiunea lui; cu ochi negri acoperiți bine de niște sprâncene late de un negru lucios și arcuite bine, cu un nas mic cu vârful rotund, ușor înclinat spre frunte, buzele exact la un centimetru sub nas se uneau într-o linie subțire. Avea și gropițe în obraji, iar asta mă dădea jos cu fiecare zâmbet tras greoi spre trupul meu de o privire tăioasă și dulce totodată. Tăia verdeață într-un tricou de-al meu ce se prelingea pe trupul ei subțire , până la genunchi. Altceva nu avea nimic pe ea. Simții imediat să-i ridic tricoul în cap, dar m-am oprit cu gândul și m-am mulțumit cu un pahar cu apa băut cu gâturi mari.

Încercam să-mi aduc aminte numele ei, dar fără nici un rezultat care să-mi satisfacă siguranța.

Aveam impresia că, dacă greșeam cumva numele ei, cratița cu ciorbă îmi va înveli capul, iar ea va pleca desculță. Vedeam în ochii ei bazarea sigură pe o posibilă dragoste și că orice greșeală din partea mea putea face un terci împuțit pe care nici câinii nu ar fi în stare să-l digere. Nu m-am făcut bucătar de căcat, ci pur și simplu am pus paharul pe masă cu grijă și am ridicat capacul cratiței. Mă întreba dacă mai pot răbda încă cinci minute. Eram gata să aștept și o oră, numai că, firile subțiri de vaporî îmbibate până la refuz cu mici părțicele de legume si carne de vită, să-mi inunde nasul ca o cascadă ce populează pustiuri noi, flămânde de apă, flămânde după o viață pe care o tânjește cu toată puterea voinței, dar care nu poate amăgi în nici un fel soarele. Îmi închipuiam deja tot tabloul, de parcă tipa din fața mea ar fi ca și carnea ce-a dat gustul supei, iar eu

nu știu din care pulpă să mușc. Era ceva ce mă făcea să leșin, așa că am mai băut cu repeziciune un pahar cu apă, am aprins o țigară și m-am retras în cameră, spunându-i să mă anunțe când totul va fi gata. Ea încuviință aplecând capul cu garnitură bogată de zâmbet.

Luam masa tăcuți. Numai sorbiturile circulau prin toate colțurile camerei, apoi mureau.

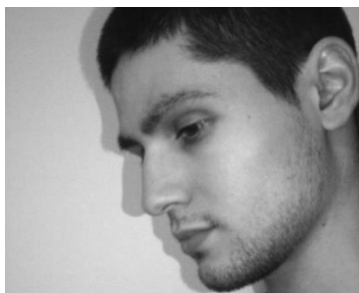
Și cum eu mâncam ca de obicei la mama pilaf cu hrișcă, acasă ochiuri și cartofi prăjiți, ciorba se nimeri ceva nou în acel an. Mai mâncam pe la prieteni sau la cantina universității așa ceva, dar nu se comparau zoaiele alea cu ce aveam eu la moment în farfurie. Și cât căutam eu așa o fată! Nu pentru mâncare, dar pentru felul ei de a fi în fața unui bărbat care dă semne de dragoste. Îmi venea să urlu în fața ei, să-i strâng obrajii în palme, să o sărut câinește, mușcându-i buzele până la sânge, iar ea să țipe: dovada cea mai sigură că mă simte. Nu era proastă. Știa că eu căzusem în plasă și se folosea de privilegiul mișcărilor. Nu mă mai privea. Își înfipse ochii în farfurie ca să mă chinuie pe mine care, căutam mereu mișcarea ce ar construi iarăși podul dintre noi. Mă simțeam ridicol. Eu, care strigasem atât la ce două seri, nu puteam să scot măcar o vorbă. Aflasem între timp și numele ei. Și ce să fac eu cu un nume dacă corzile vocale refuză să-l pronunțe? Trecusem deja bariera. Vorbeam cu ea despre viața ei, mângâindu-ne reciproc capetele, care nu era tocmai una reușită. Tată bețiv și mamă înzestrată cu două talente: bețivă și curvă. Nu eram uimit de ceea ce auzeam, fiindcă jumătate din toți cunoscuții mei erau talentați ori aveau părinții dotați. Îmi era mai degrabă milă de ea; o fată cu atâtea calități a fost silită să-și părăsească căminul pentru a scăpa măcar formal de ADN. Îmi aduceam aminte de un vechi prieten care, avea o soartă asemănătoare, numai că părinții nu prea trăiau în bună înțelegere, așa cum trăiau ai Nicoletei, ci într-o antipatie excesivă purtată reciproc. Săracul copil! Mama îi tăia pozele în care i se părea că seamănă cu tatăl, care la rândul său îi lovea pumnii de ciment ca să devină mai duri: căci după cum i se părea lui, al fiului său erau de muiere. A crescut băiatul și tot cu acei pumni căliți a vopsit pereții apartamentului în roșu – o privesc pe care vroiam să o văd toată viața mea și la mine în casă, dar nu am reușit. Probabil aveam prea puțin curaj să-mi bat părinții sau poate îmi era frică de închisoare.

Când fata din brațele mele îmi povestea cum tatăl o viola în beci, așezând-o cu curul pe butoi, îmi sună telefonul. Am evitat să ridic, fiindcă ea nu înceta să-mi povestească istoria amestecată dur cu lacrimi. În cele din urmă telefonul încetă, dar peste câteva clipe își reluă urlatul. Fata se opri de data asta, iar eu am spus „Alo!” , fără chef. Speram cu toți mușchii corpului ca vocea din telefon să-mi spună: Stimate abonat, vă anunțăm că ați întrecut măsura, iar fericirea în plus se plătește scump. Vă rugăm să scoateți dracului capul, din priză! Nu sunteți primul și nici ultimul care sare dincolo de viața lui reală și se conectează hoțeste. Vă preîntâmpinăm că, dacă nu încetați să fugiți de realitate, riscați să găsiți

mașele mamei dumneavoastră pe mânerul ușii. Doar știți, și cred că nu se mai merită să repet, dar o să fac asta din simplul motiv că mi-e milă

de dumneavoastră. Nu vă zic excrement că știți asta dar nu vreți să o recunoașteți. Și cum ziceam o să repet: Marș dracului și te spânzură! Moartea câștigată la lotto e obligatorie!

Nu am avut noroc. Vocea era prea caldă ca să spună vorbele. Ce nefericit poți să fii când simți că poți fi fericit.



Mihai VICTUS

*Născut la 18 noiembrie 1986,
în București.*

Studii:

— *Liceul Bilingv „Decebal” – București*

— *Școala de Arte – București – Pictură*

— *Facultatea de Litere – București*

— *Facultatea de Marketing și Afaceri Internaționale – București*

Încă nu am debutat, dar scriu din clasa a 6-a (când autorii mei preferați erau Jules Verne și Karl May).

Am publicat numai pe site-uri literare, dintre care specific “Actualitatea literară”.

Momentan lucrez la un roman (intitulat “Adio deci, speranță!”) pe care sper că îl voi finaliza anul viitor (e destul de voluminos, dens și îmi cere mult timp și atenție).

Când plouă, doar umbrele se spală de păcate

— La ce te uiți? m-a întrebat ea.

Dar nu a încercat să se acopere cu rochia aia jerpelită din pânză, a cărei despicătură se ridica pe piciorul drept, până aproape de coapse și îi vedeam pulpa murdară. Toată ploaia cădea peste ea și stătea acolo, nepăsătoare. Nu purta sutien. Hainele i se lipiseră de corp, pronunțându-i curbele. Avea sânii în formă de pară și sfârcuri tari, ce-i împungeau bluza. Era doar o copilă. Șaptesprezece ani sau mai puțin.

Mă adăposteam sub o capotă, pe care-o așezasem între două containere de gunoi, și mă uitam la ea. Aveam o sticlă de lichior în buzunar, cumpărată din banii pe care-i promisem de la o femeie în dimineața aia, în fața bisericii. Apoi începuse ploaia și n-am mai primit nimic.



— Hei, cerșetorul, îmi strigă fata, la ce te uiți?

Avea glasul răgușit și în același timp subțire, lipsit de vlagă. Se formase o baltă în jurul ei. Nu-i păsa și nici nu încerca să se apere de ploaie, deși îi vedeam degetele mâinilor, lungi și subțiri, cum tremurau și picioarele goale, livide, acoperite de noroi întărit, pe care ploaia îl spăla, întinzându-l spre glezne și spre coapse.

— Îți place ce vezi? îmi strigă ea. Spune-mi, îți place?

Își trăgea rochia în sus, arătându-mi pulpele. Apoi, deodată, s-a acoperit, parcă rușinată. Se ghemui, încercând să-și ascundă acele părți ale corpului, pe care zdrențele de pe ea nu reușeau.

— Niște porci, a vorbit din nou glasul ăla răgușit, venind parcă de nicăieri. Toți bărbații sunteți niște porci.

A început să înjure, făcându-mă "nemernic", "bulangiu" și în multe alte feluri.

— Nu mai sta acolo, i-am zis. O să răcești. Sau o să faci pneumonie și vei muri.

— Și ce-ți pasă ție? Ce-ți pasă dacă o să mor?

Cum stătea acolo, ghemuită și tremurând, și-a ridicat de vreo două ori fruntea din pământ și s-a uitat la mine. M-am făcut că nu bag de seamă, mutându-mi privirea în altă parte.

— Porcule! a spus ea. Știu la ce te gândești. O să mor și-o să profiți de trupul meu. Vă cunosc eu pe voi, bărbații... Numai la asta vă gândiți. Dar să știi că numai în felul ăsta mă poți avea. Numai dacă sunt moartă.

— Vino și stai aici, la adăpost. Așa nu o să mori.

Dar nu s-a mișcat din balta aia. Iar ploaia continua să cadă și avea s-o facă multă vreme.

Era o uliță îngustă, între două blocuri cu tencuiala decojită, cu multe crăpături de unde veneau mirosuri de mâncare, plânsete de copii, țipete și mai auzeam un meci de box transmis de la vreun radio la fel de vechi ca blocurile alea. Dar totul se auzea foarte încet din cauza ploii ce cădea peste capota din tablă. Apa formase un mic râu murdar ce curgea repede spre o gură de canal, puțin mai la vale.

Am luat sticla din buzunar și-am început să beau, fără a-mi mai îndrepta privirile în direcția fetei. Vorbea fără oprire, pe un ton scăzut, dar n-am încercat să-mi dau seama ce anume.

După aia a tăcut și peste puțin timp a venit așa, ghemuită, lângă mine. Niciun cuvânt. M-am retras într-o parte, ca să-i fac loc și să nu mă ude. Tremura toată.

— Ia, de-aici, i-am zis, întinzându-i sticla.

S-a uitat la mine cu niște ochi negri încărcăți de reproș. Își mușca buzele subțiri și vinete.

— Nu vreau să te îmbăt. Ia și bea. O să te-ncălzească.



Am lăsat sticla lângă ea. După aproape un minut și-a desprins mâna stângă din jurul genunchilor, a luat-o și a pus-o la gură. Numai puțin.

— Haide, ia o gură mai zdravănă, am îndemnat-o. O să-ți facă bine.

A băut, apoi mi-a întins sticla. Obrajii i se coloraseră și evita să mă privească în ochi. A rostit doar un încet "mulțumesc". Încă nu avea încredere în mine.

Mă interesa, nu din punct de vedere sexual, chiar dacă nu mă mai culcasem cu o femeie de mai bine de-un an, când plătisem o curvă; era mai degrabă curiozitate și un straniu sentiment de milă deși, ironic, eu

însumi trăiam din mila altora. Părea mai neajutorată ca un pui de vrabie în mijlocul unei intersecții. Chiar semăna cu unul așa cum stătea, aproape goală lângă mine și încerca să nu mai tremure atât de tare. I-am dat să mai bea.

— Nu ești unul din ăia?

— Nu, i-am răspuns și habar n-aveam ce voia să spună.

— Și nici n-o să profiți de mine...

— Nu.

A băut.

— A fost o femeie, începu să vorbească privind în gol, pe urmă un bărbat. Chiar după dealurile alea (îmi arată cu degetul spre câmp, dar acolo nu era decât groapa de gunoi) în lanul de porumb. M-am împotrivit și nu i-am lăsat să-mi facă nimic. Atunci, bărbatul mi-a dat un pumn uite-aici, în obraz, și altul în stomac, iar femeia avea un cuțit și mi-au zis că dacă nu stau cuminte or să mă omoare.

Tăcu tot atât de repede cum începuse. Am băut și i-am mai dat și ei puțin.

— Mă crezi?

— Da, am răspuns.

— Pentru că n-ai nici-un motiv să nu mă crezi. ăia au profitat de mine și a fost foarte urât din partea lor. Aș vrea să moară. Ți se pare că greșesc dacă-mi doresc asta? Aș vrea totuși să moară. Aș face-o chiar eu. Dacă aș avea o armă, m-aș duce să-i caut și i-aș împușca pe amândoi.

— Poți să mergi la poliție.

Un hohot isteric îi zgudui umerii.

— Poliție, zici? Poliție? Nu există poliție pentru noi. E a celor cu bani. E nu am bani. Dacă aș avea, aș cumpăra un pistol. Da, asta aș face, aș cumpăra un pistol și l-aș purta mereu la mine și, dacă ar mai vrea cineva să profite de mine, l-aș împușca. Ce crezi, n-ar fi o idee bună?

Devenise tot mai vorbăreată, probabil din cauza alcoolului. Mă hotărâsem să nu-i mai dau să bea și am pus sticla în buzunar.

— Știi cine are bani? continuă ea cu însuflețire. Mama și George. ăsta-i bărbatul ei. Are atât de mulți bani, că nici nu știu ce-aș putea face cu ei dacă i-aș avea. Eu nu mă înțeleg prea bine cu mama, dar cred că, dacă i-aș cere bani, mi-ar da. Dar mai e și George, iar ăsta e-n'stare să mănânce doar pâine cu apă ca să economisească. Mie nu-mi plac banii. Când stăteam în casa aia mare din centru,



chiar lângă primărie, aia mare de tot - cred că are cam douăș' de camere - cu stâlpi groși, înalți, și cu balcon, atunci când trăia tata, aveam mereu rochii noi și bijuterii și tot ce-mi doream, dar să știi că nu eram fericită. Și după aia, când a murit tata, eu am plecat.

Nu crezi că-i caraghios?

— Ai putea să te întorci.

S-a uitat câteva clipe în gol, ca și cum amintirile din perioada aia i se derulau repede prin fața ochilor. Avea un zâmbet crispat când mi-a spus (cred că mai degrabă își vorbea sieși decât mie):

— Când tata era pe moarte, l-am întâlnit pe George. Nu-l mai văzusem până atunci. Și-n ziua aia venisem mai devreme de la liceu și aveam nevoie de mama, să mă ajute la bucătărie, și m-am dus să o caut în camera ei. Am găsit-o. George era și el acolo. Amândoi dezbrăcați. Imaginea asta m-a îngrozit și, în camera lui, tata murea puțin câte puțin. Aveam cuțitul în mână. M-am repezit... Loveam mereu și, cum el încerca să se apere, l-am tăiat pe mâini și pe obraz - are semnul și acum. A reușit până la urmă să-mi smulgă cuțitul și-a vrut să mă lovească, strigând că o să mă omoare. Mama s-a pus în fața lui și am fugit. Tata s-a prăpădit a doua zi. Singur ca un câine.

După cuvintele astea a tăcut.

Chiar dacă mai aveam sentimentul ăla de milă, altceva nou, mai puternic, îmi acapară întreaga atenție. Și ăsta era gândul format din toate vorbele alea despre bani. Nu-i avusesem niciodată și mă mulțumisem cu atâta cât primeam ca s-o duc de azi pe mâine. Și dacă aș fi putut face în așa fel încât să pun mâna pe ei fără să risc nimic? Suficient de mulți cât să renunț la viața asta blestemată. Adio nopți friguroase de iarnă, bătaii, insulte, foamete. Aș deschide un restaurant (am auzit că astea merg întotdeauna bine) și n-aș mai avea nevoie de nimic. Da, ar fi o chestie. Patron de restaurant. Ha, ha! Ce-o să mai râd atunci. O să le arăt eu. Nu-s un oarecare. Voi purta mereu haine noi și-o să mă plimb cu propria mașină. Dup'aia o să găsesc o nevestă frumoasă și mai tânără ca mine. Neapărat să fie tânără. Sau n-o să mă însor deloc și-o să am o groază de femei. Cu bani poți cumpăra orice. Oho, ce mai trai! Ce mai trai ar fi ăsta! Atenție, Istvane, nu lăsa comoara să-ți scape printre degete. Nu fii prost!

Fata rămăsese ghemuită, cu brațele în jurul genunchilor, încercând să se încălzească. Mi-am dat geaca jos și i-am pus-o pe umeri. Era atât de mică încât geaca o acoperea în întregime.

— Ți-e mai bine? am întrebat-o, iar ea a dat din cap și avea obraji roșii. Cum te numești?

— Simina.

— Povestește-mi despre casa aia, Simina. Cum era acolo?

— Casa noastră, cea de lângă primărie? O, era tare frumoasă. Aveam și o grădină mare, cu flori multe, multe și de toate culorile. Iar în spatele curții era o piscină unde mă scăldam vara. La tata veneau mulți prieteni, mereu și nu mă



plictiseam niciodată. Chiar și atunci, când s-a îmbolnăvit el, prietenii ăștia continuau să vină și se purtau ca de obicei, spuneau glume și râdeau și mă deranja prezența lor. Odată l-am

împins pe unul în piscină și nu știa să înoate, dar au sărit și l-au salvat. Altfel crăpa acolo. Și nici nu cred că mi-ar fi părut rău. După aia tata nu mi-a mai dat voie să ies în curte aproape două săptămâni și am stat închisă în cameră. Dar nu m-am supărat pe el.

— Și casa? Cum era casa?

— Mare de tot și foarte albă. Totul era alb acolo. Chiar și servitorii erau îmbrăcați în alb - arătau ca niște fantome așa cum se plimbau de colo-colo, aproape fără zgomot, ca și cum ar fi plutit prin aer. Se ocupau de bucătărie, de curățenie, de grădină și de invitați. Foarte disciplinați și muncitori. Pe unii îi cunoșteam încă de când eram o copilă și mă împrietenisem cu ei, iar ceilalți plecau mereu și veneau alții noi. E greu să găsești oameni de nădejde în zilele astea, așa-mi zicea tata.

— Înseamnă că tatăl tău avea mulți bani dacă-și permitea să angajeze atâția servitori.

— Mulți, mulți de tot. Nici nu cred că i-aș fi putut număra, atât de mulți erau acolo.

— Unde? Ai fost cu el la bancă? am întrebat pe un ton neîncrezător.

— La bancă? chicoti ea. Nu, acolo la el, în birou. Avea un dulap mare de fier, pe care-l ținea mereu încuiat. Și-acum mai e dulapul acolo. Dar toți banii ăia au ajuns pe mâna lui George. Sunt, de fapt, ai mamei, dar ea n-ar fi în stare să aibă grijă de ei și, oricât de mulți ar fi, poate că i-ar cheltui pe toți. Dar George e un zgârcit.

— Eu cred că sunt banii mamei tale tot așa cum sunt și ai tăi. Taică'tu trebuie să-ți fi lăsat ceva.

A stat câteva secunde să se gândească.

— Poate, dar știi ce? Nici că-mi pasă.

— Adineauri ziceai că ai nevoie de bani.

— Așa am zis?

— Da, ai zis că ai vrea să-ți cumperi un pistol și ai avea nevoie de bani.

Fata se însufleți deodată.

— Da, ai dreptate, așa am zis. Mi-aș lua un pistol.

— De ce nu mergi să ceri o parte din banii tăi?

— Nu, nu... George o să mă omoare dacă fac asta. E în stare. Am văzut eu atunci, în ochii lui. E un om foarte rău.

Simina se încălzise și lăsase geaca să-i cadă pe umerii goi. Aburi de căldură se ridicau din trupul ei, până sus, spre capotă. Ploaia se mai liniștise, dar picăturile continuau să cadă, mari, și scoteau un zgomot ritmat așa cum se spărgeau de butoaiele alea din tablă. Iar eu încercam să-mi ascult gândurile însă deveniseră aproape o șoaptă. Mereu aceeași.



— Ascultă, am zis.

Îmi tremura glasul. Nu trebuia să mă trădez, chiar dacă fata părea atât de bătută-n cap că, probabil, nu și-ar fi dat seama de intenția mea nici dacă o-ntrebam direct.

— E o prostie să ții atâția bani în casă. Ce faci dacă pierzi cheia sau dacă cineva ți-o fură din buzunar?

— Dar tata nu o purta niciodată la el. O ținea tot acolo, în birou.

— Asta-i o prostie și mai mare. Păi, așa oricine putea să umble la bani.

— Nu, tata nu era atât de prost, mă dojeni fata. Avea un loc secret unde ținea cheia.

— Un loc secret? De exemplu, un hoț experimentat cunoaște toate lucrurile astea secrete în care se ascund obiecte și chei, sau, dacă n-ar ști, ar descoperi cu siguranță.

— Nu te cred.

— Am auzit eu niște chestii de-astea. De la un tip pe care l-am întâlnit la închisoare (mă băgaseră acolo pentru că mă găsiseră dormind în parc) și mi-a povestit despre o groază de locuri de-astea, în care-și ascund oamenii lucrurile. Mi-a spus că cei mai mulți le pun sub blatul biroului, unde au un compartiment secret, sau sub vreo șipcă de parchet, ori după tablouri. Unii chiar dau găuri în picioarele scaunelor și ascund acolo tot felul de chestii.

Fata dădea dezaprobator din cap de fiecare dată. Începusem să-mi pierd răbdarea.

— Unde-și ținea cheile tatăl tău?

— De ce vrei să știi? Îmi spuse simplu, fără vreo urmă de bănuială.

— Te pot ajuta să-ți cumperi un pistol.

— Adică...

Se opri. Nici eu n-am zis nimic. Încercam să-i înfrunt privirea aia iscoditoare cu o indiferență cât mai naturală.

— Vrei să-ți spun unde ținea cheia ca să iei banii?

— Da, ca să-ți cumperi un pistol.

Prea mă grăbisem. Poate că stricasem totul. Oricât ar fi fost de scrântită, Simina devenea bănuitoare.

— O să iau numai atâta cât ai nevoie, m-am grăbit să adaug.

— Păi, nu știu cât costă un pistol.

— Cunosc eu pe cineva care știe. O să-l întreb.

— Și nu vei lua nici-un ban în plus?

— Nu voi lua. Promit.

— Nu? Jură!

— Mă jur.

— Pe ce te juri?

— Pe viața mea.

— Nu așa. Spune: „Jur pe viața mea că nu voi lua nici-un ban în plus”.



— Mă jur pe viața mea că n-o să iau nici-un ban în plus.

— Acuma fă-ți cruce și scuipă-ți în sân.

I-am făcut pe plac. Prin gestul ăla stupid îi câștigasem încrederea. Puteam să văd asta în ochii ei larg deschiși, în arcuirea perfectă a sprâncenelor și trăsăturile relaxate ale feței. Profitând de moment, am întrebat-o:

— Îmi spui locul unde-s cheile?

Chiar dacă, mai înainte de-a răspunde a păstrat câteva clipe de tăcere, expresia feței nu i s-a schimbat.

— O să merg cu tine, a zis. Prima să-ți arăt casa, și acolo o să-ți spun.

Poate că ezitarea ei trebuia să-mi dea de gândit sau nu însemna nimic. În momentele alea nu-mi imaginam decât că voi pune mâna pe bani și asta devenise cel mai important lucru din viața mea.

— Mai întâi o să dorm, a continuat fata. Sunt tare obosită. Pe urmă o să mergem. Mai dă-mi să beau puțin.

După ce a băut s-a ghemuit lângă mine și-a pus capul pe umărul meu și-a adormit. Am înfășurat-o bine în geacă să nu o prindă curentul din cauza aerului umed. N-am făcut-o din compasiune. Nici din simpatie sau chestii de genul ăsta. N-aveam niciun sentiment pentru ea. Totuși, aș fi fost capabil să omor pe oricine-ar fi încercat să-i facă rău. Da, aș fi făcut-o fără să clilesc. Pentru mine, ea nu mai reprezenta o ființă. Era ceva, mai mult de atât. Nu exista nicio ființă de care să-mi pese, cât de puțin. Pe când ea... Ea devenise un țel. Nu. Mai degrabă semăna cu un plan bine pus la punct pe care, după ce-l întrebuințezi, devine doar amintire. Aveam eu grijă să dispară după aia, nu-mi făceam griji și nici nu mă gândeam cum aș face-o, însă, deocamdată, trebuia să veghez asupra ei. Totul depindea de reușita acestui "plan". Altceva nu mai avea importanță. Viața mea, ducă-se dracu', mă săturasem de mizerie! De ce să continui tot așa?

Ploaia se opri și gălăgia orașului venea ca niște valuri până acolo, la periferie. Simina dormea liniștită. Ce-avea să se întâmple cu ea? De ce trebuia să-mi pese? De mine cui îi era milă? Toți oamenii ăia, care-mi întindeau câte-un ban, n-o făceau din milă - tot pentru ei o făceau. Își arătau superioritatea în felul ăsta. Treceau peste eșecurile din viața lor "făcând o faptă bună". Îi uram. Bărbați înțoliți în costume noi, cu buzunarele pline de bani, mergând cu nasul pe sus, care de care mai semeț, femei îngropate în blănuri, duhnind a parfumuri scumpe, bătrâne păcatoase care merg în fiecare duminică la biserică, târându-și hoiturile puturoase pentru a-și dona pensiile unor tâlhari în haine preotești, copii buboși născuți în mizerie, politicieni avari, pensionari, ospătari, polițiști, elevi, profesori, șomeri - îi uram pe toți. De ce să-mi pese? Ducă-se dracu'!

Curând avea să apună. Îmi convenea. Încă nu-mi făcusem un plan dar, cu siguranță, trebuia să aștept întunericul. Pe urmă ce voi face? Și cum? Nu am nevoie de un plan? Ah, nu! Nu! Răbdare, Istvane, răbdare... Mai întâi să vezi casa și apoi o să-ți dai seama cum vei face. Da, așa e cel mai bine. Numai timpul ăsta de-ar trece mai repede.



Până când s-a trezit Simina, am stat ca pe cărbuni aprinși. Se întunecase. Din cauza umezelii noaptea era foarte rece. Luna arunca o lumină cadaverică, acoperind totul ca un giulgiu, iar fata, cu ochii mari și negri adânciți în orbite, semăna cu o moartă. Se uita la mine fără a schița vreun gest. De parcă încerca să mă recunoască.

— Mi-e foame, a zis.

— N-am nimica de mâncare și nici bani nu mai am.

— De băut mai ai?

Mai erau aproape două degete de lichior pe fundul sticlei. I-am dat-o.

— O să luăm niște bani ca să cumpărăm și de mâncare, a zis ea după aia.

— Am jurat că nu voi lua mai mulți bani decât trebuie.

— Știu. Trebuie să juri din nou că n-o să iei decât atâția cât avem nevoie pentru pistol și ca să mai luăm ceva de mâncare.

Am jurat.

— Haide, să mergem, a zis. Cred că George doarme la ora asta.

S-a ridicat și a vrut să-mi înapoieze geaca. I-am cerut să o păstreze ca să nu se-mblonăvească. Adevărul e că aș fi preferat să o iau dar, cu zdrențele alea care o făceau să pară mai mult dezbrăcată, aș fi riscat să fim înhățați de primul polițai pe care-l întâlneam, chiar dacă nu se mai vedea niciun om pe străzile murdare ale orașului. Fata mergea înainte, iar eu la câțiva pași în urma ei și singurii martori erau felinarele și câțiva câini râioși care, deranjați de trecerea noastră, mârâiau până ce ne îndepărtam. De-a lungul anilor mă obișnuisem cu frigul, dar în noaptea aia aveam mâinile atât de reci, că parcă nu erau ale mele.

— „Azi e ziua lor, ziua ielelor, vrăjitoarelor”, fredona încet Simina cu glasul răgușit. Știi cântecul ăsta?

— Nu.

— „Iată, ielele, vrăjitoarele”, continuă ea, aproape șoptit. „Azi e ziua lor, ziua ielelor, vrăjitoarelor.”

Și sunetele pe care le scoteau pașii noștri păreau să țină ritmul. "Tot ce vezi, să nu crezi", cânta Simina, iar picioarele ei făceau lipa-lipa pe asfaltul ud. "Că așa ți-e soarta (poc-poc se auzeau pașii mei), poți să-ntrebi, dacă vrei (lipa-lipa răspundeau ca un ecou tălpile fetei), vrăjitoarele".

Tremuram fără să-mi dau seama dacă frigul era de vină. Nu-mi simțeam trupul. Era ca și cum aș fi plutit atras ca un magnet de Simina, fără efortul necesar de a-mi pune membrele în mișcare, și, dacă n-aș fi auzit sunetul pașilor, aș fi putut jura că pluteam. Nu știu cât am mers, dar ne apropiam de centrul orașului.

Puțin câte puțin parcă îmi reveneam din stare aia ca din transă. Pământul se învârtea cu mine și acoperișurile clădirilor se aplecau amenințătoare, sufocându-mă. Pe urmă au devenit tot mai inerte, până ce luna le-a acoperit cu giulgiul ei alb și au rămas așa. Simina încetase și ea să mai cante. Mergea



repede, fără să privească înapoi. Arăta ca o umbră. Pe sub geacă i se vedeau numai picioarele subțiri, murdare de noroi.

— Mai avem mult? am întrebat.

— Șșșșt...

Au mai fost cam două sută de metri de străzi pline de gropi, alei înguste mirosind a urină și peste tot aceeași liniște. Puteam să simt că suntem aproape mai înainte de-a ajunge. Numai puțin... Ah, cât de nerăbdător devenisem! Am înțeles că din cauza aia tremuram. Și dacă totul era un miraj? Dacă mintea mea bolnavă născocise lucrurile alea? Nu, nu! Era imposibil. Simina nu era o închipuire. Puteam să o văd și o simțisem acolo, cum stătea lipită de mine în timp ce dormea. Tot ce se întâmplase, tot ce avea să se întâmple nu exista doar în imaginația mea. Nu-ți pierde curajul, Istavane! Ai ajuns până aici. Nu-ți perde curajul! Nu-ți pierde curajul...!

— Aici, mi-a șoptit Simina, trăgându-mă de mânecă.

Da, era acolo, exact așa cum îmi fusese descrisă. O casă mare, albă, cu stâlpi groși, cu balcon, etaj și zeci de ferestre; am văzut și grădina prin gardul din plasă, cu flori multe și puteam să văd chiar și un colț al piscinei a cărei apă strălucea mai puternic decât un felinar; și chiar deasupra porților albe era o pancardă uriașă, pe care scria cu litere roșii, luminate de neoane: "Institutul Utersberg - spital de boli psihice".

— Aici, îmi șoptea Simina, arătându-mi cu degetul. Nu-i așa că-i frumoasă? Ți-am zis eu, nu-i așa?

Și-atunci am înțeles.

Elefantul pe sârmă

Am coborât împreună cu Zev la Tarragona și am intrat în primul bar pe care l-am găsit. Eu nu mai lucrasem pe un vas de pescuit. Cele patru săptămâni de muncă silnică mă epuizaseră și mi-am zis că n-o să mai mă angajez vreodată pe un vas. Acum aveam bani și nu-mi păsa de nimic. Eram din nou rege.

Barul se numea "Bitacora" și era așezat lângă o cale ferată, iar mai departe se vedeau valurile care spălau plaja și spuma albă, care se retrăgea încet, apoi veneau iar valurile și o măturau, iar spuma aia albă arăta ca o vomă pe nisipul cenușiu și oamenii se scăldau, ori stăteau să se bronzeze, iar trupurile lor goale se prăjeau sub soare și arătau ca niște creveți. Mă săturasem de apă, de golfuri și de plăji aglomerate. N-am mai privit în direcția aia. În fața barului staționase un vagon ruginit și cineva scrisese ceva pe el cu vopsea galbenă, iar eu încercam să-mi dau seama ce scrie acolo. Dar nu era prea descifrabil și n-am reușit.

— În sănătatea ta, Vic, a spus Zev și a turnat paharul pe gât.

— În sănătatea ta, Zev, i-am spus.



Absintul era îndoit cu apă, dar avea gust bun. Nu ca spălătura aia de rachiu pe care fuseserăm nevoiți să-l bem pe vas, și numai atunci când era vreme urâtă, ca să ne încălzim. E grea viața de marinar. Și de fiecare dată, când ne prindea o furtună, mă gândeam că o să mor. Dracu' s-o ia de meserie! Dar câștigasem bine. Banii atârnau greu în buzunar și mă simțeam foarte bogat în ziua aia.

— Am făcut afacere bună, a fost de părere Zev. Cu banii ăștia putem trăi aproape două luni ca niște împărați. Și, dacă nu suntem foarte pretențioși, o putem duce destul de bine și mai mult timp. N-o să mai trebuiască să lucrăm nicăieri vreme de trei sau patru luni. Ce zici?

— Să trăim ca niște împărați.

— Ești un băiat deștept, Vic. Un băiat tare deștept, mă auzi? Ești cel mai deștept băiat pe care-l știu. Trebuia să fii vreun președinte, ceva, cu mintea aia a ta.

— Ești un tâmpit, Zev.

Când râdea, își dezvelea dinții galbeni și cariați, apoi scotea un sunet ciudat, ca o vioară cu strunele neacordate. Iar eu nu mă puteam abține și râdeam odată cu el.

După aia am propus să luăm ceva de mâncare și i-am cerut chelneriței să se apropie. Avea părul blond, purta o rochie galbenă și scurtă, un șorț alb și o eșarfă albă cu puncte negre. Era foarte tânără și avea un zâmbet frumos.

— Qué desea ordenar? ne-a întrebat.

— Ce zice? a spus Zev.

— Ne întreabă ce vrem să comandăm.

— Spune-i că-i o fată tare drăguță și să ne dea ce vrea ea, în afară de pește. Să-i zici că-i foarte frumoasă și dacă vrea să mă sărute odată.

Zev zâmbi, iar fata zâmbi și ea.

— Qué debe comer? am întrebat-o.

Mi-a spus.

— Au pește marinat, piure cu pește, garnitură de salată cu pește și pește afumat, l-am înștiințat pe Zev.

— Căcat! a zis el. Spune-i să mă sărute odată și apoi să-mi dea să mănânc ce pește o vrea.

— Qué dice? mă întreabă fata.

— El quiere un beso tuyo.

Ea zâmbi.

— Es muy bonito.

— Ce-a zis? vru să știe Zev.

— Că ești un porc.

— Târfa ordinară! apoi mai încet: Să nu traduci asta.

I-am cerut chelneriței patru pești afumați cu salată de măsline și roșii. Platourile ni le-a adus o fată slabă cu pistrui mulți și cu nasul coroiat.



— Spune-i să o trimită pe cealaltă fată, dacă mai avem nevoie de ceva, îmi ceru Zev. Asta îmi strică pofta de mâncare, mai ales că n-am niciun chef de peștele ăsta afurisit.

— Gracias, hermosa, am spus chelneriței și i-am dat un bacșiș mare.

Ea îmi zâmbi, mulțumindu-mi, apoi plecă. Stropit cu absint, peștele era foarte bun. Zev a-nghițit repede, fără a face mofturi. După aia a mai băut un pahar de absint și a râgâit. L-am bătut pe spate și l-am făcut "porc", iar el a rânjit. La masa din spatele meu se așezaseră niște îndrăgostiți. Erau băieți amândoi. Vorbeau încet, unul avea glasul stins și subțire, iar al celuilalt suna ca un sâsâit de șarpe, fiindcă încerca să-și coboare tonul, și-i spunea "dragule" celui dintâi iar ăsta îi spunea "iubitule" și voiam să mă ridic de pe scaun ca să plec, dar absintul ăla era tare bun, chelnerița cea blondă se plimba de la o masă la alta, cu picioarele alea lungi și frumoase, care-i ieșeau de sub rochia prea scurtă, iar cei doi îndrăgostiți își șopteau vorbe scârboase și chicoteau, după aia se lăsa o vreme liniște, apoi "fetița" îi spunea celuilalt că-i e tare drag, iar ăsta îi întorcea vorbele cu glasul lui sâsâit și nu-i vedeam, dar simțeam un gol în stomac, de parcă nu mâncasem de mai multe zile, pe urmă absintul mi s-a părut amar și am încetat să mai beau.

— Ia, fii atent, îmi spuse Zev, eu cred că ăia din spatele tău sunt homălăi. Tocmai l-am văzut pe unul cum l-a mângâiat pe celălalt pe mână.

Nu m-am întors, ca să ma uit.

— Hai, să mergem!

— Dar ne simțim atât de bine aici, Vic. Hai să mai stăm și ne îmbătăm.

— Luăm o sticlă cu noi și ne-mbătăm în altă parte.

— Unde vrei să mergem?

— Nu știu.

— Eu zic să mai stăm, Vic. Aici e liniște și n-am niciun chef să mă ridic de pe scaunul ăsta, iar târfa aia blondă are niște picioare frumoase și, când se apleacă, să ridice farfuriile de pe mese, i se ridică puțin fustița aia și odată i-am văzut chiloții - sunt roșii cu buline negre. Ce n-aș da să mă sărute odată! Aș renunța la toate curvele din lume pentru o fată ca asta.

— Ești scrântit. Tu te îndrăgostești de toate chelnerițele tinere și frumoase. Mi-ai mai zis chestia asta de-o mie de ori.

— Nu ești sentimental deloc, bătrâne. Câteodată, cred că ești ca unu' din ăia pe invers, ca homălăii din spatele tău.

— Mai zi odată treaba asta, Zev, și-o să mătur podeaua cu tine.

— Dar mi-ești drag oricum, chiar dacă-ți plac sau nu băieții, atâta vreme cât nu te dai la mine.

— Du-te dracu', porc impotent și împutit ce ești!

Zev a-nceput să râdă, apoi am râs și eu.

Am continuat să beau și după o vreme absintul nu mi s-a mai părut atât de amar. Chelnerița cu pistrui a trecut de câteva ori pe lângă mine și mi-a zâmbit.



Se ocupaseră aproape toate mesele din bar. iar în fața tejghelei nu mai rămăsese nici-un scaun liber. Era totuși o atmosferă liniștită. Auzeam destul de clar cuvintele. pe care le fredona un radio pe care nu-l vedeam, deși nu le-nțelegeam pe de-a'ntregul. Iar cei doi îndrăgostiți erau tot acolo și continuau să vorbească în șoaptă. Băuseră ceva între timp și deveniseră mai îndrăzneți. Zev mi-a făcut semn de câteva ori, numindu-i "homălăi", dar nu m-am întors ca să-i privesc. Apoi au încetat să mai șoptească și îi auzeam vorbind despre tot felul de lucruri care mi se păreau porcoase. Odată m-am întors și am spus:

— Hablar más despacio, o trasladarse a otra mesa - vorbiți mai încet, sau mutați-vă la altă masă.

„Fetița” s-a uitat surprins la mine, cu obrazii roșii, apoi și-a plecat fruntea. Era un băiat slab și blond cu ochii verzi. Celălalt era la fel de slab și nu l-am văzut foarte bine. fiindcă stătea cu spatele la mine. Mi-a aruncat doar o privire scurtă peste umăr și n-a zis nimic.

— Ce-i? m-a întrebat Zev. Ce le-ai zis?

— Să tacă.

— Sunt de-ăia, nu?

— Da.

Zev i-a înjurat, le-a spus "putas" și în multe alte feluri, dar ei nu au reacționat în vreun fel. Stăteau acolo, tăcuți și timizi. Doar odată cel cu glasul sâsâit s-a întors și s-a uitat bine la noi. Părea furios. După aia au continuat să mănânce în liniște. Mi-a părut foarte rău că le cerusem să se mute la altă masă. Zev a mai înjurat de câteva ori, apoi a tăcut și el. A-nceput să vorbească despre chelnerița cea blondă și lucrurile pe care i le-ar face.

Am stat așa un timp, ascultând radioul și pe Zev. În căldura aia infectă absintul îmi ardea mațele. O senzație pe care începusem să o găsesc deosebit de plăcută. Devenisem un bețiv și așa fi fost în stare să mă iau la hartă cu oricine mi-ar fi spus asta. Când cei doi îndrăgostiți au plecat Zev i-a strigat "putas" și a continuat să bea cu mine în tăcere. Chelnerița cu pistrui a mai trecut de câteva ori pe lângă masa noastră, iar eu i-am zâmbit, dar s-a uitat în altă parte. În cele din urmă am mai luat o sticlă de absint, am achitat consumația și am ieșit din bar. N-am lăsat bacșiș.

Se înserase. Oceanul devenise întunecat și pieile ude ale oamenilor străluceau printre valuri în lumina roșiatică a apusului. Mergeam pe lângă chei, pasând sticla de la unul la altul. Umbrele noastre formau un corp diform și lung, cu două capete și opt membre, întinzându-se peste drum, peste pereții clădirilor sau amestecându-se cu celelalte umbre, iar atunci luau forme diferite și, când reveneau din îngrămădeala aia, se întindeau tot mai mult, în timp ce soarele cobora încet. Apoi umbrele s-au făcut mici, mici de tot sub tălpile noastre.

— Hai să găsim o curvă, a propus Zev dezvelindu-și dinții galbeni.

I-am spus "bine" și-am pus sticla la gură. Absintul ăsta nu era îndoit cu apă. Nu puteam bea prea mult deodată, fiindcă simțeam că-mi arde gâtul, dar



până ce-am ajuns la Arrabassada sticla era aproape goală. Se întunecase de-a binelea. Pe femeie am găsit-o pe marginea drumului. Se așezase pe bordură, cu picioarele încrucișate și fusta aia mini nu reușea să-i acopere mare lucru. Arăta obosită. Avea părul roșcat și lung, probabil o perucă, și buzele date cu roșu aprins. Își pictase o aluniță pe obrazul stâng, dar chestia asta n-o avantaja cu nimic. Și nici tona de machiaj ce-i ascundea trăsăturile. Avea cearcăne groase și riduri. Era și cam slabă.

— Ola, hermosa, i-am spus.

S-a ridicat și s-a uitat la noi, iar în timpul ăsta cearcănele îi dispăreau încet și mi s-a părut chiar drăguță cu alunița aia falsă. Mi-a spus că e liberă și că se culcă cu amândoi pentru numai douăzeci de euro, deoarece părem băieți de treabă. Am crezut că-i o afacere bună. Zev a fost de aceeași părere.

— S-a făcut, i-am zis.

Când a trecut pe lângă noi Zev i-a pus mâna pe fund și mi-a făcut cu ochiul, rânjind.

— Vamos! Vamos! spunea ea, întorcându-și capul.

Mergea înaintea noastră emanând un miros puternic de parfum ieftin și transpirație de bărbat. Nu avea nimic elegant în mișcări. Părea o marionetă ale cărei sfori le manevra un păpușar stângaci. Era totuși ceva care mă atrăgea. Poate numai percepția de femeie ori amintirea femeilor pe care le avusesem de-a lungul vieții, a celei dintâi iubite, al primei nopți de dragoste și partidele de sex, care n-au mai fost niciodată la fel. Toate astea le vedeam în femeia aia și simțeam cum tremură carnea pe mine. Nu era dorință. Erau amintirile pe care mi le trezea. Doar să stea o noapte întreagă în brațele mele, atât îmi doream. Numai să doarmă, fără a face altceva. Da, ăsta era un gând plăcut și aveam necaz pe Zev, fiindcă trebuia să o împart cu el. Mergea în dreapta mea cu rânjetul lui hidos și îl uram în momentul ăla.

Casa în care ne-a dus femeia se afla pe o stradă îngustă și murdară, la vreo două sute și ceva de metri de locul în care o găsisem. Casa i se potrivea. Era mică și murdară, la fel ca strada. Avea o terasă îngustă din lemn, pe care stăteau aruncate tot felul de obiecte. Am văzut și un cărucior aproape nou acolo, din acela pentru sugaci, și arăta ciudat înghesuit printre lucrurile alea nefolositoare.

Ea ne-a zâmbit în timp ce-și căuta cheia în poșetă. Avea un zâmbet stângaci, aproape timid, ca al unei copile. M-am înfiorat. Zev mi-a pus mâna pe umăr și m-a poftit să o iau înainte, cu rânjetul lui hidos pe figură. Femeia deschisese ușa și aștepta să intrăm. Apoi a închis-o încet, încercând parcă să nu facă zgomot, deși balamalele ruginite se smiorcăiau la fiecare mișcare ca un bolnav de gută obez ce râdea pe înfundate. Ne aflam într-un hol îngust cu două uși.

— În stânga e baia, dacă aveți nevoie.

— Suntem în regulă, a răspuns nerăbdător Zev după ce i-am tradus.



Am intrat pe cealaltă uşă. Era o cameră întunecată, din cauza draperiilor negre ce acopereau geamul şi a lămpii care transmitea o lumină slabă prin abajurul albastru. Singurele obiecte de mobilier erau patul cu somieră din metal din mijlocul camerei şi dulapul din colţ, pe care stătea lampa. Mirosea a mucegai, a transpiraţie şi urină. Femeia şi-a pus poşeta pe marginea patului apoi mi-a spus:

— Cum preferaţi, frumoşilor? Amândoi sau pe rând? Cine e primul?

L-am lăsat pe Zev şi m-am dus să aştept pe hol.

— Eşti un băiat de treabă, mi-a spus el bătându-mă cu palma pe spate.

Nu se afla nimic pe hol pe care să mă aşez şi am rămas în picioare, cu spatele sprijinit de peretele ăla atât de subţire, încât îmi părea că aud lângă mine respiraţia grea a lui Zev şi gemetele înnăbuşite ale curvei care părea probabil foarte mică în braţele lui Zev, iar eu încercam să mă gândesc la alte lucruri, cum ar fi, poate, vechiul meu apartament din Bucureşti sau la soră'mea pe care n-o mai văzusem de vreo şapte ani şi despre care aflasem că avea doi copii şi că nu se înţelegea prea bine cu bărbatul ei. M-am gândit la o groază

de lucruri alea douăzeci de minute cât am stat acolo, în picioare, ascultând gemetele curvei şi respiraţia lui Zev. După aia a ieşit el din cameră şi am intrat eu. Nu se deranjase să-şi închidă fermoarul şi penisul îi atârna din pantaloni legănându-se dintr-o parte în alta, inert şi moale. Ținea sticla de absint în mână. A trecut pe lângă mine mirosind puternic a transpiraţie şi l-am făcut "porc", apoi am închis uşa în urma lui. Era atât de obosit, că n-a deschis gura să-mi răspundă, așa cum obișnuia.

Femeia stătea întinsă pe pat. Îşi dăduse peruca jos şi avea părul brunet, tuns scurt. Îmi plăcea mai mult așa. Iar cu sânii aia mici cu sfârcurile roz arăta ca o copilă. M-am așezat lângă ea şi i-am atins pielea cu vârful degetelor. Aş fi vrut să se strângă, poate să tremure încet de plăcere, să mă privească pe sub gene cu timiditate şi să-mi dovedească apoi cât mă doreşte, atunci când aş fi luat-o în braţe şi i-aş fi masat încet sânii şi aş fi sărutat-o pe buze şi pe gît... Dar nu, a rămas indiferentă şi rigidă ca o păpuşă din porţelan. Era doar o curvă.

— Sin beso, mi-a spus.

Pe urmă mi-a arătat cutia cu prezervative de pe noptiera patului şi mi-a făcut semn să-mi pun unul. S-a uitat în altă parte până ce am făcut treaba aia. M-am întins pe pat şi am închis ochii. Erau toate acolo şi îmi aminteam cum făcusem dragoste cu ele, iar eu devenisem un puşti, ca atunci când o făcusem prima dată, cu fata aia cu ochi căprui, mari, cu părul blond, cu buze trandafirii, sânii mici cu sfârcuri roz, care avea pielea albă şi dulce. N-a mai fost niciodată la fel. Stăteam cu ochii închişi, gândindu-mă la copila aia şi încercam să-mi amintesc numele ei, apoi am auzit-o pe curvă chicotind şi spunând:

— Impotente! Impotente!

Am deschis ochii şi i-am văzut chipul schimonosit. Arăta ca un demon. Am împins-o, lovind-o cu dosul palmei, apoi i-am mai dat un pumn în stomac.

Fierbeam de furie. În timp ce mă îmbrăcam, am privit-o. Stătea chircită pe marginea patului, tremurând și gemând de durere.

— Curvă împruțită! i-am zis. Dă-mi banii!

— No! a strigat. No! No!

Venise lângă mine și mă implora cu lacrimi, spunându-mi că va face orice vreau eu, dar să-i las banii că are un copil pe care trebuie să-l crească sau că trebuie să-i plătească spitalizarea și mai are și niște părinți la azil și alte de-astea. Mi-a cerut să o bat, dacă-mi face plăcere, și că pot să o sărut și să-i fac orice.

— Putas loca, i-am spus și am lăsat-o acolo, cu banii mei.

Pe Zev l-am găsit dormind. Se întinsese pe hol, cu sticla goală pe piept și sforăia. Transpirația se scursese din el formând o baltă în jur. După aia, când m-am apropiat de el, mi-am dat seama că era de fapt urină. Banii îi avea în buzunarul din interiorul hainei. I-am lăsat o sută de euro și i-am luat pe restul. Erau o groază de bani. Nu mi-a fost milă de el. Până-n ziua aia îmi fusese cel mai bun prieten. Era singurul prieten pe care-l aveam. Dormea ca un porc, fără griji, iar eu mi-am imaginat că-s un tip foarte șmecher atunci când i-am luat banii. Apoi am plecat.



Menuț MAXIMINIAN

S-a născut la Timișoara la 10 iulie 1979.

*Absolvent al Colegiului Național "Liviu Rebreanu" din Bistrița, profil Matematică-fizică, a Școlii Postliceale de Informatică din cadrul Grupului Școlar de Informatică, a Universității Babeș-Bolyai, Facultatea de Litere, secția română-etnologie, cu masterat în Etnologie la Universitatea de Nord Baia Mare. Șef departament Cultural la cotidianul Răsunetul, membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști, al Societății Scriitorilor Bistrițeni Conexiuni, al Ligii Scriitorilor din România, al Societății Scriitorilor din Bistrița-Năsăud. Este **redactor** la Radio Renașterea și colaborează la ziarul "Realitatea", revistele EuRoCom și "VIP" din București, "Agerro"-Stuttgart, Romanian Tribune-Chicago, "Revista ilustrată", Conexiuni, "Studii și cercetări etnoculturale", "Litera Nordului", „Vatra veche”, „Gând românesc” și la "Mișcarea Literară" etc. În palmaresul său de ziarist apar primele premii importante, cum ar fi cel pentru Jurnalism Cultural pentru Municipiul Bistrița.*

Autorul a zece cărți: *Confesiuni*, Ed. Arcade, 2004, *Cartea Diuganilor*, Ed Karuna, 2006, „*Generația în blugi*”, Ed. Karuna 2007, „*Chip de înger*”-Ed. Karuna 2007, „*Pe aripa cerului*”, Editura Karuna 2008, „*Povestea Anei*”, Editura Lidana 2009, „*Solidaritate și toleranță*”, Editura "Mesagerul" 2009, „*Rădăcini împrumutate*”, Ed. Karuna, Bistrița, 2009, „*Rugăciunea cântată*”, Editura Eikon 2010, „*Vremea sintagmelor*”; Ed. Karuna 2010. Este prezent în antologiile „*Scriitori*

Bistrițeni”, Ed. George Coșbuc, tradusă în 7 limbi, în antologia „Pretexte”, Ed. Eikon 2008, a Societății Scriitorilor din Bistrița Năsăud, “Punți, Bistrița –Giula”, Ed. Eikon, 2009, „Al nouălea cer”-antologia grupării de scriitori „Litera Nordului”, Ed. George Coșbuc, 2009, antologia “Colocviile Ion Căian Românul dedicate culturii tradiționale”, Ed. Clubul Saeculum, 2009, Dicționarul culturii și civilizației populare din Țara Năsăudului, vol. I, Editura Napoca Star, 2009, “Pretexte literare”, Dumitru Munteanu, Ed. George Coșbuc, 2009, etc. Este realizatorul emisiunii **AStăzi sârbătorim la AS TV**, membru al ASTRA, Despărțământ Năsăud, al Organizației pentru Apărarea Drepturilor Omului, președinte a Comisiei mass-media, Redactor șef la Drepturile Tale.

Premii: Premiul municipiului Bistrița, Premiul pentru promovarea culturii românești – Fundația Progress, Premiul pentru promovarea valorilor neamului – OADOR, Premiul I în cadrul proiectelor culturale inițiate de Fundația Ana, Suceava, Premiul Centrului Cultural Municipal Bistrița, Premiul de excelență pentru creația literară – PROADO, Premiul IGF, Premiul Centrului Județean pentru Cultură, Premiul Casei Românești din Catalonia – Centrul Cultural Român Barcelona pentru creație literară etc.

Pe aripa Cerului

Urmând, spre izvoare, firul argintiu al râului cu nume de munte, un drum de țară șerpuiește pe sub poale de dealuri împădurite, spre un cuib de liniște adâncă, unde s-a durat, din neostoita sete de înălțare spirituală întru credința străbună, un sfânt lăcaș de închinăciune – biserica bisericilor. Nu mai era alta ca ea în întreg universul. Era măreață și smerită, frumoasă și plină de evlavie.

Pe Valea Văilor, acolo unde credința a rămas neschimbată din moși strămoși, unde mai întâi se aud rugăciunile sătenilor și mai apoi răsare soarele, Biserica asta, ca o adevărată mireasă a Domnului, a fost resfințită. Cu multă trudă din partea popii și a oamenilor s-a ajuns aici. Sâmburele de sudoare de pe fețele arse de soare a fost șters cu prosopul credinței, la fel ca și chipul lui Iisus pe Drumul Crucii. Vai Sioane, vai Evangheliști și vai voi Sfinților, multe au îndurat acești oameni de-a rândul secolelor pentru a-și păstra fărâma de credință. Nici satana, nici armata, nici generația emo nu au reușit să străpungă prin sufletul drept și tare ca piatra de bazalt în fața viciilor. Nici chipul femeii goale, nici strigătul Anei din zidul imaginar, nici lepădarea cocoșului de trei ori, nici fumul de țigară, nici fariseii de politicieni... În fața tuturor încercărilor au răzbit cu post și rugăciune.

Doamne, dacă mi-ai da pentru câteva clipe binecuvântarea ta, să-mi descleștesc mâinile să scriu așa cum se cuvine despre martiri. Cei care reușesc să nu-și schimbe portul, viața și credința sunt cu toții niște sfinți care încearcă



să îndepărteze mocirla de pe temelia credinței precum Tănase Todoran din Salva sau Pahomie din Gledin.

Sunetul clopotelor a vestit, duminică dimineața, slujba arhierască săvârșită de un sobor de preoți, alături de episcopi și protopopi. Sub tricolorul de la turnul bisericii, tineri în costume populare, zămislite cu dragoste de mamele și bunicile lor în lungile nopți de iarnă, când bărbații lor erau în război în Siberia. Doamne Sfinte câtă jale. O babă imaginară mă trage de mânecă și îmi spune colinda colindelor:

“Noi colindăm la fereastră

R.: Linu-i lin și flori de măr

Frații noștri-s duși de-acasă // În fundul Galiții

Să nu lase dușmanii // Că dușmanii vreau să vie

Să lese țara pustie”.

“Pe arhiereul și stăpânul nostru, Doamne îl păzește...”, cântă întreaga suflare.

Revin și eu de pe front în mijlocul oamenilor.

Fiu al locului, părintele a revenit în mijlocul credincioșilor din satul centru al credinței acum doi ani, împlinindu-și dorul de a-i sluji pe ai lui. Reîntors acasă, popa, precum omul gospodar la casa lui, s-a hotărât să renoveze lăcașul sfânt. În doi ani a fost reparat exteriorul, acoperișul, gardurile din jur, parchetarea altarului, a soleei din față, mochetarea în întregime a bisericii, împodobirea cu candelă a icoanelor împărătești, dotarea cu mobilier nou în altar, pictarea icoanelor. Și pentru că vorbim de oameni gospodari, a fost renovată și casa parohială, părintele înființând la etaj un muzeu. Așadar popa nu adună doar comori pentru cer, ci și comori spirituale care vorbesc despre țărănul român. E un muzeu așa cum s-ar naște el într-un univers normal, echilibrat, în care valorile ajung direct la cei care le apreciază, fără nici un balast. Este în același timp somptuos și foarte simplu, ingenios, dar nu fardat, convingător fără să fie nici o clipă propagandistic. Este coerent fără să fie sistematic în sensul uscat în care sunt uneori muzeele, mai ales cele etnografice. Preotul ne duce la gândul că nu trebuie neapărat să te îmbraci țărănește ca să ilustrezi un fel de a fi sau o filosofie de viață de tip țărănesc. Domnia sa a pus în muzeu costume populare care identifică un mod de a fi. Lucrul acesta este rar întâlnit în zilele în care costumul popular a devenit un fel de etichetă pentru un anumit tip de entuziasm folcloric. S-ar putea ca la un moment dat să nu mai existe țărani, această categorie în forma ei actuală să dispară. Însă obiectele adunate vor vorbi despre acest tip de civilizație. O oază de tihnă te năvălește venind la poalele Munților, printre apele repezi, unde ar fi păcat să nu adormi măcar o dată la umbra unei clăi de fân în cântec de ciocârlie și în miresme care te vindecă de oboseală și stres. În interiorul muzeului, mobilat rustic, miroase a busuioc, întregul conținut fiind autentic, de la ștergare, covoare, obiecte din comarnicul stânei (linguri pentru jintuit, bărbânțe, ciubere), costume populare (cămăși, pieptare, zadii,



cioareci, cușmă, năframă, curele, sumane), croiala acestora deslușind taine de peste 100 de ani, farfuriile de perete, oalele, paharele din lut, ustensilele de țesut de la stative, la sucală, suveică, vârtelniță, meliță. Nu lipsește lada de zestre a miresei, dar nici leagănul copilăriilor dulci. Prin exponate sunt ilustrate ocupațiile de bază ale locuitorilor: culesul fructelor de pădure, vânătoria, pescuitul, albinăritul, păstoritul, agricultura, lucrul la pădure. Rețin, de asemenea, atenția obiectele de cult, care ilustrează credința străbună, dar și sculpturile părintelui de la măștile timpului, la cruci sau vulturi. Da, preotul este și sculptor. Parcă îl aud și acum cum îmi spunea să nu ignor lemnul, un dar a lui Dumnezeu pe pământ. "Lemnul vorbește, plânge, suspină, el e prietenul meu, el mă ține, îmi dă posibilitatea ca eu să-l fac nemuritor și alături de el să rămân și eu nemuritor prin ceea ce fac din lemn, prin lucruri frumoase pe care le modelez cu mintea, imaginația și cu cele peste 180 de dălți pe care le mânuiesc zilnic dând viață lemnului și fiecărei bucăți de lemn din trupul, tulpina lui falnică și uneori chiar din rădăcini sau crengi", spune preotul, care ori de câte ori a intrat în pădure pentru a-și alege un lemn de lucru, tăindu-l simțea lacrima fierbinte din ochi. În clipa în care cădea jos, crengile se frângeau ca niște copii din trupul lui ucis. Câtă jale în codru, cât suspin...Seva se revărsa din butuc pe pământ ca un sânge risipit, îndurerat plângându-și tulpina de care s-a despărțit. În loc să ardă în focul din sobe, prin mâinile preotului sculptor avea să ardă pe altare și-n biserici devenind veșnic în multele și frumoasele obiecte de artă pe care le crea: cruci, potire, icoane, troițe, scaune arhieresti, care la un loc devin o comoară a sfintelor sălașuri unde Dumnezeu locuiește și de acolo ne ascultă suspinul inimii, ne mângâie, ne dă putere.

Nu în urmă cu mult timp apa a înghițit 11 suflete, slujba arhierască încercând să vindece sufletul, dând mângâiere și pace. Tinerii aflați în pribegia "globalizată"- trudind prin toată Europa pentru o brumă de avere nu prea ajung să-și strângă în brațe părinții tot mai bătrâni... Doar muca și tucu, cu opincile în picioare, merg la biserică să se roage. Pentru ai lor, plecați departe. Însă aceștia, în agonia banului, se roagă pentru cei rămași acasă? Se pare că nu. Pentru că într-o noapte de iunie a plouat cu pietre, cu șuvoaie de apă și nămol ca venin din gură de șarpe! Sfârșitul lumii...

A fost "rupere de nori" spun localnicii printre lacrimi. Dar nimeni, nici cei bătrâni nu-și amintesc, nici din poveste, ca un astfel de prăpăd să mai fi avut loc vreodată pe aceste locuri. Vegetația forestieră falnică, construcții vechi și noi, monumente, oameni și animale ... totul a fost luat în răspăr, cărat nebunește la vale. Chipul romancierului înghițit de ape. Crucea lui Iisus, smulsă de vijelie...

Peisajul montan se schimbă pe măsură ce te apropii de "locul apocalipsei", precum în Biblie : "Căci ziua aceea va veni ca un laț peste toți cei care locuiesc pe toată fața pământului. Vegheați, dar, în tot timpul și rugați-vă ca să aveți putere să scăpați de toate lucrurile care se vor întâmpla". (Luca, 22 - 35).



Badea Ion își amintește cum a sărit în apă după o femeie, dar aceasta era deja moartă când a ajuns la ea. Și ne mai spune cum, sub ochii lui, un tată care și-a salvat cele două fiice luate de ape, și-a găsit apoi sfârșitul lovit de buștenii uriași aduși de potop.

Ploaia a spulberat suflete și vise, aducând durere. În loc să cânte glanetașul la fluier, în fiecare an, pe 20 iunie, în dangătul clopotelor vor fi aprinse lumânări și se vor înălța rugăciuni pentru cei plecați.

În satul satelor, Dumnezeu întrupat, Dumnezeu milei îi îndeamnă pe credincioși să nu treacă pe lângă poarta Cerului, care este Sfânta Biserică, fără să se închine, trăind adânc în duhul legii strămoșești. Adică părintele face lucruri de evanghelist, păstorind turma cea cuvântătoare.

Lucrurile binecuvântate „se văd cu ochii și se simt cu inima”. Biserica noastră a ajuns să primească haina cea desăvârșită, haina de mireasă, ca să o putem prezenta înaintea Mântuitorului, iubită și frumoasă.

Împăratul Solomon la sfințirea bisericii Legii Vechi spune „Doamne, pe toți acei care se vor ruga în acest locaș, Tu să îi auzi pre dâșii din cerul Tău de Sus. Acei care vor aduce prinoase în numele tău, Să primești darurile lor. Acei care primii vor veni și vor cere de la Tine mângâiere în necazuri și în scârbe, așa după cum Ai spus Tu, când vei fi în necaz cheamă-mă, că Eu de față sunt și vin.” Numai noi trebuie să-L chemăm pe Mântuitorul, să vină, să primească rugăciunile noastre, să primească jertfele noastre. O biserică construită cu suflet pe meleagurile nemuririi.

Pana păunului

Furioasa pe relația lui Zeus cu tânăra Io, zeița Hera, soția legitimă a acestuia și protectoarea căsătoriei, a transformat-o pe frumoasa muritoare într-o banală... vacă care are și astăzi urmașe printre noi... Că doar e plin de vaci și boi... La tot pasul... Apoi, l-a pus pe monstrul Argus, care avea nu mai puțin de 100 de ochi, să o omoare.

Ca să-și salveze iubita, Zeul zeilor l-a trimis pe Hermes să-l ucidă cu o piatră. După moartea monstrului, zeița Hera a luat ochii acestuia și i-a azvârlit pe coada unui păun, pasărea sa preferată.

Baba Ioana, înainte de a răsări soarele, începe vraja pentru cele două fete care au răsplătit-o. Neapărat ele vor fi foarte iubite, căutate și jucate de toți feciorii.

Știe bine regula, că doar a făcut de atâtea ori descântecul. Fata ce își dorește dragostea face un buchet de busuioc punând în mijlocul lui o pană de păun și un puișor de argint, legându-l cu un șirag de mărgele. Cu acest buchet, cu o bucățica de pâine, cu o fărâmă de sare și cu o ulcică, ea se duce la apa

curgătoare din capătul dinspre Obârșai a satului. Ajunsă la apă caută un loc unde valurile se lovesc de bolovani facând spume și zgomot mare. Aici face trei metanii și, aruncând pâinea și sarea în apă, recită: "Apă lină cur(g)ătoare./ Iar îți dau pâine și sare,/ Iar tu să-mi dai mie cinste,/ Noroc și dragoste mare!". După ce-a rostit această incantație, ia apa din pârâu cu ulcica în care se află și buchetul de busuioc, având grijă ca gura ulcei să fie îndreptată în susul apei, și merge către casă. Pe drum trebuie să fie atentă să nu verse nici un strop de apă și să nu fie vazută de nimeni, dacă dorește ca farmecul să aibă urmările dorite. Ajunsa acasă se urcă pe o laviță lângă fereastră și rostește o altă incantație magică, ținând lângă sine ulcica plină cu apa de la pârâu.

După ce a rostit descântecul, fata se duce la vatra focului, toarnă puțină apă din ulcică într-o strachină, ia un cărbune aprins și, aruncându-l în strachină și investindu-l cu numele celui pe care a pus ochii, zice: "Eu sting pe (cutare)/ Și-l potol,/ Și spre mine îl întorn/ Cu inima bună și cu gând bun!". Dacă ei îi plac mai mulți băieți, stinge pentru fiecare câte un cărbune, rostind aceleași cuvinte, numind însă de fiecare dată alt băiat. Ritualul vrăjii continuă cu un nou gest și o nouă incantație. Fata întoarce de trei ori strachina după soare, zicând: "Eu întorc strachina,/ Strachina'ntoarce vatra./ Vatra'ntoarce focul,/ Focul întoarce cuptorul,/ Cuptorul întoarce hornul,/ Hornu'ntoarce cahla,/ Cahla'ntoarce 44 de răzișoare./ Patruzeci și patru de răzișoare/ Să'ntoarcă ursitul meu,/ Care-mi e dat de Dumnezeu/ Cum bate para focului/ Din fundul cuptorului.../ Artun la gura cuptorului,/ Artun la horn,/ Artun la cahla,/ Așa să tragă ursitorul meu,/ Care-mi e dat de Dumnezeu,/ Și lumea întreagă/ La mine să tragă,/ Cum trage la foc/ Și la busuioc,/ Și la aur, și la argint,/ Și la pâine, și la sare,/ Așa să tragă la mine". Incantația se repetă de fiecare dată când se întoarce strachina după soare, adică de trei ori, urmând un alt descântec: "Apă lină, curgătoare!/ Foarte mă rog dumitale,/ Să mă speli de ură/ Și de făcătură,/ Să mă speli, să mă curățești,/ Cu argint să mă zugrăvești/ Cu aur să mă poliești,/ La norod să mă poruncești". După ce rostește și aceste versuri, se duce cu strachina cu apa de la vatra focului pe la toate icoanele câte are în casă și "spală" fiecare icoană de sus în jos cu buchetul de busuioc, zicând: "Să fiu sus ca Icoana,/ Și mare ca cucoana". De la icoane se duce la ferestre, pe care, de asemenea, le spală, zicând: "Cum face fereastra la casă zare,/ Și lumânare,/ Așa să fac și eu la norod zare/ Și luminare,/ Să fiu mândră și frumoasă/ Și luminoasă./ Cum nu se face casa fără zestre/ Și luminare,/ Așa să nu se facă nici cinstea/ Și dragostea/ Nici într-un loc, nicăire/ Fără mine!". Se duce apoi la ușă și "spălând" cuiul sau clanța cu buchetul de busuioc, spune: "Cum se prind toți de cuiul ușei,/ Așa să mă prindă toți flăcăii pe mine,/ Și cum nu'ncungiură ușa nime,/ Așa să nu me'ncungiure nici pe mine nime!". În final, pune strachina, cu câtă apă a mai rămas și cu buchetul de busuioc, pe o grindă sau pe o policioară deasupra icoanelor și, când sosește seara, toarnă puțin din apa aceasta în apa de îmbăiat și se spală.

Când se duce la biserică, la joc sau la o petrecere, fata își pune o parte din busuiocul din buchet în sân, în brâu sau îl leagă la cingătoare, iar banul de argint și-l pune în salba de bani de la gât, luând cu sine și pana de păun.

În acele clipe baba îl văzu pe Adramelech, demonul catâr cu o pană de păun, Lord Cancelar al Infernului, păstrătorul garderobei Regelui Demonilor și președinte în consiliul privat al lui Satana, Înaltul Consiliu al Demonilor. Chiar și controversata vrăjitoare avu o clipă de spaimă...

În curtea ei creștea păuni, simbol al plenitudinii și frumuseții. Pana "cu o mie de ochi" reprezintă un puternic talisman, destinat să ferească persoana posesorului de "ochiul rău" și să capete atenția iubitei".

Baba, curios, făcea vrăji pentru toată lumea de legare sau dezlegare, de bine sau de rău... Pe uliță vine o femeie din alt sat, semn că are și ea săraca, necazuri... cocoșul de pe prispă anunță vizita...



Petru BIRĂU

Născut la 12 mai 1966 în localitatea Cimpa, jud. Hunedoara.

Studii:

Absolvent al Universității „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu, profilul Arte Plastice și Decorative, specializarea Pedagogia Artelor Plastice și Decorative;

Licență în Arte vizuale la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca;

Masterat în Psihopedagogie la Universitatea „Spiru Haret” București;

Masterand în Pictură la Universitatea de Vest din Timișoara.

Cărți publicate:

„Păntecele chitului”, publicistică, Ed. „Călăuza, Deva”, 2002 ;

„Povestea puiului de lup”, povești pentru copii, Editura Emia, Deva, 2003;

„Multiplii și submultiplii cuvântului”, publicistică, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2004;

„Păianjenul din fântână”, povești pentru copii, Editura Călăuza v.b., Deva, 2005;

„Al Florin Țene, literatura ca mod de viață”, studiu biografic, Editura „Eurograph”, Cluj-Napoca, 2005;

„Risipiri- în lumea artelor”, publicistică, Ed. Emia, Deva, 2008;

„Din lumea momârlanilor”, proză, în colaborare cu Dumitru Gălățan Jieț, Editura Confluente, Petrița, 2009.

Membru în: Asociația Scriitorilor din județul Hunedoara, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, Asociația culturală „Codex Aureus” București, Uniunea



Artiștilor Plastici din România, Liga Scriitorilor din România, Comitetul de Consilieri în Cercetare al Institutului Biografic American din Carolina de Nord.

Membru de onoare în: Asociația „Arts’Missan”, Armissan (Franța).

Prezențe în dicționare:

Maria Razba **„Personalități hunedorene”**, ediția a II-a, Editura „Emia”, Deva, 2004;

Constantin Toni Dârțu **„Personalități române și faptele lor, 1950-2000”**, vol. IV, VI, XIV, XXVIII, Casa de Editură Venus, Iași, 2003-2008;

„The Contemporary Who’s Who of Professionals”, edițiile 2003-2004, 2004- 2005, American Biographical Institute, USA.

Redactor la: „Ardealul literar”, „Viața de la Est la Vestul Văii Jiului”, „Realitatea petrileană”, „Revista de etnografie, antropologie și folclor”, „Confluente literare internaționale”, „Eminescu”.

Nicoleta

(Fragment autobiografic)

În cartea „Geneza” unde se prezintă crearea omului este scris: „Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el.” (Geneza 2:18)

Iată că de la crearea sa, în perioada „copilăriei omenirii”, Creatorul a considerat că omul nu este bine să fie singur. Era creat Raiul, erau create toate celelalte viețuitoare, era Dumnezeu și totuși omul era singur. Deși toate celelalte erau bune totuși omului îi lipsea ceva, un lucru esențial, pentru care nu era bine și acest ceva era comunicarea.

De-a lungul istoriei găsim multe alte exemple în care omul nu s-a putut lipsi de comunicare și mărturie stau diferitele forme de comunicare descoperite de deținuți pentru a alunga singurătatea izolării, deasemenea multe capodopere literare prezintă succesele obținute de om printr-o bună comunicare, dar și suferința resimțită în lipsa posibilităților de comunicare și cel mai cunoscut este cazul descris de Daniel Defoe în romanul său „Robinson Crusoe”, unde eroul principal își regăsește bucuria prin descoperirea lui Vineri, cu care poate începe o comunicare. Avem nevoie de comunicare și nu de orice formă de comunicare, ci de acea comunicare directă, marcată de afecțiune, de sentimente comune, de empatie. Există comunicarea prin artă, unde se transmit sentimente și trăiri, există comunicarea religioasă, prin care realizăm o legătură mai apropiată sau mai puțin pregnantă cu Divinitatea, deasemenea, există comunicarea socială, intra sau intergrupală și cu toate acestea ele nu sunt suficiente ca omul să fie pe deplin mulțumit sufletește.

Dacă pe parcursul vieții putem dezvolta diferite forme de comunicare, prin care stabilim legături și conviețuim, în copilărie unica formă de comunicare este

cea intrafamilială. Prin această socializare primară copilul comunică emoțiile, trăirile sale bune sau rele, părinților săi și primește un răspuns, la început mai mult afectiv, care îl poate bucura, sau întrista, marcându-i prima etapă a devenirii sale.

Sunt însă cazuri când această comunicare lipsește și trebuie suplinită cu o modalitate de comunicare cât mai apropiată de aceasta.

Am cunoscut o astfel de situație cu câțiva ani în urmă, când într-o primăvară, mergând dimineața spre serviciu, am întâlnit o fetiță ce stătea pe malul apei privind în gol la undele ce treceau lin pe sub tufișurile de arini. Am întrebat-o ce face? de ce este tristă? dar nu am primit nici un răspuns. A doua zi dimineață la ora 7 când mă îndreptam iarăși spre serviciu, am găsit-o în același loc, în aceeași atitudine și iarăși nu am primit nici un răspuns de la ea. Știam că o cheamă Nicoleta Vidican și îi cunoșteam pe părinții ei, așa că la întoarcerea de la serviciu m-am gândit să trec pe la ei, să văd de ce este fetița atât de tristă. Când

am ajuns am descoperit drama acestei familii. Mama fetei plecase de acasă în urmă cu trei luni și nu se mai întorsese. Trăia în concubinaj cu cineva. Tatăl fusese condamnat de două săptămâni la un an de închisoare, în urma unui scandal în care fusese implicat datorită consumului abuziv de alcool. Nicoleta avea un frate Nicu, în vârstă de 12 ani, care plecase la niște vecini unde îi dădeau haine și mâncare, dar și de lucru, iar fetița rămăsese acasă cu bunica ei de 73 de ani pe care o întreținea, aceasta fiind imobilizată la pat din cauza unei paralizii.

Despre Nicoleta, care în tot timpul acestei vizite nu voise să scoată nici un cuvânt, am aflat de la bunica sa că are 9 ani și stă tot timpul acasă cu ea în singura cameră mică, face curățenie și unicele plecări de acasă sunt dimineața când duce bolul cu excremente al bunicii și îl golește în apa ce curge nu departe de casă, iar uneori întârzie privind îndelung curgerea apei și atunci când rareori merge să facă micile cumpărături din pensia de urmaș a bătrânei. Nici Nicoleta, nici Nicu, nu fuseseră niciodată la școală.

M-am hotărât să revin în această casă a tristeții, să încerc să o ajut pe Nicoleta să iasă din această situație.

În ziua următoare am mers iarăși la ele acasă și am găsit aceeași stare. Am încercat să vorbesc cu Nicoleta dar nu am putut scoate nici un cuvânt de la ea. Înainte de plecare mi-a venit o idee mai ciudată și anume să o întreb dacă știe să scrie. Era o întrebare absurdă deoarece aflasem de la bunica ei că nu fusese la școală și nu avea de unde să știe. Totuși la auzirea întrebării am observat o mică tresărire și un licăr de strălucire în ochi, semn că îi stârnisem interesul. I-am spus: „O să te învăț eu să scrii” și am scos din buzunar un carnețel din care am rupt o filă și am scris pe ea cu majuscule NICOLETA, apoi am pus-o pe masă și am zis: „Uite așa se scrie prenumele tău”. Nici o reacție. Nicoleta reintrase în aceea stare de apatie.

Peste trei zile am mers din nou pe la ele și cu uimire am găsit pe masă o foaie de caiet plină pe ambele fețe cu numele Nicoleta, caligrafiat cu creionul, uneori mai stângaci, dar de câteva ori aproape exact cum îl scrisesem eu pe fila de carnețel.

M-am bucurat foarte mult de acest lucru, dar Nicoleta tot nu a vrut să vorbească, așa că la plecare i-am scris pe o foaie de carnețel și numele Vidican și am lăsat-o pe masă. În ziua următoare am găsit altă foaie de caiet umplută cu numele Vidican.

M-am gândit cum aș putea să o ajut pe Nicoleta să meargă la școală. Situația era foarte grea pentru că bunica ei Susana avea nevoie de îngrijire permanentă, iar condițiile din mica locuință cu o cameră erau foarte grele. În lipsa unei mașini de spălat, Nicoleta nu reușea să spele lenjeria cu regularitate. Sarcinile îngrijirii bunicii o depășeau cu mult pe micuța fetiță de nouă ani. Primul gând a fost să încerc să o internez pe bunică într-un azil de bătrâni, unde să fie mai bine îngrijită, iar Nicoleta să poată merge la școală. Am început demersurile în acest sens la Azilul de bătrâni din Lonea și după aproape două luni în care a trebuit să prezint cazul la mai multe instituții, între care Asociația pentru handicapați Deva și Primăria orașului Petrila, am reușit internarea ei acolo. Situația Nicoletei nu era însă rezolvată, pentru că rămasă singură acasă, îi era urât și o găseam mereu plângând. Împreună cu soția mea am hotărât să o luăm la noi în familie pe perioada vacanței de vară. Începuse să vorbească într-o oarecare măsură cu mine și am văzut-o bucuroasă când am chemat-o acasă la noi. Ajutată de prezența copiilor noștri Felicia și Petru, Nicoleta a început să socializeze. Cea mai bună metodă prin care am putut comunica la început cu ea au fost poveștile. Pe acestea le asculta cu mare atenție și puteam observa pe fața ei cum se schimbau de mai multe ori sentimentele pe parcursul derulării poveștilor. Mi-am amintit cum în trecut când Petru și Felicia aveau doar patru, respectiv cinci ani am stat trei săptămâni într-un concediu la o cabană pe munte și în lipsa curentului electric, neavând posibilitatea unui televizor, una dintre convențiile făcute cu copiii a fost ca în fiecare seară înainte de culcare să le spun o poveste. Atunci, după ce în vre-o zece seri am epuizat toate poveștile pe care le știam („Capra cu trei iezi”, „Scufița roșie”, „Harap Alb”, „Povestea porcului”, „Punguța cu doi bani”, „Fata babei și fata moșului”, „Ursul păcălit de vulpe”, „Ridichea uriașă”, „Prâslea cel voinic și merele de aur”, etc.), mi-am dat seama cât de restrâns era repertoriul poveștilor pe care le știam. Neavând la îndemână acolo pe munte cărți de povești, pentru a-mi respecta cuvântul dat, am început să improvizez povești și în fiecare zi îmi puneam imaginația la contribuție, pentru a crea o poveste pe care să o spun seara copiilor. Așa au apărut „Povestea puiului de lup”, „Păianjenul din fântână”, „Povestea cu tigru cel mai tare”, „Găina cu ouăle de aur”, „Povestea cu pui de vulpe și cocoșelul”, „Ursulețul năzdrăvan”, etc. Majoritatea se dezvoltau spontan, la interogațiile copiilor, care atunci când făceam o pauză întrebau „și?”, fiind nevoit să lungesc intrigile ad

hoc, până când într-un târziu reușeam să găsesc un final fericit și copiii se culcau liniștiți. După vre-o șapte astfel de povești m-am gândit că poate ar fi meritat să le scriu și când am încercat acest lucru mi-am dat seama că nu le mai știu integral, că după ce le spuseseam le uitasem aproape de tot. Atunci am apelat la copii și cu uimire am descoperit că amândoi le știau la perfecție fără nici o contradicție, așa că ei mi le-au repovestit și eu le-am scris (mai târziu i le-am prezentat d-nei editoare Paulina Popa de la Deva, care mi-a publicat câteva dintre ele la editura „EMIA”, considerându-le bune), astfel am înțeles eu pentru prima dată cât de importante sunt pentru copii poveștile, cât de atenți sunt la ele, și cum prin ele se formează primele concepții de viață.

Nossrat Peseschkian specialist în psihiatrie și neurologie, cunoscut în Germania, Elveția și SUA ca fondator al Psihoterapiei pozitive bazată pe o abordare transculturală, prezintă în cartea sa „Povești orientale ca instrumente de psihoterapie” 100 de studii de caz pentru autoajutor și psihoterapie. Prin caracterul lor ludic și prin apropierea de fantezie, iraționalitate și perspectiva intuirii, poveștile sunt în

contrast cu modelele raționale. Ele ajută pacientul, părinții, profesorii, și uneori chiar psihoterapeutul însuși. O poveste, devenită punctul central al efortului terapeutic, poate duce la schimbări de comportament și atitudine.

Acest lucru l-am încercat cu Nicoleta pentru a o scoate din starea de inhibare în care se afla și atitudinea ei a început să se schimbe ușor.

Un alt mod eficient prin care am putut interveni, pentru a o ajuta pe Nicoleta în acea stare depresivă și mult prea diferită de cum ar fi trebuit să fie la vârsta ei, a fost jocul. În afară de jocurile pe care le jucau copiii între ei, în fiecare zi după ce veneam de la serviciu, sau uneori în timp ce desfășuram diferite activități în gospodărie, mă jucam și eu cu ei diferite jocuri, de la cele mai „teoretice”, cum ar fi „avioanele”, „riți-piți”, la cele fizice, fotbal, șotron, hunyo, ascunselea, etc.

Așa cum precizează în acest sens renumitul psiholog rus Daniil Borisovici Elkonin în cartea sa „Psihologia jocului” (Editura Didactică și Pedagogică București, 1980) „...s-au confirmat ipotezele noastre potrivit cărora esența jocului rezidă în reflectarea relațiilor sociale dintre oameni, acest conținut al jocului dezvoltându-se prin parcurgerea anumitor stadii.” (pag. 232)

Populațiile considerate primitive foloseau chiar combinații foarte interesante între poveste și joc, pentru educarea adolescenților, în pregătirea lor pentru viață: „Nici un etnolog nu poate să nu fie impresionat de maniera în care, în toată lumea, societățile cele mai diferite conceptualizează riturile de inițiere. În Africa, în America, în Australia sau în Melanezia, aceste rituri reproduc aceeași schemă: se începe prin „uciderea” simbolică a novicilor răpiți familiilor lor, care sunt ținuti ascunși în pădure sau în hățișuri, unde sunt supuși încercărilor din viața de apoi, după care ei „renasc” ca membri ai societății. Când sunt redați părinților lor naturali, aceștia simulează toate fazele unei noi nașteri și procedează

la o reeducare, care privește până și gesturile cele mai elementare ale modului de a se hrăni sau de a se îmbrăca.” (Claude Levi-Strauss „Gândirea sălbatică”, Editura Științifică București, 1970, pag 435-436)

Iată deci o metodă psihoterapeutică intuitivă prin care adolescenții sunt integrați în societate, prin inocularea sentimentului de siguranță, datorat faptului că au trecut examenul de „oameni mari”

Am putut observa și eu cum, pe măsură ce Nicoleta devenea un partener tot mai „de nădejde” în jocuri și dialogurile cu ea erau mult mai ample și dezinvolve. Ajunsesem să putem vorbi chiar despre mama ei, subiect tabu la început și își exprima deschis toate dorințele.

După aproape trei luni de zile, când se apropia data de 1 septembrie, am mers la Școala Generală nr.3 Petrila să o înscriu pe Nicoleta în clasa a I-a. Am fost surprins să aflu de la d-nul director că Nicoleta nu poate fi înscrisă la școala normală, pentru că este decalată din punctul de vedere al vârstei și că sunt școli speciale pentru cazurile de acest fel. Am crezut că este un refuz din reavoință, sau pentru a nu se complica profesorii în educarea unui copil cu cerințe educative poate mai speciale și m-am adresat autorităților locale, încercând să rezolv cumva această problemă. Atunci am aflat că Nicoleta nu numai că nu poate fi primită în școala normală, dar nici nu are voie să stea la mine acasă. M-am interesat mai departe ce se poate face și așa Nicoleta și fratele ei Nicu au ajuns la Casa de copii Uricani. Aici am vizitat-o vreme de șapte ani, la început odată pe săptămână împreună cu Felicia și cu Petru, care nu înțelegeau de ce Nicoleta trebuie să stea acolo, iar în vacanță, în baza unei declarații pe propria răspundere, o luam la noi acasă. Începând din clasa a I-a și până în clasa a V-a, am avut bucuria să fim felicitați când mergeam la Uricani, Nicoleta obținând cele mai bune rezultate la învățătură, la nivelul întregii Case de copii. Începând din clasa a VI-a rezultatele au început să scadă. Între timp se schimbaseră legile, Casa de copii devenise Centrul de plasament Uricani și am putut să o luăm pe Nicoleta în plasament familial și să mergă la școala normală, la Școala Generală nr. 3 Petrila, dar nu s-a adaptat la această școală, copiii râzând de ea că are altă vârstă decât ei și batjocorind-o. Am încercat să intervin, dar din discuția cu diriginta ei am înțeles că nu sunt șanse ca Nicoleta să se integreze, colegii tratând-o ca pe o ciudățenie și neacceptând-o cu nici un chip. Între timp mama ei fusese găsită moartă, înghețată de frig, în scara unui bloc, unde se ascunsese de frica omului cu care stătea în concubinaj, care se imbata și o bătea. Tatăl ei se întorsese din închisoare, dar bea la fel de mult ca înainte și nu lucra nicăieri. Nicoleta a fost nevoită să se întoarcă la Centrul de plasament Uricani, unde a absolvit și clasa a VIII-a, dar cu rezultate destul de slabe, cauzate poate și de anumite anturaje nepotrivite în care se complăcea și ajunsă la perioada dificilă a adolescenței, nu mai vrea să asculte nici un sfat, după care s-a înscris la liceu, la Grupul Școlar „Constantin Brâncuși” Petrila. Pe perioada școlii stătea tot la Centrul de plasament, iar în vacanțe locuia la noi. Deși a trecut prin momente



grele s-a salvat, într-un anumit fel, însă nu în România, ci în Spania, unde a plecat pe când era în clasa a X-a, s-a căsătorit acolo, are doi copii și din câte ne povestește, când vorbim la telefon, este fericită. Fratele ei Nicu a terminat clasele gimnaziale la Centrul de plasament Uricani, apoi a urmat o școală de mecanici auto și lucrează undeva în Arad. Bunica lor Susana a decedat la Azilul de bătrâni Lonea.

Cazul Nicoletei, deși nu pot considera că a fost rezolvat la modul ideal, m-a făcut să înțeleg că un copil care a fost marcat de o dramă la o vârstă fragedă, poate fi salvat și integrat în societate, dar este nevoie de o psihoterapie adecvată, practică în primul rând cu multă dăruire și întemeiată pe cunoștințe profunde și pe o experiență vastă.

Bibliografie:

Elkonin, D.B. (1980), *Psihologia jocului*, Editura Didactică și Pedagogică București;

Holdevici, Irina, (1996), *Elemente de Psihoterapie*, București, Editura All;

Levi-Straus, Claude, (1970), *Gândirea sălbatică*, București, Editura științifică;

Mitrofan, Iolanda (coord) (2001), *Psihopatologia, psihoterapia și consilierea copilului*, București, Editura SPER;

Neveanu, P.P., (1969), *Personalitatea și cunoașterea ei*, Editura Militară, București.

Concept și instalație în opera lui Brâncuși

(Considerații despre artă)

„Artistul știa că este nevoie de timp pentru ca publicul și criticii să se obișnuiască, să înțeleagă această manieră, pentru a contempla și cuprinde la adevărata ei valoare această capodoperă, cum deasemenea știa că ea va fi completată și se va dezvolta în timp, de aceea rostise celebrele cuvinte: «Nici nu știți ce vă las eu aici». El doar deschidea un drum în artă; acela al instalației artistice.”

Brâncuși, un inițiat

„Instalația este o modalitate de exprimare în arta vizuală contemporană, în care se utilizează diverse materiale dispuse în spațiu tridimensional, pentru a oferi spectatorului o experiență particulară inedită în circumstanțe determinate. Instalația nu este limitată la spațiul unei galerii, ci se poate manifesta prin combinarea diverselor medii de exprimare în orice spațiu public sau privat.”

Aceasta este definiția pe care o găsim pe Wikipedia, pentru termenul de instalație în artă.

Ideea de instalație în artă se consideră că a apărut în anii '30 odată cu lucrările lui Marcel Duchamp și Kurt Schwitters, realizate pe fondul mișcării dadaiste.

Recitind însă recent monografia dedicată lui Brâncuși de Ionel Jianu (Editura științifică și enciclopedică, București, 1983), am avut surpriza să descopăr că artistul hobițean a inițiat conștient acest gen în artă înaintea acestora.

Voi argumenta această constatare începând în primul rând cu faptul că Brâncuși, deși a folosit în opera sa motive populare românești sau orientale străvechi a gândit și a creat cea mai mare parte a vieții (53 de ani) în Franța, la Paris, creuzetul în care clocoteau cele mai avangardiste idei, inima artei, deci era la zi cu toate demersurile artistice care precedau dezvoltarea artei contemporane.

Una dintre mișcările avangardiste desfășurate în Paris, la apariția căreia Brâncuși a asistat, sau într-un fel a luat parte (prin semnarea, împreună cu Marcel Duchamp, Man Ray, Jean Cocteau, Eric Satie și alți artiști, a manifestului împotriva lui Breton), a fost dadaismul. Ionel Jianu descrie „relația” lui Brâncuși cu acest curent astfel: „Mișcarea Dada, lansată în 1916 la cabaretul Voltaire din Zurich de un grup de tineri artiști și scriitori, printre care se aflau și doi români-Tristan Tzara și Marcel Iancu – folosea ca armă de luptă scandalul cu orice preț.”(...)

„Brâncuși avea mulți prieteni printre dadaști, începând cu Marcel Duchamp și sfârșind cu Man Ray, Ezra Pound, Tristan Tzara, Picabia, Mina Loy, Arthur Cravan, pe care adesea îi ospăta în atelierul său din Impasse Ronsin.

A fost o perioadă de exuberanță în care Brâncuși a participat mai mult ca spectator pentru a se amuza.

Desigur că nu putea fi de acord cu Marcel Duchamp, care pune a niște mustăți pe o reproducere a Giocondei lui Leonardo da Vinci și o expunea ca operă de artă sau care declara că „*arta e o absurditate*” și „*arta e o escrocherie*.”

Dar Brâncuși considera asemenea declarații ca niște bravade, ca niște sfidări menite să scandalizeze lumea și acesta era scopul urmărit de dadaști. (Ionel Jianu „Brâncuși”, Editura științifică și enciclopedică, București, 1983, pag. 81)

Esențial în toate acestea este faptul că Brâncuși era în temă cu marile frământări artistice, deși după cum conchide autorul l-ar fi lăsat „rece”:

„Participarea la spectacolele dadaiste se înscrie în acest capitol al petrecerilor, care n-au avut nici o influență asupra muncii creatoare a lui Brâncuși.” (pag. 83)

Spirit iscoditor, profund intuitiv, cum era Brâncuși își dădea seama (poate chiar și numai intuitiv) că-i devansase pe dadaiști.

Conceptul artistic al ansamblului monumental de la Tg. Jiu

Același Ionel Jianu ne semnalează faptul că în momentul în care Brâncuși era invitat să realizeze un monument al eroilor în România, el avea conceput deja un astfel de proiect: „Brâncuși se gândea de multă

vreme să ridice un monument în cinstea eroilor români căzuți în primul război mondial. Prima lui *Coloană fără sfârșit* datează din 1918, când pacea nu se încheiase.

Într-un articol intitulat “De vorbă cu Const. Brâncuși”, publicat în “Facla” din 13 octombrie 1930, Lucian Boz scria: “Ne povestește cu ce drag ar vrea să sculpteze ceva pentru România. Încă de pe acum opt ani e vorba să lucrez un monument al eroilor pentru satul meu natal din Gorj. Există două comitete care nici până acum n-au căzut de acord.”

Iată deci clar consemnate într-un document incontestabil, apărut în toamna anului 1930, dorința lui Brâncuși “*de a sculpta ceva pentru România*” și data începerii tratativelor în 1922, *adică “cu opt ani”* în urmă.

Ce s-a întâmplat în cei 15 ani care au trecut din 1922 până în 1937, când au început lucrările pentru ansamblul monumental din Târgu Jiu?

Brâncuși era împotriva lucrului pripit. Primise, în tinerețe, de la Rodin sfatul de a nu lucra prea repede și de atunci lăsa vremea să-i pârguiască rodul muncii. Lucra la mai multe sculpturi deodată și relua mereu aceleași teme începând să le îmbunătățească, să le realizeze în alt material, în căutarea unei perfecțiuni de care sufletul său era însetat.”(...)

„Făcea schițe pentru Coloana sărutului, relua același motiv pe socluri sau cioplea în mai multe versiuni *Coloana fără sfârșit*. În mintea lui se plămădea încetul cu încetul de-a lungul anilor, viziunea monumentului eroilor. De aceea când, în 1935, Militza Petrașcu, fosta lui ucenică i-a transmis invitația Aretiei Tătărescu, Președinta Ligii Naționale a Femeilor Gorjene, de a executa un monument al eroilor la Târgu Jiu, el era gata: știa ce trebuie să facă.” (op. cit., pag. 136)

Brâncuși se gândea deci din anii '20 (sau poate mai dinainte) la un concept-instalație alcătuit dintr-un ansamblu de; elemente naturale, elemente arhitecturale, elemente tehnice și sculpturi, proiect pe care l-a finalizat în 1938 la Târgu Jiu.

Metamorfoza spirituală, fizică și metafizică a conceptului

Misterul creației sale nu s-a elucidat însă nici în urma acestei materializări, pentru că tot Ionel Jianu ne atrage atenția asupra altui fapt semnificativ... ansamblul reunește trei arte: sculptura, arhitectura și urbanistica și poate fi considerat ca cel mai reușit monument din lumea întreagă consacrat morților din primul război mondial.

Povestea lui e foarte ciudată. Inaugurat în octombrie 1938, el a fost trecut sub tăcere timp de peste un sfert de veac. Nici un critic de artă străin nu l-a văzut până în 1964 și nimeni n-a scris nimic despre el în tot acest răstimp.

Brâncuși a vorbit despre *Coloana fără sfârșit* și despre *Poarta sărutului* ca opere separate, de sine stătătoare, dar n-a mai pomenit niciodată nimic despre ansamblul de la Târgu Jiu.”(...)

„Mai mult încă . Atât David Lewis, cât și C. Ghiedion- Welcker publică în cărțile lor aceeași fotografie a Mesei tăcerii, care le-a fost dată de Brâncuși, sub două titluri: primul “Masă, scaune, poartă, 1937, Târgu Jiu” și al doilea “Masă de piatră și scaune, parc cu Poarta sărutului, 1937, Târgu Jiu, Carpați”.

De ce Brâncuși nu le-a comunicat titlul lucrării *Masa tăcerii*?

Aceasta nu este nici pomenită , nici reprodușă în cartea lui Zervos, la care participă 25 de istorici, critici de artă, sculptori, pictori și directori de muzee.

Toți acești autori au stat de vorbă cu Brâncuși, l-au ascultat povestindu-și viața cu peripețiile ei, și-au însemnat cu grijă aforismele lui, au înregistrat comentariile asupra sculpturilor sale, i-au cucerit și încrederea și prietenia și totuși n-au izbutit să afle nimic de la el despre ansamblul comemorativ de la Târgu Jiu.

Cum se explică acest vâl al uitării pe care în mod intenționat Brâncuși l-a lăsat să cadă asupra capodoperei sale?” (...)

„V.G. Paleolog a fost unul dintre rarii critici de artă români care au văzut ansamblul de la Târgu Jiu înainte de 1964. Nici eu, la rândul meu, n-am arătat cum se cuvine importanța și semnificația acestui ansamblu monumental în monografia mea apărută în luna mai 1963. Văzusem în 1953 *Coloana fără sfârșit*, *Poarta sărutului* și *Masa tăcerii* în cursul unei călătorii prin țară, făcută pentru a culege fotografii pentru Editura de Stat pentru literatură și artă, dar nu-mi dădusem seama de corelația lor, neștiind că alcătuiau un monument al morților din primul război mondial.” (idem op.cit. pag. 132-135)

Un răspuns la întrebarea lui Ionel Jianu îl aflăm realizând o paralelă între Brâncuși și un alt deschizător de drumuri în artă și anume Picasso.

Acesta realiza în anul 1907 prima variantă a unei picturi pe care inițial a denumit-o „*Bordelul din Avignon*”. În decursul a câteva luni face peste 300 de variante, cea finală, terminată în același an poartă titlul „*Domnișoarele din Avignon*” și este prezentată în atelier câtorva prieteni între care Derain, Matisse și Georges Braque. Cu toate că Braque consideră la început maniera acestei lucrări

ca fiind forțată, în curând va adopta el însuși acest stil și va lucra alături și în paralel cu Picasso la edificarea noului curent denumit cubism. Compoziția „*Domnișoarele din Avignon*” va fi ținută de către Picasso ascunsă de privirile publicului larg 9 ani, până când o va expune pentru prima oară la expoziția organizată de către Andre

Salmon la Paris în anul 1916 sub titlul „*Artă modernă în Franța*”. (Francesco Galluzzi „Picasso”, Adevărul Holding, București, 2009, pag.48)

Oare în acest răstimp i-a fost frică lui Picasso de oprobiul publicului sau al criticilor pe care i-a înfruntat de atâtea ori. Cu neputință. Însă geniul său intuitiv îi spunea că vremea acestei capodopere încă nu venise.

Același lucru este valabil pentru ansamblul lui Brâncuși de la Târgu Jiu, artistul știa că este nevoie de timp pentru ca publicul și criticii să se obișnuiască, să înțeleagă această manieră, pentru a contempla și cuprinde la adevărata ei valoare această capodoperă, cum deasemenea știa că ea va fi complectată și se va dezvolta în timp, de aceea rostise celebrele cuvinte: „**Nici nu știți ce vă las eu aici**”. El doar deschidea un drum în artă: acela al instalației artistice.

Aprofundări și sublimare

Pentru a ne apropia mai mult de semnificațiile ansamblului de la Târgu Jiu voi porni de la anumite date determinate de unii dintre oamenii de artă care au cercetat metamorfoza acestei opere și voi lansa câteva premise pe care voi încerca să le argumentez prin constatările propriilor cercetări, iar dacă ele nu vor fi confirmate sau infirmate pe deplin, rămân ca ipoteze ce într-un viitor mai apropiat ori mai îndepărtat își vor primi sau nu confirmarea.

În descrierea ansamblului voi porni de la aceeași monografie „Brâncuși” în care Ionel Jianu scrie: „Ansamblul monumental de la Târgu Jiu, care-și află adevărata imagine în această viziune întregită, exprimă sentimentul cosmic al lui Brâncuși manifestat prin reunirea celor patru elemente fundamentale ale lumii: apa- pornirea de la râul Jiu; pământul- aleea din grădina publică, *Masa tăcerii*, încorporată pământului și *Calea Eroilor*; focul- flacăra iubirii care asigură triumful asupra morții în *Poarta sărutului*; aerul- avântul *Coloanei fără sfârșit* care escaladează văzduhul în drumul către cer.” (...)

„Ansamblul monumental pornește de la apa Jiului. Apa curgătoare a râului a fost dintotdeauna un simbol al fluidității vieții. Iată deci un monument închinat morților care începe cu o afirmare a vieții!” (Ionel Jianu „Brâncuși”, Editura științifică și enciclopedică, București, 1983, pag. 141, 144)

Chiar în această descriere succintă avem (și dacă luăm în considerare doar includerea apei Jiului în ansamblu) prezentarea unei instalații care exprimă triumful vieții. Criticul merge însă mai departe cu aceste considerații și constată: „Nu poate fi lipsit de semnificație faptul că între *Poarta sărutului* și *Coloana fără*

sfârșit, plasate pe aceeași axă, se desfășoară pe mai bine de un kilometru *Calea Eroilor*- un fel de *Via Sacra* cum a numit-o V.G. Paleolog- care duce de la un capăt la celălalt al orașului.” (op. cit. pag. 141)

Undeva la mijlocul acestei axe se află Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, integrată de sculptor în instalația sa, în favoarea acestei afirmații existând două argumente majore: primul și cel mai important este faptul că Brâncuși iubea Biserica pe care a slujit-o ca diacon și cantor atât în țară cât și în Franța și a primit întotdeauna sprijin în momentele grele de la Biserică, al doilea fiind faptul că nu există mărturii elocvente despre vre-o dorință a artistului de a strămuta această biserică, ba din contră ea este perfect încadrată, situată cu intrarea și altarul exact pe axa instalației lui Brâncuși, semn că acesta a folosit-o pentru a stabili în funcție de poziția ei cele două radiate coaxiale, la capetele cărora a instalat Masa tăcerii, respectiv Coloana fără sfârșit.

„De ce a despărțit Brâncuși cele două monumente din grădina publică de al treilea, lăsând o distanță atât de mare între ele?

Aici apare geniul urbanistic al lui Brâncuși, care a vrut să integreze întregul oraș al Târgu Jiului în cinstirea eroilor săi gorjeni. În același timp el a mărit considerabil amploarea monumentului său și i-a adâncit valoarea simbolică.”(idem op. cit. pag. 141)

Este identificată aici o altă posibilă viziune a lui Brâncuși în care ansamblul monumentelor sale ar reprezenta câteva repere (jaloane ale iubirii întru care dăinuiește viața), iar orașul ar fi instalația aflată într-o perpetuă dinamică și care se dezvoltă în interiorul acestor repere. În acest context se poate integra chiar și linia ferată care intersectează Calea Eroilor undeva aproape de Coloană, avându-se în vedere că Blaga spune în unul din versurile sale: „*Vei ajunge-n Veșnicie, dacă nu te fură trenul.*” Îmi amintesc de unii edili care la un moment dat căutau soluții de a asigura traversarea căii ferate fără pericol (printr-un pasaj subteran ori pod suspendat).

Epilog cu înfinire și masa ultimă

Un element important și controversat în ansamblul instalației lui Brâncuși de la Târgu Jiu este „*cea de-a doua masă*”. Ea apare în monografia lui Ionel Jianu: „O a doua masă a fost plasată după *Coloana fără sfârșit*. Se pare că ea nu fusese prevăzută în planul inițial și că reprezintă o primă versiune a *Mesei tăcerii*, refuzată de Brâncuși, pentru că dimensiunile ei nu corespundeau cu cele indicate de proiectul său.”(ibidem op. cit. pag. 135)

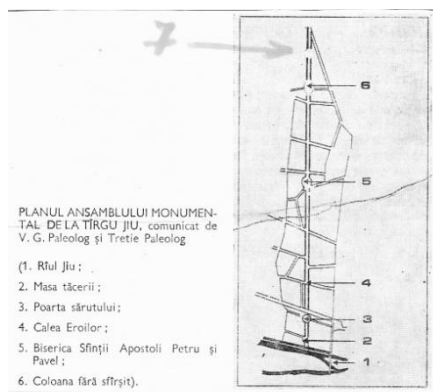
„A doua masă”, sau *Masa ultimă*, este inclusă în ansamblul instalației de la Târgu Jiu fără nici o urmă de îndoială de către Constantin Noica: „Dacă integrezi în ansamblul monumentelor - cum pare limpede că a făcut artistul însuși -

biserica Sf. Apostoli, așezată în mijlocul străzii Eroilor, în așa fel încât până ce treci de ea nu poți vedea Coloana; dacă, pe de altă parte, adaugi la ansamblu o nouă masă de piatră de astădată fără scaune, așezată poate de Brâncuși, sau sub sugestia lui, dincolo de Coloană, atunci întreg ansamblul este alcătuit din cinci monumente care reprezintă tot atâtea trepte într-o desfășurare de gând. Ele sunt, începând de la malul Jiului și desfășurându-se perpendicular pe râu, de dincoace până dincolo de oraș, următoarele:

- 1) Masa tăcerii / / 2) Poarta (Orașul)
- 3) Biserica Sf. Apostoli (Orașul) / / 4) Coloana fără sfârșit
- 5) Masa ultimă

Acest ansamblu, așadar, vrea să spună ceva.” (Constantin Noica „Cuvânt împreună despre rostirea românească”, Editura Eminescu, București, 1987, pag. 67)

Curios este faptul că deși apare clar într-o schiță comunicată de V. G. Paleolog, *Masa ultimă* este cu totul ignorată așa cum se vede în imaginea de mai jos:



Luând în considerare faptul că Ionel Jianu relevă în cartea sa o bună cunoaștere a Evangheliilor de către Brâncuși (ipoteză ce poate fi susținută și numai luând în considerare participarea sa activă la slujbele religioase), prin integrarea apei Jiului în ansamblul instalației ca element primordial în Creație („... odinioară erau ceruri și un pământ scos prin Cuvântul lui Dumnezeu din apă și cu ajutorul apei...” 2 Petru, 3, 5), atunci trebuie să admitem faptul că sculptorul cunoștea și versetele Biblice referitoare la „Prânzul din Împărăția Cerurilor”: „Ferice de acela care va prânzi în Împărăția lui Dumnezeu” (Luca, 14, 15) și să luăm în considerare și Masa ultimă semnalată de Noica, fiind masa pentru Prânzul din Ceruri, din Infinire, la care nu mai este nevoie de scaune, acolo starea umană devenind una asemănătoare îngerilor. Includerea Mesei ultime în ansamblu poate fi susținută și de raționamentul simetriei din compoziția instalației, raportarea la ea determinând poziționarea Bisericii „Sfinții Apostoli” chiar la mijlocul Căii Eroilor, ca o inevitabilă cumpănă între moarte și viață.

Îmbinând cele două versiuni, a lui V.G. Paleolog și a lui Noica avem următoarea alcătuire a instalației –ansamblu:

- 1) Râul Jiu // 2) Masa tăcerii
- 3) Poarta sărutului (Orașul) // 4) Calea Eroilor
- 5) Biserica Sf. Apostoli (Orașul) // 6) Coloana fără sfârșit
- 7) Masa ultimă

Astfel am ajuns și la cifra 7, considerată cifra perfecțiunii, perfecțiune pe care Brâncuși a îndrăgit-o atât de mult. La final mai rămâne totuși o întrebare: unde se află acum Masa ultimă? Se pare că o persoană sau o instituție deține un element al instalației Ansamblul Monumental „Calea Eroilor” din Tîrgu Jiu.

24 februarie 2010

Bibliografie, surse:

- Deac, Mircea, *Brâncuși*, Editura Meridiane, București, 1966;
Galluzzi, Francesco, *Picasso*, Adevărul Holding, București, 2009;
Internet; Wikipedia;
Jianu, Ionel, *Brâncuși*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1983;
Noica, Constantin, *Cuvânt împreună despre rostirea românească*, Editura Eminescu, București, 1987;
Paleolog, V.G., *A doua carte despre Brâncuși*, Editura Ramuri, Craiova, 1944.



Valentina Văran (Bișog)

(pseudonim literar:

Valentina BECART)

12 aprilie 1961, loc. Hălăucești, jud. Iași.

După absolvirea facultății (I.A.N.B. București, 1989), primește repartiție la Tulcea. Un oraș turistic, cochet, ce își deschide larg brațele pentru a o primi cum se cuvine. Ca într-un joc de “puzzle” – prăbușirea vechiului sistem – atrage după sine ruinarea a tot ce s-a “clădit” pe o temelie șubredă... Revenind pe meleagurile natale, dă glas și “formă” pasiunii - strecurată de către ursitoare în așternutul primilor zori, și anume - poezia. Poezia, asemenea cântecului de sirenă, ademeneste în adâncuri... spre a căuta “perla” închisă în cuvinte ce nu-și dezvăluie cu ușurință strălucirea!

Activitate literară



— promotor literar pe situ-rile www.poezii.biz , www.europeea.ro, www.visul.florema.ro, www.versuri.com; Atheneum; Rețeaua Literară; Timpul; Caiete Silvine.

Apariții în publicații: Revista Columnele vieții (revistă de cultură și creație pentru învățământul preuniversitar) a Liceului Bogdan Vodă Hălăucești; Tânărul scriitor; Ecoul; Viața literară ; revista Agero Stuttgart; revista de cultură, civilizație și atitudine morală Singur, Târgoviște (Doru Dăncuș) ; revista Moldova Literară - editată de Liga Scriitorilor – filiala Iași, Mihai Păstrăguș) ; revista Contrasens – Târgoviște (Mihai Ristea) ; revista Vatra Veche – Târgu-Mureș (Nicolae Băciut); revista Phoenix Magazine (Octavian Curpaș).

Volume personale

Fata Sihastră , poeme, Editura Timpul, Iași {2005}; Clipe arse , poeme, Editura Timpul, Iași, 2006; Două lacrimi de cer , poeme , Alfa, Iași, 2007} ;

Anthologie de poezie și comentarii – care cuprinde : poeme, poeți contemporani, comentarii becartiene (36 poeți), Editura Paneurope , Iași, (2009) ; Anthologie de poezie (55 poeți contemporani)(pagini alese), Editura Arhip Art, Sibiu (2010), coordonator, Valentina Becart.

Referințe critice:

Mișu Borșer, Mitriță Crețu {Mitridate }, Cassian Maria Spiridon , Aurel Oancea, Eugen Dorcescu.

Premiul special obținut la Festivalul Național de poezie, Costache Conachi – ediția XVI (oferit de Episcopia Dunării de Jos, Protoieria Tecuci).

Premiul III la secțiunea Poezie religioasă, din cadrul concursului: Doruri La Răsărit.

Secretar și membru fondator al Ligii scriitorilor din România – filiala Iași (2009).

Redactor : revista Moldova Literară.

Ultima toamnă...

(o pagină de viață...)

Mai erau doar două zile până la evenimentul pe care-l așteptam cu nerăbdare, eveniment care a reușit să-mi tulbure liniștea peste așteptări. Porunceam gândurilor să se întorcă liniștite în matca cu ape limpezi până nu demult... Încercam să păcălesc timpul ce mă pândește cu ochi nemilos... îndeletnicindu-mă cu lucruri mai „lumești”. După ce am răscolit toată casa - ștergând cu îndârjire fiecare „fir de praf” - și după ce am așezat fiecare lucru în colțișorul lui, mi-am pregătit o listă minuțioasă și am plecat la piață. Știam prea bine că sunt simple amăgiri, tertipuri fără fond... sperând că astfel voi reuși să alung gândul insistent ce mă urmărea ca o umbră răutăcioasă.

Revenind în camera unde îmi petreceam majoritatea timpului, scriind și răsfoind tot felul de cărți, am realizat într-o fulgerare de secundă că motivul real care a adunat în mine atâta tensiune, zbucium și chiar revoltă... era cu totul altul.

„De ce a trebuit să plece?” Și doar m-a avertizat că „ea” a vândut totul la București și s-a mutat mai spre nord... cât mai aproape de „el”.

„Să știi, draga mea, că nu vom mai putea comunica atât de des cum am făcut-o de un an încoace.” Chiar te rog, ca săptămâna care vine să nu suni... să aștepti telefonul meu. Va veni la mine pentru câteva zile și nu vreau s-o dezamăgesc, ținând cont de entuziasmul și înflăcărarea cu care și-a anunțat sosirea. O veste ce m-a lăsat fără grai. Neașteptată. Imaginația a început să-mi lucreze febril. Deja îl vedeam arzând de nerăbdare... nerăbdarea de a-i mângâia umerii catifelați și rotunzi, mijlocul subțire, sânii fremătând de atâta așteptare... Și „ea” - abandonându-se până la uitare în brațele celui îndrăgit. Și doar m-a „avertizat” și mi-a lăsat suficient timp pentru a lua o hotărâre: „Vrem cu adevărat să fim împreună?”. M-am smuls repede din mijlocul acestor imagini dureroase.

„Ai curajul și mărturisește, că această femeie ți-a sucit mințile!” Nu încerca să te eschivezi.

„Ce să mărturisesc!” A fost mai convingătoare și mai hotărâtă decât tine. Este o femeie inteligentă, frumoasă și plină de farmec. Nu pot să neg starea de frenezie, de încântare ce mă învăluie asemenea unei muzici atunci când sunt în preajma ei.

„Taci!” Nu mai suporta nici un cuvânt în plus. Am trântit receptorul lăsându-mă pradă furiei.

„Ce tupeu!” îmi repetam sugrumată de revoltă. Să-mi povestească cu atâta nonșalanță despre „ea”... Ce ofensă! Am fost doar la un pas de a-mi mărturisi sentimentele cele mai profunde, mai adevărate. N-am reușit... în schimb, simțeam cum mă mistui lent la flacăra crudă a neputinței. Vedeam limpede, cum tot ce clădisem în nopțile de nesomn, se destrăma asemenea unei pânze de păianjen bătută de vânt. Mi-am înfipt unghiile în palme, plină de mânie și de dezgust față de gelozia - ce-mi strecura în inimă, picătură cu picătură, din veninu-i dăunător - venin care îmi dădea o stare aproape halucinogenă. Umblam furioasă prin cameră și zâmbeam amar. Nu puteam să mă ascund la infinit sub o mască de sticlă... M-am privit în oglinda mică, așezată într-un suport metalic, pe care o țineam adesea pe pervazul ferestrei. Eram palidă, aveam cearcăne în jurul ochilor și câteva cute ușor adâncite în colțul gurii. Am ridicat ochi și copacul din fața geamului m-a întâmpinat cu aceeași tăcere solemnă cu care m-a obișnuit în fiecare dimineață - devenind „confidentul” meu cel mai de preț și mai statornic...

Lipsit de podoaba verde, acum în prag de iarnă, părea mai trist, mai abătut... Printre ramurile dezgolite sufla un vânt rece, iar cei câțiva fulgi rătăciți se topeau după câteva minute.



„Oare de ce nu m-am hotărât?” Să mai existe speranță sau totul s-a ruinat... și tot repetând am simțit cum ceva nedefinit se prăvălește peste mine...

Nu mi-a plăcut niciodată iarna. Poate doar în momentele când, copil fiind, stăteam cu spatele lipită de soba fierbinte, sobă în care trosneau lemnele despicate de tata. Și mâncarea gătită la plită de mama avea ceva special, ceva ce nu puteam să-mi explic... Momentele acestea unice și ireversibile s-au întipărit adânc în conștiința mea și, aveam să le descopăr adevărata valoare mult mai târziu, când nu mai avea cine să aducă brațul cu lemne și să-l așeze în fața sobei.

Mi-am amintit de după-amiaza aceea de toamnă caldă și blândă, când m-am întors de acasă cu sacoșe cu struguri, cu mere și zarzavaturi sănătoase crescute în grădina casei părintești.

Drumul de la gară până în fața ușii apartamentului în care locuiam mi s-a părut nesfârșit. După ce am descuiat ușa am abandonat sacoșele pe hol, lângă cuierul cu haine, și din câțiva pași am fost lângă telefon.

„Alo!”. Bună ziua. Am ajuns acum câteva minute. În vocea mea se simțea emoția, nerăbdarea comunicării.

„Bună ziua, draga mea!”. Mă bucur să te aud. Simt în vocea ta ceva nedefinit... ceva care mă încântă și-mi răscolește sufletul.

„Și eu care m-am străduit să fiu cât mai „neutră”! Da... Voiam să-ți citesc poemul pe care l-am scris stând pe băncuța de lemn din fața casei. Ți-am povestit, nu de multă vreme, de bolta cu viță-de-vie ce se întinde de lângă gard până sus pe acoperiș. Toamna, când se coc strugurii și frunzele capătă nuanțe atât de variate, îmi place să-mi las sufletul legănat de nostalgie, și mai ales, îmbătat de parfumul strugurilor ce așteaptă mâini dornice la cules. Această atmosferă de basm m-a inspirat. Vrei să-ți citesc ce-am notat?”

„Da!”. Te ascult cu atenție și nerăbdare.

„M-am întâlnit cu toamna // în poarta casei de la țară...”

„Alo!”. Mai ești prin apropiere? Sper că n-ai avut cruzimea să mă lași să vorbesc singură. Și am făcut-o cu atâta patos...

„Sunt aici!” și m-am lăsat purtat de fiecare cuvânt... prin toamna colorată a gândurilor tale. O toamnă atât de minunată că nu am putut să-mi opresc lacrima ascunsă de atâta vreme... Mi se pare, că ți-am mărturisit, cât de mult iubesc toamna cu încărcătura ei de taine, de bogății, de chemări în brațele-i melancolice... Nici un alt anotimp nu reușește să smulgă sufletului atâtea nuanțe ale sensibilității, așa cum reușește toamna cu nemărginita-i metamorfoză, cu întregul ei alai gătit de sărbătoarea culesului. Ți-ai imaginat vreodată – în ce tăcere solemnă – se învâluie pădurea când simte pașii delicați ai toamnei apropiindu-se?

Renunțarea la podoaba verde se face cu o regală resemnare...

Mă simt legat de toamnă, ca și cum, doar pentru mine așterne covoare de frunze, de flori, de...



Ascultam cu respirația tăiată acele gânduri izvorâte din adâncul trăirilor ce se lăsau greu „mărturisite” și, dintr-o dată, am avut revelația faptului... că amândoi suntem jumătățile unui întreg ce-a „rodit” la sânul aceleași toamne generoase, un adevărat izvor de iubire...

„Scuză-mă!”

M-am lăsat furat de miracolul pe care îl aștept în fiecare an cu nerăbdare, dar și cu o anumită tresărire de suflet...”Să fi bănuیت în acel moment că aceasta era ultima....”

M-au trezit din visare crengile desfrunzite, care erau izbite de vânt – cu înverșunare - de geamul lângă care rămăsesem cu privirile pierdute în depărtare. Am aprins lumina și, după ce m-am strecurat sub pătura aflată pe canapea, am mai lăsat o vreme gândurile să rătăcească în voie printre amintiri.

„Ce se va întâmpla cu toate?” Primăvara promisă... Livada înflorită unde ne-am fi lăsat inimile să vorbească într-un limbaj al renașterii, al contopirii...

„Și totuși, mâine va avea loc marele eveniment: lansarea celor două volume de poezie semnate de mine.” Și numai gândindu-mă, simțeam cum mă sugrumă emoția, cum încep să-mi tremure mâinile și picioarele. Era prima lansare și nu știam cum să procedez, spaima era mai puternică decât mine.

„Fie ce-o fi!” Mi-a spus că pot suna la „ea” fără nici o problemă. I-a povestit despre mine, despre scrierile mele și despre prietenia sinceră, deosebită care s-a legat până la urmă între noi. M-am îndreptat

spre telefon cu gândul încăpățânat că nu e totul pierdut. Nu puteam să mă opresc la jumătatea drumului.* ...

După ce am fumat o țigară am revenit lângă telefon și am sunat.

„Alo!”. Bună ziua. Vă rog, dacă nu deranjez, aș vrea să vorbesc cu B..., mă numesc A.

„Da!” îl voi anunța îndată... La telefon era o voce feminină, suavă ce se dorea a fi amabilă, dar iritarea făcea ca unele note să fie ușor mai stridente decât altele.

Am încercat să fiu cât mai scurtă și mai distantă așa cum se străduia și el... A rămas să discutăm dimineață câteva aspecte privind lansarea și spiciul ce avea nevoie de unele îmbunătățiri. Ce mai era de spus?

Am reflectat mult la „noua situație” care mi-a smuls parcă aripile și liniștea. Somnul îmi pierise în ultima vreme. Mă chinuiam zadarnic să așez genă peste geană. Cuvintele lui mi se strecurau în suflet ca un ecou dureros: „Crezi că știi ce vrei cu adevărat?” Nu! Nu trebuia să mă gândesc la un „cer pe care nu voi reuși să-l ating niciodată cu mâna” dacă doream să mai găsesc blândețea dimineților de altă dată... Cine știe?!

Am adormit târziu. Visul m-a aruncat, undeva, pe o stradă întunecoasă ce ducea spre o fundătură sumbră. În urma mea auzeam zgomotele ritmice a unui baston ce pipăia... Am întors capul și am zărit chipul fantomatic al unui orb ce



căuta o ieșire... M-am trezit înspăimântată rătăcind cu privirea prin odaia în care – lumina difuză a veiozei se răsfrângea cu blândețe asupra lucrurilor din jur.

Înăuntru ființei mele se cuibărise teama.

Dimineața, m-am trezit ceva mai devreme, și încă buimacă după coșmarul ce m-a bântuit, am deschis fereastra pentru a mă înviora puțin. Ce feerie! Copacul era împodobit cu o broderie albă de fulgi strălucitori. Ninge ca într-un vis. Fulgii se roteau într-un dans alb, fascinant, apoi se așterneau tăcuți pe stratul ce depășea 15-20 cm.

„Se anunță o zi minunată!” mi-am spus în gând... am inspirat adânc albul pur al fulgilor de nea și, dintr-o dată mi s-a părut cum totul se luminează în jur. Am privit ceasul. Era trecut de ora 9.00.

„Da!” pot suna... pentru a pune la punct unele aspecte legate de lansare.

„Alo!”. Bună dimineața. Fiți drăguță, am stabilit ieri cu B. să revin cu un telefon... Sunteți bună să-l anunțați?

„Regret, stimată duduie!” nu pot să-l anunț deoarece... B. a decedat astă noapte în somn...

Un răspuns scurt, rece și plin de dușmănie. Am paralizat în primul moment și nu am putut asimila informația crudă pe care o primeam... Am refăcut numărul.

„Alo!”. Mă scuzați! poate am format din greșeală în altă parte...

„N-ai greșit, dragă!”. Acesta este adevărul...

„Nu se poate!” și am început să plâng în hohote, repetând continuu „nu se poate”, „nu este adevărat”... e o farsă! Și plânsul devenea din ce în ce mai dureros, mai strident, mai isteric...

„Liniștește-te, duduie!”. Puțină cumpătare nu ți-ar dăuna. Te rog, vorbește cu pastorul. Și tonul vocii „ei” a devenit brusc agresiv, veninos... Abia când am auzit vocea blândă, duhovnicească a pastorului care încerca să mă tempereze – și să mă facă să înțeleg că totul este efemer pe acest pământ și că B. a fost „chemat la dreapta Creatorului” – abia atunci am realizat „marea pierdere”, definitivă și fără loc pentru speranță... Simțeam cum forțele răului mă pândeau – așteptând momentul să pună stăpânire pe sufletul meu fragil - ce devenise vulnerabil și neconsolat. O zi a înfrângerii!

O zi în care toate muzicile au trebuit să tacă. Doar furtuna putea să se dezlănțuie liniștită sub ploaia de lacrimi și întrebări. Sfârșitul nu va oferi niciodată, cea mai gingașă îmbrățișare. Dimpotrivă. Îți va flutura prin fața ochilor un drapel zdrențuit pe care vei distinge – într-o lumină crepusculară – semnele învinsului.

Și, gândindu-mă la acest adevăr nemilos, am simțit cum o „iarnă” se cuibărește în mine, cum fiecare părticică a corpului începe să-mi înghețe... culminând cu sufletul ce nu putea să accepte... După câteva minute de la

primirea neașteptatei vești... îmi clănțăneau dinții în gură, fiind nevoită să mă ghemuiesc sub plapumă pentru a scăpa de acel „delirum”.

Plângeam cu lacrimi amare și mușcam din pernă, repetându-mi că este o glumă stupidă, o nedreptate pentru care voi cere socoteală...

Am adormit cu dorința să nu mă mai trezesc decât, într-o după-amiază blândă de toamnă, stând la povești cu B. pe băncuța din fața casei părintești. Doar mi-a promis... că o să vină să culegem struguri și, mai apoi, seara să ne găsească admirând împreună – amurgul încărcat de taine....



Mariana Doina LEONTE

Născută la 24 septembrie 1964.

Domiciliată în Suceava.

Absoventă a Liceului Pedagogic din Suceava, promoția 1983, specializarea – învățător.

Am participat la concursuri de creație pentru cadre didactice (poezie ș proză) și am publicat în reviste de specialitate destinate acestora.

Cea mai mare realizare a fost publicarea a șase poezii în „Antologie de poezie (55 de poeți contemporani - pagini alese) coordonată de Valentina Becart.

În luna mai 2010 am devenit membru pe site-ul „Cartea Tinerilor scriitori”.

Din luna iulie sunt unul dintre membrii fondatori ai Cenaclului Literar Online LIRA21, creat de Cristina Ștefan.

Neputință

Liniștea odăii din casa părintească mă înfășoară ca un șal moale. Aș vrea să scriu ceva. Creionul din mână stă sprijinit de albul foii care-și așteaptă jertfirea. Degetele sunt moi și tremurânde. Încerc să-mi ascult inima, să intru în ritmul ei, să îi deslușesc tainele. Nu înțeleg mai nimic și îmi vine să plâng. Nu îmi e îngăduit, încă, să le înțeleg. Nu-s vrednică.

Simt nevoia să îngenunchez, să mă regăsesc, să apuc din nou mâna divină, ca în copilărie. Tresar. Parcă trăiesc simultan pe două tărâmurii: unul în care ființa mea e total absorbită de un farmec nepământesc, și altul în care trupul și mâna își trădează neputința, își trădează alcătuirea din lut. Între aceste două stări e un suspin. Aș vrea să le impac, dar nu prin coborâre, ci prin înălțare, dinspre pământesc înspre celest, dinspre tină înspre Lumină.

Privesc cu teamă printre genele încărcate. Din locul în care am îngenuncheat, până la seninul cerului, e o prăpastie adâncă. În timp ce inima începe să tremure, iar orice rostire a buzelor amuțește, se întinde peste hăul din



fața mea o cruce de lumină. De la capătul ei, Hristos mă privește muștrător, dar cu dragoste. Privirea Lui și palmele însângerate parcă îmi spun: „Șterge lacrima semenului tău, leagă-i rănilor! Abia după asta îți voi reda puterea de a scrie. Mai întâi să fii, apoi să scrii!”

Liberă de a privi adânc

— față în față -

(Povestiri didactice)

M-am așezat pe scaunul din fața lui. Pentru prima dată nu am avut vreo reținere în a privi o ființă omenească drept în față. Ochii au fost primii în care am călătorit ca pe o mare fără adâncuri. Am sfidat orice neputință și am căutat cuvinte potrivite pentru fiecare grimasă, pentru fiecare tresărire. Întrebări nerostite mă făceau să roșesc, dar nu-mi păsa... Părea că-s singură. Aveam acea libertate ca în întunericul nopții. Am avut imprudența să oftez și să răspund întrebării venite din spatele meu. Un zâmbet discret fu urmat de o aducere aminte:

— Ai spus că îmi trimiți pe e-mail o listă de cărți!

— Ah! Mi-ai recunoscut vocea, așa-i? Din nou un zâmbet, dar nu pe fața mea, ci pe a lui. I-am privit ochii tăcuți. Se uitau în altă parte, imprecis. Mă căuta cu auzul, sau poate cu inima...

N-am avut curajul să îl întreb cum iubește un orb...

Își asumă libertatea lacrimilor

(și dorul)

Prima zi de școală.

Doamna cea nouă se simte ca o școlăriță, deși nu a mai purtat ghiozdan de zeci de ani. Înainte să pună mâna pe clanța ușii, uită de promisiunea făcută ei însăși, și privește în oglindă. Ce școlăriță?! O clasă întreagă de școlărițe se joacă în priviri. Le zâmbesc și iese din casă cu o inimă tânără.

Pe stradă merge în urma lor, împărțind zâmbete până dincolo de frunzele salcâmlor. O clipă îl zărește pe tatăl ei prin mulțime. „Abecedarul meu... unde o fi, oare?” răzbate un oftat.

Mirosul de lac proaspăt din clasă o smulge din visare. Caută aparatul foto, le comandă copiilor un zâmbet, și clipa aceea a devenit amintire păstrată de tehnica modernă pe un CD. De-ar ști ei că infinit mai bună rezoluție o au fotografiile făcute cu sufletul! Se consolează la gândul că vor afla peste ani, atunci când își vor îmbogăți vocabularul și inima cu „amintire”, „dor”...



Sparge gheața zilei cu întrebarea-clișeu: „Cum ați petrecut vacanța?” Primele răspunsuri o uimesc, apoi, apar răspunsuri identice: „Am fost la bunic, la mare, la munte, am citit...” Pe ici pe colo se mai aude câte un nume de țară străină. Zâmbește. Trebuie să schimbe ceva, să îi învețe să își asculte inima.

Urmează la răspuns fetița căreia îi vorbește doar cu ochii, cu zâmbetul, cu mâinile... iar ea la fel, prin tăceri sparte de câte un sunet strident. O întreabă arcuindu-și bine buzele: „Mirela, ți-a fost dor de colegi?” Ochișorii albaștri se rotunjesc brusc. Dă din cap a negație... Tresare. Îi spune silabisit: „Nu înțeleg!” și pare tristă. Doamna este. Caută ceva, o soluție, un mijloc de comunicare. Întinde brațele către copii, face un gest prin care îi cuprinde pe toți, duce palmele în dreptul inimii ei, apoi către a fetiței. Plină de speranță o întreabă din nou dacă i-a fost dor. Ochișorii ei devin mari, sprâncele ridicate și buzele coborâte a dezamăgire.

Își lasă mâinile să cadă moi. O doare neputința fetiței și, mai ales, neputința ei. Se duce la geam, privește cerul cu ochii în lacrimi. Își asumă libertatea de a plânge și de a cere socoată: „De ce, Doamne?!”

Cum să îi explic ce este dorul?!...”

Rodire pentru ai tăi

(încurajare pentru tinerele talente)

Cuvântul întrupat e Hristos. El e Lumina lumii, Lumină din Lumină. Cuvântul rostit este haina sufletului nostru când ne întâmpinăm unii pe alții. Prin cuvinte alese se împodobesc suflete alese ca niște temple întru întâmpinarea altor suflete alese. Atunci e sărbătoare, e rai, e lumină, e cald, e bine. Lumina ne pătrunde, ne înfășoară, ne înalță spre vitraliul uriaș al Cerului și, pe măsura înălțării noastre, strălucim în culori de curcubeu, apoi ne dăruim tot mai mult ca soarele, ca mireasma primăverii.

Revărsări de raze scaldă mugurii timizi ce-și ascund în întuneric albele petale. Nu pentru mult timp că a venit vremea înfloririi... și-apoi, rămânând în simfonia luminii, va veni și timpul roadelor. În fiecare rod se strânge lumina, căldura, apoi încet, smerit, se stinge pentru a se aprinde iar și iar printr-un sămbure, printr-o umilă sămânță.

Dacă ești un sămbure, lasă mâna Harului să te încălzească și să te așeze în glastră în speranța rodirii!

Dacă ești abia un mugur, lasă lumina să te învăluie și, apoi, deschide-te spre mai multă lumină!

Dacă ai devenit floare, lasă razele calde să te răsfețe și apoi înmiresmează-ți petalele !

Dacă ești un fruct, fă-te Dar și împlinire tuturor, fără șovăire, și cu smerenie, și cu jertfire.



Dar dacă nu ești decât un strop de rouă, te îndemn să fii mereu curat, să iubești zorile și răcoarea dimineții și să aștepti ivirea soarelui a cărui lumină va străluci în tine. Atunci te vei înălța, te vei contopi cu lumina și vei fi fericit că ai ieșit din umbră. Vei deveni purtător de Hristos. El va lumina prin tine, va încălzi, va alina, va iubi, va dăruia mereu și mereu. Rodul tău - dar pentru semeni și pentru Cer.

Măinile

Era o sâmbătă de toamnă caldă, cu mult aur și aramă presărate pe frunze. Pe ici-colo, flăcări reci străluceau printre ramuri.

Merele au fost culese de dimineață, iar acum își așteptau drumul către beciul casei. Câteva dintre ele au ajuns la bucătărie.

Estera, sau Steluța, cum o alintau toți, își privea mama cu admirație. Se uita la mâinile acesteia cum trebăluiau prin bucuătărie: ba spălând vase, ba punându-le la loc, ba lustruind mânerele de la mobilă, ba stând cu ele în șold uitându-se, un pic abătută, pe geamul care dădea spre terenul de joacă din spatele blocului.

După câteva momente, Steluța observă mâinile mamei curățind mere pentru prăjitura favorită a tatălui ei. Degetele albe apucau mărul roșu, îl cuprindeau strâns, apoi cu cealaltă mână, folosind un cuțit special, îndepărtau coaja roșie care se rotea ca o spirală.

Măinile mamei!!!... Ce minune sunt! se gândea Steluța. Hotărî să o întrebe cum reușește să le facă pe toate așa de bine:

— Mamă, de unde știi tu să faci atâtea lucruri cu mâinile?

Mama fu surprinsă de întrebare. Stătu puțin pe gânduri, apoi începu să povestească: „*Când Dumnezeu a făcut omul, a stat mai mult timp atunci când i-a modelat mâinile. I-a făcut cele cinci degete de mărimi diferite ca să poată apuca orice obiect; i-a făcut o palmă în care să poată aduna boabe, sau apă din izvor, sau petale de flori. A îmbrăcat palma cu piele catifelată ca să poată mângăia, să poată șterge lacrimi. I-a dat mâinii adieri de primăvară pentru a răcori fruntea arzândă a vreunui copil bolnav și pentru a alina dureri care zvâcnesc sub tâmplă. I-a dăruit căldură pentru a întâmpina palma celui alt. I-a dat o mână stângă și o mână dreaptă pentru a-l îmbrățișa pe cel pe care îl iubește...*” Steluța o întrerupse brusc pe mama ei:

— Mami! Mami, știi ce am observat? Că mâna stângă e diferită de mâna dreaptă, dar ce minunat e să te prinzi de mână cu un alt copil! Sau când dăm mâna cu el, atunci când ne jucăm. Mami, mâinile sunt atât de importante când scriem, când pictăm, când ne jucăm! spuse fetița cu bucurie.



— Draga mea, hai să ne gândim și la cei care cântă la diferite instrumente, sau la cei care zidesc case, sau la medicul care atinge cu palmele sale copilașul bolnav spre a descoperi locul durerii. Măinile sunt un dar de la Dumnezeu! De aceea sunt frumoase! De aceea sunt iubite și îngrijite, iar cine rămâne fără ele e trist.

— Mami, de ce unii lovesc cu mâinile?! De ce strivesc flori și gândăcei? De ce rup cu dușmănie cărțile de colorat? De ce zgârie bănci și pereți și trunchiuri de copaci?!... De ce sparg baloanele și becurile?! De unde atâta răutate, mami? întrebă Steluța aproape plângând.

— Fetița mea, tot răul din lume și toată durerea sunt de la cel rău. El pune răutate în suflet și atunci mâinile arată această răutate provocând distrugere și durere.

— Mamă, ce trist! Nu se poate face ca toate mâinile să iubească?

— Ba, da! spuse mama hotărâtă, apoi continuă cu o altă poveste: „*Mai demult, când Dumnezeu a văzut că mâinile oamenilor fac atât de mult rău, a hotărât să le schimbe inimile, dar numai dacă ei vroiau. Așa că, într-o vineri, primăvara, Iisus Hristos, Fiul Lui Dumnezeu, Cel care nu a făcut nimic rău cu mâinile Sale, dimpotrivă, a fost răstignit pe o cruce, bătându-I-se piroane în mâinile sfinte. A curs sânge sfânt. De atunci, cine I se roagă Lui, inima îi devine mai bună și mâinile iubitoare.*”

Steluța era fermecată de această poveste cam prea tristă pentru ea, dar din care a înțeles că mâinile pot face mult bine, cu ajutorul lui Dumnezeu.

Plecă în camera ei, îngenunche acolo, își împreună mâinile și spuse cu cuvinte simple de copil: „*Doamne, îți mulțumesc pentru mâinile mele! Fă-le să facă numai fapte bune! Să aducă numai bucurie!*” Când isprăvi scurta rugăciune, își privi mâinile împreunate. Zâmbi, apoi fugi repede la mama ei:

— Mami! Știi ce mai putem face noi cu mâinile?! Le putem împreuna pentru rugăciune, spuse fetița mândră de noua ei descoperire.

De atunci rugăciunea ei a fost altfel. Plină de mulțumire, de bucurie și cu mâinile împreunate strâns.

PA-uri

(proză arhiscurtă, aproximativ 500 de semne)

Plâns de vioară

Mirela T. urma să interpreteze „Capriciile ” de Paganini. Reflectoarele o urmăreau cum intră în scenă. Se opri la un pas de microfon, privi în sus, apoi, cu mișcări sigure, puse vioara sub bărbie. Brațul care ținea arcușul începu un balet singuratic. Primul sunet sparse liniștea sălii, apoi urmară altele într-o înlănțuire



nevăzută. „Capriciul” deveni susur de izvor, râs și plâns, soare și curcubeu, vis și poezie. Mirela se contopise cu vioara, cu arcușul, cu iubirea interzisă care înflorise în culise.

Vise spulberate

De la 12 fix e liber de tot. Merge pe străzi fără să mai citească chipurile din cale. Merge fără țintă, fără ritm, fără sine. E pustiu în orice cotlon interior. Visele i-au fost spulberate în urma ședinței între patru ochi. Crede că le-a abandonat în ochii aceia reci și goi, sau că i le-a supt cu nesaț bolnăvicios. Ar fi dorit să adoarmă pentru o Veșnicie, să uite tot! Ar fi dorit să se nască a doua oară, să crească, să învețe mai cu sârg și să nu aleagă nici în ruptul capului meseria de „bugetar”.

Geniul flămând

„*Enigmatici și cuminți*” fu primul vers. Cânta și îi privea cum merg grăbiți și cum, din mers, aruncau mărunțișuri - stropul lor de milă.

Hotărî să închidă ochii. Cânta pierdut în visările lui, în dorurile lui, în foamea lui. Da! Îi era foame. Nu mâncase de ieri la prânz. Mirosul de la pizzeria din colț îl amețea. Versurile gemeau, acordurile plângeau. Deschise ochii sfârșit de chinurile tristei existențe. Zâmbi. Cineva tocmai îi lăsase o bucată de pizza. Altcineva, de la balcon, strigă:

— Mai cântă o dată! Ești genial!

Alegere

„*Dacă nu ar fi salcâmi, inserările din luna mai, ar fi mai triste*”, gândi Ema. Privi spre buncărul de gunoi peste care ninge cu flori de salcâm. Miresme contradictorii se înghesuiau spre nări. Întrebări grăbite se rosteau șoptit: de ce bucuriile se rânduiesc cu tristețile? De ce frumosul e vecin cu urâtul? De ce ura e reversul iubirii? Hotărî să lupte cu sinele, cu ne-sinele. Constată cu ușurință că poate alege între a privi buncărul de gunoi sau a privi cerul înstelat; ambele printre ramurile înflorite de salcâm.



Intersecție

La intersecția drumurilor „Vino!” cu „Du-te!” e postat indicatorul „Rămâi!”. Incertitudini amare îi străpungeau alternativ creierul și inima. Căută un punct de sprijin pe ultima rază a asfințitului de iarnă. S-a clătinat precum umbra nopții, cugetând: *“Doare că drumurile terestre se despart, chiar și pentru puțin timp, despărțind fizic, uneori, și pe cei care merg spre aceeași destinație. Ceea ce e sigur, e că inima o ia pe de-a dreptul. Ea știe o singură Cale. Nu-i pasă de intersecțiile vieții.”*

Născut din nou

Azi dimineață mi-am primenit inima scaldându-mi ființa în privirea unui copil. Parcă am renăscut și nu îmi doresc decât să fiu mâna care îl ia pe copilul din mine și-l duce să îi arate fluturii; să fiu mâna care șterge lacrima acestui bătrân care stă pe bancă, în arșița zilei, mâncând ceva din batista lui mototolită, poate doar anafora de la biserică. M-apropii de el atras de lacrima lui șiroind pe cutele vremii. Îl privesc și văd cel mai frumos curcubeu. Tremur de drag. În lacrima aceasta e Hristos.

Păpușa de cârpe

Aplauzele devin asurzitoare. Închid ochii și strâng păpușa de cârpe la piept, apoi fac o reverență de formă. Copilașii din sală se apropie zgomotoși. Mă așez în genunchi ca să fiu la înălțimea lor. Mănuțele dolofane mă ating. Buzele fierbinți, mirosind a bomboane, îmi gâdelă obrazul. Tresar. Nu! Nu mai pot sta între acești îngeri! Fug în culise, încui ușa și mă prăbușesc peste maldărul de păpuși vechi, gemând: *Doamne, nu sunt mai mult decât o păpușă de cârpe! Strânge-mă la pieptul Tău!*

Cu mama la Mall

„Hai, ma’, la Mall! Să vezi ce fain e!” îi spuse insistent mamei ei tânăra studentă la arhitectură. Și a mers! Târa cu greu ciubotele grele și se ținea de spate când se uita la ornamentele imense care atârnavă de tavan. Zâmbea cu reținere, iar când se văzu într-o oglindă ovală, nu știa cum să se mai ascundă în spatele fiicei ei. Au vizitat „n” raioane. La cel de lenjerie intimă roși. Se făcea că are de căutat ceva prin buzunarele sumanului. Fiică-sa râse cu poftă: „Hai, ma’, să îți cumpăr ceva de aici!”



La pas cu valul

Când știi să îți asculți inima, e liniște în juru-ți. Când știi să privești marea, ai ochi de copil. Când valurile-i îți arată albul născut din frământarea visului albastru, te consideră pictorul nedesoperit încă de vreun maestru. Te furișezi printre oameni cu șevaletul sub braț, mergi la pas cu gândul și-l chemi în suflet ca o undă de răcoare. Pensula îți tremură în mâna firavă. Val după val se așterne pe albul foii. Gândul se întoarce pe faleza Dunării, acolo unde primul tablou a fost dăruit valurilor.

“El” și „ea”

Cei doi mai merg câțiva pași prin luncă. Privesc amândoi în iarba amestecată cu nisip. Totul pare încremenit până să apară, de nicăieri, doi melci. Cochiliile sidefii se mișcă încet. Cornițele melcilor se întind moi către soare. Când ating un fir de iarbă se retrag ca într-un ritual. La un moment dat, melcul care pare mai „melc”, atinge coarnele celuilalt, care pare a fi o „ea”. Brusc, dispare. Rămâne doar cochilia.

Băiatul zâmbi și șopti ca pentru sine:

— Așa e femeia: când se simte amenințată, se retrage în cochilia ei.

Certitudine

Verticala piciorului de sticlă sfidează orizonturile. Rubinul fluid e statornicit într-o orizontală perfectă care pune la îndoială arhitectura zonei. Doar povestea lui e o certitudine: bob cu bob, zdrobit pân' la sângerare, sloboade leneș aroma și gustul soarelui, ca odinioară Hristos, zdrobit și-nsângerat pentru a aduce lumii stropul acela de bucurie care se va prelungi până-n Veșnicie. Vinul bucuriei se dăruie jertfelnic inimii, strop cu strop, încălzind-o și lărgind-o pentru a încăpea în ea tot Cerul.

Prietenia și iubirea

Altarul incandescent al iubirii și prieteniei ia cu ambele brațe de jăratec tot ce jertfim de dragul lor. Flăcările își destramă zburdalnic vers de căldură și lumină. Ne înfășoară inimile în forma devenirii UNA. Poemul iubirii și prieteniei noastre se scrie strofă după strofă. Mai pui tu un lemn, mai pun eu un vreasc.

În pauza prea lungă după refren, fumul albastru șoptește amenințător:



— Păstrați iubirea și prietenia! Degeaba veți sufla în spuză după ce s-a stins scânteia...

Ulița cu trepte

Urc din ce în ce mai greu scările de beton și oftez vorbind cu străinul din mine: *Ce e scara blocului?! O uliță cu trepte pe care aș putea-o numi „scara copilăriei”. Hm! Betonul a ucis orice urmă de poezie. Vizorul ne deformează chipurile și sufletele.*

Suntem prea aproape, ușă-n ușă, și totuși prea departe. Ulița asta cu trepte ne-a făcut să credem că urcăm... Ne-a făcut pasul dur, cu întoarceri bruște. Ne atingem sacoșele pe scări, și umerii, dar nu ne mai atingem inimile.

Apartamentul

Doamne! S-a etajat satul, maică! Casă peste casă, cu nume nou, de la oraș, adică „apartament”. Simt în gât noduri peste noduri. Casele suspendate ale satului s-au emancipat. Într-una stau eu. Adică într-unul... E la etajul trei, la nord. Numai bun de igrasii și mucegaiuri. Mă uit la degetul arătător, apoi la colțul întunecat. În suflet îmi plânge Arghezi. Pe un perete rece, umed și gri, primul vers înflorește ca cireșul din grădina casei de altă dată: „*Mi-e dor de roua florilor de mai...*” nu de mucegai.

Vis ciudat

Panglici gri șerpuiau printre „zgârâie-vise”. O mână nevăzută le deșiră de pe ghemul imaginației celui care se cheamă *arhi – tect*. Curiosul din spatele cortinei se întreabă: *De ce „arhi”? De ce „tect”?* Răspunsul nu mai interesează că oricum războiul macadamelor a început. Se revoltă pe creatorul lor, se burică, se îngropesc, se lasă cârpite doar trei zile, se înciudează pe caii sălbatici care scot fum pe nări. La margine de vis, două pietricele strălucesc și își vorbesc cu luminițe. Oare se iubesc? !

Leagănul romantismului

Autobuzul se legăna pe strada plină de gropi. Deși aglomerat, părea că suntem doar noi doi. Stăteam umăr la umăr și abia ne țineam echilibrul când roata autobuzului nimerea vreo groapă. La o hurducătură puternică, în căutarea



unui punct de sprijin, mâinile ni s-au întâlnit și s-au prins strâns. Oh, Doamne! Era prima dată când simțeam mâna caldă și puternică a unui băiat. Pericolul trecuse și mâinile ni s-au desfăcut, dar au rămas într-o permanentă căutare. Până într-o zi. De atunci trecem prin viață ținându-ne de mână.

Spațiul paradoxurilor

Ce e, oare, autobuzul, dacă nu un spațiu al paradoxurilor? Ne urcăm pentru a coborî la una din stațiile următoare. Privim un timp în aceeași direcție, pentru ca apoi să ne urmăm propriile căi. Stăm ținuiți pe un scaun sau încleștați de o bară, iar în secunda următoare avem alt reper al locației noastre. Suntem așa de aproape, dar gândurile și cuvintele ne sunt departe. Copiii au îmbătrânit, iar bătrânii stau într-un picior. Când să cobori, parcă ai vrea să mai rămâi. Arunci doar o privire îndrăgostită în urmă...

O zi în cimitir

Furase din grădina mătușii toate lăcrămioarele și le aduse la mormântul mamei. Cu furie, udând pământul cu lacrimi, îl scormonea cu mâinile pentru a răsădi ceea ce furase. I-a vorbit toată ziua despre vise și dureri, despre foame și teamă, despre însingurare și nopți fără stele. Noaptea de mai îl prinse cu capul alipit de crucea de piatră rece. O maramă grea i-a înfășurat gândurile triste. Din visul întunecat, mama îi zâmbește șoptindu-i: *Copile, tu ești steaua mea de pe pământ! Nu plânge!*

Orașul mut

Un appendice al orașului își poartă morții într-un alt mic orășel cu alei numerotate, cu adrese pentru locuințele de veci și cu luminoase lampadare. Numele sunt scrise pe cruci - ușile care deschid cerul. Aici mergi încet, vorbești încet, plângi încet. Liniștea ți se cuibărește în suflet. Apar zeci de întrebări. Te uiți la cer, apoi spre pământ, și iar spre cer. Amintiri și vise se îmbrățișează. Privirea se pironeste pe cruce. Acolo, unde cândva sângera Hristos, va fi scris numele tău și, poate, „*A iubit mult!*”... sau...





PROIECTUL CITITOR DE PROZĂ

www.cititordeproza.ning.com

Prin această “Antologie de proză” s-a urmărit deschiderea către lumea ideilor, către varietatea scrierilor de astăzi: o radiografie a tendințelor din proza actuală. De aceea, au fost incluse și texte ce se mulează pe tendințele experimentaliste de azi, și proze cu filon popular, cu tentă SF, religioasă sau analize eseistice îmbrățișând un subiect ce privește pe toată lumea: erosul oglindit în artă. Cititorul este liber să își aleagă arealul literar în funcție de gustul artistic, sensibilitate, orizont de cunoaștere.

Un volum complex, prozatori de marcă cu deosebite calități narrative, cu valoroase și promițătoare disponibilități epice și lirice, (cu referire la cei tineri...), o adevărată încântare și desfătare spirituală.

Valentina Becart

COLECȚIA ONLINE CITITOR DE PROZĂ

1. “Ereziile de la Iași”, Ion Mânza
2. “Paso Doble”, Ion Untaru